

ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ FEN-EDEBİYAT FAKÜLTESİ
TÜRK DİLİ ve EDEBİYATI BÖLÜMÜ

Tez Yönt.: Doç.Dr. Hüseyin AYAN

L Â M İ Ç İ Ç E L E B İ D İ V Â N I
(Hayatı,Edebî Kişiliği,Eserleri ve Dî-
vânı'nın Tenkidli Metni)

-DOKTORA TEZİ-

Hamit Bilen BURMAOĞLU

Erzurum-1983

İ Ç İ N D E K İ L E R

	Sahife
Ö N S Ö Z	I-IV
I. LAMİ'î'NİN YAŞADIĞI DEVRE TOPLUCA BİR BAKIŞ	1
II. LAMİ'î'NİN HAYATI	4
III. LAMİ'î'NİN ESERLERİ	8
IV. LAMİ'î DİVANI'NİN İNCELENMESİ	11
V. LAMİ'î'NİN EDEBİ KİŞİLİĞİ	29
VI. SONUÇ	34
BİBLİYOGRAFYA	39/b
METNİN KURULUŞUNDA KARŞILAŞTIRILAN YAZMALAR	41
KISALTMALAR ve TRANSKRİPSİYON İŞARETLERİ	44
LAMİ'î DİVANI'NİN TENKİDLİ METNİ	45
DİBACE (Fezâyîl-i Şi'r ü Şa'irân)	45
KASİDELER (I.Deft'er)	84
TEHCİ-İ BEND ve TERKİB-İ BENDLER (II.Deft'er)	145
Murabba'lar	163
Muhammes	170
Müsebbâ'	171
Onbirli	172
Kıt'a-i Kobireler	173
GAZELLER (III.Deft'er)	194
MÜTEFERRİKAT (IV. Deft'er)	343
Tarihler	354
Lügazlar	364
Muammâlar	371
Rubâ'iler	373
Müfredler	376
NOTLAR	380

Ö N S Ö Z

Lâmi^cî Çelebi, XVI. asır Dîvân Edebiyatımızın mutasavvıf bir şâiridir. Çeşitli sahalarda, bilhassa nesir sahasında dikkatleri üzerine çekmiştir. Edebiyat tarihçileri onu mesnevi şâiri olarak takdim etmişler (1), araştırmacılar da onu çok yazan bir mesnevi şâiri olarak ele almışlardır.

Lâmi^cî Çelebi Dîvânı mezuniyet tezi olarak yapılan birkaç çalışmanın dışında incelenmemiştir (2). Lâmi^cî'nin bibliyografyası ile "Gûy u Çevgân"ı doktora önçalışması olarak ele alınmıştır (3).

XVI. Asırda büyük bir edebî kişilik gösteren Lâmi^cî Çelebi'nin hayatı, edebî kişiliği ve dîvânının karşılaştırmalı metni üzerinde bir çalışma yapmış bulunuyoruz. Zirâ günümüze kadar Lâmi^cî Çelebi görejinco ele alınmamıştır. Bu çalışmanın gayesi; Lâmi^cî Dîvânını tenkidli neşre hazırlamak ve bu vesileyle şâirin hayatına, edebî kişiliğini, şiir ve şâir hakkındaki görüşlerini ortaya koymaktır.

Oldukça hacimli ve hemen her türlü nazım şekilleriyle şiirlerin sergilendiği bu dîvân, daha çok şiir yazmağa sevk eden ve öğretici bir üslûbun hakim olduğu bir eserdir. Baş tarafında bulunan ve şâirin şiir ve san'at hakkındaki görüşlerini yansıtan "dîbâce" siyle edebiyatımızda ayrı bir önem arz etmektedir.

XVI. asır, imparatorluğun hemen her sahada (askerî, siyasî, idarî ve san'at) tam bir olgunluğa ve mükemmeliyete ulaştığı bir dönemdir. Böyle bir muhit içerisinde Lâmi^cî'nin san'atını ortaya koymanın güçlüğü ortadadır. Çünkü, payitahtın İstanbul'a nakliyle Bursa ikinci derecede bir medeniyet merkezi durumuna düşmüş, san'atçıları gayrete getiren âmillerin bir kısmı da azalmıştır.

-
- (1). Banarlı, Nihad Sami, Resimli Türk Edebiyatı Tarihi, Devlet Kitapları, 8. fasikül s. 601
 (2). A. Râsim, Lâmi^cî Çelebi, (Mezuniyet Tezi), Türkiyât Enstitüsü nu: 28, Altunbay, Rüştü, Câmî ve Vâmık u Azrâ'sı, I. disiplin ilk travay, 1937, Türkiyât Enstitüsü nu: 16
 Altunbay, Rüştü, Lâmi^cî'nin Vâmık u Azrâ'sının Tadmiki, (Mezuniyet Tezi), Türkiyât Enstitüsü, 1939
 Erdoğan, Tülin, Lâmi^cî Çelebi Dîvânı, Mezuniyet Tezi Türkiyât Enstitüsü, İst. 1971
 Gürses, Muzaffer, Dîvân Edebiyatının Bâzı Mes'eleleri ve Lâmi^cî Çelebi, Mezuniyet Tezi, İstanbul 1945, Üniv. ktp., nu: 1132 (1171)
 Kırıkkanat, Gülizar, Lâmi^cî Dîvânı Gazellerinin Franskiripsiyonu, Ankara DİCF, Mezuniyet Tezi 1969
 Sert, Ali, Lâmi^cî'nin Gazellerinin (E'den K'ye kadar) edisyon kritiği, İst., 1969
 Tozcan, Nuran, Lâmi^cî'nin Hayatı, Edebî Kişiliği ve Gûy u Çevgân Mesnevisi (Yüksek Lisans Tezi), Ankara DİCF, 1978
 Yücelt, Mihrinur, Bursalı Şâir Lâmi^cî Çelebi, İstanbul 1946, Mezuniyet Tezi
 (3). Ayan, Gönül, Bursalı Lâmi^cî Bibliyografyası, (Doktora önçalışması), Erzurum 1978

II

Çalışmalarımız neticesinde;Lâmi'î'nin,mesnevi sahasında olduğu kadar,Dîvân edebiyatı nazım şekillerinde de başarılı örnekler verdiğini gördük.Bu iddiâımıza delfi olarak üzerinde inceleme yaptığımız "beş defter"den müteşekkil,29 kaside,52B gazel,terci'-i bendler,terkib-i bendler,murabba'lar,muhammesler,kıt'alar,târifler ve müfredlerden müteşekkil dîvânı gösterebiliriz.

Lâmi'î Çelebi Dîvânı'nın tenkidli metni ve incelenmesini asıl hedef alan bu çalışma :

- I. Lâmi'î'nin yaşadığı devre topluca bir bakış,
- II. Lâmi'î'nin hayatı,
- III. Lâmi'î'nin eserleri,
- IV. Lâmi'î Dîvânı'nın incelenmesi ve
- V. Lâmi'î'nin edebî kişiliği gibi "başlıklar" ihtivâ eder.

Lâmi'î'nin yaşadığı devre toplu bir bakışta,Osmanlı imparatorluğunun başında bulunan pâdişâhların isimleri,imparatorlukta gelişen san'at ve kültür faaliyetleri ile asrın estetik anlayışına temas edilmiştir.

Lâmi'î'nin hayatı,kaynaklardan edinilen bilgilerin ışığında ele alınmıştır.Lâmi'î hakkında on geniş bilgi Aşık Çelebi tezkiresinde ve İslâm Ansiklopedisinde verilmiştir(4)

Çalışmamız esnasında,kitaplıklarda bulunan dîvân nüshalarını tesbit ettik.Kaynaklarda Lâmi'î Dîvânı'nın 13 nüshası olduğundan bahsedilir.Fakat bizim araştırmalarımız esnasında bu sayının doğru olmadığı ortaya çıkmıştır(5).Nüshalar arasında en zengini Ali Emîrî (Millet ktp.) nr.380'de bulunan yazma ile British Museum or.10.882 deki yazmadır.

Kaynaklarda Flügel,nr:671-672,Dğhistanlı s.123,Rossi,Vatikan,Turco s.25'de olduğu bildirilen nüshaları görme imkanımız olmamıştır.Yurt dışında olan bu eserleri ferdi olarak getirmemiz mümkün olmadığı gibi,Edebiyât Fakültesi aracılığı ile yaptığımız teşebbüsten de bir netice alınamamıştır.Varlığından söz edilen bu eserlerin bir dîvân nüshası mı yoksa Lâmi'î Çelebi'nin başka eserleri mi olduğu da açıklığa kavuşturulamamıştır.

(4). Aşık Çelebi,Meşâ'irü's-Su'ârâ,Üniv.ktp.,TY 2406,365 ykt.,
Karahana,Abdülkadir,Lâmi'î maddesi,İslâm Ansiklopedisi,Abdülkadir Karahan kaynakları taramış ve Lâmi'î'nin eserleri hakkında da bilgi vermiştir.

(5). Nuran Tezcan'ın tesbit ettiğini söylediği Çelebi Abdullâh Ef. nr.314'te dîvân olmayıp "Kitâb-ı İbret-nâme" isimli bir eser vardır.Yine Nuran Tezcan'ın Günay Kut (Alpay)'ın tesbit ettiğini söylediği Üsküdar Selimağa ktp., Kemankas nr.434'te de dîvân olmayıp "Riyâzu'l-Cinân" isimli eserin bulunduğunu tesbit ettik.

III

Bu çalışma Lâmi^Cî Dîvânı nüshalarından elde edebildiğimiz 6 tanesinin gözden geçirilerek seçilmesinden meydana gelmiştir (6). Topkapı Sarayı ne.:2316 Y 1577 deki nüsha ile İstanbul Üniversitesi ktp.,671 de bulunan nüshaları görmekle yetinilmiştir.

Dîvânın başındaki mensur (dîbâce" Ali Emiri nüshasıyla British Museum nüshasında olduğundan karşılaştırma da bu iki nüshaya göre yapılmıştır. Yine Ali Emiri nüshasının son kısmında "defter-i pencüm" başlığı altında "Bursa Şehr-engfz" i ile "Hayret-nâme" isimli mesnevileri (7) mürettep dîvânda müstakil mesneviler bulunamayacağı düşüncesi ile bu çalışmaya dahil edilmemiştir. Bu iki mesnevinin ileride ayrıca yayınlanması düşünülmektedir.

Lâmi^Cî Çelebi Dîvânının önsöz (dîbâce)ünde eserini beş defter üzerine tanzim ettiğini yukarıda söylemiştik. Buna göre :

- 1.defterde : kasâid
- 2.defterde : Terci'ât, murabba'ât, muhammesât
- 3.defterde : Gazeliyyât
- 4.defterde : Mütferrikât bulunmaktadır.

Ancak biz değişik sıralarda bulunan Terci-i bend, Terkiib-i bend ve murabba'ları bir arada vermeği uygun gördük. Aynı defterde kalmak kaydıyla sıralamayı bu esasa göre yaptık.

British Museum nüshasında 2 kıt'a-i kebîre kasidelerin son kısmında, Ali Emiri nüshasında ise ikinci defterde kıt'alar arasında yer almaktaydı. Biz bu sıralamada manzumelerin başında "kıt'a" ismini göz önünde bulundurarak, hopsini kıt'alar arasına aldık. Tek bir bendden meydana gelen manzumeleri terci-i bendler arasına koymağı uygun bulduk. Ayrıca Arapça ve Farsça başlıkları kendi alfabeleriyle yazmağı tercih ettik.

Şiirleri XVI.asır Türkçesi ile verebilmek için, asrın belli dil hususiyetlerini gözönünde bulundurmağa gayret gösterdik. Bu asra ait şâirlerin dîvânlarını neşreden araştırmacıların tuttukları yelu takip ettik (8). Ali Emiri nüshasında, müstensih, okunmasında tereddüt gösterilebilecek kelimeleri harekelemiştir. Bu da bizim bir çok kelimeyi doğru okumanıza yardım etmiştir.

(6). bkz. Metnin kuruluşunda karşılaştırılan yazmalar

(7). British Museum nüshasının son kısmında şehr-engfz yoktur. Sadece "Hayret-nâme" mesnevisi vardır.

(8). Çavuşoğlu, Mehmed, Amrî Dîvânı (Tenkidli Basım), İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları Ne.:2538, İstanbul 1979,
Yahyâ Bey Dîvânı, (Tenkidli Basım) İstanbul Edebiyat Fakültesi Yayınları No.:2233, İstanbul 1977

Erseyli, Halil, Cem Sultân'ın Türkçe Dîvânı, İstanbul 1981, Tercüman, 1001 Temel Eser 157-158-159

IV

Notlar kısmında nüshalar arasındaki farklılıkları belirtmeğe çalıştık. Bunu yaparken esas aldığımız kelimeyi beyit veya mısra numarası ile yazdıktan sonra, değişiklik gösteren kelimeyi ve farklılık gösteren nüshanın kısaltılmış şeklini yazdık.

Bu çalışmanın doktora tezi olarak tesbit edilmesinde ve çalışmalarım esnasında hiçbir yardımı esirgemeyen tez hocam muhterem Doç.Dr.Hüseyin AYAN'a, tereddüde düştüğüm hususlarda kıymetli bilgilerine başvurduğum hocam Doç.Dr.Halûk İPEKTEN'e teşekkürü bir borç bilirim.

Hamit Bilen BUDMAOĞLU

I- LAMİCİ'NİN YAŞADIĞI DEVRE TOPLUCA BİR BAKIŞ

Türk Milletinin tarihte ve coğrafyada yarattığı büyük ve devamlı eserlerden biri ve belki en muhteşemi Osmanlı İmparatorluğu, XVI. asırda yükselişinin zirvesine ulaşmıştı. Varılan kuvvet ve ihtişam, bir dünya hakimiyeti manzarasıdır.

Sekiz yıl içinde baş döndürücü işler yapan Yavuz Sultan Selim (1512-1520), Osman-
oğulları içinde dedesi Fâtih Sultan Mehmed'den sonra en büyük kumandan, Fâtih ve oğlu
Kanunî'den sonra en büyük devlet ve siyaset adamıdır. Devlet işlerinde kat'i programla
hareket eden bir Osmanlı hükümdarı idi. Herhangibir devlet işini ortaya koymadan vezir-
leri ile meşveret eder, nihai kararını verdikten sonra da kararın aleyhinde söz söyleyen-
leri öldürürdü (1). Devrinde; Çaldıran Muharebesi (1514) ile Şah İsmail mağlup edilerek
Safevî tehlikesi bertaraf edilmiş, daha sonra Dulkadir Beğliği (1515), Doğu Anadolu ve
Diyarbakır (1517), Merc-i Dabık (1519), Ridâniye (1517) seferleriyle Suriye, Lübnan, Filis-
tin ve Mısır Osmanlı topraklarına ilhak edilmiştir.

Yavuz Sultan Selim'in yerine tek oğlu 25 yaşındaki Kanunî Sultan Süleyman (1520-
1566) geçti. Kanunî ne babası gibi asabi ve mütehevvir, ne de sakalını ele verecek kadar
yumuşaktı; ciddi, vakûr olup teenni ile hareket ederdi (2). Şöhreti yalnız seferleri ve ka-
zandığı zaferleriyle değil, aynı zamanda koydurmuş olduğu kanunlarının devlet teşkilatı
ve ordusunu zamanın ihtiyaçlarına göre asrî şekilde tanzim ve tertibinde görülür. Dev-
rinde, doğuya ve batıya yapılan seferlerle imparatorluk'un sınırları genişletilmiş, bu
zaferler Barbaros Hayreddin Pâşâ'nın deniz muharebeleriyle tetviç edilmiştir.

XVI. asırda Osmanlı Türkçesi edebiyatı imparatorluğun siyasi, askerî ve medenî
ihtişamına uygun bir şekilde gelişerek, Osmanlı ülkesinde, kendini diğer Türk ülkelerine
de kabul ettirecek seviyede, klasik bir edebiyat meydana gelmiştir (3).

Asrın bu derece yükselen san'atı yalnız edebiyat değildir. Aynı asırda ilim büyük
âlimler elinde gelişmiş, mimarî, belki dünyanın en büyük mimarını bu asırda yetiştirmiş-
tir.

(1). Uzunçarşılı, İsmail Hakkı, Osmanlı Tarihi, cilt II., s. 303

(2). Uzunçarşılı, İsmail Hakkı, a.g.e.

(3). Banarlı, Nihad Sami, Resimli Türk Edebiyatı Tarihi, 7. Fasıkü, s. 557

Pâdişâhların, ülkeleri dâhilindeki kültür ve san'at hayatını, bilerek ve anlayarak, koruyacak ölçüde kültürlü ve bizzat san'atkâr olmaları asrın asrın ilim ve san'at hayatını ciddi bir şekilde kalkındırmıştır. Fâtih Sultan Mehmed (1432-1481) "Avnî" mahlesiyle, Yavuz Sultan Selim (1467?-1520) "Solîmî" mahlesiyle, Kanunî Sultan Süleyman (1494-1566) "Muhibbî" mahlesiyle, II. Sultan Selim (1524-1574) ve Üçüncü Murad (1546-1595) Muradî" mahlesiyle şiir söyleyen hükümdar şâirlerdir.

Bu asırda muhtelif ilim ve fenlere dâir bir hayli te'lif ve tercümeler de vücdâda getirilmiştir: Güvâhî (ölm. 1522) "Kenzü'l-Bedâ'î" ve "Pend-nâme", Abdullah "Mesâil-i Selâsin", Matrakçı Nasûh "Cemâlu'l-Kitâb ve Kemâlu'l-Hisâb", Ali Kuşçu "Risâle-i Vâziye Şorhi", Osman Çelebi nâmına yazılan "Ravzatü'l-İslâm" ismi bilinmeyen bir âlim tarafından yazılan "Câmiü'l-Fürs" adlı Farsça lûgat, Kırımî'nin "Hülasatü'l-Mizâc", Abdülkerim b. Mehmed "Nesâyihü'l-Ebrâr", Nişancı Mustafa Beg "Enisü'l-Solâtin", Gelibolu'lu Sururî Efendi (ölm. 1561) "Bahrü'l-Maârif"

Bu asırda hâl tercümelerine de ehemmiyet verilmeğe başlanmış olup, Çağatay şâiri Ali Şîr Nevâyî (ölm. 1501) ile başlatılan ve ikinci olarak Edirneli Sehf Beg (ölm. 1548) tarafından "Heşt-Bişişt" ismiyle 116 şâirin hayatından bahsoden bir şuarâ tezkiresi kaleme alınmıştır. Bundan sonra Aşık Çelebi (ölm. 1571), Latîfî (ölm. 1502), daha sonra Ahdf (ölm. 1593), Beyânî (ölm. 1597), Kınalı-zâde (ölm. 1603), Riyâzî Tezkireleri ve Şakâyık tercümesine zeyl yazan Atayî (ölm. 1635/36)'nin eserleri bunları takip etmiştir.

Eski eserlerde "ilm-i edvâr" diye anılan musiki de bu asırda gelişme göstermiş betekâr ve şâir Kâtibî, Serezli Makâmî, Nâyî Şeyh Murâd, Neyzenî İmâm Kulu, Kanunî Şahmerân daireci Maksûd isimlerine tesâdüf edilmektedir (4).

Yazı (hat) san'atı yanında XVI. asırda süslemecilik, oymacılık gibi san'atlara da ehemmiyet verilmiştir. Ahmed Karahisârî bu asrın hat Ustâdlarındanıdır.

XVI. asırda imar faaliyetleri de oldukça genişlemiş câmiler, imâretler, hastahane ve kütüphanelerin yanında, Bursa'da başlayıp İstanbul'da en yüksek derecesine ulaşan Türk mimarisi Osmanlı imparatorluğunun bütün bölgelerini süslemiştir. Devrin en büyük mimarı Yavuz Sultan Selim zamanında Kayseri'nin köylerinden devşirme olarak acemî ocağına alınmış olan Mimâr Sinân'dır.

(4). Uzunçarşılı, İsmail Hakkı, Osmanlı Tarihi, cilt II, s. 303

Yukarıda açıklanan hususlardan dolayı XVI. asırda Osmanlı Türk medeniyeti göz kamaştırıcı bir manzara arzotmaktadır. Bütün güzel san'atlar bu arada, dil ve edebiyat da bu manzaraya müvazî olarak ilerliyordu. Bu asırda divan şiiri sahasında eser verenlerin sayısı çokdur. Bunlar arasında geniş te'siri ve üstâdlığı ile Zâ'î (ölm. 1546)'yi Kanunî devrinde şöhrete ulaştıran Hayâlî (ölm. 1557)'yi, Gazâlî (ölm. 1533)'yi, Figânî (ölm. 1532)'yi, İshak Çelebi (ölm. 1536)'yi, Amrî (ölm. 1575)'yi, Nev'î (ölm. 1599)'yi, Terkib-i Bend'iyle şöhret bulan Rûhî-i Bağdâdî (ölm. 1605-6)'yi, Bağdad muhitinde yetişen Azerî Lehçesiyle şiirler söyleyen Fuzûlî (ölm. 1555) ve devrin en kudretli san'atkarı Bâkî (ölm. 1600)'yi sayabiliriz.

Mesnevî edebiyatı sahasında : Kara Fazlı (ölm. 1563), hamse sahibi Taşlıcalı Yahya Beg (ölm. 1582), Azerî İbrâhîm Çelebi (ölm. 1585) ve Lâmi^cî Çelebi (ölm. 1532). XV. asırda bilhassa Süleyman Çelebi "mevlid"i ile gelişen "dini edebiyat" çığını, aynı asırda Muhammediye, Ahmediye gibi eserlerden sonra XVI. asırda da yeni eserler vermeğe devam etmiştir. Lâmi^cî'nin "Maktel-i Hüseyin"i, Hakânî (ölm. 1606)'nin "Hilyesi" bu yolda yazılmış eserlerdendir. Yine bu asırda şöhrete ulaşmış Dîvân ve mesnevî şâiri Bursalı Canânî (ölm. 1595)'yi Larendeli Hamdî'yi saymak mümkündür.

Nesir sahasında Kemâl Pâşâ-zâde (ölm. 1534) "Tevârih-i Âl-i Osmân" isimli eseriyle Colâl-zâde Mustafa Çelebi (ölm. 1567) "Tabakatü'l-Memâlik fî-Derecâtü'l-Mesâlik" adlı eseriyle, Selânikî Mustafa Efendi (ölm. 1600) "Rûz-nâme-i Humâyun"u ile, Hoca Sâdeddin (ölm. 1599) "Tâcü't-Tevârih", Gelibolu'lu Mustafa Âlî (ölm. 1600) "Künhü'l-ahbâr" isimli eseriyle şöhret bulmuş san'atkarlardır.

Görüldüğü gibi XVI. asır, kültür ve san'at faaliyetlerinin en kesif olduğu bir dönemdir. Hemen her sahada kuvvetli şahsiyetler yetişmiş, bilhassa Dîvân şiiri tekâmülünün doruğuna çıkmıştır. Böyle bir muhit içerisinde yetişen Lâmi^cî Çelebi'nin san'at ve şahsiyeti hakkında fikir belirtmenin güçlüğü ortadadır.

II- LÂMÎ Cî' NİN H A Y A T I

Lâmi Cî' : (Şeyh Mahmûd bin C'osmân bin C'Alî bin el-Nakkâş bin İlyâs Lâmi Cî' Çelebi) XV. asrın sonlarında ve XVI. asrın birinci yarısında yaşamış, Türk edebiyatında büyük şö-
ret kazanmış bir mutasavvîf ve san'atkârdır. Bursalıdır. Doğum tarihi kaynaklarda zikredil-
memekle birlikte 933/1526'da yazdığı "Şerefü'l-İnsân" isimli eserinin önsözünde 55 yaşın-
da olduğunu söyler (1). Ayrıca şâir, 936/1529'da tertib ettiği Divânı'nın "dibâce"sinde
58 yaşında olduğunu ifade eder (2). Olduğunda 60 yaşlarında olduğu biliniyor (3). Buradan
doğum tarihinin 878/1472 olduğu çıkar.

Asıl adı Mahmûd'dur (4). II. Bâyezîd'in hazine defterdârı olan babası Osman Çelebi,
Bursa'da, Hisar'da, Orta Pazar mevkiinde Nakkâş Ali Pâşâ haziresinde medfûn olup, halen me-
zâr taşı mevcuttur (5). Şâirin büyükbabası Nakkâş Ali Pâşâ, devrinin kendi san'atında bi-
rinci sınıf şahsiyetlerden olup, Timur tarafından gençliğinde Semerkand'a götürülmüş, ora-
da nakkâşlığı ilerletmiş, bilâhère memleketine dönünce, Yeşil Câmî, Yeşil Türbe gibi, Türk
mimârisinin XV. asır şaheserlerinin iç nakışlarında büyük hizmeti görülmüştür (6). Anne-
si Dilşâd Hâtundur (7). Nefise Hatun adında bir halası, Mustafa adında da bir amcası var-
dır (8). Hayâtı, doğum yeri olan Bursa'da geçmiştir.

Zamânının âlim ve fâzıl şahsiyetlerinden Molla Ahaveyn ve Molla Mahmûd bin Hâcî
Hasan-zâde'den ders almıştır (9). Önceleri medrese tahsilinin kuvvetle te'siri altında
kalmıştır. "Murâdiye" medresesine gittiği, "Sarf" ve "Nahiv"den "Arûz" ve Kâfiye"ye kadar
çeşitli bilgileri, "şeri'ât" ilimlerini iyice öğrendiği, devrin iki önemli dili Arapça ve
Farsçayı çok iyi bildiği anlaşılmaktadır. Genç yaşta tarîkat cezbesi gâlib gelmiş, büyük
Nakşibendi şoyhî Emîr Ahmed Buhârî (ölm. 1516)'den irâdet almış ve ömrü boyunca O'na bağı-
lılığı devam etmiştir (10).

(1). Üniversite ktp., nr. TY 3411 5^b

(2). bkz. Divân, s. 27

(3). Mecdf, Şakâik Tercümesi, İst. 1269, s. 431

Mehmed Süreyya, Sicill-i Osmânî, Matbaa-i Amire, 1311, 4. cilt s. 86

(4). Sehi Beg, Heşt-Bihîşt, Ayasofya ktp. 3544 v. 48^{a-b}

Latîf, Tezkire, İst. Süleymaniye ktp., Lala İsmail, s. 132^b

(5). Aşık Çelebi, Meşâirü's-Şuârâ, Üniv. ktp. TY 2406, s. 135^a

(6). Ş. Sami, Kâmusu'l-A'lam, İst. 1314, V. cilt, s. 3983

Mecdf, Şakâik Tercümesi, İst., 1269, s. 431

(7). Bursa Kütüğü, Bursa Genel Kitaplığı, Halkevi Kitapları no.: 6

(8). Keçecioğlu, Kâmil, Bursa Kütüğü, Bursa Genel Kitaplığı, Halkevi Kitapları Dosya no.: 6

(9). Mecdf, Şakâik Tercümesi, İst., 1269, s. 431

(10). Ali, Künhü'l-Ahbâr, M. İsen, Doktora Tezi, Erzurum 1979, s. 165

Gençlik çağı eserlerinden sayılabilecek kitaplarında da bu zâta hürmet ve hayrânlığını müşâhede etmek kolaydır. Dîvân'da, üçüncü defterin son kısmında, özel bir başlık altında, Emîr Ahmed Buhârî için 28 gazel yazmıştır. Bir gazelinin son iki beyti şöyledir:

Sek gibi beni ko eşigünde olayım hor
 Cîzzet bu yiter ırağı heyhât gerekmez

Ben mürçeyem kuş dilin öğrenmoge geldüm
 Dîvân-ı Süleymânî vü dârât gorekmez (Dîvân s.129 4/6-7)

Bir ara İlhamî Efendi vasıtasıyla "Gülşenî" tarikatine de girdiği bilinmektedir (11).

Lâmi^C'nin ilk gençlik çağları hakkında esaslı bilgimiz yoktur. Eserlerine bakarak şâirin iyi bir medrese tahsîli gördüğü anlaşılar. Fakat şâir, bunlar ile iktifâ etmemiş, hususiyle "Emîr Sultân" diye meşhûr olan Şeyh Muhammed Şemsi'd-Dînü'l-Buhârî ile Seyyid Ahmed el-Buhârî şahsiyetinde ve büyük mutasavvıf Mevlânâ Abdurrahman Câmî (ölm. 1492)'nin eserlerinde Nakşibendîliğe hürmet ve hayrânlık duyarak, kusursuz bir Nakşibendî mütefekkir-edîbi olmağı tercih etmiştir.

Lâmi^C genç yaşta Humâ Hatunla evlenmiştir (12). Mevcut bilgilere göre Mahmûd Çelebi, Ahmed Çelebi, Abdullah adlarında üç oğlu ve Safiye Hatun isminde de bir kızı yaşamıştır. Torunlarından Mahmud Çavuş b. Ahmed Efendi'nin, "Lâmi^C-zâde" diye tanındığı Nakkâş Alf Câmî'i haziresindeki mezâr kitâbesinden anlaşılmaktadır. İçten gelen şiirlerinin lem'alanması, nesrinin akıcılığı ve güzelliği her tarafa yayıldığından, "Lâmi^C" mahlasını almıştır (13). Yine şâir "Nazîre-i Deryâ-yı Ebrâr" başlıklı kasidesinde adının Mahmûd, mahlasının Lâmi^C olduğunu söyler :

لامى شد مخلص من کر چه محمودم بنام زانکه در جان لعمده از مهر حقم چون خورست

Lâmi^C'nin oğlu Mehmed Çelebi, Lem^C mahlasıyla şiirler yazmış, müderrisliklerde bulunmuştur. Ârûz ve Kâfiye üzerine yazılmış "Bahrû'l-Evzân" isimli bir risâlesi vardır. Babasının "Letâif"ini bir önsöz yazarak düzenlemiştir. 957/1550'de ölmüş, babasının yanına gömülmüştür. Damadı Rûşenî-zâde'dir. Onun da şiirle uğraşmış olduğunu, Lâmi^C'nin yarım kalan "Heft-peyker"ini tamamlamış olmasından anlıyoruz (14).

(11). Aşık Çelebi, Meşâirü's-Su'ârâ, Üniv. ktp., TY 2406, 365 yk. s. 135^a
 .Bursalı Mehmed Tahir, Osmanlı Müellifleri, İst. 1972, c. 2, s. 215

(12). Bursa Sicilleri, s. 21-29

(13). Aşık Çelebi, Meşâirü's-Su'ârâ, Üniv., ktp., TY 2406, 365 yk., s. 135^a

(14). Aşık Çelebi, a.g.e.

İlk eserlerini II.Bâyizîd zamanında vermiş olduğu bilinen Lâmi^c'f'nin,Yavuz Sultan Selîm devrinde şöhrete ulaştığı kaydediliyor (15).İlk olarak Fettâh Nişâburî'nin "Hüsn ü Dil"ini tercüme edip Sultân Selîm'e takdîm etmiş,pâdişâh bu hizmete mükâfat olarak 35 akço "yevmiye" tahsis ettirmiş,O da tabiatindeki sükûn ve inzivâyâ temâyül hasebiyle genç yaşta "ihtiyâr-ı takaüd" eylomış,kendini bilgiye,tasavvufa,ibâdete ve çeşitli sahalarda eserler vücûda getirmeğe vermiştir (16).Ancak çeşitli fırsat ve vesilelelerden faydalanıp,devrin büyüklerine kasîdeler sunmaktan,oseler ithaf etmekten geri kalmamıştır.Manzum eserlerinden "Ferhâd-nâme"yi nazm edip,I.Selîm'e armağan etmiş ve bu münasebetle kendisine "saliyâne" olarak bir köy ihsân olunmuştur. (17).Kânunî'nin cülûsunda bir târifh düşürerek,pâdişâha takdîm etmiş,"caiziyye"ye nâil olmuştur.

Gün gibi devrinde buldı ma^cdilet bedri kemâl

Pes kemâl ehli didi târifh "devr-i şehriyâr" (Târifhler XVIII)

دور شهریار

Kânunî'nin vezir-i azâmı İbrâhîm Pâşa'dan da osaslı himâye gördüğü anlaşılmaktadır.(18).Bazı mesnevi mukaddimelerinde de İbrâhîm Pâşâ'yı medheder.Fahr-i Cürcânî'den tercüme ettiği "Veyse vü Ramin" mesnevisini de İbrâhîm Pâşâ'ya yollamış,O da buna karşılık gündelik olarak 20 akçe ihsân eylemiştir.Şâir bu parayı kendi bildiği gibi çocukları arasında taksim etmiştir (19).Divânının bir nüshasını İbrâhîm Pâşâ için tertib ettiği ve kendisine yolladığı bilinmektedir.

Kânunî devri başlarında Câmî'den ilavelerle çevirdiği "Nefahatü'l-Ünns" tercümesino,Belgirad Fethi(927/1520) sıralarında tamamlandığı için,"Fütûhu'l-Mücâhidîn fi-Tervîhi kulûbû'l-Müşâhidîn" adını vermiştir.Kânunî'nin Bursa'ya geleceğini duyan şâir,Bursa'yı tanıtmak ve pâdişâhın ikramına nâil olmak şevki ile hemen bir "Şehr-engîz" kaleme almıştır.O'nun Kânunî'ye ithaf ettiği eserler arasında;"Vamık u Azrâ","Şem' ü Porvâne" ve "İbret-nâme" de yer alır.Aşık Çelebi(ölm.1571)'nin ifâdesine göre,Kânunî, Unsuri(ölm.1050)'nin "Vamık u Azrâ"sını tercümeyi arzu ederek,muktedir bir şâir isterken,Kazasker Muhyiddin Çelebi ile Kadiri Çelebi bu işe Lâmi^c'f'yi sevk etmişlerdir.O da altı ay zarfında "bahr-ı remel" vezninde tercüme ve tekmîl etmiştir.Ayrıca "gül" redifli bir kasîde ile de tezyîl etmiştir.

(15). Aşık Çelebi,Meşâirü'ş-Şu'ârâ,Univ.,, ktp.,TY 2406,365 yk.,s.135^a

Alf,Kühû'l-Ahbâr,M.İsen,Doktora Tezi,Erzurum 1979,s.165

(16). Sehf Beg,Hoşt-Bihîşt,Ayasofya ktp.,3544,s.48^{a-b}

Aşık Çelebi,Meşâirü'ş-Şu'ârâ

(17). Aşık Çelebi,a.g.e.

(18). krş.,Divân

(19). Alf,Kühû'l-Ahbâr,M.İsen Doktora Tezi,Erzurum 1979,s.165

Lâmi^cf'nin hususî hayâtına dâir pek fazla bilgimiz yoktur. Ancak bir miktar geliri ne rağmen, başı dertte olduğu, zamân zamân devirden şikâyet ettiği söylenebilir. Tasavvuf ehli olmasına rağmen, tok sözlü, hazırcevap, zaman zaman hoşliyata mâil, fikirlerinde ısrarlı gözükür (20). Aşık Çelebi'nin naklettiğine göre; ömrünün son demlerinde, Bursa'da güzel liği ile tanınan Tatar Memî adındaki bir delikanlıya dostlarının ısrarı ile matla'ı:

Kaşı kemân müjesi tîr gâzsesi hançer.

Güzel Memî gibi c'âlemdo var mıdur dil-ber (Gazeller 105)

olan bir gazel söyler. Tatar Memî'nin âşıklarından İslî Abdi adındaki birisi Lâmi^cf'ye bu yüzden çok büyük hakaretlerde bulunur. Bu durur göz önüne alınınca Lâmi^cf'nin bir başka yönü de düşünülmüş olur. Bir çok gazellerinde ve bazı murabba'larında medhettiği şeyhi Emîr Ahmed Buhârî'nin irşadı onu adeta yepyeni bir insân yapmıştır. Câmî'nin eserlerini Türkçeye kazandırmasından dolayı kendisine "Câmî-i Rûm" demilmiştir.

Lâmi^cf'nin ölümü ile ilgili olarak, Aşık Çelebi tezkiresinde, öldüğünde, şu beyti söylediği yazılıdır :

Lâmi^cf dil zevrakın girdâbâ salduñ âh kim

Yok kenâr-ı vaşl-ı yâra rûzgârundan meded (Gazeller 75)

Aşık Çelebi şâirin 940/1533 yılında Bursa'da öldüğünü ve babasının mescidinin haziyesine defnedildiğini bildirmektedir. Diğer bütün kaynaklarda ve ölümüne düşürülen târîh beyitlerinde ölüm târihi 938/1532 olarak verilmiştir. Kandî (ölm. 1555) onun ölümüne târîh düşülmüştür.

در بهشت جا و دان مسرور باد

هر زمان با مضررت مسرور باد

قبرو جای لامعی پر نور باد

عذری دنیا قطب الامر معرفت

رحمت بی حد بروحها ک او

قندی مداعی به او تاریخ گفت

Kaynaklarda Kandî'ye ait gösterilen başka bir târîh de şöyledir :

Lâmi^cf'nün ide Hakk rûhını şâd (938/1532)

لامعینک ایده حق روحنی شاد

(20). Latîf, Tezkire, İst., Süleymaniye ktp., Lâle İsmail, s. 132^b

III- LÂMÎ'î'NİN ESERLERİ (1)

Lâmi'î Çelebi'nin eserleri şunlardır :

1. ABSAL U SALAMAN (Salâmân u Absâl veya Salâmân u Ablas):

Câmf(ölm.898/1492)'nin Selâmân u Absâl adlı Farsça manzum ve remel-i müseddes bahrinde yazdığı eserin tercümesidir.Kaynaklar eserin varlığından bahsetmektedir.

2. CÂBİR-NAME (Kıssa-i Evlâd-ı Câbir):

Kaynaklar eserin varlığından bahsetmiş fakat,yazmalarına rastlanmamıştır.Kâtib Çelebi manzum olduğunu söyler.

3. DİVAN (Dîvân-ı şî'r,Dîvân-ı Eş'âr,Dîvân-ı Lâmi'î) (2)

Lâmi'î'nin şiirlerini topladığı eserdir.Bir çok yazma nüshaları vardır.En hacimli olanı Ali Emîri Ef.Manzum Eserler,Millet ktp.,380 numarada bulunan yazma ile,British Museum Or.10.882 bulunan yazmadır.

4.FERHAD-NAME (Ferhâd u Şîrîn,Hüsrev ü Şîrîn)

Yazmaları vardır.Yavuz Sultan Selîm'e takdim edilmiştir.

5. FETİN-NAME-İ KAL'A-İ MOTON:

6. FEZA'İL-İ Şİ'R Ü ŞA'İRAN:

Müstakil bir eser değildir.Lâmi'î Çelebi Dîvânı'nın "dîbâce"sidir.Ali Emîri ve British Museum nüshalarının başında vardır.

(1) Lâmi'î'nin eserlerinin yazma ve nüshalarının bulunduğu yerler ve daha fazla bilgi için,Bursalı Lâmi'î Bibliyografyası,Gönül Ayan,Erzurum 1978

(2).Lâmi'î Divânı'nın şimdiye kadar kütüphane kataloğlarına geçmiş ve bizim öğrebildiğimiz nüshaları şöylece sıralayabiliriz :

1. Ali Emîri Ef.,Manzum Eserler (Millet ktp.),380
2. British Museum Or. 10.882
3. İstanbul Üniversitesi ktp. Nu: 671
4. İstanbul Üniversitesi ktp. Nu: T 9770
5. Lâî İsmail Ef.,Murad Molla ktp., 481
6. Topkapı Sarayı Nu: 2316 Y 1577(182)
7. Muradiye ktp. Nu: 2667/3
8. Flügel,No.: 671,672
9. Rossi,Vatikan Turco s.25

7. FİRAK-NAME8. FÜTÜHU' L-MÜCAHİDİN Lİ-TERVİHİ KULÜBİ' L-MÜSAHİDİN

Nefahâtü' l-Üns Tercemesi, Terceme-i Nefahâtü' l-Üns, Dîbâce-i Nefahâtü' l-Üns Tercemesi, Nefahâtü' l-Üns/

yazmaları çoktur. Eserin tercümesi Belgrad fethine tesadüf ettiği için bu isim verilmiştir.

9. GIDAÜ' R-RÜH10. HAYRET-NAME11. HEFT-PEYKER

Yazmalarına rastlanamamıştır. Kaynaklar varlığından söz ederler.

12. HIRED-NAME13. HÜSN Ü DİL14. ISTILAHAT-I SÜFİYYE15. İBRET-NÜMA (İbret-nâme)16. KUY U ÇEVGAN17. LETA' İF-NAME (Letâ' if-i Lâmi^cî, Mecma' u' l-Letâ' if, Letâ' if, Sefîne-i Letâ' if ve Meçmû'a-i Ma'ârif)18. LÜGAT-İ FÂRİSİYYE (Manzûme-i Lügat ve Lügat-ı Menzûme)19. MAKTEL-İ HÜSEYN (Maktel-i İmâm Hüseyin, Maktel-i Hazretî Hüseyin, Maktel-i Hazret-i İmâm Hüseyin, Maktolü' l-İmâm Hüseyin)20. MENKİBE-İ ÜVEYSİ' L-KARANİ (Menkibetü' l-Üveysi' l-Karanî, Menâkib-i Üveys-i Karanî)21. MESLEKÜ' S-SALİKİN22. MENAKİB-İ CENAB-İ ALİ23. MESNEVİ24. MEVLİD (Mevlidü' r-Resûl)25. MİFTAHU' N-NECAT Fİ-HAVASİ' S-SÜVERİ VE' L-AYAT26. MİR' ATÜ' L-ESMA ve CAM-İ CİHAN-NÜMA (Mir' atü' l-esmâ, Risâle-i mu'ammâ, Şerh-i Mu'ammâ-i Esmâ-i Hüsnâ, Risâle-i Mu'ammâ Tercümesi, Esnâü' l-hüsnâ Tefe'ül-nâmesi)27. MÜNAZARA-İ BAHAR U ŞİTA (Bahâr ve Şitâ Münâzarası, Münâzara-i Sultân-ı Bahâr bâ-Şehriyâr-ı Şitâ, Bahâr u Hazân)28. MÜNŞEAT (Münşeat-ı Lâmi^cî, Münşeat-ı Mahmûd Efendi)29. NEFSÜ' -EMR RİSALESİ (Nefsü' l-emr-nâme, Risâle-i Nefsü' l-emr, Münâzra-i nefs ü rûh)30. NİSABU' L-BELAGA31. RİSALE-İ Fİ ŞERHİ KELİMATİ' S-ŞEHÂDE32. RİSALE-İ FAL33. RİSALE-İ AROZ34. RİSALE-İ USÛL MİNE' L-FÜNÛN

IV- LÂMÎ'î ÇELEBÎ DİVÂNÎ'NİN İNCELENMESİ

Bütün ömrünü Bursa'da geçiren Lâmi^cî Çelebi, devlet dâirelerinde görev almamış, Nakşibendî şeyhlerinden Emîr Ahmed Duhârf'ye intisab ederek kıt kanaat geçinmiştir (1). Şuârâ tezkirelerinde nesir sahasında meşhûr olduğu bildirilmektedir (2). Ayrıca Molla Câmî'nin bir çok eserini tercüme ettiğinden "Câmî-i Rûm" diye de meşhûrdur.

Lâmi^cî Çelebi divânı'nda ilk göze çarpan özellik, tertibe riâyettir. Mürettep bir divânda bulunması gereken her türlü nazım şekli mevcuttur. Divân beş defter üzerine tanzîm edilmiştir (3). Bunlar : Kasideler, Terci'ler, Gazeller, Târifler ve Müfredler, Mesnevîlerdir.

Mutasavvıf bir şâir olan Lâmi^cî her vesile ile bu düşüncesini dile getirmiş, tasavvufî istilahlardan yararlanmak yolunu ihmâl etmemiştir.

Divânın en önemli hususiyeti baş tarafında bulunan ve şâirin şiir hakkındaki görüşlerini açıkladığı "dîbâce"sidir. Burada şâir, sözün ortaya çıkışından XV. asra kadar olan gelişmesini güzel bir şekilde anlatmağa çalışmıştır. Bu arada İslâmî düşüncede şiir söylemenin ne dereceye kadar makbûl olabileceğini de Âyet ve Hadîslerden verdiği örneklerle açıklamıştır. Tanrının yüce kudretini ifade ettikten sonra :

Ey ^carsa-i lâ-mekân mekânun

Sebt-i ezel ü ebed nişânun.

İtdün iki harfdən muhakkak

Bir emrile bunca sığa müştak (dîbâce s.1)

beyitleriyle kâinâtın yaratılışını tasvîr eder.

Hız. Muhammed (S.A.V.)'e karşı duyduğu sevgiyi de şöyle dile getirir:

İy dürr-i yetîm-i bahr-i hikmet

Yokdur ayagun tozına kıymet

.....

Şânunda buyurdi hażret-i Hak

لولاك لما خلقت الا فلا ك (dîbâce s.2)

(1). Sehî Beg, Heşt-Bihişt, Ayasofya ktp., 122 yk. 35.4 s. 18^{a-b}

(2). Aşık Çelebi, Meşâirü's-Şuârâ, Üniv. ktp., TY 2406, 365. yk., s. 135^a
Latîfî, Tezkire, Süleymaniye ktp., Lâîlâ İsmail 313, 123yk.

(3). bkz. Dîbâce

(4). Divânlarda "Mukaddime" ya da "Dîbâce" denilen ö.söz bulundurmamak görenek olmamıştır. Ancak Nevâî, Lâmi^cî, Nev'î-zâde Âtâîyî gibi bir kaç şâir divanlarına önsöz yazmıştır. Ağah Sırrı Levend, Türk Edebiyatı Tarihi, TTK Basm. Ankara 1973 cilt I, s. 102

Şâir bu arada asr-ı saâdet devrinin hâlifelerini de metheder:

Ol bezm ü ziyâfetün nişânı.
Ashaba getürdün armağanı
Siddîk u ^COmer emîr-i ebrâr
^COsmân u ^CAlî emîn-i ahyâr (dîbâce)

Conâb-ı Hakk'ın sıfatlarından olan "kelâm" aynı zamanda dünyanın yaradılmasına da sebep teşkil etmiştir :

Cihân bünyâdı çünkim "emr-i Kün" dūr
Pes evvol dem zuhūr iden sehundur
Suhandan oldı ^Câlem mülki âbâd
Suhandan urılır hor bezme bünyâd (dîbâce)

Sözün faziletinin cihânda gün gibi olduğunu ve kâinâtın "Kün" lafzından doğduğunu ifâde ettikten sonra, sözün bir cevher olarak telakki edilmesini yerinin dokuz feleğin mertebesinde bulunduğunu söyler:

Bir güherdür suhan girân-mâye
Nuh-felek rütbetine bir pâye (dîbâce)

Gökten inon sözle kıymet vo şeref beraberdır:

Âsümândan sehun ki nâzildür
Şeref ü kadr âna menâzildür (dîbâce)

Şâir sözü iki kısıma ayırmıştır; biri düz yazı (inşâ), biri manzumelerin dile getirildiği nazımdır:

Lîk kısme neyve munkasımdır ol
Nazm u nesriyle münfehimdür ol (dîbâce)

Nazım ve nesir insanlar için bağışlanmış birer lutfettir. Fakat, nazm nesre göre daha yüce bir yere sahiptir:

Nesirdür gerçi dehre sermâye
Dürr-i nazm durur velî pâye
Tañ mı indürse nazma encüm ser
K'oldı Kur'âna gevher-i efsor (dîbâce)

Sözü böylece iki kısıma ayırdıktan sonra, kelâm-ı mevzân (vazınli söz) hakkındaki görüşlerini açıklamaya çalışır :

Sözün kim Lâmi ^Cî dîrânelerdür
N'ola dâm itse murşân-ı semâyı (dîbâce)

Bu düşünceleri ne müned olarak Kur'ân-ı Kerîm'den ve Hadîs-i Şerîf'lerden örnekler verir.

Bu şekilde şiirin hususiyetlerinden bahseden şâir, daha sonra şiirin faziletine dâir yazılan bir eser bulunmadığını buna karşılık kıymeti hakkında bir çok haber ve eserin olduğunu söyler :

پایه شعر بین که چون ز نبی   نفی نعت پیغمبری کردند
بهر تصحیح نسبت قرآن   تهمت او بشاعری کردند

(Molla Câmî)

Yine şâir, Ebu Süfyan'ın henüz müslüman olmadan önce, Hz. Muhammed için söylemiş olduğu hicivlerine, Hassan b. Sâbit'in karşılık vermesi hususunda; Peygamber'in "Fâciri anlatın kendisindeki sıfatlarla, insanlar ondan sakınsın" hadîs-i şerîfi ile düşüncesini kuvvetlendirir. Ebu Leheb kendisiyle ilgili "sûre"yi duyunca Peygamber'e "Ey Muhammed neye göre beni hicvediyorsun?" sorusuna karşılık, Hz. Muhammed "Allah'ın hicvettiğinden başka bir şeylo seni hicvetmedim" der. Bütün bunlara dayanarak şâir, şiirin "asr-ı saâdet" devrinde de söylendiğini ve buna ruhsat verildiğini anlatır. Yine bu düşüncelerine delil olarak "Kütûb-ı Fetevâ" da: "Müslüman kardeşinin kötülüklerini yüzüne karşı zikreden kişi, onun gıybetini yapmış olmaz ancak, gazap ve sövmekle gıybet olur." fetvâsını gösterir. Hatta Hz. Alî "Tebbet" sûresine mutabık ve muvafık olarak Ebu Leheb'i hicv etmiştir.

ابا الہبت تبت یداک ابا الہب   وصخره تبت العرب جمالہ الصلب
خذ لت نبی اللہ قاطع رحمۃ   فکنت کمن باع السلامۃ بالمطب

Şâire göre şiir dünyası hakkaniyet üzerine döner ve nazım güneşi nûrâniyet burcu üzerinde seyrederek. Bunun için âlimler ve fazilet erbabları şiirlerinde güzelliklerden bahsetmek zorundadırlar. Bu gibi insanlarda hata ve yanılma olsa dahi bağışlanabilirler :

Nefes bâbında bulardur Mesfâh
Sözün rûhın iderler her dem ihyâ
Lisân-ı gayba bunlar tercemândur
Melek-veş her biri ^oarş-ı âşiyândur (dîbâce)

Lâmi^cî Çelebi, dîbâce'de, şiirle ilgili olarak çeşitli eserlerden bahsettikten sonra, bunlarla ilgili örnekler verir. Şâir kendi düşüncelerini de eklemeyi ihmal etmez:

Gönül ^oarşında çün cevân kılurlar
İrem gülzâmını seyrân kılurlar
Hayâl evcâno çün pervâz iderler
Suhan şarhında hoş şehnâz iderler (dîbâce)

Hızır Aleyhi's-selâm'a isnat edilen şiirin doğruluğunu isbâta çalışır.

Lâmi^c'f'ye göre söz ne kadar veciz ve belfî olursa, söyleyene o derece şeref kazandırır. Bu düşüncesini bir hadîs-i şerîfle te'yid eder

وإن الشعر لحكمة

Şiir söyleme ekseri seğkin insanlarda görülmüştür. Buna delfî olarak ta Hz. Alf'nin Dîvânıdır. Hatta sahabeden sonra yetişen büyük âlimlerin yazdıkları şiirler de hosaba kitaba sığmayacak kadar çoktur.

Şâir şiir san'atında güzelliği esas alır, mecbur olmadıkça hicv söylemenin uygun olmayacağını söyler. Ayrıca para karşılığı veya menfaat için şiir söyleyenleri de hoş karşılamaz :

Bulardur cümleten matbû^c-ı şâvun

Ki vasf-ı hâsı olmuşdur yehîmun

Gozerler der-be der nân-pâre için

Ne kadr olur sok-i âvâre için (dîbâce)

Şâire göre şiir gemişi, sırlar hakikatının mahzenidir. Makbûl olan bu yolda yazılmış "tevhîd" ve "na^ct"lerdir. Ancak bütün âlimlerin ittîfâk ettikleri bir husus: dil kadar düşmân, âsi ve fessâd uzvun olmadığıdır. Bunun için şiir söylerken edebe riâyetin şart olduğu ve bütün hayatı böyle dedi-kodu ile geçimenin doğru bir şey olmayacağıdır.

Daha sonra şâir şiir söyleyenleri bir tasnife tâbi tutar. Buna göre: 1. İbâdete meyledenler 2. Murakabe ile meşgul olanlar 3. Zikrile vakit geçirenler 4. Hayret mertebesine ulaşanlar 5. Birlik şarabından sarhoş olanlar 6. Sayrot deryâsına dalmış olanlardır. Ounun için bunların her biri kendi sahalarında şiir söylemeğe gayret gösterirler. Bu şiirlerin bazıları akıllıca (âkılâne), bazıları âşıkcasına (âşıkâne), bazıları da zâhicîdânedir.

Lâmi^c'f Çelebi tasavvuf rumuzlarını da dîbâce'de izâha çalışmıştır. Önce insan vücudundaki uzuvların izahı ile işe başlamış daha sonra meyhâne ve meyhâne ile ilgili rumuzları izah etmiştir.

Tasavvufî şiirler hakkında büyük mutasavvıfların şiirlerinden ve eserlerinden örnekler verir. Yine Hülâmın şiir düşüncesinin mâhiyetini anlatmak için, bir gün peygamberin meclisinde şâir Nabigâ'nın bir boytı okunur. Huzurda bulunanlar şiir okumanın câiz olup olmadığını sorarlar, peygamber, pek açık olarak "şiir bir sözdür güzeli güzel çirkini çirkindir." der. Buradan da anlaşılacağı gibi, güzel şiir söylemenin İslâm düşüncesinde yasaklanmasına dair bir hüküm yoktur. Şâir böylece İslâm estetiğine de temas etmiş olur. Âlimler ve mutasavvıflar da dâima güzel şiir söyleme gayreti içerisinde olmuşlardır. Bunların söylemiş oldukları bazı hiciv mahiyetindeki nazım ve nefsîrler depizde bir damla mesâbesindedir. Söyleyenin değerinden hiçbir şey kaybettirmez.

Lâmi^C'i de kırk yıl kadar bu sahada şiir söylediğini ifade eder:

Çü nazmdur dil ü cânım gibi şâf
 Ne hâcet dürd-geşlük eyleyüb lâf
 Benem gün sâlik-i humhâne-i ^Cışk
 Terânemdür müdâm efsâne-i ^Cışk
 Bâna gün lem^Ca-i ^Cışk oldu reh-ber
 Acab mi Lâmi^C'i olsam kamer-fer (dîbâce)

936 H./1529 M. senesinde 58 yaşına ulaştığını, bu zamana kadar iyi bir tahsil gördüğünü, bu yolda tarîkat şeyhlerinin ve mutasavvıfların kendisine yol gösterdiğini söyler:

İma yüzün izlerinden Lâmi^C'i kim bu yolun
 Gerçi kim işkâli çokdur lîk âsân itdiler (dîbâce)

Bu te'sirle otuz kadar manzum ve mensur eser meydana getirmiştir.

Demler idüb bâd-ı rengin yâdına
 Od ururdum subh u şâm evrâdına (Dîbâce)

Eserlerinin meydana gelmesinde şâirin kendi kusurlarının da olabileceğini ve bunun tabîî karşılanması gerektiğini söyledikten sonra, bu durumu manzum olarak şöyle ifade eder :

Karîndür nûşa nûş ey ehl-i emsem
 Meseldür gül dikensüz olmaz epsem (dîbâce)

Şâir dana sonra eserlerinin ne şekilde yazıldığını, "Vânîk u Azrâ"yı, Veyse vü Râmin'i ne şekilde te'lif ettiğini anlattıktan sonra Moton kalésinin fethi ve Rodos'un alınması ile ilgili hususlardan bahseder. Kanûnî'yi medh etmekle bu kısma son verir.

Sipâs-ı şükr ü minnet kim Hak anı
 Bugün mülk-i cihânun itdi cânı
 Hudâyâ bu şehinşâh-ı cihânun
 Süleyman-kadr u şâh-ı kâmrânun (dîbâce)

Kendi şiirlerinin güzelliğini de anlatmağı ihmal etmez :

Hâme-i nazmum olub engüşt-i hûr
 Müşk ü cânberden tolar evrak-ı nûr

Yâdigâr-ı dehre oldu her biri
 Hüsnine hayrân u zâr ins ü perî

Büyük bir yardım gördüğü devrin sadrazamı İbrahim Pâşâ'yı da, medh eder:

Aşaflı ile ^Câlome hükmetse yiridür
 Kim hendesidür hâs-ı Süleymân-ı cihânun

İdinse n'ola işigini Ka^Cbe halâyık
 Gün gibi ^Cıyândur çü haliliyyeti anuñ (dîbâce)

Şâirin dîvânını beş defter üzerine tanzim ettiğini söylemiştik. Bu tasnifin ne şekilde yapıldığını onun ifâdelerinden aktaralım :

Bilür gün gibi bunu sâhibü'l-bir
Ki yüz bin kâyinâtın aslıdur bir

Hâtifden irdi nâgah bu resme cânâ ilhâm
Bir defter ile olmaz şerh-i rumûz-ı kevneyn

Bu dofter-i dil-âviz olsa n'ola müselles
الشيء ما تشنى الا وقد تثلث

Aceb mi Lâmi^cf dörd olsa defter
Fâzîlet çâr-yârındur mukarrer

Nazar iden bugün bu penc-gence
Tutar mı Lâmi^cf tapuñla pençe

Şâir bu izahlardan sonra güzel bir dîvânın meydana geldiğini ifâde ile güzelle-
ri medheder :

Ne eyvân Süleymânî dîvândur ol
Felok sufrası gibi pür-h^vândur ol

Perfler tutub her yaña anda sâf
Döğër hûriler sine mârend-i def (dîbâce)

İnsanın kusursuz olamayacağını söyleyen şâir, kendi eserinde de bazı kusurların olabileceğini, bu hata ve kusurların sehven meydana gelebileceğine hamledilmesini, okuyucularca düzeltilmesini ister. Bütün bu çalışmaların neticesinde yorulduğunu ancak, meydana getirdiği eserle teselli bulduğunu söyler :

Neylerem bu ten-i füsûrdeyle

Karañu evde şem^c-i mürdeyle

Ömr geçdi çam u tahayyülde

Şem^c-veş dem-bx dem tenezzülde

Âlemi itdi sözlerüm gülşen

Olmadı dil serâçesi rûşen

Sındı Ömrüm nihâlâ hâme-misâl

Hâsılum yüz karası nâme-misâl

Şâdmanem bir iki boncuğ ile

Tıfl-ı nâdân gîñi cfuncağ ile (dîbâce)

Şâir bütün bu söylenenlerin cenâb-ı Hakk'ın in'âm ve ihsârının neticesi olduğunu iyilik ve güzelliğin Hakk'ın ilhâmından geldiğini, kusur ve noksanların ise kendi şahsından doğduğunu söyler ve bu bölümü (dîbâce) bir târif manzumesi ile bitirir.

Lâmi^Cî Çelebi Divânı'nın önsözünde, şiir hakkında uzun açıklamalarda bulunduktan, şiir söyleme san'atının faziletinden ve İslâm düşüncesindeki şiir telakkisinden bahsettikten sonra, yaptığı tasnife uygun olarak divânı tertip etmiştir. Hemen bütün defterlerin başında sırasıyla "tevhîd", "na^Ct", pâdişâhları ve devlet ricâlini övdükten sonra, defterin muhteviyatına uygun şiirleri sıralamıştır.

Birinci defterde 3'ü karşı olmak üzere 29 kasîde vardır. İlk üç kasîdesi "tevhîd" dir. Birinci kasîdede "kelime-i şahâdet" lafzının kâinatı doldurduğunu, hasta gönüllere şifâ olduğunu söyler:

Marfî dillere ^Câlemde oldu sıhhat-bahş
Gidâ-yı اَشْهَدُ اَنْ لَا اِلَهَ اِلَّا اللّٰهُ

Kelime-i şahâdet lafzı İslâm binasının en sağlam dayanağıdır:

Harîm-i Ka^Cbe-i İslâmadur kavf bünyâd
Binâ-yı اَشْهَدُ اَنْ لَا اِلَهَ اِلَّا اللّٰهُ

diyerek onu çeşitli benzetmelerle en güzel şekilde ifâdeye çalışır. Kelime-i şahâdet rüzgarı nerede eserse orada gül bahçeleri meydana gelir. Şâir onu arş üzerine dikilmiş bir bayrak direğine benzetir. Cân ve gönülün bu yolda fedâ olmasını ister:

Metâ^C-ı cân u dil olsun bu yolda ser-cümle
Fidâ-yı اَشْهَدُ اَنْ لَا اِلَهَ اِلَّا اللّٰهُ

Şâir, kelime-i şahâdeti şifa kaynağı olarak tavsif ettikten sonra, "kelime-i tevhîd"inde karanlıklarda insana ışık ve ölüm anında ruhun tek sığınağı olduğunu söyler:

Nedür âhîr nefesde cânâ penâh
Kişver-i لَا اِلَهَ اِلَّا اللّٰهُ

Kelime-i tevhîd kadehinin bütün dünyayı sarhoş edebileceğini, onun mertebesinin arş ve kürsiden yüce olduğunu ifâde ettikten sonra, insanı ferahlatan ve Hz. İsa gibi can başıslayıp, hayat verenin de o olabileceğini söyler :

Dem-i ^Cisâ gibi başışlar cân
Soher-i لَا اِلَهَ اِلَّا اللّٰهُ

Şâire göre, kelime-i tevhîd miğferi insanı nefsine uymaktan ve şeytanın ifsadından korur. İnsanı en son anında Allah'a ulaştıran tevhîd güzeldür.

Hû'ya vâsıl kılur seni âhîr
Nazar-ı لَا اِلَهَ اِلَّا اللّٰهُ

İnsan ve kâinat cenâb-ı Hakk'ın kudret elinden bir mîsâl olarak yaratılmıştır. Kâinattaki var olan her şey O'nun emri istikametinde hayatiyetini devam ettirir. Her varlık Allah'a muhtahtır. Mülk O'nundur, mutlak Hakîm O'dur.

Salânat yekser senûndür zât-ı bî-ğünûn gibi
Milketûndür bî-zevâl u ^Cizzetûndür lâ-ye zâl (Kasîdeler III)

Şâire göre ,cenâb-ı Hakk'ın zâtına,O'nun takdiri olmadan,akıl emmez.O'nun nurunun bir anlık rehberliği,Hız.Muhammed'e yetmiş bin perde ardından cemâh güneşini göstermiştir.

Aña kim nûr-ı yakînuñ reh-ber oldı bir nefes

Gördi yetmiş bin hicâb ardından ol şems-i cemâl

Peygamberler serdârı ve gelişi ile dünyayı şereflendiren Hz.Muhammed'e yazdığı na^ctında şâir,O'nun doğmu ile dünya meydana gelen fevkaledeliklere işâret eder :

Bedrûñ tecelli kıldığı şeb-i âftâb-vâr

Tâk-ı sarâ-yı Kisrevî çâk oldı Hüsrevâ (Kasîdeler IV)

Hız.Muhammed'in sünneti küfrün karanlığında bir ışık,şeri'âtının kanunu inanç hastalığına şifâdır.O'nun hidâyet nuru yol gösterici olmasaydı bütün dünya küfür karalığında kalırdı.Şâir bu durumu:

°Alem kalurdu zulmet-i küfr içre خالين

Nûr-ı hidâyetün eger olmasa reh-nümâ (Kasîdeler IV) ifâde eder.

Mi'râc hadisesine de işâret ettikten sonra,dört halife devrinden ve halifelerin sıfatlarından bahseder:

Evvel emîr-i mülk-i sadakat °atik kim

Şânında geldi ثانی اثنين از هما

İkinci sadr-ı bedr-i °adâlet °Ömer kim

Buldu anuñla millet ü dîn revnak u bahâ

Üçüncü şem^c-i cem^c-i hidâyet imâm-ı dîn

°Osman ki oldı sâhib-i nureyn-i ıstıfâ

Dördüncü şehriyâr-ı vilâyet-i °Alî kim ol

Maşûs-ı لا فنى idi mansûs-ı هل اتى

Evlad-ı Resûlândan Hız.Hasan ve Hız.Hüseyn'in şohâdetlerinden bahseden şâir,Peygamberin güzel ahlâkını ve lutfunu medhedemeyeceğini,buna gücünün yetmeyeceğini söyler:

Kindür ki medh ide senün ahlâk u lutfunı

Çün anda Cebrâil ola meddâh u hem Hudâ (Kasîdeler IV)

V. Kasîdede Lâmi^cf gecenin tavsifi ve bazı yıldızların tasvîrini yapmış,zamandan şikâyetini dile getirmiştir.

Olmuş idüm ben dahi fikret evinde münzevî

Fikr iderdüm dehr hâlin geh hatâ vü geh sevâb

Şâir zamanın olinden ney gibi inlediğini,kandil gibi kan açıldığını,gözlerinden bahar yağmuru gibi yaşlar akıttığını ve sonbahar yaprağı gibi cânında kuvvet kalmadığını söyler.

Ney gibi devrân elinden inleridüm zâr u zâr

Şem^c-voş kan ağlayub tolmışdı içüm sûz u tâb

Şâir dünyayı bir değirmene benzetir; bu değirmen arpa buğdayın yanı sıra taş, demir, yaş ve kuru demeden hor şeyi öğütür. Bununla şâir hayatın acımasızlığını anlatır.

Seng ü âhen ratb u yabis gendüm ü cevdür dimez

Her ne kim buldı hemandem öğidür bu âsiyâb (V.kasfde)

Gök yüzündeki yedi tabakada meydana gelen değişikliklerin kendiliğinden olmadığını, bütün bu tebeddülâtın kudret eliyle meydana geldiğini söyleyen şâir, bu durumu şöyle tasvir eder :

Çıkdı altıncı revâkûn manzarından bir emîr

Sa^cd-gîrdâr u şeref-bahş u siyâdet intisâb

Kal^ca-i pencümdon açdı bir mübâriğ dil-kemîn

Ki dem-â dem kârıdur şûr u şerr u ceng u itâb

Sâhib-i kâşr-ı çoharum şehriyâr-ı mülk-i şark

Mülk-i mağribden yaña kılmış megor^c azm u zehâb

Pes üçünci hacledon gösterdi bir hâtun cemâl

Hûn-ı^c aşıkdan olın hınnâlayub geçmiş hizâb

Oldı ikinci serîr üstinde zâhir bir debîr

Defter açmış cev-be cev eyler cihân hâlin hisîb

Çıkdı evvelki serânuñ perdesinden bir cuvân

^cIzz u kadr u hümet ü faîl içre hoş-mâlik-nisâb (V.kasfde)

Gökyüzündeki yıldızlar Allah'ın güzellik nurundan birer ışık parçalarıdır ve görünen her şey O'nun to'siriyledir.

Va^cnî hizmetkârdur bunlar tutarlar hayr u şer

Her ne kim emreyleye من عند علم الكتاب (V.Kasfde)

Şâir gecenin karanlığında yıldızların bu hareketlerinin manasını çözmeğe çalışırken, güneşin doğması ile uykuda, ölü gibi her şeyin canlanmasını görünce bunu Allah'ın hikmetlerinden birine bağlayarak kasfdosini tamamlar :

Ol hekîmün hikmetine Lâmi^cf imez çukûl

Sen hatâñı gözlegîl والله اعلم بالصواب (V.kasfde)

VII.kasfde Lâmi^cf, tarikat erbâblarının yaşayış ve karakterlerini, mizac ve anlayışlarını, dünyaya bakış açılarını, akıcı bir üslûpla anlatır. Şâir, cihân rindi olduklarını ad ve sanlarının olmadığını, azla yetindiklerini, mal ve mülke itibar etmediklerini söyler:

Bir bölük rind-i cihânuz yokdur ad u s-ânuz

Söyle bî-pâ vü serûz kim çarhdur hayrânuz (VII.kasfde)

Bir kaç kuruş için yüz kızartmadıklarını, altın ve gümüş için kendilerini ateşe atmadıklarını söyleyen şâir, "Cennet kumaşı bize kefen olursa yaraşır" der. Bu kasfede şâir çokluk ekini kullanarak tarikat mensuplarının yaşayışları içinde, kendi durumunu da izâha çalışır. Bir şeyhe bağlı olduğunu söyleyen Lâmi^c'f onun sözünde çıkmaz:

Boynı bağılu kulıyuz pîr-i muğânun baş açık

Yüz sürüb pâyine cârû itmîşüz müjgânımız (VII.kasfide)

Şâir gösteriş için Hakk'ı tesbih etmez, güzellere gönül bağlar fakat, iki yüzlüler gibi koynunda haç saklamaz, "bezm-i Elest" mosti olduğundan devrin sâkisi ne sunsa reddetmez. Mazinin geçtiğini geloceğin de meçhûl olduğunu söyleyen şâir, Hakk'a sarfedilmeyen zamana acır :

Gitdi mâzî hâli müstakbel dahi meçhûldur

Hakk'a sarf olmazsa müşkil eldeki bir anımız (VII.kasfide)

Halden bilmeyen müderrislerle bahse girmeyen şâir, dedi-kodu yapanların kendisine arkadaşlık edemeyeceğini söyler. "Mülk-i Rûm" abdalı olduğunu, tarikata meylettığını bu yolun güçlüklerini göğüsleyebileceğini söyledikten sonra, pirin Emîr Buhârî olduğunu tekararlar:

Sâlik-i râh-ı hafiyüz bâc u reh-zen havfi yok

Şâh-ı dîn Mîr-i Buhârî'dür bizüm ter-hânımız (VII.kasfide)

"Gör" redifli kasfede şâir, dünyanın geçici ve aldatıcı olduğunu, tarihî hadiselerden ibret alınması gerektiğini söyler. Dünya bütünüyle insana verilse dahi, ergeç ölümle bu mülk elden çıkacaktır. Bu dünya nice ünlü kişileri toprağa vermiştir :

Kuvvetde tutam Sâ'm u Nerîmân-ı zamânsın

Rûstemleri bu zâl-ı cihân n'etdi kanı gör (VIII.kasfide)

Şâire göre; insan bu dünyada dâima temkinli davranmalı ve Hakk'a tam bir teslimiyetle ömür geçirmelidir. Onun için de insan önce kendi kusurlarını tamir etmelidir.

Başdan ayağa ma^csiyet ikon bu vücûdun

Gel Lâmi^c'yâ^c ayb-ı cihânı ko seni gör (VIII.kasfide)

İnsanların dünyada rahat edebilmeleri için "ibret" gözlerini açmaları gerektiğini söyleyen Lâmi^c'f, kendi kendine bir nefis muhasebesi yapar :

Lâmi^c'f gerçi kim suhendânsın

Lîk bî-hûde gûy u nâdânsın (IX.kasfide)

Ömrünü yazı yazmak ve şiir söylemekle zayi ettiğini, dış görünüşüyle mükemmel görüldüğü halde maneviyatının viran olduğunu, bunun için insanın iradesine hakim olması gerektiğini söyleyen Lâmi^c'f, bu geçici dünyada dâima güzel olan şeyler aranmalıdır der.

Ne durur bunca ni^cmet ü müknet

Bir iki gün ki bunda mihmânsın (IX.kasfide)

Lâmi^cî Çelebi devrin pâdişâhlarından Sultan Bâyezîd'e I, Yavuz Sultân Selîm'e üç, Kanunî Sultân Süleymân'a, ikisi Farsça olmak üzere, yedi kasîde sunmuştur.

"Güneş" redifli kasîdede 26 beyitlik bir nesib bölümünden sonra girizgâh beyti ile medhiyeye başlayan şâir, güneşi cihân pâdişâhına benzetir. Söz san'atlarından yararlanarak güneşin hareketini tasvir eder. Ahmed Pâşâ'nın "güneş" redifli kasîdesine nazire olarak yazılmıştır.

Cihân pâdişâhı olan güneş, bu kadar kudretli olmasına rağmen, Allah'ın gölgesi (yerdeki temsilcisi) Sultân Bâyezîd'den kuvvet almaktadır :

Zill-ı Hak şeh Bâyezîd bîn Muhammed Hân ki anuñ

Yüz sürüb buldı ayağı toprağına fer güneş (X. kasîde)

Sultân Bâyezîd azametli bir pâdişâhtır. Güneş bile onun kahredici rûzgârından kor- kar ve sonbahar yaprağı gibi titrer. Dokuz eflâk onun çadırının yanında bir gölgelik mesâ- besindedir. Bu çadırın kazıkları yıldızlar çadır ipleri de güneş ışıklarıdır:

Hayme-i kadrûñ önünde nuh-felek bir sâye bân

Kim anâ evtaddur encûm tîñb-ı zer güneş (X. kasîde)

Pâdişâhı medhotmekle kendi şiirinin de güzelleştiğini ve her sabah güneşin gelip, şiirlerini dinlediğini söyleyen şâir, kasîdesini du'â beytiyle bitirir.

Lâmi^cî söz san'atlarına da örnek olacak şokilde, Yavuz Sultân Selîm için yazdığı kasîdede 39 san'ata örnek vermiştir. Bu kasîdede şâir doğrudan doğruya medhiyeye girmiş ve san'at gücünü de göstermiştir. Şâire göre, Yavuz Sultân Selîm, mertebede Hz. Süleymân, uğurlu olmakta Hz. İsmâ, güzellikte Hz. Yusuf gibidir. Kerem ve ihsânının sınırı yoktur. Volu- nun toprağı devlet çeşmesine yüz suyu, ayağının tozu saâdet çeşmesine cilâdır. Pâdişâhın kapısı memleket cisminin ruhudur, adaleti saltanat gözünün nurudur.

Subh-veş sancağ açub gün gibi çehren tîğ-i zer

Heft iklimi tutarsın ser-be ser destince hâ (XII. kasîde)

Dünya Yavuz Sultân Selîm gibi bir pâdişâh görmemiştir. Onun adaletinin gölgesinde alem rahattır. Kısa saltanatı zamanında bir çok yerleri fethetmesi dolayısıyla şâir:

Memleket zabtına sensin müstahak-ı saltanat

Kim cemî^ci halka faḫlûñ şu^cle-i şems-i zuhâ (XII. kasîde)

Pâdişâhı medhetmesi şâirin de pâyesini yüceltmektedir:

Sen Muhammed-âyet ü Haydar-dili medh idemez

Lâmi^cî Selmân degül Hassân olursa hüsrevâ (XII. kasîde)

Yavuz Sultân Selîm kısa olmayan orta boylu, çatık kaşlı, sert bakışlı, pala bıyıklı asabî mizacılı bir hükümdardır. Şâir bu durumu şöyle tasvir eder :

Cennet yüzünü görse hûri bilür kusûrın

Sidre kadûne irse Tubâ olurdu dirhem (XIII. kasîde)

Hengam-ı rezme Rüstem eyyâm-ı bezme Cemîd

Cûd u keremde Hâtem zühd ü verâ^c da Edherâ (XIII. kasîde)

XVI. asırda modern harp silahları yoktur.O günün şartlarında en güzel silah kılıçtır.Kılıç ayrıca şiirimizde bir motif olarak da yer almaktadır.Kılıcı kullanmak kadar yapmak da önemlidir."Aman dileylene kılıç kalkmaz" tabirini Lâmi^Cf:

Çeşmün şehâ niçün çeke ben nâ-tuvâna tîğ

Urmak revâ mı ölmelü hasta câna tîğ . (XIX.kasfide)

şeklinde şiirleştirir.

Fasl başlığı altında,sadaret erkânını medheden kasfelerini tertip eder.Bu tertipte pâdişâhların saltanat sırasına göre görev yapmış vezirleri veya ünlü kişileri över.

Bursa'da tabiat güzelliklerinin yanı sıra,kış mevsimin de zaman zaman şiddetli geçtiğini Lâmi^Cf'nin şiirlerinden anlıyoruz

Rûz u şeb açdurmâyub göz yeter bârân-ı şitâ

Leşker-i berfile dehri tutdı sultân-ı şitâ (XXVII.kasfide)

Kışın şiddetinden ve soğuktan evlere kapanan halkın durumunu vesile ederek şâir, kendi yalnızlığını ve kimsesizliğini anlatmağa çalışır :

Berf-i derd ü ğam yağar her dem felekden başuma

Oldı dil-kâşânesi mihnetle virân-ı şitâ

Bilmezem kankı biriyle tutuşam,ben nâ-tuvân

Bir yaña nirân-ı ğam bir yaña şirân-ı şitâ (XXVII.kasfide)

Lâmi^Cf sadece pâdişâhları,sadrazamları veya devlet ricâlini övmemiştir.Bursa'da gördüğü imâr faaliyetlerini de takdirle karşılamış ve onları methetmiştir.Bunlardan biri şâirin babası tarafından tamir ettirilerek hizmete açılan kaplıcadır.

Bursa ikliminin bir hususiyeti olarak meyveleri bol olan bir şehrimizdir.Lâmi^Cf şiirlerinde bunlardan da bahseder.

Lâmi^Cf'nin mutasavvıf bir şâir olduğunu söylemiştik.O sadece kasfelerinde "tevhid" "na^Ct" ve medhiye mahiyetinde şiirler söylememiştir.Hemen her vesile ile Hakk'ı birleme peygambere na^Ct onun şiirlerinde çok sık rastlanan bir husustur.Tasavvuf bir sevgi ve gönül mes'elesidir.Onun için Tanrı'yı başka yerde aramağa gerek yoktur.O insanın kalbindedir :

Cân u dil iken makâmın ey dost

Hâricde seni taleb hatâdur

(Terci'-i bend)

Bu düşüncesini vasıta beyitleriyle kuvvetlendirir :

Ey kûşe-be kûşe isteyen var

Cân dîdesin aç senüñledür yâr (Terci'-i bend)

Allah'ın sevgilisi,ye di iklim'in sultânı Hz.Muhammed'i medhederken

Ey şehinşâh-ı Yesrib u Bathâ

Nakd-ı la il, emîn-i... (Terkib-i bend)

der.Dünya pâdişâhı olan Hz.Muhammed'in sayisi Cebrâil,arşa yükselirken rehberi Mikâildir.

Bahar mevsimi tabiatın canlanması,nebatatın yeniden hayat bulmasıdır.Bayramlar da insanlar için bir sevinme ve neş'elerme vesilesidir.Hele bu bayram Ramazan bayramı olursa insanlar daha da çok sevinirler.Şâir bu durumu :

Oldı bahâr ile yine cennet misâl-i ^Cıyd
Havrâ gibi bezendi se-â pâ cemâl-i ^Cıyd

^Cişret kapısı bağılu idi kufl-ı savm ile
Hûb açıldı zer-kilidle anı hilâl-i ^Cıyd
beyitleriyle anlatır.

Kendisinden büyük yardım ve iltifat gördüğü Sadrazam İbrâhîm Pâşa'yı Terci'lerinde de de medhetmiştir :

Sensin ol Âsef-i Cem-menzilet ü çarh penâh
Müşteri rây u kamer tal^Cat u Behrâm nigâh

Sultân Bâyezîd'in oğlu Şehzâde Muhammed Alemşâh'ın ölümü ile tabiat mateme bürünmüşür;gül yanağını kana boyamış,bülbülün feryâdı göklere çıkmıştır.Benefşenin boynu bükülmüş,sünbül saçını yolmuştur.Şâir bütün bunlarla iktifâ etmeyerek varlıkların bu mateme iştirak etmelerini ister :

Deryâlar acısun o dürr için ber ağlasun
Tâc u kabâ vü taht u kemer yekser ağlasun

Göz yaşıyle bu odı teskîn için bu dem

Ol kurretü'l-^Cuyûna şeh-i kişver ağlasun

Yine Sultân Bâyezîd'in oğlu Saruhan vâlisi Mahmûd'un ölümüne bir mersiye yazan şâir,şehzâdenin annesini de teselli etmekten kendini alamaz :

Hüsrevâ câmun semen pirâhenün gül yaraşur
Düşmenün kan ağlasun sen lutf ile gül yaraşur

Sonbahar mevsimi ile birlikte sarı renk tabiata hakim olur.Bu mevsimde her şey ayrı bir güzellik arzeder.Lâmi^Cf bunu şöyle tasvir eder:

Oynadur bu bezm için şems ü kamer göklerde def
Cûylar dil-keş terân idüb çalar her berk kef
Naks idüb zerler nisâr eyler ağaçlar her taraf
Resm-i bî-hemtâna ey dest-i hazân sacî-âferin

Lâmi^Cf gönül alan güzeller şâhinin âşıkıdır.Bunu bir murabba^Cnda şöyle dilo getirir:

Âlemün efsânesi ey çeşmi mestân şimdi bu
Nây u geng u cûd u dofde cümle elhân şirâdi bu
Söylenen illerde vü dillerde destân şimdi bu
Şâh-ı hûbân dil-ber Ahmed Lâmi^Cfdür ^Câşıkı

Sâlik'in kemâle ermesi cefâ çekmesiyle mümkün olur. Cevherin saflaşması, özelliği-ne göre, çeşitli ameliyelere tâbi tutulmasıyla gerçekleşir. Altun ateşte eritilince safla-şır tıpkı talib gibi :

Yanmayınca ^Câşık olmaz hoş-nefes
^Cud yanmakdan bulur dil-keş nefes
 Yandı micmer oldu ^Canber-voş nefes
 Yanayın iy şem^C-i rûşen yanayın

Şâir zaman zaman sevgilisinden sitayişle bahseder. Bütün eziyet ve vefâsızlıklarına katlandığını, bundan ötesini de Allah'a havale ettiğini söyler :

Gözlerün yaşnı arduñca senün cûy ideyin
 Rûyumu kana yuyub lâle-i hûb-rûy ideyin
 Güllerinden gelicek cânımı hoş-bûy ideyin
 Yürî şâhum yürî ısmarladum Allah'a seni

Sonbahar mevsimi nasılkı tabiatın mateme bürünmesine, insanın hüzne dalmasına ve-
 sile oluyorsa, ilkbahar ise tam aksine tabiatın yeniden hayat bulması, insanların neş'elen-
 mesine sebep olur. Hele bu mevsim Kanunî gibi bir pâdişâhın devrine rastlarsa daha da an-
 lam kazanır.

Câm-ı Com şun sâkıfâ Sultân Süleymân devridür (müsebbâ')

Lâmi^Cf Sultan Bâyezîd devrinde kazaskerlik yapmış olan Hâcî Hasan'ı medheden
 bir kıt'asında kıymetinin anlaşılmadığını, çok çalıştığı halde çalışmalarının neticesin-
 den bir fayda görmediğini söyleyerek, yardım talep eder :

Düşmüş yâne eşküm güheri gibi yetimem
 Yüz sürüylü geldüm kapuna bî-ser ü bî-pâ (kıt'a)

"Kerem" redifli kıt'asında şâir, bir taraftan Muhammed Şâh Efendi'nin hizmetle-
 rini, bir taraftan da kendi hüznü hâlini anlatır :

Bâb-ı Lutfundur cihân halkına çün dârtü's-şifâ
 Derd-nendem senden olur bâna demân-ı kerem
 Mîhrde: sen kem degülsin zerreden ben bende dîn
 N'ola ben hâk-i siyehsom kanı reysân-ı kerem

Şâir birkaç kuruş için kimseye minnet etmez. Değersiz kişileri övüp alçaklık zil-
 letine düşmez. Kanaât sahibi kendi başına bir pâdişâhtır. Aşk potasında beden toprağını
 altın etmiştir. Fazilet ehli olduğunu iddia etse acayip karşılanmamalıdır. Şiri üzüntü
 hastalığına kurtuluş vesilesidir. Makaleleri her türlü hastalığa şifâ kanunudur. Mersiye-
 leri okunduğu zaman dinleyenler, buluttan dökülen yağmur gibi, yaş dökenler. Övgüleri dün-
 yaya gülerek açılan güller gibidir. Mecazları tamamen hakikatleri ortaya koyar. Bu durumu
 şöyle ifade eder :

Hor mecâzum pür hakikatdûr degülven hezl-gü
 Sözlerüm ^Cunvânı قال الله و قال المصطفى

Üçüncü defterde, büyük bir hayranlık duyduğu Seyyid Ahmed Buhârî'ye ithafen 28 gazel yazmıştır. Şâir sonradan bu tarikatın şeyhliğine kadar yükselmiştir.

Baḥā bu devlet iki ʿālemde besdür Lâmiʿî

K'âsitân-ı Nakşibende intisâbum var bentüm (Gazel 2)

İkinci defterin sonunda mensur olarak Lâmiʿî yine tasavvufia ilgili görüşlerini halk anlayışı ile izah eder. Dokuz beyitlik bir gazelin her beytini ayrı ayrı ele alarak onları bir deviş zihniyetiyle açıklar. Bir fikir vermesi bakımından sadece bu beyitleri aşağıya almakla iktifa edeceğiz.

Bu derdi kime diyeyim cigercüğüm baş baş oldu

Laʿl ırmağı akdı gözlerümden kan yaş oldu

Anam baḥā baba iken babam anam karnındaydı

Anam öldi babam kaldı oğul baba kardaş oldu

İki kız idük bir erkek erkeğümüz hunsâ idi

Hunsâmuz bir ere uydu kızlarımız kardaş oldu

Bir derin kuyu dibinde bir deniz gördüm suyu od

Bir avuç toprağ atdum su tonda kara taş oldu

Bir tağarcıñ içinde emiş-karış yaturıduk

Kırduk bağı badırığı hep olmaz yirden savaş oldu

Giceyle çok bâzâr itdüm cevâhirden yüküm tutdum

Heb boncuğ imiş alduğum gündüz nûrı çü fâş oldu

Bir örsüm vardı puladdan yağmur gördi numa döndi

Çok büyük idi göklerden yandı hurd u haşhaş oldu

Bir sek baḥā keğlenürdi bir kemük atdum kul itdüm

Aç kurt gibi yavuz iken koyun gibi yavaş oldu

Zâhidlere şatdım zühdi mürşidlere virdüm rüşdi

Lâmiʿî çıktı eradan katı rind ü kallâş oldu

Üçüncü defterde Lâmiʿî'nin 528 gazeli vardır. Konusu itibariyle gazel, daha çok aşk ve şarap vassında yazılan şiirlerdir. Lâmiʿî de gazellerini şöyle tanıtar: "ekserü tavsîf-i hüsn-i dilberân ve taʿrîf-i cemâl-i per-i peykerândur. Lâkin her bâbınun ʿunvânı tevhîd-i Hudâ-yı ekber ve naʿt-ı peyember yâ mevʿize-i hikmet-küster birle musadderdür." (bkz. dîbâce)

Şâir gazellerinde aşk ve şarap terennünlerinin yanısıra, fikrî konulara (ölüm, metafizik, tasavvuf), yaşadığı muhitin güzelliklerine, beşerî münasobetlere de yer verir.

Onun arzuladığı güzel; sözü güzel, yanağı gül, dudağı bal, beni hindu, gözü cadı, kaşı ya, kirpiği ok, saçı anber, teni penbe, dişleri inci, alnı ay, yüzü gün, saçları gece, kaşları hilâl, ince belli, uzun boylu, yürüdüğünde görenleri cezbeden, durduğunda kıyâmet koparan olmalıdır. (bkz. Gazeller 295)

Cofâ çekmekten memnundur. Sevgiliye kavuşmayı arzulamaz :

Ölürsem içmezem bir dem tabîbün şerbetin cânâ
Vefâ^C addeyleyen cevriñ degişmez derdi dermânâ (Gazeller 432)

Çoğu zaman da sevgilisinin nazlanmasından, rakîblerine yüz vermesinden şikayetçidir.

Yire düşmez atduğu ok ol kemân ebrûnîr âh
Niğün itmez bilmezem benden yaña bir dem nigân (Gazeller 433)

Lâmi^C f niğün seni hûnî gözi itmez kabîl
Hor ne doñlü h^Vârison degmez mi bir öldürmege (Gazeller 439)

Şâir zâhidlere de arada sırada çatmaktan kendini alamaz :

Vâ^C ısuñ pendini dilden gûş iderdüm cân ile
Dâyima^C ışk ehlini zemmâm u nemmâm olmasa
Men^C ider meyden bizi zâhid güler yüz gösterüb
Geçmez idi puhte ol bî-^Cakl eger hâm olmasa (Gazeller 405)
Zâhidâ gel cân-ı mey tut perde-i nâmusı ko
Câme-i rindâneñi bu hırka-i sâlushi ko (Gazeller 394)

Kendisini hicvedenlere karşılık;

Lâmi^C f bâri seni hecv iden eclâf-ı diyâr
Ma^C rifetden zerre denlü olayidi behre-dâr

Yoğ iken bir şahsa âzârñ seni hecv eylemek

Söyleñüz bu mezheb ü âyin nice kâfirdo va: (Gazeller 127)
şeklinde cevap verir.

Tasavvuf ehli ve tarikat erbâbı olması dolayısıyla aşk, sevgi ve ızdırabı bu düşüncelerin zıdlarına yoğ tutar :

Zâhidâ dime şeb u rûz^C ibâdet yegdür
Bî-^C nefes ışkâ kamusından itâ^C at yegdür
Dâyima havf-i firâk ile dem-i vuslatdan
/asl ümmizle ey dil-i şam firkat yegdür (Gazeller 85)

Şâir yaşadığı muhitin güzelliklerine de bigâne kalmaz. Bursa'nın güzellerini ve güzelliklerini tanıtan 135., 339., ve 525. gazeller bu yolda söylenmiş şiirlerdir.

Lâmi^c'f'nin gazelleri arasında "Şehrengîz" lerde olduğu gibi, erkek güzellerin modhi yolunda yazılmış şiirler de vardır; 86., 264., 271., 274., 275., 279., 280., 290., 291., 495., ve 518. nci gazeller bu nev'idendir. Bu gazellerin müstehcen olmadıklarını da ilave edelim.

Şâir yalnızlığını ve kimsesizliğini :

Ölür isem bir ağlarum yokdur
Benüm için gel iy cihân ağla
Yir ü gök teldi eşk ü âhundan
İy zemîn inle âsmân ağla (Gazeller 405)
beyitleriyle on güzel şekilde ifâde eder.

Dördüncü defter "Müteferrikât" başlığını taşımaktadır. Bu kısımda Lâmi^c'f, mesneviyat sahasında bir benzeri olmadığını, gazel ve kasidelerinin kemâlde aridiğini, çeşitli fenlere ve ilimlere çalıştığını, "ehl-i sünnet" mezhebinden olduğunu ve bir tarikata mensup bulunduğunu ifâde ettikten sonra kıt'alarını darb-ı mesellerle süsler :

Ârif ol kimsedür ki her hâle
Şükr idüb Hakka ittikâ eyler
Câhil oldur ki şark-ı ni^cmet iken
Yine rabbinden iştikâ eyler (kıt'alar III)

Yir, bu kısımda gösteriş meraklılarını, başkalarını çekemeyenleri, hâlgisiz hâtipleri, cehâlet ve taklitten kurtulamayanları, kötü kadınları, içkiyi ve başkalarını kötüleyenleri kınar.

Lâmi^c'f Dîvânı'nda 9'u Farsça olmak üzere 35 tane târif vardır. Tarihlerin de daha ziyâde Bursa'da cereyan eden hadiseleri tesbite çalışmıştır. Tarihî hadiselerle ilgili olarak; Sultân Cem'in vefâtı (II. Târif), Kanunî Sultân Süleymân'ın cülûsı (XVIII. Târif), Râdos'un fethi (XXIV. Târif), Belgrad, Bugüirden, diğer kalelerin fethi (XX. Târif), Evâsin, Kuron, Moton kal'elerinin fethi (III. Târif) sayılabilir.

"Kelîmât-ı çond" başlığı altında 34 kıt'ası vardır. Bu kısımda ayrıca; kaşık, atış, cıva, gemi, kalem, mektup, ser, çadır, makas, şerbet, yumurta, mum, bade, çalgı aletleri, yılan balığı, gülaç'dan bahseden 18 adet lügaz, 18 tane de muanmâ vardır.

Bölüm rubâ'i ve müfredlerle son bulmaktadır.

V- LÂMÎ^C'İN EDEBÎ KİŞİLİĞİ

Lâmi^Cî Çelebi'nin edebî kişiliği, hayatı dolayısıyla belirttiğimiz, XVI. asır kültür merkezlerinden biri olan Bursa'da, Nakşibendi tarikatine intisabından sonra, tasavvuf bir düşünce içinde teşekkül etmiştir. Çeşitli türlerde ve mevzularda bir çok eser vermiş bir san'atkardır. Nesir sahasında ve bilhassa yaptığı tercüme ve te'lif eserleriyle şöhret bulmuştur. Molla Câmî'den yaptığı tercümelerle haklı olarak "Câmî-i Rûm" unvanını almıştır. Latiff : "Bu devr şu^Cârâsından ve şu^Cârânun fuzalâsındandır....Lâkin bu cümleden fenn-i inşâda mâhir idi....Te'lifâtı cihetinden âna Câmî-i Rûm dimişlerdi." derken(1), kondisi de bunu şöyle ifâdo eder :

Câmî-yi Rûm u mürid-i şeyh-i câmem Lâmi^Cî

İsterem şimdi tavâf itmek Horasan illerin (Gazeller 375/10)

Aşık Çelebi O'nun şiiri hakkında; "nazmun envâ^C-ı fûnûnında ya^Cni gâzeliyyât ve kasâyid ve mukto^Cât ve mu^Cammâ ve lûgaz ve hezlde mütefennindür..(2). bir ifâde kullanır-ken, Alf; "Ne bir halet-bahş-ı^C aşıkâne gâzeli görünmüşdür, ne bir muhayyel hüsn-i edâsı mükemmel matla^C u miyân beyti ortaya çıkmışdır. Alâ-küllî hâl Rahmî'den sonra Bursanın şu^Cârâsının güzidesi tutılmak câizdür. Zîrâki Celîlî müellefâtından bunun âsârı efzûn idüğü bârizdür (3) cümleleriyle anlatmağa çalışır. Bursalı Mehmed Tahir; "Doğ vakit geçirmeyen kalem sâhiplerindendir (4). demek suretiyle eserlerinin çokluğuna dikkati çeker. Riyâzî; "lûgaz-güylük ile şöhret-şi^Cârdur (5) diyerek kanaatini söyler. Sehf Beg; "gâzeliyyât-ı eş^Cârı çok (6) şeklinde kısa bir cümle ile bahseder. Beyânî tezkiresinde onun şiir san'atı hakkında herhangi bir hüküm yoktur.

Edebiyat tarihlerinde: Vasfi Mahir; "Devrin en olgun ve bilgili adamlarından, en çok eser yazanlarından.....daha çok nesir halindeki eserleriyle tanınmış olmasına rağmen divan sahibi, geniş kudretli bir şâirdir (7) cümleleriyle tanıtmaya çalışır. Nihad Sami Banarlı; "Bir divân ve mesnevi şâiri olmakla beraber Lâmi^Cî'nin nesirle yazdığı eserler daha büyük bir yekun tutar (8)" der. Zaten Nihad Sami Lâmi^Cî'yi mesnevi edebiyatı içerisinde mütalaa etmiştir (9).

(1). Latiff, Tezkire, Süleymaniye ktp., Lâlâ Ismail, 313 125 yk.

(2). Aşık Çelebi, Meşâirü's-Şuâra, Üniv. ktp., TY 2406, 365 yk.

(3). Alf, Kühü'l-Ahbâr, (Tezkire kısmı), M. İsen, Erzurum 1979 s.165

(4). Bursalı Mehmed Tahir, Osmanlı Müellifleri, Yayıncılık Matbaası 1972 c.2 s.215

(5). Riyâzî, Tezkire, İst. Nuruosmaniye ktp., No.: 3724 s.127

(6). Sehf Beg, Heşt-Bihîşt, Ayasofya ktp., 3544 s.48a-b

(7). Kocatürk, Vasfi Mahir, Türk Edebiyatı Tarihi, Ayyıldız Matbaası Ankara 1964 s.320

(8). Banarlı, Nihad Sami, Resimli Türk Edebiyatı Tarihi, Devlet Kitapları 8.fasikül s.601

(9). Banarlı, Nihad Sami, a.g.e.

Böylece Lâmi^cf'nin divan şiirindeki yeri tesbit edilmiştir.XVI.asır Osmanlı İmparatorluğu,askerî ve idârî bakımlardan olduğu gibi,san'at hadiseleri bakımından da zirvededir.Büyük san'atkarların yetiştiği böyle bir muhit içerisinde Lâmi^cf Çelobi'den az bahsedilmesi tabîî karşılanmalıdır.Çünkü bu asırda;Zâîf,Fuzûlî,Bâkî,Taşlıcalı Yahya,Hakânî gibi büyük şahsiyetler yetişmiştir.

Kırkı aşkın eserlerinin yanı sıra bir de mürettep divanı bulunan Lâmi^cf,şiir söyleme vâdisinde de selahiyetle kalem oynatmış,güzel şiirler yazmıştır.Bu sahada kırk yıl kadar çalışmış,kendi ifâdesine göre,birbirinden güzel eserler meydana getirmiştir (10).

Lâmi^cf'nin şiir anlayışı,XVI.asırda en üst seviyesine ulaşmış,klasik bir mahiyet arzeden Dîvân şiiri anlayışından farklı değildir.O,işe söz ile başlamış,sözün tarihî bir gelişmesini,bilhassa İslâmî düşünce esaslarına göre,anlattıktan sonra,düz yazı ile nazmın mukayesesini yapmıştır.Buradan da anlaşılacağı gibi şâir,nazm ile nesri bir arada izaha çalışmıştır.İnşâ'nın vaz geçilmez unsuru ve malzemesi düz yazı,şiirin ise nazmdır :

Gerçi ^câlemde birdür ismi anuñ

Harf u ^crâbdur tılısmı anuñ

Lfk kısmeyne munkasındur ol

Nazm u nesriyle münfehimdür ol

Nesirdür gerçi dehre sermâye

Dürr-i nazm durur volf pâye

Tañ mı indürse nazma encüm ser

K'oldı Kur'âna gevher-i efser (Dîbâce s.3)

Şâire göre;düz yazı (nesr) ne kadar güzel söylenmiş olursa olsun,(kelâm-ı mevzûn) nazm kadar te'sirli olamaz (11).Nazım ve nesir arasındaki bu nüansı belirttikten sonra şâir,şiirin muhtevasının neler olabileceği hususlarını izah eder.Fuzûlî'nin "İlimsiz şiir temelsiz divar gibi olur." görüşünü paylaşır.Şiirin âlim ve fâzıl şahsiyetler elinde kıymet kazanacağını söyler.Hatta onlardan yanlışlıkla güzel olmayan sözler sâdır olsa bile mazur görülebileceğini ifâde eder.

Şâir,şiirin aşk ve şarap vasfında ve güzeller medhinde yazılmasına karşıdır:

Medh-i zülfinden geh anuñ boste dil

Vasf-i geşminden bunuñ geh hasta dil

Geh anuñ dür dişleri vasfında zâr

Geh bunuñ la^cli deminden şerm-sâr

(11). bkz.Dîvân (dîbâce) s.3

Geh hayâl idüb dilün mânend-i mû
Fikr-i ebrûsından anuñ ser-furû

Asl-ı ma^cnâ gasb-ı şûret müste'âr
Mefharı her birinün eş^câr-ı ^câr

Hiç ola mı lâyak-ı ehl-i kemâl

Ömri bu yüzden geçünmek mâh u sâl (Dibâce s.12)

Lâmi^cf şiirin bir gâye'ye matuf olarak söylenmesi gerektiğini ifâde eder. Mesnevi-ler birer efsâne gibi görünürlerse de, bir hakikati ortaya koymak, herhangi bir değer hük-müne zemin hazırlamak maksadiyle yazıldıklarını gözden uzak tutmamak gerektiği üzerinde durur. Görülüyorki Lâmi^cf şiiri bir gâye olarak değil de bir vasıta olarak telakki etmek-te ve bu anlayışla şiir söylenmesini öğütlemektedir.

Şâir şiir hakkındaki görüşlerini açıklarken dâima, san'atlarında zirveye ulaşmış şâirlerin düşüncelerine müracaat eder. Mesela bunlar arasında, Hassan b. Sâbit, Şeyh Nizâmî, Molla Câmî, Mevlânâ Celâleddin-i Rûmî, Sa'dî-i Şirâzî, Kemâl Hucendî, Hâfız-ı Şirâzî, Irâkî, Nevâî gibi şahsiyetleri saymak mümkündür.

İyi bir tahsil görmüş olan Lâmi^cf, zamanında itibar olunan bütün ilim ve fenlere hakkiyle vâkıf olmuş, mensur eserlerinin yanında manzum eserler de kaleme almıştır. Dîvî ve tasavvufî mes'elelere selahiyetle girmiştir. Tarıkata intisabından sonra meydana getirdiği eserlerinde daha samîmi bir ifâde tarzı mevcuttur. Şiirlerinde tasavvufî istilahlardan azamî derecede faydalanmıştır. Tasavvuf onun için bir vasıta değil gâyedir. İlham kay-nağı tasavvuf düşüncesidir. Bütün gücünü şeyhinden almaktadır :

Ben ne toprağam ki kendüm gösterem

Satduğum kâh ola gendüm gösterem

H^vâcenüldür cümle çü mâl u menâl

Kıse-i dellâl olur âşüfte hâl (Dibâce s.30)

Lâmi^cf tasavvufî istilahları da kendine göre açıklamış ve bu anlayışla kelimeleri şiirlerinde kullanmıştır (12). Hatta bu kelimelerin bir lügatçesini de yapmıştır diyebiliriz. Bu şiirlerinde, zaman zaman "Yunusvârî" söyleyişlere rastlamak mümkündür :

Âşık-ı dil-hastaya rûy-ı dil-ârâ gerek

Ufde-i Mecnûn için tal^cat-ı Leylâ gerek (Gazeller 6)

İşka ma^cmil olub geçdi yoğa varumuz

Assı ziyân bilmezüz yâr ile bâzârumuz (Gazel 15)

(12). Tasavvufî istilahların izâhı için bkz. Dîvân s. 15 v.d.

Tasavvufta aşk (sevgi) önemli bir yer tutmaktadır.Allah'a ulaşmanın ve O'nda yok olmanın tek çıkar yolu O'na büyük bir aşkla bağlanmaktır.Lâmi^Cf' de aşk hakkında farklı düşünmez :

Terk-i cândur bu yolda dönmek yok

Her giz elden komaz C'inânımı C'ışk (Gazeller 235)

aşkı bu şekilde tavsîf eden şâir,âşık için de :

Vefâyı görmeyiz o cân kim cefâyâ katlanmaz

Vişâle hiç ire mi çekmedin elem C'âşık (Gazeller 241)

Lâmi^Cf şiirlerinde usta bir san'atkar olarak karşımıza çıkar.O'nun dîvânı iyi incelendiğinde,şiir yazmağa hevesli ve istidatlı bir insana lâzım olacak bilgi ve tekniklerin verilmeğe çalışıldığı görülür.Dîbâce başlı başına bir şiir yazma san'atı öğretici, eser hüviyetindedir.Yine Yavuz Sultan Selim medhinde yazılmış XII. kasfde lafız san'atlarının ne şekilde uygulanacağını gösteren bir örnek mâhiyetindedir.

Tevhîd düşüncesi,Hız.Muhammed(S.A.V.)'e bağlılık ve tarikat şeyhine karşı duyduğu hayranlık O'nun şiirlerinin merkezini teşkil eder.Asıl gâyesi duygularını,İslâmî düşünce esasları dâhilinde ve ehl-i sünnet anlayışı içerisinde ortaya koymaktır.Bunun için hemen her defterin başında Hakk'ı birleme ve Peygamber'e na'at vardır.(I.,II.,III.,IV. kasfeler,I.Terci-i Bend,I.Terkib-i Bend) Bundan dolayı onu mutasavvıf bir şâir olarak değerlendirmek daha doğru olur.

O'nun şiirlerinde tasavvufî düşünce hemen her zaman görülür.Şâir tasavvuf anlayışı ile insan tipleri çizmeğe çalışır.Tarıkata yeni girmiş biri için gerekli olan hususları VII.kasfede sayar.Yine "gör, redifli VIII.kasfde de dünyanın geçiciliğinden, kötü duyguların insanı kötülüklere götüreceğinden bahseder.Bu düşüncelerini :

Yokluğa düriş benliği ko fakrı kabûl et

Fakr olmadı mı Fahr-ı Nebî-yi Medenî gör (Kasfeler VIII)

beytiyle noktalar.

Lâmi^Cf klasik şark dillerini ve islâm ilimlerini iyi bilen âlim ve fâzıl bir şâirdir.Cereyan eden hayat hadiseleri karşısında onlara yabancı kalması mümkün değildir.Usta bir san'atkar olma özelliğini daha önce de belirttiğimiz Lâmi^Cf,bir çok değer hükümlerinin insanlar arasında yaşamasını arzulamaktadır.Bunun için,fikri bir takım söz san'atlarıyla süslemeden fikir olarak söyleme yolunu seçmektedir.O'nun bu anlayışı belki de XVII.asırda,edebiyatımızda "Nâbî Mektebi" denilen bir akıma zemin hazırlamaktadır.Bu tarzın önemli bir hususiyeti,görüş,bilgi ve düşünce unsurlarını didaktik bir zihniyetle ifâde etmektir.

İran edebiyatında Sâib gibi şâirlerin, Türk edebiyatında da Bağdatlı Rûhf'nin te'sirleri altında gelişen bu tarz, Nâbî'de hem velûd hem de devrine ve çevresine söz geçiren bir yol olmuştur (13). Bir fikir vermesi bakımından divândan derlediğimiz bu tür söyloyleşlerin bir kısmını aşağıya alıydruz :

Hor kişi rahat olduğu yiri vatan bilir (Gazeller 134)

Sebzeler neysân ile lâbud bulur neşv ü nemâ (Kasîdeler XII)

Mihrsüzlük sanma ısmazın senûñçün ol mehlûn

Lâmi^c f tâli^c gerek kim berk ura baht ılduzu (Kit'alar XVI)

Mihr oyleyüb geçürdi gönülden yaşımı dost

Moşhurdur ki "Mihr ile taşdan güher biter" (Gazeller 118)

Sürse çirkin yüzüme ^câriñın n'ola nigâr

Kim kamu nesne suyilo su turab ile yunur (Gazeller 121)

Hükûm-i kâfî birle çün kuvvet bulur kavî-i za^cîf (Gazeller 234)

Çeşmün şohâ niçün çeker ben nâ-tuvâna tîğ

Urmak revâ mı ölmelü bir hasta cânâ tîğ (Kasîdeler XIX)

Urdunsa bu dürre çün sadof gûş

Tut ağzunu kim zobân ziyândur (Terci-i Bend 1)

Hâlis olmaz girmeyince zer oda (Murabba')

Mukarrerdür ki artar ^câlem içre

Kişinün dânişiylo i^ctibârı (Kit'alar XIII)

Lâmi^c f'nin şiirlerinde kullandığı dil, XVI. asırdaki Türk-İslâm medeniyeti'nin dilidir. Türkçe kolimelere, mahalli tabir ve deyimlere çok yer vermiştir.

Kelimeler : aydur, omsemi, tapu, yetim, öksüz, tañ mı, aşlamak, sımasun, üleşmek, toñ'ız, kucmak, esirgemek, göynük, eşme, kâra, öykünmek, kamu, katı, çizginmek, olavuz, benven, gisu, köyinmek, yaban, yeğ, assı....

Tabir ve deyimler:

tonha komak, ayak tolamak, el çökmek, parmak üstünde oynatmak, esen kalmak, ayağa düşmek, gözü kararmak, bet beniz, başı çizginmek, baş açık yalun ayak, bağıri yufka, dizin dizin, bayır bayır yanmak, yemekten içmekten kesilmek....

Bunların yanı sıra Arapça ve Farsça kelimeler de çok kullanılmış olup, dili yer yer ağırdır. Kur'ân-ı Kerîm'den bazı âyetler de ıktibas edilerek beyitler arasına serpiştirilmiştir:

Mahsûs-ı ^câti mansûs-ı ^câti (Kasîdeler IV)

Her pertevi ^câti dur (Terci-i Bend)

Keşf-i سبحة نالدى اسرا olur (Gazel 27)

Dîvâcede ağır ve ağıdalı bir dil kullanmasına rağmen şiirlerinde daha sade bir söyleyiş vardır.

Lâmi^{cî}, Ahmed Pâşâ (ölm.1496), Şeyhî (ölm.1429), Zâtî (ölm.1546), İshak Çelebi (ölm. 1537), Necâtî (ölm.1508) gibi şâirlere nazireler söylemiştir:

- Ahmed Pâşâ İtmesün hurşid-i rahşân rûy-ı canân ile bahs
Bendeye lâıyk degüldür k'ide sultân ile bahs
- Lâmi^{cî} Burka^cun ref^c it yüzinden eyle hubân ile bahs
Ki cedel eyler nigârâ olsa burhân ile bahs (Gazeller 50)
- Ahmed Pâşâ Hâlûn ey gül yüzlü komış lâlonûn bağına dağ
Haddûn uyarmış şeb-i ^cıyd içre bir sîmîn çerâğ
- Lâmi^{cî} Devlet-i ^cışkuında oldu sînemûn meydânı bağ
Servlercür yaturalar güller durur her tâze dağ (Gazeller 223)
- Şeyhî Sen cânâ gözüm kılalı bir kez nazar ey dost
İtdi bu gönül iki cihândan güzer ey dost
- Lâmi^{cî} Sen dişleri lu'luya nedür sîm ü zer ey dost
Hâk-i ruh-i ^cışkuında fedâ cân u ser ey dost (Gazeller 42)
- Şeyhî Haddûn rahifesinde ^caceb kim yazar hatt
Kim müşk-i tor gibi kokar ol müşk-bâr hatt
- Lâmi^{cî} Hattûnda ter görüldüğü ol müşk-bâr hatt
Budur ki şem^ca karşı gelür âbdâr hatt (Gazeller 209)
- Zâtî Ol elif-kad cevri ider k'itmez tahammül kâf aña
Görmedim anuñ gibi insâfsuz insâf aña
- Lâmi^{cî} Ol şeker-lob kim fedâdur çeşme-i hayvân aña
Çeşme-i hayvân nedür olsun fedâ biñ cân aña (Gazeller 17)
- İshak Çelebi Bağrıñı hûn itdi gam terk-i diyâr itsem gerek
Nâfe gibi bû-yı ^cışkı âşıkâr itsem gerek
- Lâmi^{cî} Bir gece ^cazm-i tavaf-ı kuy-ı yâr itsem gerek
İtler ile şubh olunca âñ ü zâr itsem gerek (Gazeller 277)
- Necâtî Çenâ:un kadd-i yâre nisbeti var
Eli yufka velî hoş himmeti var
- Lâmi^{cî} Gül:cuñ la^cl-i yâre nisbeti var
Eli yufka velî hoş himmeti var (Gazeller: 149)

Necâtî

Yâre mâyl olıcak mihr ü mahabbet az olur
Anuñ içün niyâz ehline dâyim nâz olur

Lâmi^{cî}

Ruhların âyînesi cânana sûret-bâz olur
Günde biñ yüzden toğub nakş oynaması az olur (Gazeller 138)

Bu şâirlerden başka Terzi-zâde Ulvî (ölm.1585), Ahmedî, Abdülkerim-zâde, Kasım Pâşâ, Atayî, Resmî, Hilâlî, Zülâlî gibi şâirlere de nazîreler söylemiştir (13). Bu arada Lâmi^{cî}'nin Sultân Muhammed'e de nazîre söylediğini ilâve edelim ;

Sultân Muhammed

İrdi cân kulağına senün ^cışkuñ şafâsından
Urur "Lebbeyk" işigünde tavâf eyler Şafâsından

Lâmi^{cî}

N'ola raks u semâ^c itsem dem-i ^cışkuñ şafâsından
Kesilmez serv-i dem-cûnuñ çü cân u dil hevâsından (Gazeller 357)

Lâmi^{cî}'nin kendi devrinde veya daha sonra yaşayan şâirlor üzerinde doğrudan doğruya, yahut belli belirsiz te'siri olup olmadığı hususunda kesin bir kanaate ulaşamadık. O'na nazîre yazan şâirlere de rastlayamadık. Ancak vaktini boşa harcamayan ve devamlı yazan bir san'atkarın kendinden sonra gelecek nesillere örnek teşkil etmemesi elbette mümkün değildir.

Lâmi^{cî} Çelobi Dîvânı'nda, mürettep bir divanda bulunması gereken bütün nazım şekilleri vardır. 29 kasidesinden en uzununu 102 (XVI. kasîde) en kısası 21 (I. kasîde) beyittir. Kasîdeleri toplam 1406 beyittir. Gazellerinde 7 beyitlik olanlar ekseriyettedir. Dîvân şiiri geleneğinde gazeller umumiyetle tek sayılı beyitlerle yazılmıştır; 5, 7, 9, 11 gibi. Lâmi^{cî} dîvânında çift sayılı beyitlerle yazılmış gazeller de vardır. Teshit ettiğimiz 528 gazelin 380'i 7 beyitle, 48'i 5 beyitle, 12'si 6 beyitle, 38'i 8 beyitle, 38'i 9 beyitle, 2'si 10 beyitle, 5'i 11 beyitle, 1'i 12 beyitle, 3'ü 13 beyitle, 1'i 15 beyitle yazılmıştır.

Şâirler bazan mahlaslarını söyledikten sonra gazellerino bir kişiyi övmek için bir ya da bir kaç beyit eklerler. Bu gazellere "Müzeyyel Gazel", eklenen beyitlere de "zeyl" denir. Bu tür gazeller Lâmi^{cî} Dîvânında da mevcuttur: 7, 24, 30, 32, 34, 50, 78, 79, 82, 95, 96, 98, 116, 230, 266, 295, 331, 370, 375, 426. ncı gazeller bu nev'idender.

Lâmi^{cî} Dîvânında "Mülemmâ Gazel"lere de rastlamak mümkündür; 29, 30, 32, 47, 250, 278, 348, 522. ncı gazeller bu nev'idendir. Bir örnek olması bakımından

Sâyesi nûr özi hümâ-pervâz

طایرا فی المثنی والغدرات

(13). Edirneli Nazmî, Mecmû'ü'n-Nezâir, Nuruosmaniye ktp., 1222, 46. yk.

Rehberüm feyzûn olsa gam yokdur

يَا دَ لَيْلِ الْمَاءِ فِي الْفُلُوتِ (Gazeller 30)

Perîşân zülfüne oldum giriftâr

تَوَافَقْنِي إِذَا شَوَّسَتْ حَالِي

Gözüme dişleri aksi düşelden

يُورِي فِي الْبَحْرِ اصْنَافَ اللَّالِي (Gazeller 522)

gazelleri gösterebiliriz. Böylece Lâmi^cf Dîvânında, II. Defterdeki Emîr Ahmed Buhârî medhin-
de yazılmış 28 gazel hariç, gazellerin toplamı 3579 beyittir.

Terci-i Bend ve Terki-i Bend nazım şekillerinde, şekle uygun olan konular işlen-
miştir. Bu bendlerden bir "tevhîd", bir "na^ct" iki "medhiye", üç "mersiye", üç tane de "te-
sellî" vardır. Bu nazım şekillerinde bend sayısı umumiyetle 5-7 beyit arasında değişirken
bu sayı Lâmi^cf'de 8-11 beyite kadar çıkar. Bendlerle ilgili bir başka şekil değişikliği
ise aynı redif'in bütün bendlere tatbik edilmesidir. ("hatem" redifli Terci-i Bend)

Dîvân edebiyatında genellikle 6-7 bend olarak yazılan murabba'ların Lâmi^cf Dîvân-
nında 15 bende kadar ulaştığı görülür. Bu murabba'ların hepsi "Murabba'-ı Mütokerrir"dir.

Dîvân'da; 38, 35, 29, 19 beyitlik 4 tane "Kıt'a-i Kebîr", 18 Muamma', 13 Lügaz, 23
Rubâ'i (bunlar arasında 7 rubâ'inin vezni değişiktir), bir muhammes bir müsebbâ' ve bir
"Onbirli" vardır.

Görülüyorki Lâmi^cf mürettep bir dîvânda bulunması gereken bütün nazım şekillerinde
şîir söylemiştir. 7 bendlik muhammes, 7 bendlik müsebbâ', 5 bendlik "onbirli" ve dîvâcedeki
nazımlar hariç toplam 6729 beyit dîvânda tesbit edilmiştir.

Bütün bu bilgiler şâirin usta öğreticilik vasfını ortaya koymaktadır. Belki bu
endişeden dolayı onun şîirlerinde san'atlı söyleyişe pek rastlanmaz.

Lâmi^cf, ârûz veznini hatasız ve mükemmel kullanmıştır denilemez. Bilhassa Türkçe
kelimelerde imâle, Arapça ve Farsça kelimelerde zihâflara baş vurduğu görülür. Hatta bazı
Türkçe kelimelerin vezin zoru ile değişik şokildo telaffuz edildiğine rastlanır;

Goşrûldi perde gitdi hucb kıldı hû zuhûr (Kasîdeler IV)

Bütün bunlara rağmen şâir vezni başarı ile tatbik etmiştir. Onun en fazla kullandığı
vezinler "Remel" ve "Muzâr". bahirlerinin çeşitli şekilleridir. Şîirlerinde kullandığı
vezinler aşağıda gösterilmiştir :

Fe i lâ tûn Fe i lâ tûn Fe i lûn (fâ' lûn) . . . - / . . . - / . . . - (- -)

Kıt'a : 9 Gazel : 6 tarih : 6 Murabba' : 2 lügaz : 13

3 Fe i lâ tûn Fe i lûn (3 . . . - / . . . -

Murabba' : 2

- 3 Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (3 - . - - / - . -)
 Kasîde:13 tarih: 4 terci':3 müsebba': 2 onbirli: 1 kit'a: 15 gazel :311
 4 Me fâ i lûn (4. - - -)
 gazel :41 kit'a :1
 Me fâ i lûn Me fâ i lûn Fa û lûn (. - - - / . - - - / . - -)
 gazel :33 kit'a :7 tarih :3
 Mef û lû Me fâ i lû Fa û lûn (- - . / . - - . / . - -)
 gazel :4 tarih :1
 Mef û lû Mo fâ i lû Me fâ i lû Fa û lûn (- - . / . - - . / . - - . / . - -)
 kasîde :2 kit'a :2 gazel :32
 Mef û lû Me fâ i lûn Fa û lûn (- - . / . - . - / . - -)
 tarih :1 terci' :1 gazel :1
 Me fâ i lûn Fe i lâ tûn Me fâ i lûn Fe i lûn (. - . - / . . - - / . - . - / . . -)
 kasîde :3 kit'a :1 gazel :48
 Fe i lâ tûn Me fâ i lûn Fe i lûn (. . - - / . - . - / . . -)
 kasîde :3 terci' :1 tarih :2 kit'a :13 gazel :15
 4 Me fâ i lûn (4 . - . -)
 gazel :4
 Mef û lû Fâ i lâ tû Me fâ i lû Fâ i lûn (- - . / - . - . / . - - . / - . -)
 kasîde :2 terci' :4 kit'a :6 gazel :60
 3 fa û lûn Fa ûl (3 . - - / . -)
 gazel :1
 4 Mûs tef i lûn (4 - - . .)
 gazel :1 tarih :1
 Mef û lû Me fâ i lûn Mef û lû Me fâ i lûn (- - . / . - - - / - . / . - - -)
 gazel :4
 Mef û lû Fâ i lâ tûn Mef û lû Fâ i lâ tûn (- - . / - . - - / - . / - . - -)
 kasîde :1 tarih :2 kit'a :2 gazel :3
 Mûf te i lûn Me fâ i lûn Mûf te i lûn Me fâ i lûn (- . . - / . - . - / - . . - / . - . -)
 gazel :1
 Mûf te i lûn Fâ i lûn Mûf te i lûn Fâ i lûn (- . . - / - . - / - . . - / - . -)
 gazel :1 tarih :1
 Me fâ i lû Fâ i lâ tû Fa û lûn (. - - . / - . - . / . - -)
 kit'a :1
 3 Mûs te i lûn Fâ i lûn (3 . - . - / - . -) tarih :1
 Mef û lû Me fâ i lûn Fâ i lûn (- - . / . - . - / -) tarih :1

Şiirde ahengi sağlamak ve manayı kuvvetlendirmek gâyesiyle şâirler, kâfiye seçiminde hususi bir itina gösterirler. Çünkü, Divân edebiyatında şîirin asıl kuvvet merkezi kâfiye üzerinde toplanmıştır. Bunun için Lâmi^cf kâfiye seçiminde itinalı davranmış ve kâfiyeleri, ahenkli kelimelerden seçmeğe gayret göstermiştir. Şiirlerinin büyük bir ekseriyetinin kâfiyesi "zengin kâfiye" ve kâfiye düzeni rediflidir. Bazan üç kelimelik tamamları redif olarak kullandığı görülür :

Hâl ü zülf-i yâre ey ^câşık nazar kıl dâyima

Bu kırandan fitneler vardır hazer kıl dâyima (Gazeller 4)

Girdi hammâm içine yâr gülâb ile yunur

Sanasın sahn-ı semen içre gülâb ile yunur (Gazeller 121)

Âteş üzre saldı ^canber kakül-i miskîn-i dost

Yakdı cân bezminde micmer kakül-i miskîn-i dost (Gazeller 34)

Mest iden ben bî-karârı mey midür sâkî midür

Bu garîbün şam-küsârı mey midür sâkî midür (Gazeller 150)

Divân edebiyatında şâirler, gazelleri alfabetik sıraya göre ve hemen her harfi ihtiva eden kâfiyelerle şiir yazmağa gayret gösterirler. Ancak bazı harflerle kâfiye yapmak güçtür. Bunun için şâirler bilhassa (s), (z), (h), (h), (^c), (ğ), (ş), (z), (t) harfleriyle biten kelimelerle şiir yazmakta güçlük çekerler veya az şiir yazarlar. Lâmi^cf bu harflerle biten kelimeleri kâfiye yaparak şiir yazmağa gayret gösterir ve bunda da başarılıdır. Mesela; (s) harfiyle 5 gazel, (h) harfiyle 8 gazel, (h) harfiyle 5 gazel, (z) harfiyle 3 gazel, (s) harfiyle 6 gazel, (z) harfiyle 5 gazel, (t) harfiyle 3 gazel (z) harfiyle 3 gazel, (^c) harfiyle 8 gazel ve (ğ) harfiyle 7 gazel yazmıştır.

Kâfiyelerde kelimelerin aynı dilden olmasına dikkat eder. Bazan Türkçe kelimelerle Arapça ve Farsça kelimeleri kâfiyede kullandığı da görülür:

Mustafâ-Müttekâ-hüsrevâ-enbiyâ-pür-nevâ-âşinâ-n'ola-rana (IV. Kasîde)

miheni-bedeni-karani-Hasanı-vireni (IX. Kasîde)

her-bâr-ikrâr-o-nar (XVI. Kasîde)

revâna-şana-uyana (XIX. kasîde)

Bütün bu örneklerle rağmen Lâmi^cf kâfiyelerin aynı dilin kelimeleri olmasına çok dikkat etmiş ancak, kâfiye bulmakta güçlük çektiği uzun manzumelerde bu yola başvurmuştur. Bazan da tekrara düştüğü görülür:

ne demdür-dendür-subh-demdür (Gazeller 403)

bakam-akam-yakam-rakam-yakam-çakam-bakam (Gazeller 33)

Bazı kelimelerin imâsını halk söyleyişine uydurarak kâfiyede kullanmıştır (bkz. 79. gazel)

"Lüzum-mâ-la-yelzen" diye adlandırılan kâfiye şeklini de denemiştir. (bkz. 207. gazel)

Onun şiirlerinde "Zü'l-Kâfiyeteyn" ve "Zü'l-redifeyn" şekillerine de rastlanır. (bkz. 171. Gazel)

VI-S O N U Ç

Lâmi'î Çelebi hakkında buraya kadar söylediklerimizi şöylece sıralamak mümkündür. Osmanlı imparatorluğunun en muhteşem bir döneminde yaşamıştır. İyi bir tahsil görmüş, asrı da itibar edilen bütün ilimleri öğrenmiştir. Devrinin iki önemli dili olan Arapça ve Farsçaya kuvvetle vâkıf olmuştur. Genç yaşta tarikat cezbisine kapılarak, Emîr Ahmed Buhârî vâsıtasıyla "Nakşibendî" tarikatine intisap etmiştir. Bu yolda şeyhlik mertebesine kadar ulaşmıştır. Devlet dairelerinde görev almayıp, Bursa'da zâminın pâdişâh ve sadrazamlarının, yazdığı eserlere karşılık olarak, ettikleri ihsân ve in'amlarıyla geçinmeği yeğ tutmuştur.

Bir tarikat mensubu bulunan Lâmi'î Çelebi, tasavvufu bir gâye olarak görmüş ve şiirlerinde bu düşünceyi hâkim kılmağa çalışmıştır. Şâir yeni yetişen genç nesillere ve şâirlere istidatlı gençlere şiir yazma tekniklerini öğretme kaygusu taşıdığından, hemen bütün nazım şekillerini denemiş ve onların şeklen kusursuz olmaları için gayret göstermiştir. Şekle uygun yazma endişesi şâirin zaman zaman tekrara düşmesine sebep olmuştur.

Lâmi'î Çelebi divânının "dîbâce"siyle bir taraftan şiir söylemenin İslâm inancındaki yerini tesbite çalışırken bir taraftan da, XVI. asır şiir anlayışını ve tasavvufi düşüncenin şiir yolu ile ne şekilde okuyucuya intikal ettirilmesi gerektiğini anlatmağa çalışmıştır. Bunu yaparken şâir, İslâm estetiğinden ve bu sahada güzel eserler vücûda getirmiş olan büyük san'atkarların fikirlerinden yararlanmak suretiyle düşüncelerini pekiştirmiştir.

Mesnevi şâiri olarak Edebiyât tarihlerine ismi geçtiği halde, divân şiiri vâdisinde de selahiyetle kalem oynatmıştır. İyi bir tarikat erbâbı olduğunu şiirleriyle ihsas etmeğe çalışmıştır. Bütün şiirlerinde İslâm inancından ve tevhîd düşüncesinden ayrılmamıştır. Şiirde şekille birlikte iç ahenge ve tasavvufi düşünceye büyük bir itina göstermiştir. XVI. Asırda birinci derecedeki şâirleri arasında görülmesi yanlış sayılmamalıdır. Bilhassa "lügaz" ve "mu'ammâ" söylemekte üstâd kabûl edilmiştir. Kendisinden önce yaşamış XV. asır şâirlerinden Şeyhî, Ahmed Pâşâ ve Necâtî'nin şiirlerine nazireler yazmıştır. Buna mukâbil kendisini tanzîr edene rastlanamamıştır.

Bu çalışma ile Lâmi'î Divân'ı, günümüz okuyucusuna yaklaştırılmıştır.

22. Kocatürk, Vasfi Mahir, Türk Edebiyatı Tarihi, Edebiyat Yayınevi, Ankara 1964
23. Köprülü Fuâd, Lâmi'î Çelebi, Yeni Türk Mecmuası, 1932, sayı: 33
24. Latifî, Tezkire, Süleymaniye ktp., Lâle İsmail 313
25. Levend, Agah Sırrı, Türk Edebiyatı Tarihi, TTK Basımevi, Ankara 1973 c.I
26. Mehmed Süreyya, Sicill-i Osmânî, Matbaa-i Âmire, 1311, c.4
27. Muallim Nâci, Esâmî, İstanbul 1308, 431 s.
28. Müstakim-zâde, Mecelletü'n-Nisâb, Süleymaniye ktp., Halet Ef. nr. 628
29. Pekolcay, Necî, İslâmî Türk Edebiyatı, İrfan Matbaası, İstanbul 1976, Edebî eser-
ler Seri No.: 6
30. Riyâzî, Riyâzü's-Şu'ârâ, Üniversite ktp., nr., TY 761
31. Sehî Bey, Heşt-Bihîşt, Ayasofya ktp., 3544
32. Sert, Ali, Lâmi'î'nin Gazellerinin (E den K'ye kadar) Edisyon Kritiği, 1968-69
VI+267 s., Türkiyat Enstitüsü T 887
33. Şemseddin Sâmî, Kamusu'l-A'lâm, İstanbul 1316
34. Tahirü'l-Mevlevî, Edebiyat Lügatı, Neşre Hazırlayan, Kemal Edib Kürkçüoğlu,
Enderun Kitabevi, İstanbul 1973
35. Tezcan, Nuran, Bursalı Lâmi'î Çelebi, Türkoloji Dergisi Ankara Üniversitesi
DTCF c.VIII, Ankara Üniversitesi Basımevi, 1979
36. Timurtaş, Faruk Kadri, Hüsrev ü Şîrîn ve Ferhâd u Şîrîn yazan şâirlerimiz,
TDD.c.I, sayı: 10 (Temmuz 1952)
37. Tolasa, Harun, Klasik Edebiyatımızda Divân önsöz (dîbâce) leri Lâmi'î Divânı
önsözü ve (buna göre) Divân şiiri san'at görüşü, İn Memoriam Ali Nihad
Tarlan Hatıra Sayısı, Türklük Bilgisi Araştırmaları volum-3, 1979
38. Uzluk, Feridun Nâ'iz, Lâmi'î'nin Latifelerinden, TDD., c.IV, sayı : 46
(Temmuz 1955)
39. Uzunçarşılı, İsmail Hakkı, Osmanlı Tarihi, c.II
40. Yücelt, Mührinur, Bursalı Şâir Lâmi'î Çelebi, İstanbul 1946, Mezuniyet Tezi
Üniversite ktp., no: 1121

METNİN KURULUŞUNDA KARŞILAŞTIRILAN YAZMALAR

Kısaltmalar:

(AE) Ali Emiri Ef. Manzum Eserler (Millet ktp.) 380

İstinsah tarihi	: H.937 M.1530/31
Müstensih	: -
Kitap ölçüsü	: 195x124-137x77
Cilt	: Etrafı ıstampa yaldızlı meşin
Yaprak sayısı	: 329
Satır sayısı	: 17
Yazı	: Nesih
Kağıt	: Abâdî
Baş	: Nişân-ı zer-nişân-ı beyân Tuğrâ-yı Cüvân-ı dîvân
Son	: Sükûnundan fażîlet dem-be dem bîl Yüri mihr ur dehân kâf u kâf

Beş defter üzerine tertip edilmiş olup Lâmi^c'f'nin bütün şiirlerini toplayan bu nüshanın 1-40 cı yapraklarında şiirin faziletine dâir mensur "dîbâce" vardır. Birinci yaprakta yaldızlı bir daire içinde yaldız ve mürekkeple yazılı Farsça sekiz beyit, Ali Emiri Efendinin vakıf mührü ve "Kulliyât-ı Lâmi^c'f Çelebi, Lâmi^c'f Çelebi merhûm hayatta iken 936/1529 senesinde sadr-ı a'zam Süleymânî Makbûl İbrâhîm Pâşâ nâmına yazdırdığı nüsha-i nefisedür (rahmetu'llahî 'aleyh) Ali Emîri" notu, Ahmed Nazif adına diğer bir mühür bulunmaktadır.

Bu nüşada 29 kasîde, 12 Tercî', Farsça bir Muhammes, 1 müsebbâ', 1 onbirli', 4 murabba', 3 kit'a-i kebîre, Emir Ahmed Buhârî medhinde yazılmış 28 gazel, 9 beyitlik bir gazelin mensur açıklaması, 525 gazel, 68 kit'a, 35 tarih, 34 muhtelif kit'a, 18 lügaz, 18 muam'na', 23 rubâ'i, 44 müfred bulunmaktadır.

Nüshanın sonunda 22 varak tutarında bi "Bursa Şehr-engîz"i, 18 varak tutarında "Hayret-nâme" isimli mesnevî vardır. Nüsha "hatm-i dîvân" başlığı ile son bulmaktadır.

(U) İSTANBUL UNİVERSİTESİ KTP. No.: 671

İstinsah tarihi	: 959/1592
Müstensih	: Rızvân b. Mehmed
Kitap ölçüsü	: 203x133
Cilt	: Kahverengi meşin şemeli, mıktepli, ıstampa yaldızlı
Yaprak sayısı	: 117
Satır sayısı	: 18
Yazı	: Nesih
Kağıt	: Âbâdî
Baş	: Cihân u câne pür oldı ol ey gönül âgâh Nidâ-yı اشهد ان لا اله الا الله
Son	: Feryâd u âh-ı dilden kûyunda kimse yitmez Zulm itdügine zülfün âhir degül mi bu dâl

İçinde: Dîbâce yok, 27 kaside, 7 terci', 1 müsebbâ', 3 murabba', 1 muhammes, 9 beyit, bir gazelin şerhi, 135 gazel, 12 hezliye, 7 lügaz, 16 tarih, 14 muamma vardır.

Baş tarafında kitaplık mührü basılı, sonunda Seyyid Nizamoğlu'nun bir manzumesi yazılıdır.

(L) LÂLÂ İSMÂİL EFENDİ (Murad Molla ktp.) 481

İstinsah tarihi	: -
Müstensih	: -
Kitap ölçüsü	: 200x130-140x85
Cilt	: Ebri kaplı
Yaprak sayısı	: 179
Satır sayısı	: 17
Yazı	: İnce nesih
Kağıt	: Aharlı
Baş	: Cihân u câne pür oldı ol ey gönül âgâh Nidâ-yı اشهد ان لا اله الا الله
Son	: Lâmi'î vâsı eyleyüb müşkîn saçun her dil-berün Çok perîşân söyledüm استغفر الله العظيم

57, 58, 59, 60, 65, 66'ıncı yapraklar arasında miktarı belirsiz eksiklikler var.

İçinde: 22 kaside, 9 terci', vasf-ı hazan başlıklı bitmiş bir manzume, 3 murabba', Farsça 1 muhammes, muhtelif 13 manzume, 358 gazel, 35 kıt', 28 tarih, müteaddit kıt'a ve beyitler, 18 lügaz, 18 muamma, 17 hezliye, 33 matla' ve 27 müfred vardır.

Birinci yaprakta Lâlâ İsmail Efendinin vakıf mührüyle Mustafa, Seyh Muhammed ve son yaprakta ikisi Ahmed olmak üzere dört mühür basılıdır.

(B) BRITISH MUSEUM Or. 10.882

İstinsah tarihi : -
 Müstensih : -
 Kitap ölçüsü : -
 Cilt : -
 Yaprak sayısı : 236
 Satır sayısı : 17
 Yazı : Ta'lik
 Kağıt : -
 Baş :

بسم الله الرحمن الرحيم

خطبه من علوم كلام قديم

Son : Kabûl-i töhmet itmez ehl-i himmet
 Didüm hatm eyleyüb güftârı temmet

Baş tarafında Uç beyitlik Faraça bir manzume, Câmî'ye ait bir kıt'a, Arapça
 مؤلفات المرحوم لامى جلبى والخط خط قدا لتقلى بالارث الشرعى الى ملك القر عباد الله
 سبحان محمد بن احمد بن لا مى بن عثمان بن على الشهر نقا ش على الدفترى فى تاريخ
 سنه ثلث وتسعين قسما يه

not.İçinde: 2^b de başlayıp 31^b de biten dîbâce, 33^b de başlayıp 72^b de biten 31 kasfde,
 73^b de başlayıp 105^a da biten 12 terci', 1 muhammes, 1 müsebbâ', 1 onbirli, 4 murabba'
 107^b de başlayıp 194^a da biten 526 gazel, 194^a da başlayıp 214^a da biten 68 kıt'a
 vardır.

Nüshanın sonunda 214-236 yapraklar arasında "defter-i pençüm" başlığı altında
 "Hayret-nâme" mesnevisi vardır.

Nüshanın aslını göremediğimizden kitap ölçüsü, cilt ve kağıt türünü tesbit ede-
 medik. Yaprakların kenarlarında da şiirler vardır.

NİŞAN + ZER NİŞAN-I BEYAN

TUĞRA-YI °UNVAN-I DİVÂN

E°Nİ DİBACE-I BURHAN-I TIBYAN

DER-PEZAYİL-I Şİ°R Ü ŞA°İRAN

بسم الله الرحمن الرحيم

ناتق کتب کلام قدیم

Fesâhât bâzârının sarrâf-ı cevâhir-furuşları ki düren-i gurer-i beyân ve cevâhir-i z
 5 hir-i suhen birle rişte-i hayâli ârâste ve silk-i kıl u kâli pirâste idüb gerden u gûş-ı
 °arûsân-ı ebkâr-ı efkâre ve ceyb ü âstîn-i meh-rûyân-ı serâ-perde-i eerâra zîver-i encüm
 virürler eger ol zîverlerün ser kılâde ve dürrütü't-tâcını ve tavk u tîrâz-ı dîbâcını ma
 dîvân-ı vücûd-ı zir ü bâlâ ve makta°-ı mecmûa-ı şuhûd-ı eşyâ hazret-i sübhânehu ve te°â
 nun ve zât-ı vâcibü'l-vücûd-ı cell ü °alânun gevher-i fîrûzân hamd u şîpâs-ı sa°âdet-ikt
 10 sindan ve elmâs-ı rahşân-ı şükr ü sitâyiş-i siyâdet in°ikasından itmeyeler eer-öümle guft
 u kerdârları nâkıs ve ebter olur. Nazm:

Ey °arsa-i lâ-mekân mekânun

Sebt-i ezel ü ebed nişânun

İtdün iki harfdan muhakkak

Bir emrile bunca sîga müştak

Bir küşe sipihr-i gülşenünden

Bir hoşse nücum-ı hirmenünden

Her murg° eenün terânen eyler

Şerh-i gam-ı dâm ü dânen eyler

Her serv-i sehî ve şâh-ı °ar°ar

Şahn-ı haremünde mîl ahşar

Feyz-i meded-i bihâr-ı cûdun

Nisân-ı nem-i buhâr-ı cûdun

Çevgân idüb âbı her tarafda

Gûy eyledi gevheri sadefde

Ol lutf-ı °amîmün irmesidir.

Ol mevhibetün girişmesidir

K'ebürü-yı hilâle sundı çevgân

Meh küyine virdê çerhi meydân

Ser-geşte olub bu işde her şey

Yügrüşmeddür taraf taraf key Nesr

لكن الحمد على تعاقب الايام المتكاثرة التي لا يحصى عددها ولكن
 الشكر على توالي نعمائك المتواترة التي لا ينقطع عددها

ve belâgat gülzârının bâğbân-ı nezâret-bahşları ki ezhâr-ı encüm kerdâr-ı ibâret-i rengi
 25 ve evrâk-ı felek etbâk-ı pür-tezyîn birle çehre-i ihtira°i gülsitân-ı pür-nireng ve safha
 icâd u ibdâ°ı bustân-ı Erteng eyleyüb cemâl-i gâvâni-yi ma°âni vü nikâte ve zûlf ü hal-i
 şevâhid-i elfâz u lügâte nuzret-i tâze ve terâvet-i bî-endâze bağışlarlar eger ol bağçele:
 °arsa-i felek-mahzarlarını ve hitte-i münevver-encüm manzarlarını şâh-beyt-i kaşîde-i enb
 ve terci°-i bend-i cerîde-i asfiyâ a°nî Muhammedü'l-Mustafâ ve'r-resûlu'l-müctebânun Âb-ı
 30 revân-ı durûd u teslimâtı birle sîrâb itmiyeler ve kavâfi-yi nizâm-ı şerî°atinün ve revâ-
 dif-i intizâm-ı tarîkatinün ri°âyet ü himâyet medh ü tekrîmâtı ile hürrem u şâdâb eylemiy
 Ser-â-ser kuşîş ü cûşîşleri harâb u yebâb olur Nazm:

İy dürr-i yetîm-i bahr-i hikmet

Yokdur ayagün tozına kıymet

Geşm-i dil ü cânê tûtîyâdur

İkeîr-i cevâhir-i safâdur

70 Çünkü söz çarhadur cihân-efrûz
Olmasaydı suhan ne söyleridün
Gevher-i hokka-i dehândur söz
İtse âlemde kasd-ı ser-nâme
Âsumândan sahan ki nâzildür
Olsa idi sahandan özge güher
75 Ehl-i bâzâr-ı meclis-ârâya
İster isen bu müdde-âya delîl

Toğsa gün gibi tañ mı sözden sûz
Arz-ı hâli ne yüzden eyleridün
Cevher-i hançer-i zebândur söz
Kullanur geh zebân u geh hâme
Şeref ü kadr ana menâzildür
Anı ser-tâo iderdi ehl-i hüner
Sözden a'lâ olur mı sermâye
Sana besdür kelâm-ı Rabb-i Celîl

70 Nesr elhak tılsım-ı suhan dahi iki kısım üzredür ve her biri bir ism üzredür biri nesr-i nesr gibi şol dürrer-i mensûr-ı âbdârdur ki eshâbı erbâb-ı inşâ-i fesâhat-ifşâdur ve biri nazm-ı pervîn gibi ol güher-i manzûm-ı tâb-dârdur ki erbâbı eshâb-ı şîr-i garrâdur ya'ni şu'arâ-i belâgat-ârâdur nazm

80 Gerçi âlemde birdür ismi anûn
Lîk kısmeyne münkasımdur ol
Nesrdür gerçi dehre sermâye
Tañ mı indürse nazma encüm ser

Harf ü i râbdur tılsımı anûn
Nazm u nesriyle münfehîmdür ol
Dürr-i nazmundurur velî pâyê
K'oldı Kur'âna gevher-i ofsor

85 Nesr Mahdûm-ı Sâmi hazret-i Movlânâ Câmî

عليه الرحمة والرضوان الى آخر الزمان

ne hûb u hoş takrîr ve ne mahbûb dil-keş tahrîr itmişdür C â m î

که چون داناکند آرا بجسی
که بزرگ گشت از او به نقدی
آفرینند طبعی انفسی

بهران مجسمه بر نظم و سحرست
نباهه جز مضامین ذات اقدس
در اول منتشر بر لوح آفاق

90 Kısım-ı evvelinden behro-mend am u hâsdur ve kısım-ı sânisinden nevâle-bend ahass-ı havasdur

Nazm Kıla ışıqla gün bu imtizâc
Maâniden idüb dil-keş beyân ol
Cihânı kılssa tañ midur müşerref

Dil ü cân derdinün olur ilâc
Olur hikmet diyârından revân ol
Budur kamu müelleflerden eşref

که الشعر استرف مایه اولف nitekim Mesnevi-yi Ma'nevi-yi Mevlevî'de buyurur beyt

95 اولش سحرست و آخر کیمیا

از مقامات بلند ادبیا

95 Nesr bî-tereddüd buna dahi vücûd-ı küllî delîl ve insâf-ı cümli sebildür ki kelâm-ı mevzûn ve kâmilü'l-istınâ'un nüfûs u tîbâ-ı zevâtü'l-ittılâda te'sîr ütenkîrî ve tenvîr ü tevkîrî suhan-ı mensûrdan derecât ile ziyâdedür ve kelâm-ı münteşirden her zamânda irtikâdadur suhan her ne denlî vücûh-ı zarâfet ve fûnûn-ı letâfet birle pîrâste olsa ve kelâm her ne mikdâr in-
100 tizâm-ı ibârât ve iltiyâm-ı istiârât ile ârâste olsa yüz olkadar müessir olur Beyt

Sözün kim Lâmi dördânelerdür

Nola dâm itse murğân-ı semâyı

- Nesr amma kelâm-ı hümâm-ı rabbü'l-enâm ki fihrist-i dibâce-i i câz-nümâsı ve unvân-ı beyâ hayret-fizâsı şel mukattaât-ı hurûf-ı hikmet-zurûfdur ki vübâh-ı irticâta ve rumûz-i ihtitâna medârik-i kuvâ-yı insiyye ve ma'âric-i nüfûs-ı kudsiyye birle irişilmez ki *لن قرى منها*
- 05 hükmince müntazım bir fazlu'l-hitâb kitâb-ı hikmet ü belâgat-nisâbdur mucebince müstemil-i ahkâm u âsâr nige esfâr-ı ibret ü hayret-şi ârdur ki esrâr-ı kavânin-i külliyyeyi muhtevi ve etvâr-ı efâniyyeyi ferîyyeyi ve asyeyi muntavi ve mecmû-i hakayık-ı avâlim anda munderic ve cemi-i dekâyık-ı ma'âlim-i eşbî anda mündemic *ولا ريب ولا يسر الا في كتاب هين* cümle-i eshâb-ı vilâyetün ve zire-i erbâb-ı dirâyetün kelimât-ı pür-nikâtı cem olsa bu deryâdur anlar katre ve bu zükâdur
- 10 anlar *لله تعالى في كل انما اسرار ينه الجبروت فسادها كيف السبل الى عرشه و تعادها* Pes bunun gibi kelâmın ervâh u kulûb-ı âlemiyânda ve nüfûs u tîbâ-ı cinn ü melâik ü âdemiyye da te'sîri için zîver-i manzûmiyyete katâ ihtiyâcı elmasa aceb olmaz bu sebebden tîraz-ı hâat-ı pâki ve hıyâtat-ı kisvet-i tâb-nâki *در ماهو قبول شاعر* birle mu'allemdür *ط*
- 15 *دره عشوه نشد کسی بقیه محرم راز* *هر کسی بر حسب شرم کلانی دارد* Nesr kezâlik şol ehâdis-i Nebeviyye ki sâhibinün engüşt-i meh-şigâfında hâtem-i hatmiyyet ve kitf-i saâdet-kenefinde hatm-ı hatmiyyet ela ve her zamânda mertebe-i bülendi *ما ينظم* ve her anda menzile-i ercümendi *ولا اله الا ربي* ola heyhât heyhâfi-vakt-i mine'l-evkât anuñ guftâr-ı belâgat-âsârınun dillerde vak'ı için istifâza-i telâtum
- 20 buhûrdan tevakku'ı ela zirâ vilâyet-i nübüvvet-serdârlığı ve memleket-i fütüvvet-şehriyârlığı ana *علم و ما علمناه السعور و ما ينبغي ان* birle müsellemdür C â m i *ان الله عليم غني في شرم راز و كنار* *و الله عليم دوم به نسبت بکسر نزد* *کمی بوا بانه شمرش بیده در شرد و نشد* *چون خسته صبح از د شمع دروغ افروخته*
- 25 Nesr mukarrerdür ki her kelâm ki sâhibinün ankâ-yı himmet-i lâ-mekân pervâzı ve humâ-yı nehmet-i kevn ü mekân-perdâzı a'lâ-yı makâm-ı illiyyin ve aksâ-yı menâzile-i kurb-i Rabbu'l-âlmin ola hiç ela mı el evo-i refî den bu hażîz-i vâzî'a tenezzül göstere ve el sohbet-i vahdet. Rabbâniden bu işret-i kesret-i rûhâniye tekabbül eyliye her ne denlü şâh-ı Sidretü'l-müntehi fi-nefsihâ makâm-ı a'lâ ise Anka-yı Lâ-mekân olan anı neşimen ü câ idinmez ve her ne kadar kâh-ı cennetü'l-me'vâ fi-zâtihâ sahn-ı dil-küşâyise hümâ-yı arş-âşyân anda lâne vü me'vâ ya
- 30 maz *من ملك بودم و طهر و س اریه با ایم خود* *آدم آورد بیده در طراب آ بادم* *من الملك* *عش السمر اذ به* Nesr zirâ şî'r her ne denlü dil-peżîr ve nazm her ne kadar lâ-nazîr elsa mukteżâsınca mazınna-ı kizb ü zûrdur pes anuñla âlâyış-i tühmet siret-i serîret-i nâkid-i nâfid-i basîretden dîrdur Ş e y h N i z â m i *چون آذ ب از ست احسن او* *در شعر صبح دره عش او*
- 35 Nesr ve bu hâletler ve uşbu makâlatlar yine şî'r ü nazmun mertebesi şerîf *من نفس الامر* ü müntehâ ve menzilesi latîf ü a'lâ elmağa münâfi degüldür Ş e y h N i z â m i

شعر بر آرد بامیریت نام که انصراء امراء الکلام

Nesr im'ân-ı nazar olunsa bi-hasbi'z-zâhir şî'rûn imtizâe şer'-i mübîndendür ve bi-Hasbi'l
tın istikâkı arş-ı metindendür nitekim el hâzin-i hazâyin-i ilâhî ve fâtih-i defâyin-i nâ-
140 tenâhi buyurmuşdur **لله كسوة تحت العرش مطاياها السنة** şî'rûn fażîletinde söz yekâ
kadr u menzileti hakkında ahbâr u âsâr çokdur C â m î

بابه شعر بین به یمن ز بتی
نئی نعت به یمنی کردند
هر نسیج نسبت قرآن
تجست او بتاعری کردند

nesr bu ocildendür ki şu'arâ-i kirâmın eevâmî'u'l-kilem-i mütsberrikleri enfâs-ı rûh-ı kuds:
145 müeyyeddür ve hsr zamânda bu tâyife-i şerife 'İssviyyü'l-meşheddür Hassân bin Sâbit hakkında
hâzret-i Resûlden **بارك الله روح القدس** menkûl u sâbitdür ki buyurdılar
ba'zı evkâtde Resûlün **عليه السلام** işâret-i beşâret-nümâsı birle ahyâna kendünün karîha-i gayr
fizâsiyle Kureys müşrikleriyle mukâzafa eylerdi ve mukâbele idüb manzûm heevler söylerdi ol
cümledendür bu iki beyt-i bülend ve bu işbu nazm-ı dil-pesend ki ebu-Süfyan şeref-i islâmile
150 müşerref olmaksuzın Resûl'i 'aleyhi's-selâm heev itmişdi Hassân bin Sâbit dahi
anûn mukâbelesinde cevâb-ı lâ-nazîr ve hecv-i dil-peziîr dimişdi H a s s â n

الا ابلغ اباسفیان عني
مخلغه نقد روح الطفاء
هجوت محمدانا بعت عنته
وعند الله نبي زان الجزاء

nesr ogor su'âl elunursa ki hecv eylemek ve mezemmet söylemek fi-haddi-zatihi kabîh u mezmûm
155 ve cümle-i ashâb u erbâbı anûn metrûh u melûmdur belki makûls-i gıybetden ve güftâr-ı ma'si-
yetdendür anûn gibi münkerün eshâbdan şudûri nece müyesser ve Resûl-ikerîmden 'aleyhi's-selâm
ana ruhsat ne yüzden mutasavverdür bu makânda faslu'l-hitâb ve bu kelâma cevâb-ı ssvâb eldur
ki Resûl 'aleyhi's-selâm buyurmuşdur ki **ذكر والناس جبر بما فيه كفى يحذره الناس العبد لله ثبت**
bu husûs için tamâm-ı hüceetdür menkûldur ki İmrâ'-yı ebi Leheb ve ol müstehikka-i gadab-ı R
160 bu sûre-i münzeleyi istimâ'idieek Resûl'e 'aleyhi's-selâm gelüb ayıtdı **محمد على ماذا تنجوني**
Resûl 'aleyhi's-selâm buyurdi ki **والله ما تنجوتك ما لجان الله** amma ol ki gıybet
nemîmedür ve ma'siyyet ü zemîmedür bu makûle olan degûldür kütüb-i fetâvî'de mestûrdur egerç
kim beyne'l-avâm gayr-i meşhûrdur **هل ينكر مساوي انبياء المسلمين على وجه الاشفاق**

لعمركم ان ذلك خيبة انما الخيبة على وجه الخطيب كريد التبت
165 belki kuvvet-i imândan nâşi elur gayret ü himmetdür ve müşâhade-i ihsândan layih elur ibâdet
ü azîmetdür nitekim el merd-i gâlib emîrû'l-mü'minîn 'Aliyy'ü-l-ibn-i ebi Tâlib kerrema'l-lal
vechehu âyet-i kerîmeye mutabîk ve ol sûre-i azîmeye muvâfık Ebi Lehebi hecv ü mezemmet ve
ta'yir ü melâmet idüb buyurmuşdur

و صخرة بنيت الحرب لجمال الخطيب
فكنت كن باع السلامة بالخطيب

ابا لهب بنيت يدان ابا لهب
فخذلت نبي الله قاطع الحية

170 ve yino gazve-i Bedir'do el emîrû's-sadr velîd-i pelîd-ı-kadr ü sâhib-gâdr hakkında buyurmuş
dur **تبا وتساءلك يا ابيه عتبة**
تقيلك من كاسي المنايا سربة

Eshâb-ı hakikat esîr-i sûret ve erbâb-ı tarikat giriftâr-ı kisvet olmaz gâh terğibiçün kişinü
hüsn-i ahvâlınden ve gâh terğibiçün sâlikün kubh-ı ef'âlinden söylerler H â f ı z

75 نقده صوفی نه ظاهر سانی و فی عشق باشد ای سافر که کاتبه آتش باشد
pes felsk-i şî'r ki medâr-ı nokta-i hakkâniyet üzerine devârân ide ve hurşîd-i nazm ki mesîr-
burc-ı nûrâniyyet üstine seyrân eyleye her sûretde makbûl-ı fuzâlâ ve her kisvste mesmûh-ı
ulemâdur ve anun gibi eş'ârûn ve ol makûle güftârûn sâhibisri her zamânda musâb u me'cûrdur
şöyleki anlardan sehv ü hatâ ve kelâm-ı nâ-revâ dahi sâdır olsa ma'zûrdur Nazm

80 Nefes bâbında bunlardır Mosihâ Sözü'n rûhin iderler her dem ihyâ
Lisân-ı gayba bunlar tercemândur Melek-veş her biri 'arş-âsiyândur
Çü peyrev oldı bunlar enbiyâyâ İkincidür sufü-ı asfiyâyâ
Ayagıdur nübüvvet çeşmesinün Seridür âb-ı hikmet eşmesinün
Çü kaddin bunların fikr ide çenber Olur ol yirde gerdün halka-i der
85 Ne dsm kim çekseler seyf-i zebânı Olur ta'viz için hîrz-i yamâni
Aduv sıfatda bunlardır ser-endâz Alem-veş olsalar tañ mı ser efrâz

Nesr hakikatde bunlar cemâl-i Mutlakun vassâflarıdır ve tal'at-ı Hakkun 'arrâflarıdır

H â f ı z و عسف ز نثار خورشید عفاف میری که اندر ربه آینه صاحب نظران میراند
nesr her beytlori hâne-ı âsmân-ı meh-veş gibi Mahzenü'l-Esrârdur ve her misra'ları ebrû-yı hi-
90 lâl-i dil-keş gibi Matla'ü'l-Envârdur ve her gazel-i bî-bedel ki dirler Tuhfetü'l-Ahrârdur ve
her mesnevi-yi ma'novi ki söylerler Subhatü'l-Ebrârdur H â f ı z

قبول خاطر و لطف سخن نه ارادت
nosr oger müsebbihân-ı mecâmi-i kuds anların durer-i tâb-dârını subha-i ovrâd-ı ezkâr eyleye
revâdur ve germuhaddisân-ı mesâmi-i üns gühor-i âbdârını ser-mâye-i mezâd u bâzâr ide sezâdur

5 H â f ı z از رسوم شرع و حکمت ماهران اخلاص
nesr bunlar nâ-yı dem-keş nevâ-yı aşk u mahabbotdür sanmanız ki hevâ-peymâ-yı hâk-sârân-ı meyl
ü şehvetdür Mesnevi-yi Ma'nevi-yi Mevlevî

دود خان دارم تو با همی
بک دختان نالان شد سوسنما
بک دختان نیرهان در آن لبرهای وی
های و طوبی در نکلده در سما
بک دانه حرکه اورا منتظریت
که نغمان آید سری حلم زان سریت

H â f ı z در پس آینه طوطی عشقم دانسته اند
nesr her dem ki bu tâyife nasîbince bâde-i mahabbetden mest ve zûlf-i dil-dâr-

la hem-dest olalar deryâ-yı dildon 'âlemi pür-şûr vo katreden dehri bahr-ı mescûr iderler
Nazm

دریای اخضر خلک و استی لالان
هستند غرور و نعت حاجی عوام نا
nesr ve her nefes ki ravza-i canânda ve hitta-i cânda âb-ı revân ya bād-ı vozân gibi bağbân-
luklar idûb sâhat-ı boyânî ve 'arsa-i cihânî gülîstân-ı rûhânî ve bûstân-sıfat ezharîçün
envâr-ı makâlatile ve evrâk-ı felek etbâk-ı hayâlâtile ve esmâr-ı cân-perver-i fûnûn-ı 'ibâ-
râtile ve enfâs-ı mu'attar şucûn-ı isti'ârâtile müzeyyen itseler bu köhne dünyâya ve uşbu hara-

be me'vâya hudret-i tâze ve terâvet-i bî-endâze bağışlarlar H â f 1 z

210

زین قصه لطفت کده اندازد بر صد است کوزه نظر کند که سخن مختصر گرفت
nosr ifâzet-i sel-sâl-ı sebîl-i kerdâr-ı tab-ı latîfleri ki نذا غلب نرات سابع سترابه
andan °ibâretdür olan berâri sudûr-ı °uşşâkı ve mefâviz-i hevâ
tır-ı ehl-i iştîyâkı şöyle efrâb u şâdâb iderler ki dil-âfâka
suretin bağladurlar felâbud bu enfâs-ı °İsevî-hışâlûn iktibâeından ve ol ifâze-i deryâ-nevâlû

15

iltimâsından mürde diller kofen-derîde dil-keş-nevâlarla ve cân-perver hoş-hevâlarla rake
urub dirler ki H â f 1 z آن شمع سرگشته دگر پیر بر فرد رفت رآن پیر سال خورد جوانی زگر گرفت
nosr ve enâret-i mihr âeâr-ı zihn-i şorîfleri ki ana işâretdür
tîre-derûn u muzlim-nihâd olan külhân-ı kulûb-ı talibini ve kör-hâne-i sudûr-ı râğibini bir
resme münevver ve müzehher kılurlar ki eahn-ı felek ve mülk-i molek hâleti در علی نور

20

kudsîler dost-efşân u pâk ü pân semâ° idûb bunı okurlar ki H â f 1 z
بیار باد که در کاه استغنا بیار بیان و چه سلطان به شوباریم است

nosr galebât-ı hâlet-i şevk ve ekerât-ı havâlet-i zevk içinde böyle terâne iderler ki Hâfız:

بست عدن اگر نواحی بیابانایم بخانه که از یای فحشی روی مجوس کوزر اندازیم
nosr ve tay-yı sâlik-i makâmât ve nef-yi mehâlik-i kirâmât itdıklarince bu yüzden efsâne söy-

5

lerler ki بای از عقلی لایقه بای طمانت بی باشد بیا آیین دوار بهار به بیستی داور اندازیم
nosr her bâr ki bunlar hakîkat şarâbın nûş iderler ahkâm-ı sûreti melâmet-i ahvâlîqûn ve setr
°al ü ferâğ-ı bâliqûn rû-pûş iderler H â f 1 z

در دم بهشت به رطیبان نه علی باشد که از فزانه نیبیم روا کنند
nosr gâh bu yüzden tûtfi-var şekerin tekollüm eylerler ki H â f 1 z

10

بعد از این روی بنی و آینه حسن رختی که در آنجا خبر از جلوه ذاتم دادند
nosr ve gâh mestâne bûlbûl-sîfat böyle terennüm kılurlar ki H â f 1 z

مادر بیاله عکس ز رخ یار دیده ایم ای بی خبر ز لذت سترب مدام سا
nosr ve elhâsıl şekerloyin her nakl ki eylerler nukl-i cân-porverdûr vo'l-kîesa gül-terleyin
her peyâm ki eöylorlor cân-ı safâ küsteridûr N a z m

5

Gönül °arşında qûn cevân kılurlar İrem gülzârını ecyân kılurlar
Hayâl evoine qûn pervâz iderler Suhan çarhında hûş-şehnâz iderler

nosr ve Âdem Nebî'den °aleyhi's-selâm ve °alâ eâyirü'l-enbiyâi'l-kirâm oğlu Hâbili karındaşı

Kâbil katl idicek nefsi-i şerîfine ta°ziye içün ve sâyir evlâdına taveiye içün

bu dört beyt merviyvödûr ebyât-ı Â d e m

10

و چه الارض معبر قبیح و نل بساطه الرجه الملیح
فخیل قه تشنه الضریح وحل انامی طیری مستریح

تغیرت البدر و من علیها تغیر کل زی طعم و لون
نمایا اسنی علی هابیل ابی اری طول الحیره علی نحا

nesr egerçi sâhib-i keşşâf bu nakli kabûl itmeyüb dimişdür ki **نصر عجم ان الانبياء مستصرون عن الشعر**
 245 lâkin bu kssa sarîh ve işbu każiyye sahihdür ki ğazvo-i Tebük'de hażret-i Rosûl ^{aleyhi's-s-}selâm ve ashâb-ı kirâm rızvânü'l-lahu ^{aleyhim} ilâ yovmü'l-kıyâm bu iki beyti işitdilor vs kâylinde tereddüt itdilsr Rosûl ^{aleyhi's-s-}selâm buyurdi ki bu nazmun münşidi karındaşum Hızırdu ^{aleyhi's-s-}selâm ol iki beyt budur :

زحایین ظلماء از اللیل الیل
 لدر ابراهیم الحمالهسم والنقل

فوارس هجاء از الیوم ایوم
 رجال محارب و حرب فکبرهم

250

ekser-i akvâl oldur ki Hızır ^{aleyhi's-s-}selâm nebî'dür ve kutb-ı vaktün müsâhibidür ve sıfat-
^{abdiyyet} ve ^{ulûm-ı} ledüniyyet ve rahmet-i ^{indiyyet} birle muttasıldur **لما قال الله تعالى**

نوحه اعبدا من عبادنا ايتناه وزحمته من عنده ناول علمناه من له ناعلمنا

be her hâl **لست مألوا عليه واصحابي** mucobince şî'r söylemek sünnetdür ve kolâm her

255 ne kadar vucûh-ı fesâhat ve rumûz-ı belâğatla müzeyyen olsa sâhibine kadr u menziletdür
 hükmince kelâm-ı mevzûn u matbû ^{akeâm-ı} hikmetdsndür ve nozâhet-i cibillî ve letâfet-i kuvvet ve kudretdeñdür ashâb-ı güzîñtün. okserinden sâdir olmaşdur vo ba'zı tova-
 tûr haddini bulmaşdur dîvân-ı Kurtezâ razıya'l-lahu ^{anhu} ve orzâhu meşhûr u mütedâvel ve mu-
 tomed u muhavveldür solof-i kirâmdan ve meşâyih-ı ^{izâm}dan kuddiset esrâruhum ve usiset etvâ-
 260 ruhum sudurına kimsonün inkârı yokdur vo anlardan sâdir olan eş'âr hisâb u kitâba sığmakdan
 artukdur bunların letâfet-i kıl u kâli ve güftârlarının zerâfet-i tal'at u cemâli beyân defte-
 lerinden belki gümân mahzarlarından sad menzile dür ve hozâr merhâle mehoûrdur H â f i z

مکر از سردنك ديدنه ميه ازی طایبیم

نقطه حال تو بر لوح بصیرتوان ارد

nesr egor bu tâyife-i şerife ki bülbulân-ı kafiye sencân-ı sahn-ı gülîstân-ı beyândur vo tu-
 265 tîyân-ı tu^c me-h^vârân-ı şekeristân-ı tibyândur şol muhtellü'l-mizâc vo müşkilü'l-ilâc vo sâ-
 kıtu'l-iştîha ve rediyyü'l-igtidâ ve dimâğ u kalbi haşviyyât u mühmelâtile imtilâ olmaş ha-
 sisler ki zevk-i helâvet-i ^{irfân}dan ve çâşin-i lezzet-i beyândan mahrûmlardur medh ü ta'n
 itseler bunların zevk-i selîminde ve tab^c-ı müstakiminde olan fażl u kemâle vo letâfet-i ah-
 vâle zarar virmez ş o y h s a d i

270

بسمه آفتاب راجه کناه

کرمه بیدر روز شب بده بسم

لهم قلوب لا ينقصون بها ولهم اعين لا يبصرون بها ولهم اذان لا يسمعون بها اولئك
 كالا نعام بل هم اضل سبيلا

bunlar h^vânsalar-ı da'vot-i nübüvveddür ve şehri-

yâr-ı mülket-i fütüvveddür bunları mezemmet ve şânlarına tühmet evliyâ-i kirâmün lsvmine bolle
 onbiyâ-i ^{izâm}un sevmine râci' ü âyid olur C â m i

275

حاشه الله که بر آرم بزبان ایه کله را
 روجه از حیلده چه سان بکله ایه سله را

قاصری کوزنه این طایفه را طعن قصور
 هم تیران جهان بسته ایه سله اند

nesr belî kûr-ı mâder-zâda kuhl-i cevâhiriden fâyide olmaz vo su'ü'l-mizâc-ı bî-reşâda ğıdâ-
 yı cân-pervorden âyide olmaz H â f i z

15

20

5

5

5

neşr lâkin bu kadar vardurki meşk u ser-gîn boyından mefhûm ve hûb u çirkin rûyından ma^olûm

elur Mesnevî-i Mevlavî

50

کهری بقیه را باز دهنه او ز سبک
عشقه اصغر طرب لایب اسرار خده است

کسر کرد، جان جدا بنموده محاکم
علیت عاشق ز علتها جداست

nesr^o ya^o nî bunların mi^o yâr u kîstâsı ve hencâr u miyâsı zevk-i selîm ve kalb-i alîm ve
tab^o -ı hakîmdür hall u hamrî ta^o am u keyfiyyeti boyân eyler ve la^o l u cemrî reng u nûrâniyeti
ayân söyler anı ki âzer-i bî-hâsıl düzer peyker-i mürde ve kâlib-i efsûrdedür ki ma^o bûd-ı
5 orbâb-ı nâkus u kinîştüdür ki şunı ki ohl-i dil tasvîr ider sûret-i cân ve sıfat-ı hûr u rîz-
vândur ki mescûd-ı ashâb-ı nâmûs u bihiştüdür H k î m S e n â y î

بای بنده شهنشاهان آنست
سرم او پرده دار معنی او

شکر کنی نفسی و زبان بی جانست
آنکه هست از شمار معنی او

nosr belki **النسرى يعرف باعجاده كما يعرف بانه اده** hükmince vücūd-ı esrār zuhūr-ı ebrâriyün
 0 ğadr-ı a^o dâ kadr-i ohibbâyiğün pür-hikmetdür **H a k î m S e n â y i**

بی خرافه خواوصال بهشت
که بروداغ از دهلای نیست

زنت باشد از روی حکمت زنت
در این به بنو پادشاهی نیست

nosr eger su'âl olunursa ki şol saffâyîn-i eş'âr ki hezâyin-i hakâyık-ı esrârdur ve ol mahâzin-
-i ovzân ki defâyin-i oevâhir-i tevhid ü na'at u irfân anların cümlesi makbûl u muhtârdur ve
5 ve müsellim-i ohl-i imândur zîrâ ol guftâr-ı belâğat-âsâr ser-â ser zübde-i kelimât-ı ahyâr
u ebrârdur ve nükte-i letâyif-i ma'ârif-i zovi'l-ihşân ve'l-îkândur âna kimsenün i'tirzî ve
anda bir kesün intikâzı yokdur amma bu tâyifenün imâm-ı hümâm ve muktedâ-yı enâm velâyetle
mövşûf ve kerâmetle ma'rûf u erfânden be'zî ibârât-ı şîrin vü mühezzezbelerini ve isti'â-
rât-ı şekerinve müsto'azoblerini dil-berân-ı nûş-ı lebân cihânun evşâf-ı cân-fizâsında takrîr
itmişlerdür ve tutiyân-ı şehd-i zebân-ı zammun nu'ût-ı dil-küşâsında tahrîr eylomışlerdür

هشتم رادر کف چغا جانها
درد بسته ز روی در مانها

همه راز و رموز خود را
در بزم کرده بجای راهتها

nosr^o aklen anuñ tahkiki ve naklen şer^o a tatbiki bo-ğâyet müşkil görünür ya ni her zamânda he-
ves-bâzlık ve füsûn-sâzlık ve efsâne-perdâzlık idüb gâh el dil-berûn nokta-i mevhuñ-ı dehanı
fikrinde pergâr-var-ı ser-gordân ve gâh bu semen-berûn hatt-ı müstakim-i kâmeti zikrinde hâme
girdâr-ı hayrân elub dirler ki H â f ı z

مویست آن بیان که ندانیم تا چه پوست

همچست آن دهان لافه بنیم از و نشان
آن دهان را سر غیب الغیب دان کن شرح آن

هم اشارت مانده عاجز هم عبارت فاحص است C a m i

nesr ve gâh bu resme gâzel-i garrâ ve şîr-i dil-ârâ söylerler ki H â f ı z

و از خود بلند او بالا می رفته بر پست

از فعل سینه او شل و خفته

nesr el-hak zamānenün imām-ı hüümā. Rev. 172

Câmî rahmetu'llah Mahzenü'l-Esrâr Şeyh Nizâmî'ye kuddise sırruhu nazîresinde a^o nî Tuhfetü'l-ahrâr nâm tezkiresinde bu cbyâtı ne zîbâ söylemişdür ve nice ra^o nâ takrîr söylemişdür C â m î

385

چند کنی وصف سفیران حکیم
نایب از اسان ز دستش برون
وصف به بگری کهر افشان کنی
نخل الف را نشناسد ز دال
واقف انجام ابد دانیش
رو بهد از بیم بسو راغ بوی
بلبله دلا و تر از از اکر بیت

390

ایه الحاح ایبه تم و کاست چیست

صده نهی نام لیسان کریم
آنکه بصدایش بی قطره خون
نام کنشی قلزم و عمان کنی
و آنکه بنعلیم که ماه و سال
عارف آغاز ازل خوانیش
و آنکه چو از کربه بر آید خردش
شیر زبان بپریان گویش
این همه اندیشه ناست چیست

اولاد بیت
ulemâ-i rabbânîyyin rızvânı'llahı °aleyhim eomâ'in ittifâk itmişlerdür ki
a°zâ-yı insânıan zebân gibi fosâd u tuğyân vo °isyân u °udvân üzre olur yokdur

395
di Resûl'den (°aleyhi's-solâm) istifsâr itdim ki
Süfyan bin Abdullah'dan (râziya'llahu °anh) mervîdürki aya
اكثر ما تخاف عاي ناخذ عليه السلام بلسان نفيو

Nazm:

هون فمونی دان که خردم بوی او مستفد ز کست
مرکز شمع است از چه افی اما هیات آذ
هجو مجنونان دان مستی است از سحرست
کرم نه افروز آب و همدوز نیست مادرست

سرد که او به کوست اگر چه صد نصاحت کسند
ز آفرین مردمان دل مرده کرد نفسی می
سوی ایبه دریا مکرز بخیر شد عقل ترا
و سر خود کبر سکن تویتی حذر مان

100 nesr ve cümleden °acob oldur ki gâh bâd-ı rengin-guftârile ve hâk-i müşkin eş°ârile hoş-dem
olub dirler ki H â f ı z

غزل گفتی و در سستی بیا و خوش بخوان عارض
که در نظم تو افشاند فلان عقد تر بار

nesr hak budur ki bu vechile mübâhat-ı münkor ü kobîroyile berâbordür Nazm:

05

Medh-i zülfinden goh anûn besto dil
Gâh anûn dür dişleri vâfında zâr
Goh hayâl idüb dilün mânend-i mâ
Asl-ı ma°nâ gâsib u sûret müsto°âr
Hiç ola mı lâ-yık-i chl-i kemâl

Vasf-ı çeşminden bunun goh hasta dil
Goh bunun la°li deminden şorm-sâr
Fikr-i ebrûsından anûn ser-furfû
Mefharı her birinün eş°âr-ı °âr
°Omri bu yüzden geçürmek mâh ü sâl

10 nesr gâh ol saçları reyhanün küfr-i zülfinde nûr-ı imânından vo gâh bu hokka dohanun yâkut-ı
lehine kut-ı cümündür diyesin gâh kûy-ı muğani Ka°bo vo gâh rû-yi bütânı kible tutasın Nazm:

نغم ایبه کارنشاط دل عکس نیست

روز کار نیست که سودای بیان دیده نیست

nesr gâh şahid ü çeng ü robâba sermâye-i salâh ve gâh °ayş u nûş-ı şarâba mübâh okıyasın Nazm:

بهر ز طاعتی که بروی و دیا کشته

نی خود که ضد کناه را غیارد در محاب

5 nesr vo gâh bu yüzden menba°-ı şîr u şer vo ma°den-i hatâ vü hatar olanı şarâba meyl ü rağbet
vo şevk u mahabbet gösterüb H â f ı z

آن تلخ و سی که صوفی ام الحبابیست خواند
بشری نشا و اعی می

nesr gâh bu harâbât-ı dünyâda mestliklerle ve uşbu humhâne-i hevâda mey-perestliklerle tefâ
hur oyliyosin H â f ı z

سَمِیْمَ کِه کَوْنَه سَخَاخَه مَانَهاده نیست دعای پیر معان ورد صحیحگاه نیست

20 nesr gâh kendüzünü erbâb-ı doyr ü nâkûsdan ve ashâb-ı mesîh ü nâmûsdan °add idosin °I r â k î

در دیر می زدم منی ز درون در شنیدم که در ادراغی که هم صریف مایی
nesr vo gâh bu yüzden def °-i havf u hatar ve ref °-i vehm ü hazer oyleyüb halâyika emn-i küllî

virosin ki z: سبانی در پی آزار و طریقه خواهی کنی که در شریعت مانع از بهر کنایه نیست
nesr vo gâh bu yüzden tâ °at u °ibâdetdon sûret-i ı r â z ve ehl-i da °vetün irşâdına i °tirâz gös-

25 terosin C â m î

سوی محرابم خوان ای شیخ بنکر کینه رمان نفس بسته در دلم نفسی فیم ابروی کیست

nesr şek yokdur ki bu makûlo guftâr ve uşbu üslûbdan eş °âr eürm ü °isyâna vo küfr ü tuğyâna
müncoordür hususâ ol guftâr-ı tarab-âgîzi ve eş °âr-ı dil-av °zi eksoriyyâ ashâb-ı fîsk u fucûr
ve erbâb-ı şerr u şûr çong u çığâne vo nakş u torânâyile ovrâd-ı evkât idinolor ve tâyife-i
30 ilhâd u bide ° ve şirzime-i fesâd u hude ° ol vus °at-fozâ kelimâtı vo ruhsat-nümâ tâmâtı pâye-i
mîrkat eyliyeler K â t i b î

سخن مدعیان در عین زردی مشو فکر نفس همه اندیشه فاسد با پیر

nesr imdi âgâh ol ki یرشد الله تعالی الی طریق السوادیة و الجانا و ایاک من ضلاله الغویة انه ملهم الصواب و الیه المرجع و الیه النور
bu su °âle °özr-i makbûl ve covâb-ı ma °kûl oldur ki bu tayifo-i şerifo ki muktedâyân-ı dîn ve
35 pişvâyân-ı yakîndür vo müteheyycân-ı motâlib-i tahkîki vo müntohicân-ı me °arib-i tasdikidür
onvâ °-ı morâtib vo aksâm-i meşârib üzerinedür ağılab-ı °ibârotleri vo eksor-i işâretleri

در من قبیل الحجاز علی طریقه الاحجاز والانجاز Ş o y h E n s â r î

عبارتاشنی و حسنک و احمد وکل الی ذالک الجمال یسیر

H â f ı z جون نیدرند حقیقت ره انسانه زودنه
nesr bunların kimi ehl-i mu °âmelô olur ri °âyet-i a °mâl oylor ve kimi meşğûl-i murâkabe olur
hikâyet-i ahvâl eyler kimi °alom-i °akl u sahvdadür meşkûrdur ve kimi dâyre-i şûkr ü mahvda-
dur ma °zûrdur kimi vahdet şarâbı sarhuşıdur ve kimi gayret deryâsının dem-keşidür kimi hâtifün
berkiyyâtından söyler ve kimi hâtırın zevkiyyâtından söyler kimi remzü'l-mütemokkinden haber
virür الفقرو و الی البانی ببقا الطور و الی المورود و الی المورود

15 والنحنی مطیطان لا ابالی ایتمنا استغی
gibi gâh °âkılâne söyler gâh bî-hôdâne gâh °âşıkâne söyler gâh zâhidâne kimi yûhu'l-vâciddür
من قبیل المشابهات والمرزات و لکول الطراج انا طوره ve kimi osrârü'l-mevâciddür

kimi şathu'l-mağlûbdur انا الناعلی فی هذه العالم و لیس فی جیبتي سوی الله
gibi vo kimi şerhi'l-mahcûbdur bu dahi iki kısımdur ve her biri °acob tılsımdur birisi kendi-
10 nün zulumât-ı heyûlânide veya oşî °a-i rûhânide nefsün ihticâbı münkeşif olduğa evkâtıdadur ve
birisi satevât-ı envâr-ı sıfatda ve şiddet-i zuhûr-ı zâtı zât-ı Hakkun ve cemâl-i Mutlakun
intikâbı mürtofi ° olduğa berkiyyâtıdadur لقد بطنت فلم تظهر له ی بصر و کیف یدرک من بالین مستتر

kimi ashâb-ı üns ü dilâl ve orbâb-ı °zz u celâldür anda sıfat-ı burh-ı gâlib olur ve cür'et
guftârda °âlî-mansıb olur vüzerâ-yı hazret bir dahidür nüdomâ-yı kurbet bir dahi niyâz ehli
455 dahi vüzerâ' makamda a'âlâ ise nüdomâ kelâmı akvâdur R u b â i :

مردان رهساز شده بجان دگرند
مردان خواهش از آشیان دگرند
منکر تو بدین دیده بدیشان که ایشان
بیرون زد و کون در بهرمان دگرند

nesr kimi makâm-ı kemâl soyr-i ile'llahdan ve soyr-i fi'llahdan kelîmâtdur ve kimi makâm-ı
milde soyr-i minc'l-hak ile'l-halk ve soyr-i fi'l-hak bi'l-hak dan nikâtdur °Irâkî :
460 توراہ نرفته ازان ننمودند
ورنه که زد ایسه در که درین ننمودند

nesr kimi osrâr-ı nihâyâtdur ve kimi otvâr-ı bidâyâtdur kimi dâhedür hevâ ehlini dâm içün ve
kimi efsânedür ofşûn-ı °avâm içün kimi solâtîn-i ulu'l-emrûn istidâ vü ibrâmiyle ve kimi he
vâkin-i zevi'l-kadrûn iltimâs u ikdâmiyodur N a z m :

ست عشقده جمله شان را ایم
لا یخافون لومة اللایم

465 nesr muhtedâ-yı kirâmı Şeyh Nizâmî kuddise sirrohunûn piş-bahş-ı mesnevîsi ki Penc-Genc-i me
nevîdür ve oksorî şâhân-ı rûğârûn tevakkû'ıyile ve pâdisâhân-ı diyârûn tazarru'ıyile olmağdur
şol ümize ki nâm-ı şerîfleri ve yâd-ı münîfleri Hazret-i Şeyhün nazm-ı nâm-dârı vâsıtasiyile
ve oşâr-ı belâğat-şî°ârı râbitasiyile şafha-i zamânda ve şahîfe-i devrânda bâkî kala nitoki
ta°bir-i latîf ve takrîr-i şerîflerinden münfchimdür Ş e y h N i z â m î

470 چون بعضی جوانی از بر تو
به دلی گرفتیم از در تو
همه را بردم غیرستادی
من نمی خواستم تو میدادی
چونکه دگر که تو گفتم میر
ز آنچه نرسید نیست دستم گیر

nesr egerçi kim ol mesnevîlerûn ağılebin bi-haşbi's-sûret efsânedür amma hakîkat yüzinden
keşf-i hakâyika ve beyân-ı ma°arife bahânedür Mesnevi-yi Mevlevî-yi Ma°nevî :

475 خوش تران با من که سر د لبران
گفته آیه در حدیث دیگران

nesr eger ashâb-ı zalâlete ol guftâr-ı hakmet-disârı °arz oylesen cydürler ki
نظره الا اساطیر
اولین ve ger orbâb-ı ochâlete ol oşâr-ı belâğat-şî°ârâdan söylesen dirler ki
نظره الا سحر و بین

اصل بنده دیده چون آمل بود
این نظایرهای من در شعر من

480 nesr Şeyh Kemâl-i Hucondî rahmotu'llah dimağdur ki Şeyh Kemâl :

فرغ بنده چونکه مرد امل بود
کلمه منی با صحرای منست

nesr ya°ni incizâb-ı hâlât u layihât-ı gaybi birle ve istigrâk-ı tecomniyât u borkıyyât-ı ma
nide bâtın mağlûb olub sûret-i °ubudiyyet ri°âyetinden kalmamağıçündür ol vakit ki mezkûr
Şeyh Kemâl rahmota'llahu Ta°âlâ bu matla°ı didiler K e m â l :

485 چشم اگر نیست و این و ناز و شیوه این
الوامع ای زحمه و تقوی الضرای عقل و دین
nesr Mevlânâ Muhammed Şirin ki bu tâyifenûn meşâhirinden ve ashâb-ı ma°arifün lâ-nazîrindendi

bu matla^cı istimâ^c idicek dimişler ki Şeyh ziyâde^c azimü's-şândur ve muktodâ-yı ohl-i^c fân
dur niçün bir şi'r söyliyolar ki ma^cnâ-yı mecâzdan gayri mahmili ve gülîstân-i hakikatde bül
bül gibi anuñ her giz dili olmağa Şeyh'e bu haber iricek Mevlânâdan iltimâs-ı sohbet ve isti
490 â-yı müşâhabet idüb hizmetde ihtimâm ve ta^câm bişürmege bi-nefsihi kıyâm göstordi Mevlânâ
dahi ol hizmetde anlara muvâfakat ve maslahat-güzârlıkda murafakat itdi esnâ-i sohbetde ve m
beyn-i inbisât-ı mu^câşeretde hażret-i Şeyh ol matla^c-ı mezkûrı okuyub dimişler ki çoşm^c-aynı
dürüstdür ki lisân-ı meşâyihde kuddiset esrâruhum anuñla^c ayn-ı kadîmden ta^c bir oluna ki cen
ı zâtdur ve obrû-hâcibdur mümkündür ki anuñla sıfata işâret kılına ki hicâb-ı zâtdur pes Mov.
495 nâ tevâzu^c gösterüb insâf itmişler ve taksirlerine i^ctirâf cıylomışler H â f ı z

نهفته معنی نازک بسیت در خط یار تو فهم آن کنی ای ادیب من دام
از تو کرانصاف آید در وجودی که عمری در رنج و در سجود

N i z â m î

ki ارسدك الله تعالى وایانا الى اسرار الاشارات والحوار bilgil kim
Şeyh Sülemî (rahimehu'llahu ta^câlâ) Hakâyaku't-Tefsîr'de İmâm Ca^cforden (raḡīya'l-lahu anhu
500 ve an aslâfihi) hikâyet cıylar ki العبارة والاشارة انه قال كتاب الله عز وجل على اربعة اشياء
واللطائف و الحقاير خال العبارة للعوام والاشارة للخواص واللطائف للاولياء والحقاير للابناء

İmdi tâyife-i sôfiyyo ve ol mehâzin-i esrâr-ı hefiyye istilâhatında c o l â l ma^cşûkûn istig
yüzinden tocollisino ve kibriyâ vechile ta^cellisino dirlor cemâl-i hüsn ma^cşûkûn kemâl-i zuhû
rı ve inkişâf-ı lomo^cân-ı nûrıdur gâh olur ki bunuñla lutf u^c inâyetden ve anuñla sıfat-ı kah:
505 u^c azametden ta^c bir olunur elhakk bu husûslarda her ne tefsîr ki olur hażr dogıldür ve her ne
ta^c bir ki düşer kasr dogıldür ve bir mikdâr to'sîr içün boyândur fil-cümlo teşhir içün^c iyan-
dur زكّل و صرّیه هو سولبرها pişâni zuhûr esrâr-ı vech bâkîdur ve mukaddime-i ot-
vâr onvâr-ı işrâkîdur z ü l f sıfat-ı celâldur r ü y tecellî-i cemâldur h â l vahdet-i zâtiyye
dür ve merkez-i dovâyir-i sıfâtiyyodür h a t t ta^cyîn-i vechi hakdur g i r i ş m o iltifât-ı
510 cemâl-i mutlakdur ş î v e cezbe-i İlâhîdür i ş v o suvar-ı âsârda tocelli-i nâ-mütenâhidür
mazhar-ı hüsn-i zâti ve matla^c-ı işrâk-ı sıfâtıdur d o h â n gayb-ı hüvviyet yâ sırr-ı
hafidür k â m o t dil-i sâlikûn gılve meylidür k a d d sâlikûn istikâmetidür ve makâm-ı^c ubu-
diyyotde istidâmetidür z e b â n emr-i Mutlakdur l o b kelâm-ı münzol ü sırr-ı muğlakdur
b e d o n âlem-i külliyyotdür ve tafsîl-i etvâr-ı hüvviyyotdür s î n e olfat-ı^c ismet-i kibri-
515 yâdur ve tecelli-i sıdk u safâdur m e y â n tâlib u matlûb mabeyninde hicâb-ı hafi ve^c ilâka-i
muhtefidür s â k zâhir u bâtınun iki kavısı makâm-ı cem^c-i ahadiyetde muntabık ve sûret u ma^c-
nânun iki hattı dâviro-i fonâ-i külliyyotde müttetik olmağdur p â y sebâtdur ve temekkun-ı sı-
fâtdur m e y l sâlikûn aslına rucûdur a r g a n û n tavr-ı hafîde fart-ı mahabbetdür n â y
vücûd-ı sâlikdür ki iki âlemde zobâni ola yâ şol sâlikdür ki oomî^c varlıktan boğanub tamâm
20 fânî ola ç e n g tavr-ı sirride kemâl-i şovk u zevkdur d o f taleb-i şovkdur n â k û s kuvâ-
yı nefsanîyi makâm-ı riyâzetde Hakka da^c vet itmekdür yâ iztirâb-ı dil-i sâlikdür hongâm-ı mutâ-

lobotda z u n n â r nefs-i sâlikün muṭava'atıdır hizmetde q e l i p â 'âlem-i tebâ'î'dur
 k o l i s â 'âlem-i nâsutdur Ka' b e 'âlem-i lâhûtudur h a r â b â t vücûd-ı mutlakdur
 h a r â b â t i fânî-yi mutlakdur yâ mest-i müstağrakdur k u m â r h â n e tavr-ı sirridur
 makâm-ı tecelliyât-ı âsârda ki sâlik anda cemî' nakd-ı vücûdını oynayub ütüzür h a m m â r
 525 sâlik-i sâhibü't-tecelli ve mürşid-i kâmilü't-tesellidür ş a r â b zevk-i rûhânî yâ tecelli-
 yozdânî veya 'ışk-ı Rabbânîdür b i- h û ş i fonâ-i ahkâm-ı beşerîdür b â d o 'ışk-ı zâ'î
 dır p i y â l o andan akvâ ve latîfdır m e y - p e r e s t sâlik-i müstehtlokdür ve 'âşık-ı
 müstağrakdur m o y h â n e 'âlem-i melekûtudur m o y g o d e 'âlem-i ceborûtudur m ü d â m
 mahabbet-i zâtîyyodur n a g m e imtidâd-ı nefs-i rahmânîdür n â l o münacât-ı hafîdür gâh
 530 olur ki mey dirler hakikat murâd olur lutf-ı seroyân-ı bî-ta'ayyuni ve olvân-ı akdâh-ı okvâr
 ile tolevvünî oclinden pes bu haysiyetden 'âlome câm dirler gâh meydon tecelli-yi şu'uri hâs
 dilerler pes bu i'tibârile kalb-i 'ârifî câm dirler H â f ı z

مادر بیابان عکس رخ یار دیده ایم ای بی خبر ز لذت شرب مدام ما

nesr fe-bi'l-cümle her makâmda bir münâsebet-i rakîka ve her mahalde bir mülâyemet-i dakîka
 535 i'tibâr olunur نزل الاعتبار لبطلت الخلة فحق الباقى عليه والله المرشد اليه
 eger yine su'âl olunursa ki sâyirleri tursun hele anlar ki ehl-i ihtiyâr ve sâhib-i ihtibâr
 niçün kelimât-ı müteşâbihâtlo ve nikât-müştebihâtlo tekellüm idüb 'ukûl-i nâsı teşvîşe ve h
 yâlât-ı fosâd-ondişe düşürürler şek yokdur ki ol makûle guftâr-ı rezm-girdâr ve ol yüzdön eş
 'âr-ı fitne-iş'âr zayg-ı kulûb-ı erbâb-ı sulûke ve envâ'-ı evhâm ve zunûn u şukûke bâ'is olu
 540 C â m i الفتنه نايحه لئى الله من يقظها

کوسون در دلد من کاتب انه زمار درج طاوت این بار سبور عامل مکتوب را

nesr cevâb-ı sevâb ve faslu'l-hitâb oldur ki maksûd-ı küllî ve mîrâd-ı cümli ol kolimât-ı mor
 muzâtdan esrâr-ı câmî ve otvâr-ı nihânî erbâb-ı zevk u hâle ve aşhâb-ı şevk u bâle sırrân ve
 işâreten beyândur ve tâyife-i cuhhâle ve fîrâk-ı zâlâldan ve şirzime-i vobâlden sırr u kıtmâ
 45 dur zîrâ muhatabat-ı sıbyân ile 'ukâlâya hitâb olunmaz ve mücevabât-ı vildân ile fużâlâya ce-
 vâb virilmez z : کلیم الناس على قدر عقولهم

ya'ni bu tâyife-i hikmet-disâr muktobisân-ı envâr-ı kitâbi'l-lahi'l-mubîndur ve muktefiyân-ı
 âsâr-ı châdis-i resûl-i emîndür nitokim anların ba'zî muhkem ba'zî müteşâbihdür ki 'ukûl-ı
 'âlemiyân ve cinn ü melek ü âdemiyân anun tefsir ve te'vilinde dem-beste vü vâlihür kozâlik
 50 bunların dahi ağıleb-i makâlâtı ve eksor-i hâlâtı bu yüzdendür بعض به كثير او بهي به كثير

eger cuhhâl ol remziyyâtdan muhtaribü'l-bâl olursa dirlerki فاسئلوا أهل الذکر ان کنتم لا تعلمون
 belki bu voçhile men'iderler ki C â m i لا ستأخوا عن أشياء ان تبدلتم تسوكم

اسرارنى ارفهم لنى بمحمد سماعت لا يمكن ان بدركها العقل قياسا
 nesr ve ger ehl-i kil u kâl ol mektûmâtdan munkalibü'l-ahvâl olursa böyle cevâb virürler ki
 55 هذه ليس من شأنكم ولنتم من اخذوا نحو طوائف حديث غيره H â f ı z

nesr sultânü't-tarîka burhânü'l-hakîka Ebu Hafs Ömer bin el-Farîz (نسر السور الفاريز) ki ashâb-ı zevk u ırfânun ekâbirinden ve orbâb-ı ilm ü viodânun mefâhirindendür hakâyık-ı ulûm-ı dîniyyeyi ve ma'arif-i fûnûn-ı yakîniyyeyi müstemil nice kasîde-i gün asîdosi vardır ki anun gibi şîr-i fâyık ve nazm-ı râyık meşâyih-ı selefden ve pîrân-ı halefden degmo l muhakıkıka müveccer ve bînde bir müdekkıka mukadder olmamışdur cümleden biri "Kasîde-i mimiyy i hamriyye"dir ki ıyûn-ı ma'arifi ve fûnûn-ı letâyifi muhteri bir nazm-ı dil-ârâ ve bir sil garrâdur ki her bir beyti bir câm-ı cihân-nümâ bolki her harfi bir zarf-ı bâde-i sahbâdur ne 565 tekim ta rifinde ve ol nazmün tavsîfinde dinilmişdür R u b â i :

آفاق برآز صد است بر آفاق عشق
ظرفیت برآز شراب فحشاء عشق

زین نظم که هست بحر در دانه عشق
شریت جو خانه و جبر حرف درو

nesr ve ol kasîde-i bî-bedolün evveli budur :

سکر ایها قبل ان یخلفه الکریم
لعلک و لم یبدوا ز امر جنت بحکم

سربا علی ذکر الحبيب مدانه
لربا البدر کاش دی شمس بدرکشا

570

ya ni hazret-i dostun yâdına dost-kâmilor ve şarâb-ı nâb-ı şehd-kâmilor nûş idüb mest ü şükr hakîki birlo hem-dost olduk honüz dıraht-ı engür ki asl-ı şarâb-ı şerr u şördur halk olmamış dı ve ol şarâb-ı nâba müdâm şekl-i câm ve sûret-i mâh-ı tamâmdur hâl budur ki ol şarâb bir aftâb-ı âlem-tâbdur ki sâkinün engüşt-i hilâl-misâliyle devn eyler ve kesîron amma imtizâo 575 itso âbile rahşendo olur nücum-ı hubâbla ve hâtimo-i obyât budur :

ولیس غیر از نسیب ولا هم

علی نشه خلیفک من ضاع عمره

ya ni ağlasun kendüzine şol kimse ki nakd-ı hayâtını ve sormâye-i evkâtını zâyî idüb andan behro-mend ve nasîb-dâr olmadı Şemse'd-dîn-i Muhammedü'l-Hâfızu'l-Şîrâzî (rahimehu'llahı ta'âlâ) ki lisânü'l-gayb u tercümânü'l-esrârdur ve cemî-i kelinât-ı pür-nikâtı makbûlu'l-ahyâ: 580ve'l-obrârdur zirâ ol guftâr-ı belâğat-şîâr bir resme tâyife-i ehlu'l-lahun meşâribi üzre vi ki olmamışdur ki hiç ehada bu ittifâk ve işbu siyâkle ittisâk düşmemişdür ve'l-hâsıl her bi: boyti bir humhâne-i ışk u hâletdur ve her bir remzi bir bezm-gâh-ı zevk u ma rifetdur ki ou: asından ukûl-ı âlemiyân şifte ve neşvesinden efkâr-ı âdomyân firiftedür sıyt-ı fezâyıl-ı elifâz basît-i zemîne munteşir olmamışdur ve na t-ı letâyifi ke-şevâdirü'l-emsâl

585hisât-ı şarh-ı berîne tolmışdur ahâli-yi rüzgâr ve movâli-i diyâr gazeliyyâtınun ba zına ta rik-i tasavvûf üzerine tahkîkler ve zâhir ü bâtın husûsunda telfik u tevfiğler yazmışlardur

معهبince bir beytinün nüktesine işâret olındı

الفيل يدل على الكثرة والقطرة تبنى عن الغدير

فروم جانی کرو باد و دفتر جانی

در لخم دی مخان نیست جو من سیدانی

590nesr deyr-i muğân ki makâm-ı taleb-i ehl-i fonâdan ibâretdür ve geydâlık ki hayret-i tâlib-i sâdikdan kinâyetdür h i r k a ki rusûm-ı zâhidân ve melâbis-i âbidândur ekseriyyâ sûret-pe restlerün hicâbı ve âğraz-ı fâsidesinün vesîle-i ihticâbidur b â d e ki mahabbot-i yezdânidi

d e f t e r ki kuyûdât-ı ırfânîdûr dimok olur ki makâmât-ı talebûn ve merâtib-i şûr u şoğ
cümlesinde bonim gibi bir tâlib-i âşûfte-ahvâl ve bir âşık-ı muhtaribü'l-bâl ve bir sâlik-
595 perîşân-âmâl yokdur zîrâ eger rusûm-ı âdet u ibâdetdûr ve ger kuyûd-ı ilm ü ma'rifetdûr
ger sicill-i hükûm ü hükûmotdûr cemi sini mesâlik-i vücûdda merhûn-ı ışk-ı ilahî idûb mehâ-
lik-ı ucb u pendârdan âşıkâne ubûr itdüm ve ma'ârik-i ceng u cidâlden sâdikâne murûr itd
z:

غلامِ محبت آنم که زیرِ پیرِ فرخ کبود زهرِ حیرت زانِ قلعی پیرِ آزادست
nosr ve bir gâzelinde dahî hemîn nükteye işâret idûb dir ki H â f ı z :
600 کده ای کوی تو از لبت خلد مستخیزست اسیر بند تو از زهرِ دوا عالم آزادست
nosr Hâkîm Sonâyi-i Gâznevî'nün (kuddise sirruhu) ki künyeti ve nâmı Ebü'l-Meod-i Meodûd bin
Âdemdûr ve beyne'l-meşâyih makbûl u mükorremdûr "Kasîde-i Râ'iyyesi" ki yüz sekson beytten
ziyâdedûr ve her biri ışk u mahabbet humhânesinden bir câm-ı bâdedûr evvelleri budur

H a k î m S o n â y î : طلب ای عاشقان خوش رخسار
605 تالی ایبه جهانگشیه ره صحرا تالی از لبت گشیه در فحار
در قهرمان شاهدی و ما نارخ در قهرمان جبرعه و ما اختیار
ز به سبب دست ما و دامن دوست ز به سبب کوی ما و حلقه یار

nosr Şeyh Fahrû'd-dîn İbrâhîmü'l-İrakî رُوحِ الله رُوحه چُونکیم شهر-ی مُلتَانِه goldi Şeyh Ba
hâû'd-dîn Zekerîyyânun زار الله فی غُرفِ الجنان فتوحه
610 kâmil ü mükommili idi şehbot-i şerîfine ve mevki-ı münîfine irdi dirlor ki hemândom Şeyhün
işâret-i beşâret-numâsiyle ve delâlet-i beşâset-fizâsiyle halvetê girdi vakti kim çilesinde:
on gün geçdi Haşret-i Hakk subhânehu ve el cevâd-ı mutlak izzâ-şânuhu anuñ yüzine gayb obvî
bını açdı ve feyz-i inâyet-nisârlarına saçdı pes anâ bir vood-i azîm ve bir hâl-i cesîm
tulû oylodi ki hemândom bî-ihitiyâr u ihtibâr cân u dili surûr u şevkile ve hubûr u zovkile
615 telub bu gâzeli söyledi ki evveli budur I r â k î

نخستین باده کانه رجام کردند ز چشم مست ساقی وام کردند
nosr ve el gâzeli âvâz-bülend ve sûz-hâlet-mendile okuyub ağılarda ve anuñla hâtir-ı hazîn ve
dil-i gam-ginin eglor di çü chl-i hankâh anı istimâ oylediler ve tarikat-ı şeyhe muhâlif an-
ladılar zîrânlarâ işâret-i halvetde zikru'l-lah u murâkabeye ve ibâdât u muhâsobeye işti-
620 gâle mahsur idi lâ-cerem el hâl u kâlî inkâr yüzindon şeyhün sem-ı cemîne irişdurdiler şoç
buyardı ki bu makûle umûrdan men sizedûr anâ degildûr bu husûsdan anlar memnu dur ki hulûs:
tevoccühi Hakdan yana degildûr

الطریق الی الله بود در انعامی الطرایح
625 me'mûrdur ve dîdo-i Hakk-bînden ser-i oümle bâtıl mestûrdur Mesnevi-yi Mevlöv
شکر که صحت یافت از پیرِ هیر رست طالبِ مسکین میان تب در رست

nesr çünkim bunun üzerine bir kaç gün mürûr eyledi ittifâk şeyhün mukarrebelerinden biri har
tarafından ubûr eyledi işitdi ki ol gazeli harâbât ehli çeng ü çigâne ve savt u terânoyile
lar şeyhün huzûrına gelüb hasb-i hâli söyledi ^{وما لوالسوعني} arz eyledi pos şeyh omr i
630 ol gazeli bi-tamâmihi okudılar vaktî kim mahlas-ı gazele geldiler ki bu beytdir ^{ه ا ه ل ا}

جو خود کردند راز خویشی خانی ^{عراقی را عرابه نام کردند}

nosr şeyh buyurdaki anın kârı pâyâna ve boyânı ^{ayâna} ırmış hemin kalkub ^{Irakînin} hücresi
pusına girdi ve anı taşra çıkarub mübârek elin boynuna saldı ol dahi şeyhün kademo baş ur
ve öninde çohrosin hâke sürdi ve şeyh kondü oliyle harkasın ana geydürdi ve duhter-i gün ahi
635 rini ol bedr-i münîre kirân-ı şer'î ile mukârin idüb her zamânda ana velod-i sa'âdet-mendüm
ve ferzend-i dil-bondüm diyü aydurdı ^{H â f 1 z}

آنان که محال را بنظر کیمیا کنند ^{آیا بود که گوشه چشمتی برآکنند}

nesr ve şeyh ^{Irakînin} cümle-i obyât-ı latife ve oğâr-ı şerîfesindondür bu beyt-i ^{Ir a k}
640 nosr şeyh Evhadî-i İsfahânî (kuddise sırruhu) ba'zı mesnevîyâtında buyurmuşdur ve anda icmâl
ahvâlinden haber virmişdür ^{Ev h a d î :}

او چه می شصت سال سختی دید ^{تا شبی روی نیک بختی دید}
سرکشتمارما مجازی نیست ^{بانی دیده کین بیازی نیست}
سالها چون فلک سرکشتم ^{تا فلک وارد دیده و سرکشتم}
بر سر پای حیل داشته ام ^{چون نه از بهر زله داشته ام}
از برون در میان بازارم ^{اندرون خلوتیت بایارم}
کس نه بینه جمال سلوت من ^{ره نه اند کسی بخلوت من}
نادل من بدوست پیوسته است ^{سور لقا کرد سور من پیوسته است}

645

nesr ve bir yerde yino dir ki ^{Ev h a d î :}

650

همه می نیست با که گویم راز ^{مهری نیست تا با عالم زار}
در فروشم ز صیت آن معشوق ^{در سماع بصوت آن مرمار}

nesr zirâ esrâr-ı yârı ağıâre söylemek ve rumûz-ı dil-dâra hüveydâ oylomok hatar-mend ü pür-
gezonddür ^{عنه الاسرار صورته را عنی الاغبار}

بیر بخانه می خوشی گفت بهر دکن خویشی ^{که بگور از دل سوخته با عای عهد}

655 Ezâlu'd-dîn Bodilü'l-Hâkânî (rahmetu'llahi Ta'âlâ) bu ^{özrün} boyânı ve uşbu gadrün def'-i gün
ni içün böyle dimişdür ^{H â k â n î :}

عشوه پیسر دیای بر خط کبریا ^{بود به ست خست گشتی ما را زما}

nesr Emir Husrev Dehlevî (rahimehu'llah) ki lakaba ^{Aynu'd-dîn} ve makbûl-i ohi-i yakındur dir-
lor ki kırk yıl savm-ı visâl oylomışdür ve mocâz u hakikat yüzlerinden dört yüz bin beytdon zi-
yâde ve biş yüz binden kem kıl u kâl oylomışdür ve toksantokuz pâro kitâb ve risâle te'lif itmî
660 dür vo şeyhi olan şeyh Nizâmü'd-dîn evliyâyile (kuddise sırruhu) ^{alâ} tarîk-i tayy'il-arz

- hacc-ı Ka'be ve ziyâret-i taybe kılmışdır (شرفها الله تعالى) ve hażret-i şeyhün işâret-i başâret-nümâsiyile ve icâzet-i sa'âdet-fizâsiyile Hażret-i Hızır nobînün علی السلام gerof-i sohbetiyle müşerref oldu ve müşâhade-i envâr-ı cemâlini
- 665 nozâretler ve hużretler buldı pos ol ser-çüşme-i âb-ı hayât ve reşk-i nîl u firât olan mübâre ağzı yârından toborrûken tevassül-i feyz-i İlahî ve tavassut-ı iltâf-ı nâ-mütenâhi olsun için istid'â cyledi ki kondinün ağzına bir pâre ilkâ ve bir katre i'tâ cyleye H â f ı z :
- دستان عیب من بی دل سکنین کنین
کوهشری دارم و صاحب نظری می جویم
- nosr Hażret-i Hızır 'aleyhi's-selâm buyurdu ki bu hoş zülâli Sa'dî-i Şirâzî aldı K â t i b :
- 670 از قصه سکندر و آب حیات فخر
معلوم شد که روزی کسی کسی بخورد
- nosr pes Hüsrev bu sûz u güdâz-ı hırmânile ve tef ü tâb-ı hüsrânile bâdiye-i hayretde kaldı] cörem dil toşne vü hasta ve hâtır dem-beste vü şikesto şeyhün hużûr-ı pür-hubûr-ı movfûru's-sürûna ve hizmot-i sa'âdet-mend-i fâyiẓu'n-nûruna goldi hażret-i şeyh dahi âna tesellî ve toseffi-i küllî virûb kendü ağzı bârın ihsân idüb anuñ dil-i atşânın sırâb ve ciger-i süzânın.
- 675 şâdâb cyledi felâbud hażret-i hakk ve ol feyyâz-ı mutlak âna bir meşrob atâ cyledi ki her ne kim söylodi ve her govher kim nazm cyledi nohr-vâr ve bahr-ı girdâr tamâm çâşini-yi ışk u mehabbot ve şûr u cidd ü hâletden şirb-i 'azîm ve feyz-i 'amîm üzre oldu C â m i :
- طیغ صحت یارست فضل و باره و جام
جو برک عیش سازی تخت یار طلب
- nosr Şeyh Müşerrefü'd-dîn bin 'Abdu'l-lahu's-Sa'dî eş-Şirâzî (kuddise sarruhu) ki orbâb-ı tasavvufun sordârlarından ve ashâb-ı ma'ârifün şohriyârlarındandur nahl-bend-i şu'arâ ve makbûl tavâ-yif-i fukarâdur ve Hażret-i Hızrun ('aleyhi's-selâm) zülâl-i in'âm u ifzâlınden behro-mor olmuşdur ve ilm-i ledün ser-çüşmesinden cân u dili neğv ü nemâ bulmışdır ve piyâde nice kerr hacc idüb ekâlim-i 'âlemde goşt ve meffâviz ü berârîde riyâzat-ı 'azîmoye bî-hadd seyr-i kûh u deşt oylomışdır sumnât-ı Hinde girüb ulû şanemlerini şikest cylemişdir dirler ki zamânında
- 685 meşâyıhdan biri ana inkân ve kadhına isrâr üzre idi bir gice ol 'azîz vakı'asında şöyle görür ki âsümânun kapuları feth olmuş ve sahn-ı cihân envâr-ı rahmetle tolmış foleklardan melekler nûrânî tabaklarla belokler inzâl oylar istifsâr ider ki bu belokler nedür ve ne sa'âdetlü câr içündür ve nice devletlü hânîcündür dirler ki Sa'dî-i Şirâzî bir boyt didiki makbûl-ı hażret-i 'izzet ve tesbîh-i melâyike-i rahmet oldu bu belokler anuñgundur ve ol boyt budur S a ' d i :
- برک در جهان سبزه نظر شو شیار
شهر در قی دفتر معرفت کرد کار
- 690 nosr vakti kim ol 'azîz-i sâhib-temiz bu vâkı'adan uyandı homân-dem dorûnında şem'-i hidâyet ve kandîl-i inâyet yandı sürüb ol gice içinde Şeyh Sa'dî'nün savma'ası kapusına goldi ve hal-ka -girdâr bir zamân ol kapuya gûş-ı hûş urub kaldı işitdi ki Sa'dî dorûn-i halvetinde homân boyti tekrâr idüb zomzemeler ve onın ü hanîn birle nağmeler cylor
- این بی ذلک که کری لمن کان
- 695 له طلب او الفی السمع والشهید
pos ol 'azîzün inkârı ikrâra tobdil ve idbârı ikbâlâ tahvîl oldu H â f ı z :
- آوده گشت غرقه ولی یان دامنم
در صومعه من به رستی ظن به مکن

neşr Şeyh ebu Sa'îd obü'l-hayr ki nâm-ı şerifi Paşlu'l-lah bin obi'l-Hayrdur (kuddise sı
sultânü't-tarîka ve burhânü'l-hakîkadur müşrif-i kulûb-ı Âlemiyân ve mürşid-i tevâiyif-i
700 ü melek u Âdemiâyandır zamânında cemî-i meşâyih and musahherdi ve Âsırında şeyhu's-suyûh-
heft-kişvord bir gün bir kavvâl anuñ huşûr-ı şerifinde ve meclis-i münifinde ittifâk itti
bu beyti okumuş ki Âmmâronüdüdür Â m m â r :

اندر غزل خویشی سران خواهم گشت سارلب و جور ز غم خویشی بخوانی

tercome; şî rim içre dilerem kendümi pinhân itmek tâ öpem ağzını sırriyle okusan gazolüm
705 neşr Hazret-i Şeyh buyırdı ki bu beyti kim dimişdür aytdılar Âmmâre şeyh ayıtdı kalkunuz
anuñ kabrini ziyâret idelüm pos bir cemâ'atle hemân varub ana ziyâret ve rûh-ı şerifini
ret itdiler üstâd ebu Sâlih ki şeyhün mukarrisi idi ittifâk bir gün hasta ve havâdan şike
oldı ebu Bekr-i Müeddib ki evlâd-ı şeyhün mu'allim u edîbi ve Âsrun kâmil u lebbîbi idi ş
ana da'vet idüb buyırdı ki devât u kalom vo bir pâre kağıd getür tâ obu Sâlih içün bir no
710 yazalum pos obu Bekir-i müeddibe omr itdi ki bu rubâ'iyi yaz Rubâ'i-i Şeyh ebi Sa'îd

مورا بنظاره نظارم صف زرد رضوان ز تعجب کف خود برکت زرد
آن حال سیه بر آن رطبان مطرب زرد ابدال ز بیم چمن در مصحف زرد

neşr H'âce ebi Bekr-i müeddib dahi bu rubâ'iyi yazub hemân-dem varub obu Sâlihün boynına
ladı ve ol hîrz-ı mübâreki hoykol-i nûr gibi gordenine Âkd eyledi fi'l-hâl ebu Sâlih sıh
715 buldı ve ol marâzdan külliyyen halâs oldu Mesnevî-yi M o v l e v i :

ارلیار اشته قوت ازاده تیر هسته باز کردانه ز راه

egerçi kim bu rubâ'întün hallindo meşâyih-ı izâmdan
azîzler ve mevâlî-yi kirâmdan nice sâhib-temizlor şerhlor yazub tahkîkler ve bî-bedel tedk
lor cylemişlerdür amma kudvetü'l-ovliyâ ve üsvetü'l-otkayâ kutb-ı oflâkü't-tahkîka vo'l-ya
720 melâz-ı ashâbü'l-müşâhadeti vo'l-temkin sultânü'l-müteahhirin burhânü'l-mütebahhirin H'âce
Uboydu'l-lah en-Nakşibendiyyü's-Somerkandî (kuddise sırruhu) böyle yazmışdır ki bu rubâ'î
ervâh-ı mü'minino beşâret-i şerife vo işâret-i latife vardır ki ol beşâret ü işâretle tefr
füâd vo tahlîl-i mevâd ve inşirâh-ı sudûr ve infitâh-ı huşûr hâsıl olur zirâ murâd-ı nigâr
rûh-ı insânîdür ki mahbûbiyyetle mevsûf vo makbûliyyetle ma'rûfdur Havrâdan maksûd ihvân-
safâdan ve hullân-ı vefâdan İyâdoto gelenlordür ki comâlleri meserret-efzâ ve mekâlleri d
725 kûşâdur nitekim dinilmişdür لقاء اهلل سفا لعین ya şol cemâ'at-i hûrdur ki mü'minün rû

kabz oldığı evkâtda istibşâriçün vo nisâr-ı envâriçün hâzır olurlar riâvândan murâd Âkıld
ki gönül behîştinün bovvâbı ve der-bân-ı sa'âdet-meabîdur riâvân ta'acübden elin elino ur
ğa oldur ki rûh-ı insânî nez'a karîb oldığı hâlde ve ol talsım-ı hoyûlânîyo iren zamân-ı il
730 lâilde Âkl bir nosne müşâhade eyledi ki nazarında cidden müsteb'ad idi zirâ bünyân-ı beden
tân-ı rûha ulû meşhed ü ma'bed vo pây-gâh u mersad idi hâl-i siyâhdan garaş şol mezellel u
zillet u h'ârkak vo teessûf ü telehhûf ü bî-zârlıkdur ki vefât hîninde sâhibine irişür ya ş

fakr-ı hakîki sûretidür ki müşâhade vaktinde âyine-i cemâl-i rûhda ve mazhar-ı envâr-ı da zâhir u lâyh olur N a z m :

735

نقطه زند در دل بر کار او   فقر بر غبار تو کلزار او
kuvâ-yı nesîni ve mebâdi-yi hayât-ı hayvânîdûr ki tağayyur beddül ve tekeddür ü tehovvül amûn sıfat-ı lâzime ve ahvâl-i dâyimesindendür Mosnovî-yi levî :

740

حیث ابدال آنکه او بدیل شود   حضرت از تیریل بردان ۴۱ سرور
Mushafdan murâd hakikat-ı insânîdûr ki nûsha-i câmi'a-i Rebbânîdûr ki mazhar-ı âsâr u ak subhânî vü mecma -ı iltâf u ahlâk-ı Yezdânîdûr abdâl havflarından ol mushafa yapışdıklar dur ki gün müşâhade itdiler ki rûh-ı insânî muktezasınca yine v aslîsine

745

کلی شیئی بر شمع الی اصله   mübteğâsınca girdi mesken-i vaslisine porvâz
kendüler mu'attal ve bî-kudret u amel kalısarlardur folâbud ol hakikat-ı insânîyye ve o rahmânîye ziyâde yapışdılar demek olur pes bu rubâ'ide rûhûn uluvv-i mertebesine
muvv-ı menzilesine ve âlem-i melokûta tayrânına ve makâm-ı lâ-hûtda seyrânına işâret va: lâ-cerem anlarûn ki nihâdında mahabbetu'l-lahdan eser ve ol âlom-i hakkânîden habar varı rubâ'inû tenbihâtından mesruru'l-bâl ve hûş-hâl olub şifâ-i küllî ve devâ-i cümli hâsıl husûsâ enfâs-ı müteborrike-i ehlu'l-lah mânend-i dem-i safâ-bahş-ı soher-gâh ol zikr u fi hom-râh ola her vochile cân-pervor ve her husûsile safâ-küster olur

750

الافتخار ضو الہا   ve hazret-i şeyh ashâbına ve yârân u ahbâbına böyle vasiyyot itdiler ki cenâzemûn öginde bu ebyâtı okıyasız e b y â t :

دوست بردوست رفت یار بر یار
و آن همه گشتار بود و ایہ همه کردار

حضرت ازین هم بود کار
آن همه اندوه بود و ایہ همه شادی

755

terceme; nedir bu zovk u safâdan cihânda hûş-ter-kâr ki bâr-ı yârlo vasl ola bî-ğam-ı ağı.
O ser-be-ser ğam u endûhidi bu cümle sîrûr O cümle guft u şunûd idi bu kamu gir nesr H'âcc Bahâü'd-dîn Muhammed bin Muhammedü'l-Duhârîü'n-Nakşibendî (kuddiset osrârûhu ve zâ'afet envârûhu) dan şöyle menkûldur ki bir gün ayatmışlar Şeyh ebü's-Sa'îd ebü'l-hayr sordılar ki cenâzenûz öginde kangı âyet-i korîmeyi okıyalum buyurdılar kim âyet okımak em hatîr ve kâr-ı nekirdür bu beyti okıyınız b e y t :

759

دوست رسد نزد دوست یار نزدیک یار   حیات ازین همه خوشتر در آفاق کار
nesr pes hazret-i H'âcc buyurdılar ki bizüm cenâzomuz öginde bu beyti okıyasız b e y t :

شیئی الا از جمال روی تو

من لایم آمده در کوی تو

765

nesr işbu beyt-i Arabî dahi mücerreb-i fukarâ ve mu'tomed-i fużalâdur ki mefero mütevecih larûn akablarınca okurlar selâmot için ioâboti mukarrer ve eser-i necâboti gün gibi münov dır beyt-i Arabî: ویرعی کم الرحمن منی کل جانب   رحمت ارحم ساعدتکم سلامه
ba'zılar bu beyti hazret-i Hızra isnâd itdiler (aloyhi's-selâm ve alâ sâyiri'l-enbiyâi'l-râm) Şeyh Feridü'd-dînü'l-Attâru'n-Nisâburî ki Şeyh Moedü'd-dînü'l-Bagdadînün (kuddise

huma) mürididir ve osrâr-ı hakikat ve etvâr-ı tarikat suhan-furûşlarının vahid ü feridi ve ol kadar dekâyık-ı sırr-ı tovhid ve hakâyık-ı zevk u mevâcid anuñ mesneviyâtında ve
770 yâtında mûndericdür ki bu tâyifeden az kimsonñ kelimâtında ve te'lifatında düşmişdür v fâs-ı tayyibesinden biri bu beytdür °A t t â r :

حقى بايه طلسم گرفتار آمده

ای روی در کسبه به بازار آمده

nesr bu kasîde yigirmi beytden efzûndur ki her biri bir talsım-ı pür-efsûndur °urafâ-yı ve fuzelâ-i kirâmdan biri ol kasîdeyi gayetde zibâ ve nihâyetde bî-hemtâ şerh cylemişdür
775 oy şol zât-ı mutlak ki senñ cemâlün ki nûr-ı zâhir-i vücûddur ve âyine-i sûret-i şâhid meşhûddur ana bu ta ayyunât-nikâbını ve suver-i kâynât hicâbını rû-pûş idüb bâzâr-ı zul gelmişsindür bir tayifo o gençün yüzindeki talsım olan perdoyile ya'ni ta ayyunât-ı muht ve tekevvünât-ı mü'telife ve âsâr-ı mütebâyino ve etvâr-ı mütekâbile vâsıtasıyle bu'd u bâdiyosine ve gâflet u hicrân hâviyosine düşüb pendâr-ı gayriyyet ve evhâm-ı kosret ü is
780 niyyot vâdilerinde hayrân u sor-gordân olmuşlardır °هقی الا استمرا ستمیتور کما انتم و ابان و کیم
ne zibâ dimişlerdür Li-gayrihi :

یعنی که بجز حقیقت ماه در دار وجود نیست

nesr yâhud ol cemâl-i bâ-kemâlun pertev-i kibriyâ vü colâli bu suver-i cemile ve mezâhir lîlede sirâyet itdûgi mülâtafayile belâ-yı °ışk u mahabbote ve anâ-yı derd ü hayrete tu
785 lardur pos °vefkınca ba'zî kimesne °âşık-ı ma'nâ ve °âşık-sûret ve kimi âşûfte-i nakş u nigâr ve kimi firifte-i lutf u serîrot olmışdur H â :

جمال حضوره تو حجت موهب است

بر غم مدعیانم که منع عشقه کنند

nesr nitekim dimişlerdür ne-yi zobândan beyân şekerlerin yemişlerdür E v h a d i :

تو بی کبج و شمع عالم طلسم است

تو بی معنی و بیرون تو اسم است

790 °ve hazret-i şeyh ba'zî müellefâtında şöyl mişlardur ki Firdovsî-yi Tûsî (rahimehu'llah) ki °ömrini şol selâtin-i cihân ve havâkin-i mânuñ zikr-i menâkıb u moâsirinde ve nesr-i mahâmid u mefâhirinde geçürmişdür ki anların ri yozdân-perest olmayub rûzgârları boğy u °udvân ve küfr ü tuğyân üzerine murûr u °ubûr mişdür ba'de'l-vofât °azîzlardan birî anı vâkı'asında görür ki müreffehü'l-hâl ve mesrûr
795 fârîgu'l-bâl ve pür-hużûr bustân-ı cinânda seyrân ve ağsân-ı tûbâ vü sidrode muntchâ tayr cycler ta'acüb idüb ana bu kadr u menziletün ve uşbu lutf u mekremetün sebeb-i mevhibetin su'âl cycler ve taleb-i keşf-i ahvâl ider Firdovsî böyle cevâb virür ki şol hazret-i bâ-°met de ve ol conâb-ı pür-haşmetde ki bād-ı istignâsı ve sar-sar-ı kibriyâsı hubûb idiook °at-i kevnocyn ve °ibâdot-i sakaleyn bir perr-i be'ûza ve bir pâ-yı mürçe kadar kadr u mik
800 yokdur belki cümloten hebâ-i mensûr ve nak-ı bî-vak-ı mensûrdur H â f i z :

کاخا هزاران او مشین به نیم جو

مضروبى عطر عقل بر بندوی زلف یار

nesr ve her zamânda soyâbık-ı eltâf-ı inâyeti şikeste-pâyıların dest-giridür ve hor anda :

yif-i °a'f-v-ı bî-gâyeti şûfto-ı arıların °ö-z-r-i pe-zîrîdûr

بر علی ایچا که عنایات تو باشد برایش
ناکرده جو کرده جو نا کرده

805 nesr nesîm-i subh u visâli hâviyyo-i şob-i firâk-suhtelerinin râhat-ı câmıdur zülâl-ı do-
novâli bâdiye-i kûrab-ı iştîyâk dil-hastalarının dermânıdur fa'z-ı kâr-sâz-ı
muktezâsınca دست رشتی کل شتی

و لطف بی نیاز
مُبْتَغَاسınca : سبقت رشتی علی غنیمی

لطف خدا بیشتر از هر چه هست
عفو الهی بکنه کار خویشی

810 nesr ben bonde-i şermendeyo ve komine-i furû-mandeyo bir beytimi sobob-i mağfirot ve cûml
evzâruma ma°zirot kıldı ol beyt budur didi F i r d e v s

حکیم میری جمله هستی تویی

nesr °aceb oldur ki şoyh-i mezkûr (قدسی الله الملك الغرور) etvâr-ı tarîkatda ve o

815 hâkikatda "Mantıku't-Tayr" ve "Esrâr-nâme" ve Musîbet-nâme" ve "Menâkıb-ı Ebrâr" ve "Meâs
Ahyâr" ve bunlardan gayri nice kitâb-ı hikmet-nisâb ve risâlo-i mev°izot-intisâb didükdon
âhir müellefleri ve hâtime-i musannefleri bir dâsitân-ı nov ya°ni hikâyet-i gül ü husrev
dur ki ol kitâb-ı müşgin-nikâb egerçi bi-hasbi'z-zâhir efsânedür amma bi-hasbi'l-bâtın os-
İlahî-guftârına bahânedür H a k î m S e n â y î

میان در بند در تویی هرا بابت

نبایه عشوه را سالوس و طامات

820 nesr Ebu İsmâ°il °Abdu'llah bin obi Mansûr Muhammodü'l-Ensâriyü'l-Horovî (kuddisc sırrıhu,
Ebu Mansûr Mottü'l-Ensârinün evlâdındandur ve devrânının aktâb u ovtaındandur Mott-i Ensâ
ebu Eyyub-i Ensârinün (raziya'l-lahu °anhuma) oğlıdur ki sâhib-i rohl-i resûldur (°aleyhi'
lâm) ol vakt ki Modîneyo hioret buyurdılar ve Mott-i Ensârî (raziya'l-lahu °anh) Emirü'l-l-
nin °Osmân-ı zı'n-nûreynün (raziya'l-lahu °anh) hilâfeti zamânında Ahnef bin Kaysile Horâs

فدینک غمزه طاشان در جگر کیر

شراب از ساقیان لب شکر کیر

835 gelüb Hirâtda sâkin olub anda techhül eylemişdür hazret-i şeyh °Abdu'l-lah-ı Ensârinün lak
şeyhu'l-İslâmdur ve meşhûd-ı Hızr °aleyhi's-selâmdur velâyetde müsellemdür ve korâmetde °a
dür zamânında güneş gibi zuhûri maşrıktan mağribe irmişdi ve comi°-ı °ulûm-ı ma°arif-kemâl
tebedo anâ el virmişdi bir gün meelis-i şerof-fizâlarında ve mahfil-i sa°adet-likâlarında
vurdılar ki benim altı binden ziyâde °Arabî şî°rüm vardır eyâdi-yi nâsda mütedâvol ve cüzl
mün zahrında müseccel ve yine buyurmuşlardır ki bir vakitte kıyâs itdüm ki hâtırimda ne de
es°âr-ı °Arabî ola yetmiş binden ziyâde buldum ve yine bir vakitte buyurmuşlardır ki şu °ar
°Arabun mütekaddimlerinün es°ârından benim yâdında yüzbinden ziyâde müteferrik şî°r vardır
yine buyurmuşlardır ki üç bin hadîs ezberleyüb dururam be-yek be-yek isnâdile vilâdetleri l
835 rotün üçyüz toksanaltısındadır ve yine buyurmuşlardır ki mektebde mahbûbu'l-comâl ve makbûl
hısâl bir oğlancık vardı adı Ebu Ahmod ve hüsnile mukalled idi anuñün bir nesne söyle ve l
beyt inşâ eyle dediler ben dahi fi'l-hâl bediha bu beyti didüm Şeyh E n s â r î :

وله لطف غزال رشوه القلب سرابه

لابی احمد وجه قصر الليل غلامه

tercemo: Yârûn cemâl-i ferruha eyler meh u mihri esîr Ahû gibi bakışları urur felok-şîrin

840 nesr vo'l-hâsıl oger iksâr-i kolâm kulûbe mûmil ve itnâb-ı merâm matlûba muhil olmak vehu
mâna bu bâbda misâl-i faslu'l-hitâb şevâhid-i menkûle ve delâyil-i ma'kûle birle bir nice
colled kitâb yazmağ olurdu lâkin hayrû'l-kolâm

li-kâilîhi : ساقته ودل

ظلالهم من الشربل تصديع

اورضت ذكرى وفي الابرار خايله

diger:

ناز آندك تو بمرمان شود

كلم كوى كزیده كوى برون در

845 nazm :

چشم دارم که بجای از اهل افروزی باشم

در مقامی که صدارت بقصران بخشد

nesr olhak husûs-ı şîrdo hulûs-ı kolâm ve fasl-ı tamâm oldur ki bir gün huşûr-ı Resûl-ı
bû'l-âleminde ve meclis-i seyyidü'l-Mürselinde (salla'llahu 'alayhi ve sellem) Nâbiğa'nu

bir beytini okudılar buyurdılar ki hâtırınızda bâkisi varsa okuyunuz ayıtdılar yâ Resula'
huşûr-ı sa'âdet-karînünde ve hizmetigün huld-i berînünde şîr okınmak câizmidür pos sahîh

750 sarîh buyurdılar ki

يا نبي في هددك يا نبي في هددك

bir havâ-yı latîf ü dil-keşdür oger mehebb u memnûri gülîstân u bustân ola mânen-i nofah
rûhu'l-kuds ve misâl-i fevehât-ı ravhû'l-üns dil-pezfîr ü cân-pervor vo müşk ü anberdon m

attar olur C â m î :

در سخن آیه آزان پدید

لهر پدید هست زبان و لیلیه

آب روان کیرد از و بوی و رنگ

بسیه جو بند دهن جوی تنگ

غالبه جو کردد و عبیر شمیم

چون کره ناخته کساید نسیم

nesr ve gor omâkin-i nâ-pâk ü mülovesden ve mevâtın-ı necâset-nâk ü mahbosden güzer eyli;
sebeb-i nefret u ibâ ve mâdde-i tâ'ûn u vebâ olur

İ b n -i Y o m î n :

با خود در ناموشی رصه نیل بر آرد

صحبت اثر خود بکینه کر چه خرد من

آلوه بالونکردد رنگ بر آرد

لشسایه به جوی درجه باغ که آخر

nesr nazm-ı fi-nefsihi bir âb-ı sâfî vo hoşdur şöyle ki mecrâ vü makarrı sahn-ı tâb-nâk ve
hâk-i pâk ola selsebîl-i connât ve zülâl-i nîl ü furât gibi hayât-bahş u safâ-küster ve şe

u şokkordon şîrin u latîf u ter olur Ş o y h N i z â m î :

مردۀ او بیم و به وزنده ایم

ماکه نظر بر سخن اهلنده ایم

کرم روان آب در و یا خند

سرو بیان آتشی از و یا خند

nesr ve gor omkino-i murdâr ve evdiye-i necâset-girdardan murûr u ubûr ide kabîl-i enoâset
olur

S a ° d î

و کونه منی لثمان خاتم که چشم

جمال عشیه در من اثر کرد

H â f î z : که زیر سلله رفقه طریقه عیار است

خیال زلف تو یخته نه کار خاماست

نغمه فی الحنا و خریه فی السعیر

nazm:

770 S a ° d î : قباى اطلی انسى که از هنر عاریست

قله ران طریقت به نیم جو خرمه

نه شرکه کوشی که معنی سخن دانه

پیام اهل دلست ایبه سخن که سعدی داد

nesr sevk-i kelâm ve şevk-i merâm bu tâyifo ilahîlerindodur ne lâhîlcrinde rahmânîlorini
ne şeytânîlorinde muhakkiklorindodur ne münâfıklorında sıddıklorındadur ne zındıklorında
şâhlorındadur ne gedâlorında roh-nümâlorındadur ne nâ-bînâlorında ki her ne söz ki söyle
875 derûn-ı cândan ve tarîk-i ikândandur ve her ne beyân ki cylorler ser-i ulyândan ve sirr-
dândandur bu sebebdendir ki comî^c ibâdetleri muhazzob ve cümle işârotleri müoddebdür be
sâyir lügât ve ta^cbirât ki ana hurûf u elfâz u ovsât masdar-ı ef^câl ve mobdo-i mazhar-ı
olmuşdur bunlarun sığa-i^c ibârâtından müstakdur ve evvâb u fusûl-ı teşbihât u isti^cârâtı
mülhakdur bunlarun guftârı asldur bâkîleri fer^c u mezidâtudur ve bunlarun etvârı fasldur
880 leri tasarrufât u mezidâtudur M: غير في اللغات من دونهما حقاً

Z: ناله زنجير مجنون ارغنون عاشقانه
Nazm : Ne meclisdeki bunlar ola sâkî

Bulardur bâğ-ı hüsnün andelîbi

Bular oâm-ı safâ ser-hoşlarıdır

Kuru ofsedür ofsûn-ı bâkî

Cihân gülzârınun murg-i garîbi

Mahabbet bahrınun dem-keşleridir

885 nesr eger bunlardan hezl sûretinde bir nazm u inşâ ya hecv sûretinde bir sırrı ifşâ zâhi
misâl-i katre bahre tekoddür ve mânend-i zerre mihre tagayyur virmoz ve bu yüzden ta^cbir
halâyıkdan ta^cyîr anlara sobob-i tagyir olmaz z:

تو و طوبی و ماورقاست دوست
فکر هر کس بقدر همت اوست

nesr belki ol bir mutâyecbedür ki

hükmince müstomil-i hü
المؤمن لصحب دعب

890 ilahî ve mutozammin-i esrâr-ı nâ-mütônâhidür

nito
غدر الذي تهوى جمالك واخضع

Hazret-i Mevlânâ-i Rûmî buyırur Mesnevi-yi Ma^cnevî b c y t :

بيت من بيت بيت اقليم است
هزل من هزل بيت تعليم است

N a z m : بيت من بيت بيت اقليم است
این السما و این الارض

Bunlarun neydügin deminden bil

Merdî rîş ü harî düminden bil

895 nesr amma bu kadar vardır ki

محل المؤمن على الصلح

muktezâsınca mohmâ-cmken sây.

rini dahi külliyâ fesâda haml gerckmoz ve her zamânda^c aynı i^ctirâzî küşâdo idüb tarîk-i

u zomme gitmek olmaz z:

900 mübtetâsınca recâ-i sâdik ve ümid-i vâsik bu yüzden gerckdür ki ol tekoddürâtun gâyeti hul
safâya müncer-i mülâhaza kılina ve işbu tagayyurâtun nihâyeti temeldün ü bokâya mukarrerdi
nile بر آستانه بخانه کرسی بی
ن من شجاء الا سيح محدر به ولكن لا يفتقرون تسجيهم وداعا الجاز قنطرة الحقيقه والبرافض

الماء يكثر ثم يرجع ضارفاً

nosr el-hâletü hazihi vakti kim bu kîr-i hâk-eîr u bād-peymâ ve fakîr-i bî-mikdâr-ı c
rûş ü gendüm-nümâ kalilü'l-bizâ^c e alîlül'l-istitâ^c N a z m :

- 905 Safâ moyhânesinün dürd-nûşi Melâmet tokyosinün hırka-pûşi
Mahabbet cur^c asından mest ü şoydâ Garâmet kuçesinde rind ü rüsvâ
Misâl-i kur^c a ser-gerdân-ı dovran Besân-ı nokta dovran içre hayrân
Kalom-veş nükte-rân u bî-dil ü hûş Dovât-âyîn derûn-ı sîne pür-cûş
İşi der-yüze itmek h^v âcelerden Ma^c âni uğrısı dibâcelerden

910 Nosr a^c nî da^c i-yi çâker Lâmi^c i-kemter اربع الف سنة و مائة و ثمانون kırk yıl mikdâr
ki bu sahrada tek u pûy ve uşbu deryâdan cust u cûy itmekde elmâs-ı küling-i girdârla bâr
ma^c âni ikliminde Ferhâd-var nakkâblıklar cyloyüb yük yük cevâhir-i zevâhir nevâdirü'l-em
defîneler ihrâc idübdur ve sibâhat-ı tabi^c at-ı nehög-âsârile bahri-vâr gavvâslıklar cylo;
kise kîse dürrer-i gurar-onotüm-misâldon hazînelor bağlayubdur N a z m :

- 915 Çû nazmdur dil ü cânım gibi sâf Ne hâcet dürd-goşlik cyloyüb lâf
Bonom çün sâlik-i hum-hâne-i ışk Terânemdir müdâm ofsâno-i ışk
Daña çün lom^c a-ı ışk oldu rehbor Acob mi Lâmi^c i olsam kamer-fer
Gühor çark-ı hayâdur govherümden Utanur şom^c -i rûşon ahterümden
Moh u hursîd-veş bî-zahmet ü renc Bugün mizân-ı tab^c undur gühor-seno

920 Nosr sâl-i omr-i girânâyî ki hicretün tokuz yüz otuz altısında elli sekize irmişdür bi-
lahi ve'l-minneh tahsîl-i ma^c ârif-i yakîniyye ve tekâmîl-i letâyif-i dîniyye her yüzden ol
mişdür ya^c nî her bâr ki obr-i hâtır-ı mâtırüm gühor-bâr ola ma^c ârif-i sebze-zârûni gülzâr
lerem ve her dem ki mihr-i hayâl-i pür-hâltüm nevvâr ola letâyif-kuhsârını gühor-dâr idorei
sebebden ki sâl-hâ-yı darâz ulomâ-i izâm ve fuзалâ-i kirâmdan ki her biri menba^c -ı yonâl
925 hikmet ve mocma^c -ı cedâvil-i ma^c rifet idi استشرهم الله تعالى الى يوم البقا istifâc
fünûn-ı ulûm ve istifâze-i şuoûn-ı fuhûm itmoge inâyet-i Rabbânî dest-girum olmuşdı ve n
dethâ-yı pür-sûz u saz meşâyih-i zevi'l-kadr ve fukarâ-i uli's-sadrden ki her biri sultân-
rîkat ve burhân-ı hakîkat idi استشرهم الله تعالى الى يوم البقا kosb-i sülûk-ı râh-ı yak
vo def^c -i şükûk-ı şubeh-i dîn kılmağa hidâyet-i Yozdânî müşîrüm olmuşdı N a z m :

- 930 Bunlar ol şehler durur kim terk-i sâmân itdiler
Taht u mülk u efsor ehlin bende-formân itdiler

Her biri gavvâs-ı deryâ-yı şuhûd-ı gayb olub

Hikmet-esdâfın açub govherlor ofşân itdiler

Harf-i nakş-ı gayrı yuyub levh-i hâtırdan tamâm

- 935 Dillori suhfinı usturlâb-ı irfân itdiler

Genc-i esrâr-ı Hakı bâtinlardan hıfz için
Zâhir-i sûret-rûsumın cümle virân itdiler

H^vâbe varmışlar durur kehf-i fenâ-i Hakda heb
Mâsivâdan göz yumub feth-i dil ü cân itdiler

940

Gerçi hurşîd-i ruhın hor biri kıldı zîr-i miğ
Lîk şark u garbı şark-ı nûr-ı Yezdân itdiler

Irma yüzün izlerinden Lâmi^c f kim bu yolun

Gerçikim işkâli çokdur lîk âsân itdiler

945 nesr hasılı u kolâm bunların iktibâs-ı envârından ve iltimâs-ı esrârından ve iktifâ-i âş
ve iktidâ-i etvârından dil ü cânım bir mülke mâlik ve bir râha sâlik oldu ki hele bî-ves
halvet u fikr-i şile kırk mikdârı mensûr u manzûm meşhûr u ma^clûm الخطاب في كل الباب

kitâb ve risâle-i şeref-nisâb ve m^cmu'a-i makâle-i ma^crifet-iyâb eser-i mu^cteber zuhûra
نفس نار الله على نار الاية وشكره على تعاقب نعمائه ذلك فضل الله يؤتيه من يشاء
egerçi kim ol eserlerin ba^czî sevâbık-ı galobât-ı ahvâl-i havâda ve levâhık-ı takallübât.

950

-i safâda ve bir niceesi eyyâm-ı tevârik-ı derd u anâde ve hengâm-ı merâfık-ı mihnet u bî
hâletler geldükçe ve havâletler oldukça şûr-engîz-i eş^câr-ı dil-pezirle peymâne-keşlikler
zinden ve zerâfet-âmiz obyât-ı lâ-nazîrile sor-hoşluklar yolından zuhûra golmişdür Hâfız

آفرید عرض شریفش یاری اربست ولی طسوفت عقل و غیرت که ایامه هم بولعجبست

955 nesr belî hengâm-ı tebâşir subh-ı meşîb bir dâhidür evkât-ı deyâcîr-i leyl-i şebâb bir dâ
bir niceesi dâhi demler düşüb hâtır bustânını gurar-ı garrâ güldestelerciyle pîrâsto ve hay
dûkkânını mesnevi-yi dil-ârâ akınışesiyle ârâsto idüb akrân-ı zamân ve hom-kârân-ı devrân
ne tefevvûk göstermek kasd olunmuşdur nitekim hâl-ı ehl-i kıl u kâl kârubâr-ı ashâb-ı fik.
hayâldur

Liğayrihi:

سبح وصل الحسنی الی ما وصل و وصل لهما ما حصل
ایدهان سرکوی بود کا اول ز آبی برهم جهان سفر کرد

960 nesr ber -muktezâ-yı vakt u hâl ve ber-mübteğâ-yı fikr ü hayâl gâh mohrûyân-ı devrânun mil
den dil-efgar ve gâh hilâl ebrûyân-ı zamânun meylindon zân u nizâr olub nâzik u dilkoş ve
rik u meh-ves hayâllor bağlanmışdı Nazm :

Demler idüb bād-ı rengin yâdına

Otururdum subh u şâm evrâdına

965 nesr bu sebebdenür ki ol gülzârün ba^czî ozhârı berk-i kıyâyile bestedür ve ol meyve-zârün
âsmârı hâm u nârestedür belki song-i tâ^cinândan dil-hasta vü şikostedür ve uşbu cihetdenür
dürcinün güherleri ser-â ser homvâr ve burecunü ahterleri cümleten pür-envâr dogildür belk
zî şobeh-girdâr u şeb-âsârdur z :

سبح صنوان غرقه وطن جانه غار راست

کریمه راه شوق فکره نایم مکن

nesr elbotte hengâm-ı gumûm ve eyyâm-ı humûda hâtır-ı fâtır münkalib hayâl-i mâtır muştâr:

- 970 olur mukarrerdür ki büstân-ı tabi^oide neşv ü nemâlar bulan ve pür-berk u nevâ olan osı
rebi^o gibi kadîd-i gitâyi-i cân-perver ve lezîz ü ter olmaz vo hükm-i mışbâh-ı sabâh:
lâm-ı elvâh-ı revâh beraber olmaz nefahât-ı subh-ı safâdan fâyıh olan revâyi-i cân-p
fevahât-ı leyle-i düccâdan nâfih olan ehviye-i ^oufûnet-küsterle hem-reng olmak müyesse:
galebât-ı şevk u cezebât-ı zevk içinde bulunan makâlât-ı pür-hâlât şedâyid-i mihen ü
975 zemende olan kelimât-ı pür-garâmatile hem-seng olmak mutasavver midür husûsâ

لکل عوار کسوة و لکل صبارم نسوة و لکل عالم کسوة²

Nazm : Karîndür nûşa nîş ey ohl-i emsem Mesoldür gül dikonsiz olmaz epsm
nesr insânun ağleb-i hâli hatâ vü nisyândur ve biz makûlo kimsentün kıl u kâli ^oayn-ı
Hazret-i Cünöyd'den (kuddise sırruhu) su'âl itdiler ki العارف زنی یا أبا العباس
980 Ârif zinâ ider mi yâ Eba'l-Kâsım bir zamân mübârek başın egüb tevakkuf eyledi ba^odeh
kaldırub ayıtdı و كان امرالله قدراً فقد وراً ya^oni hatâ vâki^o oldıysa ba^oid degildü

لا راد لقصائده

Be y t :

دست و پایی زن ز یان کنی

در ره دیده اگر چه آن نکتی

- nesr homân cenâb-ı fażl-ı Hudâ-yı kâr-sâzdan ve hazret-i Hudâvend-i bende-nüvâz ü bî-r
985 reoâ-i sâdık ve temennâ-i vâsik oldur ki şol hum-hâne-i ^oişk u mahabbet dürd-koşlerini
metine ve ol moy-gsde-i vecd u hâlet ser-hoşlarının ^oizzetine ki câm-ı cihân-nümâ-yı
şevâyib-i tekoddürât-ı tekellüfâtıdan sâf u müberrâdur ve âyîne-i gam-zedâ-yı cânları n
tehevvürât-ı teessüfâtıdan pâk u mu^oarrâdur bu âlûde-i enva^o-ı ma^osiyet ve fersûde-i es
ehviyet olan hâsir u kâsir ve hâyib u mukassir ki bi-hasbi's-sûreti ve 'z-zâhir ol muhe
990 taklîd oylemişdür ve rıbka-i ^oubûdiyetleriyle gerden u gûş-ı cân ü dilin pür-takyîd it
hükmince و فکینه انلار و مری القوم سترهم

haylinden ve ziyâfetleri tufeylinden mahsûb u ma^odûd olub bu evzâr-ı bî-fâyidemile me^o
mu^oâteb ve uşbu akzâr-ı mâlâ-nihâyeyile mercûm u mu^oâkab olmayam âmin yâ mu^oîn H a f

هلم شب در بیه امیدم که نسیم صحیحی به پیام آشنایی بنواز د آستارا

995 Solmân:

یارب بعاشقه شب اسری که با حبیب در خلوت دنی نشسته ای وصال یافت

nesr yakînum oldur ki her guftâr-ı belâgat-âsârüm ve oşâr-ı fosâhat-şîârüm ve hor gi
hikmot-nisârüm ve âsâr-ı ma^orifet disârüm ogor nazımdur ve ger inşâdur hemîn ^ouyûb-ı ah
mâ-fi'l-bâlumı âlemine ve kusûr-ı a^omâl-ı pür-melâlümü ohl-i âsmân u zemîne ifşâdur s

1000

که خیال رخ ادا را چه بر ما که رست

بس کن ای دیده بیکبار عزیز آب مرا

اندر آن هیچ نظر نیست چه جای نظارت

چشم دارد که جو چشم تو جود ز کس است

nesr egerçi kim ol güherlerün bir niceşi belki ekseri ve içinden müştehor ü mu^oteberle
yâ-hâsiyyet-i ehâliden ve iksîr-i tıynet-i mevâliden nazar-ı hurşid-ferler bulub cerîd

1005 lāk ve saḥīfo-i nūr-ı pāk gibi hikem-i °akliyye ve °ulūm-ı nakliyye defterleridür n a
 روی خویشی آیتی از لطیف بخون گشت کرد زین سبب جز لطف و خوبی نیست
 nesr ve bir mikdârı dahi muḳtedâ-yı dîn ve pişvâ-yı ohl-i yakîn olanların irşâd-ı sa°âde
 zâları vasıtasıyla ve işâret-i boşâret-nümâları râbitasıyla etvâr-ı tarîkat ve esrâr-ı k
 kat-mahzarlarıdır N a z m :

1010 Ben ne toprağım ki kendüm gösterem Şatduğum kâh ola gendüm göstorem
 H°âcentündür cümle çün mâl u menâl Kise-i dellâl olur âşüfte-hâl
 nesr ve ba°zı dâhi ol guftâr-ı sihr-âsârın selâtin-i âl-i °Osman ki esâtîn-i nizâm u int
 mülk-i cihândur ve güzide-gün-ı şâhân-ı devrân ve ser-halkayân-ı dâyirol-ı kevn ü mokândur
 her biri hulâsa-i te'sîr ü te'ossür-i vucûb u imkân ve notice-i imtizâc u izdivâc-ı oflâ
 erkândur به الله تعالى سلسله قافلهتم بجازم الفضل والا منان مداله طور و الا زمان
 1015 و شهید ارکان بنیانهم بقوایم العدل والا جهان الی آخر الزمان
 eger sutfûh-ı saḥâyif-i oflâk evrâk-ı defter ve kutr u kutb-ı gordün kilk ü mihber ola del
 pîr-ı °akl anların soṭevât-ı saltanatları tahrîrinde hâim ü hâyırdur ve gâlebât-ı şevketi
 tasvîrinde nâdim u kâsîrdur N a z m :

1020 nesr ya°ni anların nâm-ı şerîf-i sa°âdet âsâriyle ve °unvân-ı evsâf-ı siyâdet etvâriyle r
 zede olub makbûl-ı erbâb-ı faẓl u °irfân ve manzûr-ı aşhâb-ı lutf u ihsân olmuştur
 N a z m :

1025 sinca gol sāhib-i kırân-ı zamân ve hükm-rân-ı ins ü cân kutbu'd-dünyâ ve'd-dîn rûknü'l-îsl
 vo'l-müslimîn kehfü'l-umerâ-i ve'l-fukarâ melâzu'l-°ulomâ-i ve'l-fuẓalâ sultanımızun omr-i
 lem-mutâ°i ve hükm-i vâcibü'l-ittibâ°i mucbince zuhûra gelmişdür B o y t :
 nesr °unvân-ı saltânati tuğrâ-yı garrâ-yı cihân-ârâyı در اعظام همت افزا آمده بدید
 1030 olaldan ve menşûr-ı sa°âdeti ahkâm-ı nusret erkâm-ı °âlem-küşâyı و آتیه الملک
 müzeyyon olaldan himmet-i bülendi ve neḥmet-i orcümendi mo°âlim-i şeri°atün ihyâsına ve a°
 sünnetün i°lâsına maksûrdur B o y t :
 سلیمان قدر و برتری را بیازرد
 1035 nesr her zamânda ref°-i a°lâm-ı îslâm ve kesr-i kulûb-ı chl-i esnâm itmekdür Z a h î r :
 زین حکم درین لازم جدا هم است
 nesr nûr-ı şovketi Kal°a-i butûn-ı gordün-numûndan gün gibi zuhûr itmışdür vo feth-i Rodos
 felek-nâmusı istimâ° idicek comi°-i aşhâb-ı deyr ü nâkûs ve ser-â ser küffâr-ı menhûs u me

hayâtlarından me'yûs olub kendüden gitmişdür diyâr-ı Engerûsı bir resme pâymâl itmişdür meredesinün başları kâyısı olmışdur ve'l-hâsıl sayt u sadâ-yı sadmeti ekâlim-i meşârik- u 1040 ribe telmişdur Enverî :

نظام عالم از پایه قدر او بدید آمد و کز غوطه دارسی بهر از موج رو سوانی
ابن و افضلان نصحه و ولیه بالسیف والشمس الشجون والباکی

diger :

'el-hakk râ-yı âlem-ârâsı fihrist-i mekârim-i ahlâkdur ve tedbîr-i memâlik-küşâsı kanûn-ı zım-ı âfâkdur ravza-ı şeri'atün nezâreti âb-rû-yı şemşîr-i ateş-bâr-ı kahramaniyiledür ve 045 ha-i İslâmın rif'atı ser-ofrâzı-yı a'lâm-ı sidre kıyâm-ı kişveristânı birledür ki bunun sâ'abr-i kirdârı humâ-yı ikbâl-ı ferhundo-bâl ü nâmverdür ve anun tal'at-ı mihr-âsâr âyine-i nûmâ-yı arûs-ı feth u zaferdur B o y t :

بهرین زین بر سینه سعادت هزار بگردی کمر بست و عالم تشار

nesr makâlid-i makâsid u murâdât bugün kabza-ı felek iktidârının muhâfezât u nigâhına ısmâ 050 mışdur ve medâric-i ma'âric-i maksûdât bu dem âstâne-i şeref âşiyânınun pâ-y-gâhına bağlanmı bir hâtem-i cem-menziloldür ki nigîn-i hâtem-i pür-tenvîri mâh u hurşîdün yüzinden sikke-i vîr ve fihrist-i takdîrdür S e l m â n :

بهر بر و عین ذاتی با نون نه مقارن کافی که از حد و دسی سست تا نون

nesr ism-i sa'âdet-tılsımı hurşîd-var âlemde Süleymanlıgla ve silsile-i siyâdet-peyvendi fe 55 girdâr tokuz âtaya dek devrânda oihân-bânligla gelmişdür B o y t :

خدای بهر آن آفریده یاورش و خسروان بهر آن یاکارش

nesr bu bâbda çok kıl u kâl ve irâd-ı misâl u emsâl zâyid u müstedrekür ki 50 عصباح لا
a'nî be-oenâb-ı Iskenderden Çazenfer-for hazret-i semiyi Süleymânü'n-neb yi mukîm-i şer'-i Muhammedü'l-Arabî (halleda'l-lahu subhânehu mülkehu ve sultânehu Li-ğayr:

فان قمیضا فبط بنی شیخ تفعه و عترین قرنا من معایه قاضی

Nazm:

Nazm:

بنای و تختی بهر آن تاز به باد سر فخم او تاج دروازه باد

Sipâs-ı şükr ü minnet kim Hak anı

Felek gibi tutan fitrâk-i tâbîn

Arab mülkine kem-ter kullı mih-ter

Komaz medhi mahal fagfûr u fûra

Geyûb ednâ kullı gün gibi dik-börk

Hudâyâ bu şehinşâh-ı oihânun

Felek-veş kadrini pâyende cyle

Zemîni idûben zir-i nigini

Sürûp pâyına yüzler kahramanlar

Bugün mülk-i oihânun itdi cânı

Acob mi kılsa mâh-ı nev rikâbın

Acem sâlârı dergâhında çâker

Ki sayar şevketi teymurı mura

Okır Afrâsyâbun adını Türk

Süleymân kadr u şâh-ı kâmrâmun

Cemâlin gün gibi tâbende cyle

Felek kıl halka-ı ongüşterini

Tapusın cylesün sâhib-kırânlar

Nesr ba^c zısı dâhi ol resâyil u fozâyil u sâyilün ki ihtirâ^cât-ı acibe ve istinâ^cât-ı ga
birlo kıssa-perdâzlıklar ve füsûn-sâzlıklar ve hayâl-bâzlıklardur ihvân-ı safânun ve hul
vefânun iltimâs-ı mahabbet-iktibâslarıyla ve istinâs-ı moserret-in^c ikâslarıyla vücûda ge
tezkiro-i zurâfa-yı zamân ve tabsıra-i^c urafâ-yı devrân olmuştur N a z m :

1075

Hâme-i nazmun olub engüşt-i hûr

Müşk ü^c anberden telib evrâk-ı nûr

Vâdigâr-ı dehr oldı her biri

Hüsnine hayrân u zâr ins ü perî

Mâha mihr-i tal^catı reng öğretürMüşgo^c anber bû-yı nîreng öğretür

Nesr kimi fûnûn-ı tovârih u menâkıb u inşâdur ve kimi^c arûz u lûgaz u mu^c ammadur kimi let
ahyâr ve kimi zarâyif-i ahbârdur her kıssasından yüz hisse her hikâyetinden bin dirâyet

1080

شرح رسی زلف فیم انه فیم جهانان کونه نتوان کرد که ایسه قصه دراز است
kaşiyi^c al-khawassı mîşrur^c kassası vefkınca temhîd olınmışdur eger
nesr vo hâsilu'l-kelâm ol guftâr-ı perişân-rûzgâr ki ba^c zı
hükmince tesvîd ve kimi

her biri dofter-i güldeste gibi müşerrez ü beste idi lâkin şunlar ki aksâm-ı kaşâyid ü gaz
yât u terci^cât idi ve anlar ki efrâd-ı müfredât u murabba^cât u muhammesât ve kit^cât idi sâ

085 binûn hâtır-ı fâtır-şikostesi gibi ve dil-i bî-hâsıl-ı dem-bostesi gibi tefrikadan perişân
dil-hasta ve silk-i irtibât u intizâmıdan küsiste idi ve ta^cassûf-i
derûn-ı sîno-i bî-kine pür^c illet idi

den dil ü cân gâfletde olub zamân-ı bî-amandan ve devrân-ı

mihnet-tev'emândan ümiz-vâr-ı mülhet idi pos^c âlem-i gayb-ı bî-aybdan ki münezzehdür telev
090 s-ı tereddüd u raybdan dil-i derd-mende ve cân-ı müstemende şöyle hitâb-ı müstetâb oldı ki

Rubâi:

تختتم فرصه الزمان المعار

قسم نه بخنی الی منی ذی السوائی

کشمای دین راه خوانی ای دل

آرام ملکیر تا خوانی ای دل

خوش باش و بخور غم که خوانی ای دل

کآن یاردل شکسته نه ارد دوست

Nesr ya^c ni ol ebkâr-ı perişân ki bonâtü'n-na ş gibi perişândur ve mânend-i suha ekseri ihti
995 sindan bî-nâm u nişândur bülögâ-yı selofûn ve fuschâ-yı halofûn dîvân-ı âlî-şânları ve moc

mu^c a-ı süreyyâ-nişânları gibi tertib-i sufûf-ı hurûf ve tezhib-i uslûb-ı lotâfet-zurûf üzre
olub

lot-i nâm-dârun^c vezîr-ı a^c zâm-ı şohriyârûn ve âsaf-ı cem-i men
manzar-ı münevverine ve mahzar-ı müzehharino varub huddâm-ı kirâmı ve nüvvâb-ı izâmı gibi n
00 kâm-ı hizmetde kıyâm göstere B e y t :

در خوشی که هست خان بجای

مسل اور در بهمان نه کسی

nesr çünkim hâtifûn her emr ü hitâbı vâcibü'l-^c itâ^cat idi lâ-cerem mukâbeleda hâtır-ı mütees
fûn cevâbı som^c an ve tâ^catan oldı ki kelâmu'l-mulûki mulûku'l-kelâm belâ sa^c âdet-i mültemesi
kabûl-ı nefsdur ne boyhûde hevâ vü heves z:

05

بھی سجاده زلفین کی کرت سیر معانی گوید کہ سالان بخیر بود راه و رسم منزل لہا

nesr egerçi kim dil-miskîn ve cân-ı hazîn bîzâ^c at-ı muzcâtına mu^cterif ve deryâ-yı ist:
istîğfârdan muğterif idi zirâ ol cenâb-ı âsümân-modâr ve ol hażret-i ummân-feyezânda l
le^c arz-ı hizmet ve izhâr-ı ubûdiyyet homânâ birkaç dorâhim-i ma^cdûdeyle ki mi^cyâr-ı
dan sâkitdur ve guftârının ikdâmına dâhi sebep-i każiyye-i

لعل ساقط لا قضا

1110 ve biş on tane tomâyim-i naḥs-ı moşdücyile ki târ-ı kûsisto-girdârla murtebitdur ve ir
dâhi bâ^cis-i kıssa-i dur bâzâr-ı Yûsufda horî
vo müşterilik itmokdür vo bir nice rîze-i âb-gincyile ki sûzon-damardur vo hurdo-i âyîn
ser-â ser hâk-sârdur sayrafilər dükkânına geçüb simsârlik ve cevhorîlik eylemekdür B c

می در صنف نرسان فصاحت چه کنم تا شیخ زبان کشیدن آید کهنه

1115 nesr sîm-i nobhoze ve zor-i nâsiroyle Hind u Sinde ticâret itmok ve nâfço-i nâfiha ve h
râyihayile Çino vo Maçino sefâret eylemek hemîn rû-siyâhlığa vo gümrâhlığa münoerdür fi
ka dâr-ı dünyâ hâncdân-ı bed-güyân ve âgiyân-ı ayb-cüyândur vo ekser-i halâyık-ı nakkâ
feş vo sarraf-ı a^c moşdür biñ hûner içinde bir galata vo yüz güher içinde bir sakata nâz:

Beit : صد نشی درست آید و کسی را نظری نی چون رفت خطابی طمرا هم راست

1120 nesr bunı dimezlerki Boy 1

لعل جواد کبیره و لعل صارم نبوة و لعل عالم هبوة
همه را در ره هوا دلها طمرا در کف طمرا جاها

nesr bir sîne ki vesâvis-i şeytâniden ve hevâcis-i nefsaniden pâk ola ve bir dîde ki ron
hasodden vo nazar-ı bedden sâf ola gayetde kem-yâbdur vo kimyâ-cenâbdur hususâ

bâ-vücûd ki Hażret-i Âsof-i cem-monziletün süddo-i soniyyesi moomâ^cı ah

1125 ofâzıldur vo atebe-i aliyyesi mahfil-i mevâli vü fovâzıldur ne söz söyloyom ki ma^ckûl
hûner^c arz eyleyom ki makbûl ola

am رهم الله اسراء عرف قد ره ولم يقدر طوره

işâret-i hâtif-i gayba itâ^cat-ı dil ü cân üzerene farz-ı ayn bî-fidâdur vo hażret-i Âsc
devrûna hizmet ohl-i cihân zimmetindodeyn u karz-ı vâoibü'l-odâdur felâbud ol guftâr-ı p
do-girdârın tortibino ihtimâm ve ol eşâr-ı porîşân-ruzigârın tanzimine ikdâm olındı zir:

1130 nâb-ı Âsefinün mohâmid-i mo'asiri ve monâkib-ı mefâhiri ve sâyil-i rosâyil u dofâtirle vo
sâyit-ı aklâm u mahâbirle ilâ âhiri'z-zamân vo gayeti'd-devrân safâyih-ı sahâyıl-ı rûzgâ:
ve evrâk-ı etbâk-ı loyl ü nehârda felok-girdâr bâkî vü pâyende ve mihr ü mâh-vâr rûşon u
bonde olmak ehomm-i mühim her dil ü cân vo etemmi moârib-i ins ü cândur nice olmasun ki
vezîr-i büzürg-vâr ve bir Âsof-i cem-iktidârdur ki zihn-i cihân-numâ-yı vakkâdi izhâr-ı c
1135 yık-ı osrâr-ı rûzgârda ve idrâk-ı hakâyık-ı otvâr-ı loyl ü nehârda
enâretinden müsteâredür vo râ-yı âlom-ârâ-yı nakkâdi keşf-i hafiyât-ı âlomdo vo foth-
râyir-i Benî-Âdemde

âyetinden Firdovsî : نور علی نور

که هست آفتاب از صفت بی نیاز

nesr bir cevvd-ı deryâ-nevâldur ki hâtem u ma^cn hizmeti bâbında eşk-i nedâmetle ve sirîş

1140 ġarâmetle rûz u şoh sâyl olsa revâdur ve bir kerîm-i zûkâ-hisâldur ki Cemşîd u Hurşîd e
folek igtibâhından ve hâk-ı pâ-yı şerof-pâygâhından leyli ü nehâr kesb-i envâr-ı fozâyl
sozâdur N a m :

1145 Burhân-ı kerem olsa vücûd-ı n'ola anun
Âsafliğile Âleme hüküm itso yeridür
İdinse nola ışığını Ka^cbe halâyık
Pulmadı ebed tab^c-i latîfi gibi dil-koş
Çoksoydi Âduv kâşına ateş gibi şomşır
İn Âman-ı Âm eyliyeli pîr ü civân

Kim cûd-ı toyurda dil ü peşmini zamânun
Kim bondesidür hâs-ı Sülceymân-ı cihânun
Gün gibi Âyâdur oñ Halîliyyoti anun
Zincîr-koş-ı olalı bâd Âb-ı revânun
Dün-gün kara cyler günini berk-i yamânun
Pîr-i hired-Âşûftesi ol baht-ı civânun

1150 nesr olhak bir Ânkâ-yı siyâdet ve humâ-yı sa^câdetdür ki nazar-ı istignâsında devlet-i dün
ve govket-i devrânun perr-i poşo ve pâ-yı murçe kadar kadri yokdur ve bir Âstümân-himmet ve
ummân-mekremetdür ki dest-i cûd u şehâsından mâl u menâl-ı mâh u aştâb-ı şerof-nisâbun ve
berk u nevâl-ı bahr u berr-i ni^cmet-moâbun mi^cyâr-ı zerre ve mikdâr-ı katro denlü i^ctibârı
yokdur B e y t :

فدايانی ساری بایند دار

دعاگوی این دولت بزرگوار

1155 nesr zamânında her dem hirâb-ı nâm-dâr ehl-i İslâm-ı büzürgân zavi'l-ıktidâr gibi sadr küffi
mihnet-tobârdan ġayri yerde mekân idinmoz ve devrânında her lahze suyûf-ı ateş dimâr-ı kav-
vim-i kirâm şâhbâzân-ı Ânkâ-şikâr gibi fark-ı fuccâr-ı nâ-bekârdan ġayri mahalde âşiyân kal
Li-ġayrihi:

دو ابراهیم را رقت فرود
یکی شد کار ملک و عدل اوراست
وزین نارستم منه طور امان
وزین ملک سلیمان است منصور
حروف ابرویم ز آفتاب و اجام
وزین یار دین احمد رادوستی
دو چشم طای لهجت کرد درویش
سریر سلطنت زوار مجتهدست

دوران قسمت که بخشای خود
یکی زود دولت ملت بیاراست
ازان است آتش سوزنده ربان
ازان شد خوار در ملک بر خور
زهی نامی که هست از بخش عام
ازان یار برکت آذر شکستی
میان ابرویم زان اسم ایمن
جهان نامی ازین نامتی بلندست

160

15 لا زال موفقه ابایا لایه بیه و سرور ابایا لایه بیه بحمد الله
bi-hamdi'l-lahi ve'l-minne vücûd-ı pür-cûd-ı vâsita-i kulâde-i lutf u ihsândur ve Ânsûr-ı zât-
mahsûd-ı râbıtâ-i vücûb u imkândur B e y t :

کریم من کردوش بزرگترم است

عقل رادست بفرستش می ترسد

nesr zaht-ı memâlikde ve der^c-i mehâlikde ve kat^c-ı nâyire-i fesâdda ve tertîb u techîz-i ehl-i
cihâdda tedbîr ü rây-ı münîrinden ve şomşır-i hurşîd-tonvîrinden Âlâ sovku'l-kazâ yod-ı beyzâ
östorür N a m :

Cihân hallını hulkî bende cyler
Salar cûd-ı yedi deryâya ġayret

Berîk-ı tiği mihre hande cyler
Virür nuh-çarha tâb-ı lutfı hayret

- 1175 Felokler deng ü hayrândur ıgınde Jihân bir göb dogıldür bahşıgınde
 Kef-i gevher-fişânından haol-i yem Kevâkib ravza-ı cüdından şeb-nem
 Buhâr-ı feyzî lutfı ebre mâye Nesim-i subh-ı hulki dehre dâye
 Hemîşe rahş-ı devlet-i zîr-rânı Tokuz gök himmetinün nerdubânı
 Tenin pür-dag idelden Engurusun Büti sınışıdurur Efrenc u Rusun
 Yucanur mihr u meh gürzi bolinden Felek nesrini kurtılmaz elinden
- 1180 *سکر الله تعالى مساعيه وسير الطير والسعاد دواعيه* ol-kassa hizmet-i Âsofide meyan-ı cân mu
 iki yirden beste ve ^cazîmet-i ^cuzlet rişteleri ser-â-ser küsiste olub olguftâr-ı porâkonu
 kısım kılındı ve her kısım bir gencine üzerinde tıllım kılındı Defter-i evvel şol kasâyic
 lek-kalâyıdun beyânındadır ki silsile-i sîfîn-i ruzgâr-ı hem-vâr gibi serâpâ ebyât-ı munt
 u memdûdedür ve katâr-ı leyl ü nehâr gibi ser-cümle nazmiyyâta birbirine ma^ckûde ve meşdî
 1185 kimi mevâ^ciz-i hikemi ve nesâyih-i ümomi müstemildür ve kimi selâtîn-i zevî'l-kadrun ve v
 i uli's-sadrun medâyihiindedür N a z m :
- Bilür gün gibi bunı sâhibü'l-birr Ki yüz bin kâyinâtun aslıdur bir
 Dilersen bahş-ı gaybı koşf-i sırdan Gözün aç evvel âhir geçme birden
 nesr Dofter-i sâni şol terci ât u murabba^cât u muhammesât ve müsobbe^câtun beyânındadır ki
 1190 sül-ı mukarrere-i şuhûr-ı rûşen-zuhûr gibi mukannendür ve a^cdâd-ı a^cyâd-ı mükerrere-i duhr
 müterettebi'l-umûr gibi mübeyyendür kimi merâsi-yi şehzâdegân-ı oihân ve kimi medâyihi-i ş
 gân-ı zamândur N a z m :
- Hâtifdon irdi nâgâh bu resmo oâna ilhâm Bir dofterile olmaz şerh-i rumûz-ı kevnoc
 1195 Tevhîde müdde^ciler gördük ki eyler inkâr Kılсам şahâdot-i Hakk
 nesr Dofter-i sâlis şol gâzel-i bî-bedellerün beyânındadır ki cbyât-ı pür-nükâtı hofte-i ş
 girdâr ve tertîb-i eflâk-i sa^câdet-modâr gibi kemâl-i nizâm üzerino muhtevî ve salavât-ı l
 ü nehâr ve hamse-i mutahayyire-i pür-onvâr gibi mezîd-i intizâm üzerine muntavidür hurûf-ı
 hecci ^cidâdına yigirmi altı bâbdur ve her bâb-ı felek-meâbı gün gibi kâmilü'n-nisâbdur eg
 1200 kim ekseri tavsîf-i hüsn-i dil-berân ve ta^crif-i cemâl-i por-i peykerândur lâkin her bâbın
^cunvânı tevhid-i Hudâ-yı ekber ve na^ct-ı Peyember yâ mev^cizot-i hikmet-küster birle musadd
 dur N a z m :
- Bu defter-i dilâviz olsa nola müsellec
 Elhak bu deftereyni teslîse oldı bâ^cis
- 205 nesr Dofter-i râbi^c şol dürrer-i gurâr-ı kıt^cât-ı muhtasara ve müfredât-ı münteşerentün beyân
 dadur ki eyyâm-ı tâbende-nizâm gibi mütekâribü'l-âcıldur ve hongâm-ı şeb u rûz forhunde-int
 zâm gibi müteferriku'l-akvâldur kimi tevârih-i havâdis-i ruzgâr ve menâkıb-ı âsâr-ı leyl ü

hârdur ve kimi luğaz u mu^cammâ ve letâyif-i dil-küşâdur N a z m :

- 210 Aceb mi Lâmi^cî dörd olsa defter Fazîlet çâr-ı yârundur mukarrer
Çihâr-ı erkândur bünyâd-ı âlem Mürabba^cdur buyût-ı resm-i âdom

nesr dofter-i hâmis şol mesneviyât-ı ma^cneviyâtun beyânındadır ki tuyûr-ı zî-bâl gibi cen
le pervâz kılur ve evvâb-ı chl-ı ikbâl gibi ikişer kanadla açılır kimi nâm-ı nâm-dârdur v
sehr-engîz-i dâr u diyârdur N a z m :

- 215 Nazar iden bu gün bu penc-gence Tutar mı Lâmi^cî tapunla pence
Nizâmî hamsesinden idübon nakd Her engüştün elinde cyledün^c akd
Mübârek idüb anı Hakk tebârek Görenler disün ol-hamsu'l-mübârek

- 220 Cenâb-ı Hak'dan mütevakka^c ve hazret-i vehhâb-ı mutlakdan mutazarra^cdur ki bu musha-i dil-
ve tuhfe-i meh-veş ki ol misâl-i bî-misâl ilhâm-ı melik-i muta^câle imtisâlen zuhûra golüb
arz-ı cemâl eylomişdür ya^cni hizmet-i Âsofide hâme-i müşgîn-^cimâme sahn-ı sahâyif nâme-i
furi câmede başı üzerine dikilüb bu'l-fovâris gibi Fâris-i meydân geçenlere^carz-ı goh-süv
lıklar ve sabâ-reftârlıklar itmişdür bahâneyle şâhâne bir divân-ı bülend ve bir cyvân-ı er
cümend bağlamışdur N a z m :

- 225 No cyvân Süloymânî divândur ol Felak sufrası gibi pür-h^vândur ol
Porfler tutub her yana anda sâf Döger hürilor sine mânend-i def
Kadehler şarâb-ı behiştîyle pür Serâlar butân-ı günüştîyle pür
Sunar her lobi sâki bir la^cl-i nâh Kılur gamzosi gibi^caklı harâb
Gülüb gonceler gunc ider gül gibi Fiğân içre^cuşşâkı bülbül gibi
Sağı her birinün ki goymış zirih Hayâlün ider riştesin pür-girih
Kılur bonleri gâret-i^caklı u dil İder^canberi müşk hattı hacil

- 230 Nesr debîrân-ı sakâmet-nuvis ve harf-girân-ı garâmet-telbis olino düşüb meh-âsâ tal^catına l
sûf irmeye ve beyân-cellâdlarınun ve^cirfân-bidâdlarınun ta^caddisi ve kasd-ı tahaddisi biri
meslûh olmağa

سودان از سرکردم مخیر

- 235 nesr belki anlar ki erbâb-ı fazl u ihsân ve ashâb-ı ilm ü irfândur yüz mühre içinde bir gü
ve bîn^cayb içinde bir hünore nâzirdür

بزرگان فردہ و فردان تکیہ

- 235 nesr belki her^cayb ki görürler dâmen-i^cafvile setr iderler yâ tarîk-i igmâza^cazîmot kılur
lar ve her hatâ ki bulurlar sehvü'l-kaleme haml iderler yâ tîğ u hâmeyle islâhına himmot kılur
lurlar li-gayrihi:

ولكن عين الخطأ بيدى المساويا

فعين الرضا عن كل عيب كليله

عیب نهایر لکرم در نظر
دوست نه بنده بخزان این لکرم

دیدم استاد که برکنده باد
کسر لکری دارم و کشتاد عیب

240 Subhāne 'l-melikü 'l-müte^oāl^o acib-ahval ve turfa-makâldur âvurde bâzâr tutub dibsüz kiloylo
ölçerem mehrobüm teng ve merkebüm long iken şeh-suvârlar meydânında obü 'l-Fevâris geçerem
Nazm : کشته گشای من که خواند نزد شعر فاضل
Nesr bu bâzâr-ı pür-ârdâ ve uşbu sük-ı teng u târdâ mütomevvilân-ı diyâra ve h^vâce-gân-ı
gâra dîvi havrâ ve hindû-yı rûmi-yi dil-ârâ göstermekiçün rûy u mî-yı muhennesâni-ârâsto ve
245 zûlf u hâl-i müennesâni-pîrâsto idüb herze-fenlikler eylerem N a z m :
روز عروسی شود شانه صفت عقده دار
انگه بجوی دروغ زلف زهره بر عذار

Nazm : قد حسرت من ترك المطال فی طلب الاستقبال
Neylerem bu ten-i füsurdoyile Karañu evde şom^o-i mürdeyile
Ömr geçdi gam u tahayyülde Şom^o-veş dem-bo-dem tenezzülde
50. Âlemi itdi sözlerüm gülşon Olmadı dil sorâçesi rûşen
Sındı Ömrüm nihâli hâme-misâl Hâsılum yüz karası nâme-misâl
Şâdmânem bir iki bencuğile Tıfl-ı nâdân gibi eyuncuğile
H â f ı z : مضی وقتی بشر التیل و القال
و صاع العمر فی لیسو آمال در دایه ازان آلهوی مکین و سیه چشم
چون نافه بسی خون دل در جگر افتاد بس تجربه کردیم درین دیر کجاییت
35 بادرد گشتن حرکت در افتاد بر افتاد دیار بر سر بازارها خردم منادی صلیم
لهجی مجنونان ز احوال دل رسوای شد

التهی الهی غلبنا عن الاستغفال بالسلامی و ارنا مقایس الاشیاء کما هی
Hudâvendâ evkâtumı ve nakd-ı hayâtumı ki sormâyo-i muâmelât-ı dîni ve dünyevî ve re'su'l-mâl.
tıoâret-i sûri ve ma'nevîdür hulûs-ı niyyet ve safâ-yı tavîyyet ve tefriğü'l-bâl^o an-külü'l-â.
O mâl ve teveccüh-i tâm ve zikr-i 'alo'd-devâm ve sofer-der-vâtan ve halvât-der-enûmên ve 'amol
bo-zîmet ve terk-i sûret birle muvâzabat-ı vezâyif-i tâ'âtuna masrûf ile ve müdâvemot-i merâ-
sim-i 'ibâdetüne meş'ûf kıl ve bu kolimât ki nazîre-i deryâ-yı ebrârda nazm eylemişem ve bu
obyât-ı pür-nikât ki anda vâ'izâne söylemişem anuñ ma'ânisi birle müteahakkik olanlardan ve feh-
vâsiyle mütehallik olanlardan eyle N a z m :

همچون مستور کودکان تا چهره جانش مغشاست
مثل مجنونان دل مستغیر تحت بس مضطربست
گر چه زده اخلاص و جد و جود ز بیعت مادرست
کین د مادم سفله بروران د گردون برورست
خود تو دانی تن غبار و مزل باد صحر صرست
گر ترا از سوزنه گردون حصار صرست

از کز روزهای دینی و دوز را سادم کن
موج این دریا نگر ز تجربه خیر عقل ترا
دوسر بود کیر سلیق تو بتجی هر زمان
دل زده هرج و مرج را کرم دارد صد کمال
خانی از خود پاشی هر دم تا بهر و باقی بتوی
راه یا بهر نیز مرا آفرینجاست چاره نیست

زار و مضطربان او چون علقه بیرون درست
نار هم از ظلمت آن ساعت که روز محشر است

فکر که چشیر کرد قریب بود جوهری از نور هوا
یارم بار و شنای آشنای کوی مرا

من کان له العزلة فالعزلة

275 pādīshā her ne kim bu kitāb-ı müstetābda ve işbu defter-i mü
nikābda söyledüm ve her ne kim erbāb-ı ırfāndan ve ashāb-ı ihsāndan nakl oylosedüm oger hi
sıdk u sovābda ise mahzā senūn netice-i in ʿām-ı ʿāmūn ve semere-i şecere-i keşf u ilhāmūn
bu hāk-sār-ı bî-mikdāra faẓl-ı kār-sāzunla ve ʿavn-ı bende-nüvāzunla anūn odā-i şükkrine ki
u fursat ʿatā eylo ve ger ʿidād-ı kizb u irtiyābda iso mutlakā benüm kuşūr-ı kâbiliyetümde
noksān-ı istimdād u ehliyetündendür bu şubār-ı hāk-sāra lutf u tooāviz u ihsānūn ve hüsn-i
u gufrānūnla istiğfār u ʿözrine mevhibot-i minnet ihsān kıl C ā m f :

280

از هیچ و کم از هیچ بسیار کاری
راغم نبود بهره بجز کناری

من هیچ و کم از هیچ و علم بسیاری
هر سود را سر از حقیقت آوردم

R u b ā ʿ i : رُبَا ظَلَمْنَا أَنْفُسَنَا فَأَغْفِرْ لَنَا يَا رَحِيمًا

Hāmem ki bugün kat ʿ-ı morāhil kıldı

Her hatvode bîn tay-yı menâzil kıldı

Ser-menzil-i tahkika irişdür yâRab

çün sa ydo taklîd-i efâzil kıldı

85 Negr kalem-i tîz-kām ki şohsuvār-ı rahş-ı onāmildür çün suhan-poymâlıkda ser-menzil-i maksı
buldı ve hāme-i bî-ārām ki bir ebr-ı hāmildür çün bezm-ārâlıkda sâki-yi devrānūn mahsûdi ol
pos bu cem ʿiyyet-i kıl u kâl içün ve ʿözr-i taksîr-i akvâl içün tofrika-ı hasb-i hâli vo tâ
rîh-i mâh u sâli bu yüzden beyân kıldı T â r î h :

90

Çeküb girdāb-ı fırkatden ilahî

Kenâr-ı vasla bu ğark-ı günâhi

Koromden eylo hezlin ciddo tebdil

Yiter oldı giriftâr-ı melâhi

Tapūna ʿarza içün yüz karasın

Yazıldı cem ʿ club hâl-i tobâhi

Ümîd oldur kapūnda muyi gibi

Ser-â-ser ağ ola rû-yi siyâhi

Derûn-ı Lâmi ʿî olmazsa pür-nûr

Tenin yakub kül eyler nâr-ı âhi

Ebod yokdur mecâli kıl u kâle

Eger olmazsa faẓlūn ʿözr-h ʿâhi

95

Ser-i gerdūno gün gibi kılur tâc

Esicek bâd-ı ʿavnūn hāk-ı râhi

Gazel-h ʿân bir godâyam işigünde

Ki kapūndur solâtinūn ponâhi

No kim dirsom senūn feyẓūndur ol-hāk

Dogülven müdde ʿi ʿilmūn güvâhi

Murâd-ı oân u dil şey lillahuındur

Ki oldur kâyinâtūn kadr u câhi

Dil-i bî-çâre yüz bîn hayretiyle

Sânâ sunmağa bir berk-i giyâhi

00

Hazân içinde feyẓūn birle anūn

Robi ʿu'l-evvol olmış idi mâhi

Getürdi silko bu dūrri serâpâ

Umub ʿayn-ı ʿinâyetden nigâhi

Beyân-ı sâli içün bu sebebden

ʿAcob târîhdür feyẓ-ı ilahî

Ebed feyzunla sırâb eylo cânım

Ki hâk-ı teşne dilven yâ ilahî

S Ü D Â S î

1305

Efsûs ki vakt-i kâr elden çıktı

İrişdi hazân bahâr elden çıktı

Bûlbûl gibi almadın cemâlinde bîy

Çağletle ol gül izâr elden çıktı

Yel gibi bu yolda ser seri yelmekle

Ol devlet-i pâ-y-dâr elden çıktı

R U B Â t

1310

Od urdı duhânı âlumun gerdûna

Her giz eser itmedi bu baht-ı dîna

Göz yaşı gibi süründi yüz hasretle

Ah irmedi cânım ol kad-i mevzûna

Nesr oğorçı kim bu seffine-i letâyif ve mecmu^oa-i ma^cârif yok bu sahife-i zohârif u mesâ
mehârif sene "Sitti vü selâsin vo tis^ca-mio"de kumûn-ı tesvidden zuhûr-ı beyâza ve zîr
mînden masrah-ı riyâza çıktı lâkin debîrân-ı dovrân ve meşşâte-gân-ı zamân elinden alın
sâl-i âtiye mevkûf görindi vo sinîn-i mihlet-i ^cömri sene-i uhrâyile meş^cûf olmak fehm
1315 fi'l-hakîka itmâm-ı zîveri böyle dinildi

1316

KIT^cA FI'T-TÂRİH

1317

الاوردت شعراً من خزون
نقد ربت درواناً بزینة

1318

بفضل الله ذي المنى العظيم

1319

اننى تاريخه تحت بحنة

1320

٢٢٧ م

1 DİVÂNÇE-İ HÂDİMÜ'L-FUKARÂ-İ NÂDİMÜ'S-Ş. ARÂ LÂMÎ'Î-KEMTER Kİ NUNKASIM EST BER PENC.
DEFTER DEFTER-İ EVVEL ENDER KASÂYID

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
تَزْكِيَةُ كَلِمَةٍ شَهَادَتِ كَيْ تَدَارَا عَقَامَ حَكَمِهِ غَيْبِ ذِشَّادَتِ دَر دَارِ لَقَضَاءِ سَعَادَتِ
I

5 Me fâ i lûn Fe i lâ tûn Me fâ i lûn Fâ'lûn (.-.-/.-.-/.-.-/- -)

(1)	Cihân u câna pûr oldı ol ey gönül âşâh	Nidâ-yı	استهوان لاله الاله
	Açub zebânını her zerre yerde gökde ider	Edâ-yı	" "
	Marîz dillere âlemde oldı sıhhat-bahş	Üddâ-yı	" "
	Ne hân-ı ni met-i Hakkdur taraf taraf çekilür	Salâ-yı	" "
(5) 10	Ne ferr ü kevkebedür kim cihâna toldı kamu	Sadâ-yı	" "
	Harîm-i Ka'be-i İslâmudur kavî-bünyâd	Binâ-yı	" "
	Zihî çerâğ ki hayret dunında reh-berdür	Ziyâ-yı	" "
	Muhayyer itmege uşşâkı oldı nağme-i râst	Nevâ-yı	" "
	Cihânı tañ mı semâ itdürürse dest-efşân	Safâ-yı	" "
10) 15	Kılâde-i dil ü tesbîh-i cândur ey edfî	Fidâ-yı	" "
	Görünse dide-i nefes aceb mi ejderhâ	Asâ-yı	" "
	Ne yirde esse açar lâle vü gül ü reyhân	Havâ-yı	" "
	Ana ki sâyeini saldı buldı izz-ı ebed	Hümâ-yı	" "
	Şu dil ki tezkiye buldı hidâyetiyle olur	Guvâ-yı	" "
15) 20	Düzüldi hikmetle semm-i şirkiçün tiryâk	Devâ-yı	" "
	Bekâ-yı Hakkile bâkîdur ol gönül ki olur	Fenâ-yı	" "
	O kim elif gibi toğruldu geldi kaddine râst	Kabâ-yı	" "
	Ne kadr u izzet olur kim dikildi arş üzre	Livâ-yı	" "
	İderse şark-ı arak Lâmi'î aceb mi seni	Hayâ-yı	" "
20) 25	Ümîzdür ki meded ire havf içinde bize	Recâ-yı	" "
	Metâ-ı cân u dil olsun bu yolda ser-cümle	Fidâ-yı	" "

تَزْكِيَةُ كَلِمَةٍ تَوْحِيدِ بِرِسْنِ اَهْلِ تَفَرُّدِ

II

Fe i lâ tûn Me fâ i lûn Fe i lûn (.-.-/.-.-/.-.-)

(1)	Nedür âhir nefesinde câna penâh	Kişver-i	لاله الاله
30	Şeb-i hayretde şem-i reh-berdür	Ahter-i	" "
	Tutiyâdur ki cân gözini açar	Cevher-i	" "

	Çekse dem kâyinâtı cümle yudar	Ejder-i	لاله الا الله
(5)	Cur ^o asından cihânı mest eyler	Sâgar-ı	" "
	Pâye-i ^o arş u kürsiden yücedür	Minber-i	" "
35	Sâyesin kime salsa طوبى له	Şecer-i	" "
	Nûr-ı tevhid u zevk-i ^o irfândur	Semar-i	" "
	Dem-i ^o İsâ gibi bağışlar cân	Seher-i	" "
(10)	Katreyi feyziyle bahr eyler	Şemer-i	" "
	Tire dil-hâki zerr-i hâlis ider	Âzer-i	" "
40	İstikâmet delilidür cânâ	Kıstar-ı	" "
	Cünnedür tiğ-i nefis u şeytâna	Migfer-i	" "
	Oldı eflâk u mâh u mihre medâr	Mihver-i	" "
(15)	Murg-ı zi-bâl-i ^o arş ider rûhi	Şah-per-i	" "
	Terk ider tâc u tahtı kim kuşanur	Kemer-i	" "
45	Hancer-i keş-i nefsi kat ^o eyler	Hancer-i	" "
	Kande ^o azm itse cünd-i gâlibdur	Leşker-i	" "
	Şûra toprakda gül biter yağsa	Katar-ı	" "
(20)	Yedi deryâyı kaynadur esse	Sarsar-ı	" "
	Lâmi ^o f buldun ise havf itme	Zafer-i	" "
50	Eyle hoş assılu ticâretdür	Sefer-i	" "
	Hû'ya vâsıl kılur seni şhir	Nazar-ı	" "
	Ka ^o r-ı cân içre sakla kim oldur	Güher-i	" "

لا يمكن حذر ورسمة

III

توضیح برای عزای سره

Fâ i l â tûn / Fâ i l â tûn / Fâ i l â tûn (- . - / - . - / - . -)

- 55 (1) Ey kemâl sun^o una eşkâl-ı^o âlem^o ayn-ı dâl
 Hatt-ı dest-i kudretünden nakş-ı âdem bir misâl
 Midhatünde^o andelîb-i nâtika mebhût u lâl
 Fikretünde şâh-bâz-ı^o âkile bî-perr u bâl
 Ebr-i cûdından olur şâh-ı amel pür-berk u bâr
 60 Mihr-i lutfundan bulur bâğ-ı^o amel ferr u kemâl
 Kibriyânun bahrına ırmez kıyâs-ı^o akl-ı kül
 Fulk-ı fikret mevc-i hayretten gezer ser-geşte-hâl
 (5) İzzetün sahrâsının bir menzilin kat^o idemez
 Şâh-bâz-ı dil uçarsa ol havâda mâh u sâl
 65 Saltanat yekser senündür zât-ı bîçünün gibi
 Milketündür bî-zevâl u^o izzetündür lâ-yezâl

- Her ne meh kim buldı mihründen senün bir zerre nûr
 Afitâb-ı heft-kişverdür âna yokdur zevâl
 Gâh nahle geldi lutfundan senün tekrîm u hayy
 Gâh nemle irdi fazlundan şehâ teşrif-i kâl
 Eâğ-ı cennet gibi pür-berk-i nevâdur ser-be-ser
 Kime kim irişdi h^vân-ı rahmetünden bir nevâl
 (10) Mâsivâdan çünki teorîd oldı tevhidün senün
 Bunca takyîdâtile yâ-Rab bunca keşf ola hâl
 İre mi zâtun kemâlâtına c^cakl-ı horde-bîn
 Dest u pâyîdur c^calâvîkdan ser-â-ser pür-c^cikâl
 Gün gibi rûşensin illâ pertevündün berk uran
 Cân gibi mahfisin amma c^carz idersin hâc^c-cemâl
 Anı kim subh-ı ezelde ayledün bîdâr-dil
 Görinür dünyâ şebinde gözine c^câlem hayâl
 Âna kim nûr-ı yakînun reh-ber oldı bir nefes
 Gördi yetmiş bin hioâb ardından ol şems-i cemâl
 (15) Dürre için bu bahre ol oldum sananlar âşînâ
 Gark-ı hayretten sade-veş yundı ağzın kaldı lâl
 Hızr-veş itmez havâ-yı zulmet-i âb-ı hayât
 Anı kim c^caşkun odında hâk ider nûr-ı visâl
 Mîhnet âna kim diye kahrün dehânı ente ruh
 Devlet anun k'işide lutfun zebânından ta^câl
 İde bilem mi kemâl-i hamdunı ben mûr-ge
 Kim Süleymânlar senün medhünde bulmaşdur kelâl
 Dergehün c^câşıklarının her zamân virdi bu kim
 فی انشوی زلزلی والعتل فی الزلزالی زال
 (20) Ah kim menzil-i irag u zâd yok merkeb-i za^cife
 H^vâb-ı gaflet içre kaldum irdi vakt-i irtihâl
 Ma^csiyet girdâbına düşdi vücûdum zevrakı
 Mağfiret yeli ger irişmezse müşkil oldı hâl
 Gâll u gışdan Lâmi^cf pâk eyle dil âyinesin
 Una tâ^caks anda ol nûr-ı cemâl-i bâ-kemâl
 Çıkmayınca Ka^cbe-i hâtırdan asnâm-ı havâ
 Nûr-ı Hakk girsün demek olur âna bâtil-hayâl
 Ol Habîbün hakkıçün kim nûr-ı hüsnünden anuñ
 Yandı kandîl-i hidâyet söyünüb nâr-ı zâlâl

(25)

Zâtı hayr-ü'l-enbiyâ vü ümmeti hayru'l-ünem

Hayru'l-ashâb oldu ashâbı vü âli hayr-i âl

105

Bahr-ı bahşâyışden eyle cürmüne bir katre foyz

Şol nefes kim kâl u kıl itmege kalmaya mecâl

IV

در رفعت خواریه کونین و سلطان الدین علیه من الخیرات انماها و من الخیرات انماها

Ref ü lü Pa i lâ tü Pe fâ i lü Pa i lün (- - . / - . - . / . - - . / - . - .)

نفت سور صر عنك واللعل اذا سجي يا حامي الخلائق يا ماضي اله تبا

110

كل الاناس كان نبيا ومرا

ففضل الاله بقدره ورتبه

(1) Mihmân-ı sadr suffa-i mi^orac röh-i kudsZerrât-ı kâvinât işidüb da^ovetün didi

Hâmunla buldı cümle cihân izzot ü şerof

Âdem çekerdî şb u tûrâb işre erba^oın

115(5) Pedrûn tecelli kıldı: geb-i âfitâb-vâr

Hem hâtim-i rûsûlsın ü hem hâdi-yi sübûl

Zulkun ncefmîyile mu^oattar meşâm-ı kevn

Şahrâ-yı kurba zât-ı gerifündür esb-rân

Oldı tîrâz-ı kıl^oat-ı kadrûn

120(10) Serv-i kaddûn mihâl-i gülûstân-i

Sultân-ı enbiyâ vü şehingâh-ı dînîken

Şün şenc-bâne-i güher-i şaybdür dilün

Lahr-ı muhîf raşhesidür feyz-i fazlînün

İrvâh-ı kude gözlerine tutiyâ gözün

125(15) Âdâb-ı sünnetün zulem-i küfredür şerâğ

Bahr-ı muhîf kefce kala fulk-vâr clin

İosdür elünde müccet-i kâtı^o kılıc gibi

Şün kiş-i 'sarîf' den atdun kazâ okın

Şün râh-ı Fakda tîr-sıfat müstakîmsin

130(20) Âlem kalurdu zulmet-i küfr işre ضالین

Zâtuñ durur şü mazhar-ı esmâ-i lutf-ı 'ab

Ayine kıldı fakkt şü cemâline zâtuñ

Genç oldı âsetinün ü destün güher-feşân

Ayât-ı muhkemâtile te'bîdi şerînün

135(25) Hem oldı beyyinâtile rûşen risâletün

İu zulmet işre vakmazidi dîn şerâğın

Sürdi yüzini şoms ü kamer şünkü pâyuna

Sultân-ı şâr-bâliş-i eyvân-ı kibriyâ

إني أصبت دعوة راعي إذا راعا

Ey Ahmed u Muhammedu Mahmûd u Mustafâ

Taht-ı nübüvvet üzre cenâbunda müttekâ

Tâk-ı sarâ-yı Kisrevi şâk oldı Küsrevâ

Hem eşref-i boşersin ü kem fahr-i onbiyâ

Lutfun na^oimi birle cihân hallı pür-novâ

Deryâ-yı sırre nefis-i nefisündür âşinâ

Terk oldı tâc-ı izzuna لولان والضي

Şem^o-i rûkun şerâğ-ı şebistân-ı

Fakrile fahrdur işün şeydügün aba

Mâl u menâl-ı âleme meyletmosen nola

Kür-ı basîf lem^oasidur küsnünün şehâ

Eşbâh-ı ins olsa n'ola hâk-i pâ şânâ

Kâmun-ı şir^oatün marâz-ı dînedür şifâGörseydi oğ-ı şineni ey menba^o-ı atâ

Şol barmağın ki meh-siporin biğdi bî-hatâ

قرسين olursa menzil-i ادنى nola şânâ

Kusret iderse tañ mı izün tozına şabâ

Kür-ı hidâyetün eger olmasa reh-nümâ

Olsan aceb mi âleme een rahmet ü hidâ

Tañ mı yüzün olursa cihâna Huzâ-nümâ

Pes râm olub her emrüne meyl itdi mâr anâ

Fakdan mü'ved oldı aya Seyyidü'l-verâ

İnvâr-ı âfitâbı kaşan setr ider amâ

Ger iktibâs kılmasa nûrundan onbiyâ

Her biri oldı küsnile câm-ı cihân-nümâ

Arş-ı mecd gözlerine rûşenâyıgün
 Seb-i tıbbakı pâyı burakiyle hark idüb
 140(30)ün sürmelendi cevher-i سازاغ dan gözün
 Cibrîl لورزوت diyüb kaldı rāhda
 Nār-ı celāle perr-i vücūdını yakmayan
 Sürdün gū himmet atını oānile maksada
 Gitdün şū denlū kim dil ü cānile akl u ışk
 145(35)Sırrıyla meslekünde gū kıldun sülūk-ı tām
 Setr itdi gū senī sübuhāt-i celāl-i Hakk
 Nūr-ı butūn-ı sırr-ı Hak itdi tecelliyāt
 Götrüldi perde gitdi huob kıldı hū-zuhūr
 Hal eyledün gū hıl at-ı kevneyni ol gece
 150(40)Ayn u huşūr olub tapūna ilm u ma rifet
 Döndün gū heft-pencile şeş-kūşe menzile
 Ğırfān göğinde her biri tābende neomdūr
 Ğali vū muhkem olmağıgūn itdi ol hakīm
 Evvel emīr-i mülk-i sadakat atfık kim
 155(45)Halvet sarā-yı sırrūna mahrem nic olmasun
 İkinci sadr-ı bedr-i adālet Ömer kim ol
 Şeytān kaçardı zill-ı zalflinden ol mehūn
 Üçünci şem-i cem-i hidāyet imām-ı dīn
 Hilm ü hayā vū lutf u edeb kānı idi ol
 160(50)Dördünci şehriyār-ı vilāyet Ğali kim ol
 Kān-ı sehā vū bahr-ı vefā āfitāb-ı ilm
 Ğavvās-ı bahr-ı hikmetdi eyle ol vücūd
 Nice güher kiher biri rûşen-gerāgidi
 Hüsn ü cemāle ol Hasen ü bu Hüseyin idi
 165(55)Nūş itdi ışkūna biri zehr-i helāhili
 Sulh eyleyüb o kerr u belāyı idindi yār
 Fāsık imāmetini revā görmedi gū bu
 Bileem haşrde nice umarlar şefā atūn
 Kevser şarābını ne yüz ile diler şū kim
 170(60)Her dem safā vū şevkile ışkına ālūnūn
 Şāhā eāna vū ālūne vū sahbūna mūdām
 صلوا عليه ثم عني آل البيت
 Kimdir ki medh ide eenūn ahlāk u lutfunı

Na linūnūn ğubārını idindi tūtiya
 İrdün şū mülke kim āna yok hadd ü intihā
 Hās itdi nakd-i kalbūni ikeir-i طاعنا
 Oldı semend-i eeyrūne gūn Sidre-Müntehā
 Nūr-ı cemālden bula mı çeşmi rûşenā
 Ğakl anda kaldı Ğaciz vū ışk oldu pişvā
 Heb menziline hayretle kaldı mübtelā
 Teşrif geldi eāna تعالی hahunā
 Seyr itdün ol cemāli amā içre bī-hafā
 Bī-keyf ü eyn ü bī-kem ü bī-vaş u bī-metā
 Birlige irdi Ğaşık u ma şūk mutlaka
 Buldun vücūd-ı Hakkile ba de'l-fenā-bekā
 Toksan biñ oldu bir dem içinde sanā atā
 Didün çihār-yārūna bu remzi evvelā
 Kim iktidā iderse bu dörde bulur hüdā
 Dīn kasrını bu çār-sütun üzre hoş binā
 Şānında geldi ثانی اثنين ازهما
 Sālār-ı sēbākın idi eer-hayl-i etkıyā
 Buldı anūnla millet ü dīn revnāk u bahā
 Şol resme virmişidi mehābet āna Hüdā
 Ğosmān ki oldu sāhib-i nureyn-i istifā
 K'andan iderdi insile cinn ü melek hayā
 Mahsūs-ı لافقی idi mansūs-ı کلانی
 Cüft-i betül ü şīr-i Hüdā kutb-ı evliya
 Kim bir sadefden iki güher virdi Hak āna
 Hem nūr-ı çeşm idi eāna ey şem-i asfiyā
 Nūrından iktibās kılurdu kamer ziya
 Cān virdi yolūna biri bi'ş-şevki ve'r-rızā
 Terk-i imāmet itdi kalub ğayre iktidā
 Ceng idüb oldu şāh-ı şehidān-ı Kerbelā
 Anlar ki itdi ālūne bu resme nā-revā
 Susuz elinde katl ola evlād-ı Murteżā
 Olsun hezār akl ü dil u cān u eer fidā
 Hakdan nisār-ı fażl u salāt u selām ola
 بآية الرسول وآل البيت
 Gūn anda Cebrāil ola meddāh u hem Hüdā

- 5) 175 Yüz yıl yusam dehânımı müşk i gülâbile
Vasf olmaz ise tañ mı kemâlün kelâmile
Bulmazsa silk-i nazm senânile intizâm
Hâk olsa Lâmi^o i reh-i^o ışkunda tañ degül
Yokdur yüzüm kapunda ki bir dem niyâz idüb
Ab-ı şefâ^o atûnls demidür yusan benî
- 180 Redd u kabûl-ı tâ^o atile ger olursa âh
Yarın mu^o sât olursa sezâ-vâr-ı mağfiret
Çün^o âlemine zâtunı rahmet yaratdı Hakk
Medhûn yiterdi bâna şefî^o i zünûbun
Ey h^v âce ağlayu kapuna geldüm itme red
185 Urma yüzüme^o aybımı sy şâh bilürem
Ey cân tabîbî kankı marîz içse şerbetün
Senden şifâ ümîzine geldüm terahhum it
- خدا غفر ذنوبنا و خطانا و سرورنا

Meddâhün olmağa degülem bir nefss sszâ
Sıgmak beyâna bunca ma^o âni bedî^o ola
Devrân içinde her dîr-i msnstır olur hebâ
Pâyün tozına şems ü kamer eyler ilticâ
Deryûze-i nsvâle-i^o afv eyleyem şshâ
Ser-tâ-kadsm ki olmuşam âlûde-i hatâ
Asilerünse hakk-ı şefâ^o at ne gam bâna
Olmaya benden özge bugün müstahak ana
Hüsran anun ki havfle kat^o eyliys recâ
Bir beytüm olsa nazmum içinde sezâ sana
Sâyillere hemîşe çü pîşen durur sehâ
Cürmüm çoğiss lutfuna hqd yokdur intihâ
Dârû's-şifâ-i^o gaybdan oldom irer devâ
Kim bî-kes u garîbem vü emrâza mübtelâ

یا غایب از نوب و یا کاشف الکروب

v

- المسی بروضة الاخيار
- 190 (1) از کزانی خالصش بار دل و در دست
چون سلیمان انس و جان در غنچهش خفته است
لیک فضل فتح را مفتاح رای انور است
اندر دلیج ارمه همچون لاله اهل اهر است
- (5) دیده بختا چون فلک بر سر لوایت از دست
ماهی کسور بنیاستر ملک را غارن کر است
بان شهر شهری بسوزد کرمه بی ستمقر است
کوس شه خالی و بان غلغلی دود سر است
- (10) ایا اهل قصوری در قصورش قصور است
کسر سقایی سفد فغانه را جام نود است
بیشی صدفان مشاشی مهره بر کوهر مست
کچو بنیاشان ترا اند مرده کانی هر دم هر است
- آری اری بقدر اهل جهنم آذر است
- (15) در غنچه ای دان کزانی کزانی اندر است

نظیره دریای ابرار

سرور از تاج بر کوهر که زینب و زینب درست
کهر که اسم الله را بر خاتم دل نقش کرد
لازم کسور کشتی کرمه خیلست و سیاه
شاهی ملک که دارد کلهبانی تحت تاج
ای که بر کردن کشتی سراز تلبر چون علم
عالم ظاهر که هر دم اخذ مالی می کنند
راه آستی بار فظو مان فخر باید مدام
نای دوشین هر دم این معنی سرای کوش دار
بانهی نان و کفی ای قناعت کن از امان
کهر کسی در دار خود دارد چون دارا داری
کاسرهای چینی نه میرغ نستاند بفلس
کهر که بازین ملبس خود فروشی میکنند
بهر پوشش می کشتی از کرم ابریشم کفن
بر خیز از خالی ندی نشیند میر شهر
میرغ بر انجم هر روشن بندری آتیده است

خواهم کی راجه شود از ذکر و فکر عقل و زور
 هست از کون غری و ایهه کی با سیم و زور
 فحلت ان الله غفور دالکی کوید راز عرف
 در قیاس ملک کردون این سرو سامان عقل
 که جو سنی فلسفی را کی شود پرواز عرف
 غفور صد هیرت خود لعل لفظه شیخی و قار
 زاهدی کویش مردم سبک کردانی کند
 در دلش لعل گز نیاید دفتر یوم الحساب
 از عمامه قبه الطهر امامزاده خند
 سر بر لعل گوید او عقدیست از کبر و غرور
 ای که از غما کنی رنگ محاسن را قبیح
 رفتن دل را فرو شوی از مغالطه خیال
 دیده جان لعل کرا چون صغیر از همت تهیست
 از جمال حال مردان آن کسی دارد غبر
 همت عالم سجل و همت عارف دلست
 در لعل آنکس پرد کوازه لعل دل می برد
 پردی مرد میدان از دلست و بی زینغ
 کبر بران لعل آری زیر رانی ای مرد دین
 یار ضای من لعلای نفس کی گردد قرین
 آن زمان کاسب همت الله شود که کاسب دی
 زرع عین زرد بود چون بفتح کاوی زیر خاک
 خاف فقری را تحمل کی شود بی رای صبر
 فستقارا جان غیرین می دهند و ادوی تلخ
 نادر فقریت چون بسوزد جامه خرابی کو مباهی
 حرص را از دل بدر کن تا در آید جبرئیل
 چار طاقت راجه کردون رسانی صد دریغ
 واعظ لعل دم و قنار در سرای خواجگان
 راه باید تیر سوز آفرین است چاره نیست
 چون نداری از سوز فیهی چو دریا زان چوید

جواب نایب لعل کرا لعلیان دل بر افکندست
 کآن طعنه باب عبثت قفل فرج استرست
 می داند باز نش در خانه مردی در برست
 چون هبانی کشته سر کردانی به بحر افکندست
 ماکیان نبود لعلهاشان کوهیه به بال میرست (20)
 خلک دل را ز انقباض غال ممکن لعلرست
 از ریا صد دام در لعلر دانه او مظهرست
 قاضیان را که سجل سیاحتی مظهرست
 بس سرکه کان بر بریاها مستحقرست
 واعظ اماما که دستار عقد بر سرست (25)
 پیش تو الطوف مکر الشیبه نوری منکرست
 شافع دعوی چون نهال سرود لعلدم بیورست
 پیشی از باب نظران چشم عین عبهرست
 کز صفا آینه قلبش چو شمس غاوردست
 لعلجو و رقاء غبر بر نام اش زیر پرست (30)
 کوهیه بی شهر پر برد طیارش چون جعفرست
 در نه لعل فاری بد و در کل بسان جعفرست
 لعلدمت روح القدس ملک ملک را لعلیست
 برد و قبله سجده آورد لعل کرا چشم اعورست
 در دم بیع و شرا بر گفته بیعبرست (35)
 سائلی را لعل زمان جلیک طمع باد آورست
 هدمت شیر خدا کردن کمال قنبرست
 یاره نانی فقیر ناسته را سکرست
 سوختن از استر و بایل لعلین خاکسترست
 مومن پائیده را کی صحبت سک در غورست (40)
 ای که در زیر زمین آفر ترا جواب و غورست
 لعل سریری کرسی لعلر نودبانی منبرست
 کس ترا از سوزنه کردون هصار مر مرست
 کبرمت کف چون صدف محلو دود اهرست

205

(20)

210

(25)

215

220

225

30

- 234 (45) زار و مضطرب جای او چون حلقه بیرون درست
 235 شعله در موم است و ازایش تنهی دل از غم درست
 جوهر بسیار با شب چون محک روشن گریست
 عطش آنرا از غمش در جان لکوی دیگرست
 چون ترا در دل لکوی عدن و آب کو ترست
 که ترا از سد ظلمت سده اسکن درست (50)
 240 کاربان در دو محنت نامرادی آورست
 لهر که در قاروره بجم و ظلمک دانشورست
 گریز از قصر بختان لکوی کوهرست
 لکچو مشوره کورگان تا چند جانت مغیرست
 صبح کاذب از کدر چون دفتر مه ابتیست (55)
 245 پس چرا جانت چو کشتی در غمش بی لنگرست
 لکچو مجنونان دل مستغرقیت بی مضطرست
 گاه کافور سحر که مشک شب در محضرست
 لبیک در دار القضا حکم بچون چاکرست
 کین دمام سفله طبع و آن دگر دوز پرورست (60)
 250 هتیم و کوشی لهر دو الحس از کرم کور و گریست
 کرم نه اخلاک آب و جد و زمینت مازدست
 بعد نصیحات را کرم که اسما مصدرست
 زانکه خارت روز و شب پیش کواهان دفترست
 سود نارد کز ترا صد گسوان و مفقرست (65)
 55 ده زن دنیای دوزخ اصد طلائی کان عزتست
 لکچو آب اهل استغفار گریست
 لهر که چون رفتی قلم میرش پراه سطرست
 که کند ره کیم بکف آنرا که شمع انورست
 خلع کردن باب غیبه کار بار هدیرست (70)
 50 چون خلائی دان که لهر دم بوی او مستفیدست
 ملک شمع است ارمیانی اما هیات آذرست
 نمون ارباب ستم چون شربت نیلو غمرست
- لهر که غیبه کرد قد خود هر مرغ اندر لکوا
 عشق در جانی که باشد کونظفها به بلاش
 جان عاشق از غم محسوسه یابد روشنی
 ز اهدا نایب عدن و هور علمان آذرست
 کرم سوزی اندر روست را چو دوزخ دوزخ نیست
 آب حیوان کی هوری از عین عرفان لکچو غم
 لهر دم از ملک بلاد غم بشهر عیش و نوش
 این هوارست عینه اهرار را اندر نیست
 لکچو غواصان ز آب زنده کی دستت بشوی
 از کد و رستهای دنیا رو و ریه را ساده کنی
 صادق آمد نام صبح از مهر چون شد رو سفید
 ابر کردن جمله بخاری نیست از بحر و جود
 موم این دیبا که زنجیر شد عقل ترا
 تار ماغ عقل را بوی رسد از لطف هوا
 میر بازارست کرم عقل در شهر قد در
 دل مده هر مرغ زین را کرم دارد صدادگان
 کرم لکزان استک برزی و در فغان صد کنی
 رو سر خود کبر میکنی تو بیتی لهر زمان
 اشتغال فعل جهد از صرف امر نفس تست
 در دغصیا ترا نباشد چاره جز اعتزانی
 ای که جنک نفس هو الهی و تلبیری تیغ شرع
 کرم خواهی نام تو باشد مهرس نرد غلوه
 هوی ز دست بد سرشتان میکند جایش بپور
 راستی در کار خود لهر کز نیاید حرف کج
 شبهه ندارد اهل دل را اعتراض با عدل
 قلع انکار اهل لوح استادن مشکلیت
 مرد کوبد کوست اگر چه صد فصاحت گسترود
 بر آفرین مردمان دل مرده کورده نفس می
 از درون مستمندان بهر دفع نف ظلم

جاهللی در صدر اگر پستی را از جهان سر بیخ
در خورست چون زحل هرگز نباشد افتری
فنده لهای غنچه و زمان به های میرتست
هر مرد و مور ترتیب ضیافت میکنند
توسن اعتبار باشد دایم آنرا زیر نین
طلعت خورشید هو را مستری باشد یکان
تو بجو باشی و ره هو کبر و از خلقان متوس
چون خلک کرد سبب حاصل سره کن
کر بجوی عمر باقی عین عرفان پس ترا
چند در دشت بیابان با غرانت ره روی
کر کند خرعون لغت سا هر بهار و مترس
غم کساری مرد را هرگز نباشد کجور دل
خانی از خود نباشد هر دم نباید و باقی شوی
کمی در آید در لباسی دیو و در روح القدس

لا معنی ناهید در سر کشی زمین گفت کو

نیست در معنی سخن تحول لغت کربا و رست

این خوابی گفتنت ماند بجای کشته است
گفتیهای من که خواند نزد شخص حاضران
لیک جوشی کردم از دل نیست در خیاضی بخل
روضه الا هیار اگر تو بکم لقب این را رواست
نام وی هم نزله الا بر آرم سازم سزا است
یک کم است از صد چو اسما در عدد این استرها
دیگران گفتن چه حاجت کفیه لم نقصان غرضی
کرم از هر مکر است این یاره الماسها
آمد از لطف خدا تا ریخ وی الطیر فی

لا معنی شد مخلص من کرم محمود بنام

زانکه در جهان طبع از مهر عقیم چون خورست

یارجم بار و شنایی آشنایی کن مرا

تار هم از طلعت ان ساعت که روز مهرتست

در بقعر بحر باشند غار و غن اندر برست
لهر زمان از ماه و مهر و مستری بالا ترست
جان آن از زردل این پر ز لعل اهرتست
لهر که با شیرین و جرب لقمه اتن پرورست
در طریقه شیر کبری لهر که او شیر ترست

لهر که طالع بدین و بخت و دولت یاد رست

لهر کسی کو عزم حرم دارد هو او را باورست

هر رخ را این روشنازان تونیان آغبرست

غضر را از آب حیوان زنده کی تا غشترست

با سواران ملک کیرد لهر که شاه کشورست

چون کلیم روح را در کف عصایی از درست

خاصه ای جان آن دلی که مهر هو را مظهرست

خود تو دانی تن غبار و مرک باد صحرست

ای که بنداری مهر جانی گرامت مظهرست

بی توانی را که کار خسر وی اندر رست

کمی روا باشد لهر که آنرا که قرا از برست

کرم در بازار دورا نم کساد کوهرست

چون دم روح القدس بوی گلشن جان پرورست

در نزاهت چون جنبان باغ هاشی ازهرست

کرم اسما نور عرش این بنرها فلان درست

یک لهر دارم او هم کم عیم از صد اکثرست

لیک از مرمر هشت صد مرتبه حکم ترست

آنکه دوزد دیده بر شعرم ز عیب اهل شرست

در صفت شب و بعضی سیاره کان از کواکب ثواب و شکایت نواب رمان
و فهم العواقب و رجوع الی الدری المواله

VI

Fâ i lâ tûn Fâ i lâ tûn fâ i lâ tûn Fâ i lûn (- . - - / - . - - / - . - - / - . -)

(1) Uçdı gün dehr âşiyânından bu zerrin-per^c ukâb

295 Beyza-ı sîmîn-i çarhı kapladı bâl-ı gurâb

Bir gazâl-ı şîr-gîri saldı hâk içre zihf

Kavs-i na^c şîyle atub behrâm-ı şeb tîr-i şihâb

Şâh-ı hâver tutmuş iken^c âlemi dârâtile

Taht-gâhın eyledi Dârâb-veş tahte't-turâb

300 Gün beyâz-ı^c ayn-ı^c âlem oldu pür-hâk-i siyâh

Tal^c at-ı beyzâya saldı perde-i gabrâ hicâb

(5) Kıldı bîn ebkâr-ı^c ismet kalb-i^c akrebdan zuhûr

Açdı yüz hâtun-ı gaybi rû-yı^c iffetden nikâb

Hokka-bâz-ı çerh alub bir tas eline sîm-kuft

305 Saçdı bu nat^c üzre zerrîn-mührelerden bî-hisâb

Toldı meydân-i felek bir ceyş-i pür-âlât-ı harb

Kim nazîrin görmemişdür Rüstem u Efrâsiyâb

Lu^c botân-ı şuhla zeyn oldu hengâm-ı felek

İtdiler râşon-temâşâ hâs u^c âm u şeyh u şâbb

310 Olmışidüm ben dahi fikret evinde münzevî

Fikr idordüm dehr hâlin geh hatâ vü geh sevâb

(10) Dîde-i dil zerd u zâr u denk idi nergis-misâl

Çehre-i hâtır perîşânidi mânend-i sezâb

Ney gibi devrân elinden inleridüm zâr u zâr

15 Şem^c -veş kan ağlayub tolmışdı içüm sûz u tâb

Yağdururdu gözlerüm obr-i bahârı gibi yağ

Yog idi berk-i hazân gibi tenümde ferr u tâb

Gonca-veş hâr-ı cefâ-hûn itmişidi gönlümi

Lâle gibi bağrumı gam odı kılmışdı kebâb

20 Zülf-i dil-ber gibi olmuşdum perîşân-rûzgâr

Çeşm-i sâki gibi dil ma^c mûresin idüb harâb

(15) Âsiyâ-yı çarhı tanılardum ki dün-gün bî-sütun

Raks urur seyl-i fonâ üstinde gün şekl-i hubâb

- 325 Seng ü şhen ratb u yâbis gşndüm ü cevduŕ dimez
Her ne kim buldı hemân-dsm ögidür bu âsiyâb
- Seyr ider bir devr içinde hem serî^c u hem batî
Gösterür bir^c azm içinds hem sükûn hem ıztırâb
- Târem-i heftümden açdı nâgehân bir pîr-ruh
Bu'l-^c aosb heykel cüvân dil nahs-rû^c âli-cenâb
- 330 Hem zamîrinde anuñ âyîn-i küfr ü resm-i dîn
Hem nihâdında anuñ kevn ü fesâd u inkılâb
- (20) Çıkdı altıncı revâkûn manzarından bir emîr
Sa'd-kirdâr u şeref-bahş ü siyâdet intisâb
- 335 Pulmuş andan^c izz u revnâk^c ilm ü tenzîl ü edeb
Olmış andan bâb-ı ahkâm-ı^c amel rûşen-kitâb
- Kal^c a-ı pencümden açdı bir mübâriz dil-kemîn
Ki dem-a-dem kârıdur şûr u şerr u ceng u^c itâb
- Oldur eflâk üzre zarb u harble sâhib-kırân
Oldur encüm içre tîğ-i kâhrile mâlik-rikâb
- 340 Sâhib-i kasr-ı çehârûm şehriyâr-ı mülk-i şark
Mülk-i mâğribden yana kılmış meger^c azm u zehâb
- (25) Ol sebebden tutmuşıdı^c âlemi zulm-ı zûlem
Gerçi kim her kûşede varıdı yüz nâyib-menâb
- 345 Pes üçünci hacleden gösterdi bir hâtun cemâl
Hân-ı aşıkdan elin hınnâlayub geçmiş hizâb
- İşret esbâbını bir kanûn-ı rindân sâz idüb
Bir sline câm almış birine çenk ü rebâb
- Oldı ikinci serîr üstinds zâhir bir debîr
Defter açmış cev-be cev eyler oihân hâlin hisâb
- 350 Akıl u shl-ı temiz u nûkte-dân u horde-bîn
Fâzıl-ı pür-mâye hurrem tab^c u şevket-iktisâb
- (30) Çıkdı evvelki serânuñ perdesinden bir cuvân
İzz u kadr u hürmet u fażl içre hoş mâlik-nisâb
- 355 Gerçi kim vardur ruhunda zulmet-i gamdan eser
Mihr-i hakkile velîkin gönli tolmış ferr u tâb
- Buldı ziyet çün bu resmo^c arşa-i divân-ı qarh
Kâr-dân-ı^c akla ber-resm-i edeb kıldum hitâb
- Didüm ey ser-çeşme-i ikbâl u dâniş nûr-ı mahz
Bu tılısmuñ gerdişinden hâsıl itdüm ıztırâb
- 360 Gösterür bu takta üzre yazılan eşkâl-i nûr
Gâh sa'd u gâh nahs u gsh direnk ü geh şitâb
- (35) Her bir eşkâlinde yüz bîn işkâl var hall eyle kim
بار اینا من هذا شیء عجا
- 365 Didi kim ey kethüda-yı hâns-i vehm u hayâl
K'ey yakîn bil kim degüldür kendünden bu inkılâb
- Cümlesi mahkûmdur hâkim ana şol pâk-zât
Kim anuñ hükmindedür nâr u hevâ vü hâk u âb

- Pertev-i nûr-ı cemâlinden bular bir lem^c adur
Oldurur nûru's-semavâtü'l-^c ulâ bî-ih^ctiçâb
- 370 Cümle âsâr u^c alâmet ol şehûn te'sfiridür
Uşbu lu^c betler *برای اسامی در من کل باب*
- (40) Ya^c ni hizmotkârdur bunlar tutarlar hayr u şer
Her ne kim emreyleye *من عنده علم الكتاب*
- 375 Hazıru'l-evkât u^c ibret-bîn olursan sen dahi
Zî-sa^c âdet zî-beşâret *انه حسن الخاب*
- ^cİbretinden gıybet itme hizmetinde hâzır ol
Ehl-i hüsrân olmayasın tâ ki sen *من غاب غيب*
- ^cAkl iderken bu mu^c ammanun rumuzın cânê pal
Nâgehân mağrıkdan itdi bir^c aceb nûr iltihâb
- 380 Şan gelu-yı ehremenden urdı dem rûhu'l-kuds
Nahl-ı Meryem-veş dirildi mürde iken ehl-i h^vâb
- (45) Leyletü'l-hublî toğurdu çîn şehir bir nûr-ı pâk
Kim cebîninden ider hüsn ü ziyâ dehr-intihâb
- 385 Hıyre öldi dîde-i ehl-i felek ol nûrdan
Her biri düşdi yüzün *حقى ترار با طرباب*
- Dil-halflî didi *ای لاجب الافلین*
Nûr u nârun kiblesinden eyleyüb ser-piç ü tâb
- Kıldı cân ile teveccüh maksad-ı maksûde ol
Bildî kim bunlar mezâhirdür kamu bî-irtiyâb
- 390 Ol hekîmün hikmetine Lâmi^c f irmez^c ukûl
Sen hatânî gözlegil *والله اعلم بالصواب*

VII

قصیده نضاب العزبان در نقد احوال اکوان

Fâ i lâ tûn Fâ i lâ tûn Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (- . - - / - . - - / - . - - / - . - -)

- (1) Bir bölük rind-i cihânuz yokdur ad u şanumuz
395 Kılmışuz mesken kanâ^c at kâfını^c anka-sıfat
Hâk-i rengîn-i zer içün dökmezüz biz yüz suyun
Komamışdur canda^c ukde bend-i sîm içün bize
- (5) Def gibi kızdurmazuz yüz bir iki mankur içün
Olmazuz bir cânı içün kirm-i ebrîğüm gibi
- 400 Yakmazuz dil lokma-i cerbile şehvet nâfına
Ni^c met-i dünyâyı içün gam yimezüz kim rûz u şeb
Mûr u mâriğün nedür ten-perver olmak her nefes
- (10) Zâhidâ yiter bânâ^c arz it cinân-yimişlerin
Genc-i Kârûnî yılan gibi ne hâcet beklemek
- Şöyle bî-pâ vü serüz kim çarh^cdur hayrânuz
Bûlbûlân-ı kuds olursa tañ mı hem-destânuz
Çarh-ı^c âli gibi gevher-senodür mizânuz
Ol cihân müşkillerin hâl eyleyen sultânuz
Atmazuz gam nârına sîm ü zer içün oânuz
Hulle-i cennet olursa yaraşur ekfânuz
Şerbet-i nûşındur eşk-i dîde-i giryânuz
Kurs-ı mihr u girde-i mehtâb olubdur nânuz
Çün gıdâ-yı oân u dildür lokma-i Lokmânuz
Hirmen-i âsmâr-ı cân-perverdürür bustânuz
Var yimezler ceybîdür dün-gün bizim hemyar

405

Her kabarcık bir güher dürr-i âb-dâr ey ehl-i kesb
M'ola yoksa destümüzde gevher-i rahşânumuz

410

Pür cevâhir ide dehri gark ola fulk-i felek
Kaynayub cûş itee cândan kulzum u ummânnumuz
Gözün aç ey h'âce şamma bizi aç gözlü gedâ
Genc-i şâhi birle pürdür hâtır-ı virânnumuz

(15)

Şuretâ bir toğru harfi yazmazuz ma'nide lik
Nusha-i yâkûti nesh eyler hatt-ı reyhânnumuz
Benlik ikliminde bi-hadd seyr kılduk tûl u arz
İşret-i âbâd-ı fenâdur şimdi şehristânnumuz

415

Anunçun pür-haridâruz bu bazar içre biz
Kim metâ -ı fakr u zilletdur tolu dükkânnumuz

Nakş-ı pehlûmuz ne gam göetorse bir bir buriya
İşk-ı râhından haber virür ten-i uryânnumuz

420

İstikâmet mistarîdur regleri âşıkkların
Çıkma dir bize çiziden pîr-i hikmet-h'ânnumuz

(20)

Ey nehâlilerle zeyn-i hâne iden bilmiş ol
Hâk pister seng bâlin kabrdur eyvânnumuz

Ey geçen dîn sadrı yapma şeh-nîşinler kasrına
Çün ecel ferrâş u Azrâildur derbânnumuz

425

Har gibi olsak aceb mi bâr-gîr-i derd ü gam
Bağluyuz dünyâya gitmez arkadan palanumuz

Dâr-ı şeytân gibi sekdur toptolu dil hücresi
Bi'llah insâf it nieâ olsun melek mihmânnumuz

430

İşk cerrâhi çeküb gam tîrini bağrum yarar
Dir ki kalmışdur derûn-ı dilde bir peykânnumuz

(25)

Hâsıl itme isteyen nâz u na'im-i âlem
Bir nefes olsun bu yolda bende-i formânnumuz

Hırka-i sâlûsi yakduk bir nemed idüb kabûl

Zerk tavkından berîdür oûbbe vü kaftânnumuz

435

Dâne-i tesbîh-i biz tezvirîçün dâm itmezüz

Sinode ihlâs tohmin sağıdı çün dihkânnumuz

Cânnumuz gerdân gibi pürdür safâ vü mihriye

Mâh-rûlardan değil hâli anunçun yanumuz

440

Bi-ser ü pâ gerçi ser-gerdân-ı meydân-ı gamuz

Mihr ü meh topına baş egmez velf çevgânnumuz

(30)

Haksâr-ı pür-havâyuz gerçi râh-ı işkda

Âb-ı rûdur çarha amma dîd-ı âteşdânnumuz

İki yirden kuşanub geydük melâmet hırkasın

Çâkdur gerçi yakeruz pâkdur dâmânnumuz

- 445 Demler itsek nâr-ı sūzân gibi yakar °âlemi
 Ney-sıfat bād-ı havâdur sanmanuz efğânumuz
 Bî-nevâlık yollarından bir ser-âğâz eylesek
 Zührenün sâzın şiksst eyler dem-i elhânumuz
 Levhümüz câm-ı safâdur dersümüz tasnif ü nakş
- 450 Hôş-sebûk dillerle her dem içsrtüz ritl-ı girân
 (35) Dürd-keşlikdür bizüm şâm u seher idmânumuz
 Ağzumuz gerçi yumulmaz subh-âyîn handsden
 Şeb gibi saydurmazuz bir kimseye dendânumuz
 Sar sar-ı kahr-ı ecelden rûyumuz çîn itmezüz
- 455 Kim beşârst yellerindendür bizüm tûfânnumuz
 Yer yüzini fitneler tutsun tezelzül yok bize
 Kal°a-i gerdûn gibi muhkem durur bünyânnumuz
 Bağrumuz yakub delübdür sinemüz gerçi havâ
 Ney gibi amma degildür âh u efğân şânnumuz
- 460 Şöyle °ışk odında misk-âsâ göyündürdük oiger
 (40) Bûy u düdi birle toylar °âlemi büryânnumuz
 Yakmışuz cânân önünde sine yağından çerâğ
 Rûşen olsa gün gibi tan mı ruh-i handânumuz
 Cân içinde şöylo bir şûr eyledük hâsıl bugün
- 465 Heft deryâyı içüb kanmaz dil-i °atşânnumuz
 Çekmezüz zulmet gamın cûyâ-yı âb-ı Hızır olub
 Çeşmemüz hurşîd ü mehdür çarh şâdirvânnumuz
 Eylerüz dün-gün teyemmüm bulmayub bir katre âb
 Gerçi deryâlar döker çeşm-i güher efşânnumuz
- 470 Cân u dildür câm-ı Com âyîne-i İskenderi
 (45) Gel berü rûşen nazar kıl ey meh-i tâbânnumuz
 °Arız-ı pür-hatt u hâle neylerüz idüb nazar
 Gevher-i rûşen nihâd u sâde dildür cânnumuz
 Bulmadı devrân gülünde zerrece bû-yı vefâ
- 475 Lâle-veş bağrını yakdı bülbül-i büstânnumuz
 Çeşmümüz toymaz cemâlinden meger kim dest-i yâr
 Hâk-i pâyinden pür ide şîşe-i ecfânnumuz
 Taparuz dil-besrlere amma mürâyiler gibi
 Koynumuzda sekr için hıfz itmezüz evsânnumuz
- 480 Gönümüz şâd u safâdur cânnumuz ser-sebzdür
 Olalı ssrâr-ı °ışka cur°a-dân âbdânnumuz

(50) Bâde-i bezm-i elestün mestiyüz yok bizde rad
 Nâş-ı cândur her ne sunsa sâkıf-yi devrânımız
 Sâkiyâ hâsiyyet-i ^caks-i leb-i cânân mıdur
 485 Gördiğinos şol me-yi la ^clînikaynar kanımız
 Feyzîñüz olsun müdâm ey câm-ı Cem sâkıfleri
 Devrûñüzde şâd u hurremdur dil-i nâlânımız
 Sion-i mü'mindür çü dünyâ umaruz Yûsufılayın
 Müntic-i teşrîf-i taht-i Mısr ola zindânımız
 490 Gök-i gamdan şât-ı üstür-dil gibi havf itmezüz
 Şîr ü bebr ü ejderhâ-demdir sek-i çûpânımız

(55) Mâye-i ^cömri çürütdi h ^vâce derd-i sâdile
 Ah kim bu yolda her giz bilmedük hüsrânımız
 Râyûnı kibrit ü eşkün ziybak itdünse eger
 495 Kalbûnı hâlis-zer eyler himmet-i pîrânımız
 Nakd-i vakti nîsyey ocagında yakub itme kül
 Rûz u şeb ey tâlib-i iksîr olan ihvânımız
 Gitdi mâzî hâli müstakbel dahi meşhûldur
 Hakka sarf olmazsa müşkil eldeki bir anımız
 500 Almamışdur diz çöküb gün ^cışk pîrinden sâbak
 Zâhid-i sad-sâleyi bil tıfl-ı 'ebced-h ^vânımız

(60) Bizi gıybet eyler ol fâsık dir imiş şeyh-i şehr
 Şükr-i Hakk kim kendü gibi Hakka yok bühtânımız
 Ne haber-dâr-ı reh-i Hakdur ne itmişdür sülûk
 505 Menzile iltem seni dir şeyh-i bî-sâmânımız
 Geçse her daccâl tañ mı Mehdi-yi âhir-zamân
 Gökden inüb zâhir olmaz ^cîsî-yi pinhânımız
 Nefs-i fir ^cevni ne tañ ejder gibi kaldursa baş
 Çün ^casâ itmez havâls Mûsî-yi ^cimrânımız
 510 Çün degildür zinds dil her jende-pûş u nûkts-gıy
 Pes niçün suretle târâc idevüz imânımız

(65) Hâlden bilmez müderrislerle biz bahs itmezüz
 Kim degildür kıl u kâl ehli bizüm akrânımız
 Nî-fakîh-i hiyle-âmûzuz ne merdüm-kuş tabîb
 515 Çıll-ı kıl u kâlden pâkizedür ^cirfânımız
 Vâ ^cizun bârid deminden var tondurma dımâğ
 Dem-be dem gel seyr kıl garmıyyet-i nîrânımız

- Men^c -i rü'yet itse tañ mı münkir-i huffâş-çeşm
 Gün gibidür bu husûsa bizüm itmi'nânumuz
 520 Anlamaz sanur sözün monla bizi itmez kabûl
 Kendüzinden yeğ durur bin^c mertebe iz^c ânımız
 (70) Olma câsûs-ı ^cuyûbu'n-nâs mânend-i zenân
 Kim hüner-bînlikdür etvâr-ı reh-i merdânumuz
 Gelsün içsün murg^c u mâhi ins ü cân itdük sebfl
 525 Her yaña nehr-i revândur çeşme-i hayvânımız
 Yağanurmaş bize kazı ol kader bilmez mi kim
 Himmet-i aktâb-ı ^câlcımdür kazâ-gerdânumuz
 Seyf-i meslûliyle müfti ^câşıkâ kasd itmecün
 Çün hılâfıdır o hükümün kavl-i Kâzî-hânımız
 530 Mülk-i Rûm abdaliyuz begler rûsûmın bilmezüz
 Her ne bulsak der-meyân itmek durur orkânımız
 (75) ^cÂlemi rışvat virürsen çok dimez bütün yudar
 Söyle açmış hırş u âz ağzın bu gün erkânımız
 Şahne-i hûni bizo el sunmasun gâfil sanub
 535 Tâ dem-i mahşer uyumaz bilmiş olsun kanımız
 Kendüzin sengin tutub kosun hisâbı muhtesib
 Kim bizümle başa varmaz açmasun noksânımız
 Nûş-ı dârudur diyüb zehr içürür turmaz tabîb
 Sanki mâr-ı vân-sitândur mîr-i mâristânımız
 540 Turfa manterdür pilav ister kabag^c aşın yimez
 Şalgam-ı nâ-puhtedür sâfi-i bâtıl cânımız
 (80) Herze söyler ahteründür dir müneccim hayr u şer
 Cümlesi takdîr-i Hakdûr böyledür fikânımız
 Bâl-ı uştur-murgdûr ko felsefiler hikmestîn
 545 Biz ledün tâvûsıyuz ^carş üzredür cevânımız
 Neyler ol yirde kıyâs-ı mantıkı ey felseff
 Ola çün ^cQalâidü'n-nabî burhânımız
 Kimdür anı tutmayub dahl eyleyen ol demde kim
 Hüccet ibrâz idicek Allah ola ^cunvânımız
 550 Dest-i çüb-i şer^c dür gürz-i girâni ^cârifün
 Let yimsk isterss gelsün rû-be rû şeytânımız
 (85) Mâni^c olmaz bahr u berr seyr ü sulûk-i ^câşıkâ
 Tâvir-i ^carşız feleklerdür bizüm seyrânımız

- Yûsuf-ı cân-büyü içündür bütün zahmetleri
 555 Ka^c be-i Ya^c kûb-ı dildür külbe-i ahzânumuz
 Kalmamışdur levh-i hâtırdâ elifden gayri harf
 Hoş müsecceldür halelsüz mahzar-ı divânımız
 Tercemân-ı sırr-ı gaybuz kuş dilini söylerüz
 Gün Süloymân hazretidür dâver-i devrânımız
 560 Sâlik-i râh-i hafiyüz bâo u rehzen havfi yok
 Şâh-ı dîn Mîr-i Buhâridür bizüm tor-hânımız
 (90) Hacc-ı Boytu'llah için gün şartmış omn-i tarîk
 Pes bizi saklar hatardan mürşid-i reh-dânımız
 Sâret ikliminde bî-çîz u garîb u bî-kosüz
 565 Mülk-i ma^c ni h^v âcesiyüz andadur ovtânımız
 Nola sen olсан dilâ hâk-i reh-i saffû'n-ni^c âl
 Sadr-ı mahfildür bi-hamdi'llah kamu hullânımız
 Cân u dildon ger olursan h^v âco-gânun bondesi
 Şehr-i yârân-ı memâlik olısar gilmânımız
 570 Fazl-ı Hakdan umaruz kim rû-siyâh olmayavüz
 Arz olunsa rûz-ı mahşer Lâmi^c f divânımız
 (95) Müflisüz ihsân uma goldük korîmâ kapına
 Rahmetünden çok degildür bilürüz isyânımız
 Derd yokdur mihnet-i dünyâ vü ukbâden bize
 575 Dordüni hâsıl iderse cân-ı bî-dermânımız
 Hürmetine Rahmeten'lîl-alceminün a^c v kıl
 Her ne cürm itdükse iy ihsânı çok monnânımız
 Pür-cinâyettür sözüm استغفر الله العظيم
 Yâ resûla'llah şeffi^c ol ire tâ gufrânımız

VIII

580

قصيدة رثاء النصارى في كشف النفاق

Nef ü lü Me fâ f lü Me fâ f lü Fe ü lün (- - ./ - - ./ - - ./ - -)

- (1) Ey dil yine zeyn oldı oihân-pîro zeni gör Mordânı nice sayd ider ol râh-zeni gör
 Dâniyi kılur dâneyle dâme giriftâr Bu fitnesi çok sâhir-i pür-mekr u fen
 Git bağlama dünyâya gönül merd isen ey cân Gel kime vefâ eyledi bu kahbo-zeni gör
 585 Güftârı için çerh domürden kafes içre Habs itmedi mi tûtf-yi sükker-şikenî
 (5) Yurd itme birâder bu güzergâh-ı fenâda Ol milket-i bâkîdağı hubbu'l-vatânı gör

Ğam güncine sabr eylo ki Buşrâyile Ya^c kûb
 Ağlamagile şem^c bulur nûr u şafâyı
 Bir dâncye satmışdı sokiz uçmağı Adom
 590 Bu fâniyo sen virüben cân çekişürsin
 (10) Bilem dir isen şâm u sohor hâl-i cihânı
 Başun göge irse n'ola ey serv-i havâyı
 Ön gerçi ki hem-dom oluben güldi yüzine
 Encüm gibi kan ağlarisen yiridür ey mäh
 595 Aldandugışun mekr-i Züleyhâ-yı cihâna
 (15) Fikret yeridür hâl-i cihân ser-be-ser ey dost-^c ibrot gözin aç nûktâ-i lâ-ta^c celoni
 Ol gülğule-i neydo ki cân-bahş demi ko
 Şâh-ı gül oyâ karsuben oynarsa^c acob mi
 Ser-rişte-i maksûde idem diyü^c alâka
 600 Tut hükmilo heb mülk-i Süleymân senün oldı
 (20) Gorm olma goyüb meh gibi iklîl-i murassa^c
 Sor-pençe-i şîrânono tayanmaki dovrân
 Bir tu^c me-i şîrân sunuben pîro-zen-i dchr
 Kuvvetde tutam Sâm u Norimân-ı zamânsın
 605 Sanma yüzi güldüğü içün bülbülü hoş-dil
 (25) Gerçi ki güller gayret idüb şem^c-i dil-ofrüz
 Bağrı pür ikon başile bu dord u elemden
 Bir huşk-dori içre yatur kalbi perîşân
 Dil çekmez ikon zerre kadar nâzını cânun
 610 Sanmaz mı ki hâk olacağın bād-ı hazândan
 (30) Âlemde yitor^c ışk u vefâ sâlike reh-ber
 Kânûn-ı şifâ isterisen Bâ-^c Aliyyi ko
 Gel tapma müneccim gibi eflâk u nücumâ
 Bâ ma^c şer ise sözlörânün^c öşri dogil râst
 615 Ko felsefe çirkâbını kim feyz-i Hudâdan
 (35) Kur'ân u Hadîs oldı sanâ mantık u hikmet
 Ser-goşte yatar hâme-sıfat karala dofter
 Cân ma^c rifote toymazsa tañ mı ki mâhî
 Zâhirdağı tâ^c ât u^c ibâdâtunı sayma
 620 Dirsen ne sebebden beni her gibi yider nefs
 (40) Ten-perver olub neyloyesin kabre giriock

Dârü'l-forah itmadimi boytû'l-hazanı
 Kan yudmagile n'oldı^c akfk-i Yomeni g
 Bi'llâhi ne imiş cennetün ey cân seme
 Yanunda ne kıymetli bu dünyâ-yı denf
 Var gordon-i gordunda bu kanlu kefeni
 Tâci nece çalındı yiro yâsomeni gör
 Son bād-ı hazân n'oyledi berk-i semon
 Gün var mı ki tağılmaya bu oncümoni g
 Cân Yûsufun n'oldı dilâ pîreheni gör
 Bu culcule-i defde olan tenteneni gör
 Son bülbüle ol nağmoyi ta^c lîm idoni g
 Bağrı deler elmâsile dürr-i^c adeni g
 İrürmedi mi mührüne dest-i ohremeni g
 Başundagi her şeb yanan odlu logoni g
 Bir kez yudar cîder gibi bin pîl-teni
 Topragile post itmedi mi Kûh-keni gör
 Rûstomleri bu Zâl-ı cihân notdi kanı
 Gol gül gibi cânındağı yüz bin dikoni
 Amma tutuşub oda yanar cân u teni gör
 Her dem salınur bağda serv-i çemeni g
 Etdi bu fonâ kohası müşk-i Huteni gö
 Şimdi götürür tağ gibi bâr-ı mihoni g
 Bülbüllerin oda yakar ol gül bedoni g
 Var okı yûri kıssa-i Voysel-Karanî gö
 Güftâr-ı Ebü'l-Kâsımile Bu'l-Hasanı g
 Âlemlere ol nûr u ziyâyı vireni gör
 Bed-fâl durur bâm gibi her suhanı gör
 Şehd olub akar^c âleme hikmet-leboni g
 Ko düzme kelâmı korom-i zu'l-mineni g
 Dil safhası pür-hatt-ı hatâdur gol an
 Dil-toşne gezer bahrde iken dohoni gö
 Aç didoni bātındağı şirk ü vosoni gör
 Boymundağı dünyâ emelindon roseni gör
 Heb tu^c me-i mâr olsa gerek bî simoni

Her dem içüben hân-i oigerine kılur kayy
 Var serv gibi câme-i ahterle salınma
 Ol zülf-i dil-âvize gönül bağlama ey cân
 625 Başdan ayağa ma^c sayat ikon bu vücûdun
 (45) Âdem-dem olub râh-ı ^{ظہار} sülûk it
 Zârf vü du^c âdur bu husûf-ı gama dormân
 Yokluğa düriş benliği ko fakrı kabûl et

Çün mi^c do u ^{hân} oldı sebâyiyle deni
 Pâmâl-ı gam olan gele sebz-i dimeni gi
 Şol dâmeni altındağı çâh-ı zekânı gör
 Gel Lâmi^c fya^c ayb-ı oihânı ko seni gör
 Şeytâna neler eyledi bu kibr u meni gt
 Ah cbr-i bida^c kapladı rû-yı süneni gt
 Fakr olmadı mı Fahr-i Nebi-yi Medent e

IX

تصیہ آئینہ صافی در عرض صورت انصافی

630 Fe i lâ tün Me fâ i lün Fe i lün
 (1) Lâmi^c f gerçi kim sühendânsın
 Nazm u nesrilo^c ömre zâyi^c idüb
 Gösterürsin şu resmo vaż^c u sükûn
 Geçinürsin dil ehli sadra geçüb
 635 (5) Zâhirün gerçi ser-be-ser ma^c mür
^{امن الشعر الزہی} dūr işün
 Medh-i her dânda sîdk-^c arzın idüb
 Satdıgün mühre-i müzehrefdür
 İtdün inşâda^c aybuni ifşâ
 640 (10) şin-i şeyni cihânda anlamadun
 Dem u ofşân-ı dîvdür virdün
 Şâh-ı mülk-i dil olmasan no^c acob
 Çün gezorsin uyub sek-i nefse
 Nâr-ı dinâra cân atub her dem
 645 (15) Zer gibi tağıdursın idrâkun
 Ab-ı sîm üzre dem-be-dem cândan
 Meh gibi rûz u şeb yilüb yupurub
 Noyler ey rûh sende zulmet-i ten
 Ne durur bu libâs-ı rengâ-renk
 650 (20) Câme-i^c ıyd u cum^c a arzını ko
 Çorb-i lokmayla olma ten-perver
 Ni^c do çün pâki her dem ido pelîd
 Sana dün-gün hudâyiken Rezzâk
 Ne durur bunca ni^c met u müknet
 655 (25) Meğrebün düşdi çünki berf-âbe

(. . - - / . . - - / . . -)
 Lîk bîhûdo gûy u nâdânsın
 Hâk u hârâya govher-ofşânsın
 San cihân içre kutb-ı devrânsın
 K'ey sebûk-sor iken girân-oânsın
 Lîk bâtında cümle vîrânsın
 Hüsn-i nazm içre ya^c ni Hassânsın
 Ma^c den-i kizb ü kân-ı buhtânsın
 Lîk zu^c munda govher-ofşânsın
 Sözlerün gibi k'ey perîşânsın
 Cehl içinde nişân-ı^c acob-şânsın
 Gerçi âdem-dem u perî-şânsın
 Nefs u şeytâna bende-fermânsın
 Seni sen şâh sarma sekbânsın
 Şem^c-voş zerd u zâr u giryânsın
 Mâliqün pâymâl-ı dânânsın
 Berk-i şimşâd gibi lorzânsın
 Sahn-ı^c işretde gûy u çevgânsın
 Çün ser-â-pâ-yı nûr-ı Yezdânsın
 Akibet çünki zâr u^c uryânsın
 Çünki şîr esîr-i ekfânsın
 Sonra düzahda sîne-büryânsın
 Bende-i halk esîr-i dendânsın
 Rızkiçün her nefes hirâsânsın
 Bir iki gün ki bunda mihmânsın
 Menba^c -ı sehv ü^c ayn-ı nisyânsın

- Çarh-voş kasrlar idüb bünyân
 Göge çıksan Mesîh-vâr âhir
 Kıl u kâl oldı ^Cilmden behrân
^Cilm kim Hakka reh-nümâ olmaz
 660 (30) Uf anun gibi şem ^C-i ^Cirfâna
 Çıksun ol göz ki yokdur anda ziyâ
 Şol karındağın olma yoldaşı
 Tuf anun gibi herze eh yüzine
 Şol gühürsin ki iki dünyâyı
 665 (35) Govherün kadrini sîdun nideyim
 Bunca hâr-ı belâ yolunda ikon
 Mogor ey ebr ben fütâde için
 Kim idiser ri ^Câyetün ey ^Cömr
 Eylersen homîşo nefse gazâ
 670 (40) Hâk olursan reh-i Hudâda oger
 Şimdi zulmotle hâk isen ne ^Caceb
^CIşksuz bir çerâğsin bî-nûr
 Hâkd-ı ihvân u bend u zindâna
 Bende kıldunsa ger hovâ divini
 675 (45) Reh-zenündür kuyûd-ı penc-havâs
 Nasr kıldun çü şugli dünyâya
 Nazar itsen cemâd sendon yor
 Kankı suretde kopmanı yâd it
 Hor nefes inle iy gönül candan
 680 (50) Cem ^C-i sîm u zeriçün ey h ^Vâce
 Çünki ol mâldan temettu ^C yok
 Virme dünyâya gönli divşür özün
 Cân-ı Ya ^Ckûba yüz oser ey dil
 Kılсан ey dil nola giribân-çâk
 685 (55) Ey felek saña kim gönül virsün
 Göz karadub saña düşenlor için
 Başa çıkmadı kimse mihrünile
 Kime yâr-ı vefasın ey dünyâ
 Sâm u Rüstem zobûn-ı kahrundur
 690 (60) Çün sular tizrok gülün nideyim
- Rûz u şeb pâsbân u derbânsın
 Bir avuç toprağile yeksânsın
 Halk içinde hoş ehl-i ^Cirfânsın
 Anı terk it oger müslmânsın
 Kim ziyâsında kör ü hayrânsın
 Nârsuz hânc nâra koyansın
 Ki gamından esîr-i ^Cisyânsın
 Ki dominden kurîn-i şeytânsın
 Sâysalar kıymetünçün orzânsın
 Şimdi hâk içre h ^Vâr u çaltânsın
 Ey gönül gül gibi ne handânsın
 Dem-be-dem bî-karâr u giryânsın
 Rûz u sâl u meh içre bir ansın
 Şîr-i cengi vü mord-ı meydânsın
 Kadr u rif ^Catda mihr ü keyvânsın
 Çerh-i fitratda şems-i tâbânsın
 Gerçi ey ^Cakl Hakka burhânsın
 Sabr kıl taht-ı Mısra sultânsın
 Mülk-i dünyâ senün Süleymânsın
 Çün giriftâr-ı çâr-erkânsın
 Gâv-ı hurmen har-ı boyâbânsın
 Nâmün insân ne turfa hayvânsın
 Gerçi şeklile şimdi insânsın
^Cûd-ı dem-keş noy-i pür-cîğânsın
 Katı bî-hâsıl u perîşânsın
 Mâr gibi kuru nigohbânsın
 Anı fikr it ki son peşimânsın
 Heer-i Yûsufla beytül-ahzânsın
 Serv gibi çü pâk dâmânsın
 Hoft-ser halka halka su ^Cbânsın
 Tâk-ı ebrû gibi hoş oyvânsın
 Rahş-ı amâle gibi özge meydânsın
 Rûz u şeb hem-dem-i hozarânsın
 Zâl-veş kân-ı mokr u destânsın
 Ser-be-ser gerçi bâğ u bustânsın

- 695 (65) İtimâd itmezem harâretüne
 Şom^c a her dem zübânıdır çü ziyân
 Hâlün endişe eyle öndünden
 Hakda zann u kıyâs bâtıldur
 (65) Uymadı pünki kavlıne fi^c lün
 Sumt u^c uzlet yolını tutdunsa
- Dem-i germiyyet-i zemistânsın
 Lâmi^c i böyle son ne handânsın
 Sonra şermendo vü peşimânsın
 Merd-i da^c visen ehl-i butlânsın
 Her ne dirsen sözünde yalansın
 Umaram kim sezâ-yı gufrânsın

X
 سلطان بايزيد بن سلطان محمد
 وجعل مطاع الدنيا مشربة

در تمام و مدح پادشاه مجید
 نورالافتاحی مرقدہ

Fâ i lâ tün Fâ i lâ tün Fâ i lâ tün Fâ i lün (---/---/---/---)

- 700 (1) Nûrdan^c arz eyleyüb leşker-i şoh-i hâvor güneş
 Subh-dem çokdi livâ-yı cjdeshâ poykor güneş
 Tovsen-i çarha hilâfî na^c l urub oldı sūvâr
 Yine^c azm-i rozm idüb sultân-ı bahr u bor güneş
 Leşker-i Hindün görüb şâmî zirih geydüklerin
 Çokdi Mısrî tîğ urundı bektor-i miğfer güneş
 Oynadub zorrîn siper meydâna sürdi rahşını
 Rüstom-i destâna benzer husrev-i hâvor güneş
- 705 (5) Tagıdub yüz biñ tümen saf leşkerün com^c iyyetin
 Feth u nusret birlo oldı, âleme server güneş
 Kal^c a-ı çarhı clindon şâh-ı şâmun almağa
 Bir havâyî top ile her subh-dem sar sar güneş
 Ateş urub mezra^c -ı cflâke ser-tâ-ser yine
 Mülk-i şarba akın itdi günderüb leşker güneş
 Bir düğün urdı yino kalb-i siyâh-ı âlema
- 710 (10) Sikke kodı çarh mülkinde olub dâvor güneş
 Hak budur şâh-ı cihân kasrı önünde zeyniçün
 Nûrdan zıncır idüb kandil-i zor asar güneş
 Germ olub hüsn-i cihân efrûz u âlem tâbına
 Eylodi şevkiyle bu hoş matla^c ı ezber güneş
- 715 (10) Bahr-ı Hindün çark idüb zevrâkların yokser güneş
 Nîlgün-deryâya saldı nûrdan lehgor güneş
 Atdı bir zer humbara yakdı folek fulkin tamâm
 Neft urub zulmet gemisin itdi hâkster güneş
- 720

- Sîmden takdı kürekler zeyn idûb otrâfına
 725 Nûrdan yelken açub yürütdi fûlk-ı zer güneş
 San felek bir barçadur estâb u âlâtiyle pür
 Ana bir zor-gönlük urdı eyloyüb ofser güneş
 (15) Leşkor-ı Ye'cûdudur encüm molek mülkinde yâ
 Subh-dem nûrile çekdi sodd-i İekender güneş
 730 Bir kalenderdür olindo nukra gün âyine-vâr
 Çâr-su-yı çarha girmiş itmekiğün cer güneş
 Sanasın cân-bâzdur hengâmec-i çarh içre kim
 Nûrdan germiş reeen zer-tîgilo oynar güneş
 Sîmden çadur budursa tan mı ^câlem başına
 735 Her seher oovlân urub tavûs-ı zerrîn-per güneş
 Dâno-i encüm direr meh hirmenindon her eher
 Bir horus-ı zerd u la^clîn tâcdur tonzer güneş
 (20) Mülk-i garbun eayd kıldı esmden ördeklerin
 Şâhbâz-ı çarhdur ^cankâ-yı gondân-for güneş
 740 Makdomindon dîde-i Ya^ckâb-voş açıldı dohr
 Yûsuf-ı gül-pirehendür sanki la^cl-efser güneş
 Yâ molek timsâlidür yâ bir perînün sureti
 Yâ Sikonder câmîdur yâ ofser-i kayeor güneş
 Hûrev-i cflâkdur destinde san bâz-ı sofid
 745 Yayunur şîrîn-sıfat havz içre bî-mizer güneş
 Atlas-ı subhile itdiler felek mehdini zeyn
 Urdı gün ^cisâ gibi şob-meryeminden ser güneş
 (25) Yazmağığün şâh medhin lâciverd cvrâkına
 Safha-i gerdûna çekdi nûrdan mîstar güneş
 750 Bir şehinşâh-ı felek portev durur kim her seher
 Olsa hâk-i dorgehi ahterloyin dor-h^var güneş
 Zill-ı Hâk şeh Bâyezîd Muhammed hân ki amun
 Yüz sürüb buldı ayagı toprağına fer güneş
 Bir felekdür tâk-ı kasrı kim der ü divârına
 755 Her medor bir mâhdur merkûz u her mermer güneş
 Ol şehün bir dom çakub eyvânını eeyr itmego
 Çarh üstinden turub her dom komend atar güneş
 (30) Sar çar-ı kahrundan itmiş söyle şâhâhavf kim
 Dem-bo-dem ditror hazân berki gibi muştâr güneş
 760 Hayme-i kadrun öninde nuh-felek bir sayebân

Germ olub cāmi^o de vā^o ız yād iderse rāyūnī
 Ārş ana kürsi olur mahfil kamer minber güneş
 Tır-i pertābun havāsından şohā her gün gelüb
 765 Çarh meydānında bir zerrin kabak diker güneş
 Simū zorden her gice com^o itdūgin sarrāf-ı çarh
 Haro idüb hergün kılar kapunda hāk-i der güneş

(35) Satmagiğün haylūne altun sulu tiğü siper

Kadrūn ordusunda kurmış nurdan çāder güneş
 770 Kāzı-yı çarhun sicillātında yazdırmış özin
 Kesb-ı kadriğün kapundan bende-i kemtor güneş
 Sensin ol kim hāk-ı pāk-i pāyi esb-i haylūnī
 Tutiya idüb kılur çeşm-i dilin enver güneş
 Sırrı-ı ferdā gün gibi ruşen zamıründen bu gün
 775 Mazhar-ı nūr-ı Hudāsın senden umar fer güneş
 Nūrī rā-yı ālom ofrūzundan itse iktibās
 Māha irmezdi husuf olurdu her ahter güneş

(40) Şāha bir zerrin külöhlü ku goçub kendin satar

Altun üsküf üzre takub sim-gün perlor güneş
 780 Her kaçan dest-i gühor bārūn gülābiyle yusan
 Simden ibrik moh-zorden loğon tutar güneş
 Raks urub nūr-ı cemālūn şevkine hor şebh-dem
 Def tutar bezmünde yāhuol gezdürür sāgar güneş
 Tır-i çarhun menzili kalb-i ādun olsun diyü
 785 Cobhe sürer yire moh yüzün göğü tutar güneş
 Tanmı bu karn içre olsañ husrev-ı sāhib-karān
 Toğmadı bure-ı yerefdn bir saña bonzor güneş

(45) Her gice gerdün ilo top taşların tartar nücūm

Her seher atar ādū hısnına ser tā ser güneş
 790 Tālii dūsmon zūhal eribi nuhuset bulmağa

- Od atub her gice hasmün kal^o asın yakar şihâb
Her seher kasd-ı^o adunîğün çeker hançer güneş
Her ne mülke^o azm idersen feth ü nusretdür karın
795 Maşrik u mağrib senün sensin muzaffer-fer güneş
Bulmağışün şehriyârâ kal^o a-i a^o dâna râh
İnüb en yir altına her gice nakb cyler güneş
(50) Şehsuvâra gice gündüz tan midur istabluna
Kehkoşân sîmîn tavile olsa satl-ı zer güneş
800 Her seher dergahüne yüz sürdüğışün bende-vâr
Sob^o a-ı soyfâre işre oldı ser-defter güneş
Her dem ağızından saçar ojder-voş a^o dâñ üzre od
İtse rahşın tan mı Rüstem gibi şîr-i nor güneş
Ey ki bâm-ı kubbe-i kasrunda bir hindû-zühâl
805 Vey ki bâb-ı der-geh-i kadrunda bir çâkor güneş
Atuna bir na^o l-ı sîmîn kapuna bir halka mâh
Cünneñe zorrîn gılâf vü tabluna çember güneş
(55) Bir oonfbot^o arz idersen şâha rûz-i^o azmîğün
Bât pâ-yı çarha kim zorrîn siper bağlar güneş
810 Durc-ı çarh üzre urılır bir beşâret tablıdur
Fethüne cyler işâret tâ dem-i mahşer güneş
Gâliba hasm-ı bed ondişen dökübdür kanını
Kim şafak sahnın ider her subh u şâm ahmor güneş
Meclisünde küçük ü büzürg muhayyer olmağa
815 Nakş bağlar işbu rengin şî^o re hunyâger güneş
Dil-berâ nûr-ı ruhândandır cihân-yokser güneş
Yanub ol atışden olsa tan mı hâkistor güneş
(60) Lâf-ı hüsn urmazdı bir gün çorm olub oflâkdo
Görse cy meh pertov-ı şem^o-i cemâlün ger güneş
820 Vozn-ı hüsn idüb senünle çarha ağıdı güftosi
Haffet idi k'oldı bu vechile müstahkar güneş
Yüzüne ger mâh u mihr olsa mukâbil diridüm
Ey^o arûs-ı hüsnüne ayfinc meh-zîver güneş
Ol yüze çark-ı^o ark olmışiken itsünler nazar
825 Ola rûşon tâ ne yüzden oldı dürr-perver güneş
Göricek zülfün hamın ruhsârün üzre sanuram
Mâh-ı na^o l-ı sîmîn kapuna bir halka mâh

- 830 Bâğ-ı dilde bağladum medhünle bir nahl-i hayâl
Kim ana ahtor-şükûfe mâh berk ü kâr güneş
Rişt-e-i cânile bir silk-i güher zeyn eylodüm
Kim nizâm-ı nazmınun her dūrri bir enver güneş
Lâmi^o f medh eyloyüb rûşen-zamirün gün gibi
- 835 Oldı her bir boytınun tahtında bir mużmor güneş
Vird idelden gün yüzün eş^o ârına evsâfuzâ
Revzenümden her seher şâhâ gelüb dinler güneş
(70) Ben kara toprağı zer kılsa n'ola lutfun günü
Pertev-i subhile eyler hâreyi govher güneş
840 Tâli^o -i nahsum şeref bulmağıñın urdum yüzüm
Asitânen hâkine ey ma^o dilot-küster güneş
Her gice kanlar yudar dordümle şefkatden şafak
Her seher âhum şerârından yanar mużtar güneş
Açduğınca kubbo-i firûzeye her subh u şâm
845 Sîmden revzen kamer yâkutdan manzar güneş
Gicoler deyr-i zebercedde yanan meş^o allori
Eylodükce subh-dem bî-pertev ü bî-fer güneş
(75) Devletün kandili yanub pertevinden hüsrovâ
Dem-be-dem olsun bu tâk-ı künbod-i ahzer güneş
850 Ömrün eyyâmı olub devr-i felek-ves bî-hisâb
Yazsun erkamın nücem ü bağlasun defter güneş

در مدح صاحب قرآن زمان
اسکنه اللہ تعالیٰ فی جوار رحمتہ

XI

سلطان سلیم بن بایزید خان
واسع علیہ من اصناف نعمتہ

- ساقی بیار باده کهنان خوشگوار
امروز وقت صحبت و شادی و غریبیت
فرصت شمر غنیمت رندی که در جهان
پر شیرکاری دم ایام صوم رخت
بربر که هر درخت نوشته بآب زر
چون گل برشت چند بنای چونند لب
از سر بیکر جام چون ترکس درین زمین
چون بآنک مرغزار ترانه های روزگها
گویند باده نوش بجا چندی خردی
منت خدا یار که جوانان سیزه کلا
شاهی که از صلابت گرز کران او
- (1) چون روز عید فصل قرانت زرنکار
جای بگل ترکس رعنا کف در آرز
چون راه کنج بر هر کس نیست آشکار
شمریم و شراب و شاهد و رندی کن اختیار
(5) می خور که نیست عالم خانی بیک قرار
شهر باز آنکس است که فرصت کند تکار
کرد در سرد لعل بدل نازکنت غمار
گاه از زمین لعلی رسد و کاهلی از بار
غوغای بی نهایت اندوه بی شمار
فرم دلند شجور عایای شتر یار
(10) ترک خدان ز غریغ کنند روز و شب غبار

855

860

سلطان دهر شاه سلیم الله نام او
در شرق و غرب و زرد زبانهاست آشکار

865

- همیشه عرود و خسرو دوران و شاه دین
شاهی که نزد هیتر کها چون فرشت
در سد راه فتنه دوران بکند رست
از روزگار است ما و مهر را شرف
در خدمت تو که هر چه نه بند در میان چو نور
از شرق تا غرب بر سر اسر گرفتار است
مهر از شعاع بر و هسان تو منتقل
آن قدر قدرت است که گردن لسان دهر
آن تیغ تیغ است که از آتش دلش
آن گرز گرز است که لشکام داور گیر
آن عزم عزم است که از تندی هجوم
آن جود جود است که هر نقد سال را
صبح از بیاض بینه تیغ تو بر ضیاست
- انفند یار زرم و خریدن کارزار
مقدار ذره نبود طاق زرنکار
در قلع باب همن عد و شاه ذره فقار
ای سایه تو بر سرما فضل کرد کار
کرد در سنگ قهر سرش گرفته چو مار
عمیق و صمدای غسودیت آفتاب وار
ای از عطای کف نوال تو شرمسار
بر زر دارند مکه بناست بهر دیار
(20) یوز جهان دشمن تو شود دهر پرستار
خورشید رعته دارد از آسمان دوار
بیک صبا بمانده بره زار و خاکسار
پیش از حصول قسمت غلغله نش کرده یار
شام از سواد طره رنج تو تیر و تار
(25)

870

875

آب روان هریم تو بر رو کند طواف
 از بهر آنکه نیست و رای پای دستیار
 هشتم و صباغ دولت و دین است ذات تو
 بادا جهان ز نور جمال تو نابد ار
 روشن شود زیر تو دایت هزار صبح
 در نیمه شب اگر بکنی کاری اختیار
 از بوی باد گلشن تو باغ زمانه را
 کرشمه و زده هر عالم شود بهار
 قد لاج هم تد را من مطلع الشرف
 کاند در فی الظلام و یجاشقی النهار (30)
 هست این قصیده همچو صدق ای محیط جود
 نام تو در میان هیولای آبدار
 شاهان غبار خاک رد تست لامعی
 از جان زار او نظر لطف بر مدار

885

چون نخل بند مدح تو با هم روان
 هوی شود ز بخت نصیبم هوشا غبار
 سر تا قدم چو شمع بسوزم و راست جان
 در بزم غم ز ناز دل ای شاه کامکار
 تا نایج سر ساری به سر من بدست لطف
 کردم شکار پای تو این در سالهاوار (35)
 دست سخن یدان مد هست نمی رسد
 پس درد جان و دل بدعا کردم اختصار
 تا درد کانه دگر کند زگرگی هزاران
 تا و کنار سبزه شود هوی سیمرغ کار
 تا ساقی سیر بر پیژم و نشاط عبید
 باستد مهر و ماه شب و روز کاسه دار
 باغ جوانی تو ابد سبز و نو بهار
 باد غزاف ز بولا جهان تو دور باد
 هوی از وجود تست مع و سال را خوار (40)
 سال و مهنت مبارک و عیدت بخت باد

890

XII

895

تصيده لوامع البدايع طائفة عن مطالع التسايع
درمدت صاحب قران حضرت سليم خان
صن المطلع في الترتيب

Fâ i lâ tûn Fâ i lâ tûn Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (- - - - / - - - - / - - - - / - - - -)

(1) Ey Süleymân-rûtbet ü 'İsf-kadem Yûsuf-likâ Voy nerimân-heybet ü Hâtem-kerem Cemîd-
900

Kul olur kol kavşurub görse cemâlün hâr-i 'iyn Gül gibi gûlsen cinân gibi cihân telar s

Ay u günle kavî olunmuş kullarındur mihr u mâh Müşteri olalı yıllardur hâ 'abd-ı müşter:

905 Hâk-i râhun baht u devlet geçmesine âb-ı rû Ayagun tozi sa 'âdet geçmine kuhl-i cilâ

(5) Memleket bir cismdür tapun âna rûh-i revân Saltanat bir geçmdür 'adlün âna nûr a zîj

Kârı zâr olur sonûnle kim iderse kâr-ı zâr Tolmayan cânı nevânile olur cânına vâ

Sensin ol 'âdil-dil ü şâh-ı Sikonder-dor bugün çekdi tîğ-i ahonini sedd-i ye'âde-i belâ

Zill-ı 'adlün hâris-i âfâkdur âfâtdan Harr-ı zulm ü cevr-i devr içün zihî hoş n

915 Monziletde hâke saymaz kâh-ı 'Adnî işigün Ferşdür izz u şerefde kadrına nisbet sem

(10) Dahl ider huld-i berine kasrunun her suffası Raks urur havzün içinde mihr ü meh subh u

Kimiyâ hâsiyyet olsa hâk-i pâyün tañ mîdur Tañ budur kim hâk-i pâyün gibi ola kimyâ

İlticâ itse 'acab mi işigüne hâs u 'âm Kim cihân içinde yok anuñ gibi omn üzre o

İştirâ-i kadr içün zor-harc ider kapunda garh Bâb-ı lutfun gerçi kim meftûhdur bî-irtisâ

925 İsterem dün-gün 'adnîle tapuna ola yâr Sana kadr u nasr u 'avn âna gam u dord ü l

(15) Yokdurur devründe bir hûnin-oiger illâ kadeh Eylomez 'ahdünde nâlişler megerbarbut sozi

تشییه مطمن

Subh-veş sancag açub gün gibi çeksen tığ-i zer Heft-iklîmi tutarsın ser-be-ser destinc

تشییه مشروط

930 Bahr okurdum tab^o una bahr olmasa sâil-nihâd Kân diridüm keffûns kân olsa gsr ehl-i

تشییه مآد

Belki feyzün dehşetinden bahr olubdur bî-karâr Belki cûdun mihnetinden kân düşübdür bî

تشییه مضمر

Çünkü dostun ebrdür hasmun niçündür oşk-bâr Çünkü doryâdur dilün^o âlem neden pür-mâ

935

تشییه منقضى

(20) Âsitânun çarh-ı a^o zamdur velî bî-inkılâb Tal^o atun hursîd-i tâbâdur toğar subh u

الصفات

Kapuna yüz sürdüğüün buldı bu kadri güneş Ey güneş hoş südde-i^o âliys itdün iltio

ایبراهیم

940 Foyz-i ihsânun ider dürri sadef içre sîm Noşr-i lutfun gülşon-i bî-borki eyler pi

محفل الضیق

Bulmadı kapun gibi çarh-ı berin bir âsitân Görmedi tapun gibi dovr-i kaşer bir pâdi

تألید المدح بما يشبه الذم

Sâye-i^o adlünde râhat^o âlem illâ sîm ü zor Dost-i cûdundan perîşân olub eyler iştil

945

استعار خالص

(25) Gülşontüdo bir semenber câriye âb-ı revân Dergohünde bir yumuş oğlandıur bâd-ı sat

استعار تشبیہی

Kuş olub pervâz iderse âsümâna düşmonün Çongel-i ezfâr-ı kahrundan kaçan olur re

سوریه

950 Kopdı cûdundan yûragi geldi k'anun ağzına Nitekim kahrün sadâsından^o adunun hüsrev

ارسال المثل

Lutfunilo^o âlemi sırâb idersen tañ madur Sebzeler noysânilo lâbûd bulur neşv ü ne

ارسال المثلین

Bir fütüvvet çeşmesi yüz bîn günâh âlûdeyi Bir mürüvvet çeşmesinden bahr olur yüz ke

955

اشتقاق

(30) Dâd-ı âhl kimsenün cflâke memdûd olmadı Tığün odı tal^o at-ı dohri idelden pür-ziy

سؤال و جواب

Tâli^o umde çok nuhûset var didüm bir kâmile Didi kim olmak dilerseñ devletile âşinâ

عقّطع اطروف

960 Rây-ı zerd ü zârun ur dildon derd arada var Arzû-yı dâveri derdine zor durur dovâ

موصّل اطروف

Nemlekot zabtına sensin müstahak-ı saltanat Kim cem^o i halka fazlun gu^o lo-i şems-i 2

محمد در اسم سليمان

Bağladı dil mihrüne halk-ı cihân ey bahr-ı cüd Sana her şah-ı diyâr olsa °aceb mi hâk-

965

تنبيه العنات

(35) Hüsrevâ sana bu devr içre müsellemdür bugün Dâr u gir ü °adl ü dâd ü haşmot ü faẓl

تبيين النوب

Mefharısın âl-i °Osmânun oyâ °âli-nojâd Bir halofsin kim selof ervâhın itdün pü

عز المحاض

970 Sen Muhammed Âyet ü haydar dili modh idemoz Lâmi f Solmân dogül Hassân olursa hüsro

حسن اداء الشرط في الدعاء

Nûra gark itdükçe dehri mihr ü meh şâm u scher Tal °atûn Âyinosinden °âlem olsun rûşinâ

حسن المقطع في الجزاء

Düşmenün bağrın critsün şem °-veş kahrûn odı Devlotün kandfli virsün tâ dem-i mahşer

XIII

975

قصيدة دكر در مدح آں شاه صفدر اعنى سلطان سليم خان بن
سلطان بايزيد سكند در

Mef ü lü Fâ i lâ tün Mef ü lü Fâ i lâ tün (- - ./- - -/- - - ./- - -)

- (1) Ey hâk-i dergahünden gülgün cemâl-ı °âlem Vey gord-i mevhibünden ruhsâr-ı dehr-hur
Hâk-i süm-i somondün kuhl-i cilâ-yı a °yân Nâr-ı firind-i tîgün âb-ı ruh-ı dü-°âlen
- 980 Şol bezm içinde tîgün kim dehro ola sâkıf Sana dom-i tarabdur a °dâna hân-i mâtem
Tağdan hisâro girso od gibi düşmenün gor Tîgün çıkarub anı dofn idc hâko ol dem
- (5) Hân-i °adûna hor dem Zehhâk olursa tañ mı Çün duş-ı hançeründe var iki şokl-i arka
Yidi otağun üzre gönlün sipihr-i atlas Sâyir nücum u gordün ordundur muhayyom
Bed-h °âh-ı °âkır-ı dîn kolb-i °âkır-ı devlot İnanma goçso şimdi gor sâlih u mu °allom
- 985 Var iy şoh-i velâyet chl-i cihânoa °aklun Şol niyyet üzre ol kim kalbündedür musam
Tâ virmeyinço bâda hâk-i vücûdın anun Kahrûn odına saçma rahmûn suyını bir dem
- (10) İklîm-i himmetünde ser-cümle bir avuç hâk Koşmîr ü Kandeğâr u Çîn u Hıta vü Doylem
Tîgün gibi elünde burhân-ı kâtı °un var Düşmen cedel idersc kıl hüccotile mülzem
Bî-mağz u hîrc-serdür bod-h °âhun ey şehir-i dîn Kâs-ı serin idelden gözün hayâli mat °am
- 990 Emrâz-ı mülke hükmün kânunıdur şifâ-sâz San sommo-nûş-ı dâr u yâ dord-i zahma mo
Râ-yı münirünile envâr-ı feth-i yok-dil Fikr-i zamîrünile âsâr-ı nasr tov'em
- (15) Hall-i dokâyak içre dâne-yı °akl-i külle Bir tîfla gibi râyûn ta °lîm idor ki i °lor
Çotrûn önindo gerdun bir sâyo-bândan ahkar Kadrûn yanında °âlem bir zorroden dahi ki
Âyât-ı feth u nusret şânunda oldu nâzil Bünyân-ı °izz u şevket dovründe oldu muhl
- 995 Mi °râo-ı fikretünde kaldı kovâkib a °roc Minhâc-ı vasfun içre oldu melâik obkom

- Deryâ-yı izzetünde gordün hubâb-ı kemter
 (20) A dâna kosr u zillot şol günde oldu meozûm
 Buldı esâs-ı mülket ahkâmünile ihkâm
 Râyun dakfka-dâni komadı kılca müşkil
 1000 Hatt u sutûh-ı gordün kadrün yüzinde nokta
 El kavşurub kapunda kemter-kemfne Dârâ
 (25) Bezmün oger göröydi hayrân olaydı Cemşid
 Mi yâr-ı himmetünde hurşid fuls-ahmer
 Her târ-ı mû-yı tuğun zülf-i ʿarûs-ı devlet
 1005 Sana cenfbet için rahş-ı sipihri hurşid
 A dâya berk-i tîgün i câz-ı dest-i Mûsâ
 (30) Râyun zükâsı dün-gün tâb-ı hayâye matla
 Devrân-ı ʿadlün içre oy sâyo-i İlâhî
 Bâd oldu hâke hem-dem âb oldu nâra nâsir
 1010 Bâd-ı sabâ mu attar zülf-i çemen mutarrâ
 Kem pâyesine irmez kadrün sarâyinün ger
 (35) Dürr-i yetîm idelden destün sadeften ayrı
 Etvâr-ı devr-i gordün nâmen elinde muşmor
 Ahkâm-ı nâfizünden کبر النفس فی الطیر dūr
 1015 Meydân-ı rezem içinds a dâ sipâhi üzre
 Medhûn iderken oy şâh bu şîr-i hûb u dil-hâh
 (40) Urdı safâ-yı râyun cânâ gü subh-dem dem
 Her zerre yorde gökde gün gibi oldu hurrem
 Gün yüzüne bakan dir bir nûr-ı dürr-i musavver
 1020 Gördüm gü çeşm ü kaddün zülf ü dehânünile
 Şîrin lebini ansem her dem virür acı dil
 Kûyunda eşkümi ko hor dem revâne olsun
 (45) Cennet yüzünü görse hûri bilür kuşûrin
 Meydân-ı hüsn içinde bir rumhdur kaddün kim
 1025 Sadr-ı cemâle geçmiş bezm-i ruhunda zülfün
 Bir safder-i cihândur kim kapusunda dün-gün
 Hengâm-ı rezme Rüstem cyyâm-ı bezme Cemşid
 (50) Nâm-ı Selîmi gibi zâtı cihânda sâlim
 Gün râ-yı snverinden ʿâlem münevver oldu
 1030 K'ey mihr-i şu lo-küster bu ʿasr içinde yanma

Sahrâ-yı himmetünde encüm misâl-i şabr
 K'âyât-ı feth u nusret oldu livâna mur
 Oldı libâs-ı devlet a lâmunile mu lîcm
 Fikrün nstice-h ʿânı bulmadı harf-i mük
 Şatt u fırat u coyhun cûdun gözinde bi
 Bil bağlayub tapunda odnâ gulâm-Hâtem
 Rozmün eger işitse sersem olaydı Rüste
 Mizân-ı haşmetünde oflâk vozn-i dirhom
 Her zor-nişân-ı tîgün hâl-ı cemâl-i ʿâ
 Her ay başında eyler mâh-ı novile mûlo
 Ahbâba hüsn-i hulkuñ mutk-ı Mesîh-i Me
 Keffün şehâbi hor dem âb-ı şehâya maks
 Meydân-ı ʿahdün içre oy şehr-i yâr-ı a
 Miş oldu kürke mûnis bâz oldu kebke ma
 Râ-yı havâ mu anbor ceyb-i somen mûnesi
 Etbâk-ı ʿasmâni koyvân iderse süllem
 İn ʿâm-ı ʿamûnile sâil olubdurur yom
 Esrâr-ı seyr-i encüm hâmen dilinde muş
 Taş bassa tañ mı düşmen bağına misl-i
 Tîrûn belâ-yı nâzil rumhûn kaşâ-yı mübr
 Hâtifden oldu nâgâh âşûfte gönle mülhen
 Nâzûk temûn gören dir san rûhdur mücess
 Çıkdı gözünden ey cân sevdâ-yı nakş-ı
 Ger tali ʿumda sükker olsa tañ midur som
 Gün Ka bedür işigün aksun harende zemzo
 Sidre kadüne irse tûbâ olurdu derhem
 Çamzon ucunda peykân zülfün başında per
 Taht-ı hilâfet üzrs san şehriyâr-ı ekre
 Hizmet tapusu için çarh itdi kaddini ha
 Cûd u korende Hâtem zühâ ü vera da Edho
 İslâm içinde olhak şohlik âna müselle
 Bu resme çok zamâne kıldı sipihre verher
 Vey çarh-ı süfle-perver bu devr içinde

- 1065 Bağlamış gül gencadan bāzusına heykelleri
İtmesün düşfzolük da vāsın aydūn gonceye
Gül arūsı hüsnüne meşşâtolik idüb sabā
(25) Her dirahṭun gönline girüb sabā handan kılur
Gonca-i mestūrenün çāk itdügiçün perdesin
1070 Her dirahṭun dāmeninde müşk-i ter ider buhūr
Ol kadar dürr-i semīn saçdı çemen mülkinde ebr
Bir düm-i tavusa benzor her dirahṭ-ı gül bugün
(30) Lālenün başında la'lin berki tāc-i ordebil
Devr ider şīrīn kalenderdür çemende āb-ı pāk
1075 Nergisün sīmīn elinde hūarevi zerrīn kadeh
Gürz-i şoş-per omuzında zanbāğun Rüstēm-misāl
Sikke-sūret her karanful mülket-i gülizārda
(35) Handeler eyler ağaç başında hoş her bir çiçek
Buldı emvāt-ı zemīn nefh-i sabādan tāze eān
1080 Kumrı-yı mukrı makarrı şāhsār üzre okur
Bağ içinde andelīb evrāk-ı gülden modh okur
Fitne-i devr-i kamerden Lāmi f gam yime kim
(40) Sakla emvāc-ı hatardan yāRab ol deryā dili

Ya ni Sultān bin Sultān şeh Süleymān kim anūn

1085

Halk-ı ālem cān ü dildon bende-i fermānidur

- Bir Süleymān menziletüdür kim anūn Dāvūd-veş
Taṇ mı ālem halkı and işse hemāyıl başına
Müşha-i ismine bak gör ceddī Osmān sırrınun
(45) Taṇ degildür bulsa gün gibi şeref evcin bu nām
1090 İtmesün Sultān Selīmi bir dem ansuz ol Cemīl
Sen Selīmü'l-kalbi dāhi itmesün ansuz Hüdā
Nāmuna nāmundan artuk vidügi şāh-ı cihān
Hak budur mühr-i Süleymāndur olūnde hātemün
(50) Kadrunun bir oşmesidür āfitābun çoşmesi
1095 Cevher-i iksīrdür hāk-i derūn gün hūsevvā
Hāme-i ihsānunun menşūrı dahl-ı rüzgār
Sa y idüb yüz sürmesün mi kapuna orbāb-ı dil
İtdi Rezzāku'n-ni am koffūn keffl-i ins ü cān
(55) Mā-hāzar bir girdedür sufrānda nān u mihr ü māl
1100 Sensin ol kān-ı kerem cūd u mürüvvet ma doni

Çeşm-i nergisden hāzer eyler oihān fett
Dāmen-i pīrāheni zāhir arūsı kanıdur
Şişe-i ebrile geh geh hoş-gülāb efşānıd
Nafha-i İsādur ol yā mürde-diller cānı
Saldılar bādı hubāb içine kim zindānıd
Gülşenün gūyā bonofsec micmero gerdānıd
Kim sadeḡ gibi pūr oldı her yirūn dāmān
Goncalar gūyā ser-i tūtī-i Hindistānıd
Sünbültün egninde müşkīn hırkası ruhbānı
Serv-i hayrān baş açuk yalun ayak uryān
Şāh-ı gül üstinde san kim kayseri eyvānı
Tig çokmiş serve süsen san ki Ejder-hānı
Gel berü ey Ömr-i nakdin harc iden erzē
Ayaga düşmiş sular giryān u ser-gerdānıd
Haşr-ı cosādun bahār eyyāmı hoş burhānıd
Koma bu karn içre cāmı kim kamer devrānı
Sanasın bezm-i şehinşāh-ı cihān hoş hān
Şāh-ı ālem hūsevv-i sāhib-karān devrānı
Hasso şol yok dānodür kim dīn ü devlet o

Nağme-i gordūn zebūr-ı devleti olhānıdur
Hırz-ı devletdür vücūdı mushaf-ı Osmānı
Çoğı anda hatm olubdur bir fütüvvet-kānı
Çünkü tuğrā-yı selimiyyet anūn unvānıdur
Kim cemāl-i mülke olan izz u devlet ānı
Bilgil anı kim Süleymān olmağun būnyānıd
Ezdiyād-ı devlet ü kadr ü şeref burhānıd
Ane gerdūn halka mihr olsa nikīn erzānıd
Kasrunun çarh-ı borin dulāb-ı şādırvānıd
Ālemün aynine kuhl-āssā Hüdā ihsānıdur
Nāme-i ikbālunun izz u şeref unvānıdur
Ka be-i hācātdur ol bu tavāf crkānıdur
İrişen silhamduli'l-lāh halka hulkun hānı
Āsūmān tarhun ānā Sovr ü Hamol büryānıdur
Kim dü-ālem mülki kem-ter bendenün ihsān

- Sensin ol sayyâd kim şîr-livânûn rûz-i rozm
 Sensin ol hursîd kim râ-yı cihân-ârayînûn
 Rûz-i rozm a^o dâya tîgûn hüccet-i kâtî^o yiter
 (60) Bir kader-endâzsin kim her okun a^o dâyiğûn
 105 Conk meydânında tîgûn hay ne çovgândur ki anûn
 Kan idolden hançerûn tizâbı a^o dâ bağrını
 Kasr-ı kadrûn eyledür rîf^o atda ey meh menzilot
 Mihrûnile bulmasaydı âb-ı nîsân perveriş
 (65) Akl-ı küllîvîh-i folckden halka ders-âmûziken
 110 Âfitâb-ı mekrimet sensin ki çarh-ı kasrûnûn
 Ben ne hâcet medh idem rûşen-âmirûn^o âlomo
 Tapuna küstâhlukdur her ne^o arz itsom bu gün
 Lakin i^o lââm-ı^o ubûdiyyot durur bundan garaz
 (70) Pâyuna yüz urmuşamdur su gibi ref^o it beni
 115 Umaram kim himmotûnle ser-be-ser ma^o mûr ola

Sen Muhammed âyet ü haydar dili medh ideli

Lâmi^o f Selmân degül Türki dilûn Hassânîdur

- Vezn olundukça sa^o âdet nûrî dün-gün^o âleme
^o âlomo virsün cemâlûn nûrî dâyim perveriş
 ;120 Çekdügince hârdan tîg ü zümür-rüdden^o âlom
 Tâze tutsun^o izzetile Hak yüzûn gülzârını
 Devletûn bâğınun olsun her nihâli miyve-dâr

Sebze-zâr-ı mîşe-i gordûn şikâristânîdur
 Muktezâsınca tokuz çarh-ı berîn gerdânîdur
^o Âzm-ı bezm olsa kofûn cûd u korsm^o ummânı
 Bir kazâ-yı nâgehândur kim occl poykânîdur
 Kelle-i düşmen misâl-i gû-yı ser-gerdânîdu
 Gördüğince mihr-i gordûn berk-ves lerzânîd
 Bu tokuz kürsi anûn bir pâyo-i cyvânîdur
 Eylomezdi room-i asdâf içre deryâ anı dîr
 Pîr-i râyi mektebinûn tafl-ı ebced-h^vânîdur
 Pâsbân-ı bâmı keyvân mihr ü meh derbânîdur
 Pertevinden heft-kışver gün gibi nûrânîdür
 Kim dilûn fażl u kemâl u ma^o rifet^o ummânîd
 Ger kabûl cylerso lutfun fażlunûn ihsânîdu
 Katreyi yirden götürmek âfitâbun şânîdur
 Boytû'l-ahzân-ı dil ü cânun ki gam virânîdu

Mihr ü mâhun keffesinden kim şerof mîzânîd
 Kim sa^o âdet burcunûn mihr ü meh-i tâbânîdur
 Gül ki la^o lin-tâcile mülk-i çemen sultânîdu
 Baht u devlet ravzasının gün gül-i handânîd
 Kim dirahht-ı baht u ikbâl u şerof âşânîdür

نصيدة دوم غزالية در ردع خسرو گفت اقيم سلطان سليمان سليمان سليمان
السلام يا كريم ويا جميل اعجل عياليك وحرير كذايتك اليه العابد والدليل

1125 Fâ i lâ tûn Fâ i lâ tûn Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (- . - - / - . - - / - . - - / - . - -)

- (1) Şimdi kim bād-ı hazāndan raks urur her şāhsār
Sebzeler altun beneklü bir nehālidür k'ana
Bir yumış oğlanıdur bād-ı sabā turmaz yoler
Āsūmāniler yakubdur bonzor āteş-bāz-ı dehr
-) 1130 Leşker-i ser-mādan idüb havf yahud her dıraht
Cūylar evrāk-ı hunfīn-birle kim olmış revān
Sarılık derdin görüb ayvada bağūn havzını
Hūşe-i engür ūnkūd-ı süreyyādur meger
Serv-i dil-cū pâyina halhal-ı sîmīn itdi āb
- 0) 1135 Toldı altunla ser-ā-ser safha-i sahn-ı çemon
Od yakar başına bonzer hor dırahtun mihr ü mäh
Halt idüb yā za firānile zeminün müşkini
Yaraşur cövşen goyerse rüdlar şimden görü
Kıymayan sîmo zemīn-voş nieo bahtı karadur
- 5) 1140 Cāmo-i zer befteni dohrün murassa itmoge
Rüz-ı haşr u neşrdür kim sad-hozārān rengile
Tolmışiken bağ içi
Her şecer kim bir yed-i boyzāyıcı nev-rūzda
İçmeyen bu devr içinde zer-kadehden la l-i nāb
-) 1145 Hülle-i sobzi çıkarub geysc tañ mı bir palās
Hüsrev u şahib-kırān Sultān Selīm için yāhud
Yok çalat itdüm ser-cfrāzān-ı dehr eller açub
- Bir hirāman dil-rubādur cāme geymiş zer-ı
Sîm-i sirmāyile sular işlemiş dil-koş-kor
Bir mülāyim tab-ı hizmotkārđur her cūy-t
Kim bugün ovo-i havādur encüm-āyin pür-şo
Çarh-ı pür-encüm gibi olmışdur ateşden hi
Gül gibi eyler çemon etfālını la lin-izā
Mäh-i zorrīnile pür kıldı tabīb-i rüzgār
Zer-ger-i dovr itdi evrāk-ı zer için gūş-
Şāhid-i ra nā gibi hınnāladi destin çinār
Oldı la lile leb-ā-leb toptelu düro-i enā
Zir-ı dāmeninde miemer-voş görüb ūd-ı Kī
Dohr ider efsūn u nirencāt ile nakş ü niç
Kim zemīn için zamān eldi havādan tığ-bār
Şimdi kim her sebze pūş-ı bağ e lebdür zo
Ebr-i müşkin yağdurur üstine dürr-i şāh-v
Derkler uçub gelürler nāme-i a māl-vār
Şiddet itdi zār
Od saçar şimdi dehānından olub su bān dim
Yiridür nergis-sifat olursa çamdan zord u
Ol libāsidi ānā çün āsūmāndan müsteār
Yolunub halk-ı zamān olmış ser-ā-sor sük-ı
Makdem-i şāh-ı cihāniçün iderler zer-nisā

Ol Sikender-der Ferīdun-fer Süleymān şāh kim

Yüz sürüb pâyine hākānlar iderler iftiḥār

- 1150 Ger sefer kıldıysa İakender cihāndan çam degül
(25) Bir felek-rüttet melek-sifet şehinşendür kim ol
Ağlasa kilki güler şāh-ı emel ahhāb-voş
Toldı büşrā-yı kudūmından cihān zevk u sürür
Hākine yüz sürmegiçün nutfe-i nābesto-nakş
1155 Gün gibi rāy u zamīr ü hurrem u ezmünden şehā
(30) Nusr-i tāyir-kemterin saydı olur son saf-derün
Yirine oldı bi-hamdillāh Süleymān şehr-i j
Bendesidür ins ü cinn ü murg u māhi mūr u
Gülse tıği giryeler cöylar cādū-yı nābe-kār
Hamd iderler cān u dilden ger sığār u ger
Katro-i sîmāb-voş rahm içre elur bi-karār
Dohr hāsıl itdi nūr u saffet ü kadr ü vekā
Her kaçan kim tır-i portābun kıla kasd-ı ş

Zâhir olmaz nakş-ı hâtemden yesârunsuz yemin
 Halka san nâr-ı Halîl ü nefha-i ^Cİsâ durur
 Her fażîlet birle ecdâdın kil oldı münferid
 1160 Ger sehâvet ger şocâ^C at ger vokâr u ma^C dilet
 (35) Râyetün şırindon ider âhû-ı gerdün hazer
 Sahm-ı tîründen ^Cuyûn-ı necme gelmişdür scher
 Yetmiş iki milletün olsañ penâhı tan mîdur
 Bulmağışın gevheründen mülk ü dîn silki nizâm
 1165 Devlet ü ikbâlün eyyâmında şükr-i Hak bugün
 (40) Kadr u efzâl u kerem hâdimlerünle h^Vâce-tâş
 Lutfun eyler sînesin ahbâbınun dârü's-surûr
 Nâr-ı tîğünden bulur cân-ı selâtin iztirâb
 Cân-ı düşmen çâh-ı düzah-veş gamundan pür-şerer
 1170 Kânı Hüsrev kim görçyri nice olur saltanat
 (45) Kapuna eyler sücûdî encüm ü hursîd ü mâh
 Gevher-i kadrile râmiñden mu^C allâdur bugün
 İbtidâ-yı fikretündüñ intihâ-yı ^Cakl-i kül
 Hâme-veş her kim ki ser korsa hat-ı fermânuna
 1175 Kim devât-âyın açarsa ağzını ihsânuna
 (50) Şol ki yanında yüzin ağ eyloye dofter-misâl
 Dâmen-i ikbâluna her kim yapışmaz şeb-sîfat
 Tütîyâ-veş her gubârün kim havâ-peymây ola
 Gayretün odı ser-â-ser yakdı mağzın düşmenün
 1180 Fezl ü hilmün iy dürr-i yekdânc-i ^Câli-güher
 (55) Nâr-gâhün kadrile gerdün-sîfat zâtü'l-burûc
 Düşmenün şavletle Râyin-Ten olursa hüsrevâ
 Pertevinden somse-i oyvânunun bir bir-ne tan
 Ey ^CÖmer-dil Murtezâ-sîret elünde tîğ-i kahr
 1185 Besloyolden tâb-ı cûd u mihr-i lutfun ^Câlemi
 (60) Kâyinâtı ay u yıllar mihr u meh seyr eyledi
 Fâm-ı kasrın pâsbâni olmağa keyvân-ı pîr
 Kâzi-yı encüm ser-â-ser hükmini tenfîz içün
 Düşmen-i uştur-dili kurbâniğün Fehrâm-ı çarh
 1190 Tâc u taht u baht u devlet kutlular ey şeh sanâ
 (65) Zöhre şâdi vü tarabdan raks urub eflâkde

Hâsıl olmaz fisyâ-i deryâdan yeminünsüz
 Hâk-i pâyun gül-fişân u bâd-ı lutfun cî
 Her sa^Câdet birle oslâfun ki buldı işti
 Cümlesin zâtunda kodı ol korîm-i girdiğ
 Hañçerün nârından eyler ejder-i devrân
 Vehm-i gürzünden dimâğ-ı çarha irmişdür
 Fitne-i âhir-zamâniğün kapundur zînhâr
 Dunca karnidi çekordi heft-kişver intiz
 Ol sa^Câdetler ki pühânıdi oldı âşikâr
 Baht u ikbâl u şiyem sâvislerünle hem k
 Hışmun ider cismini düşmenlerün dârü'l-
 Ab-ı kilküñden olur kâr-ı memâlik ber-k
 Kalb-i kişver şah-ı cennet-veş demünde
 Kânı Lehmen kim bileydi nice olur gîr ü
 Tapuna eyler kıyâmı yorde gökde her ne
 Gerçi şâhâ mahrocîdür rumhunun puşt-ı ş
 Fikretündon kişverün olsun felek-veş üst
 Ola bahr u berr u Hind u Rûm içinde kân
 Hânesini pür-harîr cyler serâpâ rûzgâr
 Tula devrânda sevâd-ı dîde gibi i^C tibâr
 Tan dogül her gün yakası çâk olursa subh
 Sürme-dân olur felck andan kevâkib sürme
 Sıdkumı bilmek dilsersen kellesin kıl târ
 İtdi bahrı çark-ı hayret kıldı kâhi sen
 İşigün ikbâliğün firdavs-veş dârü'l-karâ
 Olisar âhir ceres-var elünde h^Vâr ü zâr
 Dîde-bânlar kılsalar her gice zorrâtı şu
 Memleket zabtı içün san dirredür ya Zülf
 Mahzen-i zerdur cibâl u ma^Cden-i dürdür
 Görmodı tapun gibi devr içre bir çabûk-si
 Encüm içre göz tutub olmağ durur ümmiz-vi
 Kapuna yüz sürse tan mı bendo-veş loyl ü
 N'ola çokse makdemün ^Cıydında tîğ-i âbdân
 Hüsrev-i eflâk olub kapunda her gün hâk-s
 Nûş idersen hüsrevün ^Cışkına cân-ı zer-ni

- İrtifâ^c alur güneşdon tutub usturlâb-ı sîm
 Medh idicek tab^c-ı gevher-bâr u dest-i cûdunı
 1195 Nesrûme zerr-i müzâb vü kilküme necm-i şehâb
 (70) N'ola olsam nosr-i medhün içre meşhûr-ı bilâd
 Kim kabûlun kimyâsından irüb bir zerre tâb
 Fahr-ı medhünde olub mâhî gibi ratbu'l-lisân
 Urmışamdur tapuâ^c izz u saâdet gibi yüz
 1200 İstorem kim zor kılam hâlis vücûdum toprağın
 (75) N'ola eylersem halâs-vâm için dünyâ taleb
 Hâsse kim enâm-ı cûmundan hacildür bahr u kân
 Lâmi^c i şimden girü dür dard ü gam defterlerin
 Kıl duâ^c ovrâkını rengin sözündön lâle-zâr
 1205 Yumma ağzun gonca-veş bûlbûl-sıfat efğânı ko
 Al götür baş aç çinâr u serv gibi dem-be dem
 (80) Ya'ni cândan kıl duâ^c itnâbile imlâli ko
 Mehr-i cân-ı destile silküb berk ü bârın rûz u şeb
 Saklasun bâd-ı hazândan serv-i dil-cû gibi Hak
 1210 Düşmeştin her giz meserrot câmı destünden senün
 Niz-bânlik itdügince yaz u kış orbâb-ı cûd
 (85) Devlet ü ikbâl ü cûmrü devletile olasın
 Mülkûn olsun ni^c mot-i Firdevs gibi bî-zevâl
 Olsun ednâ pâyosi ser-bâzumun gün gibi çarh
 1215 Her ne yire^c azm idersen devlet ü ikbâlile

Görmegiğün tâli^c un bedr-i münîr ey baht:
 Cân ü dildön itso tañ madur hased oy şel
 Nazmuma dürr-i hoşâb vü tab^c uma obr-i bî
 N'ola bulsam nazm-ı lutfun birlo ta^c rif-
 Gün gibi her tire hâk olur zer-i kâmil-
 Sözlörürdür teşneler cânına âb-ı hoş-güv
 Kim kapundur Ka^c be gibi hâcöt ehline med
 Portev-i iksîr-i cûdundan eyâ rûşen-tebâ
 Çün senün yanundadır mülk-i cihân bî-i^c t
 Zoyl-i lutfundan recâ destin kosendür şo
 Tâze vü ter gül gibi her yıl çıkar bir yıl
 İâğ-ı dildö çün bu fikr oylerdi çokdan h
 Meclis-i şâh-ı cihândur sözde hoşdur iht:
 Hâr-veş kıldukca^c uryân hor dırahtı rûziğ
 Devletile nahl-i ikbâlün idüb pür-berk u
 Gur^c a-var olsun hasûdun pây-mâl u hâk-sâr
 Kâmrânlik kıldugınca rûz u şeb ashâb-ı kâ
 Kâm-bahş u kâm-rân u kâm-yâb u kâm-kâr
 Cûmrün olsun müddet-i eflâk gibi bî-şumâr
 Olsun a^c lâ mansıbı bed-h^v şunun devr içre
 Hak mu^c in ü rûh-i Ahmod reh-ber ü Cibrîl :

XVI

قصیده سوم کل ردیف در تحریف شیر یار ظریف فخر آل عثمان سلطان سلیمان
بن سلیمان ضاعف الدماء الى سلطنة و اظهر على كافة البرايا برهانه
م شکفته کنت زانقاسی طبع صبح آتار کلیت صد برك و شکوفه ایست که زام ترک
لابی مدینه ایست شعل بر صد بیت معصوم و سفینه ایست پرواز جواهر مستور

1220 Fâ i lâ tûn Fâ i lâ tûn Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (- . - -/- . - -/- . - -/- . -)

- (1) Çün enel-Hak sırrın açdı nâr-ı Mûsâ-var gül Olsa tañ mı sor-nigûn Mansûr-veş berdâr
İütc-i âteşde hâlis zer gibi süror safâ Halka i câz-ı Halîlu'llah ider izhâr gül
Hâr clinden çâkdür pîrâheni Yûsuf gibi Anun içündür oihân habsinde dün-gün zâr
Dehre bûyî cân virolden nofha-i İsâ-sıfat Oldı nergis-vâr manzûr-ı üli'l-obsâr gül
- (5) 1225 Gâh Sâlih gibi şakk eyler nihâd-ı hâroyi Gâh âhendon düzer Dâvûd-veş mismâr gül
İâde virür geh Süleymân gibi taht-ı şovketin Gâh ider mührile dîv-i âbî hidmetkâr gül
Tayanur gâhi asâ-yı Fîzra mânend-i kelîm Gâh sarar başına Hârûn gibi ak destâr gül
Çün çorâğı nûr-ı Ahmedden yakar olsa ne tañ Gûn gibi devr-i kamordo hüsrev-i envâr g
Mahv iderse yiridür kandîl-i arşun nûrını Oldı çün aks-i cemâl Ahmed-i Muhtâr gül
- 10) 1230 Şem-mânend âh-ı bülbülden megor yandı dili Kulların pür-dağ-ı hûnîn itdi aşık-vâr
Gökde tañ mı bozsa bezmin zühire-i hunyâ-gorûn Nâ-yı bülbülden çü kaldı bağî pür-mizmar
İasmasun dir yâd ayak tokunmasun horyâd olı Sor-be-ser devr-i harîmin eylemişdür hâr
Çârşû-yı bağî devr eyler kalondordür hezâr Okıdur açub ana mecnûa-i eşâr gül
İaglamalu kân oğut bir kıbkızıl divânedür Avuc avuc za firân yer çün müdâm ey yâr
- 15) 1235 Yâhud afyonile mey nûş itdi câm-ı lâloden Bir kez olmaz nergis-i ser-mest-veş hüşy
Goncalar pistânı içün ağzın açmış lâloler Göz ider nergis söger bülbül güler hor b
Yumub ağzın gonca diş saydurmaziken şebneme Tîr bir itdürdi sabâya hâlini ikrâr gül
Sanki bir cânbâzdur hengâme-i çarh içre kim Dikilüb hancerler üzre ser-nigûn oynar g
Tañ midur mülk-i çemende sikke korsa dem-be-dem Ol kadar eyler nisâr-i dirhem ü dinâr gül
- 10) 1240 Anûniçün dîde-i ef-i-yi sermâ kör olur Kim zümür-rûd kasr içinde aş ider şoh-vê
Lâle-i hûnîn-ciger yansun bu gamdan yiridür Kim satar ney müşk-i dehre nâfe-i Tâtâr g
Çin scher cânlar dimâğın itse pür-anber n'ola Gozdürür başında her dem tabla-i attâr g
Keffini pür-zer kılub germ olduğı budur müdâm Hâce var eyler çemen mülkinde hoş-bâzâr
Bir hayâsuz yüzi açılmış güzeldür bağda Destmâl-ı sobz u surhiyle turub oynar gül
- 5) 1245 Tıfl-ı nâdân gibi çupin esbo olmuşdur süvâr Şâh-ı bâğam diyü fahr eylor aoeb bî-âr
Pîrlor günden güne oğlan olur pes tañ midur Çarh-ı fertût itse dün-gün ziynet-i destâ
Hâr eline nişter almış turur fessâd-vâr İenzer olmuş kan tutub dil-hasta vü bîmâr
Penbe üzre surh-merhemdür koyub cerrâh-veg Iûlbûlün eyler dil-i mecrûhına tîmâr gül
Ceng idelden kâmetini sâh-ı Gülzârın sahs Takdı nevaşenden şirîktim gibi şîm-ortân

Ra^cd sanmaⁿ atse ceyler çar^hı mahrûru'd-dimâğ
 Ölçürür benzer kanat saldukoa bülbül-âteşin
 Atlas-ı sebzinde berkûn surh-tamgalar durur
 Okusun şâh adına min-ba^cd bülbül hutbesin
 35) 1255 Tozsun ol fîrûze vü yâkut u zerdon kasrını

Hüsrev-i âfâk-ı zillu'l-lah Süloymân şâh kim

Mîr-ı mihrenden tolar bu künbed-i devvâr gül

Ab-ı lutfundan olur ser-sebz-i riğstân-ı şûr
 Şehr-i yârâ âlemi ^cadlûn gülistân ideli
 1260 Kâse-i yâkutı pür-zer kılduğı budur şöâ
 (40) Pezmûn içre bu durur yüz kızardub hâk olduğı
 Gülşenünde bir semen-bor câriye âb-ı revân
 Fir iki gün gün vefâ bağında olmaz pâydar
 Seyre çıkdukoa kof-i pây sekânundan olur
 1265 İlticâ itsocydi bâb-ı nev-bahâr-ı ^cadlûna
 (45) Devr-i ^cadlûnde gü sunmaz kimse el nâ-mahreme
 Pezm-i meyden ^cuzlot itdi gün yasağın kıldı gûş
 Hâr elinden yimoz idi zahm-ı gam bülbül-loyin
 Çîn-sehor pür kılduğı şebnomle budur destini
 1270 Ağılub gülşende gülse tañ mı bād-ı subhilo
 (50) Ağı gün sırr-ı zamîrûn nüktesinden gonca-zâr
 Ger zubâni olsa süson gibi dîn-gün modhûni
 Cûdun almazken güneş kursını fuls-ı ahmore
 Cû-yı eltafundan iy şoh bîd ü serv içseydi âb
 1275 Ebr-ı bezlünden durur ser-sebz-i rû-yi bahâr
 (55) Meclisünde mührelor cınatmağ istor jâledon
 İtmegiğün dâyima fark-ı ^cadunı iki şâh
 Demlerinde modhûnün bülbüllere âhenünğün
 Pezl u cûdun sufrasında yidi gök bir deste sebz
 1280 Anunîğün ayağın toprağına sürer yüz
 (60) Güllik içre perveriş bulmış durur âtoş-misâl
 Goncalar devründe gûyâ surh-serler başdur
 Tîñ koz itsün öykinemez kasrûnün bobğasına
 Sanki bir bâz-ı sefidündür ki düzmüş goncadan
 1285 Fu durur ket kat tapuna hıst-zor ^carz itdüğü
 (65) Düşde görür nergis-i ra^cnâ gubârûn kuhlını

K'etdi genzin bû-yı dârûyiyle pür-sehhâr
 Kim güneş gibi ser-â-tâ pây olubdur nâr
 Hil^cat-ı nev-rûzûn ceyler kıymetin iş^câr
 İtmosün sikkeyle bu devr içre istikbâr g
 Yüz sürüb pâyine şâhûn itsün istigfâr gü
 Dâd-ı ^cadlinden virür hâr-ı muğoylân bâr
 Şâh-ı terkîbi virür her hâre vü her hâr
 İtmek ister ayağın toprağına isâr gül
 Ab-ı destünden bulam dir âb-ı rû cerrâr
 Dergehünde bir gûnş tal^catlu hizmetkâr
 Hâr olindon çekse devründe n'ola âzâr gü
 Çarh-ı pür-oncûm gibi her dâmen-i kuhsâr
 Fir nefes bād-ı hazândan olmaz idi zâr g
 Pes ne içün hârdan perçin ider divâr gül
 Oldı mest-i h^vâbiken nergis gibi bîdâr g
 Şehriyâr itse idi sâna istizhâr gül
 Pâyüne isâr içün dârlor ider ihzâr gül
 Fû-yı mülkünden gü hâsıl itdi istibşâr g
 Fir tabanoayla yüzini ceylodi evkâr gül
 Nazm idüb bülbül-sıfat olurdu hoş-güftâr
 Hâk-i pâyüne ne yüzle ^carz ider dinâr gül
 Vire idi el güher esmâr bu ozhâr gül
 Peyz-i nîsândan olur lâbud kamer-ruhsâr
 Hokka-bâz-ı çarhdur gûyâ bu şîrînkâr gül
 Her birin evrâk-ı sebzûn itdi bir minşâr
 Düzdü bir âyinelü pîrûze mûsikâr gül
 Lutf-ı tab^cun gülşeninde çâr-^cunsur çâr g
 Kim olam dir bir nazar mihrûnle zer-mi^cyâ
 Ayağın toprağına ^carz idemoz mikdâr gül
 Gozdürür bâzârı diküb sobzeye sordâr gül
 Gonca-voş pîrûzedon por la^cldon minkâr gü
 Jonk-i sîmîn berkden por hârdan ozfâr gül
 Dergehünde olmağ ister gün gibi mi^cmâr gü
 Günden uğurlar comâlun ferrini ^cayyâr gül

- Kimse almaz berk-i kâha hâk-i pâyün variken
Hâzır oldu tîğ-i hâr u sebz u surh a^c lâmile
Ürperüb cisminde her bir mûyî oldu bir diken
1290 Tû-yı hulkundur viren a^c dâna şâhâ dord-i ser
(70) San dum-ı tavusdan zer-i mirvehündür bezmde
Çünkü hünidür n'ola dsvründe olsa dem-be-dem
Söyledüm medhünde bir rengin gazel kim yaraşur
Tûlbül-i tab^c um n'ola olsa gazel-h^v ân bezmüne
1295 Kande benzer^c ârız-ı renginüne ey yâr gül
Hün-i tûlbülden düzer çün^c ârızı ruhsâr gül
(75) Gençolar sırr-ı dehânuñ açduğıçun bâğda
Renk uğurlar dem-be-dem hurşîd rûyundan senün
Kic gelür bezm-i bahâra var diyüb pâyümde hâr
1300 Kana yudı toğrayub keffini tîğ hârile
Öykünem dir riştesine sünbül-i pür-tâbunün
(80) Vezn-i hüsnîçün kılursa keffesin pür-zer nola
Serv-i dil-cünün meğr hayrânıdur kim rûz u şeb
Gördi kim olmuş hayâdan ruhların gark-ı^c arak
1305 Hatt-ı la^c lûn gibi câna yazamaz rengin ü ter
Günde bir yüzden toğarken öykinemez sâna mâh
(85) Gördi çün âyine-i âb içre^c aks-ı rûyunı
Yok hatâ didüm şeh-i devrânı medh idüb bugün
Yazdı la^c l evrâkına rengin ü ter eş^c âr gül
1310 Sanma ey cân gençalardur şâhlar destindekin
Hüsrevâ rûşen zamrûn fikr iderdüm dün gice
Taşra çıkdum bu surûrundan temâşâ kılmağa
(90) İçerü girdüm gönül beytini seyrân itmege
İettedüm kim ağlayam neysân-sıfat dergâhuna
1315 Sâneni pür-hâr idüb bu hâr hâr-ı^c arz-ı hâl
Şâh-ı^c ömrüm meşvo-zârı oluban bî-âb u berk
Fer virürken dehr bustânına ikbâlün yeli
(95) Lfk gördüm hâr-ı zâr-ı tâli^c un^c arzın edeb
Hâlümü i^c lâmiçün bir beyt-i renginüm yiter
1320 Feyz-i medhündür ne-yi kilcüm şeker-bâr eyleyen
Yoksa kanıkı şâh ola kim vire bu mikdâr gül
- Gençden şâku idüb zer çekre bin kantar
Ya^c ni kim^c azmün işitdi hüsrev-i ezhar
Sadmetün bādından itdi benzer ikşi^c râr
Nitekim eyler cu^c al tab^c ını pür-âzâr gül
Şâhlar kim zeyn ider gülşonde h^v ân-sâlâr
Urulub çengâl-ı hâre ser-niğün berdar gü
Şafha-i yâkuta nakş itse anı tekrâr gül
Hüsrevâ şîrîn olur sükkerle olsa yâr gül
Kana gark olur hayâdan her dem ey dildâr
Surhak-ı^c ayyârdur devr içre san tarrâr
Sâna^c özr-i leng ider ey serv-i hoş-refti
Gördi sen Yûsuf-likâyı nâgehân ey yâr gül
İiline bağlar salîb ehli gibi zunnâr gül
Ay güneş olmaz beraber eâna bî-mikdâr gül
Fîr ayağ üzre turur mânend botimâr gül
Cân eridür reşk odında dem-be-dem gam-h^v â
Şafha-i yâkuta geçse hurde-i jengâr gül
Olsa tañ mı ruhların devrinde bî-perkâr
Şemeeler zeyn itdi berk üzre gizüb edvâr
Pağlamışdur medh-i şâhenşehde sad-tumâr g
Açdı dil bâğında nâgeh subh-ı pür-envâr g
Gördüm olmuş sahn-ı^c âlem ser-be-ser hem-
Yazmağıçün medhünü olmuş kamu efkâr gül
Ola tâ kan yaşlarumdan her der ü divâr gü
Açdı dil bâğında bî-had la^c l-i ahmer-vâr
İde şeh devrinde niçün eîneni hün-bâr gül
Lâna niçün derd u mihnet-bâr ola idbâr gü
Kâr-ı devrân gibi yazdum^c aks idüb nâ-çâr
Ya^c ni^c ârifdür dilün hâcet degül tekrâr gi
Yoksa kanıkı şâh ola kim vire bu mikdâr gül

İir gül-i sad-berk düşmez degms kez bunun gibi Gülşen-i medhünde gerçi vardır bisyâr

Meolis-i şehdür kelâmın muhtasar kıl Lâmi f

Kim bilürler gülşen-i tab^cunda bî-had var gül

- (100) Cünd-i sermâyı sıdıkoa şehriyâr-ı nev-bahâr Şahn-ı bustân içre oldukça sipshâlar
1325 Tîğ-i kahrundan dökülsün hân-ı a^cdâ ol kadar Yir yüzi olsun misâl-i künbed-i devvâr
Devhe-i ikbâlun olsun rûz u şeb ser-sebz ü ter Virdügince kış u yaz ahcâr la^cl şşcâr

XVII

قصیدہ ہزارم در مدحت شیریار عالم بنیاد و کردون بادشاہ سلطان سلیمان بن سلیمان

Fâ i lâ tûn Fâ i lâ tûn Fâ i lâ tûn Fe i lûn (- . - - / - . - - / - . - - / . . -)

- (1) Ey psnâh-ı mülk ü millet nâsır-ı şer^c-i mübîn Şehriyâr-ı rub^c-ı meskûn hüsrav-ı rû-y
1330 Fitne-i ye'cûcına yok sudden gibi sedd-i sedîd Hayret erbâbınadur kapun bugün hân-ı
Ebr-i lutfun mahzeninden bahr u ber idrâr-hevr Mihr-i oğdun hirmeninden mâh u ençüm h
Halka-i bâbunla fitrâkûn tutanlar bildi kim Kadriçün bu عروۃ الوثقیہ ol
(5) Dâmen-i çarh u zemînikılsa pür dūr tañ mîdur Mekremet-i mizâbidür şol iki feyyâz âtı
Ol yemînün feyzi reşhidür diyüb işbu yesâr İu kef-i deryâ yesârünçun ider gerdün
1335 Döke sehmü'l-mevt sanub sshmden per nesr-i çarh Açıcak tîrûn kemânundan ukâb-âyn kem
Ab-ı lutfun kılssa bir dem milh u zehri terbiyet Ola ol sâfî şeker bu ola şâfî engebîn
Tâb-ı kahrûn âtegi dem ursa ejderhâ gibi Heft-deryâyı kül ide yana nüh-çarh-ı be
(10) Gâş idelden kûh u deşt ehli yasağın^c adlunûn Hem-dam-i âhâ-yı sahra oldı hsr şîr-i^c
İulsa devrânunda revnâk tañ mı şer^c-i Mustafâ Zâtuñ rahmet yaratdı halka Rabbu'l-^câl
1330 Tîğün odından kılur gülgûnesini mihr ü mâh Matbahun dâdından eyler sürmesini hür-i^c
Peşşs-i bî-çize lutfun kılssa bir dem terbiyet Âlemi pür-şehd ider mânend-ı nahl-i en
İû-yı hulkundan sabâ ol yirde kim dem-keş ola Tartılır hâk-i siyâhile bsrâber müşk-i
(15) Dehre enfâs-ı Mesfihânı gül-efşân itmsge Mirvehan olsa yarağur şeh-per-i rûhu'l-
Aferinler eyleyüb cânun nisâr itsem n'ola Anı cân-perver yaratmış hazret-i cân-âf
1345 Uş yakındur kim saña Hak ey şeh-i oem-menzilet İde heft-iklîmi nüh-şerdün gibi zîr-nig
Ayagun tozına her kim sürse gün gibi yüzün Âlem içre çarh-veş tañ mı olursa meh-c
Râ-yı dehr-ârândur srr-mâye-i smn ü emân Havfden devründe Âlem olsa tañ mîdur e
(20) Ayet-i نون والهمیم vâsf-ı devât u hâmenûn Hatt-ı fermânundur el-hak âb-ı rû-yı^câ
Çekse n'ola ejder-i kahrûn hirâsından serin Gam yakasına keşef gibi adû-yı mülk-i^c
1350 Tapuna öykünmeye hsr giz selâtn-i cihân Her ne denlû olsa baht u nusret u dsvle
Ayn-ı Âlem-h^vâba varmışdur huşûr-ı smnile Nâyden gayri şehâ devründe kim eyler en
Ma^cdilet fikrinde Âkıl kim kılub Nûşu'r-Revân Dehr anı zincire çekmişdür budur zannım
(25) İen nice şerh eyleyem kim idemsz^c oşrin beyân Haşre dek evsâfunı yazsa Kirâmen Kâtibî
Hüsrevâ gavvâs-ı bahr-ı hikmet olub cânile Ka^cr-ı dilden itdüm inşâ bir niçe dürr-i

مخبر باشد گوشت از جامه زر عاریست
مردمی صد و بیست و هفت و هشتاد و هشت
اعتبار از بوی لطف آید و گزند در جهان
جز تنبای ایزد و لغت رسول و مدح شاه
زین سبب هر دم زینش تعالی الا قال الرسول
فسرو صبا حب قرآن که شران بجم و بر
در خلافت چون عیسوی اندر عدالت چون
از غبار مقدس چشم کواکب سروه دار
آری آری هر که از عون موه باشد در

(15) عار از نیست اهل عرفان را که هشتاد و هشت
گفت و گوی و گوی و گوی و گوی و گوی
1385 خون و سرگشت اصل آن چه مشکین عین است
شهریه و در جهان و دل سازی سرایا منکر است
غتم گفتارم دعای پادشاه کشور است
(20) روز و شب در غن متنی همچون سعادت چاکر
در حیا مانند عثمان دروغا چون عید است
1390 هر چه را چون ماه نور فل سحر درش افسر است
سهر و تیغ و سیر فیل ملایک لشکر است

حضرت سلطان سلیمان آند مهر قاضی
نقش خرمایان فدا و کفنه بیخبر است

بر سر هر بونم که خرمی شند رواست
پیش تو افسانه داستان رستم را چه قدر
ای فحالت کی کنم نسبت بقدر آسمان
آهلی تیغ تو باشد سد با هر چه غن
بادیای چشمهت را فخره نرود پایگاه
آفتاب از شعله بروی جسامت منفع
روشنست از رای دهر آرای تو چون آفتاب
تحت عزت و ستاعت راه زیبا کفایت
دارم امید که چون جنت شد این گهره دیگر
شکل طغرایت هومه نوع خلک را در نشان
ز آب تیغ مرده گردد چون زهالی تیره جنت
بر قوی از جام بزمیت روشنی بخشد بچهر
فوتی بر آرد از دماغش شمشیرت درین قدم
خسرو اندر گشت از جنت دارم شکوه بی
کی رو باشد بد و رانت کنم در سیم خوار
در جیم فقر و جنت چند سوزم جان و دل
شمار انعامت آرم بنده را نقد و نصیب
قصه عبادت را جنت ندیم کرد طی
در شمارم بر دشت ای جیم ران بحر و بر

(25) بون لهای را پیش ظل لها بون گستر است
1395 ای که از دستت مدام آشفته دل زالی درست
آستان در شرف از هر چه گویم برتر است
ای که در دست از جام آینه اسکندر است
شاهان لخت را ماه و نور بال و پر است
(30) آسمان از آتش قهرت چو دودا غیر است
1400 هر چه اندر برده استار کردون مضمر است
دار جنت دشمنان راه عالی منبر است
از دهنت جنت اقبال که هر دم تو بر است
خدا حکمت چون قضا کلان قدر را مظهر است
(35) جان بد خواست که از دود عید چون آذ است
1405 زین صفا هر دم خلک را ماه نور را غر است
گرچه دشمن را غروری صد هنر آند و سر است
گرچه عالم جلد زیر حکم همی اکبر است
پیش هر نادان و دود کن فتن بصورت کبر است
(40) ای که بدیدارت برست و نطق آب کوثر است
1410 لیلک از قهرم دل و دلا هر دم مضطر است
جان من داند هر آنکس کو بر ندان آند است
هر چه از نقد جیاست و شعرین خندان و تر است

بند و گهای عزم و زور منتهی کرده ای حدیث است
 چون دلال پالا دارم طبع صافی و روان
 گفتارم صد شرف دارد ولی تشریف نیست
 طوطیان هند را چون بسته باشد از مغان
 دعوی ما را قبول حضرتت باشد گواه
 حاصلم جهان کند نیست از شعر و انشا هر زمان
 از که نالم سنگسارم که کند این پسته ها
 نراده طبعم ز نظم نثر گشته چل کلاه
 شعر و انشا را زدم چون کیسه مهر افتخار
 چند سوزانم جگر از آب آتش طبع شعر
 خالصه شعر من که از روح القدس باید مدد
 در هر آن پیش که آرم بزدت عرض طال
 می نماید در صفای چون چشمه جان لیک نیست
 هزار غار نیست جلی است در دل صبح و شام
 فو اهل امان اهازیت از هریم هرست
 بر کفتم زاده راه از آب چشمه چون دل
 زین ولایت یار دردم چند روز آبخارم
 از درون جان دعای شاه را آنجا کنم
 بویستد از شعرم شعار نو بنویستد القیوم
 کعبه را بر با منم رو به رخ قد رشاه
 از هر دل بر کفتم که جهان هر فو اهل مدح تو
 خلقه آتش درش از درهایم بر ستود
 سازم از ابیات خود سخن صرم دار دعا
 شاه را فو اهل سلامت چون بکن آرم سلام

در مقام خدمتت بر یا با ایستم چون ستون
 که سخنهایم فو مجنون شود عییم مدار
 تا بهر آن از آتش نور هر سحر کرد و غیر

دوستانت را درون باشد مسود چون خلک
 جان دشمن بر شتر بباد که آنرا در خود است

در میان فشان حال این و برین کسرت دیده است
 از کد و تهای دورانی که هر چه لکرم مغیر است
 طالع بخت من سکین عجب نفسی اهنوست
 از خلاوت لفظ شیرینم که همچون سکوست
 عرضه کردم شکوه هلاکم شاه عادل داور است
 گفتارم زین سبب در محکمی چون من مرست
 کوه کون در کار خود از جان سیوینی مضطرب است
 هر دم زین چله دزدان بصد محنت در است
 هر کفتم از هر یکی صد توبه این دم در طور است
 هر شب بخت سیاهم دوده این جگر است
 چون نسیم صبح لکرم نغمه اش جان پرور است
 سفاک طبعست زمین و آسمان دون پرور است

و عده گهای مصلحان کویا دختان دلبر است
 صحن روم از استک غون زان چو نقی بر است
 ای طوف کعبه باب تو حج آبر است

بی سر و پای روم که لطف شاه هر رهبر است
 چون کتان داغ ز کفتم بسمی در در است

چند روزی از اهل عون همه از مهلت و دست
 زانکه مینای بیرونم مدح شاه کسور است

دامن لایم آگر چه از منی او را صد جرم است
 جوشش از سرم بر د نظم که اب کو تو است

در ستارم غمره کرد د آخه دیوار در است
 در نیاز آرم فدایین را که کویا محشر است

از سلامت کویه نخل قامت منی بر است
 چون مرا بر راستی جلال برون و اندر است

کز غم دوران مرا شوری میوی اندر است
 تا خلک از دود غبار هر شبی چون جگر است

(45)

1415

(50)

1420

(55)

1425

(60)

1430

(65)

1435

(70)

1440

قصیده ششم در مدح صاحب قرآن سلطان سلیمان بن سلیم خان
ابداله ملکه الی آخر الزمان

Mef ü lü Fâ i lâ tû Ms fâ f lü Fâ i lün (- - ./- . - ./- . - ./- . -)

- (1)
1445 Kopub yerinden âb-veş olsa revâne tîğ
İrer helâk-i düşmniçün ıldırım gibi
Mânend-i subh beyza-i pûlâddan toğar
Üstine döndüğü bu durur âsiyâb-ı çarh
(5) Fir şsm^c dūr ki kendü ziyânın görüb güler
1450 Gerçi ki iki yüzlüdür amma misâl-i âb
Kadr ü şeref göğinde çü hōr menzilet durur
Her demde mülke kol kanad olsa^c acab midür
Vardur dilinde oevheri mâh-ı felsk-misâl
(10) Sîm ü zer ile sadre geçüb buldı menzilet
1455 Her dem gülsr seher gibi amma nüoûm-vâr
Fîr-i hamîde kâmtiken yine râsti
Uryânla yalun âteşe benzer cihân yakar
Sûretde âb-ı bests vü-ma^c nîde yanar od
(15) Girse niyâm içine şeker-h^v âb ider hsmân
1460 Bî-dest ü pâyiks nazar it rûz-ı dâr ü gîr
Fakmaz yüzine çarhuñ vü hurşîde taⁿ ider
Sultân-ı bahr u berr u şehinşâh-ı şark u garb Gün gibi vasfın itmege geldi zebâna tîğ
Bir âsmân-^c azîmet ü snçüm-sipâhdur
(20) Sunar eline gün gibi her dem zamâne tîğ
Nâm-ı şerîfi gibi Süleymân-ı dehrdür
1465 Arz itse yaraşur şeb u rûz ins ü câna tîğ
İki bıçsr ufuk gibi bilinden ol nefes
El-hak demür yürekli cihân pehlüvânıdur
Ye'cûc-ı fitne üzre çeker sedd-i âhsnin
Fâzû-yı şâha arkalanub sîneler yarar
(25)
1470 Kapu bıçağı gibi durur feth-i bâba yol
Çün hizmetünde yüz suyunı hâsıl eyledi
Zâtunladur nizâmı cihânun egerçi kim
Meydân demünde kullanamazsa^c adû n'ola
(30)
1475 Kat^c i delîlidür yire gökden nüzûlunun
Dün-gün kapunda kor ser-i teslîmi mihr ü mâh
Şehbâz gibi salsân elünden şikâr içün
- İenzer nazarda sîder-i âteş-zebâna tîğ
Tal^c atda n'ola benzese berk-i yamâna tîğ
Ataş-dil olsa tañ mı felek-veş yegâne tîğ
İenzer revişde mevc urur âb-ı revâne tîğ
İoyansa başdan ayaga eşkile kana tîğ
Kalmaz yolında hem-deminün nakd-i câna tîğ
Ta^c n itse tañ mı mâh-ı nev-i âsitâna tîğ
Serverligile geldi ezelden oihâna tîğ
Sarrâflar asarsa yiridür dükkâna tîğ
İenzer cihânda h^v âce-i kevn ü mekâna tîğ
Saydurmamışdurur dişini ins ü câna tîğ
Virür cevâb rezme yüzbiñ civâna tîğ
Geydükte câmesin döner âb-ı revâne tîğ
Benzer^c ızâr-ı dil-ber-i hurşîd-i şâna tîğ
Dehri yakar çü h^v âb-gehinden uyana tîğ
Serdâr-ı ehl-i ma^c reksdür bî-bahâne tîğ
Olub silâh-dâr-ı şeh-i hâverâne tîğ
Gün gibi vasfın itmege geldi zebâna tîğ
Sunar eline gün gibi her dem zamâne tîğ
Nâm-ı şerîfi gibi Süleymân-ı dehrdür
Arz itse yaraşur şeb u rûz ins ü câna tîğ
Kasd-ı^c adûya himmeti çünkim kuşana tîğ
Kul olsa tañ mı hüsrev-i şâhib-kırâna tîğ
Hizmet kılub Sikender-i giti-sitâna tîğ
Meydâna girse rszm idicek^c âşikâne tîğ
Dün-gün şehâ^c arûs-ı memâlik ko câna tîğ
Dönderse tañ mı^c âlemi bâğ-ı cinâna tîğ
Geh bâ^c is ana hâmun olur gsh bahâns tîğ
Sanma cihânda el vire her kaltabana tîğ
Kapunda mihr-veş çü melekler kuşana tîğ
Şimden girü yeridür atarsam yabâna tîğ
Fark-ı^c adûnı ol dsm ider âşiyâne tîğ

- (35)
1480 Kabzânda olsa nola cihân halkı ser-be-ssr
Çün ^cars-ı mülk hutbessi okındı nâmına
Her dsmde teğne-dil gibi rszm içre yalmanur
Rûbeh-misâl slünde felek şifridür zebûn
Dsryâ dil ü cevâhirs gark olsa nola çün
Her dem çü âb-ı merk içer andan ^cadûların
Fu nâvidân-ı feyzdür ol matla ^c-ı zafer
Meydân güninde almağışün nusret-i öndilin
(40)
1485 Dün-gün kuşagını iki yirden kuşanuban
Hûn-ı ^cadûna anladi ı ^crâz-ı hâtırun
Bilsem niçün kurur hasedündsn gelü-yı hasm
Yan başı geldüğü budurur hasma dem-be-dem
(45)
1490 El-hak tuyurdu câna ^cadû zümresin tamâm
Sîmâb-var ditrese düşmen ^cacsb midür
Ehl-i yesârdur nola yanunca rûz u şeb
Dökmezdi yire berk-i hazân-veş ^cadûna heb
Devr-i zamâna yumaz idi zulmden elin
Yüz dönderür dinilmesün içün ^cadûdan uş
(50)
1495 Gördükce hasmunı yenilür mi tutub tutub
Lir cupca zulma gördiki kapunda yok mahal
Olsam ^cacab mi medhünils mülk-i nazma şâh
Çşsmün şshâ niçün çske ben nâ-tuvâna tîğ
Urmak revâ mı ölmelü bir hasta-câna tîğ
1500 Bezm-i safâda gamzeyi neyler o çşm-i mest
(55) Her lahza sîm ü zerle kemer gibi avlayub
Ol yaña halkı gamzesi kırdı geçürdi heb
Hurşîdi ser-fiksnde kılur çarhı şorm-sâr
Kırpiklerine itse nazar ağlaya kalem
1505 Cismüm kurutdı bir kıla döndürdi nâr-ı gam
(60) Devrinde hüsnünün çü hurûc itdi baş çeküb
Kırdı geçürdi ^câlemi ol gamze neyleyem
Maksûdı kat ^c-i mihr eger olmasa gamzsün
Tan mı çekerse göklrs ^cuşşâk dîd-ı âh
1510 Kucsun bilünü hasta kolum hancerün gider
(65) Hakdan sunuldu cânuma bu ^cışk-ı dil-furûz
Vardur slünde çarh-sıfat hüsrevâne tîğ
Tutsa hatîb elinde nola mâlikâne tîğ
Kanın ^cadûnün içmişiken kana kana tîğ
Benzerse tan mı ejder-i âteş-zebâna tîğ
Düşdi bu kabza-i ksf-i gevher-feşâna tîğ
Lâbud hayât çşmesidür döstâne tîğ
Destündski ne kalsmdür şahâne tîğ
El-hak kümeýt-i devletedür tâziyâne tîğ
İster yanunda hizmet ide câvizâne tîğ
Sen şâha geldi bu dsm içün imtinâna tîğ
Âb-ı revân degâlidür ol nâvedâne tîğ
Koltukdan işler işini hoş nâzûkâne tîğ
Lâyıkdurur geçinse kamu mîzbâne tîğ
Fayret virür elünde bugün neyyirâns tîğ
Salinsa sîm ü zerls şehâ hüsrevâne tîğ
Ty nev-bahâr-ı mülk bsnzemese mehr-i câna
Su gibi hûn akıtmasa bu hâk-dâna tîğ
Hâzır turur kapunda ebed imtinâna tîğ
Aslân gibi dşper saf-ı pîl-demâne tîğ
Mülk-i melekde mâh çeker keh-kşşâna tîğ
K'itdüm redîf bu gazel-i hoş-beyâna tîğ
Rûz-ı nebsrd lâzım olur pehlüvâna tîğ
Kucar belini ol sanemün nâzûkâne tîğ
Fu yaña yan basar girü ol dil-i sitâna tîğ
Cevzâ gibi kuşansa o mshr ü meyâna tîğ
Görse kıya bakışların anün utana tîğ
Cânâ ko rahmı kıy baña nemden yacana tîğ
Pes vâci oldu ol hatt-i ^cisyan nişâna tîğ
Virmiş gözün o şefkatı yok bî-amâna tîğ
Hiç armağanın ide midi dştâne tîğ
Yol korhulu olunca gersk kârvâns tîğ
Grşçi ki yaraşur kemer-i zer-nişâna tîğ
Niteki gökden indi şeh-i kâmrâna tîğ

Ayinesi şafâyile memlû güher gibi
 Meydân-ı medhûn içre çalışdum şu denlû kim
 Dün-gün kapunı beklerüm ey âsmân-cenâb
 1515 Kahr odı şem^c gibi dilüm yakdı yiridür

(70)

Şol resme oldı kahr ile dil-hasta Lâmi^c f

Kim gelse kaed-ı katlûme cândan utana tîğ

Ol pâye baş urub nice kan yaş akıtmayam
 Ser-cümle câme-i teni çâk eylesen ne var
 1520 Kahr-ı zamâne şöyle utandardı cândan
 Bir pâre nân kılıcda kalubdur bugün şehâ

(75)

Yoksâ ne haddüm idi benüm pîş-keş çekem
 Gin yirde beglerün kılıcın çok kişi şalar
 Meydâna geletün uşda kulunla kılıclaşan
 1525 Aynı-ı inâyetünle şehâ eylesen nazar
 Gerdüni himmetünle bugün zir-rân idüb

(80)

Saldukca her seher şeh-i haver^c alem çeküb
 Çekdikoe kollarun gibi devr içre nürdan
 Gül hârdan hemîşe getürdükçe h^vâce-var
 1530 Virsün büttün cihâna ebed feth içün Hüdâ
 Olsun hemîşe yârün ahed yarıcun Resûl

(85)

ŞChâh-ı bahr ü berr kılıcun vasfın okueun

Alemde çün sebep durur emn ü amâna tîğ

Benzer dil-i mûmîr-i şeh-i gayb-dâne tîğ
 Geldi elümden ey şeh-i devrân figâna tîğ
 Pes mihr ü meh gibi yaraşur pâebâna tîğ
 Ağlarsa derdümi tapuna yana yana tîğ

Her dem çeker helâkûme dest-i zamâne tîğ
 Kim fakr elinden irdi bu dem üstuhvâne tîğ
 Şimdi diler ki cân vire her cân alana tîğ
 İtsem zehânumı nola şahı-ı beşâna tîğ
 Mihr-i felek gibi bu yüce âsitâna tîğ
 Hâk dur hemin bu da^c vide baş oynayana tîğ
 Lu dem ki virmişem kalem-âsâ lieâna tîğ
 Rüstem gibi çekem felek-i heft-h^vâna tîğ
 Uram önünde Sâh-sıfat ord-vâne tîğ
 Gerdüni fethicün sipeh-i Kıyrevana tîğ
 Her subh u şâm şüms ü kamer âsmâna tîğ
 Yük yük mezâd kalmağ içün bustâna tîğ
 Hürşid-vârsen şeh-i eâhib-kırâna tîğ
 Küfr ü zalâl kavmine sal kahramâne tîğ

قصیده هفتم در مدح شهریار جهان سلطان سلیمان هم نشان
اعلی الله تعالی قدره بالعدل ولاهسان فی کل عین و آن

1535

Fā i lā tūn Me fā i lūn Fā i lūn (- . - / . - / . -)

- (1) ساقی بیا و جام می ز درستان بیار
شمع و شراب و شاهد و رندی کن اختیار
شرب از آن کسی است که شادی کند بختار
چون راه بلخ بر همه کسی نیست آشکار
1540 می خور که نیست عالم خانی بیک قرار
(5) جای بشکل ترکس رعنا بکف در آرد
یا کبزه کیست رسم طریقت چو هر بیار
با عتبه یا رشو که درو نیست انحصار
هنر عشوه حاصلی چه بود کوسفر دیوار
1545 جهانم فدای عشوه که دلراست برک و بار
(10) از زلف و مار قصه سیر بهر بالا مدار
جهان ترا بعبه کشد بند این قطار
بنیان دین و دولت اگر خواهی استوار
1550 کس طاعت همه است و کرم مدح شهریار
(15) ترک غلک ز هر رخ کند روز و شب غرار
مقدار زده نبود طایفه از زلفار
- چون شد کمال عید صفا بخش آشکار
بر هیز کاری دم ایام صوم رخت
چون کل گرفت چندی بنایی چو غنایب
فرصت چو دست داد غنیمت شهر که وقت
آب روان ترانه این رود میکند
امروز وقت صحبت و شادی و فرصت
بالی بتوی دست از آلاش جهان
عقلست مصداق کردل و جانمای دریغ
عشقست حاصل دو جهان ورنه در جهان
جهان زنده کی بقشوه کند همچو تنی بجان
داروی درد و عشوه چو داری مدار غم
همچو عتبه گشت تراره مستقیم
دایم بدست کبر نراوی عشوه را
فرمان عشوه را بدل و جان قبول کن
شاهلی که از صلابت کمر کران او
شاهلی که نزد دیر لهما یون چون خورن

سلطان ناج و تحت و سلیمان انس و جهان

دارای داد بخش و خریدون بختیار

- 1555 در قلع باب حصن عدد و شاه ذولفقار
صمیمت و صدای معدن عشق آفتاب و بار
(20) باران فیض با لجم فخر و در بر بار
که آب از عطای دست تو گریانی و شرم بار
کالمبد رخی انظار و کمالش فی الزمان
دارند آسمان و زمین از زلفار
1560 در ره بماند همچو خورشید و خاکسار
(25) دریا بجم بر آمد و شد هر رخ بی قرار
- در سه راه رفت عالم میکند رست
از سر و نه تا بفریب سراسر گرفته است
لطفش بخله آن کرمی میکند که کرد
شاهها توان محط دل و هر رخ مسترب
نابنده بر هوای تو آیات فتح و نصیر
آن بزم بزم تست که صد کنج شایان
آن رزم رزم تست که رفتی عجز بوی
آن عزم عزم تست که از عدد کوس کو

- از هور محض و لطف هور سرشته گشت
 عید رخ تو قبله حاجات عالم است
 عفت است لختی تو که جنتی ندارد
 بیس نوال هور تو نه هور رخ یک طبع
 صبح از صفای روی هور تو یزید است
 قدرت هور تو که نمی گوید از ستر
 ایوان خلوت و لطف تو چون مهر مستیز
 سیلاب و آرزو کند از درون دل
 خلوت تو محض شسته ذات مصطفی است
 آلودگی بعد تو بر شیر سوری
 در قیل و شمت چشم ماه و هور هور
 هست این قصید و هور صدی ای محیط
- 1565
 (30)
- طبع هور تو ای اطل کردگار
 لطفی نما و حاجت خلوت جهان برآر
 دریاست خاست تو که او را نشد کنار
 نزد ستیغ تیغ تو هور شد و مه تراز
 شام از سواد طره روح تو تیر و تار
 همت بکوه ذره نمی تواند از وقار
 بنیان قربر و عفت تو چون هور استوار
 کرا فکنی بخشم نظر سوی کو هسار
 ذات تو ظل شعله لطف کردگار
 شایسته کند بد و در تو از کین اعتبار
 در ذیل لخت عزتیم و زر غبار
 نام تو در میان هور تو لوی شاهوار
- 1570
 (35)
- شاه غبار جلال در دست لامعی
 از حال زار او نظر لطف بر مدار
- 1575
 (40)
- دست سخن بدامن مدح تو کی رسد
 تا جان اهل عید هو اطفال باغ و راغ
 قطره طراز خلعت قدر تو باد ابد
 تا ساقی سپهر به نرم نشاط عید
 جام صفای دست تو هرگز مبار دور
- 1580
- سال و صفت مبارک و عیدت نجسته باد
 چون از و هور تست مه و سال را قرار

1585

در مدح صدور و ارکان آل عثمان علیهم الرحمة والغفران

بر ترتیب سلاطین ایشان
قصیده در مدح ابراهیم پاشا بن خلیل پاشا ابراهیم پاشا طاب ترالهم و جعل الحسنه متراهم
که وزیر ثانی سلطان بایزید بن محمد خان و تعریف جامع شریف وی که در هر کس سعادت خانه خود بنیان نهاده است

Mc fâ.i lün Fe i lâ tün Me fâ i lün Fe i lün (. - . - / . . - - / . - . - / . . -)

1590(1) Seher deminde bulub cânmeşâmı bu-yı nesîm
Ki gel muhîr-i me^cânide gavs idüb bir dem
Nisâr kıl anı şol gevher-i şeref tozına
Emir-i mülket-i ^cOsmân ü tâc-ı millet ü din

(5) Eyâ sipihr-i kerem kadrün eyle ^câlidür
1595 Harîm-ı kâşrûn olubdur bugün vücudunla
Şerîf-i câmi^c un oldı ^cibâdet ehli için
Hezâr Ka^c be gibi günde dil yaparsın sen
Sen ol halîl sıfatsın ki ni^c metünle bugün

(10) Bu kadr u faẓl u izâret sâna
1600 Niteki ced-be ced ey fahr-ı faẓl u devlütüdin
Kemâl u faẓl u hüner ehli buldı devründe
Şaçarsa başına toprak ^caoeb degüldür genc
Hased odına hasudun yakarsa nola ciger

(15) Olur ^cadûlarun âhir şerâr-ı kahrundan
1605 Virildi sâna aya âsaf-ı zamâne bugün
Muhîr-ı tab^c unâ nisbet gâdir ü musta^c mel
Kulüb-ı mü deye lutfun dunır du^c â-yı Mesîh
Semûn-ı kahrûnla hâk olur vücud-ı sitem

(20) Şerefde râ-yı bülendün güneş gibi rûşen
1610 Tapun ki oldı kapun gibi mecma^c -ı fuẓolâ
Zamîrûn âyinesidür çü câm-ı gayb-nümâ
Dilün rumûz-ı sipihiro şu resme dâñâ dur
Olur çü terbiyetünle her ehl-i derol şahîh

(25) Gerek ki mihr-i zîyâ-küsteründen âna dahi
1615 Şular ki bendenâ akrân geçerdı zuomiyle
Terâzu gibi dilün ehl-i faẓla dūr mâyil
Ri^c âyet içre neden eksük olam anlardan
Terahhüm eylo bâna yoksa gayret-akrân

(30) Zihf dirig ki ^cahdünde tab^c umun güheri
1620 Götür anı koma toprakda gerçi kim almaz

İrişdi bu dil-i miskine böyle lutf-ı ^camî
Bulub getir ele bir nice dâne dürr-i yetî
Ki oldı vâsîta-ı ^cikol-ınazm-ı heft-iklîm
Vezîr-i husrev-i devrân-ı vâcibüst-ta^c zîm
Ki reşk ider ayâğun toprağına çurh-ı ^cazî
Celâl ü hullet içinde makâm-ı İbrâhîm
Kavâ^c id-i haremün hıttasında rûtn-i Hatîm
Tapuna hıl^c at-ı hulletle kıldı Hak tekrîm
Nu^c âmc tab^c iken oldı zamâne ehl-i na^c im
Genâb-ı haẓret-i Hakdan olub durur teslîm
Kêmine bendo yüzol âsitân-ı lutfâ kadîm
Rukıy-yı evc-i şerefden nihâyet takdîm
Gubâr-ı pâyile hem-ser yanında çün zer ü
Kayurma anı ko çeksun^c azâb ü derd-i elîm
Niteki cirm-i şehâbile recm-i dîv-i recîm
Kemâl-i devlet ü ^cakl-ı tamâm ü tab^c -ı se
Şehâb-ı kefûne hisbet hasisu dūn u le^c im
^cUyūn-ı düğmone hāmūn durur ^casâ-yı Kelîm
Nesîm-ı lutfunla cân bulur ^cizâm-ı remîm
Şerik-i Hak gibi mislūn cihân içinde ^cadîr
Sa^c âdet ana gūlām u siyâdet anda nedîm
Zamâneden nola tayy olsa defter-i takvîm
Ki tıfl-ı ebcede benzer önünde ^cakl-ı hakî
Niçün bu bende kala künc-i gamda böyle sal
İrişe pertevün ey âfitab-ı heft-iklîm
İrişdi her biri bir kadr ü ıyda oldı cesîm
Kayurmaz itse nazar mankîsatla âna gârîm
Hüncrde gâlibiken her birine hf-şekk ü bîm
Kılur vücudımı toprak misâl-i nar-ı cehîm
Kalub zominde ola gâymâl-devrî leîm
Şu gevheri ki düşe hâk içine dest-i kerîm

Niyâz u ^carzûnı tetvîl kılma lâmi^c iyâ

Ki hâl-i dehri mufassal bilür o zât-ı ^calîm

Nite ki ola sebât u nizâm-ı millet ü mülk

Vücüdını tuta bâkî o müte^cân u rahîm

Ola nihâl-i gülietân-ı devletün ser-eebz

Ki buldı revnak anuñla riyâz-ı nâz-u na^c

XXII

1625

در مدح سید یاسنا که در دفعه ثانیه وزیر اعظم سلطان بایزید شده است

Fe i İâ tün Me fâ i lün Fe i lün (. . . - / . . . - / . . . -)

(1)

Hurrem ol ey gönül ki oldı delîl

Lâb-ı ikbâle lutf-ı Rabb-ı cemîl

Urduñ ol âsitân-ı devlete yüz

Kim felekce yüz ola kadri oelîl

Ka^c be-veş muhterem harîminde

Hâoet ehli bulur murâda sebîl

1630

Âsafâ sensin ol ki kapundan

İtdi gerdün ^culuvv-i şân tahsîl

(5)

Havf idüb gayb-dân zâmründen

Fitneein kodı rûzgâr-ı muhl

Şem^c-i râyûn önünde mihr haoil

Bahr-ı cüduñ yanında ebr behîl

Sığınur kapuñ havadisden

Rûzgâr-ı fakîr ü çarh-ı mu^cîl

Mantıkun^c ilm-ı gaybadür tefsîr

Fikretün râz-ı dehredür te'vil

1635

Zerredür himmetünde mihr ü sipîhr

Katredür bahşığünde kulzum ü nîl

(10)

Rabb-i kâfi kifâyet-i rızka

Kef-i bi-kefün itdi halka keffîl

Lutfunile oihânı toylayalı

Unuduldı zamân-ı h^vân-ı halîl

Rûz u şeb himmetün sumâtından

İrişür mura kâv ü peşşeye pil

Oldı âsüde halk devründe

Duldı ahvâl-ı memleket tertîl

1640

Pulmıya bu nizâmı kovn ü mekân

Mâh u mihr ide nice kez tahvîl

(15)

Her seher cerr ider kapunda felek

Boynına mîhrden takub zenbîl

Her kime düşse kahrunun nazri

Eile hâzîrdur anda^c Azrâîl

Dâyimâ dir^c aduñ tîrûn kim

Uşda ben vardum itme sen ta^coîl

Görse küffâr tîğünün berkin

Barmagın kaldurub ider tehlîl

1645

Çünkü bir habbe yile meyl eyler

Olamaz^c adlun terâzû^c adîl

(20)

Nazr-ı himmetün kime düşse

Zerreden şemse dek bulur tebdîl

Hâk-ı hâlinde eylesen bir kâl

Zer-i kâmil^c iyâr olur bî-kîl

Doet-gir ol baña ki kalmışam uş

Hâk-mânend ayakda h^vâr ü zelîl

Mihr ü bârân gerek ki bite nebât

Nâr ü ruğan gerek ki yana fetîl

1650

Çünkü dârü'ş-şifâ durur kapun

Bende niçün gamile ola^c alîl

(25)

Cânımı şöyle dil-fikûr itdi

Rûzgâr-ı zelum vü çarh-ı muhl

Yokdur icmâl-i hâle tende meoâl

Nicesi dördümi idem tafsîl

Nükte-dândur gü üsaf-i devrân

Lâmi^c f itme kıssanı tetvîl

1655

Döndükçe bu künbed-i pür-şem^c

Yandugınca bu rûşinâ kandîl

(30) Sür sarâ-yı safâ-yı işretde
Dâyimâ bu dirâht-ı ikbâlün
Devletile ne yire azm itsen
Tâze tutsun nihâl-i ömrünü Hak

Devlet ü sihhatile ömr-i tevfil
Aslı sâbit ola vü fer'î asfîl
Yârün Allah vü reh-berün Cibril
Ser-firâz eyleyüb misâl-i nahfîl

XXIII

1660

در مدح خورشید سیر و زارت عسکیر صدایت آصف جم منزلت
کاشف انوار عدلت حضرت ابراهیم یا شایسته الله مایه و مجرمة
سید الانبیاء و سند الانبیاء

Ne fâ i lün Fe i lâ tün Me fâ i lün Fe i lün (. - . - / . - . - / . - . - / . - . -)

- (1) Sa'âdet evcine irdün ol ey gönül âgâh
1665 Şol âsitâneye urdun yüzün ki rîf'atıñ
Harâm-i Ka'be gibidür qü kible-i hâcât
Cebâbire nola bu âsitâne ursa cibâh
Bu âli süddedür el-hak makâm-ı ibrâhîm
Felâdan olur emîn her kim ide âna penâh
- (5) Nedür o zât-ı nübüvvet-hicâl kim el-hak
1670 Revâyiñ-i kerem ü lutfı âlemi tutmuş
Sumût-ı râ-yı münfirî mefir-i seyyârât
Eyâ sipihr-i kerem sensin ol Celilü'l-kadr
Cihânda âsaf-ı makbûlisin şu sultânun
(10) Feyân-ı kadre dü-âlem bu denlû kâdirdür
1675 Bugün ol âsaf-ı cem-kadr ü menziletsin kim
Biçildi hil'at-ı hullet tapuna râst bugün
Ne kadr ü izz u şerefür ki ohl-i arz u semâ
Görüb devâyır-ı çarh-ı serânı olur zâr
(15) Süheyl-i kadrün anub kan yudar yemende akfîk
1680 Muhîr-i kadrüne mümkün midür ki bula kenâr
Gubâr-ı pâyüne kim su gibi eürerse yüzün
Kapun gibi tapuna oldu abd-i halka-be-guş
Çekerdî çeşmine eflâk eline girse tozun
(20) Şehâb-ı cûduña nisbet hasîs u mümsik ü dîn
1685 Sa'âdet atına nahçîr içün evvâr olsañ
Gubâr-ı esbüne âlem ururea ruh nola kim
İyâr-ı keffe-i keffünde mülk-i cem bir cev
Zamâne pençe-i kahrını gördi sen şîrün
(25) Semûm-ı kahrün ider hâk yidi deryâyı
1690 Mutî ü âsiye tan mı olursa ma'diletün
- Ki tâli'unda bugün oldu çarh menzil-gâh
Öninde cebhe-i iklîlini sürer yirs mâh
Cebâbire nola bu âsitâne ursa cibâh
Sıfat-ı hüilletidür hem halîm ü hem evvâh
Sabâ işigine yüz sürerse tan mîdur her gâ
Semâ-ı fikri şerîfi medâr-ı hefte vü mâh
Yanunda Hâtem ü ma'ni anam ma'âza'llâh
Ki nâmı gibi Süloymân-ı dehrdür bi'llâh
Şeh âfitâb u tapun meh nücûm-ı çarh sipâh
Musahhar emrüne ins ü perf be-avni'llâh
Elini zeyl-i felekden meh eylesün kütâh
Kapuna yüz sürüb oldu ibâd-ı devlet-hâh
Lu rûz u şeb çekilen perde-i sefid ü siyâh
Nisâr-ı pâyüniçün oturur sadefde miyâh
İderse mâhi gibi sâl u mâh mihr-i şînâh
Misâl-i sebze geyer tâza tâze tâc ü kabâh
Siyâdet ü şeref ü ömr ü izz u devlet ü c
Kılurdu müzenî hurşîd bulsa terk-i külâh
Muhîr-i tab'unâ hisbet gadîr ü bôrke vü çâ
Önünde bebr ü pelenk ü hizber olur rûbâh
Peeât-ı himmetün üzre yürür piyâde çü şâh
Kenâr-ı hirmen-i cûdunda mâl-i kân bir gâh
Misâl-i rûbeh elin itdi fitneden kütâh
Neeîm-i lutfun açar âteş üzre tâze giyâh
Nizâmiçün âna pâdâş vü buna bād-efrâh

Kapuna yüz eürüb urdı şeref gibi çün ser
İrişdi bu ğazel-i ter medihün eyleriken

Güneş °aceb mi ferahdan atarsa çarha
Beyân-ı hâlümüçün lutf-ı ğaybden nâ-g

Sağıyla gün yüzün örterse tan midur ol mäh

Ki tali °umda sitârem düñmüden oldu eiyâh

(30) 1695 Görüb yüzini seher-çün hatâdan âh itdüm.

Müjem gibi gözüme tığler havâle kılur

Didüm ruhun güneşin koma kalb-ı °akrebde

Saçun şebinde yol azsam °aceb mi ben zerre

Tutulduğına sebep düşdi ol mehün bu gi

Koyub yüzün idicek âfilâb u mâha nigâl

Dedi ki hoş meh ü mihri dilereen ola t

Bu zulmet içre meh ü âfitâb ider gümre

Hevâ-yı mihrünile hâk olam ger itmezise

1700

Nigâh-ı mihr vezîr-i şeh-i eitâre eipâh

(35) Kâzâ-tuvânı kader-kudretü zamâna-esâr

Cihân ü zâtı hemîn Yunus-u hikâyet-i hüt

Eyâ vezîr-i Süleymân-eerîr ü âsaf-kadr

Dirîğ kılma nazardan ki himmetün güneşi

1705 Kim aleun anun olin °avnun olmazise mu °ın

(40) Kilid-i lutfuna Hâk cüdâ kıldı dendâne

Kapundan ayru kapuya ne mümkün uram rû

Ne nâmemün ki ola medh-i şâh °unvâni

Halâvet-i s°kanîmden dil-i şoker mahrûr

1710 Revâmı ide anı zevk-i °ırafı zâyî °

(45) Metâ-ı güftemile töldi çarh eandukı

Ger itmeeeydi ğam fakr u fâka reh-zenlik

Ne rüzgâr müsâ °id ne bahtü devlet yâr

Ne yolla kapuna °arz-ı fezâyıl ide bilem

1715 Çoğaldı müdde °i kaçdı kümune ehl-i kemâl

(50) Du °ânışâm u şehir vird-i cân idübdür dil

Bu devleti dahi ma °nfide hâsıl itmegiçün

Şerîf-i pâyüne yüz sürmegiçün oldu bu gün

Çün oldu gün gibi çarh deründe çehresi hâk

1720 Bulursa mihr kabulün nazarlarından fer

(55) Egerçi vâdi-yi hayretde vâlih ü zârem

Teb-i hacâletle âh hayret oldu işüm

Gözüm yaşına degülmışec çarh-ı müetağrak

Du °â-yı devlet-i şâh vüenâ-yı mahmidetün

1725 Fezâyıl ehline eş °âr °ardur elhak

(60) Selef tarîkînadur insilâki himmetimün

Eakılsa şî re hakikat kelâm-ı mevzundur

Egerci hizmet-i eurîde kâsirem her gâh

Çubâr-ı pâyün vü çeşmüm ziyâsı °Abdul-la

Misâl-i kadr u sa °âdet mulâzim-i dergâh

Berât-ı kadrine yazılsa tanmı nâle münâh

Cihânda ide meh-âsâ tefevvuk-i eşbâh

Velf bu dergeh-i °âlidür ehl-i fazla penâ

Zihi diriğ ki kârum bu resme ola tobâh

Yanardı âhum adından bu nilgün dergâh

Ger olmasaydı iderdüm şî °rden istikrâh

Ne ân ki ola sebep-i kavîl-i vâ °iz-i gümre

Du yola egri nazar bin kez eyleeün bod-h°

Nefîsi gevher-i °âli haeîsi hâk-i sivâh

- Bu faẓl u kadri görüb ol cenâb-ı ^Câlide
 1730 Terahhum it bânâ ki ta^Cn-ı küçük u büyük
 (65) Makâl-ı hâlile tasdî^C kılma Lâmi^Cyâ
 Rumuz-ı kovn ü mekândan zamîrüdür âgâh
- Niceki lâle ura tâc-ı kayeerî ber-eer
 Sa^Câdet efserün ikbâl u baht har-gâhun
 1735 Külâh-ı devletüne mihr ü mâh terk olsun
 Niteki ola einin ü şukûra ^Cıkâ u nizâm
- Esîr-i medhûn olubdur bu ^Cabd-ı devlet-
 Gamiyle çenk gibi kıldı kaddımı dü-tâh
 Niceki gül tuta bâğı içre hüsrevî dergâh
 Otur bu bezm sarâyında şâh olub her gâh
 Ki eîrr-ı şîr-i Hudâsın ^Caleyke ^Caynu'l-
 Murâdun üzre ola sâl u rûz u hefto vü mâ

XXIV

عبدیه در مدح شاه اخندی بن قاضی عسکری جللی الفزاری که والی بروسا
 شده بود در آن زمان

- (1) Fâ i lâ tün Fâ i lâ tün Fâ i lâ tün Fe i lün (- . - / - . - - / - . - - / . - -)
 1740 Sebt olan levh-ı felekde ^Cıyd içün tuğra-misâl Şekl-i Nûndur hatm-i mâh-ı rûze içün ^Cay.
 Gurra-ı ^Cıydı yâhûd isbât idüb kâzı-yı çarh Yazdı bir nakl-i şehâdet ^Câleme hüccet-m.
 Hükû-i şâhidür meger şehir-i cedîd alınuğın Bildürür kim hâkim-i dehr ide halka keşf.
 Bir nihâl-i hayzerândur ya kâza-dârında kim Muhzîr-ı gerdün tayanmakdan ham olmaş ol
 (5) Vâli-yi dovrân öninde ya bir ökeüzdür meger Mihr umub eyler emîn-i çarhdan da^Cvâ-yı n
 1745 Yâ çıkardı kâzı-yı eflâk bir medyûnidi Olduğ içün habs içinde hastalıktan bî-mec
 Hancer-i düzd-i felekdür yâ nişânüçün anı Meclis-i şer^Ca getürdi zümre-i ehl-i oiddâ
 Yâ fidânlâr ietenürdi müstân-ı şâhiçün Kalmış olmagın ham u bârik u küleh bu nih
 Yâ efendi hazretinden geldi ne^Câl-i sipîhr Na^Cl kosmış tûsen-i eflâke narh eyler su.
 (10) Mufahhur âl-i fenâri hazret-i kâzıu'l-kuzât
 1750 Şâh efendi mecma^C-ı ahlâk u deryâ-yı hisâl
 İtdigiçün fazl-ı âbâ-i kirâmın cümle cem^C Ol ^Câli-dil-dür Muhammed-sîret ü Yûsuf-cen
 Dunca faẓlile debîr-i çarh ey ^Câli-nigâd Mahkemen nâyıblığın itse ^Caceb mi mâh ü sâ
 Çarh bir sîmîn eahâyif mahzarundur bî-halel Mihr bir altun ^Casâlu muhzarundur bî-melâl
 (15) Hüccetün gibi kaçan makbûl olur ahkâm-ı çarh Günde yüz kez ura zer-hallile imzâsın hil
 1755 Bir kader ahkâmdur dârü'l-kazâ-i mahkemen K'anda gün gibi ^Ciyândur hükûm-i ^Câlem bî-c
 Cümle emründür ^Calâ-sevki'l-kader pür-întizâm Cümle hükûmündür ^Calâ vafkı'l-kazâ bî-ihtil.
 Mahkemonde tutulur bir mâhidür ean mâh-ı nev Satduğ içün narhdan eksük bu çarh-ı bîd-fi
 Safha-i kâfûrde medhûn yazarken müskile Tuğazelden oldu tab^Cum tûttısı şeker-makâl
 (20) Yaraşur hüsn-i kabulün anı imzâ eyleye Tâ ola ^Câlem dilinde hîrz-ı oyyâm u leyâl
 1760 Hublar içre mûsellemdür sanâ mülk-i cemâl
 İki şâhidür bu da^Cvâ sîdkına ol hatt u hâl
 Bu sevâd-ı veohile taşhîr olunsa tanmâ mâh İtdieen hurşîd ile çün da^Cvâ hüsn ü cemâl
 Hüsn da^Cvâsında gâlib olduğuna mihrdan Hüccet ibrâz itdi hattun göeterüb sîdk-ı ma

- Göz karardub muhşır-ı gamzen bāna dikdi ^oasā Kākülün tezwir idübdür Yâ kaşun syler ci
 1765 Ağzun ile geldi da vāmı meyānūn itdi hiç İncosdūr yol şer^o bir kılla dönsr bî-kfl
 (25) Bāna ayak tolayub zülfün ne ister dil-berā Komamışdur cāna tenden gayri hōd bir köh
 Revzen-i dīden bakar diyü sarā-yı hüenüms Yıkı dil beytin harāmi çeşmün itmezven
 Bilmezem turran kimünle itdi bir ^oahd-i dürüst Ahir anı sıymadı kaddin idüb derdile Dāl
 Aşiyān-ı devlet üzre bāl ü per açmış turur Benzer ol hatt-ı zenahdur tayıir-i ferhūn
 1770 Cānuma yiter te^oaddi eylodi hāl-i lebūn Dāver-i devrāna şimden sonra hoşdur ^oarż-

(30) Ey cenāb-ı mekremet gülzār-ı medhūn sevkıdur

Böyle gūyā oyleyen dil bülbülin tūtfi-misāl

- Devr-i bed-mihrün elinden ol mahaldur kim çekem Çshre vü sinemde gam nāhun lariyla yüz k
 Çār-mih itdi boni bu şeş-cihet meydānda ah Fikr-i kār-ı bār-ı ^oukbā Mihmet-i shl ü ^o
 1775 Yoksa benden fakrile müstagnıyam her bābdan Dsvlet-i genc-i kanā^oat günc-i sabru itti
 Özrdür taksir-i medhūnçün bu sözlsr Hak bilür Ne kelām-i istikādur bu ne izhār-ı kemāl
 (35) İtk u bey^of cāyız olmaz Lāmi^of bir bendodür

Rūz u şeb ihlāsilo eyler du^oāna iştiğāl

- Çekdüğince zer-nişān monşūr-ı çarha māt-ı ^oıyd. Oluben manzūr-ı ^oālom ol misāl-i bî-misā
 1780 Yazılıb altunla kadrün berātı nev-benev Rāzun^oı ^oıyd u şebün kadr eylesün ol bî-z
 Bulub aslun gibi her fer^oun bu kadr n rütbeti Silsilen itsün kıyāmet devri yilo ittifāl

XXV

تصیّد ستایه کردی استعار القاسم یوسین است از بعض والیان

- (1) Rūzgār itdi zemin fulkın girü çār-kāb-ı berf Aşiyāb-ı çarhdur gūyā bugün dolāb-ı berf
 Zergar-i hurşidūn idüb gerin bāzārı serd Sım idüb hākūn^o İyārın covher-i sımāb berf
 Müşk-veş yanmışdı hākūn bağı tāt-ı sayfdan İçürür kāfūr ezüb çarhun tabfbi āb-ı berf
 1785 Şir-veş biçāreler cismin cirāhet itmege Pāre pāre her yeh-i cfsurdedür enyāb-ı berf
 (5) Gökde zer-gūnluk yerine gaym-ı gāmdur sāyebān Hayme-i sebz üzre yerde köhne-i cilbāb-ı
 Her çınārūn pençesin kesmiş kolından bād-ı serd Tağda barmak barmag olmış hūso-i a^onāb-ı
 Mun kabızdur āb-ı dil-ü pūr-teşeyyuhdur zemīn Rād-ı pūr-piçūn teninde tonmagın a^osāb-ı
 Saçmāga başına bulmaz bir avuc toprak felek Şöyledür rā-yı zemīnde şimdi isti^oāb-ı be
 1790 Bir eovukdur gök gögordi tōndı meh ditrer güneş Ne semūr ebr def^o eylor ne hād sincāb-ı
 (10) Pak çemen hengāmceinde şimdi eflātūn-ı āb Cām-ı iskender gibi tutmışdur usturlāb-ı
 Kando gitdi girde-i mehlāb u nān-ı āfilāb Yoksa bî-hāsılmıdur bunca dakfık nāb-ı berf
 İşret-i rūz itmegiçün hücrede ahbābils Rūşen itmışdūr şeb-i tārī bugün mohtāb-ı

Lāmi^of āteş konārın koma elden bir nefes

- 1795 Salmasun dil-zevrakın dirsen gāma girdāb-ı berf

Tokuz eebābūn biri yok lfk gam hānemde āh Pōetin sanub ne tañ kılsam tenüm pertāb-ı

- (15) Mihri yok gerdūn bāna göstermeyelden zer-yüzin Kyledi vīrāne mi sımieyle pūr-kallāb-ı be
 Top belāk olmakdaniss kızmagiçün bir nefes Long urub evlādum oylor rūz u şeb tul^oāb-

- Nükte-dândur hâkim-i devrân uzatma kıssânı
 1800 Kân-ı lutf u mekremet dūr oda yanmış sîneler
 Ey bahâr-ı dîn ü devlet kalb-ı âteşden nola
 (20) Zer-devâdur zer-devâ olmazsa cân-ı zârûma
 Postin olmaz iec şok yokdur çıkarur postum
 Yakdı yandırdı bu dem gül öksüzi kıldı beni
 1805 Ger eirigkümdür bu gün ger âh-ı sordümdür bu dem Cümleten oldı bana sermâye-i esbâb-ı be
 Mihr umar dil-südde-i gerdün cenâbından senün
 (25) Gışt-i zâr-ı devletün ser-eebz olsun çarh-vâr
 Olduğınca her şifâ fulk-ı zemin garkâb-ı

XXVI

دیر نصیحه ستا یکه در روی التماس اسباب است از قاضی امیرزاده که دانی بر سر سینه است

- (1) Fâ i lâ tün Fâ i lâ tün Fâ i lâ tün Fe i lün (- . - - / - . - - / - . - - / . . -)
 1810 Yine eabrum lengerin kırdı belâ tûfânı ah
 Pîrlikden ayn-ı âlem oldı ser-tâ ser sefid
 Yirde közlükler düzer billûrdan âb-ı şemer
 Şöyle olmuşdur zemîni berf deryâsı muht
 (5) Cân atar üstine effâm gibi murğân-ı çarh
 1815 Derd hîzüm günde biñ kez cânuma odlar basub
 Od ümîzine uşarlar gürbe-veş hâkistor
 Bu acebdür ocagumda yogiken bir zerre od
 Nân-ı idum kure-ı mihr ü mâhdur her subhu şam
 (10) Yiridür ebr-i elyehden gök gibi geysem nemed
 1820 Olduğı budur zemîn töküb sovuğdan sîne çâk
 Hânemün yeh-dânı pür-tîğ ü siperdür şanasın
 Ah kim deryâ-yı gânda çeşmümün merdümeleri
 Kâh-veş kıldı bugün gam-kûhi ciemüm zerd ü zâr
 (15) Cânuma evlâdurur eebâbı pa-bend eyleyen
 1825 Talic-i mahmûdı gör kim bedriken ey Lâmi i
 Vaktidür kim dâver-i devrâna şekvâ eyliyem
 İlm-i kâzı olıcak da vâya istenmez güvâh
 Her nihânum gerçi rûşendur zamîr-i pâkine
 Eylesen küstâhlık her vechile olmaz aoeb
 (20) Hâkimâ gerdün cenâba eüdde-i dergâhuna
 1830 Ebr eger ta lîm alaydı lutf-ı tab undan eenün
 Feyz ider hâmen devâtundan devâ depretse dil
 Asitân-ı devletünden kim ola eer-pîç ide
 Bilmezem ben bî-sitâre neyleyem gerdünile

Hâtir-ı germini serd itme açub ebvâb-ı l
 Deet-i ihsânından içer dem-be dem cullâl
 Eylesen yanub tapına her nefes tînâb-ı l
 Hasta vü zâr u nizârem tende yokdur tâb
 Kimeeye rahm eylemez cellâddur kassâb-ı
 Ateş-ı eûzândur elhak mihr-i âlem-tâb-ı
 Dâym eyler neylesün cân kasdını ahkâb-ı
 Olduğınca her şifâ fulk-ı zemin garkâb-ı

Berf deryâsında tanıma olsa ten fulki tet
 Mihrile dil tıflına kılmaz felek bir den
 Olalı gökde eovuk dan hîre-çeşm-i mihr ü
 Başına koymağa bulmaz bir avuo tozdâd-h
 Eyleem bagram kebâb idüb derûndan odlu
 Arkama letler urur kim istemszsın diyü c
 Sinleyüb sek gibi ohlüm gioeler tâ subh
 Gök yüzün her dem boyan hânemdeki dâd-ı
 Sülkerüm berf ü gülâoum yeh gülâbumdur m
 Pöstin-ı berfdür çün bana ancak h âb-gâh
 Ya ni ben efeürdeye cânında eyler cây-gâ
 Şâh-ı sermâyem bugün evlâd u ensâbum sip
 Tonuben bu mihnetile itmez oldılar şinâh
 Kûşe-i uzletde cânum saymaziken kûhi-kâ
 Yoksa ehl-i terke hesdür bir nemedle bir
 Bâr-ı etfâl itdi mâh-ı nev gibi kaddüm d

Lîk arz-ı hâl hoşdur ber-sebîl-i intibâ
 Tapusına çünki devlet-h âhsın bî-iştibâh
 Mihr ü meh sürse şeref bulmağıçün tañ mı
 Gûlden ayruk bağda her giz bitürmezdi gi
 Hastalar bulur şifâyı lutf idüb açsan şî
 Astîn-i himmetündür lutfâ çünkim dest-gâ
 İu şerefden tâli-i nuşum beni dūr eyle

- (25)
1835 İşıgünde ben gubârūn bîn kûşûrî çok degül Afv-ı deryâ-feyzūnile çün yunar yüz bîn
Deydak-ı dil tan mî pâ-yı rahşuna ruh urmasa Fil ü ferzin bend olubdur şimdi her bir
Virmedi devrân bañal ^oî-f gibi bir har dahi Kim gamum bârın çekem kapūna ey devlet-p
Hâme-âyın pâ-yı kudret yok ki varub yüz eürem ^oÖzr-i leng-i derd-i pâyumdan dilümdür m
Gerçi kim meydân-ı nazmun şeh-eüvâriyem bugün Neyliyem yok ^oazme takat ^oarza-i ahvâle
(30)
1840 Râm iderdüm tûsen-i maksûdî zir-rân idüb Hâlûme ^oayn-ı ^oinâyet birle kileân bir n
Başda devlot yok ki basam pâ rikâb-ı maksada Rûz u şeb tâlî ^oinân gerdân u her dem be
Çâr olub çeşm-i ümîzüm yolda kaldı na ^ol-vâr İderem merkeb recâsın çarh-ı dündan âh ü
Fâr-ı ebrâm-ı girânımdan dilün inçinmesün Sâyir esbâb-ı sefer-âmâdedür bî-iştibâh
İteem olur leng ü lûk ü bî-feres ^oazm-i sefer Gerçi bâbun hizmetidür baña dün-gün kadr
(35)
1845 Seyle virtür bâd-ı gam bu bir avuc ten toprağın Lutf-ı cân-bahşun ^oinâyet eylemezse gâh
Tâ ruh-i nîli bisât-ı hâne-i eflâkde Mâh ferzîn ola beydak encüm ü hurşîd şâh
Pîl-i kahrūn ayagında düşmenün oleun helâk Devlet-esbin zir-rân itsün ehîbbâ eâl u n
Tâc-ı ^oizzet birle dün-gün gevher-i yekdâneñi Devlet ü dîn fahridür tâ ben de tuteun ol

XXVII

دیگر قصیده شتار دیفتم در آنجا هم التماسی بر سین است از بعضی حکامان

- 1850 Fâ i lâ tûn Fâ i lâ tûn Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (- . - -/- . - -/- . - -/- . - -)
- (1) Rûz u şeb açdurmayub göz yeter bârân-ı şitâ Leşker-i berfile dehri tutdı sultân-ı şitâ
Görmedi kû-yı zemînden şehsüvâr-ı çarh eser Şöyle çaldı dehr meydânında çevgân-ı şitâ
Dunca tâbile kûm oldı şem ^o-i zerrîn-felek Sîm-ten pervânelerle toldı eyvân-ı şitâ
Âhenîn kaydiyle bend idüb zemînün dîvini ^oÂlemi koydı fukâ ^oiçre Süleymân-ı şitâ
(5)
1855 Ağlamakdan kıldı Ya ^okûb felek çeşmin sefid Yûsuf-ı mihrî meger habs itdi zindân-ı şitâ
Kû-yı sîmîn sanmanuz yer yer görinen tağları Haymelerdür nûrdan zeyn oldı moydân-ı şitâ
Yok hatâ didüm felek ^oankâsı kûh kâf-veş Beyza-ı bî-hadd komışdur zir-i dâmân-ı şitâ
Mitrak-ı bâdile herdem serd-âhen dökmege İtdi haddât-ı felek her kûhı Sindân-ı şitâ
Oda yakarlar tenin herdem ağaçlar uruben Yârab âhenden midür taşdan midur cân-ı şitâ
(10)
1860 Kurs-ı mihr ü girde-i mohtâbı görmez insücân Kande gitdi pür-dakîk iken eihân nân-ı şitâ
Açılır müşkîn nefeslerden şehir-veş gün yüzü Minkal-ı zerrinde âteşdür gülistân-ı şitâ
Tutmadı saldı zemîn lengor-reenler tâb-ı mihr Ser-nigûn itdi felek fulkini tûfân-ı şitâ
Yirde odun gökde mihrün çeşmesini tutdı yeh Bu işe dem-beste kaldı çeşm-i giryan-ı şitâ
^oÂlemi âteş-perceet itdi müeel mânlar meded Hey nice dîn düşmenidür yokdur imân-ı şitâ
(15)
1865 Sek gibi biçâreler cismini mecrûh itmege Her yeh-i efsürdedür ser tiz-i dendân-ı şitâ
Ne semür çarh def ^oeyler ne eincâb-ı şehâb Mihr-i ^oâlem-tâb olubdur şöyle lerzân-ı şitâ
Penbe vü ekfânla tolea ne tan tâbût i çarh ^oÂlemi kıldı ser-â ser tîğ-i borran-ı şitâ
Çarh-veş kaddin ham idüb dem kılurken âteşe Oldı hâkisterle memlû benzer ecfân-ı şitâ

- (20) Tahta-ı takvīm-i mehdūr yâhud usturlâb-ı mihr Safha safha âb içinde cām-ırahşân-ı şitâ
1870 Hey ne sûret bâzdur çarh muşâ^o bid kıl nazar Eyledi âyinelorden zeyn-i dükkân-ı şitâ
Penbe tohmıdur meger kim kıldı dehri penbe-zâr Dâneler kim sacmışidi yire dihkân-ı şitâ
Zcyn ider her dem bahâriçün berâ^o at eyleyüb Ak güllerle cihân sahnını bustân-ı şitâ
Pür-kef itdi bahr-veş^o âlem yüzini rûzgâr Teptolu sabunımiş benzer ki humdân-ı şitâ
Bunca esbâbıle meşhûn geştı idi bu zemîn Dem urub bir lekma gibi yutdı su^o bân-ı şitâ
(25) Pür-teşennücdür zemîn dem-bestedür abdân-ı rûd Tondı a^o sâb-ı cihân kat^o oldu şiryân-ı şitâ
1875 Lâmi^o fî âteş-kenârın koma elden bir nefes
Salmadın ten fulkini girdâba^o ummân-ı şitâ
Lfk yok tekuz düzenden biri mihnet hânemün Gam beyabânında elsam tan mı mihmân-ı şitâ
Berf-i derdu gam yağar her dem folekden başuma Oldı dil-kâşânesi mihnetle vîrân-ı şitâ
1880 Cismüme olmaz tekuz kaftânı sflâkûn siper Canuma yeter kazâ-veş geçdi paykân-ı şitâ
(30) Tîge diyü göz karardub berfe atar cânını Bu ten-i dil-hasta dâyim itse seyrân-ı şitâ
Olsa tâkat nerdibân-ı çarhdan idüb^o urûc Eyleridüm nân-ı hurşıdı âlub h^vân-ı şitâ
Hasret-i heyzümle oldı bülbül-i dil-hâr-keş Gül gibi dâğ urdı câna derd-i nîrân-ı şitâ
Dört gözlü görmez oldı ecağunda âteşi Yâluñ u zârem yirüm gül kıldı devrân-ı şitâ
1885 Bilmezem kankı biriyle tutuşam ben nâ-tüvân Bir yana nîrân-ı gam bir yana şîrân-ı şitâ
(35) Zâğlar etrâf-ı vîrânemde feryâd itdügi Bu durur kim mâtem eyler bâna yârân-ı şitâ
Nükte-dândur hâkim-i devrân kan ağlayub
Bu sovuک sözlerle bezmin itme yeh-dân-ı şitâ
Dem-be dem enfâs-ı lutfından o^o İsl. mesrebün Reşk-i nev-rûz u bahâr olur şebistân-ı şitâ
1890 Ferr-i^o avni dehre ikbâl idecek Mûsı-sıfat Kahr elur yokser-i hemân Fir^o avn u Hâmân-ı
Sarsarından gayretinün hâk-sâr elur bugün Her ne denlü çarha hemtâ olsa bünyân-ı şitâ
(40) Lâmi^o fî^o arz-ı hulûs-ı bondenidür gün murâd Ol bahâr-ı cûd önünde açma destân-ı şitâ
Ayla mihr idüb nazar ey sadr-ı dsvlet âna kim Tayanub âhı^o asâsın oldı derbân-ı şitâ
Yanuben yakıldığum derdile budur dem-bedem İsterem ey cân tabfbi ya^o ni dermân-ı şitâ
1895 Hizmet-i sürîde taksîr itdüğüm olmaz^o aceb Bende-i^o uzlet-pezfîrem kahr-ı tugyân-ı şitâ
Neyleyem korküm devürdi kahrım içün görk-veş Postum çıkarmağ ister şimdi çûpân-ı şitâ
(45) Üstüh^v ân-u postundan kosmedi her giz tama^o Şöyle benzer nâşitâdur katı su^o bân-ı şitâ
Püstün itmezise ihsân sen cenâb-ı mekremet Postum bulğârisından dehr ider h^vân-ı şitâ
Âdan taht urınur geydükce kâkumlar zemîn
1900 Kasr-ı kâfur içre çarh itdükce divân-ı şitâ
Her fakır-i post-pûş vüher emir-i tîge-dâr Olduğınca rûbeh-i sermâ Pelengân-ı şitâ
Dehr sayyâdı çıkarsun düşmenünden postın Eylüyüb eşcâr-ı devrân gibi^o uryân-ı şitâ
(50) Okusun muhlislerün bezmünde hıl^o atler giyüb Gâh eş^o âr-ı bahâr ü gâh divân-ı şitâ
Gışt-zâr-ı devlîstün ser-sebz olsun dem-be dem Hıl^o at-ı borf olduğınca dehre ihsân-ı şitâ
1905 Her nefes hurrem-dil itsün Hak vücûdun bâğını Nâr-ı sûzân olduğınca verd ü reyhân-ı şitâ

Tâze tutsun meyve-i bâğ-ı dilün ol müste^oân Meyvelor virdükce oddan tâze bustân-ı şî

XXVIII

در مدح طایفه دروای و اعدای بیاری که یزدان عزیزی فقیر
مقبر اعیان کرده بود در حواله کلاه راه قاپیو به و دعای خدمت و ب

Mef ü lü Me fâ f lü Me fâ f lü Fe ü lün (- - ./ - - ./ - - ./ - -)

- (1) 1910 Firdevs-i berinsin bugün ey tāk-ı mu^oallâ Dûzah gibi hecrtünle yanar efne-i hevra^o
Eâmun egilüb didi zuhal gûşına bir râz Raks itdi tarabdan işidüb heft-eemâvâ
Bî-mîzer ider germ olubon kendüyi per-tâb Her subh güneş havzünü kimids tomâşâ
Devründe murassa^o kemer idindi çü kühsâr Geydi kademünde yeşil atlasları sahrâ
(5) Germ oluben âvâze-i mürğânuna gökden Âhenk kılur çengin alub zühre-i zehrâ
1915 Kevser gibi enhârün akar rûşen u sel-sâl Hevra^o gibi ozhârün açar dîde-i bînâ
Envâsile sahnün ki olur ravza-ı encüm Her gıcs görüb tâna kalur gülşen-i hazrâ
Her esrvi harem nahli gibi tâze vü âzâd Her künci îrem bâğı gibi dil-keş ü ra^onâ
Kuşlar gibi olsun diyü ervâha nişîmen Her bîd ü çenârün görinür sidre vü tubâ
(10) Bârân yirine saçdı bugün bād-ı bahârı Kâfûr ile sahnün pür iken hurde-i minâ
1920 Senden kesilüb faẓla-ı rez olduğığın dūr Her tâldün olur dîdesi bu havfile pür-mâ
Eşcâr-ı zîmürüdde yevâkîf-ı şukufen Her berkün asar gûşına bir ıkd-ı süreyyâ
Enhâruna hem-dest olamaz hutla har-çenk Mîzânuna hem-ser gelemez delvile cevzâ
Her dem seni seyrâna çıkar mâh-likâlar Ervâh golür Ka^obeye tıvaf itmege gû yâ
(15) Hübâna makarr olea nola sahn-ı harîmün Çün hûrile gılmân yiridür Cenet-i Me'vâ
1925 Bâdun dem-i rahmet gibidür dil-keş ü müggîn Hâkûn gül-i cennet gibidür anber-i sârâ
Uş gance-i gannâcunile şâh-ı gül oldu Biri dum-ı tavûs vü birisi sa-i bebğâ
Câm almış ele ışkuna nûş itmege nergie Gördi ki benefşenle güler tal^oat-ı gabrâ
Gelmiş urunub başına bir efer-i şâhi Yüz sürmegiğün ayaguna lâle-i hamrâ
(20) Dâğ içre hevânile düzüb ter-noğamât âb Şûrîde-sıfat^o geşt kalur bî-ser ü bî-pâ
1930 Çeşmün koyuben içdüğüğün âb-ı hayâtı Hızr itdi hayâdan özini haykdan ihfâ
Gül hüsrevintün yâdına bezmünde inâdla Şîrîn nağemiyle koparur savt-ı nikîsâ
Kumrılaruna dildi kim öyküne tûtf Bir kahkahayile anı kebk eyledi rûsvâ
Muğni görinür nâyden âvâze-i sârûn Kim sâzına ahenk kılur nağme-i ankâ
(25) Gül ebr gibi gark-ı arak oldu hayâdan Bâğunda gelüb indüğüğün fâhta gavğâ
1935 Dürrâc aquben dero-i letâyif haremünde Tahrifile rengin-gazeliyyât ider inşâ
Sâyünde bulur eerv-i sehî mansıb-ı âlî Kapunda goyer lâls vü gül hil^oat-ı vâlâ
Keyfiyyet-i szhâr-ı dîrahtun yed-i Mûsî Hasiyyet-i enfâs-ı nefîsün dem-i isâ
Esmâr-ı neffetün ki olur rûha şifâ-sâz Matlûb-ı kulûb ola ne tañ behr-i müdevvâ
(30) Dün-gün dürrüşüb eyledi bu çâr-anâsır Ebr ü meh ü hurşîd ü felek birle murabbâ

- (35) 1945
- Şîrînlilikle eyledi Hüsrevleri Ferhâd
 Arz itdi ruç-i yâr gibi hüsnini sîbûn
 Tâttî gibi bâdâm-ter ü piste-gil'oldı
 Hoş şâh-ı zeberoedde asub düro-i yevâkit
 Zerdâlunı görse başı kayısı olur şehd
 Bâstânunı kim harbuzeler eyledi kelle
 Encüm gibi her küşede bin hirmen idübdür
 Her birisi bir mân-ı müdevverdür egerçi
 Dîdârûn ile oldı dil ü oân yüzi mesrûr

1950

Eyle bu makâm u harem ü bâğı mübârek

Ömr-i ebed ü izzle iy Hayy u tuvânâ

- (45) 1955
- Ol zât-ı kerem-bahş ki İsî nefeeiyle
 Kim râ-yı münfridür anûn âleme mi mâr
 Resm itdi bugün nakş-ı murâdâtını rûşen
 Bu yidi tabak çarh ana olmağa defter
 Bin yıl dürüşürse idemez dest-i utârid
 Bel bağlayuben nâme-eîfat medhûni kıldum
 Cân boynına asdum yine bir eilk-i cevâhir
 Dil kulzumi kim pürdür içi zevrak-ı ma'ni
 (50) 1960 Görseydi durur şaçaridi nazmuma pervin
 Her nice bedî olsa ma'ânî-i kelâmum
 Eş'ârile fażl ehline fahr itmek olur 'âr
 Ruhsâr-ı arûz-ı güher tab'um olurşa
 Lakin bu dilüm mihnet ü derdile düşüb zâr
 (55) 1965 Cem itmogiçün hâl-i perîşânımı gamdan
 Şerh eyleridüm derd-i dili tapûna bir bir
 Kesdi bu dilüm rişteini meclis-i gamda
 Hâkister idübdür tenümi âteş-i mihnet
 Pâmâl-ı cefâ kıldı beni kahr-ı e'âdi
 (60) 1970 Erfânüm ile nâle kılur eahra-i samnâ
 Bir post ile nâfe-sîfat demler olur kim
 Sûz-ı dilümü idemedüm tapûna tafsîl
 Ağyârile her dem beni bir görme ki olmaz

İncîri ki bî-dûd kılur ta'biye helvâ
 Düşdi eararub derdile âşık gibi ayva
 Şîrîn dehenân-ı puser-i Burea şeker-hâ
 Rumîânların oldı شجر الاله
 Şeftâlun anîlea şekerün ağzı tolar mâ
 Deymez felek-i sebze kelek farkına kor
 Karpuzları kim şehd ü şekerden durur ahl
 Olur kesicek niçe hilâl anda hüveydâ

Bu hitte-i bu resme bugün eyledi ihyâ
 İkbâl ü şcrefdür nitekim kaşına bennâ
 Meh cebhesine bu felek-i âyîne-eîmâ
 Her subh olur mûhre-i mihriile mücellâ
 Yanunda sentün râst bugün bir elif imlâ
 Hâmen gibi raks oyleyuben başuma sevdâ
 Kim halka-begûş oldı ana lûlâ-yı lâlâ
 Neyeân-ı medihünle ne tañ olsa güher-zâ
 Gûş itee kalurdi tañ eş'ârımı şe'râ
 Lâf eylemezem işbu beyânile ki zîrâ
 Fahr eylemezem eyleriken fażlile da'vâ
 Kapunda n'ola fażl u hüner birle mühellâ
 Şûrîde olub eyledi bu reeme takâzâ
 Bu eilkile bir nazm-ı lâlî ide inşâ
 Arz eyleridüm kîsesasını gussamun aîmâ
 Mikrâz-ı belâ şem'-i belâ-keş gibi kat'â
 Dil zovrakını kıldı yaşum garka-i deryâ
 Virdi yakamı gam eline ta'n-ı ehîbbâ
 Yaşlar akıdur eskümüçün dîde-i hârâ
 Âvâre düşüb terk ola bu mevlid ü menşâ
 İomâle mecâlüm dahi bulunmadı hattâ
 Zâğ u zağan u bûm gibi bûlbûl gûyâ

Olmaya bugün Lâmi f gibi şekerin-dem

1975

Bu bâğda ger yüzbin ola murg-ı hoş-âvâ

- (65) Divân-ı kaşâ içre tutub hâme utarid
 Olsun dürülüb düemenünün defter-i Ömrî

İtdükce her ahkâmı kader levhine imzâ
 Ömrün ebed nâme-i ikbâlüne tuvânâ

مدح قايو جه الحرس، برويه صانها الله تعالى عن الياس

Fâ i lâ tûn Fâ i lâ tûn Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (- . - - / - . - - / - . - - / - . - -)

- (1) 1980 Hergün olur hûr-ı meh-rûlarla mahşer kapluca Hak budur kim havz-ı connetdür musavver
San meleklerdür güzellers bağlamışlar dâvire Pâk u rûşen orta yirde ° ayn-ı kevser ka
Zerd u zâr olur varanlar anda sîmîn-tsnlere Adamı altun ider variss oevher kapluca
Hsr sûtun ° aşık gibi yalun olub hayrân turur Suda âteş-ruhları bağına basar kapluca
(5) 1985 Sanasın tāk-ı felekden özlerin pertâb idüb Suya düşmiş mihr u mâh olmuş münevver k
Hsr güneş yüzli perînûn gamzesi tigin görüb Cân virüb san oân alur kim şöyls ditrer
Her yana ağız suyu aslanların turmaz akar Ol gözi âhûları itdikce der-ber kapluca
Yüregine eu sspsr bî-hûd olan ° aşıkların Her sanem girdükce havza ey birâzer kap
Kurs-ı kâfur içürür sîmîn-bedenler turmadın Mâh-rûlardan harâret çekdi benzer kaplu
göstsrür *امن ان حال تكل المستيري* Nakş-ı perkârûn senûn ey sikke-peyker ka
(10) 1990 Çeşme-i hurşîddür mülk-i melekde âyîneñ Ey ° arûs-ı Dursanûn yüzinde zîvor kaplu
Sûret-i emâbile hasiyyet-i kibriyetdür Kim suyun sîm eylemişdür toprağın zer ka
Her nazar yor gill u gışdan cân u dil âyânesin Bahr gibi tâhirü'l-asl u mutahhar kaplu
Her fakîri sîm ü zersüz eylyüb pâk ü tıraş ° Alemün itdi kulûbin cer-kalsender kaplu
Alduğıqün la ° li mey-gûnlar kabaklar koltuğa Dîds-i ° uşşâka dönse tañ midur ger kaplu
(15) 1995 Gönli gözi her yana ° aşık gibi turmaz akar Pâk-dil rûşen-nazar âyîne-manzar kapluca
Çün perîler mecmâ idur bu ili su her nefes Ademi itss ne tañ bî-hûd dilâver kaplu
Câmlardan hûblar seyr ide diyü mihr ü mâh Kurdî âb üzrs felek-ves çetr-i ağber kap
Başı çekretse ° acab mi âsmânûn rûz u şeb Pür-buhar eyler dimağın çün ser-â-ser ka
Kubbeler zamm eyleyüb şâh-ı cihân gerdûn-misâl Rşqk-i eflâk oldı devrân içre yekser kap
(20) 2000 ° Aşık-ı didâr olan her bî-karârûn Bursada Menzilidür Lâmi ° f her gün mukarrer kaplu

2001

Günde bin kez her şeker-lebden alursın kâm-ı dil

2002

Nûş-ı cân olsun sana vü ° âfiyotler kapluca

2003

تمت القصائد

دفترتانی اندر ترجیحات و مریجات و محاسن و نظایر ایشان

بسم الله الرحمن الرحيم شدة ترجیح کلام قدیم

ترجیح اول در توحید خدای عز و جل

1.

Mef ū lū Me fā i lūn Fe ū lūn (- - . / . - - . / . - -)

5

YâRab bu ne hüs-n-i dil-rubâdur

Hurşîd öninde zerreden kim

Bir sohbetinün bahâsı bin cân

Ne hân-ı Halîl olur bu ni°met

Bir °ukdeye bağlıdur dilüm kim

10

°Ummân u muhtî katre saymaz

Bir dergehe urmuşam yüzüm kim

Bir zerre gubâr-ı hâk-i râhı

Cân u diliken makâmın ey döst

°İşkuñ heveeinden özge hor kâr

15

Ey küşe-be-küşe ieteyen var

Cân dîdesin aç sentünlodür yâr

II

Hüs-nün lail itdi mihr ü mâhı

Ayîno-i tal°atun yüzinden

Bu levh-i cebî-n-i mehde gördüm

20

Gör baht-ı şikeste-dil gedâyı

Her kim ki palâs-ı °ışkı geydi

°İeyânunun olsa tan mı ey şâh

Şol cân kanı ki eâkı-yi °ışk

Ol cânile cyle cânımı mest

25

Tu nükteyi candan eylegil gûş

I Kim âyine-i Huzâ-nümâdur

Her pertevi شمس و آینه dur

Bilsem bu ne behcet ü bahâdur

Kim °âleme rûz u şeb salâdur

Her noktâsı bin girih-küşâdur

Bir bahrile cânım âşinâdur

Başlar ışiginde hâk-i pâdur

Çeşm-i dil ü cânâ rûşenâdur

Hâricde taleb seni hatâdur

Ef-hûde gam u °abes havâdur

Zî-nûr-ı tecellî-yi ilâhî

Cân buldı eafâ-yı subh-gâhı

Mâhiyyet-i °âlemi kemâhı

Vîrânede buldı geno-i şâhı

Terk eyledi hil°at ü külâhı

°Afvun dem-i haşr °özü-hânı

Sunmuşdı Elest bezm-gâhı

Tâ seçmeye deyr ü hânkâhı

Ki bulmadı °akl ana râhı

Ey küşe-be-küşe isteyen var

Cân dîdesin aç sentünledür yâr

III

Güldi yine tal°at-i zamâne

Vuelat demin isteyon gerekdür

30

Cozm itmışdüm ki yok dehânün

Dikkatlo yararsa bir kılı bin

Cânâna eli anün irişdi

Cânım lebünilo mest olaldan

Kim toğdı güneş ser-i cihârı

Pervâne-sıfat bu şem°a yana

Saldı yine sözlörün gümâna

Dil fikr idüb irmez ol miyâna

Kim basdı ayak cihân ü cânâ

Goh nâle kılur gehi terâne

35 Ol cân, bahâ ne istessen al
Sabr itmege oldu tākatum tāk
Eûlbûl güle karşu çîn-i şherden

Sâkıf getir itmegil bahâne
Kim tîğ-i ğam irdi ustuh^Vâne
Bu beyti okurdu c^oşşikâne

Ey kûşe-be-kûşe isteysn var

Cân dîdesin aç senünledür yâr

40 Var eylams nevha ey hamâne
Uş hânens geldi kasd-ı cânâ
Cân murgı uçardı fâriğü'l-bâl
Ey c^o ışk eri var selâmet umma
Vey yâr yolında virmeyen cân
Başum açuben tavâfa geldüm

IV İltis : diridün anâ ki nâms

الدخان يا حمامه

Bir dâne görüb tutuldu dâme

الحب يوزم المدايه

يا ما حلكم سوى النداء

İhrâmile Ka^cbe-i harâma

كل بيان لعقته علامه

Çün irdi şemim cân-ı meşâme

Keşf olsa bu nükte bi't-tsmâme

Ey kûşe-be-kûşe isteyen var

Cân dîdesin aç senünledür yâr

50 Nûş eyle bu nîş-i zehrin ey cân
Çarkâb-ı ğam oldu geşti-i Cem
Sâkıf boru sun şu cânı kim Cem
Dil hânesin aldı zulmet-i ğam
Cân bâğını meyden eyle sırâb
55 Ol âb-ı hayât-ı Hızr kanı
Peymâne getir ki sındı çokdan
Mutrib yine râst kıl nevânı
c^oUşşâkı muhayyer it demünden

V Ancak saña sunmadı bu devrân

Gitdi yile milket-i Süleymân

Bir katresino virürdi biñ cân

Ef-şem ü şarâb u rû-yı cânân

Tâ âteş-i şevk ola firûzân

Cân teşne-dil oldu sine c^oatşân

c^oAkliyle olan c^ouhûd u peymân

Kim cân ola dong u c^oakl hayrân

Bu nağmeyile kopargil efgân

Ey kûşe-be-kûşe isteyen var

Cân dîdesin aç senünledür yâr

60 Ahsente zihf cemâl-i kâmil
Bir dem olamaz bu nûr-ı hüsne
Bir noktası gerh olunmaz olsa
İnkâr idens yüzünü göster
65 Zünnâr-ı saçunda küfr-i Hayber
Fâlûn ruh-ı dehre kurretü'l-^cayn
Ğam semtine var lsbünde tiryâk
c^oAlem yanaridiz ebr-i tuhrân
Gel c^oışk kitâbın eyle ezber

VI

Seyr idenün oldu c^oaklı zâyil

Ayîne-i mihr ü meh mukâbil

c^oAlem tolu defter ü resâ'il

Hakciyle gümânın eyle bâtil

Çâh-ı zenâhunda sihr-i Bâbil

Zülfün ser-i c^oâlema Hümâ-zıl

Ğamzün nola sunsa zehr-i kâtil

Gün yüzüne olmasaydı hâyil

Tâ hall ola saña bu mesâ'il

70

Ey kûşe-be-kûşe isteyen var

Cân dîdesin aç senûnledür yâr

°Arz itdi güneş yüzini ol mâh

Dil tûri olursa pâre pâre

Nûr-ı ruhun oldu rsh-ber-i cân

Tu cânâ ne cur° a sundı la° lûn

Kûyunda gedân olan fakîrûn

Ben cânâne düketdümise kem tut

Kurtulmıya dil bu teşnelikden

Dervîş nedür bu °arz-ı hâoât

Cân bahrına âşına olan dil

VII Yüz anoag° ola تبارك الله

Tan mı ki tceellâ kıldı ol mâh

Olmuşdı saçun duñında gümrâh

Kim yandı oiger tutuşdı dil âh

Bir çüpce degül yanında bîn cân

Sen hîrmen-i hüsn içinde bir gâh

Sad-bahr-ı muhîf içerse her gâh

Bilmez mi sanursın ol şehinşâh

Bu söz güherinden oldu âgâh

Ey kûşe-be-kûşe isteyen var

Cân dîdesin aç senûnledür yâr

Alnûn günü nûr-ı hüsnâ matla°

Mecmû°-ı sıfat-ı zât-ı Hakka

Kaddûn okı bir kasîdedür râst

Seccâde-i müşk-fâm hattûn

°Alem tokunurdu bir birine

Yaşum yuya diyü °ışk-ı nakşın

Her gioe yaşum cevâhirinden

Ben cânâ vü halk cânâ hayrân

Bu ma° niyi bildi cân yüzinden

VIII زى مطلع من دهن طالع

Divân-ı cemâltûn oldu mecma°

Yâ kaşların iki ogri mısra°

Ya hüsnüne °anberin murakka°

Keşf itse ruh ol meh-i müberka°

Goydi ten-i hasta-dil muşamma°

İklîl-i felek olur murassa°

Zî-tal° at u hâlet-i musanna°

Her kimse ki kıldı keşf-i burka°

Ey kûşe-be-kûşe isteyen var

Cân dîdesin aç senûnledür yâr

Şol sârst-i cân ki bî-nişândur

Bir cân virûb aldı derdûni dil

Gülse yüzüne °aoeb degül yâr

Dil-hastasına °iyâdet eyler

Ahvâlumi °arz için tapûna

Cürmüm çoğiso ne gâmdür ey dost

Döndi suya cân lebûn gürelden

Ey şem° gülûb yüzine her dem

Urduña bu dürre çün sadef-gûş

IX Hüsnünde güneş gibi °ayândur

Bîn cân dahi virse râyegândur

Hâsiyyet-i tab°-ı za° firândur

Ol şâh ki hüsrev-i oihândur

Her dem gözümün yaşı revândur

Lutfun dahi bahr-i bî-kerândur

Dil-teşneleri firâka kandur

Pervâne gibi yiter oda yandur

Tut ağzunu kim zebân ziyândur

Ey kûşe-be kûşe isteyen var

Cân dîdesin aç senûnledür yâr

104

ترجیع عید بهاریه در تنبیه یابی از ارباب لطف و کرم واصحاب فضل و کرم

Mef ü lü Fâ i lâ tü Me fâ i lü Fâ i lün (- - . / - . - . / . - - . / - . -)

I

- 1 Oldı bahârile yine cennet-misâl-i °ıyd. Havrâ gibi bezendi serâpâ cemâl-i °ıyd
Gül gibi güldi tal°at-ı eşcâr-ı bâğ u râğ Ferhunde tâli° oldı bahâriyle fâl-ı °ıyd
Müştâk idi cihân yüzi âyine ol günün Minnet Hudâya k'oldı müyssser visâl-i °ıyd
°İşret kapısı bağıu idi kufl-ı savmîle Hûb açdı zor-kilidle anı hilâl-i °ıyd
5 Bûlbûl gibi surûd ils ey dil sürûr kıl Gül gibi uçmadın açılıb psrr ü bâl-ı °ıyd
Bir serv-i nâz boynına zülfi gibi salın Aldanma çarh âline budur meâl-i °ıyd
Tut lâle gibi kâse °alâ-rağm-ı rûzgâr Aç gonca gibi kîse ber-üslûb-ı hâl-i °ıyd
Olsun mübârek ana bu eyyâm-ı pür-şeref Kim fseyz-i faẓla-i keremidür nevâl-i °ıyd
Mîr-i kerem ysmîn ü şeh-i mekremst yesâr
Sâlâr-ı Cem-nigîn ü cihân-dâr-ı kâm-kâr

II

- 1 Zeyn oldı yins °arsa-i meydân-ı nev-bahâr Tâ şâh-ı gül gelüb ura cevân-ı nev-bahâr
Kavvâl-ı bâde germ olıban rakş ider çenâr Dürler nisâr ider ana nîsân-ı nev-bahâr
Her lâls bâğda bir şâh-ı pür-şukûh Her şâh-ı pür-şukûfe bir eyvân-ı nev-bahâr
Her gonca gunc u nâzile bir şâhid-i zarîf Her gül çemende çem°-i şebistân-ı nev-bahâr
5 Şimdsn girü safâ vü tarab vaktidür diyü Feryâd ider tuyûr-ı hoş-elhân-ı nev-bahâr
Eşcâr eteklorindo kılur dem-be dem buhâr Olub benefşe micmere gerdân-ı nev-bahâr
Saf saf turur çemende gül ü lâle her taraf Benzer emîr bezmine dîvân-ı nev-bahâr
Mîr-i kerem yomîn ü şeh-i mekremet-yesâr
Sâlâr-ı Cem-nigîn ü sipeh-dâr-ı nâm-dâr

III

- 1 Ezhâr ilo bozendi girt manzar-ı çemen Bağlandı lâle-zâr ile hoş-şşşder-i çemen
Bâd-ı bahâr san ki Sirâfil sûrîdur Kim toldı mürdoler dirilüb mahşer-i çemen
Sındı sipâh-ı Behmen ü İsfendiyâr ü dey Sahrâda çünki bağladı saf leşker-i çemen
Bâğ içre urdı tahtını çün şehriyâr-ı gül Havf-i şitâdan oldı emîn kişver-i çemen
5 Kan almağa şehsârde gül ü lâledon sabâ Fssşâd-vâr elinde tutar neşter-i çemen
Ey dil olünde yek çü berât-ı müsellemi Hoş gör bu vakti kim dürülür defter-i çeme
°Ays eyle bir nigâr ile budur behişt-i nakd Sündüs-misâliken iki gün pieter-i çemen
Nev-rûz u °ıyddur yûri öp şol begün elin Kim ayağı tozıdur anûn zîver-i çemen
Mîr-i kerem yemîn ü şeh-i mekremet-yesâr
Sâlâr-ı Cem-nigîn-i cihân-bahş-ı rûzgâr

IV

- 1 Afâkı yine çylcdi rûşen zîyâ-yı gül Aşûfte kıldı °âlemi hüsn ü bahâ-yı gül
Hoş minber-i nihâlde bûlbûl hatîb-vâr Fasl-ı bahârı medh idüb okur sonâ-yı gül

- Ol derdile kan ağlar ü bu şem^c-veş güler Fülbülle dem-be dem bu durur mâcerâ-yı gül
 Benzer ki oldu hûn-ı dil-i andolîb ile Neşv ü nomâ-yı tal^cat-ı behcet-fezâ-yı gül
 5 Pîrûze-taht urub kodı başına la^cl-tâc Feth eyleyüb çemen ilini pâdişâ-yı gül
 Ey dil ganîmet anla dem-i fursatı bugün Ömr ü zamâne gibi çü yokdur bekâ-yı gül
 Var baş urub begün öp elin iç şarâb-ı nâb Hâk it yüzün ayagına sürgil safâ-yı gül
 Mîr-i kerem yemîn ü şeh-i mekremet-yesâr
 Sâlar-ı Cem-nigîn ü cihân-bahş-ı bahtiyâr

V

- 1 YâRab bu baht kevkebi ferhûnde rûz ola Evc-i şerefde gün gibi âlem-fürûz ola
 Eğri nazar kılanlara ikbâli pertovi Hancer bavâle eyleyübon dîde-dûz ola
 Burc-ı şerêfde tâli^ci gün gibi berk urub Nev-rûz gibi kadrilo pîrûz-rûz ola
 Devründe kim çekorse gönülden harâreti Eyyâm-ı Ömr ü işroti berdü'l-acûz ola
 5 Her kim şovuk bakarsa bu devlet bahârına Yakmağa cânı cismini şemsü't-temmuz ola
 Her dem fütûh irüb der-i fettâh-ı gaybdan Bin bin cemâl-i bahtuna fothü'l-künûz ola
 Lakin revâ mı lutfuna sırâbiken cihân Dil-teşne Lâmi^cî gamile sine-sûz ola
 Kilsun tapuna yir ü gök chli du^câ-yı hayr Vird-i dü-kevn dîdo nitekim bu söz ola
 Mîr-i kerem yemîn ü şeh-i mekremet yesâr
 Sâlar-ı Cem-nigîn ü Ferîdun-ı girû-dâr

ترجمہ کلک سانی در مدح آصف دوران مجلہ الملک حضرت صاحب قرآن زمان و غیر
اعظم جناب سلطان سلیمان ذو القدر العلی والفضل الجلی ابراہیم پاشا ایس اللہ شاہ

Fâ i lâ tûn Fâ i lâ tûn Fâ i lâ tûn Fâ' lûn (- . - / - . - / - . - / - -)

I

- 1 Nakş idelden diline mühr-i Süleymân hâtem Eyledi mihr ü mohi bende-i fermân hâtem
Medhîni yazsa nigîne mehe lâıyıkdur mihr Aldı çûn keffine âfâkı felek-sân hâtem
Çarh-ı fîrûze-nigîn olmaya andan songîn İtdi çûn mühr-i dilin la^ol-i Bedahşan hâtem
Tan mı mühr urşa sipihr ağzına hurşîd gibi Takdı barmâğına çûn âsaf-ı devrân hâtem
5 Sen тұrurken kim olur âsafı Cem hazretinün Çarh-veş sendedür ol mihr-i dırahşan hâtem
Oldı devr içre bugün kadri felekden a^olâ Öpdı çûn dest-i güher-bârûnı erzân hâtem
Arş ider öpmek içün dest-i şerîfün meh ü mihr-Biri elmâs-ı nigîn ü biri mercân-ı hâtem
Sensin el âsaf-ı Cem-menzilot ü çarh-ponâh
Müşteri râı u kamer tal^oat u Behrâm-nigâh

II

- 1 Bende-i halka begûşun elalı zor-hâtem Oldı devr içre bugün çarh pür-ahter hâtem
Ey felek bağıruna taş basar yûri şimden girü sen-Senün işün bitürür yirde bu cevher hâtem
Âsafâ mihr ü mehûn bakmasa tan mı yüzine Virdi çûn dest-i güher-bârûna zîver hâtem
Tolsa oncüm gibi nûrilo nola gönli gözi Çûnki destünde ela âıfîne-manzar hâtem
5 Çarh-veş âlemi oynatmağa destünde bugün Geldi kaddın idüben def gibi çenber hâtem
Birinün yüzine mührile dönüb bakmazsın Sunsa bin kez tapûna çarh-ı mücevher hâtem
Nuh-felek kadriñe nisbet şevkalıdur ki bugün Devr eli düzmiş anı hâke berâber hâtem
Sensin ol âsaf-ı Cem-menzilet ü çarh-penâh
Müşteri râı u kamer tal^oat u Behrâm-nigâh

III

- 1 Gün gibi olsa ne tan manzar-ı âlem hâtem Oldı çûn dest-i güher-bârûna mahrem hâtem
N'ola ser-halka-ı devr olsa felek gibi bugün Çûn hilâl itdi gamünden kadini ham hâtem
Râst subhın elifin barmâğına benzedemez Mihrden bin kez ana çarh ide munzam hâtem
Ne aceb düşmen içün saklasa zehr ağzında Gösterüb çarh-sıfat halka-i erkam hâtem
5 Nasb-ı ayn oldı bugün çûn tapûna govher-i şer^o-Yaraşur olsa sana arş-ı mu azzam hâtem
Tan mı devr içre işin gün gibi altun itse Dest-i ihsânuna yapışdı qü muhkem hâtem
Dil ü cânun nazar-ı mihr umuban tapûndan Arş ider çarh-sıfat bunca mükerrerrem hâtem
Sensin ol âsaf-ı Cem-menzilet ü çarh-penâh
Müşteri râı u kamer tal^oat u Behrâm-nigâh

- 1 Aşafâ gerçi virür destüne tezyîn hâtem Lfk kadrünile kılur kendüyi ta^c yîn hâtem
Devlet-i devr-i yemînünde bugün buldı yeeâr La^c l u pîrüzeden itse nola bâlin hâtem
Kef-i dîr-pâşüne çarh öykünemez gerçi virür Dehen-i yâr gibi deetine tezyîn hâtem
Bugün ol Aşaf-ı Cem-kadr ü felok-rûtbetsin Dest-i kadründe meh ü mihr iki zerrin hâtem
5 Bir nazar ide diyü sen meh-i hurşîd-cenâb Gelür iki bükülüb hizmete miskîn hâtem
Gördi zih-gîr öper barmagunı reşk idüben Deldi tîr-i gam u endüh ile bağrın hâtem
Tan mı pergar-sıfat dâvireler çizse felek Gördi ^cahdünde tamâm eyledi devrin hâtem
Sensin ol Aşaf-ı Cem-menzilet ü çarh-penâh
Müşteri rây u kamer tal^c at u Behrâm-nigâh

IV

- 1 Gün yüzünden çün ider cânını rûşen hâtem La^c l u yakut ile olea nola gülşen hâtem
Mihr ü moh-veş yüzünü seyr kılur çün şob u rûz-Bulsa devr içre ne tan dîde-i rûşen hâtem
Aşafâ çarh-ı pür-ahtor nazar-ı kadründe Taşı bir nice cevâhîrle müzeyyon hâtem
Görse kurşun gibi kahrın odını suya döner Çarh-veş gerçi dilin eylemiş ahen hâtem
5 Kıldı devründe ser-â-pâ tenini gevhere gark Eyledi sırrile çün ceybünü mahzen hâtem
Görse her bâr olünde yüzüğün dir ki felek Sana bu kadr neden bende olurken hâtem
İtmesen ^cayn-ı ^cinâyotle nazar devr içre Gün gibi kadrile olmazdı mu^c ayyen hâtem
Sensin ol Aşaf-ı Cem-menzilet ü çarh-penâh
Müşteri rây u kamer tal^c at u Behrâm-nigâh

V

- 1 Sabrile basduğıçün sînesine taş hâtem Oldı manzûr-ı cihân kadrile meh-veş hâtem
Dil-i a^c dâna felek-vâr bugün urmağa dağ Eyledi döne döne cânını âteş hâtem
Geç yanar oda düğer gâh eridür su gibi cân Pilemez sana nice vara belâ-keş hâtem
Lâciverd üstine seyyâreyile nokta geçer ^cArz ider ya^c ni sana çarh-ı münakkaş hâtem
5 Hatt-ı mihrün durur ol cânına nakş eylediği Meh gibi sanma dilin itdi müşevveş hâtem
Korkar uçam diyü destünden eyâ Aşaf-ı devr Anlayub za^c fını bağrına baeer taş hâtem
Pulmağın kadr u şeref lutf ile sâyende ecnûn Mihr ü mâh üzre felek-veş geçinür hoş hâtem
Sensin ol Aşaf-ı Cem-menzilet ü çarh-penâh
Müşteri rây u kamer tal^c at u Behrâm-nigâh

VI

- 1 Nice buldı bu kadar ^cizzeti yâRab hâtem K'öpdi ol deet-i kerîmi bu müzehheb hâtem
Çarh-ı fîrûze-nigîn her gice müşkile tolar Sunmağa bu kef-i dîrbâre mutayyeb hâtem
Çeşm ü hâl u hat u ebrûeî güzel dil-berdür Dest-i sîmînün öpüb oldı şeker-leb hâtem
Yazmağıçün o kalem barmagunun evsâfın Eyledi coşmi sevâdını mürekkeb hâtem
5 Nakşı çün mihr-i Süleymândur olursa yaraşur Hâkimi ins ü perf leşkerinün heb hâtem
İhtifâ üzredür ekser nazar-ı merdümünden Dehen-i dil-beri idindi gü kâleb hâtem

- Bildi reşk oyleyüb öykündüğünü kendüüne Râsti oldu feleklerle bugün şeb hâtem
 Baht-ı bî-dâf gibi çoşmini yummazsa ne tan Oldı yanunda şeb u rûz mukarreb hâtem
 Sensin ol âsaf-ı Cem-menzilet ü çarh-penâh
 Müşteri rây u kamer tal^cat u Behrâm-nigâh

VII

- 1 Öpdi çün dest-i yesârün bu müzeyyen hâtem Oldı devr içre felek-veş mütoyemmen hâte
 Çarh her şeb güher-i necmile zeyn olsa ne tan^c Arz ider izz-ı huşûrunda müzeyyen hât
 Dehen-i yârda ihfâ idemez oldu özin Barmagunda olalı gün gibi rûşen hâtem
 Rûz u şeb dâyiyesin gözlese hizmetde nola K'oldı devründe güneş gibi mu^cayyen hâte
 5 Çeşm-i pür-hûnile öpsün elüni Lâmi^cî ko Çünkü kad-râstı olur la^cl u güherden hât
 Çarh-veş çekdi çevürdi gam-ı devrân dilini Kâmetin itdi belâ nârı bir âhen hâtem
 Alsa deetine nola hâtırını âsaf-ı devr Arz ider pâyüne bu denlü müsemmon hâtem
 Sensin ol âsaf-ı Cem-menzilet ü çarh-penâh
 Müşteri rây u kamer tal^cat u Behrâm-nigâh

VIII

- 1 Tâ zavi'l-hükme olub ziynet-i dünyâ hâtem Mihr ü meh gibi bula kadr-i mu^callâ hâtem
 Çarh-ı girdâr muht olmağa âfâkı kamu Aluban keffine arzı ola doryâ hâtem
 Âşiyân kılmağıçün sidre nihâlinde ebed İde erbab-ı kerem destini me'vâ hâtem
 Nice kim cân oride bûte-i gamde zer ü sîm Mâh u hurşîd-sîfat kılmağa peydâ hâtem
 5 Kahr-ı Fir^cavn-ı ^cadun itmege mânend-i Kelîm Göstere dehre yenünden Yed-i Beyzâ hâtem
 İdicek çark-ı ^carak bahr-ı novâl-i keffün Felek-âyın tutuna futa-i minâ hâtem
 Hirz-i cân olmağa elkâb-ı şerîfün yazsun Safhâ-i kalbine bu resmile esmâ hâtem
 Sensin ol âsaf-ı Cem-menzilet ü çarh-penâh
 Müşteri rây u kamer tal^cat u Behrâm-nigâh

درستی سبزه زاده سلطان محمود که از تنه این ترنجبین معذور گشته است

Fâ i lâ tûn Fâ i lâ tûn Fâ i lâ tûn Fe i lûn (- . - - / - . - - / - . - - / . . -)

I

- 1 Hüsrevâ câmûn semen pîrâhenûn gül yaraşur
Zerrece ğam-gerdi konmasun diyü dâmânûna
Bu sebebden eulanur göz yaşlarıyla her taraf
Bâğ-ı devlet goncasısın hâtırûn tutğıl küşâd
5 İzzet ü haşmet sarâyı şahının tâvûslein
Gerçi kim bu mâtem için gül yakasın çâk idüb
Lîk takdîr Hudânundur ne kim var hayr u şer
Her ğamûn şâdiei vü her mâtemûn bir eûri var
Hâr-ı ğamdan dâmenûn çek gül gibi handân otur
10 Gizlidür eltâfı Hakkûn key bülend it himmeti
Yâdigârisin tokuz atanûn ey fer^c-i refî^o

Düşmenün kan ağlasun sen lütfile gül yaraşur
Hûriler yolunda cârub itse kâkûl yaraşur
Her ne yire bassa pâyûn eebze vü gül yaraşur
Kullarûn bülbül gibi itsün ko ğulğul yaraşur
Boynuna kumrı gibi şâhâ kaçan çul yaraşur
Gök geyûb süsen saçını yolsa eûnbül yaraşur
Lâ-cerem kuldân hemîn sabr u tahammül yaraşur
Pür-^ciberdür hâl-i ^câlem hoş te'emmül yaraşur
Rûzgârûn rağmına bir dem tegâfûl yaraşur
Ol kerîmûn lutfına dâyim tevssül yaraşur
Bu siyâdet devrine dâyim teeslül yaraşur

Bağrını kan eyleyüb bu hâr-ı ğamdan Lâmi^cî

Gülşen-i medhünde bir şûride bülbül yaraşur

نسی دیکر سبزه زاده آفر

I

- 1 Hüsrevâ bâğ-ı ruhûn gül gibi handân yaraşur
Afîtabısın şeref burcınûn ey rûşen nazar
Şâh-ı gülsin câmenî nîl eyleme süsen gibi
Boynuna kumrı gibi kılma siyeh çuldan ridâ
5 Nev-^carûs-ı mülk ü devletsin eyâ şâh-ı cemâl
Gerçi kim bu mâtem için zâri zâri ağlayub
Deste deste saçlarını yolsa sünbül gibi şeb
Lîk takdîründür iş el-hükûmü lillahi'l-kebir
Gün gibi oynatmağa devlet topın bu sahnda
10 Bu harâret def^c i için halvetünde her nefes
Lâmi^cî şâm u seher vird-i du^câ-yı şâhile

Hâr-ı ğamdan düşmenûn bülbül-veş efgân yar
Tal^oatünden ser-be ser dehr içi tâbân yar
Efserûn zerrîn kabâ çek la^cl u mercân yar
Hülle-i ahzârâ sen tâvusa cevân yaraşur
Fer virüretün dehre mânend-i gülîstân yar
Nîle ğark olursa dün-gün çarh-ı devrân yar
Karalar geysse ser-â ser âb-ı hayvân yaraşur
Hakka teslim eyle emri oldur ey hân yaraşur
İzzet atına binüb tut elde çevgân yaraşur
Şeh-per-i rûhu'l-emîn saña mekee-rân yaraşur
Gülşen-i medhünde bülbül-veş hoş-elhân yar

Ey hasen-hulk u ^calf-dil Ahmed-âyet ben kimem

Medh-i h^vân-ı hażretün Selmân u Hassân yaraşur

ترجیع دیگر در رتبه سلطان شریف بن سلطان با زید معنی الله الجنة سواهم

Mef ũ lü Fâ i lâ tü Ms fâ i lü Fâ i lün (- - . / - . - . / . - - . / - . -)

I

- 1 Feryâd elünden sy felek-i kîne çü eenün Bilsem neñ aldı ol şeh-i hurşid-rû sen
Hâtun anasına geyürüb şeb gibi siyâh Mihrün kanı o mâh içün ey tünd-hâ sentü
Sultân atasının dilini muğber eyledün Divşür ögün ki yanuna kalmaya bu senün
Yok yok ki sende bizoileyin bir ssîrsin Dün-gün bu derd u kahrile başun kayu s
5 Derdâ ki tahta şâh-ı Karaman gelür diyü Şâdflığ ile çıkmadı kavmi Burusanun
Begler gelün figân idelüm şâhumuz kanı
Sultân-ı taht-ı Konya şehinşâhumuz kanı

II

- 1 Kanı vilâyet-i Karaman mesnedine şâh Cân-ı cihâniyân u şehinşâh-ı Cem penâh
Çarhun tokuz hisârını bir dem alurdu Afâka arza eylese encüm gibi sipâh
Od gibi taşa girmişdi fitne korhudan Yunan vilâyetine olaldan berü o şâh
Ol şehriyâra nios kıyabildün ey eosl Kim pâyı tozu idi felek başına külâh
5 Sultân atasının kılıcından üşenmedün Hâtun anasının gözi yaşını aldun âh
Begler gelün figân idelüm şâhumuz kanı
Sultân-ı taht-ı Konya şehinşâhumuz kanı

III

- 1 Kullar dirüldi kapuya sultân görünmez âh Encüm felekde heb meh-i devrân görünmez
Taht-ı hükümetinde kamu şâhlar turur Niçün yirinde hüsbrev-i Yunan görünmez â
Osmân vilâyetinin ulu begleri kamu Tapuya geldi şâh-ı Karaman görünmez âh
O Alem yüzini kapladı ol resme dūd u ğam Bir zerre gökde mihr-i direhşân görünme
5 Dökdi şu denlū la^c l u güher çeşm-i kâynât Gevher nedür cihân gözine cân görünmez
Begler gelün figân idelüm şâhumuz kanı
Sultân-ı taht-ı Konya şehinşâhumuz kanı

IV

- 1 Gafletle çıkdi bilmedün elden o hân dirîğ Burcından uçdı murg-ı felsk-âşiyân dirîğ
Göz yaşlariyle nîle bakub dir cihân kamu Ey Mısr-ı hüsn-Yûsufı şâh-ı cihân dirîğ
Zer-tîğile cihânı güneş gibi tutmağa Sanoğ u tuğ açub yürüysen pshlevân dirîğ
Belkis-i şâni hazret-i hâtun anasının Toldı oğul firâkiyle bağı kan dirîğ
5 Uydurmadı yanunca bir ednâ kulin o şâh Oldı o ğurbet iline tenhâ revân dirîğ
Begler gelün figân idelüm şâhumuz kanı
Sultân-ı taht-ı Konya şehinşâhumuz kanı

V

- 1 Yâ Rabbi murg-ı rûhuna^c arş âşiyân ola Her dem enîsi kabrde hür-i cinân ola

Mahşer gününün ıssıllarında vücûdına
Sultân-ı Rûm u hazret-i hâtuna her zamân
Ey Lâmi f ziyâde kelâm eksüğün degül

5 Ahir mesâyib ide Hudâ bu musîbeti

Begler gelün fiğân idelüm şâhumuz kanı

Sultân-ı taht-ı Konya şehinşâhumuz kanı

Tübâ budâğı haymeleri sâyebân ola
Bu mâtem için ecr ü ivaż bî-gerân ola
İbret tutanlara bu musîbet hemân ola
Bu söz cihânda nite ki vird-i zebân ola

تسلي والدہ سلطان شہنشاہ بن بایزید خان علیہم الرحمة والغفران

Fâ i lâ tün Fâ i lâ tün Fâ i lâ tün Fâ i lün (- . - - / - . - - / - . - - / - . - -)

1 Ey felek âheste dön kim âlemi kaldun tebâh
Ol Karaman tahtına sultân olan Cem-haşmetün
Şehr-i Konya ol şeh ile Ka betü'l-ugşâk idi
Şimdi şâhün firkatinden gör nice oldu harâb

5 Nicesi devletlü hâtun eylesün bu derde sabr

Lik takdîründür iş انا البیرا محزون

Olmadan Nûşî'r-Revân bin yıl ne assı âkibet

Pişe sabr olmak gerekdür pür-musîbetdür cihân

I

Kanı Yunanun şehinşâhı şeh-i âlem-penâh
Hâtem-i mülkini aldurdun ecel dîvine âh
Kim gelüb etrâf-ı âlemden ururlardı oibâ
Kalb-i âşık gibi ol zîbâ vü hurrem taht-
Kim oğıl acısı müşkildür husûsâ ola şâh
Cümlesi fâni olısar bâkî hemân ol pâdişâh
Ola gün nîş-i ecel nûş-i revân bî-iştibâh
Hâl-i âlem böyledür hiç assı itmez âh ü

Çâre rûh-ı şâha hayrile duâdur subh u şâm

Açuban fazlı kapusın rahmet itsün ol îlâh

V

- 1 Çār-yārūn ki dīnedūr mi^c mār Şer^c inūn çār-rūknidūr muhtār
 Evveli kân-ı mekremet Sıddîk تانى اسين اذ لكما فى الغار
 Sāni Fārūk'dur lisānū'l-hak Sāhibū'l-^c adl ü Seyyidū'l-ebrār
 Sālisi dīn çerāğı Zi'h-nureyn Rābi^c i şāh-ı lā-fetā Kerrār
 5 Ne diyem iki nūr-ı çeşmün için Her biri şem^c -i şer^c dür nevvār

رضى الله عن سريرتهم
 ولقد انا بحسن سيرتهم

ترجیع مرتبہ شہزادہ محمد علی شاہ بن سلطان بازید بن سلطان محمد

Mef ü lü Fa i lā tü Mo fā i lün Fa i lün (- - . / - . - . / . - . - / - . -)

I

1	Mülk-i cihân ki hâsılı bîd-ı hovâyımış Gök şandüğün bir evren imiş cân-sitân bugün Bin ihtimâ iderse kişi mergdür eonı Bank-i horos eahn-ı sarâyündo ey azfz	Seyl-i fenâ yüzünde yapılmış binâyımış Yir didüğün cihân yudıcı ejdehâyımış Ahir dovâ bu derde homîn dâğ u vâyımış Kaldurmağa cenâzeni dün-gün salâyımış
5	Gûş it fiğân-ı kûsı ki dir sinosin döküb Çün devr olinden içdigün ağu durur müdâm Nitdi o şehriyâra görûn çarh-ı kine-dâr	Kâvus dovri geçdi bu nevbet sanâyımış Başdan ayaga tut ki cihân pür-nevâyımış Bundan ümiz-i mihr ü miñnet hatâyımış
- Ol şeh kanı ki sâyesi gerdün-ponâh idi
Bahtı dirahtı âleme heş-tekyo-gâhidi

II

1	Bu derd kana boyadı ruhsârını gülün Burdı bu gussa boynını miskîn beneşşenün Yandurdu bağrını bu belâ nârı lâlonün Bu bezmden götürdi çün ol şeh-süvâr ayağ	Bu gâmdan irdi göklere fsryâdı bûlbûlün Yoldı bu derd saçların âşûfte sünbûlün Dâğ urdı sinosins bu miñnet karanfûlün Hayret elinde kaldı inânı tahammûlün
5	Olma cemâl ü hüsnüne mağrûr ey bahâr Arduñcadur hemişe ecel şah-bâzı çün Ey gülşen-i şafâda müselsel akan furat	Bir gün hazân irüb bozısardur teocommûlür Ey kebk kâhkahayla nedür bu tegâfûlün Ahir bu dövr içinde kesilür teselsülün
- Kanı şu verd-i tâze k'anı bâğbân-ı dohr
Hûn-i cigerle besleridi sâl u mâhidi

III

1	Bükdi belin bu miñnetile çarh çonberi Behrâm u tîr-i hâme vü tîgin bırakdılar Tâcını yire çaldı Zühâh geydi gam tonın Berr ditredi vü bahr acıdı dehr inledi	Mihriyle yandı odlara gör ol sitem-gori Nâhid uşatdı çongini meh sıdı sâgarı Bazârına tağıtdı dirüb rahti Müşteri Ra d eyledi fiğân ü suhub dökdi yağları
5	Çark oldu bahr hûna şafak geydi gök-siyâh Düşdi vuhûş hâke yolundı havâda tayr Kavm-i zemîn boyasa göga âhını mahal	Çâk itdi subh ceybin oda urdı hâveri Ağladı bu muşibete ins ü melek perf Ehl-i semâ tutarsa ezâsını heb yeri
- Kanı o mihr tal at ü meh-menzilot k'anün
Mir'ât-ı rûyi matla -ı nûr-ı ilâh idi

IV

- 1 Mihr-i sipihr-i devlete irdi zevâl hayf   Kondı o mâh-tal^c ata gerd-i melâl hayf
Yandı halâyıkun dili leb teşnelikden ah   Ki yire batdı ânsuzın âb-ı zülâl hayf
Sülker gibi eridi suda sanki ol beden   Gül gibi gitdi bâda kamu ol cemâl hayf
Ol tal^c at-ı münîr ki mirât-ı dehr idi   Durc-ı şerefde bedriken oldı hilâl hayf
5 Seng-i havâdieyle sanub bî-bedel güher   Lâyık mı hâk içinde ola pâyimâl hayf
Heft-ahter ile muh-felek ağılarea yiridür   K'etdi gurûb-ı tâli^c -i câh ü celâl hayf
Rûbehligile kıldı pelengi esîr-i dâm   Bu çarh demine hâl idüben mekr ü âl hayf
Ol şeh kanı ki şîr livâsına vakt-i^c azm
Seyr itse mîşc-zâr-ı felek sayd-gâhidi

V

- 1 Devlet dırahtı düşdi yere eâye-vâr âh   Kahrûn elinden ey felok-i kîne-dâr âh
Pâd-ı sabâ semondine olmazdı hem^c inân   Ağacdān ata gül gibi oldı süvâr âh
Bâlini eeng pieteri hâk itdi^c âkibet   Sündüs döşekler üzre yatan şehriyâr âh
Zer-câme la^c l-tâc geyerken günöş gibi   Dünyâdan itdi bir kefeni ihtiyâr âh
5 Tan mı iderse ol şeh-i âfâk içün bugün   Osmân ili degül kamu mülk ü diyâr âh
Yanub firâkiyile ne tan itse her gece   Dilden şihâb od saçuban bî-şumâr âh
In^c am-ı^c amini anuban ömle kâyinât   Eylerse haşre dek yeridür zâr-zâr âh
Çarh ejderi cline zebûniken ol şehûn   Şîr-i ecel anı nece kıldı şikâr âh
Devr-i kamerde hâdiselerden penâhiçün
Kapusı çarh gibi ulu bârgâh idi

VI

- 1 Deryâlar acısun o dürrigün bor ağlasun   Tâc u kabâ vü taht u kemer yekser ağlasun
Göz yaşıyile bu odı teskîn içün bu dem   Ol kurretü'l-^c uyûna şeh-i kişver ağlasun
Bir yâdigârı idi nuh-âbânûn ol puser   Bir dahi yokdur ağlarsa mâder ağlasun
Dürdânesi bu mihnetile oldı çün yetim   Derdiyle bağırını delüb ol gevher ağlasun
5 Çullar geyüb efendilerinün gamından âh   Dîvân-ı şâha cem^c oluban kullar ağlasun
Kaddini çenk idüb dağıdub dehre saçların   Çalsun özini yerlere hunyâ-ger ağlasun
Andukca bezmi gülşenini lâle-veş müdâm   Münâb-ı gamla bağırı tolub sâğar ağlasun
Kanı o bezm-i tâze ki mecliede gül yüzi
Halka hozâr-lutfile hoş-^c özr-h^v âh idi

VII

- 1 YâRabbi kabri ravza-i Cennet-mieşl ola   Yüz kerre günde rûhına^c arz-ı cemâl ola
Telkîn-i zikrûn ile medod irişüb anâ   Hâzır cevâb cyle şu dem kim sü'âl ola
Mizâna sığmasun hasenâtı varakları   Şol günde ki hisâb-ı harâm u helâl ola
Tavûs-ı rûhı celve-gehin sahn-ı^c arş idüb   Kudşiler içre tâyir-i ferhunde-fâl ola
5 Ol yirde yatduğunua Hudâ-vend atâsının   Mihr-i sipihr-i saltanatı bî-zevâl ola
Asl-ı asîli mülk-i melekde bulub eebât   Fer^c -i refi^c i çarha irüb ber-kemâl ola
Göz yaşıyile Lâmi^c iyâ yu bu defteri   Bu mâtom içre nazma ne denlü mecâl ola

ترجیع در مرتبه شاه خرید سلطان محمد بن سلطان با زیر طباطبائی

Mef ü lü Fâ i lâ tü Me fâ i lü Fâ i lün (- - . / - . - . / . - - . / - . -)

I

1 Mısr-ı oihân didükleri ey oân harâb imiş
Dârı gam ü medârı belâ vü esâsı derd
Geh suya ğark vü ğâh oda yanma bu mâliçün
Muhkem sarây sanma bu kuhli revâkı sen
5 Key Ârdur bu Âriyeti hil at ile fahr
Aldanma ays u nûşına bu devrün ey gönül
Ey Âlem içre da vî-yi mülk-i vücûd iden
Savb-ı savâb u hatt-ı hatâ cümle işlerün
Ey âhirü'd-devâyı görüb sıhhat isteyen
10 Ol şeh kanı ki Ka be gibi Âsitânesi
Âlem yüzini zulmet-i gam tutdı bilmedün

Mahmûd-ı Âlemin idi nâmı gibi o şâh

Tuyınca görmedi yüzini çarh u mihr ü mâh

Sûr-ı sarâyı mâtem ü nfli serâb imiş
Bu âsiyâb-ı çarhuñ işi inkılâb imiş
Sonra elünde bâd ü gözünde türâb imiş
Seyl-i fenâ yüzinde döner bir hubâb imiş
Âhir ecel tırâzı çü tavk-ı rikâb imiş
Şerbet yerine sundığı çün zehr-i nâb imiş
Bîdâr olinca anda bilürsin bu h âb imiş
Fikr eylemez misin ki hisâb u azâb imiş
Derdüne merk vâ y ne şâfi cevâb imiş
Bîñ hürmet ile bûse geh-i şeyh u şâb imiş
Zıll-ı vücûd-ı şâh meger âftâb imiş

II

1 Girse siyâha yiridür ehl-i cihân dahi
Çün bu cihânı lutf ile tutmuşdı itdi. Âzım
In Âm-ı Âmı istedi kim ins ü oân gibi
Bir genc idi yer eyledi cânında yir âna
5 Tan mı sararsa mihr bu ğamdan k'anûn gibi
Yıkdı cihânı zîr ü zeber kıldı ser-be ser
Bu ğussa ateşi oigerin yakdı lâlenün
Yatur gögerdi acıyuban ditreyüb muhîf
Zâl-ı zemînle pîr-i felek nice cem ola
10 Olma emîn bu hâyin-i bed-ahdden sakın
Gerçi ki nâle fâyide itmez bu işde hiç

Ney gibi âdemi nice zâr itmesün bu hâl

Sengîn-diliken inleye bu derd için oibâl

Bu derd için boyandı göga âsümân dahi
Taht-ı tasarrufında ola ol oihân dahi
Seyr eylosün cemâlini hür-i cinân dahi
Açmışdı kabır gibi dehân bahr u kân dahi
Yüz urmağa kaçan bula bir âsitân dahi
Bundan bcter ne eyleye âhir-zamân dahi
Kesdi dilini sûsen-i raḡbû'l-lisân dahi
Ağlar urub yüzün yere âb-ı revân dahi
Eulmaya mihr ü mâh âna benzer cuvân dahi
Bir dem ki fursatun bula virmez amân dahi
İllâ deminde âdeme hoşdur figân dahi

III

1 Tutam cihânı dir idi tutdı cihân anı
Tâbende idi gün gibi alnında saltanat
Kan ağlasun sitâre hezârân-ı hezâr-karn

Ağlarsa rûz u şeb yeridür ins ü cân anı
Bilmişdi halk cümlesi şâh-ı cihân anı
Dikmişdi göz olur diyü sâhib-kırân anı

İsfendiyâr-ı rezmidî hem Hüsrev-i neberd
 5 Çarhın yedi-gümânın idinmişdi dest-keş
 Alsa eline tığını ditrerdî mihr ü mâh
 Bezminde seyr iderdî safâyile her nefes
 Tutmuşdı ferr u tâbî güneş gibi CÂlemi
 Bir şâh-ı pîr-rây u cuvân-baht idi ki ol
 10 Ya kûb-veş cihânı kodî hüzn ü derd ile
 Bu bâğ içinde bir gül-i ter var mı âh kim

Devlet çerâğı bād-ı ecelden söyündi âh

Bu sûz u derdile dil-i CÂlem göyündi âh

1 Derdâ vü hasretâ kanı ol pâdişâ dirîğ
 Zulmet sehâbı kaplaya şemsü'd-duhâ yüzün
 Dolâb-ı çarh yaş döküb inlerse yiridür
 Kumrî geçürdi boynına bir kara gul didi
 5 Mülk-i cihâna sâye salam dirdi ser-be ser
 Tâbûta girdi CÂleme sığmazken âh ü vâh
 Bu şam kurıtdı güçleri kim kesdi feyzini
 Ey çarh rûzigâr sanâ n'itdi n'eyledi
 Kanı o ferr u kevkebe vü hükûm ü saltanat
 10 Bu âh u derd ile nice toğranmasun oiger
 Bu mâtem u musîbeti râşen görürken âh

İrdi husûfa bedriken ol meh tolundı âh

Tâli CÂ muhuse tile mukâbil bulundı âh

1 Kullar dirüldi tapuya şâh-ı cihân kanı
 Çark olsa göz yaşıyla cihân nîle tan mîdur
 Tûbâ budaklarında uçub sayd-ı hür iden
 Zer-tığile cihânı güneş gibi tutmağa
 5 Devlet bahârı tal CÂtına fer bağışlayan
 Hak kulluğında kaddi nihâlin düttâ iden
 Tıfl-ı cihâna pîr gibi ebced öğreden
 Kan ağla ey sitâre yıkıl ey felek yire
 Ey şân egerçi kullarını yarî cân kodun
 10 Mülk-i cihâna salmaz idi himmetün nazar
 Çeşmüm yazardı kanla bu derdi haşre-dek

Zâl-ı cihân idinse nola dâsitân anı
 Devrân şu resme kılmaş idi pehlevân anı
 Ururdu çarh-ı nesrini atsa nişân anı
 Ney kılsa zârî tan mı anub her zamân anı
 Bu hâk-i tîre nicesi kıldı nihân anı
 Cânlar virürdi görmege pîr ü cuvân anı
 Yûsuf gibi bu görk kapub nâgehân anı
 İtmez hazân yeli kurudub za ferân anı

IV

Hakkâ bu derd ü mihnets olmaz devâ dirîğ
 Berk ura gökde her gece bedrî'd-düvâ dirîğ
 Kim soldı bād-ı kahrile bâğ-ı vefâ dirîğ
 Ey kebk-i mülk ü bûlbûl-i devlet sanâ dirîğ
 Toprağa düşdi sâye-sıfat ol hümâ dirîğ
 Bir çöpe satdı şehligin ol pâdişâ dirîğ
 Taşub giderken illere nehr-i safâ dirîğ
 Kim bunca zûr u zâr ile itdün anâ dirîğ
 Kanı o CÂ ayş u CÂ işret ü cûd u sehâ dirîğ
 Ulu kiçi dilinde bu kim hüsrevâ dirîğ
 Kanı cihâna nicesi âdem baka dirîğ

V

Encüm turur yirinde meh-i âsümân kanı
 Ol Mısr-ı hüsn-i Yûsufî şâh-ı cihân kanı
 Şehbâz-ı kuds u tâyir-i bâğ-ı cinân kanı
 Sancağ u tuğ açub yürüyen pehlevân kanı
 Ol ebr-i mekremet yed-i gevher-feşân kanı
 CÂ izzet sarâyı bâğına serv-i revân kanı
 Ol kurretü'l-uyûn-ı eb u cedd-cuvân kanı
 Ol bedr-i mihr-tal CÂt ü gerdün-nişân kanı
 İllâ gamunla cân vire bir yâr-ı cân kanı
 Ey âsümân-ı cenâb CÂ aceb ol zamân kanı
 Ammâ oihânda bir dem ecelden aman kanı

Ol gonca-i ümiz-i cihâna ne oldı âh

Gül gibi bir nefeede ruhu bâğı soldı âh

VI

1 Ol şeh kanı ki hüsrev-i Cem iktidâr idi
Deryâ-yı hayli merkez-i arzı muhtî oldı
Fehm ü zekâda berk gibi tiz-i ^cazmiken
Devr-i kamerde hâdiselerden penâh için
5 Mülk-i cihândan el yusa silküb yenin nola
Ol gül yanığı soldı mı bād-ı hazândan âh
Tutsa ^caceb mi yir ü gök ehli ^cazâsını
Bu nev-^carûs-ı mülke antün gibi nev-cuvân
Mâl u menâle bakmadı göz yumdı cümleden

Lâyük budur ki biz dahi ol şâh için müdâm

Dilden du^oâ-yı hayr idevüz zâr u müstehâm

VII

1 Yâ Rabbi murğ-ı rûhına tûbâ makâm ola
Rahmet kapularından olub merkadına yol
Firdevs-i gülşeni gibi kabri açılmağa
Geçmekde berk-vâr sırâtı burâk ile
5 Serv-i bülend gibi yeşil hüllerler geyûb
Sündüs döşekler üzre geçüb taht-ı ^cişrete
Kim âhiret hukûkını iderse ana helâl
Ol yirde yatduğınca Hudâ-vend atasına
Bir serv gitdi iee tolu nahldür bu bâğ
10 Çub-ı hakîre bağlar ise himmetün ^oâlemi
Ey Lâmi ^cf ziyâde kelâm eksügün degül

Ednî gulâmı bir meh-i gerdün-süvâr idi
Devrân-ı çarha nokta-i hükmi medâr idi
Hilm ü hayâda kûh-sıfat pür-vekâr idi
Çarh-ı berfin gibi kapuei bir hisâr idi
Dâmân-ı himmetinde dü-^câlem gubâr idi
Kim ^oakeiyile bâğ-ı cihân nev-bahâr idi
Gerdün cenâb u bahr-ı yemîn-kân yesâr idi
Görmüş degüldi pîr-i felek rûzigâr idi
Çünkü Hudâ mahabbeti gönlinde var idi

Tâbûtı eerv-i ravza-i dârü's-selâm ola
Dâyim canân derîçelerinden eelâm ola
Her dem nieâr-ı rahmet-i Hak ber-devâm ol
Cibrîl-i hem-^cinân u ^oinâyet imâm ola
Cennetde rûhı hûrile tûbâ hîrâm ola
Her lahza kâsirât ile tahte'l-hiyâm ola
Yarın Cehennem odına oismi harâm ola
^câlem mutî^c vü baht karîn çarh râm ola
Bahtün dirahtı zillî şehâ müstedâm ola
Mülk-i melekde Sidreye kâyım-makâm ola
^cîbret tutanlara bu musîbet tamâm ola

Sarhân vilâyeti şehi Mahmûd Hân kanı

Zeynü'l-mülûk u mefhar-ı şâh-ı oihân kanı

سرب دکتی بیان در وصف خزان

Yine oldı hsr ağac zsr-hüllelelerle hür-i ^o ayn
Her varakdan okunur nakş-ı ^{نسر الناظرین}

Yine bir zsr-câme biçdi dehre hayyât-ı hazân
Şimdi reşk eyler zemînün tal^oatına âeümân

Şâhid-i ra^onâ gibi hınnâlamış deetin çinâr
Sîne-i pür-hûnini çâk eylemiş gamdan enâr

Subh-dem irdi meger büstâna snfâs-ı Yemân
Kim ^oakfık-i la^ol-reng olmuş zümürüdken çemen

Şimdi kim mizânla dest-i çarh kurs-ı h^vâr çeker
Gevşen-i sîmîn-âbâ bîd zer-hançer çeker

Berk-i zer gûşına asılmış girdi zer-hûşler
Göeterür tumar olub evrâk-ı rez zer-güşeler

Hâliyâ esâr ile her şâhdür gevgân-misâl
Bu durur her sîm-ber dilinds şimdi kıl u kâl

Gerçi divşürmiş gül-i la^olin kabâ hengâmesin
Her dıraht altuna bandurmuş eer-â ser câmesin

İne nârenci kabâyile tonandı nârven
İlile diller alub dir bu cihân-ı pîre-zen

Ger-ger olmuşdur çemen mülkinde şimdi bâdı gör
İenc-i bâd-âvürdle pür bu harâb-âbâdı gör

İsen-i âzâdenün destinde tîğ-i zsr-nişân
una dir-yânîher olub her kişi dâmen-keşân

Okka-ı rummân eanasın düro-i la^ol-i nâbdur
İşe-i engur silk-i dürr-i gevher-tâbdur

I

^o Ayn-ı keveer cûylar eahn-ı çemen huld-ı berir
Resm-i bî-hemtâna ey deet-i hazân ead-âfsrin

II

Kim pür oldı hurdesinden dâmen-i kevn ü mekân
Resm-i bî-hetâna ey dest-i hazân ead-âferin

III

^o Âşık-ı şûrîde-veş pâyins düşmiş cûybâr
Reem-i bî-hemtâna ey deet-i hazân sad-âferin

IV

Çark-ı hân itmiş cihânı ya Süheyl-i tîğ-zen
Reem-i bî-hemtâna ey dest-i hazân sad-âferin

V

Bâd-ı earear büetân mülkine yük yük zer çeker
Reem-i bî-hemtâna ey dest-i hazân sad-âfsrin

VI

Sayrafı dükkânına dönmüş ser-â ser kûşeler
Resm-i bî-hemtâna ey dest-i hazân ead-âferin

VII

Kû-ya zerrîn gibi sîb ü bih arada pâyıl
Resm-i bî-hemtâna ey dest-i hazân sad-âferin

VIII

Çonca-veş devrân eli dürmüş çiçekler nâmesin
Reem-i bî-hemtâna ey deet-i hazân sad-âferin

IX

Za^o ferâni câmeler geydi heb şîfâl-ı çsmen
Resm-i bî-hemtâna ey dest-i hazân sad-âferin

X

Salınur zer-beft dibâlarla her şimsâdı gör
Resm-i bî-hemtâna ey deet-i hazân ead-âfsrin

XI

Yüz sürer pâyins sular jâleler gevher-fişân
Reem-i bî-hemtâna ey deet-i hazân sad-âferin

XII

Kûze-i emrûd sahbâ gibi pür-cüllâbdur
Resm-i bî-hemtâna ey deet-i hazân sad-âferin

XIII

Oynadur bu bezm için şems u kamer göklerde def
Raks idüb zerler nieâr eyler ağaclar her taraf

Cûylar dil-keş terân idüb çalar her berk ke
Resm-i bî-hemtâna ey dest-i hazân sad-âferî

XIV

Safha-i zer nice döndi yir zeberced renk iken
Za^o ferandan yüzi güldi gonca-veş dil-teng iken

Hallile yazdı yüzün jengârden pür-jenk iken
Reem-i bî-hemtâna ey deet-i hazân sad-âferî

XV

Körpedür şimdi çemenler gerçi^o âlem pîrdür
Lâmi^o f her yirde şimdi işbu hoş takrîrdür

Cû-yı dil-cû şehd ü sükkerle karışmış şîrdü
Reem-i bî-hemtâna ey dest-i hazân sad-âferî

مرجع دیگر در مدح و ثناء

I

Tapunî âfet yaratmış berk-i hüenün Hâlikî
Tutuşub şâm u eêher virdüm budur Tanrı hakı

Oda yakan eubh-veş mihrün durur ben sâdıkı
Şâh-ı hûbân dil-ber Ahmed Lâmi^o idür^o âşıkı

II

Yüzün ay alnün güneş zâtun musavver nûrdur
Her der ü divârda hallile bu mestûrdur

Rû-yı zerdle gün gibi^o âşıklarun meşhûrdur
Şâh-ı hûbân Dil-ber Ahmed Lâmi^o idür^o âşıkı

III

Ey lebi sâfî şarâb u ruhları gül-berk-i âl
Ser-be ser her bezm içinde şimdi budur kıl u kâl

Eyleyelden ben harâmi çeşmüne kanun helâl
Şâh-ı hûbân dil-ber Ahmed Lâmi^o idür^o âşıkı

IV

Bağrumı gamzen^o hadengidür iden derdile kan
Baş çatub bir birine eöyler bunu her iki cân

Yaykarayıçün ne hâcet kaşların^o kurmak kemân
Şâh-ı hûbân dil-ber Ahmed Lâmi^o idür^o âşıkı

V

Leblerün devrinde kiñdür mest-i bed-nâm olmayan
Bilmeyen bilsün işitsün ehî-i peygâm olmayan

Kankı ser-keşdür kadün eervin görüb râm olmay
Şâh-ı hûbân dil-ber Ahmed Lâmi^o idür^o âşıkı

VI

Dem gelür kim göz yaşından küyunı kan eyleyem
Turuban yollar başında böyle efgân eyleyem

Gül gibi sen serv için çâk-i giribân eyleyem
Şâh-ı hûbân dil-ber Ahmed Lâmi^o idür^o âşıkı

VII

Âlemün efsânesi ey çeşmi mestân şimdi bu
Söylenen illerde vü dillerde deetân şimdi bu

Nây u çeng ü oûd u defde cümle elhân şimdi bu
Şâh-ı hûbân dil-ber Ahmed Lâmi^o idür^o âşıkı

Şimdi bu hoş nağme ile rake urur peymâneler
Aya karear mihr ü meh güm güm öter meyhâneler

Ey yüzi gül aşıkundan fikr-i agrâz eyleme
İşidürken bu eözi nâzile igmâz eyleme

Gül gibi yâr olmaean ben bülbül-i dem-eâzile
Çağıram divârün ardından bülend-âvâz ile

Hak yaratmış pür-belâ hüen içre hây âfet seni
Terk idüb nâmue u ârı söylerem şimdi bunu

Vael olub bir kez sentünle ba^c dezân öleem direm
Şöyle ser-meetem lebünden her kimi buleam direm

Eyleeen bin pâre her pârem devân olub diye
Kabrüm üzre biten otlar heb zebân olub diye

Hışm idüb ben bülbül-i nâlânunı ey şâh-ı gül
Yine bir koknûe olam bu zâri için şek degül

Çalınub şûr-ı kıyâmet kabrden turub diyem
Makdem-i Peygambere bin kez yüzüm urub diyem

VIII

Çâr-mıstra^c çağırur feryâd idüb mestâneler
Şâh-ı hûbân dil-ber Ahmed Lâmi^c idür^c aşıkı

IX

Bülbül-i şûrîdenem nâlemden i^c râz eyleme
Şâh-ı hûbân dil-ber Ahmed Lâmi^c idür^c aşıkı

X

Bir nefee salınmaeam een kaddi eerv-i nâzile
Şâh-ı hûbân dil-ber Ahmed Lâmi^c idür^c aşıkı

XI

Gice gündüz aşkun ile mübtelâ itmiş beni
Şâh-ı hûbân dil-ber Ahmed Lâmi^c idür^c aşıkı

XII

Yanuban^c ışk odına yolunda hâk olsam direm
Şâh-ı hûbân dil-ber Ahmed Lâmi^c idür^c aşıkı

XIII

La^c lün alea cânunı kanum revân olub diye
Şâh-ı hûbân dil-ber Ahmed Lâmi^c idür^c aşıkı

XIV

Eyleeen yakub cefâ nârında ser-tâ pâ-yl gül
Şâh-ı hûbân dil-ber Ahmed Lâmi^c idür^c aşıkı

XV

Baş açık yalun ayak mahşerde rake urub diyem
Şâh-ı hûbân dil-ber Ahmed Lâmi^c idür^c aşıkı

- Fâ i lâ tün Fâ i lâ tün Fâ i lün (- . - -/- . - -/- . -)
- ^cİşk-ı yârile olub şeydâ gönül
Nideyim uslanmadun asla gönül
Çakarub dilden cihân endişeein
Yire çaldun nâm u nengüm şîşesin
Odunı kim ölçerür bilsem senün
Hâsılı heb yile virdün hırmenün
Bilmezen baña ne efeün eyledün
Bağrumı bu derdile hân eyledün
Cümle yüzden bir temâşâdur işün
Gâh nevha geh telâlâdur işün
Zâhidün almış dilin havf-ı tamu
Dâyıma biz mest-i Hâyuz meet-i Hâ
Bilmezem başunda bu sevdâ nedür
Kim görürso dir seni dîvânedür
Mülk-i ^câlem çöpce gelmez gözüne
Hiç eser itmez nasfhat özüne
Kanı ^cazmün Nakşibendîden utan
İssı itmez sonra şimdiden utan
Ol ki itmişdür ^cazîmet birle kâl
Sana dir mi ruhsat-ı şî ^crile kal
Aç gözün al her varakdan yüz eebak
Lâmi ^cî gibi nedür dün-gün kalak
- I Eylemezein kimseden pervâ gönül
Ey gönül şeydâ gönül rüsvâ gönül
- II San ^cat idindün melâmet pîşesin
Ey gönül şeydâ gönül rüevâ gönül
- III Kim eritdün şem ^c-veş cân u tenün
Ey gönül şeydâ gönül rüsvâ gönül
- IV ^cAkıl iken mest ü mecnûn eyledün
Ey gönül şeydâ gönül rüevâ gönül
- V Lâyı kodun şimdi illâdur işün
Ey gönül şeydâ gönül rüsvâ gönül
- VI Eylomez ^câşık-ı cinândan da umu
Ey gönül şeydâ gönül rüsvâ gönül
- VII Her sözün âşûfte vü mestânedür
Ey gönül şeydâ gönül rüsvâ gönül
- VIII Medh u zemmi bir bu halkun yüzüne
Ey gönül şeydâ gönül rüevâ gönül
- IX Bende isen Mîr efendiden utan
Ey gönül şeydâ gönül rüsvâ gönül
- X itmedin ten botasında cânı kal
Ey gönül şeydâ gönül rüsvâ gönül
- XI Cümle hakdur cümle hakdur cümle Hak
Ey gönül şeydâ gönül rüsvâ gönül

سبح

Fâ i lâ tûn Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (- . - - / - . - - / - . - -)

I

Cümle eşyâ senden almışdur vücûd
Sâhâ eyler her ne kim vardur sücûd

Menba^o-ı lutf u keremsin kân-ı cûd
Yâ Rahîm u yâ Kerîm u yâ Vedûd

II

Küfr ü îmânı mücâvir eyledün
Turfa-nakş itdün^c acob sır eyledün

Bunı mü'min anı kâfir eyledün
Yâ Rahîm yâ Kerîm u yâ Vedûd

III

Birinün su gibi dökdün kanını
Tutmuşuzdur fażlunun dâmânını

Birinün odile yakdun cânını
Yâ Rahîm u yâ Kerîm u yâ Vedûd

IV

Yerde güller gökde ahterler kodun
Cân u dil dürcinde gevherler kodun

Taşda la^ol u neyde şekerler kodun
Yâ Rahîm u yâ Kerîm u yâ Vedûd

V

Zerreler mihrünle dehr-ârâydur
İşkunun^c râhında serler pâydur

Nâyler senden hevâ-peymâydur
Yâ Rahîm u yâ Kerîm u yâ Vedûd

VI

Biri olub^c aşkile mest-i Elest
Biri^c aklile yatur hâk içre pest

Puş-ı pây urmuş cihâna^o arşa dest
Yâ Rahîm u yâ Kerîm u yâ Vedûd

VII

Şol nefes kim cân ola âşüfte-hâl
Lâmi^c f senden diler kurbu'l-visâl

Kâl u kîla kalmıya dilde mecâl
Yâ Rahîm u yâ Kerîm u yâ Vedûd

Ey belâ^c arsasının şîr-dil ü Tehmeteni
Avn-ı Hakk ire hslâk eyleye een Ehremeni

Gözlerüm yaşını ardınca senün cûy ideyin
Villeründen gelicek cânımı hoş-bûy ideyin

Hoş nasîb ide Hüzâ gün yüzünü yine görem
Çonca-i la^c l u lebünden kamu esrârı soram

Umaram ire bu hicrân-ı şenbe rûz u sâl
Ahiret hakkın olürsem idesin bâri helâl

Subha dek her gice hem h^v âb-ı hayâlün idinem
Çün ol hâl u hattun dilde misâlün idinem

İstikâ-yı gam-ı hicrânı kimo söyleyelüm
Tolayam dâmına pâyum açam Hakkı elüm

Solmasun bâd-ı hazân ile bahârı gülünün
Gice gündüz bu durur nâlesi ben bülbülünün

Şevkun odına salub ten yanayın
Yâr içün bu rağm-ı düşmen yanayın

Yanmayınca âşık olmaz hoş-nefes
Yandı mecmer oldu anber-veş nefes

İşk odiyle akl evi pür-nûr olur
Ten yanınca mülk-i dil ma^c mûr olur

Câyiz olmaz gerçi yanmak her oda
Hâlis olmaz girmeyince zer oda

I
Kahramanlık ilinün Rüstem-i leşker-şikeni
Yüri şâhum yüri ısmarladum Allah'a seni

II
Rûyumı kana yuyub lâle-i hûb-rûy ideyin
Yüri şâhum yüri ısmarladum Allah'a seni

III
Çehremi serv-i kadûn pâyine su gibi sürem
Yüri şâhum yüri ısmarladum Allah'a seni

IV
Cân yüzi ola münevver sür leb-i ebr-i melâ
Yüri şâhum yüri ısmarladum Allah'a seni

V
Rûz tâ şeb işümi fikr-i visâlün idinem
Yüri şâhum yüri ısmarladum Allah'a seni

VI
A begüm böyleymiş hüküm-i kazâ neyleyolüm
Yüri şâhum yüri ısmarladum Allah'a seni

VII
Olmasun bir nofes âşûfte dili sünbülünün
Yüri şâhum yüri ısmarladum Allah'a seni

I
Sen cemâlün arz kıl ben yanayın
Yanayın iy şem^c-i rûşen yanayın

II
Üd yanmaktan bulur dil-keş nefes
Yanayın iy şem^c-i rûşen yanayın

III
Pertevinden oân yüzi mesrûr olur
Yanayın iy şem^c-i rûşen yanayın

IV
Lâyık olmaz gerçi her cevher oda
Yanayın iy şom^c-i rûşen yanayın

Yandığıñın şekkerin dem oldu ney
 ile cân mülkine yol buldı ney

İşk odiyile tutuşub merdâne-vâr
 Eâl u per terkin urub pervâne-vâr

İşk ile cevân urub tâvus-veş
 Yüregünden her nefes fânûs-veş

Ateş-i âhum kılub bağda âlem
 Bir ayak üzre turub bî-derd ü gam

Bağrumı hân eyleyüb sâgar gibi
 Meolisünde her gıoe mecmur gibi

Arz idüb uşşâka dağın sinemün
 Pür-fitil idüb çerâğın sinemün

Yakdı mihirün çünki cânım içre nâr
 Karşuna ber-dâr olub kandil-vâr

Düşmedi hüsnünden gönül şehrine od
 Hâk olınoa üd-veş küllî vücûd

İşka yanan kişi müşkîn-dûd olur
 Tursa âhen bir dem odda od olur

Vaslına çün cân u dil râğib durur

V

Busulub gâmden ferahlar teldi ney
 Yanayın iy şem^o-i rûşen yanayın

VI

Ayağuna baş koyub mestâne-vâr
 Yanayın iy şem^o-i rûşen yanayın

VII

Gam odunların yığam koknus-veş
 Yanayın iy şem^o-i rûşen yanayın

VIII

Göz yaşına gark olam ser tâ kadem
 Yanayın iy şem^o-i rûşen yanayın

IX

Salın cânım oda anber gibi
 Yanayın iy şem^o-i rûşen yanayın

X

Eridüb derdiyle yağın einemün
 Yanayın iy şem^o-i rûşen yanayın

XI

Tutdı dil ser-riştesi тұrmaz yanar
 Yanayın iy şem^o-i rûşen yanayın

XII

Dûd-ı âhumdan felek oldu kebûd
 Yanayın iy şem^o-i rûşen yanayın

XIII

Rûşen u tâbında vü Mahmûd olur
 Yanayın iy şem^o-i rûşen yanayın

XIV

Lâmi^o f yanmak saña vâcib durur

Çünkü yanmak âdet-i tâlib durur
 Yanayın iy şem^o-i rûşen yanayın

مجلس علی طریق المصنوع غزل حافظ شیرازی

- 1
 ای دل چونای هر دست افغان و زار چیست ¹ در جهان ز هزار فکر هزارت و هزار چیست
 چشمه ز سبیل خون جگر هو بیار چیست فروتنز عیش و عشرت باغ و بهار چیست
 ساقی بیاری سبب انتظار چیست
- 2
 ای خواجہ ملک و جان بهرمان درد و غم شمار ² عمری که در بلا گذرد از عدم شمار
 کمر زخمانده زده ز هوشید کم شمار خسروفت فروتن که دست دهد نصیحت شمار
 کس را ز خون نیست که انجام کای چیست
- 3
 مطرب و صیقلیت مرا با تو کوش دار ³ از بانک چنگ و عود و تم بر فروش دار
 هانم دی ز آتش ساقی بخوش دار پیوند عمر بسته بخویشیت فروش دار
 غمخوار خویش باقی غم روزگار چیست
- 4
 آمدند از ساقی غییم سحر بخوش ⁴ کای جان رو ب مصطفی پیری فروش
 بیرون ز خند خویش منه بای وی خوش راز درون پرده چه داند کسی فروش
 ای مدعی نزاع تو بایرده دار چیست
- 5
 تالست خط لعل تو دسینه از برم ⁵ در چشم و دل نه نقش بهشت و نه کوثرم
 ای بند کو جستم حقیقت هر شمارم معنی آب زندگانی و روضه ارم
 جز طرف هو بیار وی خوشگوار چیست
- 6
 از تن هیبت می برد آن لعل خوش خند ⁶ بر سینه داغ می نهند این چشم دیده بند
 از هر دو در بهارست دل و جان مستند ستور دست هر دو چو از یک قبیل اند
 مادل بعثه که دلیلم اختیار چیست
- 7
 هر کس ز خوان عالم خوانی خواه خواست ⁷ از باب عیش چنگ و فی و سرور لاله خواست
 بیماریه لامعی بغض آه و ناله خواست زاهد شراب کثر و حافظ بیاله خواست
 خار در میان خواسته کرد کار چیست

سبع در صفت خزان در مدح سلیمان

Fâ i lâ tûn Fâ i lâ tûn Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (- . - - / - . - - / - . - - / - . -)

I

Yine ey dil hurrem ol eahra vü bostân devridür
Söylegil ey tâtî-yi hikmet ki irfân devridür
i tidâl eyyâmıdur adl iesieultân devridür

Oldı tâvûs-ı zemîn ser-sebz-i bostân dev
Hirmen-i zer dūr-i zümür-rüd sahnı mîzân
Mutriba azm-i Irak it âl-i Osmân devr

Câm-ı Cem sun sâkiyâ Sultân Süleymân devridür

II

Şimdi kim olmuş durur âlem fevâkih hırmeni
Zer virüb her küşede şayd eyle bir eîmîn teni
Ayş u nûş it yokea taşlar enoûm ü gerdûn seni

Sahn-ı deşt ü kûh u sahrâdur cevâhir mah
Pušt-ı pây ur kûh-veş eahrâya çîn it dâm
Rûdlar cullâb olubdur sâğar-ı sahbâ kanı

Câm-ı Cem eun sâkiyâ Sultân Süleymân devridür

III

Gitdi firkat günleri irişdi vuşlat demleri
Kanı yârân-ı safâ n'oldı vefâ hem-demleri
Ayş u işret günleridir idelüm âlemleri

Mihneti deryâya at sahrâya salğıl ğamları
Yiter itdün bî-vefâ devr için mâtemleri
Sine-i mecrûh çün pürdür safâ merhemleri

Câm-ı Cem sun sâkiyâ Sultân Süleymân devridür

IV

Varmadılar Kahramanlar başa bu devrân ile
Sâmlar bulmaz amân bu Zâlden bin oân ile
Hâr-ı ğamden inledür bûlbûlleri efğân ile

Pây-mâl eyler cihân Rüstemleri deetân ile
Lâleler bağrına dâğ urub pür eyler kan il
Şimdi kumrılar okurlar bunı hoş-elhân ile

Câm-ı Cem sun sâkiyâ Sultân Süleymân devridür

V

Kanı şol sâhib-kırân-ı karn olan sultân Selm
Olmaz idi pençeeine Rüstem-i destân garîm
Hamd-i bî-hadd kim degüldür mâzer-i devrân akîm

Görmedi mislin dönüb âlemde mîhr ü meh dı
Tutmağa ol âlemi benzer sefer kıldı azîr
İtidâl irdi mîzâcı dehrün oldı müstakîm

Câm-ı Cem eun sâkiyâ Sultân Süleymân devridür

VI

Şimdi kim bâd-ı sabâ sahn-ı çemen ferrâşıdur
Kûh u sahrânun eer-â ser ebr-i gevher-pâşıdur
Rûdlar furkat ile hân-âlûd gözler yaşıdur

Rûy-ı evrâk-ı zerün dest-i hazân nakkâşıdur
Lâleler yirine çigdem ehl-i bezmün başıdur
Hülle-i zer-beft geymiş yir cihân kallâşıdur

Câm-ı Cem sun sâkiyâ Sultân Süleymân devridür

VII

Nakd-i vakti hoş gör ey dil nieye-i feryâdı ko
Sür eafâlar küşe-i uzletde hûy u hâyı ko
Lâmi î bir lahza elden dâmen-i dünyâyı ko

Lâle-veş câm al ele sünbül gibi eevdâyı ko
Çaşık isen şehd-i nâb u eükkeri helvâyı ko
Vakt-i hazrâdur hayâl-i künbed-i mînâyı ko

Câm-ı Cem eun sâkiyâ Sultân Süleymân devridür

اعدی عشریه باز در صفت خزان

Fâ i lâ tûn Fâ i lâ tûn Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (- . - -/- . - -/- . - -/- . -)

I

Atlas-ı zerrîn döşendi yine ser-tâ ser zemîn
Ayn-ı kevserdür akar her küşeden mâ'-ı ma'în
Berkler gûşına dizmiş jâleler dürr-i semîn
Kim bitürdi meyveler yirine bustân-ı engebin
Bağladı çünküm hazândan bu cihân şekl-i hazîn

Hülle-i zer-beftile oldu ağaclar hûr-i
Şahn-ı bağ u râğdur san ravza-i huld-i
Şehd yağdurmuş meger kim bâğa Rabbü'l-
Her varakdan okunur nakş-ı
Zord ü zâr olur kim olmazsa bu demde ni

Böyle yazıldı hazân suhfına âyât-ı Mubîn

II

Mihr-i cân eyyâmıdır zerler nisâr olmak gerek
Cûy-veş bir sîm-ber ile der-kenâr olmak gerek
Yaka çâk vü sîne pür-hûn çün snâr olmak gerek
Bâr-ı gâmdan yegnîlûb bî-berk u bâr olmak gerek
Bu havâyile su gibi bî-karâr olmak gerek

Elde nergis gibi cân-ı zer-nigâr olmak
Giceler ser-mest ü gündüzler humâr olmak
Baş açuk yalûn ayak abdâl-vâr olmak ger
Cübbeler çâk ü külohler târ-mâr olmak g
Nâr-ı ışkâ küllî yanub hâksâr olmak g

Böyle yazıldı hazân suhfına âyât-ı Mubîn

III

Ey gönül mevc ur demidür yine deryâlar gibi
Nağmsler göster bize murg-ı hoş-âvâlar gibi
Boymunı eg bilünî bük şâh-ı ayvalar gibi
Niçeler ber-dâr olubdur bunda Dârâlar gibi
Hâk-i pâ ol ışk-râhı içre sahrâlar gibi

Kanumuz cûş eylesün cân içre sahbâlar g
Âlemi âşüfte-dil kıl ehl-i sevdâlar gi
Çek elün devrân gamından bî-ser ü pâlar
Gönlünü nakkâşa vir nakşin temâşâlar gil
Levh-i dilden pâk idüb her rengi yumalar

Böyle yazıldı hazân suhfına âyât-ı Mubîn

IV

Her kimün bu fasl içinde ünsi yok sahrâyile
İşret itmez ya çemen sahnında çeng ü nâyile
Her nefes ömri geçer ney gibi âh u vâyile
Geçmsdin fırsat demi ays eyle hây u hâyile
Neyledi Zâl-i cihân gör Behmen ü Dârâyile

Ya salınmaz bir kadi eerv-i mihi bâlâyil
Çong-veş kaddin dîta eyler kuru sevdâyil
Gel berü ey âmil olan râ-yı dehr-ârâyil
Çeşmünü nergis gibi aç sâgar-ı sahbâyile
Nakd-i vakti koma elden nisye-i ferdâyil

Böyle yazıldı hazân suhfına âyât-ı Mubîn

V

Bâğa gel berk-i hazândan ruk a-ı menşûrî gör
Jâlelsrden her varakda lûlû-yı mensûrî gör
Câme-i zer tutmuş bu şavka nergis-i mahmûrî gör
Aç gözün evfâk içinde muşha-i mestûrî gör
Nûşına aldanma dehrün niş uran zenbûrî gör

Sebzeler sahnında zerden genc-i nâ-mahsûr
Bâde-i sahbâ durur her dâne-i engûrî gör
Bağrına dağ-ı gam urmuş lâle-i mahrûrî gi
N'oldı bir demde bu zîbâ gülşen-i ma mûr
Şöyle olur lâmi f her hüenine mağrûrî gör

Böyle yazıldı hazân suhfına âyât-ı Mubîn

قطعه در مدح سوانی الموالی محمد بن عابدی حسن که قاضی و سرکره حضرت سلطان باقر بود

Mef ũ lü Me fâ î lü Me fâ î lü Fe ũ lün (- - . / . - - . / . - - . / . - -

- 1 Ey hâk-i derûn Ka^obe-i hâcât-ı efâzıl
Yokdur işigün gibi bugün mesned-i ^oâli
Devlet gibi kapunda hüner ehli mülâzım
Bir âyine-i gayb-nümâdur ki zâmîrûn
- 5 Bir kî^ot a önünde bu yedi ferg-i mümeñhed
Her zerre ki pervâz ura ^oâlemde kapundan
Gencîne-i kalbün güher-i sîdk ile memlû
Dillerde sıfatun bugün ahlâk-ı Muhammed
Kim eyledi sencileyin ol şâh-ı dü-kevnün
- 10 Kanûn-ı şifâ oldı makâlâtuna minhâc
İorâ-yı umûr itmede râyun yed-i Mûsî
İlhâm gibi sözlerün esrâr-ı ledünni
Ger pîr-i hîred tıfl-ı sıfat levh-i dilünden
^oİlmünle olur ^oukde-i eşkâl-i cihân hall
- 15 Hem havf u hatardan reh-i takvâ saña eymen
Resm itdi bugün nakş-ı murâdâtunı rûşen
Ne lutf ola kim tapuna Hak itmedi ihsân
Bil bağlayuban nâme-sıfat medhûnı kıldım
Ammâ nideyim yandı diltüm rişte-i gamdan
- 20 Pâmâl-ı cefâ kıldı beni gayret-i akrân
Çok fenne emek çekmiş olam cüz'i ve küllî
Pes oldı bânâ müntic-i gam evvel ü şîr
Kem mefharüm eş ^oâr idi anunda sonı ^oâr
Bir postile nâfe-sıfat demler olur kim
- 25 İhlâs ile ben bende ikeri hâk-i deründen
Düşmiş yire eşküm güheri gibi yetîmem
Kahriyle şikest eylemedin seng-i havâdis
Sen mihr-i mu^oallâsın u ben katre-i kem-ter
Çün subh gibi sîdkile mîrûnden uram dem
- 30 Gün gibi çerâğun oluban dehre virem nûr
Bu ^oazm-i remîmi demidür lutf-ı ^oamîmün

Kim halkası zâyirleredür ^ourve-i vüskâ
Fazl ehline olursa ne tañ maksad-ı aksâ
Her biri bulur kadr u şeref mansıb-ı a^o.
Gün gibi cihân nakşı kamu anda hüveydâ
Bir pâyeye yanunda bu tokuz çarh-ı mu^oallâ
Gün gibi olur burc-ı şerefde felek-âsâ
Mirât-ı dilün nûr-ı yakiniyle mücellâ
Oldun nete k'ol ism-i şerîfiyle müsemma
Şer^ofini bu kadr u şeref u hakkile icrâ
Esrâr-ı İlûdâ düşdi işârâtuna minhâ
İhyâ-yı mevât itmede nutkun dem-i ^oisâ
İ^o câz gibi işlerün etvâr-ı tahaddâ
Ankâm-ı kazâ sırr-ı kader öğrene ahrâ
Emzûnle bulur hükm-i kazâ sûret-i imzâ
Hem şehd ü şükreden gam-ı fetvâ saña ahlâ
Meh cebhesine bu fulk-i âyine-sîmâ
المسنة لله سبحانه وتعالى
Hâmen gibi raks eyleyüben başuma sevdâ
^oArz idemezem sîne odın tapuna hayfâ
Virdi yakamı gam eline hande-i a^odâ
Birisi müfîd olmadı hikmet bu ki aslâ
Güz'iyet-i suğrâyile külliyet-i kübrâ
Ger medhûnile olmasa maẓmûnı muhallâ
Avâre düşüb terk ola bu mevlid ü menşâ
Mahrûm gidem dîde-i giryân ile hâşâ
Yüz sürüyü geldüm kapuna bî-ser ü bî-pâ
Ref^o eyle beni hâkden ey kadri mu^oallâ
Toprakda komaz katreyi mihr-i felek-ârâ
Niçün tûta dil safhasına zulmet-i sevdâ
Bir kez güle baksan yüzüne mihriyle mâha
^oİsâyı nefes birle bugün eyleye ihyâ

Düşmüşse nola Lâmi^o inün kevkeb-i bahtı

Sen gün gibi ol burc-ı sa^câdetde mu^callâ

Dîvân-ı ka^{zâ}â işre tutub hâme^o utârid

Olsun dürlüb düşmenünün defter-i^o ömri

35 Aslun gibi eâbit oluban fer^c-i reff^oün

İtdükce her ahkâmı kader levhine imzâ

Unvân-ı ebed nâme-i ikbâlüne tuğrâ

Kadrün gibi âli ide ol hayy u tuvânâ

قطعه دیگر در عرض حال یوملاں بخندست محمد شاه اضدی ذی القدر و ابدول

Fâ i lâ tün Fâ i lâ tün Fâ i lâ tün Fe i lün (- . - -/- . - -/- . - -/- . . -)

- 1 Arz-ı hâl it ey dil-i sergeşte şol dergâhda K'âsitâni toprağıdur âb-ı hayvân-ı kere
Kible-i kadr u şerefdür Ka^cbe-i hâoât-ı halk Menba^c-ı cûd u sehâdur bahr-ı feyzân-ı
Ya^oni şol zât-ı felek rıf^cat k'amile buldı zeyn Kasr-ı şer^o u tāk-ı dîn ü burc-ı eyvân-
Hazret-i kâziyü'l-kuzzât ü muhyi-i şer^oü'r-resûl
Çarh-ı ihsân şâh efendi mâh-ı tâbân-ı kerem
- 5 Ey ka^{zâ}-rây u kader-imzâ sicill-i kadrünün Sebtidür tuğra-yı şâhi gibi^o unvân-ı ke:
İdeli zâtün şeri^cat meenedine ittikâ Buldı lutfunla nizâm u kadri dîvân-ı ke:
Bâtıla meyl eylemezsin zerrece Hak üzresin Sa^{nâ} hoş virmiş Hudâ^o adlile mizân-ı ke:
Şer^o icrâsında zeor ü kahr-ı hükmün her ne var Ayn-ı^o avn u mahz-ı ihsândur eyâ hân-ı
Nûr-ı râyündür senün mihr-i şeref-bahş-i oihân Dest-i cûdundur senün ebr-i dür-efşân-ı
- 10 Melkremet dîvânının eadrını teşrif itmege Ol kerîm itdi seni gün gibi sultân-ı ker
Çarh topın bir işâret birle ser-gerdân ider Hâme-i lutfun durur destünde şevgân-ı ke:
Hatt-ı butlân çekse hakdur hâtemün ihsânına Hâtemün mühri ne kim nakş oldı fermân-ı
Murg u mâhi zelle bend oldı nevâlünden senün Âleme şol resme yayduñ lutf ile h^vân-ı
Mihre zer-küre irdi sîmîn girde buldı mâh-tâb Bahş olaldan dehre kapundan senün nân-ı
- 15 Kime kesbise sa^{nâ} mirâsdur bu kadr u fazl Gayriler nehrise senein bahr-ı^o ummân-ı
Hâl-i gerdün kıyâs itmek eanâdur mağlata Gün gibi rûşen yaturken sende burhân-ı k
Deet-gîr olsañ nola ben bî-ser ü pâ mura kim Kapuñ yüz süre geldüm ey Süleymân-ı ker
Bâb-ı lutfundur oihân halkına gün dârü's-şifâ Derd-mendüm eenden olur bana dermân-ı ke:
Mihr-i^o âlem-tâb kılmaz zerreden nûrin dirîğ Lutf-ı neyeân dehre yeksândur budur şân-ı
- 20 Mihrden sen kem degülein zerreden ben bende dîn Nola ben hâk-ı eiyehsem kanı neyeân-ı ker
Artuğ ibrân eylemek haddün degildür Lâmi^o f
Gün tamâm olmışdur anda hadd u erkân-ı kerem
- Devletile ser-firâz ol^o izzetile pâyidâr Nitekim dillerde mezkûr ola deetân-ı ker
Rıf^o atile sileilen bulsun nizâm-ı kadr u câh Merkez itdükce şeref neelini devrân-ı ke

قطعه آخر در تمجید شاعری با فزون سامری و کشادن عین اعتبار در آثار حکمت شاعر

Fâ i lâ tûn Fâ i lâ tûn Fâ ilâ tûn Fâ i lûn (- . - - / - . - - / - . - - / - . - -)

1 Denven murg-ı hüma-pervâz kim seyrânuma
Dürr-i mensûrûn deler bağrın hacâletden benüm
Gerçi kim fikrüm ^carûsı bikrinûn yok kıymeti
Bende yok ^cayn-ı tama ^cen ^câm-veş in ^câm içün
5 Âb-ı rûyum dökmezem sîm ü zer içün bir nefes
Medh idüb her süflayı züll-i denâet çekmezem
Durmazam gül gibi çehrem bâd-ı kahr-ı dehrden
Umudub tesbîhîni hayrân kalur erbâb-ı kuds
Cân u dilden sürmegiçün şeb gibi gam zulmetin
Bende yokdur lâle gibi efser içün derd-i ser
Çeşm-i pür-eşktünde nuh-fâk-ı felekdür bir hûbâb-
Büte-i ^cışk içre zer kıldum vücûdum toprağın
Da ^cvi-yi fazl eylesem her bâbdan olmaz ^caceb
Mantık-ı pür-hikmetünde çok ma ^câni var bedî ^c
3 Şi rûmûn ^châsiyyeti a ^crâz-ı şamdandur necât
Ebr gibi ağladur halkı okunsa mersiyem
Vecd u ^cışk u hâldür mebnâsı kasr-ı nazmumun
Her mecâzum pür-hakikatdûr degülven hezl-gâ
Ger tarîkat yüzlerinden halka irşâd eyleyem
Ger hakikat sözlerinden dehre bâb-ı râz açam
Bu ^cacebdür kim nuhûset virmegiçün rûz u şeb
Pür-kader itmek diler su gibi sâfî meşrebüm
Tañ mı çehrem kâh-ı şamden kâh-mânend olsa zerd
Hâr-ı şamden gül gibi câmem nice çâk itmiyem
5 Bî-basarlar kim hazefden gevheri fark eylemez
Kudret ü müknet bulub hasm-ı Mesihâ her Cuhûd

Tâyirân-ı sidre dir mülk-i melekden münte
Tab ^c-ı gevher-zâm olaldan bahr-ı nazma âş
Lâk bu ^cinnîn mürüvvetlerden ummazam bahâ
Kim bâna ^canka-sıfat kâf-ı kanâ ^cat oldu ci
Gerçi hâkem çöpce gelmez ^caynuma arz u ser
Bende-i sâhib-kanâ ^catven başuma pâdişâ
^cAndelib-i bâğ-ı ^cışkam berk u sâzumdur ne
İrse na ^cramdan felek sahtına gülbank-ı sal
Her dem enfâsum durur bâd-ı seher-veş dil-
Câme içün gonca-veş dil-teng olam ya pür-h
Ol mahaldur kim bâna reşk ide ehl-i kimyâ
Kim sözüm fasl-ı hülcûmet kılmağa yitor güv
Bu kelâm içün beyân hâcet degüldür mutlaka
Kim makâlatumda var her nev ^ce Kânûn-ı şifû
Gül gibi handân olur dehr olıoak midhat-ser
Olsa her beytüm ^caceb mi Ka ^cbe-i dârü'd-du
Sözlerüm ^cunvânı ^calâddin ve alâddin
İdinür guftârum ashâb-ı şerî ^cat muktedâ
Ser-be ser ol remz olur faslu'l-hitâb-ı evl
Meh gibi her günde bir yüzden toğar tâli ^cb
Hâksâr-ı râh-ı miñnet eyleyüb hemûn sabâ
Cev-furûş-ı derd ü şamdur kiti-i gendüm-nüm
Efser-i eflâk iken şimdi hünerdür hâk-i pâ
Mâl-ı Kârûn cem ^cidüb virüb alurlar münte
Cübbe vü destâr ile şehrî geçer her rustâ

Ol ki ehl-i izz u kadr u hâc-i dünyâ durur
 Kuru hây u hü u gavga vü abes hengâmedür
 Pâyemâl-i derd u gam hsr kâmil-i şâhib-neseb
 30 Hil'at-ı la'lin geyer devr içre kat kat çün piyâz-Şol ki hulk u sıretidür bû-yı sır ü ger
 Her yezidün meh gibi gün başına nev-câmesi
 Dehr-i pür-kerb ü belâ üstine bu hüccet yeter

Her fakîre virdigidür mâye-i renc ü an
 Virmek almak işi bitmiş adı bâzâr-ı seht
 Mesned-i rif'atde hsr oâhil emir ü mukt
 Pâşîş için bulamaz bir köhns şâl âl-i
 Âl-i Yâsîn nssl-i Tâhâ kahr u zecr-i Ker

طاش

Lâmi f âhir zamânı gör ki bu-Cehl oturur

Mesned-i Mahmûd iken seccâde-i hükm ü kaâ

Her zamânün devleti var hsr işün bir hikmeti
 34 Aradan çık her nefes teslîm hoşdur ey fakîr
 Râsti her tîr kim kavs-i kazâdan ırışür
 Nâr-ı mihnetdür belî kalbün zer-i hâlis kılan
 Âlemi suflîds kalur menzili dîn olanun

Her birinde ibrati var

المراتب

Her ne kim Hakdan gelür ehlen ve sehlen n
 Âşık olan sînesin idüb siper virür rızâ
 Yanmadın ser-cümleten çıkmaz dımâğundan b
 Himmetün a'lâ idersen menzîlündür müntehâ

اینها چندین در را آیدار و کسر شد هوا نیست که بمقتاب الماس جناب و جود و
حالت مسفته و مثال سحی الارار برای تحفه الاغیارا انتظام سلک سلوک
اعرار را پذیرفته حالیا بجام غیر الامور او سطرها صیان این نظمهای مانند جمله
مقتضی صفا و اصحاب صفا را و ارباب و فخر را عرضه گشته است

ابتدا بمدح امیر احمد البخاری علیه رحمة الله الباری

4/Me fâ ilün (. - - -)

- 1 Bugün taht-ı vilâyetde şehinşeh Mîr efendidür Tarîk-i h^vâce-gân içre re'is-i Nakşibend
Şerî'at emrin icrâda tarîkat resmin ihyâda Hakikat sırrın ifşâda sanasın h^vâce kend
İden sultânları bende anûn ihsân u lutfidur Çeken ser-keşleri bende anûn ışkî kemer
Söz a'vub ışk-ı subhândan tarîk-i râz-ı ırfândan-Bir od urmuşdur afâka ki heb cânlar sir
5 Âna kim bir nazar bakdı dil ü cânın oda yakdı Cihân küllî âna akdı eger kul ger efendi
Degül sahn-ı felek ancak kamu mülk-i melek el-hak Fezâ-yı lâ-mekân mutlak güzer-gâh-ı sem
Cihân cân hazzını alsa aceb mi eohbetinden kim Beyân-ı hikmet-âmîzi hakikat şohd ü kand
Baña devlet yeter bu kim diyeler Lâmi'î cândan Tarîk-i Nakşibendde gulâm-ı Mîr efendid
Demidür menzile anı irürsen eyleyüb irşâd Ki yıllardur ki miskin bu yolun derd-men

وله ايضا در مدح حضرت امیر طایب تراهم

Fâ i lâ tün Fâ i lâ tün Fâ i lâ tün Fâ i lün (- . - - / - . - - / - . - - / - . -)

- Bir ulû dergâha çokdan intisâbum var benüm İşiginde rûz u şeb çok feth-i bâbum var l
Onsekiz bin âlemi rûşen kılur her pertevi Arş u kürsiden yüce bir âfitâbum var ber
Hâk-i râhin kuhl ider mülk-i melekde hür-i cîyn Bir şeh-i gerdûn-süvâr ü meh-rikâbum var
Yandurub ışkî odında cümle aklûn defterin Şimdi fasl u bâbı yok bir hoş kitâbum var
5 Tâvirân-ı eidre irmez himmetüm pervâzına Lâ-mekân sı-murgiyem âli-cenâbum var ben
Mîr efendi bendeiyem mezhebümdür hubb-ı âl Gayrilerle ne su'âl ü ne cevâbum var benü
Baña bu devlet iki âlemde besdür Lâmi'î K'âsitân-ı Nakşibende intisâbum var benüm

وله ايضا در همین معنی

Fâ i lâ tün Fâ i lâ tün Fâ i lün (- . - - / 3 . - - / - . - -)

- 1 Bir işige ietinsâdum var benüm Yüz felekoe i timâdum var benüm
Cevher-i iksirdür hâki anûn Dahi artuk i tikâdum var benüm
Himmetiyle arşa pervâz eylerem Hey nice âli kanadum var benüm
Surh-râyyem devletünde mihr-veş Meh gibi her dem mezâdum var benüm

5 Ben murâdın itmîşem anûn murâd
 Ayn-ı akli yumub uydum işka gün
 Uşda tîğî uşda bağum Lâmi'î

Sanmanuz dahi murâdum var benüm
 Başka eanman iotihâdum var benüm
 Her ne diree inkiyâdum var benüm

وله در عرض احوال بان جناب فضل و اقتبال

Mef ü lü Me fâ i lü Me fâ i lü Fe ü lün (- . / . - . / . - . / . - .)

1 Ey şeyh bana keşf ü kerâmât gerekmez
 Sığmaz benüm etvâruma guftâr-ı tasavvuf
 Ko hall-i menâmı beni bîdâr-ı ebed kıl
 Seccâde vü teebîh ü riddâ hırka vü tâcı
 5 Fikr-i çfle vü vesveee-i halvet ü uzlet
 Sek gibi işigünde beni ko olayım hâr
 Bir aşık-ı didârem eyâ mürşîd-i kâmil
 Bir mûr-geyem kuş dilin öğrenmege geldüm
 Ger Lâmi'î'nün himmetün olursa delîli

Kurtar beni bu vartadan âfât gerekmez
 Dîvâne vü mestem bana tāmât gerekmez
 Gönüm gözüm aç hâb u hayâlât gerekmez
 Lutfiyle didüm tapına kerrât gerekmez
 Heb reh-zen-i diledür bu riyâzât gerekmez
 İzzet bu yiter ayruga bi'z-zât gerekmez
 Arz itme bana hürile cennât gerekmez
 Dîvân-ı Süleymâni vü dârât gerekmez
 Zulmâta girürse ana müşkât gerekmez

وله غزل عاشقانه

Me fâ i lün Me fâ i lün Fe ü lün (. - - / . - - / . - -)

Bugün Mecnûn benem hayrân-ı Leylî
 Urur Meonûn diyü âlem bana taş
 Yine eski cünûnüm tâzelendi
 Meger hüsnî güli Mecnûn idübdür
 Kanı bir çeşm-i Meonûn kim göreydi
 Aceb bencileyin Mecnûn olur mı
 Olurdum Lâmi'î kelbi olunca

Esir-i zülf-i müşk-efşân-ı Leylî
 Olaldan işkile uryân-ı leyli
 Açıldı gün bahâristân-ı leyli
 Ki bülbüller okur destân-ı Leylî
 Kurulmuş yir ü gök dîvân-ı Leylî
 Kimi görsem samuram anı Leylî
 Kabûl itse beni çubân-ı Leylî

وله ایضاً

Müf te i lün Fâ i lün Müf te i lün Fâ i lün (- . . / - . . / - . . / - . .)

6 Aşık-ı dil-hastaya rû-yı dilârâ gerek
 İşkuna gencineyem hüsnüne âyineyem
 Varumı virdüm bütün yokluğu aldum satun
 İşkun ile yanmışam derdüne boyanmışam
 Kim diler ise gözün görmege cânân yüzün
 Aşık-ı zâr olanun tâlib-i yâr olanun
 Lâmi'î yâ itme lâf çünki sözüdür güzâf

Dide-i Mecnûn içün tal at-ı Leylâ gerek
 Bende seni görmege dide-i bînâ gerek
 Yârile bâzâr iden rahtını yağma gerek
 Kim ne bilür hâlûmi halka temâşâ gerek
 Yavu kılub kendüzin bî-ser ü bî-pâ gerek
 Nefsi müzekkâ olub kalbi mücellâ gerek
 İşka nişân istenür da viye ma nâ gerek

وله ايضا

Me fâ i lûn Me fâ i lûn Fe ü lûn (. - - - / . - - - / . - -)

- 1 Gönül halvet gerek tenden ne hâsıl
Degül gün himmetün a^o lâ felekden
Görinmez çeşmüne fi^o lûn gü akbeh
Tutalum feylesuf-i zü-fünûnsın
5 Yakın^o ilmini tahsıl itmeyince
Yüri yâr ışıgında kıl ikâmet
Nasihat sen saña kıl Lâmi^o i var

- 7 Gü cân kesrettedür andan ne hâsıl
Ebed ey-nefs-i dîn senden ne hâsıl
Saña ta^o ât-ı ahşenden ne hâsıl
Hakı bildürmeyen fenden ne hâsıl
Kıyas u vehmile zandan ne hâsıl
Saña miskîn bu meskenden ne hâsıl
Beni terk it saña benden ne hâsıl

وله ايضا

Mef ü lû Fâ i lâ tû Me fâ i lû Fâ i lûn (- - . / - . - . / - . - . / - -)

- 1 Oldum sakın-i derd ile me'vâya irmedin
Çarkâb-ı hayret oldu vücûdum gemisi âh
Safrâ-yı ışk ile teb-i mihnet çeker dilüm
Kasdum budur ki seyr-i gülîstân-ı kuds idem
5 Çaflet beriyyesinde kal^o diyü korkaram
Bu derd ü hasretiyle olam gibi ben garîb
Şeytân u nefis leşkeri her dem yolum urur
Pervâne gibi yandı firâk ateşine dil
Sun^o i şu resme virdi dil ü câna hayreti
10 Esrâr söylemek dilerem rûz u şeb görün
Sâdık olur mı da^o vî-yi İslâm eylemek
Tecrîd olmayınca gönül zinde mi olur
Girmez eline her kışın mülk-i i^o tîsâm
Erini su'âlin eylemek olmaz saña gönül
15 Hayr ile yâd idün ola kim rahmet ide Hak

- Kaddüm hilâle döndi semâvâya irmedin
Envâca uğradum leb-i deryâya irmedin
Talh oldu^o ayşum ol lebi helvâya irmedin
Yüksek uçar gönül kuşu a^o lâya irmedin
Sa^o yî tavâf-ı Ka^o be-i^o culyâya irmedin
Vasl-ı nigâr u maksad-ı aksâya irmedin
Ser-hadd-i râh-ı bâr-ı ta^o âliya irmedin
Şem^o -i cemâl u nûr-ı tecellâyâ irmedin
Suretde kaldı^o akl-ı heyulâyâ irmedin
Bir harf bilmedin dahi ma^o nâyâ irmedin
İhlâs u sîdk u tevbe vü takvâyâ irmedin
İhyâ olur mı menzil-i^o İsâyâ irmedin
Hablû'l-metîn ü^o urve-i vüskâyâ irmedin
Mikât-ı Târ u mevkâf-ı Mûsâyâ irmedin
Ger Lâmi^o i ölürse temennâyâ irmedin

وله ايضا

3/Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (- . - - / - . - - / - . - - / - . - -)

- 1 Eyleyüb bâzâr-ı gânda^o işkünü sermâyâ ben
Basuban gâr-ı tabi^o at içre nefsüm dîvini
Şöyle mest itmiş durur dîdâr-ı sâkî cânımı
Dünyâ vü^o ukbâ berâberdür bâna sûd u ziyân
5 Senligünle mahv idüb benden be-külf benligüm
Cânıma kıldı tecellî âfitâb-ı rû-yı dost

- 9 Düşmişem vaslun metâ^o gün^o acob gavğâyâ be
Seyr idüb kâfında kalbün uğradum^o ankâyâ
Kâfirem ger meyl idersem Cennet ü havrâyâ
Od urub dükkânâ virdüm varımı yağmâyâ ben
Katre gibi düşmişem bî-pâ vü ser-deryâyâ
Ol sebebeden sâye-mânend olmuşam bî-mâyâ be

Halvet u ^cuzletde gördüm ^cuch u şöhet-âfetin Hizmet ü sohbetle irdüm hażret-i Mevlâya
Lâmi ^cf ^carz itme bana hırka vü tãc ü kemer Süreti terk itmeyince irmedüm ma ^cnâya be

Mevlâ

Mef ü lü Me fâ i lü Me fâ i lü Fe ü lün (- - ./. - - ./. - - ./. - -)

- 1 Sâkı ben ezel şevkini peymânede buldum Cân lezzetini sohbet-i cânânede buldum
Dünyâyı ser-â ser ayağum altına aldum Ahir gslüben dil-berümi hânede buldum
Yitürmişidüm medresede tãcını şeyhün Rehn olmuş imiş destiye humhânede buldur
Bu bahr-ı muhîti ki nihâyâtı görünmez Esrâr-ı ney heb bir dürr-i yekdânede bul
5 Etvâr-ı dili anlamadı ^câkıl-ı dâñâ Bu mes'eleyi defter-i divânede buldum
Şol genoi ki dil kaşr-ı selâtinde arardı Gör hikmeti bir kâş-e-i virânede buldum
Her cânı yakan şem ^c-i cemâlidür egerçi Zevkini bu söztün dil-i pervânede buldum
Ma ^cniye talışm anlıyalı sûret ü rengi Efeñ-ı dü-kevnî dem-i efsânede buldum
Ben Lâmi ^ciyâ nakş-ı cihân nefyini dilden Bir hâlet imiş nağra-i mestânede buldum

Mevlâ

4/Me fâ i lün (. - . -)

11

- 1 Ne sevdâ bu ne sevdâdur ki cân toymaz bu sevdâdan
Ne deryâ bu ne deryâdur ki dil çıkmaz bu deryâdan
Ne âteş bu ne âteşdür denizler eylemez teskin
Ne safrâ bu ne safrâdur ki lezzet-bahş-ı helvâdan
Ta ^câla'l-lâh ta ^câla'l-lâh kurulmuş bir yüce dergâh
İçinde nice yüz bin mâh nihândur çeşm-i a ^cmâdan
Nazar aldunsa ma ^cnâdan güzer kıl nakş-ı dünyâdan
Şu kim buldı müsemmayı ferâgat eyler eemâdan
5 Dilereñ nûr-ı tevhdî tabi ^cat zulmetinden çık
Ki görmez sırr-ı illâyı şu dil kim geçmedi lâ dan
Kanı ol bâde-i bâkı getir bezmiğün sâkı
Ki gulgullar bu nuh-tâkı tutub geçün süreyyâdan
Eger eâğ u ve ger eoldur nefeeler eâğışı yoldur
Velî yüz gösteren oldur hakikat cümle eşyâdan
Cihânı neylerem sensüz ne hâsıl cismden cânsuz
Gönül hazzeylemez ansuz cinân bâğın temâşâdan
Yürî kâf-i ta ^callukdan güzer kıl Lâmi ^cf evvel

دولت

Fâ i lâ tûn Fâ i lâ tûn Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (12 - . - - / - . - - / - . - - / - . - -)

- 1 Dostlar gelün terk-i dil ü cân idelüm Ba^c d-ezân üftân u hîzân^c azm-i cânân ide:
Baş açuk yalun ayak şûride dil-âbdâl-vâr Bir reviş gösterdelüm kim halkı hayrân id
Çâk idüb^c aklun libâsın^c ışk eliyle ser-be ser Örtülü gevherleri^c âlemde^c uryân idelüm
Gösterüb ağıyar şeklin olalum dil-dâre vasl^c Âlemün bu lu^c b ile^c aklın perîşân idelün
- 5 Her varakdan yüz tecellî gösterür fasl-ı bahâr Her tarafdān biz dahi hüsnini seyrân idel
Gâh nevha geh telâlâ gâh gûyâ geh hamûş Gül gibi geh^c hande bûlbûl-veş geh efgân i
Meclis-i^c uşşâka ta^c n itmek ne hâcet her le'im Bâdeyi nûş eyleyüb câmını pinhân idelüm
Yakalum dil hânesinde gün gibi rûşen çerâğ Çıkalum ten zulmetinden cânı tâbân idelüm
Nûh-veş tennûr-ı dilden cûş idüb deryâleyin Göz yağından Lâmi^c f âfâkı tufân idelüm

دولت

Fâ i lâ tûn Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (13 - . - - / - . - - / - . - -)

- 1 Olki vahdet buldı halvet istemez Halvet ü^c uzletle şöhrat ietemez
Her nazar eşyâda hikmet-bîn olan Kimseden^c âlemde vahşet istemez
Her nefes dil-ber rızâsın gözleyen Gâh lutf u gâh mihmât istemez
5 Aşık-ı didâr olan hayrân u zâr Gâh dîzâh gâh cennet ietemez
Aşık işi cânıyla yanmakdur müdâm Aşık olan istirahat istemez
پرو زان و کور کان تیرین کنی Merd-i dîn tezyîn ü zîynet istemez
Bende-i ehl-i^c azîmetsen eger Şi^c ri ko kim h^v aoe ruhsat istemez
Varuram şeb yâ echer didi nigâr Lâmi^c f bu kâr gaflet istemez
Şûkr ana kim fażl-ı şâhîngâhumuz Bendesinden kabiliyyet istemez

دولت

4/Me fâ i lûn (. - - -)

- 1 Tecellî eyleyüb hüsnün beni gark itdi envâra
Ki nûrundan münevverdür tokuz gök yidi seyyâre
Emâniyyet hicâbından çıkub gördüm ruh-ı yâri
Kılub dil-dârını halvet irişdüm vasl-ı dil-dâra
Riyâzet terkin ur zâhid marîf olan ider perhîz
Çü buldı cân u dil sıhhat döner her lokma envâra
Gönül şehrinde anünçün çalınmaz (مرح) tablâ
Ki hâkimdür vücûdunda ser-â ser nefis-i emmâre
- 5 Dilersen vuslat-ı dil-dâr bu yığa kalma ey dil var
Nişânı^c aşıkun oldur ki göz açmaya ağıyâra

Yanub ^oışkiyle heb kül ol nieâr-ı makdem-i gül ol
Ki hâr-ı gânda bûlbûl-veş dahi yanmayasın nâra

Düşüb pâyine cânânün elünden koma dâmânın
Ser-â ser Lâmi ^of kileâ eeni tîgiyle ead-pâre

دولایه

Fâ i lâ tûn Fâ i lâ tûn Fâ i lâ tûn Fa'lûn (- . - - / - . - - / - . - - / .)

1 ^oİşka mu ^oâmil olub geçdi yoğa varumuz
^oİşk durur varumuz ^oışk iledür kârumuz
Rind-i harâbâtiyuz bizde ne us var ne yüz
Gel beri ey yol eri ^oakldan olgıl beri
5 Yokdur işüm lâyle hoş başum illâyile
Gördüm idüb cust u cûy çünki ne ol var ne bu
Lâmi ^oiyâ her zamân ^oışka ziyândur zübân

15 Assı ziyân bilmezüz yâr ile bâzârumuz
^oİşk durur yârumuz ^oışk ile güfkârumuz
Cümle yele virmişüz ^oakl u dil u ^oârumuz
Mîr-i Buhârî durur kâfile sâlârumuz
Geçdük iki sanmadan birdür ikrârumuz
Toldı dilüm sırr-ı Hû gitdi her inkârumuz
Baş virürein hemân k'açıla esrârumuz

دولایه

Mef û lû Me fâ i lûn Mef û lû Me fâ i lûn (- - . / . - - . / . - - . / . - - .)

1 Bu ^oakl u bu dil birle ol oân ele mi girür
Hizmet kemerin bağlan tapuda nioe yıllar
Bu nsfs ü hevâ dîvin bend eylemedin muhkem
Yoğ eylemedin varı var isteme oî yârı
Ten burcını yılmadın cân gencine irilmez
Ey cân nazarın Mîrûn bil ^oayn-ı sa ^oâdet sen
Ashâb-ı safâdur heb huddâmı o dergâhûn
Derd ehliyisen var ol ol kavme gönülden kul
Ey Lâmi ^of minnet bil bu fursatı devlet bil

Cân terkini urmadın oânân ele mi girür
Derbâna buluşmadın sultân ele mi girür
Ol mülk-i Süleymânî âsân ele mi girür
Ma ^oştık ile vasl olmak meccân ele mi girür
Dünyâda meşakkatsuz bir kân els mi girür
Anûn gibi bir kâmil insân ele mi girür
^oÂlemde bunun gibi ihvân ele mi girür
Bî-vasl-ı tabîb ey cân dermân ele mi girür
Cânâne gamı gibi mihmân ele mi girür

دولایه

Me fâ i lû Me fâ i lû Fe û lûn (. - - . / . - - . / . - - .)

1 Sa ^oâdet âna kim yârı een oldun
Cihân âgyâr olurea gam degüldür
Ziyan u eûd sevdâsını itmez
Dü-^oâlem hirmerin bir kâha saymaz
5 Ne kileun cân u dil gayrile sohbet
Yıkılmaz rûzgâr âfetlerinden
Dilereen menzil almak geç özünden

17 İki ^oâlemde dil-dârı een oldun
Âna kim yâr u gam-h ^vârı sen oldun
Şu cân u dil ki bâzârı een oldun
Ne berkün kim havâ-dârı sen oldun
Ki dün-gün kâr u efkârı sen oldun
Şu dâr-ı dil ki mi ^omârı sen oldun
Bu yolun Lâmi ^of hârı sen oldun

وله ايه

Fâ i lâ tün Fâ i lâ tün Fâ i lâ tün Fâ i lün (- . - - / - . - - / - . - - / - . - -)

- 1 Zâhir ü bâtın bizüm senein şehâ meşhûdumuz 18 Evvel ü âhir cihândan her nefes maksûdu
Bakmaz idün göz açub her giz cihânün yüzine Sen degülmişeeydün ey cân her nazar meş
Şöyle od urmuş durur ışkuna vücûdum mülkine Sâyebânlar bağladı mülk-i melekde odumu
Târ-ı duzah söyünür irerse eşküm katresi Kül kılur bâğ-ı cinânı zerre denlû odum
5 Lâmi f şems-i Buhârîden alureân zerre nûr Gün gibi berk ura gökde tâli-i mes'ûdu
İşigünde cân virüreem Merve hakkı zî-Safâ Ey kapuei âlem içre Ka'be-i maksûdumuz

وله ايه

Mef ü lü Me fâ i lün Mef ü lü Me fâ i lün (- . / . - - - / - . / . - - -)

- 1 Kıl na ra-i uşşâkı mestâneler öğrensün 19 İt zemzemeler sâkı meyhâneler öğrensün
Zincîr-i ser-i zülfin cân boynına tavk itdüm Görsün nicedür sevdâ divâneler öğrensün
Nûr oldu yanub cânım şem-i ruhi nârına Benden oda yanmağı pervâneler öğrensün
Çün ışka kadem baedum başı kodum ortaya Cân virmegi yolunda merdâneler öğrensün
5 Bî-hûd iderem halkı destân-ı cemâlünden Âlem düşüb efsûna efsâneler öğrensün
Söyleñ dil-i ârifden eerâr-ı ma'ârifden Deryâlar idüb cûşi dürdâneler öğrensün
Sen Lâmi'îyâ cehd it ma'nîyle kıl peyvend Ko kim cedel ü da'vâ bigâneler öğrensün

وله ايه

3/Fâ i lâ tün Fâ i lün (3 - . - - / - . -) 20

- 1 Bilmezem ey dil ne yüzden bî-karâr oldun yine Kan yaşunı kara toprağa karar oldun yi
Ney gibi feryâd idersin her dem ey cân bûlbûli Nice gülzâr âteşinden böyle zâr oldun ;
Âlem-i itlâka pervâz itmek ietersin meger Bu kafes kaydından el-hak bî-karâr oldu
Dâm-ı gamden kurtulub handândun ey kebk-i dil Zülfinün şehbâzına nâ-geh şikâr oldu ;
5 Bulmuş iken vahdeti düşdün acâyib kesrete Âklunı cem itmişiken târ-mâr oldu y
Bilmezem nice hevâdur ölçeren odun senün Yandurub küllî vücûdun hâk-sâr oldu yi
Düşmüş iken esfele el-hamdulî'l-lâh Lâmi f Himmet-i Mir irişüb yüksek uçar oldu y

در جواب غزل سلطان قورقود عليه رحمة الملك الورود

Me fâ i lûn Ms fâ i lûn Fe t lûn (. - . - / . - . - / . - -)

- 1 Çalındukca dem-â dem ° ışk nâyi Nedür bu raks ey ssrv-i hsvâyi
 Antûn çûn sikks kodı gül çemende Ki koymaz gûşına her hûy u hâyı
 Dilersen ssrver olmak terk-i ser kıl Anar mı ° ışk eri tâo u kabâyı
 Marîz-i ° ışka ° âlemde ° alâmet Budur kim seçmeys derd ü dsvâyı
 5 Gü sığmaz ° ışka da ° vî Lâmi ° f var Ciger kaniyls yaz bu mâcsrâyı

4/Ms fâ i lûn (. - - -) 22

- 1 Deleldsn sînemi gamzen gönül bsyti harâb oldu
 Ruhun şemsini seyriçün ° acâyib feth-i bâb oldu
 Sunaldan sâkıf hüsün bâna ° ışkun şarâbını
 Gam odında cigerolügüm döne döne ksbâb oldu
 Dilüm sûzın gözüm yaşın görölden enoüm ü deryâ
 Biri âteşlere yandı birisi şark-ı âb oldu
 Yuyaldan levh-i sînemden nukûş-ı ° âlemi eşküm
 Ne faslı var ne hod bâba gönül bir hoş kitâb oldu
 5 Egerçi perdeyi yüzden götürdi o gûnş-tal ° at
 Şu ° â ° c cân gözün aldı girü dil pür-hicâb oldu
 Ruhun envârı ° aksinden şsref kim buldı her zerrs
 Felek evcinde seyr idüb cihân-tâb âftâb oldu
 Nice ırsun oemâlünden gözünü Lâmi ° f bir dem
 Ki eenden gayriye bakmak ana ° ayn-ı ° azâb oldu

Fâ i lâ tûn Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (- . - - / - . - - / - . -)

- 1 Ey gönül ağıarı ko o yarı gör Gözüni aç ° aklunı uyarı gör
 Elde halkun sübhesinden saña ns Ssn senün biltündeki zünnârı gör
 Dest-gir olsun dir issn lutf-ı Hak Pâ-yı merdâna düşüb yalvarı gör
 Kalma sahrâ-yı hırsdde leng ü lûk Bir kadem ° ışkun yolını varı gör
 5 Başunı sevdâyı virme Lâmi ° f Ko hisâbı eldeki bâzârı gör

دولاب
24

3/Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (3/- . - -/- . -)

- 1 Dil-berâ^c ışkunla cânım nâr-ı sûzândur benüm Anûniçün şem^c-veş çehrem fûrûzândır benür
Göz karadub oân u dil düşdi eaçun sevdâsına Bu sebebdan cümle ahvâlüm perîşândur beni
Nicesi gül gibi açılusun dilüm ey gonca-leb Sünbülünden lâle-veş bağrum tolu kandur t
Zülf-i pür-efstûmunile nice hem-deetân olam Gamzen uoından dil ü cânım hirasândur ber
- 5 Dilde zikrüm oânda cigerüm lebleründür dem-be dem-Pes sözüüm şehd ü beyânüm âb-ı hayvândur
Turra-i pür-tâbuna di zulm elin uzatmasun Kim bu devr içre penâhum zill-ı Yezdândur
Lâmi^c i evvel kademde çünki kıldum terk-i ser Tâo-ı şâhi hâkile yanumda yeksândur benüm

دولاب

3/Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (3/- . - -/- . -)

- 1 Ol saçı leyli gamından efne yağın yakmışam 25 Meşhed-i dilde bugün Mecnûn çerâğın yakmışam
Şem^c-veş handân idelden doetun şevki beni Nâr-ı gayretten^c adûnun bağı yağın yakmışam
Lâle-i hûnin kefen gibi gamından ol gülnür Mürde cümüm içre yer yer ışk dağın yakmışam
Vah ki mihnet-hâr zânıra fenâ odın salub Ser-be ser, mülk-i vücûdum bâğ u râğın yakmışam
5 Yandugından ten harâb âbâdınun şâdem velî Gam budur ortada ol cânun turağın yakmışam
Derd ü gam şimden girü bânâ nice bulur zafer Ah idüb bir kez oigerden heb yerağın yakmışam
Lâmi^c iyem zerrece yokdur dilümde derd ü gam Od urub çarhun egerçi heft-otağın yakmışam

دولاب

3/Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (3/- . - -/- . -)

- 1 Bir iki eöz^c arzın ister hasta cânım tapuna 26 Kim^c iyândur sohbet u sıdk-ı beyânım tapun
Gerçi kim su'-i edebdür kasd-i izhâr eylemek Rûşen iken gün gibi her bir nihânım tapuna
Çünki her giz yok irâdet kabzasından tağra kâr İrmegiçün pes neden iver bu cânım tapuna
Anlamışken kendünün kubhını ser-tâ ser yakın Bâ^c is-i cür'et olur hûsn-i gümânım tapuna
5 Hastadur gerçi birün amma derûnum sağdur Arz-ı şevk u zevkdur âh u figânım tapuna
Dem-be dem eyler safâdan dilde kanım gibi oûş Ya^c ni yüz eürmek diler eşk-i revânım tapun
Lâmi^c inün çehre-i zerd u derûnı dağı bes Zâhir u bâtın mahabbetden nişânım tapuna

دولاب

Fâ i lâ tûn Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (- . - -/- . - -/- . -)

- 1 Her kaçan mihr-i ruhun peydâ olur 27 Zerreler çarh uruban şeydâ olur
Lebleründen çün şeker-hâ ola cân Her nefee tâtî-sıfat gûyâ olur
Bahrden pervâz-ı evc idüb buhâr Girdi cem^c iyyet bulub deryâ olur
İrişicek tâb-ı mihricân-güdâz Potentüm yehdânı^c ayn-ı mâ olur
5 Giceler şem^c-i felek olan nücüm Rûz-ı rûşen irioek rûsvâ olur

Dem-be dem duzah gibi yanan derûn
 Cümlesini hiç ider râz-ı lebûn
 Gün gele sırr-ı meyânun ortaya
 Kâd-ı cân itsün ne gam her müdde^c f
 10 Dil-berâ kuhl-i cevâhirdür tozun
 Sidreyi yâd eylemez kaddûn gören
 °Arifûn °aynına girmez kâvinât
 Cânda sâkin olsa tañ mı sırr-ı Hâ
 Her nefesde ^{انينا} u ^{ماحد} gerek
 15 Yumduñ ise göz eger ağrârdan
 Gâh °ışkundan dilüm sevdâ tolar
 Sen hümânun kime düşse sâyesi
 Heb bulânlar cânda buldılar seni
 Lâmi ° f ko idemezsin vasfını

Görse yüzün cennet-i °ulyâ olur
 Zülfün üzre gerçi çok gavğa olur
 Kıl u kâl-ı dehr nâ-peydâ olur
 °Aşık olan kişi bî-pervâ olur
 Kim anuñla °ayn-ı cân bîñâ olur
 Himmeti °aşıklarun a°lâ olur
 Yâ ilâhî bu ne istignâ olur
 Çünkü cârub-ı derûnun lâ olur
 Hükm iden gerçi ^{درستين} olur
 Keşf-i ^{سبحان الذي اسرى} olur
 Gâh cân şevkunla pür-safra olur
 Mülk-i kâfa hükm idüb °ankâ olur
 Gerçi kim hüsnün cihân-ârâ olur
 Kim cemâl-i yâr bî-hemtâ olur

وله اعني

Me f ü lü Fâ i lâ tû Me fâ ilü Fâ i lün (- - ./- . - ./- - - ./- . -)

28

1 Senciloyın kimün ki cihân içre yârı var
 °İşk-ı cihân ^{شيب} ana kim lebûn gibi
 Büt-hâne-i cihâna kaçan eyler iltifât
 Mihr-i felek gibi niçün açılmaz ol gönül
 5 Bahr-ı gamün havâsına düşdi çü fülk-ı dil
 Kalmaz karârı gönülümün andukca bilmecem
 Sürsün ko pâyüne yüzün ağlayu Lâmi ° f

İkbâl u devlet u şeref-i kâr-bârı var
 Du devr içinde cân-ı me-yi hoş-güvârı var
 Şol bî-dilün ki sencileyin bir nigârı var
 °Alemd e gül yüzün gibi hurrcm bahârı var
 Sürsün safâ vü demleri hoş-rûzgârı var
 Cânıyla zülfütün nice °ahd u karârı var
 Destinde bir nice güher-i şâh-vârı var

بشرح و تفسیر در رویشانه

در کلمات بیروستانه

1

Bu derdi kime diyeyim oigercüğüm baş baş oldu

La'l ırmağı akdı gözlerümden kan yaş oldu

Ya ni derd ki işkun kemâli ve aşıkun nihâyet-i ahvâlidür kime eöyliyeyim? Bi
dur ki derd-i dil sırr-ı yârdur cümle âlem hod ağıyârdur. Beyt:

5

كنت ان ياركز و كنت سر دار بدن غم من آن بود که اسرار هوا بایامی کرده

Bir dahi budur ki beyâna kâbil ve ibret mütehammil degüldür

تسلی بناب العنوة عن الوصف باللسان و تحیر فی مشاهده جماله عقول الانس والجان

Pes bu derdün şiddetinden oigerüm ki menba-ı hayât-ı hayvânî ve madde-i harâr

nefeânîdür pür-cerâhat oldu. Şol gönül ma deninde ertâb-ı mahabbetle la'l-sıfat perver:

10 bulan hün-i eâfi kan yaş olub gözlerümden eeyelân ve diyâr-ı vücûdumı ğark-ı tûfân itd:

Beyt:

ترا عسبا و مرا آب دیده شد غماز و گرنه عاصوه و عشوه را زدارانند

Bir dahi budur ki derdüm müşkilü'l-ilâc ve dilüm giriftâr-ı eû'l-mizâc olmışdu

Zîrâ oiger ki re'isü'l-a'zâ ve münbit-i dâ' u devâdur. Cerâhat-ı azîmeyile nihâyetde se

olmışdur ve cân-ı şikeete bu cihetden gayetde olım olmışdur. Hemân inşyet-i Hakka ve hi

15 yet-i mutlakâ kalmışdur. غم من صبر طوفان

agyârdur. Ve işbu marazun şifâsı şerbet-i şerî'at-ı Ahmedü'l-Muhtardur. Ve şarâb-ı nâb-ı

rîkat-i ahyâr u ebrârdur ki her biri bir tabîb-i hazâkat-şî'âr ve bir hakîm-i hakîkat d

sârdur ki icrâ itdükleri eer-â ser Kânûn-ı şifâ ve ilkâ eyledükleri ser-cümle enfâs-ı Me

hâdur. Beyt:

دل که آینه شایسته بخدی دارد از خدا میطلبم محبت روتن را بی

20

Mukarrer u mübeyyen ve gün gibi rûşendur ki aşıkun derd u murâdı ve rûz u şeb i

u nihâdı hemân vuelat-ı yâr ve sohbet-i dil-dârdur. Zîrâ nazarında mâsivâ-yı Hak azze ve

âlâ eer-cümle ma'raz-ı zevâl u fenâdur dâymâ, hem dünyâ ve mâfihâ bir ma'lûmdur ma

dâm ve bir mevcûddur mevhum. Müfred:

در غم عشوه در دستان داشت

نیر غم فیال نقش بنده داشت

25

Anam bânâ baba iken babam anam karnında idi

Anam öldi babam kaldı oğul baba kardaş oldu

Ya ni şol zamân ki mâder-i nefe bânâ terbiyet idüb atalık ve mülk-i hevâya reh-nü

lık iderdi. Pezer-i aklum mağlûb olub makhûr ve a'yun-ı halâyıkdan mestûr idi çün ترا

مکتوب السوءات من لم يولد مرتين Mukteżâsinoa Mâzer-i nefsum tekml-i fenâ eyleyüb mevt-i ihtiyâri birle

fânî oldu. Pes pezer-i aklum

لا یج مکتوب السوءات من لم يولد مرتين

Mükteğâsinoa mâlik-i velâdet-i sâni oldu. Lâ-cerem mizâc-ı ineâniyile akl-ı rûhânî ortas

müvâhâat u mevâsât kemâlin buldı. Beyt:

على نفسه قلبك من صباغ غيرة وليس فيها نصيب ولا سهم

Zîrâ sebeb-i muhâlefet u mücâdelet ve madd-e-i müşâceret u mukâbelet nefsün mü
35 ve kalbün musaffâ ve rûhün mücellâ ve sırrun muhallâ cımaduğandan nâşi idi. Vakâikim mü
zemet-i hizmet-i ahyâr ve müdâvemet-i sohbet-i ebrâr birle tebdil-i ahvâl ve tahsîl-i
müyesser oldıysa ve sırr-ı sereyân-ı teorîd ü tefrîd ve nûru'l-lom'ân-ı âftâb-ı tevhid
tıynet-i mülevves-nihâd âb-ı sâfi girdâr-ı pâk ve tabî'at-ı girifte-fûa'd âyîno-i rûşei
tâb-nâk oldıysa tehâzib-i ahlâk kemâline irdi vs muhâlifinle muvâsât her vech ile sı vî:

40 Rubâ'î:

عشقه تو ز تاب شور بگذشت مرا در جمعه صفات من بپر داشت مرا

میں خصلعتی از صفات خود ساخت مرا زان غلعت دلنواز بنواخت مرا

İki kız idük bir erkek erkeğümüz hunsâ idi

Hunsâmuz bir ere uydu kızlarımız kardaş oldu

Ya'ni tabî'at u nefis iki duhter-i bed-ahter idi. Akl-ı ma'âş ara yırde hunsâ-s

15 ser-gerdân u muhtar idi. Pes mürşid-i rûha it'at ve kabîl-i tâ'at idicek cân u dilden h
metkâr ve loyl ü nehâr şâyeste-i kâr u bâr oldılar. Beyt

کام باران و کام بی رنگم این چنین زرد کلیم نی رنگم

Yâhud rûh-i hayvânî ki vâsîta ve râbîta'dur beden-i maddî ve hoykel-i 'unsuri bi

şol kalbün mâ-beyninde ki nefis-i mücerrededen ibâretdür ki menba'ı tevîf eyserdür. Lah

50 sanavberiden gâh bunun kisvetiyle mütelebbis ve gâh anûn sıfatiyle mültebis olub hunsâ

bi'atin hâsıl ider. Bilgil ki kalb iki ma'nâya isti'mâl olur: Biri, cevher-i mücerred-i m

ve gevher-i mutahhar-ı Rabbânîdür ki Hadîs-i Kudsî: حقن ارضی ولا سمانی و کلن وسعنی

dahi hadîs: قلب عبدی المؤمن

بني المؤمن بين اصبعين من اصابع الرحمن قلبها كيف يشاء افاضات در

55

Bir dahi şol nefis-i mücerrede-i münkalibe ve necm-i mütehayyire-i muhtaribedür

makarrı şol şekl-i sanavberidür ki menba'ı hayât-ı insânî ve ma'den-i rûh-i hayvânîdür.

Hadîs: في جسد آدم المصنوع اذا اصابه صاعقه من السماء اصابته في جسد سائر الجسد الاولي القلب

ve hadîs: بزارى الا القلبه بجان في ادم صم

60 bundan ibâretdür. Pes bu ma'nâya itlâk olan kalb gâh tabî'at-i cismâniyyeye mâvil ve şe

rûhile evvelki ma'nâya itlâk olan kalbün kameriyyeti mâbeyninde hâyil olub memleket-i vü

sâlikde gâh işb u inhîsâf ile ve bu yüzden i'tisâf ile ilkâ-i zulmet ve i'tâ-i kudûst e;

Ve gâh zulumat-ı heyûlâniden ve kudûrât-ı nefsâniden hârib ve snvâr-ı tecellî-yi Rabbânî

ve akmâr-ı tsselli-yi Rahmâniye râğîb olub safâ-bahş-ı cism ü cân ve şem'-i fûrûzân-ı cev

65 insân olur. Bu sebebden hunsâ-sıfat zü-ciheteyn ve râbîta-ı mâbeyndür. Beyt:

همون ستردن درره سره منظره
لاجرم بائند بر سر منقلب

Bir derin kuyu dibinde bir deniz gördüm suyu od

Bir avuç toprak atdum su tondı kara taş oldu

Ya ni siocin-i tabi at çahinün ka rinde şehvet deryâsını müşâhede eyledüm ki :
ateş ve emvâc ser-keş idi. Pse fenâ toprağını ana ilkâ idicek ol âb u âteşün ve emvâc-

70 ser-koşun ömleten hükmi bätıl olub

المفتقر سوار الرجاء في الدارين muktezzâsınca

ssng-i siyâh-veş sebât hâsıl itdüm. Bsyrt:

کثیرا هست بنی محرم اسرار کجاست

Bilgil ki merâtib-i fenâ

انفس است اله بشارت که استارت داند

دور orbâb-i sülûke basfret

ve aştâb-ı şukûke hibret bir mikdar beyân eyleyelüm ve meşâyih-i izâm

75 lisânından söyliyelim. Evvelen; fenâdan murâd nefs u hevânun muvâfakâtından vs evâmîr-i

at u me'âsir-i tarikatun muhâlefâtından geçmekdür. Bu ma na tevbe-i nasûhun levâzımında

rucc'ı ilol-Hakkun merâsimindendir. Ve sâniyen; fenâ terk-i huzûz-ı heyûlânî ve tarh-ı

lezzât-ı nefsanidür bu ma nâ zühûdün lâzimidür ve rüşdün mülâzimidür. Vs sâlisen râğbet-

yâdan ve ni met-i ukbâdan güzerdür. Bu ma nâ muktezzâ-yı himmet ü mübteğâ-yı mahabbetdün

80 bi an ı râzdur cemî-i mâsivâdan ve gaybetdür şuhûd-ı cümle ehyâdan bu ma nâ mukaddime-

sükker-hâl ve notice-i hayret-bâldur. Şeyh Şehâbe'd-dînü's-Suhreverdi hazretleri

"Kitâbu'l-Âvârif" de ve ol mecmu'ü'l-ma ârifde buyururlar ki işbu ma ânide

fenâ vardır ki her birinde bir yüzden nefyi âsârdur lâkin hakikat-i fenâ-i mutlak sâlik

resme ietilâ-yı müşâhede-i Hakdûr ki sâlikün vücûd-ı mağlûb-ı vücûd-ı Hak ve gark-ı dery

85 şuhûd-ı mutlak ola katrenün bahre düşüb seylânî ve berfün tâb-ı âfritâbdan zovebânî gibi

nazarında ser-â ser ahvâl-i dünyâ vü ukbâ fer'muş ola ve himmetinde makâmât u kerâmât

u hakîr görine nefsdan bigâne ve âklâsın divâne olub cümlesinden fenâ bula ve bu fenâdan

dahi fânî ola ve bu mertebe'nün âlâmeti ve işbu makâmun emâreti oldur ki zebânî Hakla nâ

ve boyânî ser-cümle sâdk üzre muvâfık ve cemî-i umûrda bedenî hâşî ve kalbî hâfî olu

90 ve her zamanda mağlûb ve a mâlî nazarında ma oelki

âlemde bir murâd-ıve Hakdan gayri fikr-i nihâdî olmaz

زیر بار من کن حدیث عشق آغاز

طراحی تو دوزخ با من و فراخی بخار

Bir tağarouğun içinde emiş-karış yaturıduk

Kırduk bağı badırığı heb olmaz yirden savaş oldu

95

Ya ni âlem-i ervâhda kemâl-i ittihâd ve mezîd-i inkiyâd üzerine idük çünki ol

تادرره عشق او با منی سر باز

تازان و صفات پیوسته منی

من کل الوجوه meslûb

Rubâ f: سیرنا الله وایاکم

°ālem-i vahdet-i hakkāniden bu °ālem-i keeret-i nefsañiye düşdük ve vatan-ı aslıden ve ken-i vaslıden müfārekāt u hicret idüb bu menzıl-i tefrikaya irışdük hayālāt-ı bātıla evhām-ı atılayile ceng ü cidāle ve harb u kıtāle yüz tutduk. Rubā'î :

100

ای در دل تو هزار مشکل ز همه
من گشود آسوده تر از دل ز همه
چون نظر تو دست ما بر دل ز همه
دل را بیکی سیار و یکس ز همه

Eğerçi kim ahsen-hâlât ve mecmû-kemâlat insāna ilâka-i beden vâsıtasıyle ve :
nefs râbitasıyledür. Lâkin ser-cümle âfât ve cemî-i muhâfât dahi insânün bedenle ihtilâ ve amunla irtibâtından nâsıdür gâh mazhar-ı lutf-ı ilâhî ve gâh masdar-ı kahr-ı nâ-müte
105 olur. Eğerçi ki ekber-i hioâb ve ekser-i nikâb cemâl-i vahdet-i hakikiye takayüddât-ı vüc
imkāni ve te'addüddât-ı süver-i heyülânıdır. Amma bu kuyûd elmasa

°ālem-i mutlak manzûr-ı erbâb-ı şuhûd ve meşhûd-ı ashâb-ı vücûd olmazdı. Rubā'î :

ای باعث شوم طلبم خوبی تو
ضرع طلب منست مطلوبی تو
کر آینه جسم محبتی من بود
ظواهر شود جمال عشقی تو

110

Hakikatde hem muhibdür hem mahbûb hem tâlibdür hem matlûb ol makam-ı
sîl ü keşretdür ve bu mertobe-i cem ü vahdet.

Gıceyle çok bâzâr itdüm cevâhirden yüküm tutdum

Heb boncuğ imiş aldugum gündüz nûrî gû fâş oldu

Ya ni zulmet-i nefis ü tabî'at ve leylo-i cehâlet ü zâlâlet içinde çok tâ'at u °
115 ve kesb-i °ilm ü ma'rifet itdüm. Çün âftâb-ı °ālem-tâb-ı hakikat tecelliyât-ı of'âl ü sî
sabâhından tâli° oldu ve envâr-ı Hakkü'l-yakîn müşâhedât-ı beyân u °ıyân metâli° inden °
oldı ol ma'rifet ü tâ'at ve inkiyâd u itâ'at cevâhiri zu'm itdügüm cevâhir-i zevâhir ser-
cümle riyâ vü riyâst ve °ucb u enâniyet boncuklarıymış gün gibi rûşen oldu. Beyt :

120

خود خروشان را بکوی میفرستای رانیت
بر در میخانه رفتن کار بیکرنگان بود

Zîrâ her °ibâdet u tâ'at ki fenâyı ve teslîm ü rîzâyı müstemil olmaya °ısyân-ı m
teff belki şirk-i hafîdür. Beyt :

راضیم که مدد علت عصیان نشود
طاعت ناقص ما موجب عفران نشود
المراد من وضع العبادات الخفاف القلوب الى المناجات مشغولی
شهر کاری از بران دیگر
کرده نشی در دین سیرت بیخ

125

Ve her °ilm ü ma'rifet ki eâhibini kurb-ı Rahmâna ve yakîn-i °ıyâna müsîl olmaya
mahz-ı cehâlet belki °ayn-ı zâlâletdür. Beyt :

ظلمات است بترس از نظر کمالی
تقطع این بادیه بی لعلی فاضل مکن

130

نعم ز باده من علم لا ینفع و منی قلب لا یخضع
کرمه پیدا کرد آن خود قوت دوست
روی در قوت مرغن آورد ماست
چون کسی که از مرض کل داشت دوست
نوش را بگذاشته سم خورده است

Bir öreüm vardı puladdan yağmur gördi muma döndi

Çok büyük idi göklerden yandı hurd u haşhaş oldu

Ya^c ni şol kalb-i ^câsi vü kâsi ki anda zürüb-ı me^câsi işlenürdi feyz-i ^cinâyât
135 Rabbâniden ve bârân-ı rahmet-i eübhânîdon nezm olub kasaveti safâya heceriyyeti mâye
mülâyemet hâsıl itdi kibr ü gurûrından ve ^outuvv u nüfûrından ki kendüyi göklerden a^cı
tutardı fenâyile tebeddül ve tevâzu^c u tezellül hâsıl eyleyüb zerre-vâr hâk-sâr ve cür-
lâ-yetecezzi-girdâr-ı bî-mikdâr oldu.

تم قال من قال لا سئل في جوابي القدم الراجد
توکن برای طبعیت نمی روی بودن کجا بجای طریقت کند زخانی کرد
ای نفس به کردار آنو نمی که شوی به خوردار دست از دامن شریعت مدار خاآن الشریعت هو

Bir sek bana beglenürdi bir kemük atdum kul itdüm

Ac kırt gibi yavuz iken koyun gibi yavaş oldu

Ya^c ni nefis-i emmâre vücûdum mülkinde hükminoe hâki-
145 ve itâ^oati nâ-güzir iken riyâzat-ı şerî^cat ve mücâhade-i tarîkat birle lahm ü şahm-i t
ve keeâfet ü sıklet-i tıynetî eridüb bu ten-i hâki ve beden-i pâki ol kelbün ağzına il
eyledüm. Pos ol kelb-i aktrun ve eek-i pür-şer ü şurun ağzına bu bend ile tutub küsfer
bî-gerend gibi münkâd u eelm ve hoş-nihâd u halîm itdüm. Rubâ^o f:

هر کس که امیر نفس اماره شود از استور عقل و عشوه اداره شود
150 که بهام دلت ز طایفه و هدایت احد از لکن الدیشه به صد پاره شود

Müte ayyendür ki nefis-i emmârenün zâhiren ve bâtinen necâet-i cibilleti gayc
ve habâset-i tabi^catı nihâyetdedür. Şol sebebeden ki enoâs-ı şirk ü ^cinâd ve ercâs-ı ceh
feeâd ve ^cakâyid-i reddiyye ve hayâlât-ı ^cindiyye birle mülovves olmışdur. Pee mutahhir
^cibâdet u tâ^cat ve mükeffirât-ı hesenât u hayrât ile ve siyâset-i tevbe vü istiğfâr v
155 yâzât-ı evrâd u ezkâr ile ve tovażzî-ı âb-ı tâb-nâk-i şerî^cat ve teyemmüm-i hâk-i pâk-ı
tarîkat birle anün televvüineini tahârete tebdîl itdüm

ما قال الله تعالى الا من تاب و عمل صالحا فلن يبدل الله سيئاته حسنات
کدانی در اینجا طرفه السیر است کراین عمل بدنی طاهر ز زخانی کرد

Zâhidlere satdum zühdi mürşidlere virdüm rüşdi

160 Lâmi^c f çıkdi aradan katı rind ü kallaş oldu

Ya^c ni zâhidler gibi tâ^cat u ^cibâdâtı ta^cdâddan ve mürşidler gibi riyâset-i
el çekdüm. Zîrâ dimişlerdür ki هر چه در بندانی بنده آنی her neene ki mādûn-ı Hudâdar e

zulmet ve ger ziyâdur. Vakti kim âna iltifât eylesen habayiline gönül bağlasan hemân k
hakikiden ırılırsın ve müşâhede-i Hakdan ayrılırsın. Beyt:

165

بجابت کوز آن حضرت پشت است   نکویم ز هر تا کویم که ز پشت است
Felâbud Lâmi f-i hâk-sâr mânend-i zerre-i bf-mikdâr Âlem-i fenâda ve mu'ame
Hudâda melâbis-sûret ve mu'âkîd-ı gayr-ı zarûret kuyâdından ferâgat u i' râz ve terk-i
ta'alluk ve agrâz idüb ihtiyâr-ı itlâk eyledi. Beyt:

170

دلم ز صومعه بفرست و غرقه شایوس   کجاست در معانی و شراب ناپ کجا
Hemîn erbâb-ı kerem ve ashâb-ı himemden recâ-yı sâdık ve ümîz-i vâsik oldur ki
dil-i kâyıllı gibi perîşân ibârâta ve sakîm u âkîm isti'ârâta ayn-ı i'tirâz ile nâz
olub üyûbinün ıslâhından i' râz ve kusûrının itmâmından ıgmâz itmiyeler. Beyt:

هر چه هست از قامت ناست از بی اندام است   در کیفیت فنا
در کیفیت فنا

Me fâ i lûn Fe i lâ tûn Me fâ i lûn Fe i lûn (. - . - / . . - - / . . - - / . . - -)

Diyâr-ı yâra dilâ uğra bak eserlerine

Kanı bu sahn-ı safâda hıram iden cânlar

Diyüb vudâ bu âsâr her birine anûn

Bulub o geno-i nihâni bu küno-i virândan

Ne resme âşıkânun dağ urur oigerleri-

Ki şimdi bir kişi vâkıf degül haberlerin

Yazıldı hatt-ı fenâ safha-i mâderlerine

Geçenlerin kılayım oân fidâ nazarlarına

در حالت رضا

Nigârâ ıskun içre râhatem ben

Şitâ olursa mihrün âteşi bes

Şikâyet sanma şavkımdandır âhum

Ve ger sayf ire sâyendür penâhum

در احوال عشق

Koyuban ma şûkı bakmak sağ u sol

İşk bir hurşiddür âteş zîrâm

Erze sevdâdur degüldür ışk ol

Kim yakar ma şûkıdan gayrin temâm

در تقصیر لاولا

Tig-i lâ gün kıldı katl-i mâsivâ

Kaldı hâ ser-cümlesini itdi tay

Lâmi f güftâra sığmaz tavr-ı ışk

Yum dehânün kim zebânündür ziyân

Hakdan ayruk gör ne kalmışdur dilâ

Hurrem ol ey ışk şirket sözi key

Pür-niheng-i cân-sitândur gavr-ı ışk

Mühr-dâr olmak gerekdür nakd-i cân

در تمام کلام

- Fâ i lâ tûn Fâ i lâ tûn Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (- . - - / - . - - / - . - - / - . - -)
- 1 Ey serîr-i çarh-ı himmet şâhı Şemsü'd-dîn Dede Pâk-i dil pâkize-rû dervîş-i bahr-âyı
- Sinesi rûşenliğinden adını ışı^ğ koyub
 Acı dirlikler içinde sine-i pür-şûrile
 El çeken bî-pâ vü ser bu dehr pertevindsen
- 5 Eyleyen ^oanka gibi kâf-ı kanâ^o at ihtiyâr
 Hızır-veş ^oilm-i ledünni çeşmesin nûş eyleyüb
 Çıkran kaplan gibi âhû-yı çarhûn postın
 Ten salef mülk-i selâmetden melâmet iline
 Zâhiri merdûd-ı halk ü bâtını makbûl-ı Hakk
- 10 Halkı bir mensûbeyile itmegiçün şâh-mât
 Meşreb-i sâffiyile su gibi dehri devr idüb
 Çâr-tekbîr ekuyub dünyâya viren üç talâk
 Ser-te ser âyine-veş tur kalender üzre pâk
 Daş açuk yalûn ayak rûşen-nazar hurşîd-vâr
- 15 Cur^o a-dân-ı sinesi esrâr-ı Hakkile telub
 Gözi yaşlu bağı başlu kûh-veş sâbîit-kadem
 Erni suâlin eylemek elmaz sâna gönül
 Mülk ü mâline cihânun her nefes yâ Hâ diyüb
 Her izâfsteden berî elub hamûl iden kabûl
- 20 Lâmi^o inûn çü du^o âdan gayri yok şey li'llahi
- Gönli gözi pertev-i ^oirfânla aydan De
 Kâyinata terş-rûluk satmayan şîrîn De
 Hankâh-ı dehr içinde şâhib-i temkîn De
 Mülk-i dünyâdan tamâm avın alan şâhin
 Zulmet-i dünyâda nûrul-lah ile reh-bîr
 Şîr-i merdân gibi ^oâli-himmet ü bî-gîr
 Bir nemed içinde servlik iden miskin l
 Sûretâ pür-nefret ü ma^o nîde pür-tahsîr
 Dehre keş-rûlukla ruh-ı ^oarz eyleyen f
 Eyleyen toprağı puster hâreyi bâlin De
 Diyüb erhak zâl-ı devrândan elin kâbin
 Hâtırı bî-nakş u sûret sözleri rengin
 Mesnedi meh tekyc-gâhı şâhn-ı ^oaliyyin
 Câm-ı ^oışkla gönül beytin kılan aydın
 Yüzi yirde gönli alçak hâk-veş miskin
 Mikât-ı tur u mevkîf-ı Musâya irmedin
 Şeyh-i devrândan hemîn bir hû alan tell
 Gendüye ma^o düm-âyin vormeyen ta^o bîn Dec
 Görüben dizârûnı tân mı dise âmîn Dede

- Me fâ i lû Me fâ i lû Me fâ i lû Fe ü lûn (- - . / . - - . / . - - . / . - -)
- 1 Ey yâr yüzün görmezsem mihnetüm artar
 Her bâr ki bu ^oakl u dil ü tenden elam dūr
 Ben hâk-i zellî elsam işigünde ne denlû
 Cân yokluğa hem-dem elallı varını bilmez
 Bir çüpce degüldür dü-cihân mülki yanumda
- 5 İy Lâmi^o f ol hûr-i perf-rûyı görelden
- Görsem dahi artuk yanaram hayretüm artar
 İy cân u cihân hazretüne kurbetüm artar
^oÂlemde hszârân derece ^oizzetüm artar
 Fakr ile keşuldukca dilüm devletüm artar
 Bülbul gibi kanlar yuduben gayretüm arta
 Bu halkla dîvâne gibi vahşetüm artar

رَضَائَاتِ اَنْدَرِغَزَلِيَّاتِ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

له فی حرف الالف

1

Me f ü lü Me fâ i lü Me fâ i lü Fe ü lün (- - ./ - - ./ - - ./ - -)

1 Ey nûr-ı ruhun gün gibi her zerrede peydâ
2 Maneûr-sıfat dâr-ı belâ olsa mahaldür
3 Cânım necesi iltebilür işkuñı başa
4 Mihrün demi kıldı eetherün cânını pür-nûr
5 Yetmez mi kerâmet ki gözün hastalarının
6 Başdan ayağa sehv ü hatâdur dil ü cânım
7 Hezlile geçüb ömri sabi gibi hevesde
8 Derd-i dilümi gördi tabîb oyledi feryâd
9 Bevr içre bugün Lâmi iyem mihrün umaram

Olsa ne aceb arz u semâ hüsnüne şeydâ
Her şiyfte dil k'eyledi bu eırrı hüveydâ
Ön menzil ayakdan düşürür akı bu beydâ
Zülfün gamı saldı gecenün gönlüne sevdâ
Dârü-yı hayât-ı ebedi cânına her dâ
Râhunda ne kim düşe tura işloye andâ
Tapun edebin pîr-i hired bilmedi ciddâ
Benzer yoğ imiş çâre gamum derdino derdâ
Meh-voş yüzüm ağ alnum açuk eyleye ferdâ

2

Fâ i lâ tün Fâ i lâ tün Fâ i lâ tün Fe i lün (- - -/- - - -/- - - -/- . . -)

1 Dostum hüsnün görelendendür dilüm düşman bânâ
2 Yakdı âhum cân-ı çarhı tutdı yaşum yer yüzün
3 Yiridür dâmâna dek cân cübbesin çâk eylesem
4 Şem-veş kan ağladum bakmadı bir kez yüzüme
5 Toydurur azm-i nihân itsem segân-ı kıyuna
6 Bâb-ı sırdan nice yol bulam sarâ-yı vasluña
7 Yüzüme lutf ile bir kez baksa dil-ber Lâmi i

Oldı dehri yakduğun hurşid-veş rüşen bânâ
Yerde gökde kalmadı miskin gönül mesken bânâ
Vasıl için cânâ çü hâyildür bu pîrâhen bânâ
Dostlar bir derde düşdüm kim güler düşman bânâ
Ah kim reh-zen olur bu nâle vü şiven bânâ
Çeşm-i düşman gibi nâzırdur kamu revzen bânâ
Yogdı âlemde gam bin mihnet ü gamdan bânâ

3

Me f ü lü Fâ i lâ tû Me fâ i lü Fâ i lün (- - ./ - - ./ - - ./ - -)

1 Ol meh ki kaşı ile kılur halka merhabâ
2 Kan yudaram ki la'lünü öper diyü kadch
3 Şîrîn olaydı kaynamag ile ger âb-ı telh
4 Kânün-ı tıbbı bin dil ü cân ile aradum
5 Yaşumı eim ü çehremi hâlis zer oyledüm
6 Gözlük idindi pîr-i felek mihr ü mâhdan
7 Kuhl-i cevâhiri nola salmazsa aynına

İtdi hilâl gibi bu gamdan kadüm düta
Devrân kimine bâl virtür kimine belâ
Eşküm gerek ki şehd ola idi benüm şehâ
Bildüm ki la'lün em semi imiş hemîn şifâ
Cevher dimiş cihânda diyen işka kimiyâ
Benzer ki iki göz ile bakmak diler bânâ
Pâyün tozına Lâmi i itdükce tâtıyâ

3/Fâ i lâ tün 1/Fâ i lün (3/- . - -/1/- . -)

- 1 Hâl ü zülf-i yâre ey ^câşık nazar kıl dâyima
- 2 Acı dil vir kim ezilürse leb-i şîrînüne
- 3 Çün götürdün gitmege sâkî ayagı bâri gel
- 4 Ey fenâ iksirine tâlib olan rüşen nazar
- 5 Kabrime snvâr-ı rahmet yağa tâ gökden benüm
- 6 Söz mükehhel nargisün gark eyle nîle ^câlemi
- 7 Yârelerden şâh-ı gül gibi kolum pür-dagdur
- 8 Söyleşür hûni göziyle baş çatub ebrûları
- 9 Ol kaşı yâ gezledükce gamzesi okın gönül
- 10 Gün yüzinde fitne-i âhir-zamândur hatt-i yâr
- 11 Hüsniñün mâhiyyetin bilmek dilerseñ Lâmi ^cî

Bu kırandan fitneler vardır hâzer kıl dâyi
Ağzını bî-dillârtün şehd ü şeker kıl dâyima
Cânuna bir cur ^ca ile bî-haber kıl dâyima
Hâk-i pâ-yı dil-beri kuhl-i basar kıl dâyi
Uрмаğışın ışığün taşın güzer kıl dâyima
Nâfenî çöz dehr için pür-müşk-i ter kıl dâ
Belüne ey serv-i kad la ^clin kemer kıl dâyi
Dir ki diller mülkini zîr ü zeber kıl dâyi
Cânuna kurbân için sînen siper kıl dâyima
Zülfi şâmından yâre ey dil efer kıl dâyima
Gün yüzi âyins-i cândur nazar kıl dâyima

3/Fâ i lâ tün 1/Fâ i lün (3/- . - -/1/- . -)

- 1 Çam-giribânım tutar zülfün tolar pâ bir yâre
- 2 Râzı idüm göz yaşından ger helâk u ger neçât
- 3 Zülfünün şûrını mı la ^clün aolâını mı diyeyim
- 4 Orta yerde çarmâh-ı hayret olub kalmışam
- 5 Bîn ayak tolar sa zülfün başa iltürdüm gamun
- 6 Gül gibi gâş itmek istersen nsvâsın bûlbûlün
- 7 Lâmi ^cî hatt-ı lebi besdür havâle cânuna

Dâmenün elden komazam olsa dünyâ bir yâre
Ah kim alub çıkarmadı bu deryâ bir yâre
Cânda safra bir yâre başımda sevdâ bir yâre
Ta ^cn-ı düşmen bir yâre derd-i ehîbbâ bir ya
Fursat el virüb nigârâ olea a ^cdâ bir yâre
Gel senünle gideltüm ey serv-i ra ^cnâ bir yâre
Eyleyüb neyler scel dâhi takâzâ bir yâre

3/Fâ i lâ tün 1/Fâ i lün (3/- . - -/1/- . -)

- 1 Sâkiyâ la ^clün gamından çehrem oldı keh-rubâ
- 2 Zerd idelden rûyımı mihrün gülersin gül gibi
- 3 Gördi benzer oâme-i zer geydigün hurşîd-vâr
- 4 Ah kim ^cömrüm bahârın Mihr-i cân itdi hazân
- 5 Dil-beri bir dem earam diyü sarardum hecrile
- 6 Yakmağa bir şem ^c-i dil-keş istemez misin bu dem
- 7 Kimiyâ olmasa ^cışkun cismimün toprağını
- 8 Yıllar idi eaklar idüm dilde mihrün cân gibi
- 9 Lâmi ^cî mihründe sâdik olduğına subh-veş

Derdüme var ise şol yakut-ı ahmardür devâ
Za ^cfirân hâsiyyetidür tañ degül ey meh-likâ
Sana hem-reng olmağışın cismüm oldı keh-rubâ
Ney gibi bu gamla her dem zerd ü zâr oleam
Geçdi ^cömr-i nâzenin derd ile kaldum mübtelâ
Ten eerâpâ mum-veş zerd oldı sen şehden cüdâ
İşbu yüzden zerr-i hâlis idemiydüm ben gedâ
Râ-yı zerdüm eyledi bugün ^cıyân ey meh sana
Tapuna ey mâh-ı devrân çehreei yiter gâvâ

3/Fâ i lâ tün 1/Fâ i lün (3/- . - -/ 1/- . -)

1	Hışm-ı çeşmün dil-berâ ^c ayn-ı ^c inâyetdür bânâ	Tir-i gamzen dâymâ sehm-i sa ^c âdetdür bânâ
2	Öldürür mücrim diyü ol gamze-i kâfir beni	Sevdiğümee ger suçum bu hoş şahâdetdür bânâ
3	Göricek bî-hûd oluram görmez ieem ölürem	Bilmezem yâRab nedendür bu ne hâletdür bânâ
4	Dişledükce ol leb-i şîrînünî ben yanaram	Bu ne işdür sen şeker yirein harâretdür bânâ
5	Çıksan ey dil-ber bu kâmetle musallâ eahnına	Âleme ger ^c ıyd ise ol gün kıyâmetdür bânâ
6	Bânâ devlet sâye-i eervünde hoş geçmek yiter	Yoksa sensüz şâh-ı tubâ Hak bilür letdür bânâ
7	İşigümde Lâmi ^c f it gibi h ^v âr olsun dimiş	Her ne zillet kim tapundan gelse ^c izzetdür bânâ

8

3/Fâ i lâ tün 1/Fâ i lün (3/- . - -/ 1/- . -)

1	Ârızun ayı ki hayrândur bugün mehtâb ânâ	Virmiş ateş gibi hâletler şarâb-ı nâb ânâ
2	Bir görürsem muntehâ kaddünle cânâ kâfirem	Şâhsâr-ı eidreyi kim eâyedür mehtâb ânâ
3	Mihr-i ruhsârün gücin kurutsa tan mı gülşenün	Dil-berâ öykünmeye yüzbin gül-i sırâb ânâ
4	İşigün taşın şu ^c âşık kim kılur bâlin-i eer	Ayağün toprağı beedür pister-i eincâb ânâ
5	Beete-hâtır olsa tan mı zâhid-i halvet-nişin	Yok durur meyhâneden gayride fethü'l-bâb a
6	Kismet itdük iki kardeş gibi idük vâ ^c ıza	Bânâ ol râyile ebrû mesoid ü mihrâb ânâ
7	Lâmi ^c f râm olmaz âhû-yı gerden-keş dirig	Bin kez ahundan kemend at bağlayub kullâb

9

Me f ü lü Fâ i lâ tû Me fâ f lü Fâ i lün (- - ./- . - ./- . - - ./- . -)

1	Yâd-ı lebünle kim ola mestâne olmaya	Hüsnün bahârını göre divâne olmaya
2	Âyâ hayâl-i hâl u hat u zülfün ile hiç	Var mı cihânda sîne ki büthâne olmaya
3	Beydak gibi çıkarmaz iee başa gam yolın	Nat ^c -ı vefâda ^c ışk eri fezâne olmaya
4	Kimdür ki şem ^c -i hüsnünü seyr ide rû-be-rû	Bezm-i safâda yahnımağâ pervâne olmaya
5	Dün bezme da ^c vet itdüm idi yâri hoş-dili	Şol şart ile ki hânede bigâne olmaya
6	Hurşîd olurea odlara yansun şu sîne kim	Cânında zerrece gam-ı cânâne olmaya
7	Efsûn-ı vasl okur dediler Lâmi ^c f nigâr	Yârân du ^c âlar oylenüz efsâne olmaya
8	Âşık cihânda hânkah u mesoidi nidor	Varmaz şu yire kim mey ü meyhâne olmaya

10

3/Fâ i lâ tün 1/Fâ i lün (3 - . - -/ 1 - . -)

1	Gün yüzün hecrile mâhum gicedür gündüz bânâ	Vah nice bî-tâli ^c em açmaz eitârem yüz bânâ
2	Mazhar-ı rû-yı nigâr idi gönül âyinesi	Seng-i gam bakun eiyub kıldı belâyı yüz bânâ
3	Berk uran encüm degüldür giceler eflâktan	Göz açub hayrân durur ehl-i semâ dübdüz bânâ
4	Her seher feryâd u nâlemden koyub bülbüllerin	Gül kulağ olmuş durur bâğ içre nergis göz b
5	İşkî eevdâsı ziyânın dil-berün itdüm kabûl	Nâsihâ terk eyle pendî asee ^c itmez söz bânâ
6	Urmaşam hizmet yüzün dergâhuna ikbâl-vâr	Efeer-i devletdürür pâyünden iren toz bânâ
7	Umaram pervâz uram şehbâz-ı kudeilerle ben	Ger hümâ-yı himmetün zıllı düşe ânsuz bânâ
8	Eşkümün dürr-i sîmîn göricek ey seng-i dil	Nola disen yiter ağla hâlünü öksüz bânâ

11

3/Fâ i lâ tûn 1/Fâ i lûn (3/- . - -/ 1/- . -)

1	İşigünden çün beni cebren Hüdâ kıldı cüdâ	Yirde gökde bânâ yir yokdur bugün iy meh-l:
2	Acı imiş mevtden biñ kerre câna câm-ı hecr	Biñ kez ölmek biñ tapundan bir kez olmakdu
3	Çamzesi tîriyle korkutma beni var ey ecel	Ol kemân ebrûya tek kurbân olam devlet bânâ
4	Şem ^c bezm-efrûz olub sen gül gibi kıl handeler	Ben yanub karşunda her dem hâlüm ağlayam sa
5	Şerbetün âb-ı hayât olsun gerekmez ey tabîb	Cân ü dil derdine mûş la ^c 1-i oânândur devâ
6	Yarım ağız dil uciyle bir keret bendem disen	Sânâ biñ cân ile bütün ^c âlemi idem fedâ
7	Olmasun mı Lâmi ^c î gayretle kim ol şûh-çeşm	Virür alur gayrilerle iltifât itmez ânâ

12

4/Me fâ i lûn (4/. - - -)

1	Bânâ bâğ-ı cemâlünsuz senün ey gülbin-i zîbâ	Kuru berk hevee-cennet çürük şâh-ı emel tubâ
2	Harîr-i zülf-i dil-bersüz bânâ ey h ^v âce-i bezzâz	Münakkaş puşt-ı ejderdür eger nâ-senc ü gerâ
3	Leb-i mey-gûnunun derdinden ey sâki-i bezm-efrûz	Bu sinem gibi pür-hündur dem-â-dem sâğar-ı s
4	Deminden la ^c lûnün kaynarea tan mı zemzemün kanı	Ten-i gülberk-i Bathâdur firâkun birle pür-t
5	İki ^c âlemde ben zâr u garîbe Lâmi ^c î el-hak	Yiter yârün leb u zülfi dem-i dünyâ gam-ı u

13

4/Mûs tef i lûn (4/- - . -)

1	Hadden aşurma nâzûnî cân virdüğümce buene	Su gibibu çağlar geçer kalmaz nigârâ bû eanâ
2	Çün it rakîbün boynına zülfün kemendin bağladun	Ey gözleri ahî güzel şimden girü yâhû sanâ
3	Âşıklarun öldürmege tîr ü kemân hâcet degül	Kurbân için halkı yeter ol gamze bu ebrû sanâ
4	Müşkin saçından ey eabâ hoş-bû olub ol dil-berün	Esmâ savurma lâf urub kalmaz biltürsin bu sanâ
5	Olsan sarâyundan revân ardunca dillerdür devân	Olmış musahhar ins ü cân ey gözleri câdu sanâ
6	Bülbül kılur Hakka niyâz itmiş çınar eller firâz	Virsün deyü ^c ömr-i dîrâz ey kâmeti dil-cû sanâ
7	Elmâs eşkün Lâmi ^c î dîr gibi deldi bağrunı	Rindâne geçdi hurdeler ol dişleri lûlû sanâ

14

4/Mefâîlün (4/. - - -)

1	Ne tan ol hüsn-i sultânî gezerse her zamân tenhâ	Felek devr ideli eyler güneş seyr-i cihân te
2	Dil olea yaraşur ^c âlem serâ-tâ pâ-yı süsen-vâr	Ki gülzâr-ı ruhun vâsfin kılamaz bir zübân t
3	Tagılmasun mı zülfünden karâr u şabr u ^c akl u dil	Gidüb serdâr reh-zenlerle kaldı kârbân tenhâ
4	Vefâ vü lutf u ihsânun diler halk-ı cihân yekeer	Belâ vü mihnet ü derdün kabûl itdi bu cân te
5	Derûnum derdini bilmek dilersen bir sen ol bir ben	Ki ey cân-ı dü- ^c âlem eöylenür râz-ı nihân t
6	Sânâ ben neydüğüm söyler semâ ^c it nâlemi bir dem	Degül hâcet zübân u leb yeter ah u figân ten
7	Cihânı Lâmi ^c î sayd itmegiçün murg-ı dâm oldun	Uçar şahbâz-ı oân bir gün kalur bu aşyân ten

3/Fâ i lâ tün Fe i lün (3/- . - -/ . . -)

- 1 Dem-be dem cân u gönül inlese ney gibi revâ
- 2 Kimse bilmezdi gelüb gitdüğini kıyuna hiç
- 3 Hün-ı bahâmı dudagından diledüm çeşmi dedi
- 4 İçmsüz şerbetünü eyleme gel rence kadem
- 5 °Azm-ı bustânı ko ben bülbüle yâr ol ey gül
- 6 Sabra döndi dehenüm hecr-ı lebün şavmıyile
- 7 Lâmi °î anüniğün °akl u dili eyledi terk

Kim ki sen serve gönül virse olur ehl-i he
İtmeseydi eçağın bûyı nesîmi rûsvâ
°Aşıkun hûni hederdür و عليه الفترا
Terk-i cåndur çü tabîbâ marâz-ı °ışka devâ
Görki °âlemde ne resmile olur berk ü nevâ
Gerçi dirler ki koruk sabrile olur helvâ
Râh-ı °ışkunda âna itmeyeler tâ ig vâ

3/Fâ i lâ tün Fe i lün (3/- . - -/ . . -)

- 1 Ey perf kan yaşım için ins ü cân ağlar bâna
- 2 Su degüldür sebzeyle dolâb-ı çarhün dökdüğü
- 3 Yandugınca firkatün odına dil pervâne-vâr
- 4 Gül gibi handân olur gördükoe yârum yâremi
- 5 Ey rakîb-i seng-i dil gülmek revâmı bâna kim
- 6 Lâmi °î nün hâline rahm itmedün bir gün diyüb

Acıyub deryâlayın halk-ı cihân ağlar bâna
Gün yüzünden ayrı düşdüm asûman ağlar bâna
Bağrı yanub giceler her şem°kan ağlar bâna
Fu sebebdan yârem olub hün-feşûn ağlar bâna
Görso hâlum kâfir-i nâ-mihribân ağlar bâna
K°ol çarîb uftâde hâlin her zamân ağlar bâ

3/Fâ i lâ tün Fâ i lün (3/- . - -/ . . -)

- 1 Ol şeker leb kim fidâdur çeşme-i hayvân âna
- 2 Tîr-i hârânünle döndi lâle-zâra bâğ-ı dil
- 3 °İşkunün meydânına merdâne her cân kim girür
- 4 Murg° ilotse yâre şevkum nâmesin olur kebâb
- 5 Açılır gül gibi eskümden o serv-i lâle-ruh
- 6 İsm-i a°zam yazdı la°lün mührine benzer hatün
- 7 Nicesi bülbul kılur sen eerve karşı zemzeme
- 8 Lâmi °î hâl-i lebünden ugradı bir derde kim

Çeşme-i hayvân nedür olsun fidâ yüz cân âna
Sanasın bir şah-ı gül aşladı her peykân âna
Berk- tîğ ü çarh oşen mihr ü meh kalkân an
Mest olub şol reeme yazdum sözile °unvân an
Nev-bahâr-ı hüsnür virür eafâ bârân âna
Kim Süleymanlar yüz urub bende-i fermân âna
Kim görüb tavus-ı kudsiler olur hayrân âna
Ey tabîb-i cân meger Hakdan ola dermân âna

3/Fâ i lâ tün Fâ i lün (3/- . - -/ . . -)

- 1 Ger virom cân kâse-i ser gür-mey iken dil-berâ
- 2 Kim ki ber-hôr-dâr olam âir nahl-ı kaddünden eenün Bâr-ı dil hâsıl olur ancak şanav ber-veş
- 3 Ağzın açmış oklurun sinemde oânâ murg°-var
- 4 Nîl-ı Mîr akıtsa tañ mı dîde-i Ya°kâb için
- 5 Bilmezem ben zâr-ı bî-dil kime hâlum ağlayan
- 6 Seyr-i bustân eylesem bu hâlide ben zâr çün
- 7 Lâmi °î Mecnûna kılma fikr-i zenofir ey tabîb

İre °ışk ehline kabrum lâle-zârından salâ
Sûz-ı şevkumdan meger pür-tâb olubdur dil-be
Eşk-i hûnin hasre dek derdile ey Yûsuf-likâ
Benden ı°râz itdi ey cân-dil cüzâ dil-ber cü
Sular aglar bülbul inler çak i der güller ka
Ândurur itdüklerin sevdâ-yı zülfinün bâna

3/Fâ i lâ tün Fâ i lün (3/- . - -/- . -)

1 Ey cemâlün pertevinden zerre kurs-ı âftâb	Sâyesinden zülfünün âsüfte dil herdem s
2 Kibriyânun sarsarından yidi deryâ rûz u şeb	Katre-vâr emvâc-ı hayret birle eyler iz
3 Dehre bir od urdı mihrün kim duhânlar dem-bedem	Yirden agar çarha ejderhâ-sıfat pür-piç
4 Evvel âhir zâhir ü bâtın tapundur gayr yok	Rû-yı mihri kaplamış lakin şehâb-ayın h
5 Nice bulsun akl-ı ser gerdân felek-veş sana râh	Denk ider kudeileri bu dergeh-i âli c
6 Bulmadılar vahdetün kasrına kat â râh u der	Döndiler perkâr-veş bu katre üzre bî-his
7 Gün tasavvurdan biründür zât-ı bîçünün senün	Söz hatâdur lâmi f العلم بالصواب

3/Fe i lâ tün Fe i lün (3/. . - -/. . -)

1 Yâre hurşid didüm tîğ çeküb itdi gâzab	Şem ^o -veş başuma od yanea diltünden ne ^o ac
2 Saçlarundan eanma cân kohusın almışidi	Murg-ı dil dâm-ı gama düşmege bu oldu ss
3 Şâm-ı haddinde bugün fitneye dâl oldu bir ay	Zülfün ucında hatün ey şeh-i hûbân-ı ^o Ar
4 Savm-ı hecr ü şâm-ı hattün çekertüz sun lebünî	Hûb olur şâm irişicek oruc açmağa rutab
5 Kâtresin olmağıçün eâyil-içeşmüm lebinün	Dâne-i eşkle her dom pür ider sa ^o ını hsb
6 Firkatünden nice mâtem-zede olmaya gönül	Kimsenün cânımı var eyloye mahşerdo taral
7 Lâmi ^o f kıldı ayagün tozını başına tâo	Bende küstân olıcak şâhum ider tork-i ede

3/Fe i lâ tün Fe i lün (3/. . - -/. . -)

1 Hemdem olmuşdı baña ^o avn-ı hudâ yile habîb	Geldi mekrile cüzâ kıldı cüzâm obrakîb
2 Binise cânımı kurbân ideyim ol ^o lyde	Ki baña katl-ı rakib el vire yâ vasl-ı ha
3 Çıkmadık cânda didi vardur ümmiz-i hayât	Gün tutub nabzımı derd-i dilümü gördi tab
4 Görse dil hadd u ruhun geh suya gâh oda düşer	Gelee divâne-i eer-geşte olur şehre garîb
5 Sana tesbîh ü namâz ü baña teslim ü niyâz	Vâ izâ pendî yiter kıl sözi uzatma hatîb
6 ^o İzzu cân ehline mahsûs ise h ^v ân-ı keremün	Şükr kim baña gamündür bugün ey h ^v âce naef
7 Tan degül gün yüzüne Lâmi ^o f eyleres sücûr	Oldı zühhâd görüb saçlarün i ehl-i ealîb

3/Fâ i lâ tün Fâ i lün (3/- . - -/- . -)

1 Budur efgân itdügüm gördükce hüsnün ey Habîb	Gül tecelli idicek feryâda başlar ^o andelib
2 Ateşüm teskin ider herdem hayal-i sînesi	Ponbeyile su virür ean hastasına ol tabîb
3 Yaraşur salsun çözüb zunnâr-ı zülfin haddine	Hubdur imâne gelso toğrılub ehl-i salîb
4 ^o Azm-ı kü-yı yâr kıldum dilde atış elde bād	Bilmezem âbum mı yâ hâkum mı çekdi yâ naef
5 Halk eşigin yaedanur kûyın tolanur gün gibi	Çarh-veş eeyr eylerem göyün yirden anı ben
6 Subh-dem gel gül gibi birdem kulağ ol nâleme	Neydigün ben hûlbülün bilmek dilerseñ ey ha
7 Lâmi ^o f kıldı ayagün tozını başına tâo	

3/Fe i lâ tün Fe i lün (3/. . - -/. . -)

- 1 Ateş-i ğamda ciger yandı akar dîdoden âb
- 2 Süret ü kâmet u sinem ğam u derd ile bugün
- 3 Zülfine diller asub ğâh-ı zenehdâna salar
- 4 Deheni nokta-i mevhûm idügi oldu yakîn
- 5 Târ-ı zülfün gibi dil pic ü ham olduĝa budur
- 6 Bilmszem hûni gözünden nice ben rahm umayım
- 7 Dâĝ-ı hasret kalur içünde geçen devr-i bahâr

Gel gönül °ayş idelüm uşda şarâb uşda kel
 °İşk hâlin dimege oldu def ü geng ü rebâî
 Ya °ni delvile çeker hüsn-i gülistânına şî
 Bîñ su'âl eylediler virmedi bir zerre cev
 Kılca cânına düşübdür ruhuñ odından tâb
 Biri eer-meet ü harâb biriei °ayn-ı °azâk
 Lâmi °î lâle gibi tutmazsan cân-ı şarâb

Fâ i lâ tün Me fâ i lün Fe i lün (- . - -/. . - -/. . -)

- 1 Sâkıyâ sun tolu tolu mey-i nâb
- 2 °İşk meyhânein idüb ma °mûr
- 3 Düşdi bahr-ı fenâya kâse-i ser
- 4 Mutribâ eâz u eûza aheng it
- 5 Zâhid irdiyse keşfe savma °adan
- 6 Eylesün işigünde ecde-i sâh
- 7 Lâmi °î nâr-ı °ışka yak küllî
- 8 İster ieen nücûm-ı şarha vukûf

K'oldı diller bu şevk odiyls kebâb
 Yatalum haşr olinca meet ü harâb
 Neye dek şöyle raks urur bu hubâb
 Yansun odunla °ud u geng ü rebâb
 Bize meyhâne itdi fethü'l-bâb
 Kaşların tâkın itmeyen mihrâb
 °Aklile niçe bir hieşb u kitâb
 Gözün aq cân-ı meydür usturlâb

Me fâ i lün Fe i lâ tün Me fâ i lün Fe i lün (. . - -/. . - -/. . - -/. . -)

- 1 Lebin sorub bâna kan yutdurur müdâm habîb
- 2 Görince itüni dil kıyını anar cânan
- 3 Revâ mîdur eâna ey pâdişâh-ı hüsn ü kerem
- 4 Ğamunla cân ki kesildi yimekten içmekden
- 5 Füsün idüb dils ol ğamzeler geçer işler
- 6 °Aceb mi segleri °âr itse Lâmi °î senden

Kimine hûn-i cigerdür kimins bâde nasîb
 Ki yâd ider vatanın âşinâ bulunca ğarîb
 °Abidün ola ba °îd ü rakîbün ola karîb
 Âna lebün şarâbıdır ancak devâ yâ hûn-i ral
 Kılur saçun dahi efsâne ile cânâ firîb
 Ki sen fakîr ü hakîr ü olar hasîb u nesîb

3/Fâ i lâ tün Fe i lün (3/- . - -/. . -)

- 1 Benden ey bâd o ğazâlün yûri pâyı tozın öp
- 2 Eylmiş eeyr-i çemen ol gözi nergis yüzi gül
- 3 Zülfi baş virse kadeh hûn-i ciger tolsa nola
- 4 Sımasun gönümüzü eeng-i cefâ ile müdâm
- 5 Gitee başun yime ğam Lâmi °î yüzler eürüben

Elün irmezse eger tozına bâri izin öp
 Gülün evvel yüzini nergisün andan gözün öp
 Dilbertün kim didi bûna lebin ana yüzün öp
 Yûri ey âyine bizden o nigârün dizin öp
 Bulduĝun yirde o şâhuñ ayagın ânsuzın öp

3/Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (3/- . - -/- . -)

27

1 Dil-berâ çeşmün nider ben zâre kasd-ı cân idüb	°Aleml kıld geçürdi günde yüz bin kan id
2 Dağlar sanman kodum sînemde hoş yir yir nişân	Dilde °ışkuñ gencini cânım gibi pinhân idi
3 Bilmezem cânâ bugün kimi şikâr itsek gerek	Kaşunı yâ kirpigünü ok gamzeni peykân idül
4 Yile virdün hâkûmî âhumla yakub cânımı	Neyleyem tenhâ komazsın dil evin virân idi
5 Baña ayak tolamakdan el çek ahumdan sakın	K'oynadur bir barmağ üzre çarhı sergerdân
6 Toğardı cismüm ser-â-pâ gözlerün kassâb-vâr	°İyd idersin dem-be-dem °âşıklarun kurbân
7 Lâmi °î nice girürsin dil-berün meydânına	Kâ-yı mihr ü mâhı kapar zülfini çevgân idü

28

Mef û lû Fâ i lâ tûn Mef û lû Fâ i lâ tûn (- - ./- . - -/- . - . -)

1	Ahum şerârı kıldı çarhun dilini pür-tâb Seyr itdi bahr-ı eşküm göksin geçürdi girdâb
2	Gördi cemâlün âyîn hurşîd-i °âlem-efrûz Dördinci gökden itdi gendüyi yire pertâb
3	Câmî °de zülf ü ebrûn âyâtın okudum dün Pür-gulğul oldu mahfil iki büküldi mihrâb
4	Çeşmümde kaldı çünkim la °lûn hayâlî cânâ Ol dem bu demdür akar eşküm yirine hûnâb
5	Hurşîd-vâr egerçi °arz-ı cemâl idersin Bakmağışın diriğâ cânımda yok durur tâb
6	Sanman ki bî-hödem ben °âlemde belki cânım La °li ümîzi ile dün-gün kılur şeker-h °âb
7	Berd-i şitâyı tuymaz şâhâne lâmi °î hiç Külhan bucağı kasr u hâkûster âna sincâb

29

Me f â i lûn Fe â lûn (- - . / . - - . / . - -)

- 1 Hak sensin ü bâkî i^c tibârât
- 2 Vâsfun dü-cihânda bî-nişânluğ
- 3 Hakkunda hatâ misâl ü teşbihe
- 4 Râhünde^c ukûl bî-ser ü pâ
- 5 Mülkünde çi Kayser ü çi Dârâ
- 6 Şevkunla bulur safâ küdfret
- 7 Hecründe çü vire Lâmi^c î cân

فی لکونک طاعت العبارات
عن ذاتک تالفت الارتارات
Şânunda mu^c attal isti^c ârât
Emrûn mütehalifü'l-smârât
Kahrunda çi haşmet ü çi dârât
İşkunla şeker olur merârât
Vaslundan umar o dem beşârât

30

Fe i lâ tûn Me f â i lûn Fe i lûn (. . - - / . - . - / . . -)

- 1 Çekdi^c işkun gönül şehine bir at
- 2 Gıoeler berk-âyın atılea
- 3 Gün gibi itse celve gündüzler
- 4 Tursa bir yerdo gösterür dehre
- 5 Sâyesî nûr özi hümâ-pervâz
- 6 Sâlik-i haoc u^c Omredür ki ider
- 7 Hatavât-ı şeriffesi dün-gün
- 8 Lâmi^c î sürdi atı meydâna
- 9 Rehberüm feyzûn olsa gam yokdur

Ki kılur rahş-ı çarh u ahteri mât
Çeşm-i enoûm tozin göre heyhât
Ola envâra gark cümle cihât
Her sükûnında nice bin harekât
طابراً، المعنى والغدريات
Arş u kürside vakfe-i^c arafât
كنظام الشهور والسنوات
Sâkî mey sun ki آت آت
يادليل المساة في الفترات

31

Me f â i lûn Fe i lâ tûn Me f â i lûn Fe ilûn (. . - - / . . - - / . . - - / . . -)

- 1 Gözüme mihr-i ruhûnsuz cihân durur zulumât
- 2^c Arûe-ı hüsnüne moşşâte-vâr zîver içün
- 3 Uçarsa gözde hayâlün ayâ perî tan mı
- 4 Virürdi her ruhı bu seyle^c âşika bir gül
- 5 Sükûn u sabrumı aldı bu serv-i hoş-reftâr
- 6 Gönül diler leb-i yakut u zülf-i müşkinün
- 7 Gönül virüb saçı dâmina Lâmi^c î düşme

Gel imdi kande isen ey dudağı âb-ı hayât
Yaşum gülâb u müjem şâne vü gözüm mirât
Karâr kılmıya merdüm bulsa iki kanat
Nisâb-ı hüsne eger yüzde bir olaydı zekât
Harîm-i canda kıyâm ile gösterüb harekât
Ki bu mümidd-i hayât oldu ol müferrih-i zât
Hümâyı dâne ile kim şikâr ider heyhât

3 Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (3 - . - /- . -)

- 1 Serv oğut şimşâd hayrân lâle kanzil gonca meet
- 2 Kanda görseñ katlum içün gözlerün hancer çeker
- 3 Himmetüm endâze-i serv-i ser-efrâzunâdur
- 4 Çarh-veş mühr-i hilâfet avucı içindedür
- 5 Hey ne sevdâ eyleyüb sünbül tolaşur zülfüne
- 6 Aşika mecnûn diyü ta'n itmek olurdu belî
- 7 از جمال دوست در دست دل و جان هر چه هست

Olmasun mı ey yüzi gül bûlbûl dil mey-po
Nidelüm dîvâne-veş ma^c zûr olur ahvâl-ı me
Sürinüb yanunca sâyeñ gibi olsam nola mes
İşk pîrinden bugün hâk-i dil kim oldı me
Anberin zülfündür iden nâfenün kadrin şî
Olmasaydı Lâmi^c f lâ-ya^c kıl-i câm-ı elest

طالع یای یارم وزان سرخرازی میکند

33

Mef â lû Me fâ î lû Me fâ î lû Fe â lûn (- - ./. - - ./. - - ./. - -)

- 1 Kan toldı gözüm yüzüne kandan bakam ey dost
- 2 Salma beni hierâna gözüm yaşına rahm it
- 3 Göynükler mi tapuna^c arz itmeye ger şem^c
- 4 Zülfün bana itdüklerini mûy-be-mû heb
- 5 Gül pîrehenün gibi tenün yâdına her dem
- 6 Taş eylese od gibi hisârını rakıbün
- 7 Dil bağlamak ol zülfe eger cürm ise cânâ
- 8 Ya Lâmi^c f gibi kalam ayakda gamunla

Oldı yüzimün sandalı kandan bakam ey dost
Bir çeşms gibi servüne karşı akam ey dost
Meclisde bulub başına odlar yakam ey dost
Hattün gelüben haddüne itmiş rakam ey dost
Dağrum delüben pâreledi gam yakam ey dost
Çakmak gibi başına demürler çakam ey dost
Bu oümle ile ben yüzüne nice bakam ey dost
Ya zülfün elümi ala başa çıkam ey dost

34

3 Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (3 - . - /- . -)

- 1 Ateş üzre saldı^c anber kâkül-i miskîn-i dost
- 2 Düzdî Dâvûdî zirihler hatt-ı^c anber-sây yâr
- 3 Sanasın hâl-i perîşânım anılmış dil-berün
- 4 Sâbit oldı hüsninün çünkim müzevver hücceti
- 5 Dâmenin çekmiş yukarı bir Habeş mahbûbıdur
- 6 Halka olmuş ejdehâdur sahn-ı hüsninde yatur
- 7 Tutdığışın mısır-ı rûyın loşker-i Fir^c avn-ı hatt
- 8 Müntehâ kaddi nihâl-i süddredür üstind'anun
- 9 Mescid-i akşâ kaşıdur Ka^c be-i^c ulyâ yüzi
- 10 Hüsn bâzârında oynatmağa dil cânbâzını
- 11 Saf saf olmuş tîğlarla gamze vü müjgânları
- 12 Her nefes âşûfte vü ser-geştüdür ey Lâmi^c f
- 13 Yazmağ içün hatt-ı reyhân ile medh-i hüsvi

Yakdı cân bezminds micmer kâkül-i miskîn-i
Çekdi Abbâsî^c alamlar kâkül-i miskîn-i do
Rahm idüb gûşına söyler kâkül-i miskîn-i de
Dâmen-i lutf ile örter kâkül-i miskîn-i do
Suya gelmiş geçmek ister kâkül-i miskîn-i c
Eyleyüb bir genci der-ber kâkül-i miskîn-i
Nile gark itmiş ser-â-ser kâkül-i miskîn-i
Şeh-per-i Cibrile benzer kâkül-i miskîn-i d
Perde-i beyt-i mutahhar kâkül-i miskîn-i de
Gch resendür gâh çenber kâkül-i miskîn-i do
Nev-müslimân oldı benzer kâkül-i miskîn-i d
Sanki bahtumdur mükedder kâkül-i miskîn-i d
Gün yüzine çekdi mîstar kâkül-i miskîn-i do

3 Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (3 - . - -/- . -)

- 1 İç kuşağı kim bilinden koemiş ol cânı dürişt Mârdur ean gird kılmış geno-i pinhâni dūr
 2 Gösterür bir şekl ile her şeb °arûs-ı mâhi çarh Gün yüzüne benzedimez zerrece âni dürişt
 3 Ney gibi zârî kılub °uşşâk içinde inlesem Küçek ü büzürgde kalmaz bir giribâni dürişt
 4 Kâtib-i kudret bugün yâkut-ı haddûn levhine Müşk ile yazmış gubâr-ı hatt-ı reyhânı dü:
 5 Küfrin izhâr eyleyelden hırka-pûş-ı zülf-i yâr Kalmadı zühd ü vera ° ehline imânı dürişt
 6 Va °desine ey dil aldanma o zülf ü gamzenûn Kâfir ü mestûn olur mı ° ahd ü peymânı düri
 7 Hûb okurdum fi'r-revân ezber kitâb-ı ° ışkunı Ben dahi öğrenmedin bir harf-i Kur'ânı düri
 8 Benzemez mecmû ° a-ı hüsnine asla Lâmi ° f Çıkea her yıl ger gülün bir tâze divânı di

36

3 Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (3 - . - -/- . -)

- 1 Diş diş olmuş lebûni dişlemege kand ü nebât Eridi şehd görüb bu işi ey âb-ı hayât
 2 Meded-i bahr-ı gamunla gözümün eşmeleri İki hoş nehr-i revândur biri şat biri Furâ
 3 Serv okurdum boyuna gül dirdüm °arızuna Olmasa gülde diken servde nâ-hoş harekât
 4 Murg-ı cân dilde gamun tîrini her yana görüb Göz yumub mülk-i fenâ ° azmi için açdı kana
 5 Aftâb-ı felek-i ° ışk-ı seher togru togar Kûh-veş anaki gam seyline gösterdi sebât
 6 Alsa zülfin lebine tañ mîdur ol çeşme-i nûş Kim olur âb-ı hayât olduğa yirde zulumât
 7 Lâmi ° f ol sanemün kand-ı lebi zikri ile Eşk-i çeşmün ne yire tamdayise bitdi nebât

37

3 Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (3 - . - -/- . -)

- 1 Gene-i vasluñun gönül virâne oldu ° âkibet Câna bu virânelik gam-hâne oldu ° âkibet
 2 Şol gam-ı dirine kim bulmazdı yıllar çâre cân Sâkiyâ dâfi ° ana peymâne oldu ° âkibet
 3 Ey gözüm merdümeleri bahr akıdun kim ol perf Âşinâyiken niçün bigâne oldu ° âkibet
 4 Ansalar yanında hâlüm h ° âb-ı nâz eyler nigâr Kısma-ı gussam ana efsâne oldu ° âkibet
 5 Kûşe-i mihrâbdı kaşun gamından meskenüm Leblerün gördüm yirüm meyhâne oldu ° âkibet
 6 Dilde mihrün tohumı kim ekmiş idüm dâm için Ah kim gam kuşlarına dâne oldu ° âkibet
 7 Dir görem dirdün lebün câmile çeşmün mürdesin Araya girüb müjen gör kim ne oldu ° âkibet
 8 Lâmi ° f kim lâf-ı ° akl u dâniş eylerdi görün Bir perf-peyker sevüb divâne oldu ° âkibet

38

3 Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (3 - . - -/- . -)

- 1 ° ışk cânını sunubdur bize Hak rûz-ı olest Zâhidâ anün için ° âşık olur bâde-perest
 2 Tokunur yâre sakın dil-borun âyinecidür Müdde ° f itme dilüm seng-i melâmetle şikest
 3 ° ışk-ı yâr ile gönül var ieo ger bâzârün Nakd-ı cânı virelüm yâra bugün deet-be-dest
 4 Eylesen bu kad-i bâlân ile gülşende hırâm Sâye-veş serv düşüb pâyüne kadri ola peet
 5 Lâmi ° f ° ışk ile huşyarlığ olur mı revâ Mest geldüm bu harâbâta revânem yine mest

3 Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (3 - . - - / - . -)

- 1 Ey perî bir kez rakîb-i kelb elûmdon yise let
- 2 Ben nice mecnûna ey ^oakîl Süleymân dimeyem
- 3 Nâfenûn sînsun metâ ^o1 müşkûn dîsun kadri hâk
- 4 Haşro dek cânâ dehânun noktası şerhi muhâl
- 5 Cümle halk ol hüsn esîridür ta ^oâlâ-şânühü

Hâk biltür şeytânlığı kor âdem olurdu öne
Vahş u tayrı kollanur mı olmayan Cem-menı
Ey sabâ var çîne gerd-i zûlf-i yârûmden
Zû-fünûnlar yazsalar hüsnün kitâbından ni
Lâmi ^oî bu özge sırdur ma ^onf bir yüz bin l

Mef û lû Me fâ î lû Me fâ î lû Fe û lûn (- - . / . - - . / . - - . / . - -)

- 1 Gördükçe olur yâ kaşunı kaddûm iki kat
- 2 Çeşmün ki gönül meclisini virdi harâba
- 3 Ayîno gönüllendiği sen cânâ ^oacebdür
- 4 Dâmânı belâ yakası miñnet yeni gamdur
- 5 Öykündüğüñ servîne kadr ile sanavber
- 6 Cân otı gibi la ^olin o cân öpmege virmez
- 7 Bulmadı dil-i Lâmi ^oî'de moh gibi noksân

Devrân beni hoş çekdi gevündi behey âfet
Kara yir olur kaşların itmezse meremmet
Mihrün nazarı virür iken âyîne-sûret
^oİşkûn ki geyürdi dil ü cân egnine hil ^oat
Dün-gün yir ise muşt-ı felekden yiridür l
Benzer ki golüb hatt-ı siyâhi kodı hüccet
Mihründe felekler sînadı cânımı kat kat

Mef û lû Mo fâ î lûn Fe û lûn (- - . / . - - . / . - -)

- 1 Cân içre gamun safâdur oy dost
- 2 Kaddûn ki kıyâmidur kıyâmet
- 3 Dil katre görünso bakmanûz yâd
- 4 Zûlfün ki ^oasâ-yı zâhidândur
- 5 Ayîne-i tal ^otûn yanında
- 6 Çöz zûlfünü kim cihâna bûyi

^oUşşâka cefâ vefâdur ey dost
Bâlâ degül ol belâdur ey dost
Cân bahırına şânâdur ey dost
Bin başlu bir ejdehâdur ey dost
Hurşîd-i felek-Sühâdur ey dost
La ^olûn gibi cân-fezâdur ey dost

Mef û lû Me fâ î lû Me fâ î lû Fe û lûn (- - . / . - - . / . - - . / . - -)

- 1 Sen dişleri lûlâya nedür sîm ü zer ey dost
- 2 Gördükce yüzün el açaram Hakka niyâza
- 3 Sormağa komazsın lobûni şöylo kaçarsın
- 4 Pervâne gibi rahm odına şem ^otutuşdı
- 5 Müşkin-dem ider bāğı yine bād-ı bahârı
- 6 Şîrîn lebûn öğdükce zebân-ı kalemûmdon
- 7 Yoğ ise ne var Lâmi ^oî'nün mâl u menâlı

Hâk-i roh-i ^oışkunda fidâ cân u sor ey dos
Ya ^oni ki du ^oâlar seher eyler eser ey dost
N'oldı ^oacabâ suya mı düşdi şeker ey dost
Kan ağladuğundan giceler tâ seher ey dost
Benzer sağunun çînine itmiş güzör ey dost
Cân bezmino nukt olmağa sülker yağar eydos
Eşk ü ruh-ı rengîni yiter sîm ü zer ey dos

3 Fe i lâ tün Fe i lün (3 . . - - / . . -)

- 1 Sâkiyâ sâgar-ı pür birle bu dem def^o-i gam it
- 2 Hil^oat-ı neyfeyi ey h^vâce değışdik nemede
- 3 Ey hayâl-i ruh-i yâr itmege bir lahza tavâf
- 4 Gül-i hüninler açub serv ü sanevber diküben
- 5 Gerçi ben zâr ile ahşamlamadun ey meh-i hüsn
- 6 Ola kim vâkıf olub rahm ide ey hatt-ı nigâr
- 7 Demidür pâk idesin nûr-ı mahabbetle bugün

N'ola bî-haddise eksûkligümüz sen kerem i
Biz peşimân degülüz sende tûyince kadem i
Muklemi Ka^obe tutub sâhat-ı çeşmüm haram :
Tig-i gamzenle söküb sinemi bâğ-ı İrem it
Mihir-ves ol keremi bâri gelüb subh-dem it
Hâlûmî safha-i ruhsârına bir bir rakam it
Yeter ey Lâmi^of dil Ka^obesini pür-sanem it

44

3 Fâ i lâ tün Fâ i lün (3 - . - - / - . -)

- 1 Ey gönül endişe-i ağıarı ko yârün gözet
- 2 Âşıkun sevdâsı derd-i yâr alub cân virmedür
- 3 Gün gibi eflâke baş indürmez idüm dil-berâ
- 4 Ney gibi feryâd ider dil bülbülü her subh u şâm
- 5 Şeşder-i dünyâda her cândur giriftâr-ı belâ
- 6 Nakş u tasnif ile mest itdi beni meyhâneci
- 7 Dem-be dem la^ol u ruhıdur zıkr ü fikrün Lâmi^of

Bu cihândur söz çoğ olur sen yûri kârün gö
H^vâce sen sîd u ziyân u kendü bâzârün göze
Kara yir itdi beni zülf-i siyeh-kârün göze
Sende ey gül bir nefes yâr-ı hevâdârün göz
Ger küşâd ister isen andan sen dil-i zârün
Zâhidâ var sen yûri evrâd u ezkârün gözet
Nice rengin ü münevver olmaş eş^oârün gözet

45

Mef ü lü Fâ i lâ tû Me fâ f lü Fâ i lün (- - . / - . - . / . - - . / - . -)

- 1 Sâkıf dehânımız leb-i cân ile sükker it
- 2 İrdükce şâm-ı zülfine ey bād-ı çîn-i seher
- 3 Dil hânesini zulmet-i gam aldı sâkiyâ
- 4 Gam botasında yanmağla geçdi cânuma
- 5 Ey hatt-ı yâr zülfinün itdüklerin bâna
- 6 Serv ü çenâr gibi baş açub götürdüm el
- 7 Varmaz tonuz rakıbe bizi gösterür dimiş

Mutrib bu şehd sızları oândan mükerrer it
Müşkin demünle meclis-i cânı mu^oattar it
Bir cân-ı cân-fezâ ile anı münevver it
Ey kimyâ-nazar beni toprağken zer it
Bilsün o canda mûy-be mûy oümle defter it
YâRab visâlin ol sanemün sen müyesser it
Oğ itlerünle Lâmi^of gel beraber it

46

Mef ü lü Me fâ f lü Me fâ f lü Fâ i lün (- - . / . - - , / . - - . / - . -)

- 1 Ey dil nidelum olmayacak başada devlet
- 2 Katalanmaz idün nâzına çek şimdi cefâsın
- 3 Bir tırle bin oân u dil toprağa seldün
- 4 Bu nâloyi ey cân saña yâr eyledi ta^olâm
- 5 İşkun beni rûsvâ-yı cihân itse yaraşur
- 6 Bil dâylireni çarh-ı fûsûn-ger gibi ey cân
- 7 Kadr ister isen Lâmi^of meyhâneyi bekle

Yârün ayâğın öpmege el viremi fırsat
Bir dürlü dahi oldu gönül yâr ile sohbet
Ey kaşı kemân ancağ olur koluna kuvvet
Dinlendi demünden dilüm üstâduna rahmet
Kim hil^oatidür Âşıkun ey yâr melâmet
İtmez o melek da^ovetüne bir dem ioâbet
Bu künc-i sa^oâdetdedür ol genc-i siyâdet

47

Me fâ i lûn Fe i lâ tûn Me fâ i lûn Fe i lûn (. - . - / . - . - / . - . -)

1 Nedür bilür misin ey dil vuzû-ı ı̇şka hadēs	Tahâret-i ezelf içre levs-i fikr-i hadēs
2 Dehâmı nüktesiyle kelâmı hatm eyle	Ko zülfiyile cidâli dükemmez ol mebhas
3 Çü sayd ider seni bu gürk-i merdüm-h ^v âr	Begüm cihânda şikârun semîn imiş yâğas
4 Ne dir sana ne-yi dem-sâz bir nefes gûş it	لقد آنكرت الرّيح كيم تبت
5 Giderme eldeki câmı ko fikr-i encâmı	Geçürme gussa ile ı̇mr-i nâzenini ı̇abes
6 Cihânda ba ^o s u nuşûrı bugün teferrüc kıl	Değül mi ı̇akla kifâyet bu hâlet-i mebhas
7 Nedür hadîs-i hudûs ü kâdemde fasl-ı hitâb	Kadîm ı̇ışkdur ey Lâmi ^o f kalan muhdes

48

3 Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (3 - . - - / - . -)

1 Bezme nukl sükkeridür her dem ol şîrîn hadîs	Yâ me-yi la ^o lûn komışlar adını rengin hadîs
2 Dir görür bir demde yüz bin mürde Ferhâdı bu söz-Leblerinden gûş idüb ol Hüsrevün Şîrîn hav	
3 Bûlbûli lâle ide nâyûn sıklığını dindüre	Tutâ-i dilliyeye ol cân idecek telkîn-i hadîs
4 Zâhir oldu gün gibi tafzîl-i erbâb-i zemîn	Diyemez bi'llah bu yüzden ehl-i ı̇lîyyin ha
5 Şöyle söyler Lâmi ^o f uşşâka hüsnün nüktesin	Nitekim takrîr ider eşhâba şeyh-i dîn hadîs

49

Me fâ i lûn Me fâ i lûn Fe ü lûn (. - . - / . - . - / . - . -)

1 Hatündür fitneye hüsnünde bâ ^o is	Ne tañ artarsa gün günden havâdis
2 İki yâr itse vahdet ı̇âlemini	Gerekmez sâkıyâ ol yirde sâlis
3 Lebün zikriyle gönlüm günde bin kez	Olur yok yirde bir gavgaya bâ ^o is
4 Şeker guftârını tefsîr ider cân	Dilüm tâtîsidür şîrîn muhaddis
5 İriş divşürmedin mihnet buğazum	Değülseñ ey ecel kârunda lâbis
6 Hemîn nakd-i hayâtum derd u ğamdur	Toyar ben öldüğüm gün hüzne vâris
7 Rakib ü vâ ızı bezm içre anma	Kederdür Lâmi ^o f zikr-i habâyis

3 Fâ i lâ tün Fâ i lün (3 - . - - / - . -)

- 1 Burka^ci ref^c it yüzünden eyle hûbân ile bahs Kim codel eyler nigârâ olsa burhân ile bah
- 2 Nutk-ı la^clün bû-yı zülfün gibi cân-bahşem dimiş-San ki ^cieâdür ider hikmetde Lokman ile bah
- 3 Ders-i ^cışkûn üzre bûlbûllerle ey gül eylerem Giceler tâ subh olunca âh u efgânile bahs
- 4 Men^c kılma itlertünle cengümi kapundan kim Sadr içün şimdi mi itdi kişi akrân ile bah
- 5 Gamze-i kan içdügin kıldum dudagından eu'âl Didi cân terkin ider kılssa cânân ile bahs
- 6 Ey gözüm men^c-i nazar itse rakib itmen codel Eylemez insân olan bir lahza şeytân ile bah
- 7 Lâmi^c f olma mu^cârız nakz-ı ^cahd itdise yâr
Kim ne haddidür gedânun ide eultân ile bahs
- 8 Ger kılurea terbiyet ben hâke lutfun pertevi Zerre iken cyleyem hurşid-i tâbân ile bahs
- 9 Asitânun gibi çün buldum bugün ^câli sened Eylesem bu devr içinde tañ mı Keyvân ile bah

Fâ i lâ tün Fâ i lâ tün Fâ i lün (- . - - / - . - - / - . -)

- 1 Kâkûl-i dil-ber elinden el-ğiyâs Bî-amân ejder elinden el-ğiyâs
- 2 Ayru düşdüm ol meh-i bî-mihrden Çarh-ı bed-ahtor elinden el-ğiyâs
- 3 Dâmenünden eksük olmaz hâr u has Sen gül-i ahmer elinden el-ğiyâs
- 4 Sır gönül câmin rakib-i saht-dil Seng-i bed-gevher elinden el-ğiyâs
- 5 Saçları küfri komaz kâfirde dîn Dîni yok kâfir elinden el-ğiyâs
- 6 La^clin ânsam yok yire kanum döker Gamze-i dil-ber elinden el-ğiyâs
- 7 Lâmi^c f dil şehrinin kıldı harâb Ol şeh-i kişver elinden el-ğiyâs

52

3 Fâ i lâ tün Fâ i lün (3 . . - - / - . . -)

ازبداء التوبين عن انما الباقى

1 Sâlik-i ı̇ışk isen ey dil mâsivâdan cümle geo

2 Kufl-ı ğam bendini feth itmek dilerseñ yum dehan

3 Baĝlan ihrâm-ı fenâ çık tur-ı ı̇ışka vakfe kıl

4 Râh-ı ı̇ışk iki kademdür itmiş asân anı ı̇ışk

5 Bu kıyas-ı vehm ü zann ü ı̇ıakl-ı ser-gerdân ile

6 İstikâmet üzredür şart-ı sülûk-i râh-ı ı̇ışk

7 Baş u cân isterse senden Lâmi ı̇ıf cânân eger

Hoş dimiş eshâb-ı dil

Eyle dil beytin ziyâret böyledür orkân-ı

Dögme ser yok yire zâhid

Başa iltür sanma râh-ı Hakkı eshâb-ı huc

Gam degül anı muhâlif anlasa her tab-ı

Çare teslîm ü riżâdur terk-i ser kıl itm

53

3 Fe i lâ tün Fe i lün (3 . . - - / . . -)

1 Geno-ı vasl olmaz imiş ey dil virân bî-renc

2 Odlu yol gibi yiter kerem-rev ol ey hâki

3 Eylesün halk-ı cihân ı̇ıayş idüb izhâr-ı sürür

4 Bahr-ı mevvâc gibi her dem olub şûrîde

5 Lâmi ı̇ıf sîm ü zer içün ne gerek zârî vü zâr

Renc-i mihnetle geçin ister isen vuslat-ı

Çünkü su gibi revân olmadadır ı̇ıömr-i sipen

Baña ı̇ıâlemde yiter ğussa-i yâr ile ğüveno

Salma işkence-i mihnetle dil ü cânâ şikenc

Çün terâzu gibidür cân u dilün gevher-sonc

54

Me fâ i lün Fe i lâ tün Me fâ i lün Fe i lün (. . - - / . . - - / . . - - / . . -)

1 Ol iki zûlf ki mâh-ı cemâle olmuş tâc

2 Şu ı̇ıâ-ı mihrün urursa ı̇ıaceb mi dilden tâb

3 Gözindo hâk ile taht-ı felek borâberdür

4 İrişse katre-i şûri sirişkimün nîle

5 O çeşm iderse nola az ğünâh içün çok hışm

6 Lebi tabîbine bu derdün em semin sordum

7 ı̇ıAceb mi bakmasa sîmino eşkümün ol yâr

Birisi Leyle-i Kadr ü biri şeb-i Mi ı̇ırâc

Ne denlü gizleno sâfi zücâc içinde sirâc

Ĝubâr-ı pâyûni her kim ki kıldı başına tâc

O demde ı̇ıazb-ı furât iken ola milh-i ucâc

Hemîşe nâzûk olur hâl-i tab-ı hasta-mizâc

Cevâb-ı merk ile ğam zehrini buyurdu ı̇ıilâc

Metâ-ı hüsnî iken Lâmi ı̇ıf bu resme revâc

Me fâ i lûn Ms fâ i lûn Fâ i lûn (. - . - / . - . - / - . -)

1	Sözünden dem-be-dem kadr-i güher hiç	Lebünden her nefes teng-i şeker hiç
2	Dshânünden habsr aldum vsfâ yok	Dirîgâ hâsilumdur hiç-der-hiç
3	Kemer gibi kucam dirdüm meyânun	Bilünden bulmadım cânâ eser hiç
4	Ne ağzundan ns bilünden nigârâ	°Aoeb sırdur bilinmez bir haber hiç
5	Rakîbi leblertün hem-râz idinmiş	Olur mı °aşîka bundan beter hiç
6	Kaçan mahsûb olur eşkümle rüyum	O meh yanundadır çün sîm ü zer hiç
7	Fenâdur Lâmi °î sermâye-i cân	Cihân mahsûli olmaz bu kadar hiç

3 Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (3 - . - - / - . - /)

1	Şâh-ı °ışkum dîd-ı âhumdur bsnüm başumda tâc Yiridür eflâkden alsam bugün bâc u harâc
2	Hastasıyım şol gözi mahmûrûn epsem ey tabîb Ol leb-i meygünden artuk derdüme yokdur °ilâc
3	Nice sükker-vâr cırıyûb geçmesün yaşumla dil Dem-be-dem âgyâra sen bûsen ile satarsın külâc
4	Tân mı âhumdan ter olsa hâtırûn âyîne-vâr Her nefes kapar bulutdan nem gül-i nâzûk-mizâc
5	Yıkdi kâfir çeşmi gönlüm şimdi kasd-ı cân ider Hey müselmân şâh olan virânedan ister mi bâc
6	Toyurur çeşmüm bir avuç hâk-i pâyi dil-berûn Ben gedâyı sanma kendün gibi h°âcem gözün aç
7	Murg-ı vaslî Lâmi °î dâm itmek istersen müdâm Her dsm eşkünden yûri yüz yirde koyub dâne saç

3 Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (3 - . - - / - . -)

1	Kimseye şâhum gamûn devrinde yokdur ihtiyâc	Ben gedâyâ işigün toprağı bssdür taht u tâ
2	Zâhidâ °uşşâka dirsın kim çıkar dildsn gamın	°Akıl olan istemez divânedan her giz harâc
3	Şerbet-i vasl-ı habîb ile rakîbün hûnidür	Var ise ben dsrd-mende ey tabîb cân-ı °ilâ
4	Düşdi dil ayaklara bakmaz yüzine ol habîb	Ah kim buldı rakîbün yine bâzârı revâc

- 5 Yâ işâret katle eyler yâ beşâret vasladur
6 İncinür pâyine yüzler sürdügümden ol sanem
7 Lâmi^c f rûşen dil olsañ tañ mı^c işk-ı yârle

Her kıya bakdukca ebrûsında olan ihtilâc
Şehler ey dil bülbülü gül gibidür nâzık mı
Gün tokunsa bsdır-i^c âlem-tâb olur sâfi züc

58

Me fâ i lün Fe i lâ tün Me fâ i lün Fe i lün (. - . - / . . - / . - . - / . . -)

- 1 Melâhat içre şehâ yok lsbün gibi emlah
2 Ol iki giysu ki oldu siyâdetün dâlı
3 Zihî kemâl-i sabâhat ki subh-ı rûyundan
4 Mutahhar oldu yunub şer^c-i pâkûn ile tamân
5 Cemî^c-i nusha-i edyânı nesh idüb emrûn
6 Tapûna kadh-ı mu^c allâ cenâb-ı^c izzetden
7 Feslekde gün gibi^c unvân-ı hutben olsa revâ
8^c Urûcun eyledi ervâh-ı kudsi heb hayrân
9 Münevver olsa dil-i Lâmi^c f degüldür tañ

^c Aceb mi olsa teksillümde cümleden efsah
Hatûn ksnâr-ı^c ızârunda ana kayd-ı sah
Zulâm-ı küfr gidüb geldi^c âlemine ferah
Cehâlet içre olan cümle fi^c l ü mustakbeh
Kapundan özge cihân içre komadı mezbah
Sunıldı nitekim bedr aye mihr elile kadeh
Emîr-i hatte-i Yesrib şshinşeh-i Ebtah
Çü rahş-ı himmetûns oldu lâ-mekân mssrah
Ki nûr-ı mihrûn ile dilden itdi def^c-i terâ

59

Me fâ i lün Fe i lâ tün Me fâ i lün Fe i lün (. - . - / . . - / . - . - / . . -)

- 1 Cihânda buldı güneş gibi bu kažiyye vuzûh
2 Gamunla gam degül eşkûm koparsa tufanlar
3 Şehâdet-i dil ü cân yiter idi katlün içün
4 Ziyâd ü zühds ebed tevbe eyledüm zâhid
5^c Aceb mi^c âbide mescidden olsa keşf-i hicâb
6 Seher nikâb-ı ruhan keşf idicek ol gonca
7 Şehîd-i^c işka mı benzer Halîl-i kurbânî
8 Meger ki âyile şâm-ı ebedds Lâmi^c f yâ

Ruhundan âyine-i Hak tenûn musavver-rûh
Bu dem ki^c işkunla sinsdür seffine-i Mûh
Onardı her biri gamzenden olmasa meorûh
Şu gün ki cânuma saldı ziyâ cemâl-i nasûh
Der-i muğândan irer hsr dem ehl-i^c işka fût
Dilümde^c ukde mi^c arz eyle ey sabâ şurûh
Katıl-i tîğ-i gamun kande kande ol mezbûh
Dilüm ki oldu sabâh-ı ezelde mest-i sabûh

60

3 Fe i lâ tün Fe i lün (3 . . - - / . . -)

- 1 Yine^c arz-ı ruh idüb kaldı dilüm yâr ferah
2 Ey tabîb-i dil ü cân hâtır-ı dil-hastamı sor
3 Ah ü eşkûmden eger yâr safâ sürse nola
4 Zâhidün bâde-perest olduğını işideli
5 Turmadın sldeki mahsûlî havâlar uçurur
6 Sürioek itlerûnûn izine yüz şâd oluram
7 Lâmi^c f gördi meger zülfine yârûn dahlin

Gün gibi kılssa ne tañ dehri o dil-dâr ferah
Sebsb-i sihhât olur ola gü bîmâr ferah
Bâd u bârândan olur hâtır-ı gülzâr ferah
Sâgar-ı mey gibi tıldı dil-i hammâr ferah
Nice gülşende ola şâh-ı sebûk-bâr ferah
Ehl-i dünyâya virür dirhem ü dinâr ferah
Oldı gönli açılub nâfe-i tâtâr fserah

3 Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (3 - . - -/- . -)

- 1 Her kaçan ol sîm-ber destine alsa zer-kadeh
- 2 Hârî gül hârâyı la^o l u toprağı altun ider
- 3 Câna la^o l-i yâr gibi cân bağışlar dem-be-dem
- 4 Nakş idelden cânına aks-ı leb ü dendânûnî
- 5 Gün gibi seyr-i oihân eyler nazar iden âna
- 6 Câm-ı hicrân suna diyü âh kim devrân eli
- 7 Nûş-ı cândur zehr-i gam sunarsa sen hûri bâha
- 8 Lâmi f'nûn yazımız harz-ı kadeh ekfânına

- Aks-ı la^o linden olur yâkut-veş ahmer-kadeh
- Ayn-ı iksîr-i sa^o âdetdür meger cevher-kadeh
- Çeşme-i hayvândur el-hak işbu cân-perver ka
- Oldı çarh-âyın cevâhir birle pür-zîver kadeh
- Hikmet-i usturlâbidür yâ câm-ı İekender ka
- Kâse-i gerdûn gibi pür-hûn-ı dildür her ka
- Çayr elinden zehrdür olursa pür-gûş kadeh
- Virse cân ger leblerinden sunmadan dil-ber

3 Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (3 - . - -/- . -)

- 1 Vakt-i güldür sâkiyâ sun lâle-veş gülgûn kadeh
- 2 Zühre-veş ey mutrib-ı mehr u sîrûd it kim bu şeb
- 3 Ey kamer devrân hüsnünde lebûn yâdına âh
- 4 Ey perf kanlu gözün bîmâr mı yoksa âna
- 5 La^o l olubdur kan yaşumdan yer yüzi bu derd ile
- 6 Akîbet bu devr elinden rahm it ey loylî cemâl
- 7 Almağıçûn Lâmi f' yârûn lobinden bûseler

- Sunmadın devrân eli bezm içün pür-hûn kadeh
- Nukldur encüm şafakdur bâdo vü gerdûn kadeh
- İçerem hûn-i oiger ben nûş ider her dîn kad
- Dîv gibi şîşeyile eylemiş efsûn kadeh
- K'oldı hem-râz-ı dehânûn ey lebî meygûn kad
- Bezm-i gamda olmadı mı kell-i mecnûn kadeh
- Lâle-zârı kabrumûn arz ide gûn-â gûn kadeh

Me fâ i lûn Fe i lâ tûn Me fâ i lûn Fe i lûn (. - . -/. . - -/. . - -/. . -)

- 1 Çün oldı ayd-ı ruhûn ays u nûşçûn miftâh
- 2 Ko kû-yı yârda vâ iz şarâb-ı nâb içelüm
- 3 Tenûn belâya dilûn rence salma mey nûş it
- 4 Çemende nergis-i ser-mest-veş kadeh-gîr ol
- 5 Tuyûr-ı himmi uçurmağa lâne-i dilden
- 6 Gözûn gibi nola^{geh} mest ü geh humâr olsak
- 7 Safâ-yı râcile sor ömri Lâmi f' dün-gün

- Aç imdi meygedeyi sâkiyâ didük fettâh
- Behişt içinde olur çünki nûş-ı bâde mübâh
- Çü hikmôt ehli didi râha râhatü'l-ervâh
- Felekler eylemedin hâk-ı kâlibûn akdâh
- Cihânda bâde gibi olmaya cenâh-ı necâh
- Degül harâbe-i dünyâda râst fikr-i salâh
- Dönüb bu devr-i zamânı dimodin eentünçün râh

3 Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (3 - . - -/- . -)

- 1 İtse her dem râ-yı dehri dem-be-dem gülzâr-ı subh
- 2 Giceler âhum şu^o â idur ki tutar gök yüzün
- 3 Yakmasaydı cânı içre mihretün ey meh-râ çerâğ
- 4 Gice sen loylî gamından bir haber virmiş nesim
- 5 Gördi sînem üzre dâğ-ı gamlarum encüm-sîfat
- 6 Şem^o -i rûyûndan münevver gün gibi bâzâr-ı şâm
- 7 Dün gice mihr-i ruhûn fikrinde iken Lâmi f'

- Gün gibi âhumdan olur her nefee bîdâr suk
- Yoksa kendin dîd-ı gamdan idemezdi izhâr
- Olmaz idi şem^o -i rûşen gibi gül-ruhsâr-ı
- Yakasın dâmâne dek çâk itdi Mecnûn-vâr su
- Şem^o -veş mihrindon itdi dîdesin hûn-bâr s
- Bâ-yı zülfünden olubdur nâfe-veş attâr-ı
- Gördi râ-yı dehri itmîş eer-be-ser envâr

3 Fâ i lâ tün Fâ i lün (3 - . - -/- . -)

1	Tutsa her dem ^o azm-i bezm idüb o meh-peyker kadeh	^o Aks-i ruhsârından olur gün gibi enver kad
2	Geh tehîdür gâh pür-bâkî degüldür iki dem	Söyle benzer kim ^o arâzdur bâde vü cevher k
3	Mürdeler dir gördüğü budur dominden her nefes	Dirilür devrinde ^o İsâ gibi cân-perver kade
4	Katre katre eşk-i hüninümle çeşmüm nakşidür	La ^o l u yâkut ile kim bulmuş durur zîver ka
5	Cân diyârın hıfz için yâcûc-ı gamdan la ^o lmış	Sîm ü zerden âhen-âyin sedd-i İskender kad
6	Sâkiyâ devrân-ı cân-ı hecrden gam yok bânâ	Yâr elinden şimdi kim pür-nûş-ı cândur her
7	Devr-i fursatdur bugün gel sâkiyâ ^o ayş idelüm	Bezm-i cennet yâr-ı rîzân kâse-i kevser ka

Fe i lâ tün Me fâ i lün Fe i lün (. . - -/. - . -/. . -)

1	Gün gibi dehri tutdı şevket-i şeyh	Nûr virdi cihâna tal ^o at-ı şeyh
2	^o Arş u kürsiden eyliyem güzeri	Yâr olursa bânâ ^o inâyet-i şeyh
3	Zer-i kâmil ^o ıyâr olur bî-şek	Nazar itdükte hâke hazret-i şeyh
4	Sidre-ves pâ-yı ^o arşa başum irer	Dest-girüm olursa himmet-i şeyh
5	Tih-i hayretde kala cân ^o âciz	Rehber olmazsa hidâyet-i şeyh
6	Mum idüb yârı vasla nûr eyler	Ger. zuhûr ide nâr-ı gayret-i şeyh
7	Dîde-i cânâ rûşinâdur bil	Lâmi ^o f hâk-i pâ-yı hürmet-i şeyh

Me fâ lü Me fâ f lü Me fâ f lü Fe f lün (- - ./. - - ./. - - ./. - -)

1	Şol gün ki bânâ gün gibi ^o arş eylesesin ruh	Zî-baht-ı humâyûn vü zihi tâli ^o -i ferruh
2	Bir pertevîdür nuh-felegün cânın iden nûr	Mâhı hacl eyleser ne tañ gün gibi ol ruh
3	Bîn yüzden ider her nefes ol yâr tecellî	Râhın nice yañılmasun erbâb-ı tenâsuh
4	Yârûn deheninden haber almağa halâyık	Bîn eöylediler virmedi bir zerrece pâsuh
5	Gördüm od olub dün gice yanardı rakîbî	Ey Lâmi ^o f bir pâre sovudı yüregüm oh

Me fâ i lün Fe i lâ tün Me fâ i lün Fe i lün (. . - -/. . - -/. . - -/. . -)

1	Tarîk-i fakrın içinde dilüm bulalı rusûh	Tamâm bildi cihân devleti imiş mensûh
2	Rakîbe eyler iken yaykara dün ol ebrâ	Dönüb hatâyile bakdı tokındı sîneme oh
3	Cihân içinde ^o aceb hâmlıkdür ey zâhid	Şarâba tevbe idüb dün-gün içesin metbûh
4	Çemende bitmeye nergis gözün gibi şehlâ	Sadefde olmaya gevher sözün misâli şûh
5	Tokındı bânâ gamundan şu denlü seng ü kesek	Mezârüm olsa mahaldür bugün o seng ü külûh
6	Rakîb ^o arş idiocek halka şekl-i murdârın	Gülüb sakalina nâzûk didi güzeller pûh
7	Şu gün ki Lâmi ^o f kutb-ı cihândan el aldı	Seri semâya irişdi müridi oldu şuyûh

Me fâ i lû fâ i lâ tû Me fâ i lû fâ i lûn (- - ./ - - ./ - - ./ - -)

- 1 Şirîn lebûnsüz oldu mey hoş-güvâr telh
- 2 Ey kan yudan gamile dime ışkâ zehr-kâm
- 3 Kanı şu devr kim mey idi zehrden beter
- 4 Râğ-ı cihânda ıyş-ı mey var gül şeker gibi
- 5 Helva lebûn ümîzine safra çeker gönül
- 6 Deryâ akıtsa dîde-i âşık aceblemen
- 7 Sordukoa şehd leblerüni Lâmi'î çeker

Zülfün gamıyle geçdi ömr ey nigâr telh
 ıyş ehline gelür mi me-yi hoş-güvâr telh
 Gelmez gamunla şimdi baña zehr-mâr telh
 Derd u gam ile itmeye tâ zehr-i hâr telh
 Olsa aceb midür dehen-i rûze-dâr telh
 Hicrân gibi cihânda gü var rûzgâr telh
 Zehr-i rakîb-i turş-likâdan hezâr telh

Me fâ i lûn Fe i lâ tûn Me fâ i lûn Fe i lûn (. - - ./ . - - ./ . - - ./ . - -)

- 1 Kadeh ki cân virüben lâ lûni öper küstâh
- 2 Ne bî-hayâlîğ olur bu ki ol gülün her dem
- 3 Takıldı barmağuna salınur yanunoa bile
- 4 Sen eyle cân ile meyhâne hizmetin ey dil
- 5 Meger ki kâmet-i yâri görüb durur kumrı
- 6 Yüzüme saçarsa tañ mı gözüm yaşı her dem
- 7 Dilerse lâ'lı ruhuñ Lâmi'î acebleme kim

Kimesne görmedi devr içre bu kadar küstâh
 Harîm perdesini bâd-ı subh açar küstâh
 Meger ki cânımı kıldı bu sîm ü zer küstâh
 Ne gam bu bâbda bir tañ iderse her küstâh
 Ki serve karşu ider nağme her seher küstâh
 Olur gü yüz bula eâ'il dahi biter küstâh
 Letâyifiyle efendi kulın ider küstâh

71

3 Fâ i lâ tûn fâ ilûn (3 - . - - / - . -)

1 Kaşlarun̄ alnunda yazmış	قل لؤلؤ الله احد	Bu ne lutf u hüsn-i bî-hemtâdur	لؤلؤ الله احد
2 Yir yüzinde şive-i reftârûna öykünmeye		Başı biñ kez çarha ireün sidrenün ey eerv-ke	
3 Tîr-veş burnun elif ağzun̄ nişânı hâ-yı vakf		Çekmege ^o âşık bu ahı yâ kaşun̄ üstinde med	
4 İster isen̄ gün gibi devr içre cânun̄ tolanur		İhtiyâr it çarh-veş ^c âlemde bir müşkîn-nemec	
5 Bir yaña câdu gözi bir yaña kâfir kaşları		Âlemi kırdı geçürdi hey müeelmânlar meded	
6 Haşre-dek gönlüm harâbın kimse ma ^c mûr idemez		Çünkü zülfün̄ anda mi ^c mâr ola çeşmün mu ^c temec	
7 Çün ezelden ^c ışk kârın süre geldi Lâmi ^o î		Sürinüb bu yolda cânâ süre gider tâ-ebed	

72 .

Mef û lû fâ i lâ tû Me fâ î lû fâ i lûn (- - . / - . - . / . - - . / - . -)

1 Yazdı beyâz-ı haddine bî-hâme vü midâd	Hatt-ı nigâr-ı müşk ile
2 Zülfün̄ gibi tayanuban ol hadde itme cevri	Âb üzredür nihâdı anuñ yokdur i ^c timâd
3 Mümkün midür ki ayıra tîğ gam arasın	Gönlüm gamunla eyledi şol resme ittihâd
4 Dirler rakîbe virdi lebün̄ ağzı dâdını	Sen şehden olsa her dem işüm nola dâd-dâd
5 Dün bû-yı vasl almış idi cân nesîmden	Puğün saşun̄ kımıldısı bir dahi hayrbâd
6 Hallidemez kimeene mu ^c ammâsın ağzunun̄	Haft-ı lebün̄ gibi niçe yüz biñ çıkarsa ad
7 Maksûd-ı yâr katlies ey Lâmi ^c î seni	Teslîmdür hemîşe yolum itmezem ^c inâd

73

4 Me fâ î lûn (4 . - - -)

1 Katı gönlün̄ gibi senge tuş olsaydı ger Ferhâd	Çekerdi kûn-kenlikden nigârâ destin ol üst
2 Senün̄ bağrun̄ katı taşdan benüm pek cânun̄ âhenden-Ollear haşre-dek âbâd uruldu ^c ışka bir bün	
3 Esîr-i zülf-i cânândur diyüb ben bûlbûl-i zâra	Rakîbâ uyduñ ulaşduñ beni cânunçün̄ it âzâd
4 Gözünden çeşmi karardı ayagın̄ turamaz nergîe	Kadünden başı çigzindi turub düşmek diler
5 Aceb mi eşk ü âhundan dil ü cân itse her dem haz-Ki bu âb u hevâyile toğaldan olmuşam mu ^c ti	
6 Bu dârü'l-hüzn-i dünyâda bulunmaz âdemi bî-gam	Eger var ise ^c âlemde gamun̄ aehâbidür dil şî
7 Çü kûyın̄ tolanam eyler rakîb ü eeglerin̄ âgâh	Elinden Lâmi ^c î dün-gün bu âh u nâlemün̄ fery

3 Fâ i lâ tün Fâ i lün (3 - - - / - - -)

- 1 Oluram müşkîn nefee urdukca ^oışkûn câna od
- 2 Sanki Nîl ırmağıdur ey Yûsef-ı Mısır-ı cemâl
- 3 Giceler efgânüm ey dil-ber gamünden ra^cd-vâr
- 4 Seyl-i şşkünden düşerdi sakf-ı çarh-âteşîn
- 5 Ben demür cân eyledüm sen gönlünü taşdan beter
- 6 Ey müezzîn çünki kad-kâmet diyüb kıldun kıyâm
- 7 Lâmi^oî ol denlû düşünmünden eyler hazzı kim

^oÂlemi eyler mu^oattar dem-be-dem yandukca ^oû
 Çeşm-i giryânüm ki oldı eentün oevründen kebû
 Koparur a^cdâ başına sayha-i kavm-i Semûd
 Yer yer olmaeydı ger âhum duhânından ^camûd
 Tokışub bu seng ü âhen ^câlemi tutmasa od
 Diyesin kopdı kıyâmet yir ü gök eyler eücûd
 Virmez ol zevk u safâyı bîn tshıyyât u durûd

75

3 Fâ i lâ tün Fâ i lün (3 - - - / - - -)

- 1 Çağrışur gökde melekler âh u zârundan meded
- 2 Konmaeun yâr ışigine hâk-i ciemünden gubâr
- 3 Gözlerüm yol gözlemekden tire-dildür ey sabâ
- 4 Ey tabîb-i cân dile kâr itmedin bu zehr-i gam
- 5 Görioek bî-hûd olur dil görmeyince hûd ölür
- 6 Ejder-i zülfün helâk sylerdi dil tıflın velî
- 7 Lâmi^oî dil zevrakın girdâba saldı mevo-i gam

Odlara yandım bu âh u pür-şerârundan meded
 Ey gözüm bi'llah eşk-i seyl-bârundan meded
 Tütüyâdur hâk-i pâ-yı şeh-suvârundan meded
 Zerrece tiryâk-i şehd-i la^ol-i yâründen meded
 Kalmışam ^oâciz bu cân-ı bî-karârundan meded
 İrdi hattün Hızr-veş perverdigârundan meded
 Yok ksnâr-ı vael-ı yâre rûzigârundan meded

76

Mef ü lü Fâ i lâ tû Me fâ i lü Fâ i lün (- - . / - - . / - - . / - - .)

- 1 Seng-i gamunla sanma gögerdi bu cism-i zerd
- 2 Bu âh u nâleden degül incinmek ey habîb
- 3 Mihrünle subh-veş ne dem itssm yakamı çâk
- 4 Âteş-sıfatlu dūd-ı dilüm turfa-rahşdur
- Bir toz kopardı ear-sar-ı âhum cihânda âh
- Olmaz cihânda gülşen-i hurrem bu dil gibi
- Sen râh-ı sulhı tut ko rakîb eylesün cedel

Nakkâş-ı ^oışk geçdi zer üstine lâciverd
 Feryâd iderdi dâğ-ı dilüm görss ehl-i derd
 Od gibi yaka mülk-i cihânı bu âh-ı serd
 Kim mihr-i çarh gerd gibi olmuş cihân-neverd
 Gerdün yüzini tañ mı dilüm gibi tutsa gerd
 Her zahmı cū-yı dil-keş ü dâğı tâze verd
 Yek-rûzs ^cömrçün nedür sy Lâmi^oî neberd

77

Mef ü lü Ms fâ i lü Me fâ i lü Fa ü lün (- - . / - - . / - - . / - - .)

- 1 Ey lebleri gonca yüzi gül kâmeti şimgâd
- 2 Ol gamze yiter cânâ kaşun kılma havâle
- 3 Germ olsa cefâdan dili yârün yaşum ieter
- 4 Şâgird olayım mekteb-i dânişde olınca
- 5 Derdiyle yanub oda kızıl kana boyandı
- 6 Kaseâb gibi çeşmüni idindi kanara
- 7 Ademden egsr Lâmi^cî kaçeam ne ^cacebdür

Gam-hârı dil-i bûlbülü hûn eyledi feryâd
 Bir murg-ı za^cife ne gerekdür iki eayyâd
 Alur suyunı kızmağ ile nârda pûlât
 Ânlarea elif kâmetünün nüktesin üetâd
 Nâr ağacı olsa ne ^caceb tîşe-i Ferhâd
 Gamzsn gibi ^oâlemdе bugün olmaya cellâd
 Divâne kılubdur bsni ol hûr-i perf-zâd

3 Fe i lâ tün Fe i lün (3 . . - - / . . -)

1 Ba ^{na} bir lu ^c b ile her dem geçer ol kâkül bend	Her ne eylerse revâ eylesün vasla güzend
2 Ne anub vaslına irdüm ne çıkub yol buldum	Ahuma eyleyü gördüm kadi servine kemend
3 Cümle ^c âlemdeñ üzildi vü kesildi dil ü cân	İdeli zülfün ile ey gözi câzu peyvend
4 Yüz sürer sâye-sıfat günde gelüb işigüne	Ne kadar tutar ise kendüyi hurşid-bülend
5 Çeşm-i bedden ruh u hâlün sakınub dide gibi	Micmer-i sinede her dem iderem cânı sipend
6 Lâmi ^c f baş koşalı gözleri âhûlar ile	Pir nefes evde karâr eylemez oldu ol levend
7 Çünkü eş ^c ârın irişdüirdi kemâle yiridür	Eylese nazmını vird ehl-i Sıfâhân u Hucend

3 Fe i lâ tün Fe i lün (3 . . - - / . . -)

1 İstedüm hün-i ciger birle yazam yâra kağıd	Aya denlü elüme girmsdi bir pâre kağıd
2 Varak-ı qehreme yazdum dem-i şşkümlle gamum	Nidelüm bencileyin olmasun âvâre kağıd
3 Okumaz nâmemi başdan başa ihlâş olsa	Nice kılsun bu kara yazılı bîçâre kağıd
4 Zülfi sevdâsına cân virdüğümü dimegiçün	Yaraşur câme-i mâtem giyüben vara kağıd
5 Gönderürdüm dün ü gün kara habır derdünden	Ele girmez ne kılam ara kalem ara kağıd
6 Beni öldürmegiçün zülfi haberler uçurur	Dimşz ola bu garîbi euna hün-kâra kağıd
7 Lâmi ^c f göz karasın eşküm ils hall idüben	Demidür kim yazam ol şüh-ı cefâ-kâra kağıd
8 Bari nâzûklük ile ol sanemün gün yüzünü	Seyr idüb dîdelerüm nûr ola msh-pâre kağıd

3 Fâ i lâ tün Fâ i lün (3 . . - - / . . -)

1 Çinde cânâ nâfe-i zülfün mezâd itseydi bād	Kadri müşkün hâk olub bâzârı bulurdi kesâd
2 Dün nesîm-i subhdan almışdı cânım bû-yı vasl	Cünbüşin zülfün bugün bir yüzden eyler hayr-ı
3 Acı diller birle virdün gerçi ağzum dâdını	La ^c l-i şîrînünden ister yine cân-ı hasta-dâd
4 Her çi bād-â-bād sl urdum zülfünün dâmânıpa	Çâyeti ser-geşte-i devrân olam mânend-i bād
5 Tayanursın ey gönül gâh âhuma gâh eşküme	Her dem eylersin dirigâ bād u âba istinâd
6 Aderi olmağ için söyle münecim çarhdan	Olmadı bir cânâ olmaz bu mu ^c ammâdan küşâd
7 Dime ölmekden nedür maksûd-ı dil ey Lâmi ^c f	Âşık-ı dil-hasta cânâ her dem olur nâ-murâd

وله صرب الذال

81

Me fâ î lûn Fe i lâ tûn Me fâ î lûn Fe i lûn (. - - - / . - - - / . - - - / . - -)

1	° Aceb midür gam-ı cânâna gelee cânâ lezîz	Garîbe zehr-i belâyı kılur zamâne lezîz
2	Şarâbum eşk-i garâmet gıdâm hûn-i ciger	Gamunla derd ü belâdur cihânda cânâ lezîz
3	Çanak çanak taşır eşküm bâna ciger kanın	Öü gördi kanlar içre çeşmi kana kana lezîz
4	Şu gün ki sundı lebün tatlu tatlu ağzuma hoş	Boyandı cânuma cânâ nu hûb olur ne lezîz
5	Rakîbün ekşi yüzinden ki telh idi ° ıyşum	Visâltûn itdi bu dem cân-ı kâm-râna lezîz
6	Cihânda olmaya derd ü gamtûn gibi şerbet	Garîb-i hasta vü dervîş-i nâ-tûvâne lezîz
7	Umîz-i vaslile cân suya döndi Lâmi ° iyâ	Ezilee nola diltûm ol şeker-dehâna lezîz

82

Me fâ î lû Fâ i lâ tû Me fâ î lû Fâ i lûn (- - . / - . - . / - - . / - . -)

1	Düğnâm-ı yâr cânâ cihândan gelür lezîz	Ol lebdan acı söz dile oândan gelür lezîz
2	° Uşşâk-ı telh-kâma eger zemm ü ger senâ	Şîrîn ü telh o şehd-zebândan gelür lozîz
3	Benzer susadı kanına ol tîğ-i âbdâr	Bu teğne cânâ âb-ı revândan gelür lezîz
4	Gam meclisinde derd-i derûn ile hûn-i dil	° Uşşâka ° ıyş u nûş-ı cihândan gelür lezîz
5	Ey Lâmi ° î çemende sebûk-rûh-ı yâr ile	Bir nesne var mı rıtl-ı girândan gelür lezî
6	Bezm-i belâda inler isem ney-sıfat nola	Olmaz firak içinde figândan gelür lezîz

83

3 Fe i lâ tûn Fe i lûn (3 . . - - / . . -)

1	Rutabından lebünün ağlasa kan nola nebîz	Me-yi cân-bahş olur mı şeker olmakla lezîz
2	Nice mezheb nice dindür beni katl itmegiğün	Çeşmünün hükmini her bir müjen eyler tenfîz
3	Gördi şeytânlığ ider arada ° uşşâka rakîb	Hirz-i seyfiyle ol gamzeler okur ta ° vîz
4	Hîen-i ta ° lîmin ider ruhların ay ile güne	Olmasun mı sanâ câniyle güzeller tilmîz
5	Lâmi ° î tuhfe için tapuna ey Hürev-i hüsn	Nazm-ı şîrîn ile kağıdlara sardı fânîz

3 Fe i lâ tün Fe i lün (3 . . - -/. . -)

1 Mest -i didârun olan cennet ü rızvânı nider	Seyr-i ruhsârûn iden sahn-ı gülistânı nid
2 Tan mı Ya ^c küb-sıfat geçse gönül dünyâdan	Vasl olan Yûsufla külbe-i ahzânı nider
3 Demidür kim tene bed-rûd ide cânile gönül	Mülk-i ıtlâk özenen bend ile zindânı nide
4 Râh-ı gam bî-ssr ü sâ mân diyü korkutma beni	Baş koşan zülfüne ey cân ser ü sâ mânı nide
5 Zülf ü rüyûnla ki âşüfte ola her dil ü cân	Âlem içre gam-ı küfr ü dem-i îmânı nider
6 Künc-i fakr içre süren iki oihân dsvletini	Genc-i Kârûnı degül mülk-i Sülsymânı nider
7 Lâmi ^c i derdün ils hõg-dil iken Âlemde	Ey tabîb-i dil ü cân cânına dermânı nider

3 Fe i lâ tün Fe i lün (3 . . - -/. . -)

1 Zâhidâ dime şeb u rûz ^c ibâdet yegdür	Bir nefes ^c ışka kaşısından itâ ^c at yegdür
2 Dâyima havf-i firâk ils dem-i vuslatdan	Vasl ümmiziyile ey dil-i gam fırkat yegdür
3 Berr ü bahrun elemin çekme eya sâlik-i zühd	Yâra vasl ister isen râh-ı mahabbet yegdür
4 Kendü şehründe saña virmeye el çünki murâd	Başun al git götür ayaga ki gurbet yegdür
5 Mülk-i dünyâda bütün pâdişeh olmakdan iss	Künc-i meyhânede ihvânla sohbet yegdür
6 Sonra hasritle koyub gideceğün dünyâyı	Şimdiden el çeküb ey h ^v âce ferâgat yegdür
7 Lâmi ^c i ^c ışkla nâmus müyesser mi olur	Her ne hâl ise saña tavr-ı melâmet yegdür

3 Fâ i lâ tün Fâ i lün (3 - . - -/- . -)

1 Toğruyam yolunda niçün idesin egri nazar	Ey kaşı yâsına kurbân olduğum Okcı ^c Ömer
2 Sarmadın kat kat yiter çekdün çevirdün gönlümi	Yufkadur bağrum hey âfet sığağ istersin mege
3 Ey kaşı yâ gerçi gamzen oklarıdır kâr-ger	Nâvek-i âhına ^c uşşâkunda çarh olmaz siper
4 Yüksek uçardı hümâ gibi egerçi murg-ı dil	Bir hadeng-i cân-sitân birle ^c aceb buldun za
5 Dil-berâ nâzûk hayâl idi perî-vşş dünki gün	Gönlümi yâ gibi egdün ok gibi idüb güzer
6 Seyr-i hûbân men ^c i her giz girmez idi gûşuma	Şimdi bildüm âfet-i cân imiş ey dil-ber-naza
7 Bilmeyen bilsün kaşun yâsına kurbânam bugün	Her giz itmez Lâmi ^c i tîr-i melâmetden hazer

87

Mef ü lü Me fâ î lün Mef ü lü fâ î lün (- - . / - - - / - - . / - - -)

- 1 Gerçi ki eenün gamzen cevr okına peykândur
- 2 Ey hür-ı psrî-çehre mihrün pür iksn dehre
- 3 Tesbîh-i eer-i zülfün mihri ile cân virdi
- 4 Müşkîn eaçuna sünbül bir bend ile âşüfte
- 5 Ol câm-ı leb-i la^c lün derdi düşeli câna
- 6 Dil tañ mı ksbâb olsa yanınca oiger büryân
- 7 Ey Lâmi^c î vaef eyle ol dişleri pervîni

Ol mihnsts çeşmüm de âyînelü kalkândur
Dil-berlig ile şöhre meh-rûlara bühtândur
Şol şeyh-i duta-kad kim ser-halka-ı devrân
Şehlâ gözüne nergis bir vech ile hayrândur
Dil gonca-sıfat her dem zahmile tolu kandu
Vîrâne-i sînsimde gam hir gics mihmândur
Kim nazm-ı dilâvizün eflâke dür-efşândur

88

3 Fâ i lâ tün Fâ i lün (3 - - - - / - - -)

- 1 Çarh-ı hüsnün şâhısın nûrûn saña efser yiter
- 2 Saña ey meh çarh-ı pür-encüm gibi zer-câme-h^v âb
- 3 Gamzeler tigin kuşanmak çeşm-i cellâduñ nedür
- 4 Bûte-i çeşmünde eşküm sîm-i hâlis kılmağa
- 5 °Aşık-ı dil-haeta râhat olmağ için bir nsfes
- 6 Merg-i şâhinden haber ilotmegiçün ey rakîb
- 7 Şâh-ı^c ışkum Lâmi^c î çarh u zemîni tutmağa

Kâmet ü zülfün livâ-yı ejdehâ-peykeri yiter
Baña bu gam külhanında odlı hakister yiter
Katlum için ey cefâ-hû bir haber gönder yit
Tûtiyâ-yı hâk-i pâyün tarh için cevher yite
Asitânun taşu balin toprağı pieter yiter
Saña tîr-i dîd-ı âhum murg-ı âteş-per yiter
Odlı âhum zer-°âlem kanlu yaşum leşker yite

89

3 Fâ i lâ tün Fâ i lün (3 - - - - / - - -)

- 1 Âsumânî ton geyer dün gördüm ol gün yüzyü yâr
- 2 Şâmidi benzer anünçün tiz tolandı ol güneş
- 3 Ya rakîb-i kelb vehminden yatağın özledi
- 4 Gözlerüm ardınca kaldı irmedi gerdine vehm
- 5 Tâli^c -i ferhunde idi gösterüb yüz oldu gayb
- 6 Göz karardub ol tezerv ardınca saldum bilmedüm
- 7 Ol perînün şîvesinden Lâmi^c î bildüm yakîn

Sâye-vsş pâyine düşmek istedüm itdi firâr
Berk idi yâ sıgradı olub bulutdan âşıkâr
Kurd sandı °aşıkın ya ol geyik gözlü nigâr
San perî idi görindi ya hayâl idi o yâr
Ya hüma-yı devlet idi geldi geçdi sâye-vâr
Çıkdi dil şehbâzı destümdon ne ol var ns bu
Kim hayâl-i h^v âb imiş dünyâ-yı dün bî-i^c tibâ

90

3 Fe i lâ tün Fe i lün (3 . . - - / . . -)

- 1 Zülfi bâzâr-ı cemâl içre ne hoş mîzândur
- 2 Ey sabâ la^c line öykündi diyü yok yire gel
- 3 Girysmi gördi ısırdı lebini güldi didi
- 4 Ben yanub her gice kan yaş dökerüm eubha degin
- 5 Ey şeker-leb yüzüme bakmazsa tañ mı rakîb
- 6 Çarh dinârını saymazdı kızıl mankara dil
- 7 Lâmi^c î itlerine^c izzet idersen nola kim

Kim anun keffsleri mihr ü meh-i tâbândur
Goncanun ağzını kan itms kim bühtândur
Sükkeri tenge çekün nem irişür bârândur
Her dem ağıâr ile o şem^o gibi handândur
Za^c firân kadrini ol kande bilür hayvândur
Şimdi küyün tolanur müflis-i bî-dermândur
Hürmot itmek kiçiler ululara erkândur

Me fâ i lûn Fe i lâ tûn Me fâ i lûn Fe i lûn (. - . - / . - - / . - . - / . - . -)

- 1 Ruhun ne âyinedür k'anda nakş-ı cân görünür
- 2 Didüm şarâb-ı lebün sun akıtma kan yağım
- 3 Saçun hayâli beni tañ mı itse dîvâne
- 4 Yüzünü görmege cân virürem nedür dünyâ
- 5 Ümiz-i sūd-i visâl ile °azm-i yâr itdüm
- 6 Ağız açub gam-ı cânânı yâralar söyler
- 7 Eline Lâmi °î girmez hezâr-cân virenün

Hemîşe râz-ı cihân gün gibi °ıyân görünür
Didi görünme bu dem kim gözüme kan görünür
Gslüb perî gibi ey yâr her zamân görünür
Gözine sanma ki °aşıklarun cihân görünür
Gönül saña bu seferden °aceb ziyân görünür
Eğerçi °aşık-ı dem-beste bî-zebân görünür
Nazarda der u gam-ı yâr râyegân görünür

3 wâ i lâ tûn wâ i lûn (3 - . - - / - . -)

- 1 Leb midür bu gonce-i ter yoksa la°l-i âbdâr
- 2 Ruh mı bu gül-berk-i ra°nâ yoksa sem°-i dil-fürûz-Saç midur bu °anber-i sârâ veyâ müşk-i Ta
- 3 Hâle midür mâhi gird itmiş °izârün halkası
- 4 Levh-i usturlâb-ı sîmîn-i felek mi bu âlîn
- 5 Âşiyân itmiş hümâ midur zenshdâmün çehin
- 6 Çurra-i devlet midür bu kavs-vâr iki hilâl
- 7 Lâmi °î ol nergis-i pür-mekr ü dem câzu midur

Diş mi bu tâbende gevher yoksa dürr-i şâhvê
Yoksa cennet gülşenin devr eylemişdür cüybâ
°Ankebuti perde olmuş saçların kim anda var
Yoksa tâvus-ı cinân midur bu zülf-i tâbdâr
Çarh takı gibi mihr üstinde olmuş hayme-dâr
Gâh sermest ü harâb u gâh bîmâr u humâr

3 wâ i lâ tûn wâ i lûn (3 - . - - / - . -)

- 1 Saçların altında alnun ebr içinde aydur
- 2 Bî-ser ü pâ neyleyem ol zülf ü çeşm ü haddile
- 3 Yârile ağız bir itmiş ney beni öldürmege
- 4 Âşinâyı yâd ider yâdile olur Âşinâ
- 5 Ahumun tîrine çarh olmazsa tañ midur siper
- 6 Pür-safâ olur semâ° indan felek-veş raks urur
- 7 Lâmi °î ün dilds zikri leblerün güftâridur

Ruhların âyinesi mihr-i cihân-ârâydur
Hüsünün âfetleri devr içre bir âlaydur
Rûz u şeb ol dem bu demdür kâr u bârum vâydu
Hayr ü şer yâd eylemez ol cân beni hõd-râydu
Eşk-i hûninüm kiriş kaddüm kurulmuş yaydur
Vâra benzer nâlem âheng ü inüldüm nâydur
Bu ne bûlbûldür ki tûti gibi sükker-hâydur

Me û lû Fâ i lâ tû Me fâ i lû Fâ i lûn (- - . / - . - . / . - - . / - . -)

- 1 Ey cân leb-i nigâra gönül virme âli var
- 2 Sögmok rakîbün ağzına °aşıklarun koyub
- 3 Pekler kapunı subhdan ahşâma dek güneş
- 4 İtmez bu remzi zâhid-i °âli-makâm hal
- 5 Tapunda hüsn ü bendede °ışk irdi gâyete
- 6 Cânâ getürme meclise götürmez ehl-i bezm
- 7 Didüm ki bir güzel sserem aldı kendüye
- 8 Zülf ü meyân u kaşları fikrinde kaldı dil

Yok yire sa°y kılma her işün me'âli var
Cânâ te'emmül eyle ne tadı ne dâli var
Üftâdenün gamunla °acâyib zevâli var
Râz-ı lebünle cân u dilün özge hâli var
Her nesnenün cihânda belî bir kemâli var
Sûfi-i har-nihâdı ki büyük sakalı var
İnsâf-ı tab°-ı yâra güzel intikâli var
Eş°âr içinde Lâmi °î ün çok hayâli var

95

Mef û lû Fâ i lâ tû Me fâ î lû Fâ i lûn (- - ./- . - ./- . - - ./- . -)

- 1 Her °aşıkun ki dîdede hâlûn hayâli var
- 2 Söz yok bilünde kılca dohânunda zerrece
- 3 Zülfün nesîmi °âleme cân viree tan midur
- 4 Saklar cefâ içinde güzeller vefâsını
- 5 Ey dil çü kû-yı yâra giderein koyub beni
- 6 Yüz bin gamile bir bege baş egmesem nola
- 7 Girmez egerçi gûşuna ofgânı bûlbûlûn
- 8 Zülf-i nigâr yüksek uçar gerçi Lâmi °î
- 9 Yazmış Cemûn eerfirine hallile devr oli

Kan ağlaeun ki ruhlarunûn anda alı var
Ortaya gelsün ol kişi kim kıl u kâli var
Hüsnûn bahârınun ki bugün i °tidâli var
Arî cihânda her çiğegün gizli balı var
Lutf it bu cân-ı bî-keei bileñce alı var
Paşına begdür ol kişi kim bunca mâlı var
Ey gül eakın ki dovr elinûn gûşmalı var
°Ankâ-yı himmetün dahi hoş perr ü bâlı var
Mağrûr olma devlete kim intikâli var

96

Mef û lû Fâ i lâ tûn Me fâ î lû Fâ i lûn (- - ./- . - ./- . - - ./- . -)

- 1 Mey nûş kıl ki devr-i gül ü rûz-ı °ıyddur
- 2 Kufl urmuş idi °âleme savm uş hilâl-i °ıyd
- 3 Kan yudub olsa şehd-i lobûn şormadın gönül
- 4 °Uşşâka sevr kılma rakîbi karîb idüb
- 5 Salınmağıl rakîble bir dem habîb-i men
- 6 Çeng ü çiğâne ile içor oldı Lâmi °î
- 7 Bir şâhdur ki tîgi Sikender gibi bugün

Ger vael-ı yâr olursa ne vakt-i sa °ıddür
°İşret kapusın açmağa zerrîn kiliddür
Kabrîne yazınuz ki sorusuz şehiddür
Zulm eylemek °abîdine şehlor ba °ıddür
Sen serv-i pâk dâmen ü ol bir polıddür
K'eyyâm-ı devr-i devlet-i şeh-Bâyeziddür
Ye'cûc-ı fitne seyline sedd-i sedıddür

97

3 Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (3 - - - ./- . -)

- 1 Nûş iden meygûn lobûn câmını demler sürdiler
- 2 Yüz sürenler itlerûn izine oldı şâh-ı dehr
- 3 Ey gönül fakriledür yâr ışiginde saña bâr
- 4 El çeküb °ıyş-ı cihândan nûş idenler zehr-i gam
- 5 Lâmi °î bir cur °ayile sâkiyân-ı bezm-i dost

Sanma devrân °ıyşını dünyâda Cemler sürdiler
Gerçi dirler şehliği eâhib-i demler sürdiler
Bu kapudan yoksa bî-hadd muhteremler sürdile:
Ser-firâz-ı dehr olub demler kademler etürdile:
Mülk-i dilden bir dem içre bunca gamlar sürdi

98

Mef û lû Fâ i lâ tû Me fâ î lû Fâ i lûn (- - ./- . - ./- . - - ./- . -)

- 1 °Aşık ne denlû olsa gedâ pâdişâhdur
- 2 Sıgmaz beyâna gerçi ki divân-ı hüen-i yâr
- 3 Ey şâh-ı hüsn bende ne °arz eylesün eâna
- 4 Tâb-ı gamundan itee penâh ana tan madur
- 5 Gördükçe gün yüzünü niyâz eylesem nola
- 6 °Aşık yüzine eîm ü zerûn eylemez nazar
- 7 Ser egmezom külâh u kabâ olea mihr ü mâh
- 8 Sînem delindi ney gibi tîg-i cofân ile

Ahı güneş gibi °âlem eşki sipâhdur
°İşk âsitânı dahi felek bâr-gâhdur
Yanunda zikr-i cân u dil ulu günâhdur
Zülfün ki cân-ı °aşıkâ zıll-ı ilâhdur
°İşk ehlinûn hayâtı dem-i eubh-gâhdur
Ey müdde °î sirîşk ile çehrem güvâhdur
°İşkunda Lâmi °î ne °acob pâdişâhdur
Lâbud cihânda her dem işüm âh u vâhdur

99

Fe i lâ tün Me fâ i lün Fe i lün (. . - -/. - - -/. . -)

- 1 Halkı ol dil-rubâ tıraş eyler
- 2 Göeterür ^câşıkına usturaeın
- 3 Halka nâzüklügiyle kîse sürer
- 4 Vah ki ^cışkı buhârı gözlerümi
- 5 Ueturan gibi kaddümi iki kat
- 6 ^cİşkuñ ile olur kalender-i pâk
- 7 Lâmi ^cî diğ bilereın ol tîga

Bağrumuz mihnet ile baş eyler
 Mihrin ol mâh dehre fâş eyler
 Bize engîz-i dil-hırâş eyler
 Câm-ı hammâm gibi yaş eyler
 Her dem ey eeng-i dil o kaş eyler
 Her kimi sen sanem tıraş eyler
 Hak eeni korkaram ki taş eyler

100

Fe i lâ tün Me fâ i lün Fe i lün (. . - -/. - - -/. . -)

- 1 Oldı ^cışkuñ gamında cânım eeir
- 2 Cândan ayruk kapuñ yok tuhfem
- 3 Gün gibidür zamîrüne rûşen
- 4 Levh-i çehremde kan yağum her dem
- 5 Sabrum az vü gamum firâvândur
- 6 Câm-ı Cemdür şifâlı mey-godentün
- 7 Lâmi ^cî bir cuvâna virdi gönül

ربيعه على كل عسير
^câşık-ı bî-dilem garîb-i fakîr
 Nükte-i tuhfetü'l-fakîr-i hakîr
 Nâme-i şevkuñı kılur tahrîr
 Hoş ma ^câş eylerem kalîl ü keeîr
 Sâki-yi bezmdür bu mülke emîr
 Aesı itmez ana nasîhat-ı pîr

101

Mef û lü Fe i lâ tü Me fâ ilü Fâ i lün (- - ./. . - ./. - - ./. - -)

- 1 Her dil ki râzın açdı saña zülfün itdi dâr
- 2 Bülbül eunardı gonoanun ağzına mest olub
- 3 Öykünmesün mi hâle giribân-ı câmeñe
- 4 Her yirde diğ biler eözüm efsâne anlayub
- 5 Şol günde kim tura bir ayağ üzre bin ayağ
- 6 Dil tîrün üzre cân atar ey kaşları kemân
- 7 Dâm itee zülfi dilleri gam çekme Lâmi ^cî

Dil-berler içre hayli iş asdı o fitne-kâr
 La lün sunaydı bir dem ana cân-ı hoş-güvâr
 Gîn yakadan kılur seni eeyrân o nâ-bekâr
 Keskinligin satar bize ol tîğ-i zer-nigâr
 Baş kurtarurea k'eydür elümden o zülf-i târ
 Pirler döşer kişi ölümün eyler ihtiyâr
 Şehbâz-ı kudsdür ki hümâlar kılur şikâr

102

3 Fâ i lâ tün Fâ i lün (3 - - - -/. - -)

- 1 Bir denizdür hüsn-i dil-ber ^cârızı girdâbdur
- 2 Hüsnî buetânına yaşlar dökmege çeşmüm gibi
- 3 Gözleründen niceei bağrum kebâb olmaya kim
- 4 Çeng-i ^cışkuñ eâzına kânûn ile ahengiçün
- 5 Gerçi âhum zemheririnden tönubdur yir ü gök
- 6 Zulmet aldı naḥs şeklinden rakîbün dil evin
- 7 Gam eirişkinden dilüm hün oldı geçdi cânuma

Çekmege dil-fulkını gamdan eacı kullâbdur
 Kûzelerdür mihr ü meh qarh-ı berîn dolâbdur
 Birisi ^cayn-ı humâr vü biri meet-i h ^vâbdur
 Târlardur tende her reg dest-i gam mızrâbdur
 Sîne-i pür-eüzümü gel gör ne âteş-tâbdur
 Sâkiyâ şol cânı sun kim mihr-i ^câlem-tâbdur
 Lâmi ^cî ateş-sıfatlu bu nice tizâbdur

3 Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (3 - . - - / - . -)

103

- 1 Zülfine baş koşdun ey dil gso bu sevdâdan nolur
- 2 Kâpusın gün gibi bsklersin seherdsn şâma dek
- 3 Dem-be dem zülfi saña barmak hisâbın göstürür
- 4 Çünki hall olmaz mu ammâ-yı dehânı sûfiyâ
- 5 İstamezsın çeşmümün yaşın komazsın bakmağa
- 6 Rûşen oldı gün gibi tezvîri müşkîn hattunûn
- 7 Lâmi i lutf u vefâdur hûb-rûlardan murâd

Âkıl isen çek elün illerle gavğadan noli
 Vasla yir yok bir nefes dün-gün temennâde
 Zahîdâ tâ âti tesbîhiyle ihsâdan nolur
 Rûz u şeb yok yire saña şugl-i ssmâdan no
 A bentüm çok sevdüğüm kuru temâşâdan nolur
 Her nefes anı dehânun gibi ihfâdan nolur
 Sûrst-i divar gibi nakş-ı zîbâdan nolur

Me fâ i lûn Fe i lâ tûn Me fâ i lûn Fe i lûn (. - . - / . - - / . - . - / . - . -)

104

- 1 Bonefşe zülfüne hem-dem olalı ey dil-dâr
- 2 Hatun sevâdı durur ka betsyn-i dîdeme hâl
- 3 Rakîb elün ipe çsk gen yüri saçından kim
- 4 Bitürmeye ruh u zülfün gibi gül ü sünbül
- 5 Gören kaşun gibi mihrâbda baş egdügümi
- 6 Dilümde derdi ns bağlar çıkardı görsünler
- 7 Güneşden itdüğüçün Lâmi i yüzün tercîh

Direm direm satar oldı özini müşk-i Tatar
 Ne hurdelerle geçer nakş-ı cân-ı zâra nigâr
 Dehânı gibi kılurlar cihânı başuna târ
 Sipihr-vâr zomîn ziynet olsa leyl ü nehâr
 Bu âşıkun yins dir kim nice hayâli var
 İnanmayanlara ey tîğ yar sînemi yar
 Didiler ehl-i nazarsın ola dü-çeşmün var

Ms fâ i lûn Fe i lâ tûn Me fâ i lûn Fe i lûn (. - . - / . - - / . - . - / . - . -)

105

- 1 Kaşı kemân müjesi tîr ü gamzesi hancer
- 2 Egerçi âhu-yı Tatardur o çeşm-i siyâh
- 3 İderdi nâfı-i çîn gül gibi yakasın çâk
- 4 Nihâl-i kaddine nahl-i bülend okurdum anun
- 5 Gubâr-ı pâyın umub râha göz diker nergis
- 6 Hayâdan olsa gül ü lâle tañ mı çark-ı arak
- 7 Göreydi Lâmi i iyâ ol lsbün letâfetini

Güzel Memi gibi âloms var mîdur dil-ber
 Velik her dem içre şîr gibi hûn-i oiger
 İletse şemme-i bûyın Hıtaya bâd-ı seher
 Yilinden âhumun ol serv egile idi eger
 Degülse dîds-i uşşâk vardır anda nazar
 Bu yüzden oldı çü msh-veş ızârı tâze vü ter
 Kala dehânın açub piste oân eride şeker

3 Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (3 - . - - / - . -)

106

- 1 Hüsn meydânında ol iki kemân-keş kaşlar
- 2 Kaddün üzre zülfünü resm idemezler gerçi kim
- 3 Sanuram rahmst yağar gökden bu ben bî-çârsye
- 4 Şol kadar saldun cefâ tîğini dil mülkinde kim
- 5 Kurtulur mı mevc-i gamdan fulk-i dil kim dsm-be
- 6 Gül yüzün mecmû asından tâze hüsnîyyât okur
- 7 İncslüb kaddün gibi olmuş düta sy Lâmi i

Pehlûvânlardur ki urmuş birbirine başlar
 Servs kuşlar kondurur tutsa kalem nakkâşlar
 Asitânından beni dil-ber kaçan kim taşlar
 Sînomun meydânını pür-kıldı kanlu başlar
 dsm-Bahra döndi çeşme-i çeşmümdsn akan yaşlar
 Şol nevâlar kim bahâr irdükde bülbül başlar
 Ol kadar nâz u cefâ-bârın çeker ol kaşlar

107

3 Fâ i lâ tün Fâ i lün (3 - - - / - - -)

- 1 Sâkiyâmeyhâne cennetdür ki Rızvân bundadır
- 2 Ka^cbe-i hâcâtdur yüz biñ edsble yüz eürî
- 3 Geçdi zulmet birle^c ömrün zâhidâ bir küşede
- 4 Küfr-i zülfinden porîşân olma yârün ey gönül
- 5 Bağa neylersin beni da^cvet idüb ey bâğbân
- 6 Yağsa tûti-veş dilünden tañ mıdır kand u nsbât
- 7 Subh-dem msyhânedan irdi nidâ k'ey Lâmi^cî

"Kâsırât u hür-ı ıyn vildân u gilmân bun
Ey godâ ahvâluñı^c arz it ki sultân bundadır
C^cıyş-ı şeb-gîr idelüm gel şem^c-i handân bi
Cem^c-i hâtır nûr-ı imân nefha-i cân bundadır
Ol gözi nergis yüzi gül zülfikireyhân bundadır
Çünkü ol şîrîn zebân u sükker-efşân bundadır
Kande isen cân atub iriş ki cânân bundadır

108

4 Me fâ i lün (4 . - - -)

- 1 Bugün divâne-i ışkâm baña bir pirehen besdür
- 2 Havâ-yı la^cl-i şîrînün dil ehlin seng-sâr eyler
- 3 Olursa bustân dahi ne hâoet bâğbân da^cvet
- 4 Mahabbotdür hemân kurbst ziyân yok bu^cd-ı eürîdon-Alur büyn Yemenden dil dem-i Veysel-Karar
- 5 Kuyu kazmasun ardumca birâzer söylenüz gerdün
- 6 Hayâl-i kaddi çeşmünde dikilmiş serv-i dil-keşdür-Nazarırbâbı seyr itsün hemîn şem^c u legen
- 7 Dilersen süz-ı Hüsrevden dil ehlin Lâmi^cî yakmak

Gözüm yaşıylo dirlikden gün el yudum kefen
Bu kula Hüsrevâ burhân bslâ-yı Kûh-ken bes
Hat-ı eer-sebzi cânânun baña seyr-i çemen
Salar dil-Yûsufın zindâna ol çâh-ı zekân bi
Güzeller medhin itmekde eaña tarz-ı hasen bi

109

3 Fâ i lâ tün Fâ i lün (3 - - - / - - -)

- 1 Sâkiyâ sun leblerün câmını sâgar devridür
- 2 Nergie-i zerrîn-kadeh sîmîn-varaklardan bugün
- 3 Hattı gibi bağlamış^c uşşakı yârün dâyre
- 4 Ârızi yakutına yazmış gubâr-ı müşk ile
- 5 Halka halka mâr-ı zülfün kim ruhuñ bağındadır
- 6 Serv gibi^c ıyş râyâtın ser-efrâz eyleyüb
- 7 Lâmi^cî meclisde rake ursun güneş gibi kadeh

Lâle-veş eâğar tutalum kim gül-i ter devridür
Zeyn-i bustân itdügi oldur ki sâgar devridür
Hâleler zâhir olur mâh-ı münevver devridür
Nesh-i reyhâni muhakkek ya^cni ca^cfer devridür
Pisterin gül itse tañ mı verd-i ahmer devridür
Rağm-ı devrân içelüm şâh-ı muzaffer devridür
K'ehl-i diller sohbetidür mâh-rûlar devridür

110

Fâ i lâ tün Me fâ i lün Fe i lün (- - - / - - - / - - -)

- 1 Derd-i ışkûnla sîns râhatdur
- 2 Sana kurbân olayım sy kaşı yâ
- 3 Mescid içi kıyâmet oldu bugün
- 4 Dir gözünle boyunı kim görse
- 5 Ey hümâ saç dogıldür ol görinen
- 6 Nice vaef idem ol şeker lebi ben
- 7 Sodüğümün ko çeşmi öldürsün

Gerçi gamzenle pür-oerâhatdur
Ki siham-ı müjen sa^câdetdür
Hay müezzîn nice kâmetdür
Bu bslâ-yı cihân ol âfetdür
Başun üstündo zıll-ı devletdür
Başdan ayağa pür-melâhatdur
Lâmi^cî sana hoş-şehâdetdür

111

3 Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (3 - . - -/- . -)

- 1 Geh eaqun gâh gamun cân u dili eyler esîr
- 2 Hatt-ı şob-rengüne öykündüğüün Leyle-i Kadr
- 3 Gerçi micmer gibi müşkin-nefesom sūzun ile
- 4 Her ne hâl ise gözünle geçinürdüm şeb u rûz
- 5 Ne yazam derd ü gamundan saña ey şâh-ı cemâl
- 6 Güm güm ötse dem-i çengile nola sîne-i def
- 7 Lâmi^c î mihr-i ruhın gizledüğünden n'oldı

Bir sebep ^câşıka elbetde olur dâmen-gîr
 Ey meh-i hüsn gotürdi felegün yüzine kir
 Ne kılam nâr-ı gamun birle içümden beni y:
 Depeler gamzelerün neyleyeyim ikide bir
 Şem^c-i rüşen gibidür tapuâ ahvâl-i fakîr
^cÂşık-ı sâde-dile katı koyar sohbet-i pîr
 Nokta-i eşkün ile gün gibi bilindi zamîr

112

3 Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (3 - . - -/- . -)

- 1 Sünbülün berk-i gül üzre çünki müşk-efşân olur
- 2 Ah u eşkümdon açılsa piste-lebler tañ midür
- 3 Zülf ü haddün yâdına kapunda âhum rûz u şeb
- 4 Kan degül eînemden akan zarb-ı gamdan taşlar
- 5 Ol zenehdân âşiyân-ı murg-ı cennetdür meger
- 6 Bu'l-^caceb ahvâldür hüenünle ^cışkum anşalar
- 7 Lâmi^c î kânun-ı ^cakla uyamaz aheng-i ^cışk

Encüm-efşân gözlerümden gün yüzi pinhân ol
 Bâd u bârân görse her dem gınceler handân
 Çarha ağub bir dilinden od saçar su^c bân olı
 Bağrum odından erir hâlum görüb giryân olu
 Kim baña ansuz gülistân-ı cihân zindân olu
 Ben saña âşüfte heb ^câlem baña hayrân olur
 Her ne denlü nerm idersen ^câleme destân olu

113

3 Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (3 - . - -/- . -)

- 1 Lâzım ol nâmeğe kim âyet-i rahmân yazalar
- 2 Resm idenler melek u hur u perî suretini
- 3 Nola dil-hâtemin almasun içün dîv-i gamun
- 4 Hüküm-i kânûn-ı şifâ hikmetle nesh olıear
- 5 Düşmeye hüsnün vü ^cışkum gibi bir kıssa bedî^c
- 6 Sehm-i kurb isteyecek ^cıyd-i vieâline nola
- 7 Resm-i la lûn hattına öykünemez dâyire ger
- 8 Sûre-i Nûr u Dîhân'dur çü gam-ı zülf ü ruhun
- 9 Varasur levh-i felek üzre güneş gibi eenün

Mâh-ı nev gibi kaşunçun yeni ^cunvân yazalar
 Vâcib ol kim seni ser-defter-i hûbân yazala
 Sıneme dağlarum mühr-i Süleymân yazalar
 Gam-ı cânânı çü dil derdine dermân yazalar
 Cem^c olub ehl-i beyân defter ü dîvân yazala
 Kaşları yasına bu ^câşıkı kurbân yazalar
 Kadeh-i kevsere müşkile hatt-ı cân yazalar
 Tañ mı mahşerde beni hâmil-i Ku'ân yazalar
 Lâmi^c î vasfını hâk-i der-i cânân yazalar

114

3 Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (3 - . - -/- . -)

- 1 Kûyına vardugımı itleri her gâh bilür
- 2 Ey perî kaçma yüzün seyr ideyim bi sâ^cat
- 3 Tañ dogül zülf ü hattun zâhide hayret virse
- 4 Giceler itdiğini bezmde ser-mest gözün
- 5 Elif-i kaddünle sıfr-ı dohânun sırrını
- 6 Koma dil-haetanı goçgin diyü tenhâ ey yâr

Her biri baña neler itdiğin ol mâh bilür
 Seni bir dahi ne vaktin görem Allah bilür
 Karañu gicelortün derdini gümrah bilür
 Şimdi bilmezee nola irtse seher-gâh bilür
 Bulmadum her kimo ^carz itdümse âh bilür
 Gözin açub yüzüne gendüyi geh gâh bilür

115

3 Fe i lâ tün Fe i lün (3 . . - -/ . . -)

1 Aşsa nergislerin el gül ki seher- ^v âb eyler	Hüsni bâğını hayâ lâle-i sırâb eyler
2 Göricek la ^c 1 u ruhun cân ü gönül bî-hûd elur	Sek-i küyün gibi subh şeker- ^v âb eyler
3 Yüzümi zer yaşum sîm idüb iksîr-i gamun	Ben kara toprağı hurşîd-i cihân-tâb eyler
4 Dem-be dem zülfi ucın ağzına aldığı budur	Beni hûni gözi öldürmegi işrâb eyler
5 Hat mı bu yeksa saçun müşkile dil tıflı içün	Gelüben gül yüzünün mushafın i ^c râb eyler
6 Gün yüzün Ka ^c besidür kiblesi ey mâh-ı tamâm	Gerçi her ay felek bir yeni mihrâb eyler
7 Lâmi ^c î muhtasar idüb dehenün kıssasını	Çussa-i zülfünü başdan başa itnâb eyler

116.

3 Fâ i lâ tün Fâ i lün (3 - . - -/ - . -)

1 Gün yüzün kadr-i mehi sâye-sıfat hâk eyler	Arızun pertevi subhun yakasın çâk eyler
2 Kenmasun Arızun âyînesine diyü gubâr	Her dem eşküm tenümün hâkini nemnâk eyler
3 Leb ü zülfün ne ki sunarsa bâna derd ü gam	Kan ise la ^c 1 kılur zehr ise tiryâk eyler
4 Eşk-i çeşmiyle bugün süz-ı kulûbündür eser	Sanma dünyâ işini enoüm ü eflâk eyler
5 Bildi rüşen bunu kim çeşme yasağ elmaz imiş	Merdüm-i dîde ruhun seyrini bî-bâk eyler
6 Kazı dünyâyı dilâ ^c ışka baş egdünse eger	Her geh teerîde kadem bassa yolın pâk eyler
7 Lâmi ^c inün nola hâli lebünî nûş idicek	Cânını fikri bu dem böyle ferah-nâk eyler
8 Lâyık olmaduğunu hizmet-i dergâha bilür	Hastadur gerçi velî gendüyi idrâk eyler
9 Özr-i lengini dimez zahmet-i pâdan tapuâ	Der-i hizmetde du ^c âyile yüzün hâk eyler

117

Mef ü lü Fâ i lâ tû Me fâ î lü Fâ i lün(- - ./ - . - ./ - - ./ - . -)

1 Çeşmüm nice akıtmaya yaşum şarâb-vâr	Hicr ateşinde bağrımı yakdum kebâb-vâr
2 Dil haymesine rişte-i zülfün ki bestedür	Cân çekse kendüzine ^c aceb mi tınâb-vâr
3 Her subh-gâh mü-yı sefid ile şeyh-i şehîr	Düşüb ayagun öpse nola âftâb-vâr
4 Dil hânesini almışdı zulmet-i firâk	Vaslun ümîzi virdi ziyâ mâhtâb-vâr
5 Cân teşne dil küyune ^c aceb mi sözlerün	Her dem füsün u mekr ile aldar serâb-vâr
6 Seyl-i ecelle küyüne iteem güzer senün	Ser kalduram kapuâ irioek hebâb-vâr
7 Söyletmez öldürür seni ol yâr Lâmi ^c î	Her töhmetine yine neyleyeyim yüz cevâb var

118

Mef ü lü Fâ i lâ tû Me fâ î lü Fâ i lün (- - ./ - . - ./ - - ./ - . -)

1 Bâğ-ı cihânda her gül-i ter kim seher biter	Kandur ki bülbulün yüreginden tamar biter
2 Mihr eyleyüb geçürdi gönülden yaşumı dest	Meşhûrdur ki "mihrile taşdan güher biter"
3 Ağladuğumca seng-i dil oldun meger yaşum	Bir âb-ı şûradur ki yolında hacir biter
4 Kaddün ne eervdür ki kamerden semer virür	La ^c lün ne çeşmedür ki suyından şeker biter
5 Bî-hat görüb cemâlünü ağlatma ^c âşıkı	Bârân olunca ^c âdetidür sebzeler biter
6 Bundan beter ne ola ki ben mihr tehminâ	Yolunda ekdüğümce hemîn derd-i ser biter
7 Bitmez iş elmaz ağlama ^c âlemde Lâmi ^c î	Her it var dağ sîm ü gönül ü...

119

3 Fe i lâ tün Fe i lün (3 . . - -/ . . -)

- 1 Dem-be dem bendi saçun hürile gılmana geçer
- 2 Zâhidâ seode yiter baña eağı zünnârı
- 3 Ğamzeei sînemi deldi diyü incinme gönül
- 4 Hûşe ayak tolayub zülfüne uzatmaeun el
- 5 Dest-i zülfünle ider dilleri ğâret ğamzen
- 6 Zülfünün başı gider hûni gözün virmez ele
- 7 Senden ayruk şehe zülfün gibi baş indürmez

- Nice kâfir-beğ^c avrata oğlana geçer
 Ki anuñ bir kılınuñ küfri yüz imâna geçer
 Ten nedür hükm-i revânı o şebün cânâ geçer
 Ya gider başı anuñ ya boğaz urğana geçer
 Ol perî koltuğ işin^c âleme rindâna geçer
 Gerçi tanıklığı ol muğ-beçenün kana geçer
 Lâmi^c î devlet-i fakr ile emîrâne geçer

120

3 Fâ i lâ tün Fâ i lün (3 - . - -/ - . -)

- 1 Bu dil-i sad-pârenün sözün işidüb lâleler
- 2 Su gibi ko pâyünö kanlu yaşum sürsün yüzün
- 3 Ol gülün gûşına girmez bir dem ey dil bülbüli
- 4 Leblerün dişlenmege remz eyler oy gül her eher
- 5 Çekmese şîrîn debânünden harâret teşne-vâr
- 6 Gül gibi bâğ içre vaef itsem güneş ruhsârünü
- 7 Hatt-ı halzoni nigârün Lâmi^c î nakkâş-vâr

- Urdılar bağına dâğ-ı derdile pergâleler
 Yaraşur ey şâh-ı gül eerv ayağında lâleler
 Kapusından göklere irsün gerekee nâleler
 Önceler dürcinde dür gibi dizilen jâleler
 Leblerin pür eylomezdi pistenün tebhâleler
 Sözleründen mâh-rûlar gün gibi renk alalar
 Zeyn ider kat kat kamer devrindo müşkin-hâl

121

3 Fe i lâ tün Fe i lün (3 . . - -/ . . -)

- 1 Girdi hammâm içine yâr gülâb ile yunur
- 2 Sürse çirkin yüzüne^c ârızını nola nigâr
- 3 Lâle devrindo kadeh tut koma gönlünde ğubâr
- 4 Dem-be dem ol leb-i yâkut-ı dür-efşânçün
- 5 Sünbülün gül yüzine saçdı^c arak-rîz oturur
- 6 Zülfî ucında görüb dâne-i eşküm didi yâr
- 7 Lâmi^c î cânı gibi çıkmâğa kaed itmezee

- Şanaeın sahn-ı semen içre gülâb ile yunur
 Ki kamer nesne euyıyla su türâb ile yunur
 Ki gönül âyineei câm-ı şarâb ile yunur
 Merdüm-i dîdelorüm la^c l-i müzâbiyle yunur
 Bülbülinden meger ol ğonca hicâbiyle yunur
 Yine sünbüllerümüz dürr-i hoş-âbiyle yunur
 Ayduñ ol cânâ niçün böyle şitâbiyle yunur

122

3 Fe i lâ tün Fe i lün (3 . . - -/ . . -)

- 1 İrse eflâke ziyâsı ruhunun güller olur
- 2 Gülson ey ğonca-dehen bâğında güller açılır
- 3^c Ârızun^c aksiyile nola gözüm kan tolsa
- 4 Kûyuna ah ile pür kılea^c aceb mi^c uşşâk
- 5 Ahumı eşkümi ol zülfe nice^c arz ideyin
- 6 Pınca yıldur ki çeker derd ü ğam hicrünü dil
- 7 Lâmi^c î câh ile câhil sanâ bekletse ne ğam

- Zülfünün eâyesi düşee yire eünbüller olur
 Ağlaeam ebr gibi sahn-ı çemen güller olur
 Resmdür manzaralar içre karanfiller olur
 Nâle eksük mi olur andaki bülbüller olur
 Haşre dok devr-i felek gibi teeelsüller olur
 Menzil-i vasla irilmez ne uzak yollar olur
 Çarhı mihlamadılar anca tebeddüller olur

123

3 Fâ i lâ tün Fâ i lün (3 - . - -/- . -)

1 Şem ^c gibi dem-be dem gam odı bağrumı dağlar	Bî-sebebe kan ağlamaz sînemde olan dâğlar
2 Her nefes âh eylesen ^c azm-i tavâf-ı kû-yı yâr	Eşküm ırmaklar idüb çebeve yolum bağlar
3 Lâlelerdür bitdi yir yir sanmanuz kuhsârda	Nâr-ı ahundan bayır bayır yanar bu tağlar
4 Turmazam yüz yirde zincir ile sular bağlasa	Bânâ zindândur o gül-ruhsuz serâpâ bâğlar
5 Şem ^c e sor göynüklerüm gerçi ki gül gibi güler	Dest-i sâkiden kadeh-vâr ol dahi kan ağlar
6 Cevri ko gül gibi germ olub bahâr-ı hüsnüne	Su gibi ^c ömrüm karâr itmez geçer bu çağlar
7 Kıl temâşa Lâmi ^c î ol hâlidârün hattını	Benzer ol tûtiye kim başına üşmiş zâğlar

124

3 Fâ i lâ tün Fâ i lün (3 - . - -/- . -)

1 Dem-be dom karşında dil-ber la ^c l-i oân-bahşın emer-Sırrını sordum dimiş ol yâr-ı oân bizde	
2 Yâre hâlum ney gibi zâriyle i ^c lâm için	Nâme dahi hâmo-veş ^c ışkayle bağlandı ker
3 Göreli sen gül-ruhı ben bûlbûlün hâriyle yâr	Hak bilür kim yûregümden gonca gibi kan
4 San elif burnun durur engüşt-i Ahmedden misâl	K'oldı rûşen gün gibi yüzünde âyet-i ^{نور}
5 Lâmi ^c î bu kadd ü haddiyle görenler yârı dir	Bu nice serv-i revândur ay u gün virür s

125

Mef û lü Fâ i lâ tû Me fâ î lü Fâ i lün (- - ./- . - ./. - - ./- . -)

1 Ebrûn için ki her kişinün bir hayâli var	Bir gurrâdur ki alnunün iki hilâli var
2 Bin kıl u kâl-ı ^c âlemi bir göpe saymazam	Derd ü gamünle cân u dilün özge hâli var
3 Cânâ ^c aceb mi gün yüzüne karşı tursa bedr	Eksükligin unuttı gurûr-ı kemâli var
4 Gördüm haddünün gamzen ölüm düşdi gönlüme	Bu cân-ı hastanun ne sorî ^c intikâli var
5 Zülfün uzatmasun bânâ süsen-sıfat zübân	Hattun benofgesi gelicek gûşmalı var
6 Sükker kosun mezâdı şıra sıkmasun rutab	Şîrin lebün katında ne tadı ne talı var
7 Bir zerre nef ^c î yok dir imişsin şarâb için	Zâhid dimağunün ne ^c aceb ihtilâli var
8 Ditrer teni şarardı ruhu başı çigzinür	Ey mâh-ı şarh-ı hüsn günün bir zovâli var
9 Mihrâb içinde başın egüb oturur yine	Kaşun misâli Lâmi ^c inün bir hayâli var

126

Mef û lü Fâ i lâ tû Me fâ î lü Fâ i lün (- - ./- . - ./. - - ./- . -)

1 Yârün gümüş bilini kucaldan bu zer-kemer	Egmoz sipihr çenberine kılca ser kemer
2 ^c Uşşâkı yok yire tolanur küyün ol mehün	Nâzûk miyânını döne döne kucar kemer
3 Cân haro idenlerün eli irmez miyânına	Sîm ü zer ile nicesi buldı zafer kemer
4 Öpmez dehânını o habîbün meger kadeh	Kucmaz miyânını o nigârün meger kemer
5 Sildüm kolumla kan yaşımı didüm ey nigâr	Hoş yaraşurdu bilüne bu pür-güher kemer
6 Bağ içro gördi nâz ile reftâr ider o serv	Bağlandı hizmot için ânâ ney şeker kemer
7 Bükdi bilümü Lâmi ^c î kat kat bu gam benim	Nâzûk miyânına tolaşaldan bu zer kemer

الـلـه تـعـالـى قـد بـدئـا البـغـضـاء مـن اـغـوا لـهـم و ما تـخـفى صـدر لـهـم اكـبر قـل سـو تـرا تـنـيـطـنـم و ان
يـسـر و اوتـنـقـوا لا يـظـنـنـم كـيـد لـهـم شـيـئـا ان الـلـه بـما يـعـمـلـون يـحـيـط قـد جـلـت مـن قـبـلـنـم سـنـن
فـيـر و انـي الـارـض فـانـظـر و اكـيـف كان عـاقـبـه الـكـلـل بـيـن لـلـلـه

127

3 Fâ i lâ tün Fâ i lün (3 - - - / - - -)

1 Lâmi ^o î bâri ssni heov iden eclâf-ı diyâr	Ma ^o rifetden zerre denlû olayidi behre-dâr
2 Yoğ iken bir şahsa âzârûn seni heov eylemek	Söylenüz bu mezheb ü âyin nice kâfirds var
3 Ol şirârûn hânûmânın yakuban kül kılmaga	Yiridür yirden çekilse çarha âh-ı pür-şerâr
4 Yakdılar hıkd u hased nârına elhak sînsler	Ocağına koysa su tañ mı bu çeşm-i seyl-bâr
5 Her nihâl-i lutf kim dikdi gönül bâğına cân	Hayf kim oldu âna endüh u mihnet berk u bâr
6 Her nefes düdi isinden tîre-dildür şeb-sîfat	Devr içinde şem ^o rûşen uyarılar mâh-vâr
7 Her siyeh rûkende tab ^o u celf olan olmaz ^o aceb	İtse envârına subh u büstânûn dahl u kâr
8 Dostlar gayret yiridür dehri zulmet kapladı	Berk ururken mihr-i gerdün-tâb u mâh-ı gül ^o
9 Kande gitdi ehl-i ihsân noldı erbâb-ı kerem	Şöyle olsun mı hüner aşhâbı h ^v âr u hâk-sâr

128

Mef û lû Me fâ î lû Me fâ î lû Fe û lün (- - ./. - - ./. - - ./. - -)

1 Kûyunda beni ko ssk-i cânâne disünler	Ya sek dimsüyüb ^o âşıkâ cânâ ne disünler
2 Bezmünde şu denlû dökêlüm şem ^o -sîfat yaş	Boyandı sirîşk-i gam ile kane disünler
3 Bir bahrda nazm eyleyêlüm dişleri vasfın	Yokdur yidi deryâda bu dürdâne disünler
4 Bezm ehline mutrib di ki şimden girü şî ^o ri	Şol gamze-i sâkî gibi mestâne disünler
5 Hatt-ı siyehün fitne yiter devr-i kamerde	Tutsun elini kendüde devrâna disünler
6 Sıdk ile mürîd olduğımı pîr-i muğâna	Sâkî var o meyhânece oğlana disünler
7 Yak Lâmi ^o iyâ âteş-i ruhsârına cânun	Ol şem ^o a ne hoş yandı bu pervâns disünler

129

3 Fe i lâ tün Fe i lün (3 . . - - / . . -)

1 Ahum oklarının snotüm yiri imiş didiler	Yağımı çarh-ı gamun ahteri imiş didiler
2 ^o Aksün ey mâh feleklerds melekler görîosk	Çag-ı ezelden be bu onun yiri imiş didiler
3 Olıoak ol güneşün toğduğı tolundugı bir	Bu kamer yüzlü firîşte perfî imiş didiler
4 Gûvleyüb üstüne düşdüğü içün şâm u seher	Saâna ayile güneş müşteri imiş didiler
5 Bildiler kim ayagun tozına irmedi elüm	Yel gibi yildüğümü serseri imiş didiler
6 Bir nefes vaslan ümîzin idioek halk-ı oihân	Dahi bu ^o âşık-ı miskîn diri imiş didiler
7 Lâmi ^o î hâk-i rehün dîdesine kuhl idioek	Nazar erbâbı görüb cevheri imiş didiler

130

Fe i lâ tün Me fâ i lün Fe i lün (. . - - / . - . - / . . -)

1	Servi ol kad içün bedel didiler	Çonca-leb olsa muhtemel didiler
2	Yâr elinden şarâb-ı nâb içene	Sürdi hoş cömrin bî-bedel didiler
3	Benzedenler cemâlünü güneşe	Allah Allah aceb güzel didiler
4	Dün rakîbî bulub mahallende	Lote çekdüm katı mahal didiler
5	Gitmezem anma mescidi zâhid	Hüblar bu yana da gel didiler
6	Sana ey akl u dîn u dil yâhû	Bana yâr ışığında kâl didiler
7	cÖmr ocağına su koyar her dem	Hatt-ı dil-dâre kim ecel didiler
8	cAşık-ı hâksâre benzer kim	Yıl gibi râh-ı gamda yel didiler
9	Bulmadılar misâl ü mislini hiç	Leb-i oânâne çok mesel didiler
10	Çıkıcağ elden ok gibi o gazâl	Düşüben pâyine gazel didiler
11	Lâmi cî bilüne tolaştı idi	Kıloa lâyak mîdur cedel didiler

131

3 Fâ i lâ tün Fâ i lün (3- . - - / . - . -)

1	Didüm ey dil gün yüzinde nokta-i sevdâyı gör	Didi kim bir gurra-i garrâda iki ayı gör
2	Mest olub buldum dimiş bir gül ruhi dil-ber gibi-Bulduğun söyler çomende bûlbûl-i şeydâyı gi	
3	Yakduğınca odlara pervânesin handân olur	Ah kim ol şem cî-i câlem sîz u bî-pervâyı gör
4	Cân virtürken dil ser-i küyünde hattun yâd ider	Ahir-i cömüründe yâRab bu aceb sevdâyı gör
5	Tut bugün cevriye öldürdün kamu uşşâkunu	Neylesen nitsen gerekdür dil-berâ ferdâyı gi
6	Hâsıl olmaz vasl-ı cânân virmevince nakd-i cân	Tağlara başun döğüb bîn yıl kuru ağlayı gör
7	Eslemezdün zülfine dirdüm tolaşma Lâmi cî	Kendü elünle satun aldun başuna gavğayı gör

132

Mef û lü Fâ i lâ tû Me fâ i lü Fâ i lün (- - . / - . - . / . - - . / - . -)

1	Sen dil-beriçün olsa ne tañ murg-zâr zâr	Şimdi mi oldu bir gül içün sad-hezâr zâr
2	Derd ü firâkla neye döndi görün dili	Meclis mi var ki inlemeye anda zâr zâr
3	Bir dâğ-dâr cAşıkum kim kan ağlasam	Derdile bağı yanub ola lâle-zâr zâr
4	Bir kez gamünle her yola kim uğrasam kalur	Ardumca dörd ile ebed ol reh-güzâr zâr
5	Ey Lâmi cî bu eözle ger kabre giresin	Üstünde haşre dek ola seng-i mezâr zâr

133

Mef û lü Fâ i lâ tü Me fâ î lü Fâ i lün (- - ./- . - ./- . - - ./- . -)

- 1 Cânunda sûrst-i elif-i kâmet-i nigâr
- 2 Ebrûsı üzre turraları
- 3 Kuşlar yapar mıdı ser-i Mecnûnda âşiyân
- 4 Bir serv kadle eylerdi dil hayâl-i vasl
- 5 Çşşmümde tîğ ü tîri hayâlin gören sanur
- 6 Gel dinle pendümi ki müeeir olur nefes
- 7 Âyine gibi sâde dilem Lami^c î niçün

Şol sidredür ki rûh-ı kudus eylemiş kenâr
 Berâberdür ki kavş-i kuzah üzre eâye-dâr
 Ahum gibi ger ahı olayıdı pür-şerâr
 Bir tîrls bitürdi işin gamze-i nigâr
 Mâhiler ile toptelu olmuş bu cüy-bâr
 Âyine-vâr her kese^c arz-ı ruh itms var
 Olmaz benümle rû-berû ol sâde rû-nigâr

134

Mef û lü Fâ i lâ tü Me fâ î lü Fâ i lün (- - ./- . - ./- . - - ./- . -)

- 1 Yâ kaşların hayâlini zâhid kaçan bilür
- 2 Yekdur mezâkı lezzetini görmemiş geçer
- 3 Sincâb-ı nerm-i câna dürüşt idi şimdi gör
- 4 Tan mı oihâna virmez isem küno-i külhânı
- 5 Gün gibi nakş-ı rûyını şşkümde seyr kıl
- 6 Ey oân irsr mi^c akl o dehân u miyâna hiç
- 7 Gamzen okına sunalı yayını Lâmi^c î

Ol eaht dil bekâsını dâyim çeken bilür
 Telh olduğunu sūfî şarâbun neden bilür
 Hâşâk u hârı cümle gül ü yâssmen bilür
 Her kişi râhat olduğu yiri vatan bilür
 Kadr-i Süheylî rong-ı^c akîk-i Yemen bilür
 Râz u hayâl dil-beri öpüb kucan bilür
 Ser-menzilîn kubûru libâsın kefen bilür

135

Mef û lü Me fâ î lü Me fâ î lü Fe û lün(- - ./- . - - ./- . - - ./- . -)

- 1 Dil yârden ümmîz-i visâl eylemek ister
- 2 Âlemde bir ad için elif kâmetün ey yâr
- 3 İstor ki yaşum fikr-i lebün çıkmaya dilden
- 4 Ebrûn anıcağ eîneme nâhunlar urur zahm
- 5 Mescid ana meyhâne bize iki üleşdük
- 6 Cân bir dem aman didüğü ey çeşmi harâmi
- 7 Ey Lâmi^c î ney anün için her dem ider âh

Dîvâne gibi kasd-ı muhâl eylemek ister
 Nâzilo gelüb kaddümi dâl eylemek ister
 Şîrâbesini âb-ı zülâl eylemek ister
 Ya^c ni o yiri sahn-ı hilâl eylemek ister
 Uşşâkla zâhid ne cidâl eylemek ister
 Nazmiyle bugün sihr-i helâl eylemek ister
 Güftâra gelüb kıssa-ı hâl eylemek ister

136

Mef û lü Me fâ î lü Me fâ î lü Fe û lün(- - ./- . - - ./- . - - ./- . -)

- 1 Didiler e cân^c arz-ı cemâl eylemek ister
- 2 Gün yüzüne bedr elsa mukâbil^c aceb olmaz
- 3 Cân virür iken istodüğü dil soni budur
- 4 Ebrû vü meyhânunda^c acebdür dil-i^c uşşâk
- 5 Ebrûlarını ikide bir çatub o dil-ber
- 6 Toğrulmuşdı katls beni gamzs-i dil-dâr
- 7 Sen Lâmi^c iyâ^c ışkla kız cümle kuyfıdı

Didüm ruhını gösterüb âl eylemek ister
 Âyine-sıfat^c arz-ı komâl eylemek ister
 İtdüklsrini cümle helâl eylemek ister
 Her lahzada bir ince hayâl eylemek ister
 Aşıklarına^c arz-ı mslâl eylemek ister
 Kaşı kemayub guno u delâl eylemek ister
 Ko zâhidi kim^c aklı^c ikâl eylemek ister

137

Mesî ü lü Fâ i lâ tün Mesî ü lü Fâ i lâ tün (- - . / - . - - / - . - -)

1 Cân ı̇ ışk mısın o kaddün serv-i revâne söyler	Dil hastadur gözünden sözün boyâna söyler
2 Kırdı cihânı çoşmün kimse yok mı şunda	Bu âfetün belâsın sâhib-kırâna söyler
3 Ortada artuğ eksük cânâ revâ mîdur söz	Kadd-i bülendün içün ol kim miyâna söyler
4 Her müyü bir zübân-ı hâl eyleyüb tenümde	Derd-i derûnını oân son dil-sitâne söyler
5 Zincîr-i zülf-i yâre tolaşduğı budur dil	Hâlini son şeker-leb Nûşî'r-Revâne söyler
6 Lutfeyle kana girme düşmon söziyle ey cân	Kim Lâmi ı̇ sözini hoş dâstâns söyler

138

3 Fâ i lâ tün Fâ i lün (3 - . - - / - . -)

1 Ruhların âyînesi cânâ ne sûret-bâz olur	Günde biñ yüzden toğub nakş oynamamak az c
2 Tîr-i ı̇ ışkı geçdi kalbi mermerinden zâhidün	Ol kemân ebrû ne çabük bâz u tîr-endâz olu
3 Zülfiyle oynasa hor dem ı̇ aceb mi ol sanem	Bursanun dil-berleri ekşer ksbûtsr-bâz olur
4 Mührümi fâşitse tañ mı eşk-i surh u rû-yı zerd-Tal ı̇ atından gün gibi her yirds zer mümtâ	
5 Gül yüzün gördükce feryâd sylessm inoinme kim	Andalibün cûşı artar hor kaçan kim yaz olu
6 Sâyesino irmedi saldum gönül şsh-bâzını	Ah kim gün yüzlüler her dem hümâ-pervâz olu
7 Lâmi ı̇ itdüm o serv-i nâze yüz biñ kez niyâz	Arturub nâzın gider bu ne dükenmoz nâz olur

139

4 Mo fâ i lün (4 . - . -)

1 Egerçi sahn-ı hammâmı perfler yiridür dirler	Ben anda bir melck gördüm tutar bilinde gö
2 Kamedür san sehâb içre gurûb itmişdurur nâsı	Güneşdür ya toğar şimdi yakasından göğün b
3 Ten-i sîmini tâbindan olub ı̇ uşşâkı heb yalun	Duhâni kîseler tutmuş elinde her biri pür-
4 Ten-i ı̇ âşık gibi olmuş serâpâ göz yaşına gark	Meger ruhsârı tâbindan kızub hammâm kan de
5 Kaçan serv-i gül endâmı kıyâm itse gülâb-efşân	Sanasın kim kıyâmetdür dökülür yire kevkeb
6 Meger süsteldi bu âh-ı cigor-süz-ı derûnumdan	Anunçün Lâmi ı̇ cânım gibi çıkmak diler dil
7 Ayagına sovu su dökmeye ol serv-i dil-cûnun	Olub bir çeşme her müyüm dilüm dolâb-veş i

140

4 Me fâ i lün (4 . - . -)

1 Bugün ser-defter-i hûbân meh-i devrân mu ı̇ arrifdûr-Ruhıdur câmi ı̇ -i hüsn ü hat u hâl anı vâş	
2 Lebinden sordum ol cânı melâhat-kânıdur şeksüz	Zübân-ı sükker-âmizi bu sırrı dehre kâşî
3 Bilinden kocmağ ol cânı iki ı̇ âlem safâsıdur	Miyâncı ortadan çıksun o serv-i nâz muns
4 Bu nevbet-i hutbe vü sikke anün adınadur slhak	O şâh-ı hüsnüdür hûbân sipâhi vü tavâyifdi
5 Ruhıdur Ka ı̇ bs-i ı̇ âlem zenshdânı çeh-i zemzem	Safâ ashâbına her dem ser-i küyü mevâkıf
6 Sözindon gül şeker tañ mı harâret çekse şsh-âşâ	Teni pûlûde-i tirdür lebi kat kat katay
7 Nigârâ Lâmi ı̇ bendsn ne sâfidür ne şeyh-i şehr	Ğulâm-ı hüsn esîr-i ı̇ ışk bir ı̇ ayyâş-ı ı̇ ân

141

4 Me fâ i lün (4 . . . -)

1 Görinen ol meh alnında bugün nûr-ı peyemberdür	Sorarean nâm u neslinden Ebu Bekr bin Ca ^c fâ
2 Lebi hurmasını sordum didi şîrîn ü ter-helvâ	Didim sad-âferin cânâ eözün kand-i mûkerre
3 Cebîn ü dîds vü ebrû ^c ızâr u gerden ü eîne	Zârif ü nâzûk ü ra ^c nâ latîf ü hûb u hoş-ter
4 Rakîbün perçsmün gibi tolaşur ehl-i îmâna	Şalîbin gizler uğrın dîn tutar çok başlu ki
5 Ten-i eîmînünî tañ mı okursam şem ^c -i kâfûri	Saçun dūd u ruhuñ ateş kadūn serv-i semen-i
6 Semūnlis cânâ cân olmak ^c acsb mi cânâ cân olea	Leb-i cân-pervsrün ^c İsâ tenūn rūh-ı mucavve
7 Münevver kılssa gördükoe degül tañ Lâmi ^c î cânın	Ruhuñ âyînesi elhak bugün bedr-i münevverdi

142

3 Fâ i lâ tün Fâ i lün (3 . . . -/- . .)

1 Ol nihâl-i tâze kim başdan ayağa nâzdur	Serv-i kâmetlir içinde hüen ile mümtâzdur
2 İki kaşun araeında hâl-i fettânun sentün	San terâzuyile tîğ üzre turur cânbâzdur
3 Sırr-ı la ^c l-i yârdan tuyduñsa ey dil ger haber	Çıkmaeun ağzundan ol kim baş gider bir râz
4 Geştî-yi cem gibi emvâc-ı belâdan eındı dil	Sâkiyâ sun leblerün cânın ki gam-perdâzdur
5 Dirilürdüm ben leb-i la ^c lünle ey cân pâresi	Lâkin öldüren beni ol gamze-i gammâzdur
6 Murg-ı kudsi gibi zülfün dâmına olmuş eeîr	Şâhbâz-ı cân u dil gerçi hümâ-pervâzdur
7 Lâmi ^c î her oâyı dil-ber eevmedür gün hû sana	Gayretünden günde biñ ksz ger ölürsen azdu

143

3 Fâ i lâ tün Fâ i lün (3 . . . -/- . .)

1 Derdün ile duzah ey hûri bânâ cennet gelür	Cânâ eerv-i kâmetüneüz şâh-ı tubâ let gelü
2 Sen melek-rûyiğün açeam fâl-ı Kur'ân her zamân	Ya hadîs-i cennet ü ya âyet-i rahmet gelür
3 ^c Akd-i destüm hal idüb karşulayub virem eelâm	Her kağan görsem namâz içre o hoş-kâmet ge
4 Eylere her şeb mukarrer kesmege senden gönül	Bilmezem gündüz ruhuñ gördükde ne hâlet ge
5 Arzû-yı sidre iden eerv-i kaddün var iken	Ey nihâl-i gül bânâ gâyetde dūn-himmet gel
6 Öldürür ^c uşşâkını bîmâr-ı çeşmün dem-be dem	Zâlim-i bî-rahms hūn-i mrdümân-ı şerbet g
7 Günde biñ zecr eylesen senden keeilmez bir nefee-Lâmi ^c î miskîne kim her zilletün ^c izzet ge	

144

Mef ü lü Fâ i lâ tū Me fâ i lü Fâ i lün (- . . /- . . /- . . /- . .)

1 Şol lâle had güzel ki gönül içre dağı var	Bir şehriyârdur kızıl altun otağı var
2 Hurşîdi fule-i ahmere saymazsa gam degül	Ol ^c âşıkun ki eîne bir surh-dağı var
3 Dil ateşini dideleründen ^c ıyân görün	Bu tâb-hânenün iki yirden ocağı var
4 Birin binüb birini yider dîde vü dilün	Cânâ hayâlünün iki ra ^c nâ ulağı var
5 Hüsnünî cer içün tolanur dehri nüh-felek	Mâhuñ elinde râyet ü mihrün ^c çerâğı var
6 Zülfine gör ns derd ile egdi benefşe baş	Gerçi ki kara çuldadur illâ dimağı var
7 Bir şehr-i yâra bende durur Lâmi ^c î bugün	Zerrîn küleklü meh gibi yüz biñ solağı var

145

Mef û lü Fâ i lâ tü Me fâ i lü Fâ i lün (- - . / - . - . / - - . / - - . -)

- 1 Kimün ki gün yüzün gibi rûşen çerâğı var
- 2 Deryâ-yı eşke merdüm-i çeşmüm düşüb yüzer
- 3 Dil-dârun ağzı sırrını ey gonca itme fâş
- 4 Meonün gibi benefşe kara yaslu bâğda
- 5 Dil pür-hayâl-i hâl ü hat iken ne gam ana
- 6 Men^o itee derd-i ser beni meyhâneden nola
- 7 Hecründe Lâmi^o i nice kan yağ akıtmaeun

- Dün-gün fûrûğ-ı şeme ü kamerden ferâğı va
Gider kenârı gözleyü iki kâbağı var
Kim gül gibi hezâr bu yirün kulağı var
Leylî gibi çemende gülün eürh otağı var
Ol şehri kim alur ki bu denlü yarağı var
Sâki sürâhi mecliee gelsün ayağı var
Derdünle lâle gibi derûnında dağı var

146

3 Fâ i lâ tün Fâ ilün (3 - . - - / - . -)

- 1 Gönümü hün itdi tîrün ey kemân ebrû-nigâr
- 2 Kaşların bâzârına harc itdi nakd-ı oânı heb
- 3 Taş basub bağına dovır it küyn ol âhen dilün
- 4 Virürem oân u cihânı dil gamın terk eylemez
- 5 Hüsrevâ genc-i gam-ı şîrîn dilden hıfz idor
- 6 Gitse gam dilden yüzün gördükoe yârün tañ midur
- 7 Ahmedün rûhından istimdâd idübdür Lâmi^o i

- Kaldı bir kanlu hadongün dil yirine yâdig
Dil tolağdı zülfüne şimdi^o aoeb eevdâeı va
Diş bilerler bunda çok een cerrüni gör kü
Ey ferâh bizden ne virdün alımazeın yûri
Olmaya Ferhâd oânı gibi bir taşdan hisâr
Mahv olur zulmet-i cihândan olea hurşîd
Tañ midur olursa eş^o ârı bugün mu^o ciz-şî^o ârı

147

Mef û lü Me fâ i lü Me fâ ilü Fe û lün (- - . / . - - . / . - - . / . - -)

- 1 Sevdüm yine bir hübi ki fettân olacaktur
- 2 Günden güne efzûn oluban meh gibi hüeni
- 3 Bir bûeye biñ cân virürem şimdi bogenmez
- 4 Aşub gider ol zülf-i cihân-gîrüne diller
- 5 Ol tîri nidersin didüm ey oân tutub elde
- 6 Rârân-ı sirışküm görüben didi müneccim
- 7 Keşf itee lebün eırrını mey^o âleme tañ mı
- 8 Dîvân yaeayub neyleyeein Lâmi^o i k'âhir

- Ser-keşlikle serv-i hirâmân olacaktur
Aşub-ı cihân âfet-i devrân olacaktur
Hattı gelicek eonra peşimân olacaktur
Başlar kesilüb arada çok kan olacaktur
Bir gün didi varub eana mihmân olacaktur
^o Âlemde bu yıl dâne firâvân olacaktur
^o Uşşâkı da rüevâ iden ol kan olacaktur
Meomû^o a-i gül gibi perîşân olacaktur

148

Mef û lü Me fâ i lü Me fâ i lü Fe û lün (- - . / . - - . / . - - . / . - -)

- 1 Ol âfet-i cân katlumu gönlinde yazubdur
- 2 Nakkâş-ı özel geçmegiçün oâna ebed nakş
- 3 Benzetmegiçün rûyuna meşşâte-i devrân
- 4 Benzetmedi een şem^o a mehün levhine gerdün
- 5 Biñ oân ile dil la^o lüne yok yire özenmez
- 6 Meh-veş keeilüb bet-benizüm kalmasa tañ mı
- 7 Yok zerreco gill Lâmi^o i kalbinde zer-âsâ

- Biñ yağ dökeyim eikkeyi pulâda kazubdur
Rengin-lebünün âb-ı hayâtiyle ezübdür
Nakşını gülün nice düzüb nice bozubdur
Gün başına bir şüret-i dil-keş ki yazubdur
Çokdan dürüşür varee bir neene sozübdür
K'ol yâr yüzümden nice gündür ki bezübdür
Nâr-ı gam ile bota-i mihnetde eizubdur

149

Me fâ i lûn Me fâ i lûn Fe i lûn(. - - -/. - - -/. . -)

- 1 Gülâcun la^ol-i yâre nisbeti var
- 2 Bu gön^olüm çanı feryâd-ı gâ^omünle
- 3 Benümdür devr uruldı kûs-ı Ferhâd
- 4 Beni sayr u gözündür itmeyen eâğ
- 5 Bize sükker lebün zühhâde kovser
- 6 Mürîd olsam nola pîr-i muğâna
- 7 Yûküm tutub yöneldüm kû-yı yâra
- 8 Elinden Lâmi^o i komaz ayağı
- 9 Baş egmez eidreye kaddûn göreliden

- Eli yufka velî hoş hışmeti var
Tutısar dehri amma sâ^oati var
Belf her Hüsrevün bir nevbeti var
Sahîh ol kim tabîbün^o illeti var
Begüm her şerbetün bir lezzeti var
İrâdet ehline çok hürmeti var
Hudâ âeân ide hac niyyeti var
Müdâm oleun başında devleti var
Gedâdur gerçi âli himmeti var

150

3 Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (3 - . - -/- . -)

- 1 Meet iden ben bî-karârı mey midür sâki midür
- 2 Bilürem kim bu kadar yağma-yı^o akl eylor müdâm
- 3 Gökde yarab yarab u pür âh u efgân yir yüzi
- 4 Sebzeyi hurrem dil ü rû-yı gülî rongîn iden
- 5 Fâ^ol-i dehri^o arz ider her günde bir yüzden bâna
- 6 Bu durur bülbül-veş ofgân itdügüm kim bilmezem
- 7 Bülbül inler gül yanar kimse bilmez Lâmi^o i

- Bu garîbün gam-küsârı mey midür sâki mid
Bilmezem la^ol-i nigârı mey midür sâki mi
Gâret iden her diyârı mey midür sâki mid
Bâgun âb-ı hoş-güvârı mey midür sâki mid
Âlemün âyine-dârı mey midür eâki midür
Bâğ-ı hüsnün gül izârı mey midür sâki mi
Bezm-i^o işkun^o işve-kârı mey midür sâki

151

3 Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (3 - . - -/- . -)

- 1 Gonca-i la^olün şehâ kand-ı şarâb âlûdedür
- 2 Dem-be dem şîrîn lebün lutfîle şehd âmiziken
- 3 Öldürürsün âşıkı her gün esirgersin girü
- 4 Vâslun el vîrstün diyüb öpdüm rakîbün ayağın
- 5 Katlanur dil cevrtüne amma iver cân vâsluna
- 6 H^vâcenün sûdına bakma kârı pür-teftîşdür
- 7 Lâmi^o i fikr-i lebin dilden çıkar görmez misin

- Nergis-i çeşmün nigârâ meet-i h^vâb âlûdedi
Sözlerün^o âşıklara telh u^o itâb âlûdedür
Cân-ı miskîn neylesün rahmün^o azâb âlûdedi
Kâr-ı^o âşık her zamân cürm-i sevâb âlûdedi
Her zamân devrân gibi sabrum şitâb âlûdedi
Hâl-i^o âlem derd u gamdur gün hisâb-âlûdedi
Hûn-ı^o âşıktan müdâm ol la^ol-i nâb-âlûdedi

152

3 Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (3 - . - -/- . -)

- 1 Dil eeîr-i^o işkdur boynında zülfün bâğı var
- 2 Dir gören ol hatt u hâl u zülf içinde rûyûnı
- 3 Kâmet-i dil-cûna karşu yaşum itdüm revân
- 4 Zülfi altından döker ol gamze kanun çün bilür
- 5 Sünbülün^o aksiyle çeşmüm kâsesin kim görse dir
- 6 Çeşm-i hûninünde kim düşmiş sevâd-ı zülf-i dost
- 7 Yâr olaldan bâna^o işkun^o sahr u hâc itâi fân

- San şikâr-ı^o ankebut olmuş makesdür ağı v
Bir siyeh mecmû^o adur içinde gül yaprağı v
Serv-i ra^onâdur öninde hûb akar ırmağı ve
Jeng tutmaz kankı tîğün kim yüzinde zâğı v
Manzarında şâh-ı reyhâniyle pür-bardağı v
Lâle-i hamrâya benzer kim içinde dağı var
Mülk-i dilde Lâmi^o i kâşıkdan müdâm ol la^ol-i nâb-âlûdedi

153

3 Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (3 - . - -/-. -)

1	Ğamze-i hûn-rizûn üzre cân virüb diller düşer	Gör ne efesün ehliidür varub ana iller üşer
2	Düşse yârûn sâye-veş pâyine °aşıklar nola	Bir düşüşdür bu da yüz bin kerre de bir k
3	Öldürür °aşıkların ağışara °arz-ı lutf ider	Ah kim ben bendesin anmaz efendüm hayr u
4	Dişledün la lûm diyüb taşlamağ olmaz °aşığı	Kul beşerdür bî-hatâ olmaz bentüm şâhum be
5	Gözlemezsin ey gönül eer vaktini ol gamzenün	Bir gün ol bed-meet sakın hışm idüb bağru
6	Kırduğun °aşıklarun ışıtdı rahş-ı cân u dil	Anladı meydânı hâli тұrmayub yortub eşer
7	Bilmezem deet-i sürâhiden ne tatdı Lâmi °î	Kande bir hum-hâne görse güleyüb güb güb

154

3 Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (3 - . - -/-. -)

1	Hırkaeı erbâb-ı °ışkun hil °at-i dîbâ yeter	Küşe-i meyhâne dün-gün cennetü'l-me'vâ ye
2	Lâle-veş çâk-ı giribân eyleyüb yeg tutmağa	Câme-i dünyâdan ey dil dâmen-i eahrâ yete
3	°aşıkun bir büseyile hâtırın hoş tut begüm	°Arife bâğ-ı cihândan bir gül-i zîbâ yete
4	Zâhidâ yağma-yı °akl u dîn u îmân itmege	Tapduğun Tanrı hakıçün ol büt-i ra nâ yet
5	Lâmi °î neyler gülistân eeyrin ey pîr-i muğân	Devletünde bâde gül ney bûlbûl-i şeydâ ye

155

3 Fe i lâ tûn Fâ i lûn (3 . . - -/-. -)

1	Yârile hem-dem olan °âlemi ağıâr bilür	°Alemin ealtânatın şâh-ı oihân-dâr bilür
2	Zülfünün cânuma itdükleri efsûn u demi	Kimse bilmez ol iki çeşm-i eiyeh-kâr bilür
3	Düşdüm ayağına yârûn yire depdi yüzümü	Hele ben pâyımı aldum kalanın yâr bilür
4	Dilümi ağzı tolandurdı şeker sözlerle	Şimdi ortada buçuk yok kuru inkâr bilür
5	Kıymazam dirdi helâk itdi beni çeşm-i habîb	Kâfir-i mest ne îmân u ne ikrâr bilür
6	Tir-i gamzen eleminden dil ü cân çekdiğini	Söyledün ol iki ebrû-yı kemân-dâr bilür
7	Lâmi °î pîr-i muğân pendini güş it şeb u rûz	Mestler neyledüğün °âkıl-ı huşyâr bilür

156

3 Fe i lâ tûn Fe i lûn (3 . . - -/-. -)

1	Dehenünden eanemâ zerrece almadı haber	Ğoncanun ağzını kat kat aradı bād-ı eşer
2	Servi göetermez idi bâğda nergie gözine	Hâk olub sâye-sıfat şimdi тұrub pâyın öpeı
3	Kesmedi senden elin tîğ-i cefâlarla ebed	Oldı yüz bulalı hattun gibi dil dahi beter
4	Gâh dâr itdi saqun gâh oka dikdi gamzen	Yâ kaşun gibi dilüm âh neler çekdi neler
5	Bir haber eormaga komaz beni la lûnden o çeşm	Âh ol zâlim elinden niçe kan oldu heder
6	Ğam-ı zülfünle uçar vasl hevâeında dilüm	Bu cihetden kanadı murgâ yûk olmaz dirler
7	Lâmi °î üetüme bin yar yıkarsa nola yâr	Bende bir toz koparam kim tuta dehri yekce

وله في حرف الزاء

157

Me f i lü Me fâ i lü Me fâ i lü Fâ u lün (- - ./ - - ./ - - ./ - -)

1 Ayine-i hakdur ruhun ey mäh-i füsün-sâz	Bu yüzden anâ şifte ^o uşşâk-ı nazar-bâz
2 Kalmadı dimağunda ebed sidre havâei	Sâyün şorefin bulalı ey serv-i eer-efrâz
3 Dünyâ ne durur k'âne gönül vires hard-mend	Meonun gibi hayfâ ealasın eifeye şahbâz
4 ^o Anka gibi kıl kâf-ı kanâ ^e atde nişimen	Mânend-i hüma ister isen çarhla pervâz
5 ^o Uşşâk gibi tanılamamız gülee dem-â dem	Mikrâz-ı belâdan giceler şem ^o -i ser-endâz
6 Hıymıyle bugün âlemi heb kırdı geçürdi	Tigin kimün için biler el gamze-i gammîr
7 Öldürmegiçün lâmi ^o i'yi gel dimiş el eân	Divşürdi dilin raksa bu âvâz-ı tarab-eân

158

3 Fâ i lâ tün Fâ i lün (3 - - -/- -)

1 Zülf-i la ^o lünden tolub sevdâ gönül hün-âb göz	Oldı gamdan râz u şeb şeydâ gönül hün-âb
2 Geno-i la ^o lün matlabın cânile eylorken taleb	Oldı bir yok yirde nâ-peydâ gönül nâ-yûb
3 Öldürürse gam degül çeşmün boni ey bî-vefâ	Çünkü hak virdi sanâ hârâ gönül kassâb
4 Sen sofer ^o azmin kılub oy munis-i dil nûr-i çoşm-Kaldı âh u oşkle tenhâ gönül bî-nâb göz	
5 Berr ü bahr-ı ^o ışkı gezdüm sūd-ı vasluğun eenün-Oldı bu sevdâyla yağma gönül gark-âb göz	
6 Nakd-i kalbidi nihân eşküm anı fâş itdi çeşm	Düşdi bu vechile pes rüsvâ gönül kullâb
7 Lâmi ^o i ^o ışkında tûfân-ı belâdur hâsilun	Olsa her dem tan degül deryâ gönül mizâb

159

3 Fe i lâ tün Fe i lün (3 . . - -/- . . -)

1 Kanı bir âyine-manzar ki nazar-bâz elavüz	Sürevüz yüzler ayağına ser-efrâz olavüz
2 Kanı bir ^o âşık-ı sâdık ki derundan ide ah	Düşüyen yanına derdiyle novâ-sâz elavüz
3 Kanı bir sūfî-i sâfi ki kıla keşf-i zamîr	Söyleyüb cân u dil esrârını hem-râz olavuz
4 Kanı bir fâzıl-ı kâmil ki beyândan ura dem	Bıkr ma ^o nâlar ile nâdire-perdâz elavuz
5 Kanı bir rind-i eihân kim idecek bezm-i sürûd	Nakş u tasnif ü terâneyle hem-âvâz elavuz
6 Kanı bir h ^v âce-i âlem ki idüb bey ^o ü girâ	Ne ise sūd u ziyân hoş görüb enbâz elavuz
7 Reh-ber-i ^o ışka uyub ^o azm idélüm yâr iline	Gam degül Lâmi ^o iyâ çeğ elavuz az olavuz

160

Me fâ i lûn Me fâ i lûn Fâ i lûn (. - . - / . - . - / . -)

1	Kalursam gam degül ey cân kefensüz	Ölürem olmazam bir sim-tensüz
2	Diken olur ser-â ser câme-h ^v âbüm	Kosam yaduga ser son gül-bedensüz
3	Cihân içinde yüz bin cân bulurdum	Tenün bir dom kucaydum pîrehensüz
4	Cemâlündür murâd-ı cân u ger ne	Cehonnemdür bâna firdevs eensüz
5	Rakîbün yanını bekler habîbüm	Dirîğâ olmaz imiş gül dikonsüz
6	İşâret tuydı benzer yârdan dil	Hemân-dem cân atub ^o azm itdi beneüz
7	Dilersen Lâmi ^o î hattını tan m	Açılmaz hâtırum seyr-i çomensüz

161

3 Fe i lâ tûn Fe i lûn (3 . . - - / . . -)

1	Tan mîdur olsa bolâ-zâd u ^o anârâ hilemüz	Ki fenâ mülkine dün-gün çekilür kâfilemü
2	Âlemi âhumla gün çekem eşküm eipohin	Küs-ı şâhân gibi âfâkı tutar gulgulomüz
3	ıır ü gök ehli bugün şem ^o -i meh ü mihri nidor	Âlemi otımla yakır berk urıacak meğ ^o alemü
4	Şol sebebdan ki saçun çengino cân oldu esîr	Şehri devr itse kıyâmot koparur eileilem
5	Tîr-i ahı çü hovâ-yı gamla kullanuruz	Çarhdan çoğ aşırı konsa nola menzilemüz
6	Hicre ıroâ ^o idemez Âyide-i mevî bizi	Avladık otımla zamîrî tapunadur sılamuz
7	Yakalı Lâmi ^o iyâ ^o ıışkı hevâsında dili	Ahumuz odı gibi Âlem içindo Âlemüz

162

Mef ü lû Me fâ î lû Me fâ î lû Fâ ü lûn (- - . / . - - . / . - - . / . - -)

1	Zâhid sanâ kim dir ki gam-ı yâr gerekmez	Âlemde budur pîşe dahi kâr gerekmez
2	Çeşmi dil ü cân ister ise itme dirîği	Uyuşmayıcak mestile bâzâr gerekmez
3	Ey dil hat-ı cânâne gibi kâzı rakîbi	Gülberk-i tarı eohbetine hâr gerekmez
4	Yârün dehoni sırrını cânun gibi eakla	Âşık seni öldürsoler ikrâr gerekmez
5	Vâ ^o ız neçe bir hâtır-ı uşşâkı yıkaroin	İmân u yakîn ehli dil-âzâr gerekmez
6	Ger mest-i harâb ola vü ger rind-i nazar-bâz	İşk ehline her hâlde inkâr gerekmez
7	Ey Lâmi ^o î terk eyle dil ü cânı ne kim var	Bezm ieter isen yârile ağyâr gerekmez

163

Mef ü lû Me fâ î lû Me fâ î lû Fâ ü lûn (- - . / . - - . / . - - . / . - -)

1	Bî-dovlet ü bî-gam neçe yoldaşlaruz biz	Geh zâhid ü geh rind olur evbaşlaruz biz
2	Ta ^o n eyleyeni meşreb-i Âşıklara sūfî	Müfti-i cihân olsa dahi taşlaruz biz
3	Dünyâ-yı denî varlığını bir çöpe saymaz	Cân nakdini harc idici kallâşlaruz biz
4	Devlet didigün terk-i mey ü dil-ber olursa	Âlemde bugün devleti yok başlaruz biz
5	Reem eyler isem Ârızunı dilde aceb mi	Od üzre eu nakşitidici nakkâşlaruz biz
6	Sordum hat-ı eebzini lobinden didi ol cân	Şâh-ı gülo reyhân budagın aşlaruz biz
7	Ey Lâmi ^o î çün devr-i gül ü fasl-ı çemondür	Başdan yine mey eohbotine başlaruz biz

164

3 Fe i lâ tün Fe i lün (3 . . - - / . . -)

- 1 Şem^o -veş rûyın anub göz yaşı kendin yenemez
- 2 Neylesün göz yaşına haeta tenüm taşdı yürek
- 3 Başımı şem^o -sıfat keesün vü kanum döksün
- 4 Tutdı haddini hattı ustura ea^o y eylemeeün
- 5 Rahş-ı oân teveen-i^o ıskunla neçe koşmıya baş
- 6 Lâmi^o i eidre vü tûbâ göge çıkısun nideyim
- 7 Şem^o -i ruhsârûnı pervâne gibi dil göricek

- Yakdı ahum felegi düda kemendin yenemez
 Kimse bahrûn bir avuo hâk ile bendin yenemez
 Hükmi mülkinde revândur kul efendin yenemez
 Ateş olsun denizün kimee levendin yenemez
 Ki^o inân elde degül gönli eemendin yenemez
 Kadriye dil-berümün kadd-i bülendin yenemez
 Götürür oda atar oânını kendin yenemez

165

3 Fâ i lâ tün Fâ i lün (3 - . - - / - . -)

- 1 Her ne sâ^o at kim tazallum göeterüb kıleam niyâz
- 2 Doetum zülfün kemendini itme her nâ-cinee kayd
- 3 Sinemün bāğında her bir dağdur bir taze gül
- 4 Dildo saklardum dehâmün eirrinı bîñ oân ile
- 5 Ey kaşı mihrân eger kıblem cemâlün olmasa
- 6 Göeterür^o ıskun nevâei baña^o uşşâk iğro âh
- 7 Fâ-yı bûe-i yâr anuñun virmez el ey Lâmi^o i

- Arturur ser-keşligin meyl eylemez ol serv-â
 Reemdür ağıyardan itmez güzeller ihtirâz
 Ruhların devrinde mihründen açılır kış u ya
 Yarım ağız bir eöz ile itdün ey cân keşf-i
 Seode içün eohvidi baş indürüb kılşam namâz
 Gâh aheng-i Sıfâhân geh^o Irak u geh Hicâz
 Sen tamâm âlûde-dilsin ol begâyet pâkbâz

166

Mef ü lü Me fâ i lü Me fâ i lü Fa ü lün (- - . / . - - . / . - - . / . - -)

- 1 Dil geşt-i oihân eyledi oânân ele girmez
- 2 Bir ben degülem ayla gün yirde vü gökde
- 3° Uşşâkı bugün gamzeleri kardı geçürdi
- 4 Kûyında gönül kaldı neçe gündür arar oân
- 5 Meyhânede dirnek didi^o uşşâka nigârın
- 6 Pâyı tozanı sürme idün dide-i oâna
- 7 Vael ister isen Lâmi^o iyâ terk-i eer eyle

- Ol dil-beri görmüş dahi bir oân ele girmez
 Dün-gün arar ol âfet-i devrân ele girmez
 Yarın no kılur gözleri kurbân ele girmez
 Göndermege ardınoa bir oğlan ele girmez
 Cem^o oldu eipeh kapuya eultân ele girmez
 Yârân dimenüz kuhl-i Sıfâhân ele girmez
 Bu geno-i nihân degme kez âsân ele girmez

167

3 Fe i lâ tün Fe i lün (3 . . - - / . . -)

- 1 Kapuâ çarh diyelden yire düşdi yüzümüz
- 2 İncinür ağladuğundan baña her bâr küeer
- 3 Kanı tâli^o nice seyr eyleyeyim gün yüzünü
- 4 Kuhl için çeşmimize çâre meger senden ola
- 5 Didemüz şûre-i eşkin burar oldu kağıda
- 6 Kon beni ateş-i gam otülle yakub kül kılşun
- 7 Katı yakdun o mehün mihriyle Lâmi^o i

- Görelî rûyûnı mihr ü mehe bakmaz gözümüz
 Ah barışmaz o meh-çehreyle yıldızımız
 Çam-ı zülfünle karardı gioeden gündüzümüz
 Ey sabâ ayağı toprağına geçmez eözümüz
 Mihr-i la^o l ile meger kim şeker oldu tuzum
 Dûd-a ahumla çıkub gönülde ağsun tozumuz
 Bir gün ey çarh saña gösterirüz kendüzümü

168

Me fâ i lûn Fe i lâ tûn Me fâ i lûn (. . . - / . . - - / . . - / . . -)

1	Ölûrem olamazam ol hevâ-yı kâmet-süz	Meger ki cân vire Hâk nefhâ-i kıyâmet-süz
2	Uzun uzak nola dünyâda itmesem tâ ^c at	Namâzı kasr gerek zâhidâ ikâmetetüz
3	°Alem °alem çekilür yirden âhumun dîdî	Felekde sînem odın sanmanuz °alâmet-süz
4	°Aceb mi eyleee yaşum cihâna sırrumı fâş	Cihânda °âşık olur mı begüm melâmet-süz
5	Dürîş ki yâr ışigin mesken idesin ey dil	Ki uçamaz felege kimse bâl-i himmet-süz
6	Gedâ-yı moy-gede kim keşf-i câmdan söylcr	Çıkarsa şeyh-i zamânî ne tañ kerâmet-süz
7	Didün çü Lâmi °î Beytü'l-Harâm mey-gedeyo	Yanında zâhidün olsak °aceb mi hümet-süz

169

3 Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (3 . . - - / - . . -)

1	Didüm ol kand-i leb üzre mûrlar üşmiş ne tiz	Didi yok sünbüllerüm gül üzre olmuş müşk-b
2	Toldı âşûbile °âlem çıkıdı kasrından nigâr	Sanasın gökden Mesîhâ indî kopdı ruste-hî
3	Sînemi çâk itdügince tîğün artar süz-ı dil	Lâ-cerem odı karışdırdıkoç olur şu °lo-tîz
4	Berk-i gül çark-ı °arak sanman hayâdan her şehir	Bülbül için giceler encüm olubdur eşk-rîz
5	Cân tutugaldan katı gönülünle yanmakdur işüm	Hâsıl âteşdür idince eengile âhen-sitiz
6	Kâmet-i dil-ünî gördükce olur yaşum revân	Bu mukarrerdür ki bâlâdan ider seylâb-hîz
7	Tîğ-i yârı tañ mı andursa sovk yüzü rakîb	Lâmi °î çün kış güninde âftâb olur °azîz

170

Mef û lû Fâ i lâ tû Me fâ i lû Fâ i lûn (- . . - / - . . - / - . . -)

1	Düşmen söziyle küedi bize yâr-ı cânumuz	Kalmadı tende bu gam ile yârı cânumuz
2	Hâr-ı cefâlar ile neler çekdüğüm benüm	Söylcr çemende bülbül olub kiesâ-h ^v ânımız
3	Tutmadı ihtiyâr ile dil zülfî dâmenin	Devrân eli bu yola çevürdi inânımız
4	Şunma rakîb zehre o şîrîn dudagunı	Cânım acıtma ey lebi sükker-feşânımız
5	Bâr-ı cefânı çekdüğüme kaşların misâl	Bu °ayn-ı dâldur ki dutâdur meyânımız
6	Tûl-i emel virür dile sevdâ-yı zülf-i dost	Sâkî getir şu cân-ı me-yi ergavânımız
7	Ey Lâmi °î vefâda bizi sâdık anlamaz	Halkı özi gibi sanur ol bed-gümânımız

171

3 Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (3 . . - - / - . . -)

1	Suveruz ağıârı sâkî °âşıkâ sakka dimez	Cân virür dil-toğncler çep-çevre bir kez mî
2	Rûz u şeb senden münevverdür zemîn ü âsümân	Mîhr ü meh-veş sanâ kimdür şem ^c -i cem ^c -ârâ
3	Cân eridüb dil yanub yakıldığın bir kimseye	Boğazından assalar kandil-vâr asla dimez
4	Gerçi inler ol gülün hâr-ı cefâsından dilüm	Ağız açub gonca-veş itdüklerin amma dimez
5	Küyünı tolanduğıçün rûz u şeb per-kâr-vâr	İki biçsen °âşıkı sen yâra kimse lâ dimez
6	Bî-tekellûf şâhlardur rûz u şeb erbâb-ı fakr	Efeer-i zer taht-ı °âo u hil ^c at-i zîbâ dim
7	Zülfünün sevdâların cân içre saklar Lâmi °î	Hâme gibi başını kat ^c itseler kağâ dimez

172

Me fâ i lûn Me fâ i lûn Fe â lûn (. - . - / . - . - / . - -)

1	Gereksiz olmasa sâkî sakalsuz	Oluruz olmazuz oânâ güzelsüz
2	Ne korkarsın gelür diyü hatt-ı yâr	Ölesin gibi ey miskin eoelsüz
3	° Aceb mi sevmese ° uşşâkı vâ ° iz	Muhâlifdür ezelden ol ° amelsüz
4	Rakîb öldürdi aol söslar ile	Lebûn sun sirke içilmez ° aselsüz
5	Helâk itdi beni nâyûn figânı	Kana bir hem-dem-i sâdık halelsüz
6	Dil ü cân keşfi keşgâfile olmaz	Sana ° ışk öğredür bir bir cedelsüz
7	Cihânda Lâmi ° i varise meydür	Bu ° ömr-i nâzenin gibi bedelsüz

173

3 Fe i lâ tûn Fe i lûn (3 . . - - / . . -)

1	Dışdük ayagına yârûn yog idi itdügümüz	Kaldı ° âlemde hemân kendüvi incitdügümüz
2	Yomruuz ol sanemün küvına uğrı gibi ol	~~Yomruuz ol sanemün küvına uğrı gibi ol~~
3	Puhteye çekme bizi hâm didük diyü meye	Zâhidâ senceileyin gizlemezüz itdügümüz
4	İncinür sükkerine yâr mükerrer diseler	Tura ° ahbine diyüdür sözi berkitdügümüz
5	Hat ~~gotürmiz~~ benî öldürmege haddün didiler	Kimseden gizlemezüz söylerüz işitdügümüz
6	Zülf ü hattıla onar birer ise varamaduk	istemezsin nidalüm andüğümüz bitdügümüz
7	Lâmi ° i ° aşık-ı ser-mestüz elümüzde ne var	Geh düşer la ° line geh badeye ~~sonçitdügümüz~~

174

3 Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (3 - . - - / . - -)

1	Serv-i dil-öünün nigârâ su gibi meyyâliyuz	Sünbül-i müşkinünün ser-geşte vü pâmâliyuz
2	Vâmık u Ferhâd u Mecnûn ile yârân cümleten	Baş açık yalun ayak bir tekyenün abdâliyuz
3	Noktalar dökdi yaşun ağzun zamîrîn keşf için	Olmadı bir zerre hal gerçi cihân rammâliyuz
4	Ger safâdur ger cefâ cânâ hadîs-i la ° lûnün	Bezmlerde tûtî-i güvâ gibi nakkâliyuz
5	Yidi kat çarh âhumuz tîrino kalkın olamaz	Tig-i gamze gibi biz dahi oihân kattâliyuz
6	H ° ace-i bâzâr-ı ° ışkuz oân virüb derd aluruz	Yiler önmez bu cihânun sanmanuz dellâliyuz
7	Lâmi ° i râ-yı hilâl ebrûsı gibi dil-berün	Kaddümüz dâl olsa tañ mı bâr-ı gam hammâli

دریغی عرف السین

175

3 Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (3 - . - - / - . -)

1	Ey dil-i miskîn nedür her rûz u şeb yüz biñ heves-	Âşık ieen iki âlemde eanâ bir yâr bee
2	°Azm-i sahn-ı lâ-mekân kıl gec tokuz eflâkden	Murg-ı kudsîsin eanâ lââyık degüldür bu ka:
3	Sinen içre sakla mihr dil-beri cânun gibi	Olmağ istersân nesim-i şubh-veş müşkin-ne:
4	Dirisen pâkize hâsıl vire hâtır mezra °ı.	Sal havâtır sahnına ört oda yansun hâr u l
5	Himmet-i °anka gerek kâfı nişîmen kılmaga	Velken olmaz ışk bahrın geçmege bâl-ı mel
6	Ejder-i nefesün hücumın anlasân Müsî-sıfat	Dik °asâyı itme haşyet Hızrdur feryâd-ros
7	Dostdan gayri havâdur Lâmi °î sa °y eyle kim	Dâyim ibnü'l-vakt olasin yiter olduñ bu'l.

176

3 Fe i lâ tûn Fe i lûn (3 . . - - / . . -)

1	Râhat-ı sînem için dâğ-ı nihânun bânâ bes	Dilümi eglemek için gam-ı cânun bânâ bes
2	Sânâ ey gül giceler şem ° gibi bezm-i safâ	Bülbül-âyin sehsri ah u figânun bânâ bes
3	H °âceler şehri tonatsun beni k'ön ağlayayım	Gül gibi ziynet için nakd-i dükkânun bânâ b
4	Aksa la ° l ırmağı meyden nola her mecliss	Vâdi-yi gamda bu dem şşk-ı revânun bânâ bes
5	Kusler °âlemi gümbürdi ile tutsunlar	Tabl-ı sînemde ki bank-ı hafkânun bânâ bes
6	Tuğlar gün gibi meydâna girüb baş açsun	Yerden eflâke ağan odlu duhânun bânâ bes
7	Peth için şâh-ı cihân gibi beyân kişverini	Lâmi °î şem °-sıfat tîğ-i zebânun bânâ bes

177

3 Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (3 - . - - / - . -)

1	Pâyüne yüz sürmedin çün vasla olmaz deet-res	Veh beni zülfün gibi başdan çıkardı bu heve:
2	Bülbül efgân itmesün mi derd ile bu bâğda	Gül iki gün yaşamaz yıllar turur her hâr u l
3	Tan ° mı zâhid zârî dilden eger râz anlasa	Hufteler bîdâr ider °âdet budur bang-ı cere:
4	Bû-yı zülfün gsh şimâl u geh eabâdan isterem	Neyleyem ben bî-ser ü pâ vasla yokdur deet-:
5	Gözlerin bâdâm-ı terdür saçların müşkin-° inab	Leblerün helvâ-yı rengin beñlerün ° anber-mel
6	Sânâ terk-i cândur ey dil çâre kim o dil-berün	Zülfi hâkim gamzesi cellâddur çeşmi ° anes
7	Lâmi ° inün dem-be dem hecründe ey cân-ı cihân	Ney gibi efgândur içi hatm olinca tâ nsfes

178

3 Fâ i lâ tün Fâ i lün (3 - - - / - - -)

- 1 Her nsfes zülfün hevâsı cânın eyler pür-hevss
- 2 Kârbân-ı cân u dil oldı rsh-i ° işkunda güm
- 3 Hem-dsm olmaz nâleme efgân-ı gong ü nây u ° üd
- 4 Çok degül olsun havâdârun hszâr sy gül ° izâr
- 5 Hier slinden inlsrem bağrum delindi ney gibi
- 6 Cânına dâğ urmasun mı lâlo kim bu bâğda
- 7 Lâmi ° î fikr-i lebünle düşdi dâm-ı zülfüne

Olsa tañ mı subh-vâr âhu-yı çin müşkîn-nsf
Gerçi mahmiller figânundan takınmışdur cer
Ah kim ° âlemde yokdur baña bir feryâd-res
Az olur ° cün ° şem -i bî-pervâne şehd-i bî-mekss
Sormağa dil-hastasın gelmez mi ol ° isâ-nef
Bağrı hûn bûlbûllerün güller kucar her hâr
Meyl-i sükker tûtiyi eyler giriftâr-ı kafe

179

Me fâ i lün Me fâ î lün Fa û lün (. - - - / . - - - / . - - -)

- 1 Dimezdi h^v âce ben miskine müflis
- 2 Gel isti ° dâd-ı ° irfân eyls tahsîl
- 3 Fslek işkâlini hall itmoz eşkâl
- 4 Dimâgun yubsını tertîb ider mey
- 5 Beni Meonün-sıfat Leylî saçıındur
- 6 Ruh u la ° lün tsmâşâ idelüm ko
- 7 Sabi olmasa pîr-ı tâc u hırka
- 8 Bugün ey Lâmi ° î meydân sentündür

Göreydi sözlürüm zeynü'l-mecâlis
Buçuk degmez bütün ° örfün müderris
İrürmez ° akl aña fikr-i mühendis
No hâcet vâ ° izâ artuk ratb u yâbis
İden sahrâda âhûlarla mûnis
Cilâ-yı çeşmdür seyr-i nefâyis
Olur mıydı giriftâr-ı melâbis
Piyâdendür hezârân bu'l-fovâris

180

3 Fâ i lâ tün Fâ i lün (3 - - - / - - -)

- 1 Ah idüb küyında yârün ey dil-i zâr itmo sos
- 2 Tîr-i gamzen ey kemân-ebur ° aceb nâzûk durur
- 3 La ° lüns kim diğ bilerso mey gibi kanını döke
- 4 Dil-berâ nahl-i bülendündür egerçi meyve-dâr
- 5 Vaslun ümmizin virüb sad-pâre kaldun gönlümü
- 6 Geh dutar bû-yı mahabbet gâh öter gam bûlbûli
- 7 Lâmi ° î miskîni ko kapunda döksün göz yaşın

Od ider yirüm bu dâd-ı pür-gerârün hsr nef
Dem-be dem işler derûndan vâkıf olmaz hiç
Haddüne kim sunsa el zülfün gibi başını kes
Neyleyem yekser zülâl-i hîzr imiş yok dest-
Ey sözi pür-nekr ü efeün pâre iss cânı bss
San dilüm yâkût-ı miomerdür ya bir altun ka
Hâk-i pâyünden cihân içinde budur mültemes

181

3 Fâ i lâ tün Fâ i lün (3 - - - / - - -)

- 1 Ey bentüm cânım oihânım kaçma bendon bir nefes
- 2 Bağrı yanub dem-be dem ney gibi feryâd eylosun
- 3 Vuslatundur mâye-i ° işret vücûdum mülkine
- 4 Hasretünden olmuşam gâyet za ° if ü hasta-dil
- 5 Bî-vefâlık itme gsl ° ömrüm gibi sy cevri çok

Cân revâ mîdur cüdâ olmak bedenden bir nefe
Kim cüdâlık istsye ey yâr senden bir nefes
Yoksa cân haşş eylemez hioründe tenden bir
Ey tabîb-i cân iriş kim kaldı bsnden bir ne
Lâmi ° î benden durur gsl kaçma andan bir nef

182

3 Fâ i lâ tün Fâ i lün (3 - . - -/- . -)

1 Zülfine asıldı dil yârün idüb zülfin hasves	Kesmeyüb dil-dâr ipin biçârıyı düşürdi kes
2 İtme dirdüm saña dün-gün niyâz-ı ışk ahengini	İnle ey dil ney gibi her dem çü tutmadun ne
3 Nice bûlbûl gibi feryâd itmesün âşıkclarun	Bâsitân-ı dehrdür ey gül cemâlunsuz kafes
4 Bunca sevdâlarla ey dil bu keşâkeşler nedür	Zülf-i dil-ber câna boedür ger hevâdur ger
5 Sâruban-ı çarh elinde bir katâr-ı ıskdur	Bu müselsel devr kim nâlem anâ olmuş ceres
6 Saña ey dil şem-veş rûşen didüm bir nice kez	Terk-i sersüz sohbet-i cânâne olmaz dsst-re
7 Lâmi î varun kımâr-ı ıška ser-tâ ser çürüt	Varmaga pîr-i mugâna bir külah u hırka bes

183

3 Fâ i lâ tün Fâ i lün (3 - . - -/- . -)

1 Ey dil-i nâlân dilerseñ derdüne feryâd-res	Nây gibi bağıruñ dil sineñi del tut nefes
2 Ol semenber hasretinden ger ölürsem ben garîb	Sînemün dâğındağı penbem kefen olmağa bes
3 Çekmedi destini senden kesmedi benden dilin	Aramuz lutf ile ey dil-ber rakibün birle ke
4 Bir yana zülfün çsker bir yana hattün gönlümi	Neyleyem ben zâr u bî-dil zâyî oldu mültem
5 Lâmi î kabründen itse ol güneş bir kez güzer	Haşre dek hâkünden ola nûr-ı rahmet muktebe

184

3 Fâ i lâ tün Fâ i lün (3 - . - -/- . -)

1 Ey nesîm-i eubh sensin kâsid-i müşkîn nefes	Hâlüm ol meh-rûya arz it senden oldur mülte
2 İnle didün dem-be dem yanub derûndan ney gibi	Dil-berâ ol dem bu demdür kim kabûl itdüm n
3 Rûz u şeb eylerse tañ mı tal at-ı âfâkı nûr	Şem-i ruhsârundan iy cân mihr ü mehdür muk
4 Ejder-i külfün helâk eylerdi gönlüm tıflını	Câna hattün olmaeaydı Hızr-veş feryâd-res
5 Öykünür dirler leb ü ruhsâruna bâdeyle şem	Dil-berâ dök kanını anuñ bunun başını kes
6 Gerçi çeşmün gibi bî-mârem velî kaşun gibi	Başumun üstinde yokdur hâlüm ağlar hiç kes
7 Kasr-ı çarh-âyin ü câm-ı zer-nigârı hiçe say	Lâmi î saña sikkâl u küşe-i meyhâne bes

دله فی عرف الشین

185

Mef û lû Fâ i lâ tü Me fâ i lû Fâ i lûn (- - ./- . - ./- . - - ./- . -)

1 Hâk-i rehûn ki cân gözine tütuyâyımış	Yüz bin cihâna alealar ednâ bahâyımış
2 Bilmezligile zülfünü elden çıkardum ah	Mihr üzre sâye-efken o hûd bir hümâyımış
3 Sen hüen-i âftâbına her zerre âyine	Rüyûn cihânda şem ^c -sıfat hûd-nümâyımış
4 Her demde dîdem ile dilüm gark-ı hûn ider	Cellâd-ı geçmişün işi eefk-i dimâyımış
5 Zâhid göreydi bâd-ı gınâsını zülfünün	İtdüklerin bilürdi eer-â ser hebâyımış
6 El çekmeyince oûmleden irmez vieâle cân	Dârû-yı merg derdine elhak devâyımış
7 Eşkümle tâzelense dilüm nola lâmi ^c î	Bârân gibi bu bâğa o neşv ü nemâyımış

186

4 Me fâ i lûn (4 . - . -)

1 Vücûdum mülkine urdı yine bir dil-sitân âteş	İkrâh eylesem bir kez tolarken kevn ü mekân
2 San irdi nâr-ı hicrinden duhânım revzen-i yâra	Ki bir ah eylesem gamdan olur ol dil-sitân
3 Ruhûn üstünde zülfeynün kim olmaşdur eerâ-perde	Gören dir müşk ü anberden örünmüş sâyebân
4 Meger kim leşker-i dîd-ı derûnum göklere ağıdı	Yakar i ^c lâm için burcında her şeb âsümân at
5 Diler işkunla tutuşmak bugün meydân-ı âlemdе	Bağında dîdî perçemdir yalın bir pehlûvân a
6 Nola derdüm beyân için dilüm olsa zübân-ı hâl	K'olur sûz-ı dil-şem ^c a dem-â dem tercümân a
7 Yakarsa sözlerün âb-ı revânı lâmi ^c î tañ mı	Bu bir şudur ki olmaşdur nihâdında nihân at

187

4 Me fâ i lûn (4 . - . -)

1 Çü dil şehrine urdun ey meh-i nâ-mihribân ateş	Tutar zinhâr ahumdan zemîn ü âsümân ateş
2 Meger murg-ı semenderdür ruhûn bağında ol kâkül	Âna her rûz u şeb olmuş gıdâ vü âşiyân ateş
3 İzârun alnûn ey dil-ber eevâd-ı zülf ü turransuz-Biri bir nûr-ı bî-zulmet birisi bî-duhân at	
4 Cemâlün görmedin Ahmed ne yüzdendür aceb cânâ	Bu gönülüm şehrine düşdi gözümden nâ-gehân at
5 Gönül kaddün hevâsına nola su gibi azm itee	Yanub bâlâya meyl eyler çü her yirde hemân a
6 Didüm gönülümde gizlenmez hayâl-i şem ^c -i ruhsârûn	Didi sâfî züccâc içre kaçan olur nihân ateş
7 Didüm kim lâmi ^c î yandı gamünden dostum küllî	Didi kim bir emân bilmez adûdur bî-zübân at

188

3 Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (3 - . - / - . -)

- 1 Safha-i haddünde zülfün kim girihler bağlamış Ebr-i müşkindür ki gün yüzün ser-â ser bağ
 2 Şem-i hüsnün zeyn idüb müşkin ineblerden saçun-Kâmetün nahlin aceb mevzûn u hoş-ter bağ
 3 Gök degül bu düd-ı ah pür-şerârudur benüm Kim çıkub mülk-i melekde eâye-bânlar bağla
 4 Saña iy dil bin düriş yok kü-yı dil-berden güzer-Yolunı sihrile ol zülf-i mu anber bağlama
 5 İdemez bülbul bahâr-ı hüsnünün medhin tamâm Gerçi kim evrâk-ı gülden nice defter bağla
 6 Düşmedi kaşun gibi âlemde bir nâzûk hayâl Gerçi bu ma nâ-yı mâh-ı nev mükerrer bağla
 7 Nerd-i ışkun nakşına zâr olduğum dilden budur Lu b idüb gam-hânesinde dehr-i şeşder bağla
 8 Gamzesi cellâdı hoş öldürmege iy Lâmi i Gönlini ol zülf ile saña mukarrer bağlamış

189

3 Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (3 - . - / - . -)

- 1 Zülfüne teshîr-i cân itmek ezelden hüyümüş Bir kıl ile bin dili bağlar aceb câzûyımı
 2 Bunca demdür zülf-i müşkinün hevâsın eylerem Ben garîbün hûd dem-â dem gönlin alan buyur
 3 Dün hayâl-i vasl iderken ah önünden ol sanem Ömr gibi geldi geçdi eonra bildüm oyımış
 4 Bilmezidüm neydüğün bu nâlenün ey andelîb Rûz u şeb vaef itdüğün hûd ol gül-i hûd-rûy
 5 Çâret-i bâğ itdi dir ol çeşmi kâfir hışm ider Ey müselmânlar günâhum iki şeftaluyımış
 6 Bağlamışsın çeşmünü didüm didi kim çâresüz Âlemi kırdı geçürdi bir delûkanluyımış
 7 Dün gice şol denlü feryâd eyledüm ey Lâmi i Nâlemün zevk u safâeından o dil-ber uyumış

190

4 Me fâ i lûn (4 . . . -)

- 1 Cemâlün ravzası reyhân-ı hattünden sebze-zâr olmaş-Cünün-ı ışkum arturdu meger evvel bahâr
 2 Nigârâ muhaf-ı hüsnün hatün perkârı devrinde Mücelled hatmedür zirâ ki âyet ber-kenâr
 3 Egerçi meecid-i hüsnün yaraşur sâde eultâni Nola âhir zamândur bu kamu nakş u nigâr c
 4 Köyünmiş nâr-ı hicründen dil-i uşşâkdur çün mûr Yunarlar âb-ı rahmetde kıyâmet âşikâr ol
 5 Cemâlün Yûsufın tartar berâber müşke Mısr içre Züleyhâdur meger ol hat harîdâr-ı nigâr o
 6 Ruhun gülzârının eahnın diler kim eyliye ser-sebz San ol hat tohm-ı reyhândur benefşeden ni
 7 Ya benzer Lâmi i zülfi çekübdür hüsnine perde Ki diller ol sebebdendür tolanub anda zâr

191

Mef ü lû Fâ i lâ tû Me fâ i lû Fâ i lûn (- - . / - . - . / - - . / - . -)

- 1 Tîğin çeküb cihânı şu ber k'ider tıraş Hüsnine mihr ü mâh ne tañ indürüree baş
 2 Âhen-i diliken ustura yüz dönderür mi gör Bin kez tokunsa başına ışkı yolında taş
 3 Mikrâz elinde sanki Alî Zü'l-fikârıdur Kırdı cihân hevârioın ol şâh idüb eavaş
 4 Od yakdı tîgi her ser-i müyümde şem vâş Çıkub depemden itdi çü düd-ı dilümü fâş
 5 Yanınca ealınan kayışun biriein tutub Geh geh çalaydı ol perî tîğini bânâ kâş
 6 Tîgün gibi baş egmez iken çarha degme kez Bükdi bilümü oebrile bugün şol iki kaş
 7 Uşşâk içinde gün gibi eerdâr-ı dehr olur Her kimi kılssa Lâmi i ol meh-likâ tıraş

192

Mef û lû Fâ i lâ tû Me fâ î lû Fâ i lûn (- - ./- . - ./- . - - ./- . -)

1 Ferhâda kim duhân-ı dili şeb külâh imiş	Kûh-ı belâda başına bir pâdişâh imiş
2 Her sufle anda bir osm ü her bir sıfâl câm	Meyhâne kûşssi ne ulu bârgâh imiş
3 Çarhı boyadı gün yüzünü kapladı tamâm	YâRab gamun dühânı ne ebr-i siyâh imiş
4 Ser-müzenî çıkar yûri terk eyls efseri	Kim ^o âşık bu derd-i ser ol kayd-ı râh imiş
5 Âyine-i felsekde ki ^o aks-i ruhun durur	Nâmı o yirde gâyeti hursîd u mâh imiş
6 Ahum ki kadd ü zülfüne psyvend ider müdâm	Ğamdan penâh içün bânâ zıll-ı ilâh imiş
7 ^o Uşşâkı saymaz ademe zâhid satar özin	Benzer o har yanında mahabbet günâh imiş
8 ^o Älemde halka neydüğünü bildürem diyü	Dil-hasta Lâmi ^o inün işi âh u vâh imiş

193

3 Fe i lâ tûn Fe i lûn (3 . . - - ./- . -)

1 Dehenün sırrını fehm itmege imkân yogımiş	Râz-ı gaybîdür âna vâkıf olur cân yogımiş
2 Ah bir bûseye bin cân diler ol dil-berümüz	Hûblar kâidesinde meger ihsân yogımiş
3 Dişeli derd-i ser-i zülfüne sevdâ-zede dil	Bildi ^o işkun gibi râh-ı gama pâyân yogımiş
4 Rahm kılmaz saçı küfrine giriftâr olana	Dil-i zâhidde moger zerrece imân yogımiş
5 Geh yakar bağrumı la ^o li geh urur gamzesi tîğ	Virmedin derd ile cân vaslına dermân yogımiş
6 Her perî çehreye bir ehremen olmuş hem-dem	Bağ-ı ^o Älemde dikenüz gül-i handân yogımiş
7 İrmedi yârs elüm oldum ayaklarda zelîl	Lâmi ^o î dünyâda bir merd-i perî-h ^v ân yogımiş

194

3 Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (3 - . - - ./- . -)

1 Bir cuvânun yine la ^o linden derûnum kıldı cûş	Kandadur sâkî haber vir kû-yı pir-i mey-furt
2 Çeşm ü ebrû-yı nigârün fitnesinden rûz u şeb	Ah kim bânâ hayâl u h ^v âb olubdur sabr u hûş
3 Gül gibi pâyinde hârin ol sek-i kûyun görüb	Her müjem bir süzen oldu anı ihrâc içün uş
4 Dilde la ^o l-i âteşin olub gözümnden tâb urur	Eylesem ger hûn u ger mey leblerün yâdına nû
5 Ah kim sünbül saçun bir câme biçdi boynuma	Yakalar çâk eyleyüb gül gibi oldum hırka-püş
6 Nâlem eyler ergânun ta ^o limini kudsîlere	Künbed-i eflâki gülbaşgümdür iden pür-hurûş
7 Lâmi ^o î çark-ı günâh olsañ ser-â pâ itmeye's	Mağfiret ^o âsilerün hakkındadır didi eürûş

195

3 Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (3 - . - - ./- . -)

1 Ah kim çeşmine o dil-ber karalar bağlamış	Mi ^o cer-i şebden felsek san mihre çenber bağla
2 Hay müselmânlar meded dil-hastadur dermân idün	Çeşmini kanlu diyü ol mest-i kâfir bağlamış
3 Gör ne nâzûk eerv-i kaddür ol gül-i eîmîn-beden	Müşk-i terden lâle-i hûnîne zîver bağlamış
4 Süret-i hâlüm durur âyînesinde ol mehün	Bakduğınca sanuram dil-ber karalar bağlamış
5 Göz karardub kıldı halkı şimdi hoş görmezlenür	^o Älemün sihriyle çeşmin ol fücün-ger bağlamış
6 Od bırakmış cânına ^o uşşâkının ol şem ^o -i hüsn	Kim melsk mülkin duhân-ı gam ser-â esr bağla
7 İncinübdür dîd-ı ahundan meger kim Lâmi ^o î	Anun içün nâzenin çeşmin o dil-ber bağlamış

196

Fe i lâ tün Me fâ i lün Fe i lün (. . - - / . - . - / . . -)

1	Bir yire çatub ittifâkla baş	Tanışık mı iderler ol iki kaş
2	Ağdı topı güneş gibi çarha	Her gönül kim kapunda oynadı baş
3	Gönlüne katı gelmesün cânâ	Oldı yaş dökdüğümce bağrın taş
4	Ağlasam tañ mı tal ^c atün göricek	Şemse bakınca gözler olur yaş
5	Seyr kıleaydı ruhların rengin	San ^c atından yunıdiel nakkâş
6	Dün ne zahm urdı cânâ şemsîrün	Ki bugün sînem oldı toptolu baş
7	Lâmi ^c înün cihâna subh gibi	Zerd-i ruheârı mihrin eyledi fâş

دله فی حرف الصاد

197

3 Fe i lâ tün Fe i lün (3 . v - - / . . -)

1	Sâlhâ gerçi gamun bahrına oldum gâvvâş	Şükr kim girdi ele ^c ışk gibi gevher-i hâş
2	Mihrün ey cân nice âteşdürür iksîr-sıfat	Bota-i gamda eritdi dili mânend-i raşâş
3	Hâk-i Mecnûna güzêr itdi meger eahrâda	Gird-bâd oldı hevâ-yı eserinden rakkâş
4	Ber- ^c taraf kıldı du ^c âm okı rakîbün şerrin	İşidenler didiler ey kaşı yâ hayr-ı halâş
5	Ne diler dil leb-i cânâneden öldüm diyü ben	Yazmamışdur fukahâ ^c ışk katline kısâş
6	Dil ü cân pâyüne zülfün gibi urdı serv-rûy	Gerek ey cân yüzini yirlere baş u gerek aş
7	İremez Lâmi ^c î kadrine kapun itlerinin	^c Âmi-yi düne virilmez geref-i sadr-ı havâş

198

3 Fâ i lâ tün Fâ i lün (3 - . - - / - . -)

1	Bend-i zülfinden nigârün ummasun diller halâş	Bulmaz ejder pençesinden binde bir server
2	Tutmuş idi eşk kanlu gibi çeşmüm dâmenin	El yuyub tîğinden anun itdüm ey cân ter ha
3	Çank-ı deryâ-yı gam itdi geldi hattun gönlümi	Dâyima gerçi garîki Hızır ider dirler halâş
4	Cân u dil zülf ü zenehdânunsuz olmaz pür-hużûr	Bend ü zindândan egerçi her esîr ister hal
5	Kasd-i eşk ü çehrem itmiş iken rakîbün virdi cân	K'itdi düşmen devletünde oldı sîm ü zer ha
6	Zülfi sevdâeından el çekmezsin ey dil dil-berün	^c Âkibet bir gün seni ber-dâr idüb eyler ha
7	^c Akl u cân u dil serâpâ yolına yârün fidâ	Şâhumuz sağ olsun olmazsa ne gam leşker ha
8	Hânümâni oynadub dil gibi zülfün yolına	Bir siyeh çul ^c âşîka besdür tek olsun ser
9	Lâmi ^c î dünyâ sarâyından sanâ yokdur sürûr	Gamdan olur mı cihân içinde ^c âşıklar halâş

199

Me fâ i lûn Fe i lâ tûn Me fâ i lûn Fe i lûn (. - . - / . - - / . - - / . - -)

- 1 Çeküb yanına sağun dilleri ki eyledi hâs
- 2 Neden ki zülf ü gamun müsterek tasarruf ider
- 3 Lebine râz diyüb girdi kanuma bâde
- 4 Ne bezm kurdı cihân içre tal^catun ki ana
- 5 Füsûn okur dile zülfün yanına hatt-ı lebün
- 6 Kenezlügile safâ gevherin getirmez ele
- 7 Buyur^catâyı lebünden ki Lâmi^cî benden

Diler ki oümleyi bir yirden ide anda halâs
 Çün oldu kişver-i dil^c ışk şehriyârına hâs
 Elüme kanlumu vir sâkî *الجرع قضا*
 Kamer nedîm ü güneş sâkî zühredür rakkâs
 Şekerler üzre yazar müşk ü anber ile havâs
 Gamun muhîtime her dil ki olmaya gavvâs
 Hemîşe fâtiha-h^vândur kapunda bi'l-ihlâs

200

3 Fe i lâ tûn Fe i lûn (3 . - - / . - -)

- 1 Mihnet-i^c ışkunı virdi baña kassâm-ı hısas
- 2 Nola sen seng-i dili şevkile çeksem kucaga
- 3 Kanda benzer yüzün vü alnuña ayile güneş
- 4 Bu kadar kadr rakîb-i sege kapunda neden
- 5 Lâmi^cî kılloa sağı itse işâret dil ü cân

Kime^c ıyş ile sürûr ü kime derdile gusas
 Yaraşur bâtem-i zerrine şehâ kıymeti fas
 Biri ateş gibi zerd ü biri gül gibi baras
 Yoksa gökden â melek yüzlü perfî indi mi nas
 Zü'l-fikârımı bu dem âhumun eylerdi makas

201

3 Fe i lâ tûn Fe i lûn (3 . - - / . - -)

- 1 Cân olur dem-be dem ol la^cl-i şeker-bâra harîs
- 2 Âşinâ yüz tatalum haddün ile fâyide ne
- 3 Bu kapudan beni tenhâ neyiştün dūr ide çarh
- 4 Anun için yağımı sîm ü yüzüm zer kıldum
- 5 Cân virüb derd ü gamun satun alur^c âşıklar
- 6 Dil ü cân kulluğun itmek dilese nola k'olur
- 7 Yaksa cân u dilünü Lâmi^cî incinme rakîb

Me-yi gül-rengi nitekim dil mey-h^vâra harîs
 Düşse deryâya susuz cân vire bî-çâre harîs
 Âlem içre yalunuz ben degülem yâra harîs
 Anladum ol sanemi dirhem ü dînâra harîs
 H^vâceler olsa nola assılu bâzâra harîs
 Her gedâ bende giy-i şâh-ı cihân-dâra harîs
 Bed-sirişt olan olur^c âlemi âzâra harîs

202

3 Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (3 - . - - / - . -)

- 1 Cân dilermiş ol sanem pâyün dilâ merdâne bas
- 2 Sâlik isen râh-ı^c ışk iki kademdür ey gönül
- 3 Öyküntürmiş yüzüne gül lâle renk haddüne
- 4 Hâne-i hammâra cem^c olmuş bugün gül yüzlüler
- 5 Ey kalem yazmak dilersen vâsf-ı zülf ü hattını
- 6 Eyler isen ey hezâr ol gonca-leb bezmin murâd
- 7 Lâmi^cî pergâr-ı çarhun gerdişinden sana ne

Terk-i ser kıl evvel andan sonra bu meydâna
 Menzil aldun birini dünyâya birin cânâ bas
 Bağrına dâğ ur bunun anun yüzünü kana bas
 Gel gönül şûridelik devrânıdur meyhâne bas
 Pay idilb başun bu yolda sünbül ü reyhâna bas
 Her nefes mühr-i sükûtı gül gibi efgâna bas
 Sen sekkâtün g'zle pâyün merkez-i devrâna bas

203

3 Fe i lâ tün Fe i lün (3 . . - - / . . -)

1 Bûse-i la ^c lüne bin cân virem olmaya ^c ivaż	Câna cân olmadur ancak dil-i ^c âşıkda garaż
2 Cümleden geç yûri cânân ışigin bekle gönül	Mülk-i dünyâ olamaz hâk-i der-i yâra ^c ivaż
3 Ebedî dünyâda sıhhat yüzini görmeyeyim	Ey tabîb-i dil ü cân ^c ışık ise ^c âlemde maraî
4 ^c Ayn-ı ^c irfânla bak cevher-i bâkidür ^c ışık	^c Işkıdan gayri ne kim var ise fâni vü ^c araż
5 Nola hatm olsa bugün lâmi ^c î nâmiyle ^c ışık	Ey hüsn defterine tal ^c atı sermâye ^c ivaż

204

3 Fe i lâ tün Fe i lün (3 . . - - / . . -)

1 Cân tapundan dilemez bu dil-i nâlâna ^c ivaż	^c Âdet olmadı bilür âteş-i sûzâna ^c ivaż
2 Ne içün bahr-ı gamun yağumı salmaz gözine	Ebkem-i şer ^c tutar katreyi ^c ummâna ^c ivaż
3 Lebün eksük komadı sögmede ben hasta dile	Virsem olmaya bütün ^c âlemi sen cânâ ^c ivaż
4 Besledüm hün-i ciger birle sirışküm şeb u rûz	Su koyar ocağuma şimdi ol ihsâna ^c ivaż
5 Leb-i cânâna rakîbi dir imiş dil virdüm	Hiç ola mı kara taş la ^c l-i bedahşâna ^c ivaż
6 Saña râm olmadı yâ gibi gel ey dil bâri	Tîrini bağruna bas ol kad-i cânâna ^c ivaż
7 Lâmi ^c î başına destine alub geldüğü bu	Ayağın toprağına vire fakîrâne ^c ivaż

205

3 Fâ i lâ tün Fâ i lün (3 . . - - / . . -)

1 La ^c l-i dil-berden murâd almak durur cânndan garaż	Tatlu dirlikdür cihânda ^c ışık-i cânândan g
2 Eylemez assı döğüb sögmek rakîbi ey habîb	Ol iti ıslahsa ger bunoa ihsândan garaż
3 Kûyuna yüz sürmegiçün belâlar çekdügüm	Ka ^c be-i maksûda irmekdür beyâbândan garaż
4 Yağdurub cevri okların pür-zahm kıldı bağrumı	Lâle vü güldür çemen mülkinde bârândan gâ
5 Ey gözüm merdümlik it var yâra ağla hâlümü	Di ki ey nûr-ı basar ihsândur insândan gâ
6 Ol gülün güşına girmez çünki ey dil bûlbûli	Ney gibi bilsem nedür bu âh u efgândan gâ
7 Câm-ı ^c ışıkundan murâd-ı dil saçun sevdâsıdur	Hıżra ^c ömr uzunluğıdur âb-ı hayvândan gar
8 Pertev-i mihirün safâsından düşer dil bâdeye	Nûr-ı ^c âlem-tâbdur hurşîd-i rahşândan gar
9 Bî-sebeb virmez lebümçün cân dimişsin lâmi ^c î	Câna cân olmadur ey cân-ı oihân andan gâ

206

3 Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (3 - . - - / - . -)

1	Ba ^{na} ey dil derd-i cânân bee durur cân ^{dan} °iva ^z	Zülf ⁱⁿ ün küfri yiter °uşşâka imâ ^{ndan} °iva ^z
2	Nâve ^{kün} kim dil yirine menzil itmişdür beni	Ger virem bi ⁿ cân â ^{na} olmaz ol ihsâ ^{ndan} °i
3	La ^l i cânân meclisinde nûş-i hı ^{zr} ı an ^{ma} nuz	Âb-ı hayvân kanda olur çeş ^{me} -i cân ^{dan} °iva ^z
4	Tut boğazum, ey eoel ol dahi hat ^m olsun tamâm	Bir enîn kal ^m ış durur oismimde efgâ ^{ndan} °i
5	Acı dil virür lebün a nd ukca ol şeh ^d ü şeker	Cân-ı şîrî ^{nüm} nieâr idem meger andan °iva ^z
6	Bilmedüm kadrin bahâr-i ömrümün irdi hazân	Ah kim hâr u has oldu verd ü rey ^{hâ} ndan °iv
7	Kadd ü rûy u zülf ü hâlinün hayâli bâ ^{na} bes	Lâmi °î Sidrey ^{le} °adn u hûr u gilmâ ^{ndan} °iv

207

Me^f ü lû Me fâ i lû Me fâ i lû Fa ü lûn (- - ./. - - ./. - - ./. - -)

1	Âb içre ne rûşen görinür ol hat-ı °ârız	Kim gördi ki bu resme ola âyine °ârız
2	Âbı görinür hattı cemâli verakında	Olduğı için safha-i ruheârına °ârız
3	Her subh güneş yüzine âb urmagın ol mâh	Her dem gözümün yaşı olur âba mu °ârız
4	Âbun teni her dem nola pür-âb ile olsa	Ol °ârız ucındandur âna bunca °avârız
5	Evrâk-ı güle müşk ü gülâb ile çeküb hat	Nesh itdi İrem nüshasına bu hat-ı °ârız
6	Bir zerrace ahum şererin ietemez ol yâr	Bahr olsa gözüm yaşına olmaz müte °ârız
7	Dil hasta yatur Lâmi °î derdünle bucakda	Çeşmün gibi ey cân anı eanma mütemâriz

وله في حرف الطاء

208

3 Fe i lâ tün Fe i lün (3 . . - - / . . -)

1 Ey ikâmet fikrin iden bir konakdur bu rebât	İnbisât-ı çarha mağrûr olma tur divşür bisât
2 ^C İşk gibi nefis ü şeytândan saña olmaz hisâr	Bu yolun kuttâ ^C ı çokdur lâzimidür ihtiyât
3 İhtiyâr-ı ^C uzlet it âlemde istersên huzûr	Tâc-ı ^C izzetdür ser-i sâlikde terk-i ihtilât
4 Hüzn ü gamdur bu yolun sermâyesi ey ehl-i dil	Bu belâ-dârında kılma fikr-i bünyâd-ı neşât
5 Tut sırât-ı müstakîm-i ^C ışkı sapma k'ey sakın	Çak seni ser-menzil-i dil-dâra iltür bu sırât
6 Olmasun mı cân u dil her lahza gâmdan münkabız	Çarh ider teshîrünçün günde yüz bin inbisât
7 Nefydür ^C âlemde isbâtun tarîki Lâmi ^C î	Mâsivâdan çün üzöldün Hakka kaldun irtibât

209

Mef ü lü Fâ i lâ tü Me fâ î lü Fâ i lün (- - . / - . - . / . - - . / - . -)

1 Haddünde ter göründüğü ol müşk-bâr hat	Budur ki şem ^O a karşı gelür âbdâr hat
2 Reyhân-ı hatûn ki nüsha-i yâkutı nesh ider	Çekdi rikâ ^C -ı hüsnüne ^O anber-gubâr hat
3 Rengîn varaklar üstine çoğ itdiler rakam	Bu resme kimse yazmadı bir şive-kâr hat
4 Devr-i kamerde fitneler eylerse vechi-vâr	Zülfün misâli buldı yüz ol fitne-bâr hat
5 Yaşum yüzümde surh ile oedveller eyledi	Hüsnün beyâzını ideli pür-nigâr hat
6 Zülfün kalem mi kesdün idi kim bu vech ile	Levh-i ruhunda düşdi latif ey nigâr hat
7 ^C Aşıkların hezâr oefâyile katl için	Ey Lami ^O î getürdi gör ol gül izâr hat

210

Mef ü lü Fâ i lâ tü Me fâ î lü Fâ i lün (- - . / - . - . / . - - . / - . -)

1 Sâkî dilümde var heves-i ^C işret ü neşât	Meyhâne ^C azmin eyledi cân ^{الحدائق}
2 Evvel refîk sonra tarîk oldu kâr-ı ^C ışk	Yol korhulu olunca kılur ^C âkıl ihtiyât
3 Biz mest ü lâübâli vü rind ü kalenderüz	Ey şeyh-i pâk-nâm bizümle itme ihtilât
4 Bin câna hâk-i pâynı iy dîde kuhl-vâr	Erzân idi inez ele girseydi bir kırat
5 Fikr-i meyân-ı yârda dikkat kıl ey gönül	Bârik bin gök kişi çün incedür sırât
6 Dil goncasını râz-ı lebi kıldı münkabız	Gül gibi handeyile dönüb virdi inbisât
7 Hüsnî bahârın medhin ider ^C andelîb-i mest	Hengâms-i çemende açub gül gibi bisât
3 Gördükce rû-yı yârı gönülden gider gam	Vakt-ı bahâr irişdi gsrek Lâmi ^C î neşât

وله في مرز الفطاة

211

4 Me fâ î lûn (14 . - - -)

- 1 Gönül çün ı̇şk rehberidür niçün olur hatar melhûz Fenâ ehline olur mı cihânda cân u eer melh
2 Bu dâr-ı mihnet-âbâdun çü bildün râhatın ey dil İkâmet niyyetin terk it çü dün-gündür eefe
3 Cihân halkına ey kâmil ı̇ acob bileem ne şatarsın Yanında ehl-i dünyânun degül faıl u hüner
4 Rakîb-i seng-dil her dem benüm fikrümdeür dirler Bana olmadı olmaeun ebed ol bed-güher melh
5 Hayâl u fikr-i cân u dil meyânunda dehânundur Gör ol bî-ı̇ akl u bî-râye dem-â demdür nele
6 Gamun zehrini nûş-ı cân bilen ı̇ uşşâk yanında Olur mı ey lebi şîrîn ebed şehd ü şeker me
7 Ne denlû Lâmi ı̇ benden fakîr ü teng-deet ise Murâdı hâk-i pâyündür degüldür eîm ü zer m

212

Mef û lû Me fâ î lûn Mef û lû Me fâ î lûn (- - ./. - - -/ - - ./. - - -)

- 1 Almaz lebi câminsuz dil çeşme-i cândan haz Bulmaz ruhi bâğinsuz cân ı̇ lys-ı cihândan ha
2 Çün geçdi gam eyyâmı sâkî berü eun oâmı Bir dem alalun bâri bu devr-i zamândan haz
3 Derd ü gam-ı zülfünle göz yaşı gelür şîrîn Sevdâ-zededür eyler dil âb-ı revândan haz
4 Kıl nağmesin âbun gûş it bâde-i eâfî nûş Rağmine bu devrün al ı̇ ömr-i güzerândan haz
5 Benzer ki gamun dilde ciemündeki cânumdur Kim eylemezem bî-gam bir lahza bu cândan haz
6 Ağzuma eunub la ı̇ lûn ko virstün acı diller Her dem dil ü cân eyler eun şehd-zebândan ha
7 Câm-ı gam-ı cânânun ı̇ ı̇şk ehli bilür zevkın Almazsa ne gam zâhid ey Lâmi ı̇ andan haz

213

4 Me fâ î lûn (4 . - - -)

- 1 ı̇ Acob mi olsa ı̇ âşıklar garâb-ı nâbdan mahzûz Ki yanmış sîneler her dem olur oûllâbdan ma
2 Görüb kef geçmek ister dil leb-i cân-bahş-ı cânân-Hemîn şol tıfla benzer kim olubdur h ı̇ âbdan
3 Safâlar hâsıl eyler cân gülistân gibi haddündon Olur dil-teşneler her dem cihânda âbdan mahz
4 Hayât-ı cāvizân bulsam gamundan her nefes tañ mı Olur câna semender âteş-i pür-tâbdan mahzûz
5 Arada yogise şeytânlığı kâfir rakîbün ger Nedendür bileem ol dil-ber degül ahibâbdan me
6 Düşüb güler gönül ol çeşm-i hûn-rîz üetine her dem-Meger şol kusefendem ben k'olur kassâbdan n
7 Yiridür Lâmi ı̇ olsañ esîri zülfi kaydınun Ki ı̇tlâkı koyub olduñ bugün eebâbdan mahzûz

وله في حرف العين

214

Me fâ î lün Fe i lâ tün Me fâ î lün Fe i lün (. - - - / . - - - / . - - - / . - -)

1 Tecellî itse bânâ bir kez ol cemâl-i bedî ^o	Bu erba ^o inde göreydüm hezâr fasl-ı rabî ^o
2 Hayâl-i murgî nice ire tâk-ı ebrûnâ	Kazâ mühendisi kalmış felekden anı refî ^o
3 Harîm-i hüsnüne zehrem mi var ki bakabilem	Bu tîğlarla iderken o gamzeler takrî ^o
4 Cemâl-i ışkâ nice zâhid eyler inkârı	Kitâb-ı hüsnüne lâ-reyb iken şshâ tevkî ^o
5 Kazâya kâvil isen ko su'âli ^o uşşâka	Cevâbun oldu tamâm itme vâ ızâ taedî ^o
6 Cefâ-yı yârı ser-â ser vefâ bilür her dem	Cihânda ışkâ şu kim cân u dildsn oldu mutî ^o
7 Gel itme Lâmi ^o iyâ nakd-i vakt-i fureatı fevt	Bu hâl ü kâli kamu ışkâ ide gör tevzî ^o

215

3 Fâ i lâ tün Fâ i lün (3 - . - - / - . -)

1 Ol kamer ruhsâr kim mihrindeyür pervâne şem ^o	Bir tecellî kılrsa her bir küşedsn biñ yana ş
2 Mihr ü meh-veş nice biñ prsvâne olsa tañ mîdur	Olıcak bu bezm içinde tal ^o at-ı cânâne şem ^o
3 Mum idem sengin dilin yârün diyüb şeb tâ eher	Sergüzeştümden okur efsûn ile şfsâne şem ^o
4 Nice âh idem önünde ey meh-i hargeh-nişin	Olmaz sen mâh-ı âlem-tâb ils hem-hâne şem ^o
5 Hasretinden la ^o lünün taldı surâhi bağı hün	Şevk-ı ruhsârınla şark oldu ser-â pâ kana şei
6 Bir ayağ üzre dikilüb hizmetünde giceler	Mâh-veş zerden urundı efser şâhâne şem ^o
7 Sohbet-i yâr istesen her şeb dılün yak Lâmi ^o î	Gerçi kimlâzım degül bezm-i meh-i devrâna ş

216

3 Fâ i lâ tün Fâ i lün (3 - . - - / - . -)

1 İtmezem bir zerre mihr ol mâh-sîmâdan tama ^o	Kesmezem amma bu zülf-i anber-âsâdan tama ^o
2 Günde biñ kez öldürüreen umaram la ^o lün yine	Âşık-ı şûrîde kesmez cân-ı şahbâdan tama ^o
3 Zülfünün zincirini tavk itmek ister cânâ dil	Çok degüldür bu kadar ol ehl-i sevdâdan tama ^o
4 Derd-i eerdür bî-devâ uşşâka pendün kee sözün	Ey salâh ü hûşîden ser-meet ü şeydâdan tama ^o
5 Her nefes biñ kez güler ashâb-ı fażlun yüzine	Ey gönül her giz mürüvvat itme dünyâdan tama ^o
6 Dâr-ı dünyâ içre mansûrûn bilen dâr olduğın	Hüsrevâ kesmez mi dahi mülk-i Dârâdan tama ^o
7 Lâmi ^o î dün-gün kapun bekler eeni bir görmege	Kesmez erbâb-ı cihân nûr-ı tecellîdan tama ^o

217

3 Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (3 - . - - / - . -)

1 Ey ruhun mihrine mâh-âsâ ebed pervâne şem ^c	Tan degüldür âteş-i ışkūnla her dem yana şer
2 Sûz-ı ışkūn birle her mecma ^c da da ^c vâsın koeun	Tutuşalum bir nefee gelsün berü meydâna şem ^c
3 Dün gice fikr-i ruhun eylerdüm ey gün yüzlü mâh	Gördüm encüm-veş pür olmuş ser-be ser kâşâne
4 Almış iken dūd-ı eevdâ-yı şeb-i zülfün dilin	Olsa yanub yakılab her dem ne tan divâne şem ^c
5 Subh-ı rûyun pertevin bir dem temâşâ eyledi	Yakuban mihrünle dil geldi gamünden cânâ şem ^c
6 Çeşm-i hûn-efşânımı ya seyr idübdür bir nefes	Bana dilden yanub eşkinden boyandı kana şem ^c
7 Ser-be eer cisminde işlerken fetil-i derd ü gam	Bezm için şeb tâ şehir pâyin basar merdâne şer
8 Ol meh-i hırgeh-nişin şevkına cânımla nola	Olsa fânus-ı dil içre Lâmi ^c i hem-hâne şem ^c

218

3 Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (3 - . - - / - . -)

1 Eyledüm ^c azm-i sefer ben zâr u nâlân elvedâ ^c	Gönlümü kûyunda kodum gitdim ey cân elvedâ ^c
2 Kârbân-ı akl u cân bağladı mahmil gitmege	Dil ceres-mânend ider feryâd u efgân elvedâ ^c
3 Nâfe gibi bir deriye sarılab itdüm sefer	Hâme-veş zülfün ucından ağlayub kan elvedâ ^c
4 Gösterür ışkūn nevâsı bana ^c uşşâk içre ah	Gâh âheng-i Hicâz u geh Sıfâhân elvedâ ^c
5 Çarh-ı zâlim gün yüzünden devr ider bin zûlm ile	Zerre-vâr âhir beni ey mâh-ı devrân olvedâ ^c
6 Yüz urub ilden ile âvâre olub yel gibi	Sen esen kal gitdüm ey zülfi perîşân elvedâ ^c
7 Lâmi ^c i hiorân elinden kılma ney gibi fiğân	Böyledür gün ^c âdet-i gerdün-ı gerdân elvedâ ^c

219

3 Fe i lâ tûn Fe i lûn (3 . . - - / . . -)

1 Dil ü cân itse nola ol ruh-ı zîbâya tama ^c	İtmez olur mı ^c aceb nûr-ı tecellâya tama ^c
2 Hâk-i pâyün var iken her ne kadr olsa fakîr	Aşık itmez â begüm götüri dünyâya tama ^c
3 Gice gündüz dilüm ümmîz-i visâlünde yeler	Bir gedâdur ki ider milket-i Dârâyâ tama ^c
4 Nice cân virmeyeyim halvet-i dünyâya müdâm	Her kişi cândan ider sohbet-i tenhâyâ tama ^c
5 Cenneti anma bugün yâr ışığı bana ^c bee	Zâhidâ eylemezem devlet-i ferdâyâ tama ^c
6 Çeşm-i gâret-gerüne nice harâmî dimeyem	Eyler iken dil ü cân mülkini yağmaya tama ^c
7 Ne ^c aceb Lâmi ^c i cân virse lebûn câmı için	Rind-i âlemdür ider bâde-i eahbâyâ tama ^c

220

3 Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (3 - . - - / - . -)

1 Dem-be dem zülf ü gamun cân üzre iderler nizâ ^c	Bu cedel bulmaz gibi tîğ ecelsüz inkitâ ^c
2 Azm-i meydân eyleyüb çevgân-ı zülfün al ele	Eyledüm bir turfa nâzûk kû-yı dilden ihtirâ ^c
3 Eşk-i surhum rû-yı zerdüm ışk-ı zârın fâş ider	Hoş dimişler كل سر جاوز الالين ساعة
4 Serv-i kaddün medh idor kumrı meger kim bâğda	Kim çen'ir eyler çemen şahında dest-efşân sem
5 Yarım ağız bir eözünden dil bulur bin hazz-ı cân	Buldu gıvâ keşf içinde râz-ı gayba ittılâ ^c
6 Fasl-ı gülde ^c âşıka meyhânedendür feth-i bâb	Ey refîk tevte yâhû ey dem-i zühd elvedâ ^c
7 Lâmi ^c inün hâli rûşen olmağ için tapuna	Eksük olmaz ravzenünde her dem şhundan şu ^c â ^c

221

Me fâ i lün Fâ i lâ tün Me fâ i lün Fe i lün (. - - - / - . - - / . - - - / . -)

- 1 Bu âhdur ruhi seyrine ey gönül mâni^c
- 2 Cemâlün içre sağun minber ü kağun mihrâb
- 3 Firâkun âteşidür dilde key harâretler
- 4 Cevâb-ı şâfi cenâbından oldu derdûme merg
- 5 Beni görince çevürdi bugün yüzün ol mâh

- Günün dününden anuğun karardı fi'l-vâki^c
 Cihânda eun^c-ı Hudâyı bu hüendür oâmi^c
 Lebün şarâbıdur ancak bu illeti dâfi^c
 Tabîb-i hâzîkun emri marîzadur nâfi^c
 Mûsâ id olmadı ey Lâmi^c i sanâ tâli^c

وله في قمره الغنى

222

Me fâ i lün Fe i lâ tün Me fâ i lün Fe i lün (. - - - / . - - - / . - - - / . -)

- 1 Bu dünkü seyrün içün mâh uyardı gökde çerâğ
- 2 Abîr ü anber ü müşk idi çün gubâr-ı rehûn
- 3 Göründi gülşen-i cennet nücûm-veş bî-fer
- 4 Ne sâhm-i izz u şerefdür ki ^{نقاب توبه}
- 5 Çü geno-i hâne-i esrâr-ı gayba irdi dilün
- 6 Belâgat ile dönüb bu bülûğun etvârın
- 7 Şefâatün suyından eger ola Lâmi^c i sırâb

- Burâkun izleri urdı nücûm bağına dâğ
 Felekler içre melekler mu^cattar itdi dımâğ
 Çün oldu nergie-i şehlân sürmesi ^{نار}
 Mieâl-i berk geçüb kaydün olmadı bir bâğ
 Açıldı cânunâ bir demde sad-hezârân bâğ
 Tutub eahâbsne yüz bir bir eyledün iblâğ
 Gül ide nâr-ı cehîmi bu bir avuç toprağ

223

3 Fâ i lâ tün Fâ i lün (3 - . - - / - . -)

- 1 Devlet-i ıskûnda oldu sînemün meydânı bâğ
- 2 Tîr-i pertâbun hevâeından dîker âhum odı
- 3 Abhari ol çeşm-i şehlâ itdi mu^ctelül-uyûn
- 4 Yûr hattı geldügin gördi giderdi zülfini
- 5 Meş^cal-i encûm söyünmez giceler tâ subh-dem
- 6 Hoş tena^{cc}um iderüz ıskûnda dün-gün h^vâce-vâr
- 7 Küştî-gîr-i gam elinde çün zebunsın Lâmi^c i

- Servleridür tîrler güller durur her tâze dâğ
 Şahn-ı dilde dîd-ı gam üstünü üzre bir kabâğ
 Süseni bu zülf-i müşkîn kıldı muhtsillü'd-dimâ
 Hoş degül tâtîlere ser-halka olmak didi zâğ
 Benzer âhum şu^clesinden her biri yakar çerâğ
 Derd ü gam^cıyş u eafâ cıvr ü cefâdur bâl u t
 Bu giriftün ger halâsın ister ieen tut ayâğ

224

3 Fâ i lâ tün Fâ i lün (3 - . - - / - . -)

- 1 İdeli devrân beni sen mâh-psykerdsn irâğ
- 2 Zülfünün küfri dem-â dem gâret-i îmân ider
- 3 Hoş dsgüldür sanâ ey mâhum rakîb olmak karîb
- 4 Gövleyüb dîvâne gibi dil düşer ruhsârûna
- 5 Gamzesinden olsa bîn cânun biri olmaz halâs
- 6 Pâyüne düşdüm ki bağum çarha ire gün gibi
- 7 Lâmi^ciden itme şâhum işigün taşın dirîğ

- Eylerem feryâd dün-gün işidenlerden irâğ
 Hakkâ yakındur olanlar ol sitem-gerden irâğ
 Zî-sa^câdet kim olasın ol bsd-ahterden irâğ
 Yoksa şart-ı ihtiyât olmakdur âzerden irâğ
 Dirlik ietersen yüri ey dil o hancerden irâğ
 Çok degüldür devlet ey şâh-ı cihân erden irâğ
 Çok zamândur ki olmuşum bâlin ü pisterden irâğ

225

Mef û lû Fâ i lâ tû Me fâ î lû Fâ i lûn (- - ./- . - ./- . - - ./- . -)

- 1 Bî-zer görüb nigâr beni zâr ider dirîğ
- 2 Halk-ı cihân belâları ağıyardan görür
- 3 Ten nakd-i cân u dil vir virem bû-yı vaelına
- 4 Ağıâr ile hemîşe gülüb oynayub o yâr
- 5 Bir kıl ile dâr-ı gamda meyânı asub dili

- Râzâr-ı gamda cânımı bî-zâr ider dirîğ
Her miñneti cihânda baña yâr ider dirîğ
Her kalb ile varub eaçı bâzâr ider dirîğ
Gam şeşderinde cân u dili zâr ider dirîğ
Ağı cihânı gözler ü meh tar ider dirîğ

226

3 Fe i lâ tûn Fe i lûn (3 . . - - ./- . . -)

- 1 İrmedin dest-i emel dâmen-i dil-dâra dirîğ
- 2 Mey gibi su yirine kanum içer la^cl-i nigâr
- 3 Dem-be dem yâra varub hâlini ağılardı dilûn
- 4 Dil-i sad-pâre mi zülfünde görüb bād-ı sabâ
- 5 Ney gibi zârılığ itdikce dönüb gamzelerün
- 6 Müdde^c iler süreler cennet-i kûyunda safâ
- 7 Hat ü zülfün deyü girdâb-ı gama düşdi gönül
- 8 Gâh eyleyüb şâne çeke gâh perişân ide bād
- 9 İre her hârle bezm ol gül-i ra^c nâ şeb u rûz

- Bağruma tîğ-i ecel ura gibi yara dirîğ
Dimege zehresi yok^c âşık-ı bî-çâre dirîğ
Kalmadı sînede dem dîde-i hûnbâra dirîğ
El urub eyledi her pâremi bin pâre dirîğ
Egri egri nazar eyler bu dil-i zâra dirîğ
Duzah-ı gamda kala^c âşık-ı dîdâre dirîğ
Ne ider Hîzr meded ni görünür kara dirîğ
Cân u dil meoma^c idur kâkül-i dil-dâre dirîğ
Lâmi^c î sen gezeein der-beder âvâre dirîğ

227

Mef û lû Fâ i lâ tû Me fâ î lû Fâ i lûn (- - ./- . - ./- . - - ./- . -)

- 1 Şeb gibi tañ degül beni âhum iderse zâğ
- 2 Sanman^c nücûmdur giceler çarhı zeyn iden
- 3 Serdâr-ı küfr iken ne sebebdür ki zülf-i dost
- 4 Sünbül saçına gör nice egdi benefşe baş
- 5 Endûh içinde fikr-i ruhundur viren safâ
- 6^c İşkunda rûz u şeb geçerüz zevk u şevkle
- 7 Yakdı cihânı meş^c al olub âh-ı Lâmi^c î

- Meh gibi mihrûnile cihânda yüzündür ağ
O demle ser-be ser tenin itdi sipihr dâğ
Gülzâr-ı cennet içre yatur uzadub ayağ
Miskinde gerçi var idi eüeen-sıfat dimâğ
Tağ üsti olea^c âşıkâ dâyim^c aceb mi bâğ
Eksük degül gamunla dil ü cânâ bal u yağ
Andan uyarsa şems ü kamer tañ mîdur çerâğ

228

3 Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (3 . . - - ./- . . -)

- 1 Yâra eöylen^c katlum içün çekmesün her bâr tîğ
- 2 Her kaçan seyr-i gülistân eylesen dil-dârsuz
- 3 Gayret-i hüeni o mâhun^c mihre bakdurmaz beni
- 4 Ka^c be-i kûyına^c azm itdüm yüz döndürmezem
- 5 Dîv-i şeb gibi rakîbün boynın ursam tañ mîdur
- 6 Çün degül hınzır-veş kurbâna lâyı^c müdde^c î
- 7 Nazm mülkin Lâmi^c î itdüm zebânım birle feth

- Gam beni öldürdi bâri görmesün âzâr tîğ
Baña her berk-i keyâ hançer çeker her hâr t
Olse cân çeşmine tañ mî pertev-i envâr tîğ
Yolum alub baña çekeen bin kez ey kuhsâr tî
Şu^c le-i âhum çekerken şem^c-veş hûnbâr tîğ
Anun^c içün çekmesün ahî gözün zinhâr tîğ
Nitekim tutdı çeküb dehri geh-i dîndâr tîğ

وله في حزين

229

3 Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (3 - . - - / - . -)

- 1 Yüz suyun hâk itdüm ey dil nâr-ı ahvayile hayf
- 2 Pür-kudûretdür gönül beyti şeb-i muzlim gibi
- 3 Gelmedi küfrin koyub imâna nefe-i büt-perest
- 4 İtmedüm dil tûrını Musî-sıfat mîkât-ı cân
- 5 *ربنا انزل علينا* diyüb eller kaldurur
- 6 Defter-i a^c mâlumun bir gün hisâbın görmedüm
- 7 El toladum dâmen-i zülfine basdum berk ayak
- 8 ^cÂlemi tutam mı sanursın nedür ey bü'l-hevee
- 9 Bâna tâli^c Lâmi^c i yâr olmadı yâri kılub

Kaldı taş altında deetüm kâr-ı dünyâyile h
İtmedüm rûşen bugün câm-ı musaffâyile hayf
Ehl-i ielâm içre geçdi dîn-i tereâyile hay
Tih-i hayret içre kaldum menn ü selvâyile
Olmadın cân u dilüm hem-dem Mesihâyile hay
Geçdi ^cömrüm hezl-güvân şîr ü inşâyile hay
Vâlih ü ser-geşte kaldum gânda sevdâyile h
Gitdi bir gün diyeler mevt-i müfâcâyile hay
Yârı agyâr eyledüm yâr oldum a^c dâyle hayf

230

3 Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (3 - . - - / - . -)

- 1 Eyledükce ol kaşı yâ tîrine cânlar hedef
- 2 Gerçi dilden geçdi tîrûn itmedi bir dem karâr
- 3 Bahr-i çîn direem ^caoeb mi zülfünün girdâbına
- 4 Sormağile râz alam dirdüm lebünden zerrece
- 5 Bir nefes bezmünde ^cuşşâkı muhayyer itmege
- 6 Gerçi kim hâlûn belâsından eitâremdür siyâh
- 7 Kimsene mâhiyyetin bilmez kemâhi hüsnünün
- 8 ^cÂmi^c i bir bahr dîr dişlerün nazm itdi kim
- 9 Hüne hâli yâr-ı hem-dem ^cış esbâbı tamâm
- 10 Fitne-i âhir zamândur ey gönül çün hatt-ı yâr

Sîneîler idüb siper bağlar kamu ^cuşşâkı saf
Câna bin minnet ki andan kaldı peykânun hal
Kaynaşur mâhî gibi diller içinde her taraf
Ah kim yok yirde kıldum cân u dil nakdin te
Bendirekler bend ü kaddüm ceng ü sînem oldı
Kadr-i zülfün virse bir gün tañ mı ey mâhum
Bir denizdür anâ nisbet mihr katre çarh kef
Gül gibi gûş eyleyüb yumdı dehânın her eade

يا الياقي اذركنا من البريس لا تخف

Andan istersen halâş ol zülfi gibi ber-tara:

231

Mef û lû Fâ i lâ tû Me fâ i lû Fâ i lûn (- - . / - . - . / - . - . / - . -)

- 1 Şemsîr-i ^cışka kim dil ü cânım durur gılâf
- 2 Meecidde hây u hüyî ko meydân-ı ^cışka gir
- 3 Haykırdüğundan almazam ey cân rakîbünün
- 4 Gamzen alay begisi müjen eafıların düzüb
- 5 Öldürmegin rakîbi gelür karşı itlerün
- 6 Tîr ü kemânını gören ol çeşm ü hâcibün
- 7 Bir kerre Lâmi^c i açub ağzını söylemez

Başun gerekse müdde^cîya itmegil hilâf
Gîn yirde sûfiya çoğ olur dâr u gîr ü lâf
Havfinden ol muhannes ider na^cra-i güzâf
Bir göz yumub açınca kılur nice bin mesâf
Gâzileri iderse nola hâcılar tavâf
Hün-ı sirîşk-i ^câşıklı her dem tutar mu^câf
Tîgîn açarsa bağrına zâimile bin şikâf

232

Fâ i lâ tün Fâ i lâ tün Fâ i lün (- . - - / - . - - / - . -)

1	Anladurda hâlûmi dil-dâre zülf	Rahm ideydi cânuma bir pâre zülf
2	Dimegiçün leblerinün itdügin	Hiç ola mı yâre benden vara zülf
3	Bâd-ı subh-âsâ dem-i hoş-bûyile	Ah kim kıldı beni âvâre zülf
4	Hay ne çâzû-yı cihândur dem-be dem	Sihr ta ^o limin kılur ol yâre zülf
5	Vâlih u hayrân u zâr eyler beni	Ara çeşm ü ara ebr u ara zülf
6	İtmeğiçün gâret-i imân u dîn.	Ad virmiş ol sanem zünnâra zülf
7	Çeşmi yiterdi cihânı kırmağa	Fâzladur ey Lâmi ^o î dil-dâre zülf

233

3 Fâ i lâ tün Fâ i lün (3 - . - - / - . -)

1	Oldı tahkîk eboed-i ^o ışkūndan aldum gün elif	Bir imiş asl-ı dü- ^o âlem sûret imiş muhtel
2	Zülf ü çeşmün hasretinden ey hilâl-ebrû senün	Hırka-pûşân oldı mihrâb içre dün-gün mu ^o t
3	Cürm ü ^o isyân ise sevmek sen güzeller şâhını	Vir cezâsın pâdişâhum cân u dildür mu ^o ter
4	Togruyam kaddün gibi cânâ reh-i ^o ışkūnda ben	Bânâ her dem kaşun vü zülfün nedendür mün
5	Mey kabağın zir-i dâmen zâhidâ setr itme kim	Kıssa-rûşendür yakınum zâyil olmaz lev-ku
6	Perde-i zülfino yârün dest uzatma ey sabâ	Mahv olur küllî cihân olursa rûyî münkeşi
7	Koya mı bir kez ayağın öpmege ey Lâmi ^o î	Kim benem yanında bin cürmile yârün mutta

234

3 Fâ i lâ tün Fâ i lün (3 - . - - / - . -)

1	Gerçi kim ol kadd ü zülf ü çeşm ü ebrûdur zarîf	Bu dil sâhib-i nazar dahi geçer cânâ harî:
2	Mihr ü mâhı itdi hayrân lutf-ı hüsnün pertevi	Zî-sıfat-ı garh-ı girdâr u zihî zât-ı şer:
3	Sânâ nola san ^o at-ı hâlūnden şikâyet eylesen	Hükûm-i kâzı birle gün kuvvet bulur kavî-i
4	Zülfünün yanında her dem hür-ı ^o adnî uçurur	Kendüzin vâ ^o ız düşürdi iller içinde hafîf
5	Hî-letâfet sūfî meyden men ^o ider sâfi bizi	Sânâdur ikbâlumuz cân u gönülde yâ latîf
6	Zülf ü ebrûn ile nice başa çıkar cân u dil	Nâle nâl u mûya mûy itdi tenüm oldum nahîl
7	Lâmi ^o î yârile bir dem nice sohbet idesin	Sen begâyet pür-televvûs ol nihâyetsüz ^o aî

دولة في حرف القاف

235

Fâ i lâ tûn Me fâ i lûn Fâ i lûn (- . - - / . - - - / . - -)

1 Ah kim gâret itdi cânımı ^c ışk	Virdi yağmaya hânımânımı ^c ışk
2 Vasla cân virmegidi assı banâ	Neyle eyler edâ ziyânımı ^c ışk
3 İtmege yâri gül gibi handân	Bülbül-âeâ diler figânımı ^c ışk
4 Sam ^c -veş göz yaşı eritdi tenüm	Yakdı âteşleyin zebânımı ^c ışk
5 Sûz u âhile dehre fâşitdi	Râz-ı cân u gam-ı nihânımı ^c ışk
6 Eyleriken felekde pervâzi	Dâm-ı gam kıldı âşyânımı ^c ışk
7 Terk-i cândur bu yolda dönmele yok	Her kez elden komaz ^c inânımı ^c ışk
8 Urdı mihr-i ruhûnla cânuma mühr	Çekdi ol demde kim nişânımı ^c ışk
9 Lâmi ^c î gibi nâle-i gam ile	Bükdi çeng eyleyüb meyânımı ^c ışk

236

3 Fe i lâ tûn Fe i lûn (3 . . - - / . . -)

1 Dil-berûn mürdeler için lebi dârû olıcak	Nice cân virmeyeyim yârdan ayru olıcak
2 Hattı geldükde niçün zülfi ayak karada kor	Şebrevûn günü toğar ay karanı olıcak
3 Ne acobler hatt-ı müşkînûni haddûnle gören	Oda yanmaz suya batmaz kişi câzû olıcak
4 Zülfi sevdâsın iden ^c ıyğ-ı cihândan çeker el	Kendü derdine düşer sînede kaygı olıcak
5 Mest ü hayrân tolanur kûh u sahâri şeb u rûz	Ademûn sevdügi şol gözleri âhû olıcak
6 Neyleyem sîm ü zeri eşk-i revânım variken	Kim teyemmüm ider ey cân-ı cihân su olıcak
7 Âsumândan umaruz mâhi yire indürevüz	Her tarafından üşüben na ^c ra-i yâhû olıcak
8 Serv-i dil-cû gibi eşküm görüb ol gülbin-i nâz	Didi biz nehr-i revân istemezüz bu olıcak
9 Ne için bâd-ı sabâ çîn ü Hıttâ ^c azmin ister	Zülf-i dil-ber gibi bir nâfe-i hoş-bû olıcak
10 Müşk ü ^c anber göricek saçlarının nâfesini	Didi biz bunda ne için gereküz bu olıcak
11 Lâmi ^c î dün-gün ider zülf ü ruh-ı yâri taleb	Gönli çok nesne diler âdemi sayru olıcak

237

3 Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (3 . . - - / . . -)

1 Arzû-yı vasl ider dil ah kim imkânı yok	Cân-ı miskîn neylesün dil-berlerûn ihsânı y
2 Gonca gibi aldum ağzûn ölçüsün cânâ eenün	Bağrımı biñ hûn idem râzın demek imkânı yok
3 Baş kesüb kan dökdüğün dün-gün görürken gamzenûn	Bâde hem-renk olmağa la ^c lûnle bir dem cânı
4 Dil-berâ ben nice ^c arz idem niyâzum tapma	Mübtelâ-yi derd ü gamdur cânımın fermânı yo
5 Rûz u şeb kan ağlasam senden vefâ gelmez banâ	Hasretâ bir derde düşdüm kim ebed dermânı y
6 Leblerûn ısıрмаğ için kalmış ağzın açılan	Şeyh-i şehri ^{seyr} idün ağzında bir dendânı yok
7 Farkı yokdur Lâmi ^c î yanında sahn-ı hâl ile	Gün yüzün gibi çü gerdûnün meh-i tâbânı yok

3 Fâ i lâ tün Fâ i lün (3 - . - - / - . -)

- 1 Bir ciger var mı gamun odında büryân olmaduk
- 2 Ey nihâl-i tâze-gülberk cemâlün şevkına
- 3 Ah kim bâğ-ı oihân içindo ey dil bülbuli
- 4 Kuş dilin eöyler Süleymânâk rakîb-i dîv ile
- 5 Kim nebilür çeşmünün kaseâbi gamzen tîgini
- 6 Neydügin bildik garağ egri nigâhundan bize
- 7 Derdümüz Ferhâd u Meonûndan füzûndur Lâmi^c î

Nice dildür tîğ-i gamzen toğrayub kan olma
 Dîdemi var ebr-i nîeân gibi giryân olmaduk
 Hâr-ı gamdan bir nefes gül gibi handân olma
 Veh ki biz yanında bir mür-ı sühendân olma
 C Iyd-ı vaelûnda yahud kim kaldı kurbân olma
 Yoksa C ugşâk içre bî-takrîb nâlân olmaduk
 Gayeti anlar gibi dillerde destân olmaduk

3 Fâ i lâ tün Fâ i lün (3 - . - - / - . -)

- 1 Ah kim bir dem cihân içinde bî-gam olmaduk
- 2 Kâsd-ı sor kıldıkça dil-ber berk baeduk pâyumuz
- 3 Bu kadar sûr u sürûrun bilsem ey gâfil nedür
- 4 Hûblardan yum gözün dir her zamân zâhid bize
- 5 Rûğ-ı hüsninün harîmin ol gül itmiş hârdan
- 6 Dem-bo dem vaslı hevâsı birli-yârün uç-gönül
- 7 Lâmi^c î virmez rakîb serde ahun germiyyet

Gam bu kim yanında yârün her giz âdem olma
 C Işk elinden bunca mihnet çekdük epsem olma
 Hânemi vardur oihân içinde mâtem olmaduk
 Nola derviş isek İbrâhim-i Edhem olmaduk
 Hâr denlü ah kim dil-dâre mahrem olmaduk
 Nola ol hurşîdse biz zerreden kem olmaduk
 Nefha-i rûhu'L-kude C İsî bin Meryem olmaduk

Mûf te i lün Me fâ i lün Mûf te i lün Me fâ i lün (- . . - / . - . - / - . . - / . - .)

- 1 Kanlu sudur bu yaşlarum taşdı gider kenârı yok
- 2 Odlara yansun ol gönül başdan ayağa derdile
- 3 Saña ne gam ki biñ ola bencileyin esîr ü zâr
- 4 Serv-i kaddûn ne sidredür gevher-i ter simârı var
- 5 Bî-hûd olur yüzün gören nioesi vasla şâd olam
- 6 Tolsa gamile gam degül meclis-i gamda cân u dil
- 7 Saçdı atun ayağına nakd-i revânı Lâmi^c î

Düşdi saçun hevâsına fulk-i dîlün karârı yok
 Bezm-i gamünde şem^c-veş dîde-i eşk-bârı yok
 Gam banâdur ki bir dahi bencileyin nigârı yo
 var-Câm-ı lebûn ne bâdedür derd-i serv ü humârı
 C Âlem-i h^vâb içindeki devletün i^c tibârı yok
 Kimde ki olmaya gamun dünyâda gam-küsârı yok
 Gördi elinde dil-berâ saña yarar nieârı yok

Me fâ i lün Fe i lâ tün Me fâ i lün Fe i lün (. - . - / . - . - / . - . - / . - .)

- 1 Olur melûl garîb ü çeker elem^c âşık
- 2 Ne resme sabr ide cânım ki bî-dilem bî-dil
- 3 Vefâyı görmez o cân kim cefâyâ katlanmaz
- 4 Cihânda bencileyin zâr binde bir olmaz
- 5 Felekleri yakar ey mâh-ı hüen key hazer it
- 6 Yiter sirişk ü ruhun cânâ^c ıyş içün her dem
- 7 Ta^c arruz itee cânâ Lâmi^c î nola vâ^c ız

Şehâ esirge benem hem garîb ü hem^c âşık
 Ne yüzden cla teeejli ki^c âşıkam^c âşık
 Vieâle hiç îre mi çekmedin elem^c âşık
 Degüldür cân-ı cânile egerçi kem^c âşık
 Güneş gibi çekicek âh subh-dem^c âşık
 Cihânda sîm ü zerîn yog^c iee ne gam^c âşık
 Olur hemîş e cihâr içre müttehem^c âşık

242

Mef û lü Fâ i lâ tû Me fâ î lü Fâ i lün (- - ./- . - ./- . - - ./- . -)

- 1 °İşkuñla cân u dil olalı hem-dem-i firâk
- 2 Ser-rişte-i dili yakuban nâr-ı hıcr-i yâr
- 3 Derdâ bu derd ü hasrete pâyân bulunmadı
- 4 Gûl vaslatında bûlbûl anûnûn figân ider
- 5 Tiryâk-i vaslun ırmez'ise oluram helâk
- 6 Derdâ bu hasta cânâ tabîb gamun virür
- 7 Var mı kenâr-ı vasla °aceb qâre Lâmi °î

- Ney'gibi dâldi bağrımı sûz-ı dem-i firâk
 Akıtdı şem ° gibi gözünden dem-i firâk
 Yârab ne bî-nihâyetmiş °âlem-i firâk
 Kim hâtırındadır gam-ı hasret dem-i firâk
 Kâr itdi şöyle cânâ tabîbem sem-i firâk
 Ma °cün-ı kahr u şerbot-i hûn merhem-i firâk
 Girdâba saldı cânımı mevc-i yem-i firâk

243

Me fâ i lün Fe i lâ tün Me fâ i lün Fe i lün (. - . - ./- . - - ./- . - - ./- . -)

- 1 Dilersen olmağa sultân-ı °âlem-i itlâk
- 2 Hevâsı şevkını mihr-i ruhınun anlardı
- 3 Dilâ belâ vü gamın hâsıl eyledün yekser
- 4 Cigerde saklar idüm zahm-ı °ışkını muhkem
- 5 Dilümde mihrini görmek dilerseñ ol mâhûn
- 6 Gûl seyr kıldun o serv-i revânı ser-tâ pâ
- 7 Dilünde zerre kadar yok mı mihrün ey gerdün

- Bu dünyâ pîre-zenin kayd idinmevir se-
 Olaydı zerre kadar zâhidün dilinde mezâk
 Ayak üzengüde ko kim görildi cümle yarak
 İrişdi tığla ol gamze üstün urdı çâk
 Yüzüm rûz u şeb ey çarh iki gözle bak
 Cihânda dem-be dem ey göz yaşı bu şevkle a
 Kül oldu Lâmi °î nâr-ı gamile yiter yak

244

Mef û lü Fâ i lâ tû Me fâ î lü Fâ i lün (- - ./- . - - ./- . - - ./- . -)

- 1 Bûlbûl beyân-ı hüsnün idelden sebak sebak
- 2 °İşkuñ kitâbı bâbların su gibi dilüm
- 3 Nergis seherde dîdesini pür-humâr idüb
- 4 Dirler sürâhi yâre boyun çekdi bezmde
- 5 Zühhâdı gör gözüm gibi halvet-nişin iken
- 6 Eşk ü ruhum nisâriqün ey sîm-ber sanâ
- 7 Meyhâne kûşesi gibi bir câ-yı emn yok
- 8 Baş pâyı çâr-° unsur u nuh-çarha taki sen
- 9 Bir nice gündurur şsk-i küyunla Lâmi °î

- Gül defterin subâ yile virdi varak varak
 Serv-i kaddün tñinde revânlar sebak sebak
 Ol çeşm-i mests öykünür imiş bebak bebak
 Girse elüme kanını içerdüm çanak çanak
 Mey taşır ışığınde baş aquk kabak kabak
 Yakut kâse kâse tıtar zer tabak tabak
 Dünyâ evini gezdün aradum bucak bucak
 Mi °râc-ı vasla çıkasın ey dil ayak ayak
 Tonuz rakîbi katl için arar yatak yatak

245

3 Fe i lâ tün Fe i lün (3 . . - - ./- . -)

- 1 Kû-yı dil-dâra bugün bulmadım bir salacak
- 2 Ya gider başı ya pâyinden idarler bardâr
- 3 Sînemün âteşini dîdemün şşkir mi diyem
- 4 Tan degül kahr-ı felekden dil evi olsa harâb
- 5 İçmedüm mey beni öldürdi bugün derd-i humâr
- 6 Kerem ü lutfunı ser-cümle üleşmiş °uşşâk
- 7 Eşki vurdun şer-ı dil dîşer-ı aşk-ı şâk

- Dil mi kaldı idi cân sanâ yavu kılaacak
 Dil-berâ sunmas : a ol zülfüne her asılacak
 Şem °-i ruhsârun : çokdur yanuban yakılacak
 Gün mi vardur b : a taşlamaya bu yıkılacak
 Sâki ortaya get i : kandadır ol kan olacak
 Var ise derd ü : umundur bana ancak alacak

246

3 Fe i lâ tün Fe i lün (3 . . - - / . . -)

- 1 Cân idi ayagı toprağına yârûn salacak
- 2 Dil dilsrmiş ki saçun dârını mi^c râc idine
- 3 Kuru ten kalmış idi yıkdı gözün anı dahi
- 4 Nioc gündür beni dūr itdi felek ol mehden
- 5 Yel yüpür bād gibi bû-yı visâl ile geçin
- 6 Ncylesün bulmadı bczm içrs dil-i pervâns
- 7 Zûr-ı bâzûyile olmaz bilini kuomağ anuñ

Els girmez aramub kandadur ol kan olacak
 Nece sevdâya tolağmış dsge bu asılacak
 Nitsün ol âfet-i cân bulmadı gayri alacak
 Bilmezem niceye dek devr ide bu yıkılacak
 Râh-ı ^c işkunda dilâ saña da budur kalacak
 Şem^o den gayri gamından yanuban yakılacak
 Lâmi^c î yok yire sa^c y eyleme olar olaoak

247

4 Me fâ i lün (4 . . - . -)

- 1 Dilersen bu televvüsdan gönül ^c âleds pâk olmak
- 2 Müessirdür nevân iy nâ-yı ^o uşşâk-ı belâ-sencod
- 3 Nedür bu gaym-i gam ey cân gönül çarhında rûz u şeb
- 4 Pilâs-ı fakr key hoşdur bugün dîbâ-yı zîbâdan
- 5 Leb-i dil-dârs cân virür egerçi Lâmi^c î her dem

Gerokdür nâr-ı ^c işkile yanub her demde hâk
 Dêrûndan âh u şevkile ne hoşdur derd-i nâk
 Cihân gün gibi nûrûndan gsrekdür tâb-nâk o
 Nişân-ı ^o işkdur cânâ ssrâpâ câms çâk olmak
 Velî yok yirde bir ^c âşık revâ mîdur helâk

248

3 Fâ i lâ tün Fâ i lün (3 - . . - - / . . -)

- 1 Bu ne işdür kim visâli ile vardur bize yok
- 2 Rûz u şeb bî-perds sen cân-ı oihânun tal^c atın
- 3 Dil-berâ ^c uşşâkunun cürmi nedür kim dem-be dem
- 4 Söyleñüz ol alnı ay u ruhları hurşide kim
- 5 Bu ne sırdur bu ne olmaz kıssa ey ârâm-ı cân
- 6 Ol şeker-leb Hâk ta^c âlâdan üşenmez mi müdâm
- 7 Tîre-dil mihnet şebinde kaldum adum Lâmi^c î

H^vân-ı ihsânun nevâli ile vardur bize yok
 Gün gibi soyr ihtimâli ile vardur bize yok
 Derd ü mihnst intikâli ile vardur bize yok
 Bu gamun nakş u zevâli ile vardur bize yok
 Ağzunun fikr-i muhâli ile vardur bize yok
 İtse da^c votler ta^c âlî ile vardur bize yok
 Ol günün ^c arz-ı cemâli ile vardur bize yok

249

3 Fâ i lâ tün Fâ i lün (3 - . . - - / . . -)

- 1 Dil-berün yolında ksy âsân idi cân oynamak
- 2 Biltümi bükdi gamından başumı top eyledi
- 3 Nicesi ağlamıyam ağıyar ile oynar güler
- 4 Bir oyun oynadı âhir baña ol kâfir gözün
- 5 Şimdi bilmez yavu kıldı kandadur dil hâtemi
- 6 Oynadum dil nakdini ^o işk yolında Lâmi^c î
- 7 Gâh mest ü gâh mahmûr oynadur çeşmün beni

Olmasaydı zülfünün küfrinde imân oynamak
 Dil-berüm oğlandur ister gûy u çevgân oynam
 Baña bir dom olmadı yârils handân oynamak
 Bu mîdur didi görenler ey müsclmân oynamak
 La^c lün ile tıfl-ı cân isterdi pinhân oynamak
 Gördüm ister varumı öiûnds ol cân oynamak
 Çarh-vâr oldu işüm devr içre yeksân oynamak

(x) 4. bcyit olarak yazılması gerokirken yanlışlıkla sona alınmıştır.

250

3 Fâ i lâ tün Fâ i lün (3 - . - - / - . -)

- 1 Tâkat-ı cân nice kaşundan bugün olmaya tâk
- 2 Girdi kaddün cân arasına ve gerni dil-berâ
- 3 Sâki-yi devrân lebûnsüz sunsa şehder-âmiz mey
- 4 Hayrst ü âşub u derd ü mihnet ü endûhdur
- 5 Şîşe-i cân nice la^o lün birle sâf olsun müdâm
- 6 Hızr sâki vü Mesîhâ hem-demüm olursa ger
- 7 Lâmi^o î ahvâl-i hiorândan ne disün tapûna

Münkesirdür bu hilâl-ebrûleründen nuh-revâk
 Çeşm ü ebrûn itmiş idi katlum için ittifâk
 Zehr-i kâtildür kabûl itmez anı ehl-i mezâk
 Dil-berâ rûz-ı kıyâmetdür hemân şâm-ı firâk
 Hum gibi syler rakîb-i seng-i dil ta^o n u ni
 Lebleründen ber nefes kesilmez iştîyâk

ما افككي شمة منها الى يوم الندى

وله في حرف الكاف

251

Mef û lü Me fâ î lü Me fâ îlü Fe û lün (- - . / . - - . / . - - . / . - -)

- 1 Sensin bu cemâl ile bugün şâh-ı memâlik
- 2 Ârâyış-ı ter tîb-i umûrunda şeb u rûz
- 3 Dest-i dil ü^o akl ire mi bu kâdr-i bülende
- 4 İtmezse harîm-i haremün hürmetini hıfz
- 5 Ko fikr-i cihân u teni heb reh?zen-i dildür
- 6 Yolunda nisâr itdi bu şevkile sorâpâ
- 7 Dil yoklığı ile Ka^o be-i maksûda irişdi
- 8 Çeşmün ne diler Lâmi^o îden bilmezem ey şâh

Kim gün gibi yok milkst-i hüsnünde müşârik
 Ser-geştedür ârâ-yı selâtin-i arâyik
 Kem pâys o dergâhda mi^o râc-ı melâyik
 Mahrûm ide hâcıları ihrâm-ı menâsık
 Uy^o ışka eyâ cân ki odur reh-ber-i sâlik
 Cânım ki cihân içre idi bir tene mâlik
 El-minnetü-li'llah ki tayy oldu masâlik

القلب قد اذلل والروح كذالك

252

Me fâ i lün Fe i lâ tün Me fâ i lün Fe i lün (. - . - / . - - / . - . - / . - . -)

- 1 Dilâ yolında nola terk-i hânümân itsen
- 2 Delüklü sîne ney gibi od urub bir dem
- 3 Yakub tenünü serâpâ felek-sıfat dün-gün
- 4 Kaçar kulunu vasılden rakîb saña
- 5 Dimişsin öldüreyim tîğ-i gamzen ils beni
- 6 Kapunda it gibi^o uşşâkı cümleten kırsañ
- 7 Rakîbün aydur imiş yok vefâsı ol sansmün
- 8 O eerv-i lâle ruhun derdiyle nola gönül
- 9 Vukûf kılmasun için rakîbi Lâmi^o îyâ

Soyunsañ ol sanemün zahmını^o ayan itsen
 Dühân-ı gamla cigerden dutub figân itsen
 Özün cihânda sevâkıb gibi nişân itsen
 Efendüm olmaya mı bir gün imtihân itsen
 Ben intizârıla öldüm bu dem hemân itsen
 Tapûna kim ne dir ey oân harende kan itsen
 Baña vefâlar idüb ol iti yalan itsen
 Harîm-i sîne ne ser-cümle gülistân itsen
 Yeg idi râz-ı lebin cân gibi nihân itsen

253
3 Fâ ilâ tûn Fâ i lûn (3 - . - - / - . -)

- 1 Cism ü cânım oda yakdı hâl-i müşkinün senün
- 2 Revzeninden bakılır diyüb sarâ-yı hüsnüme
- 3 Gün yüzün takvimi usturlâbına rûşen budur
- 4 Hüsrevâ kanlar döker oellâd-ı gamzen dsm-be dem
- 5 Pürdür itdün Lâmi^c î şşkünle dehrün dâmenin

- Gönlümi sevdâya saldı zülf-i pürçintün senü
Yıkdı gönlüm hânsein ol çeşm-i bî-dîntün se
Ankebûtî perdedür ol zülf-i müşkinün senü
Gerçi kim cânlar bağışlar la^c l-i şîrîntün s
Bahr-ı kulzumdur meşsr çeşm-i cihân-bîntün

254
3 Fe i lâ tûn Fe i lûn (3 . . - - / . . -)

- 1 Dil-berâ şol oyun oynadı baña hicrânun
- 2 Kimse hûni gözünün dâyiresin mi tolanur
- 3 Kıl u kâli leb ü zülfünle olurdu kesmek
- 4 Bîn kemend cylesem âhum saña irişmez elüm.
- 5 Görmedi çeşm-i cihân ışkum u hüsnün gibi hâl
- 6 Gönlümi aldı kara gölde kodı zülfi beni
- 7 Çıkmadın yâr elümden iriş ey peyk-i eoel

- Ki unuttum gam u mihnetlerini devrânun
Hârdan havli idüb neyler aña müjgânun
Yarem ağzına gelüb sokmasa dil-i peykânun
Dil-berâ tâk-ı felekden yücedür eyvânun
Gû-be gû kimi bentim kimi senün hayrânun
Varsa söyleyc ey^c âşık-ı miskin-cânun
Lâmi^c î cânına var ise eger dermânun

255
3 Fe i lâ tûn Fe i lûn (3 . . - - / . . -)

- 1 Kana garç oldu gamundan dili bu çeşm-i terün
- 2 Eyledi çün ruhun âyînesine şgri nazar
- 3 Hâr bakma şeb-i furkatda olan âha rakîb
- 4 Şu gibi ayağuna düşse^c acab mi dil ü cân
- 5 Dilüne hancer-i elmâs disem olmaya dūr
- 6 Tolaşub kocduğunu gördi meyânun gencin
- 7 Lâmi^c î gibi göğüs germezise hancerüne

- Kuhl içün syle^c atâ zerre kadar hâk-i derün
Tañ midur yılduzu düşse kara günlü kamerün
Siper-i çarhı dölör nâveki tîr-i seherün
Servi hayrân güli dem-beste kılur şîvşerün
Deldi bir mükteyile bağırını la^c l u güherün
Devr eli mâr gibi bükdi bilini kemerün
Dürilüb defter-i^c ömri yüzi dönsün siperün

256

3 Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (3 - . - - / - . -)

- 1 Kuhl içün bir zerre yârün hâk-i pâsın görmedük
- 2 Heb vefâdur itdügi ol dil-bsrün ey müdde^c î
- 3 Kime kim çok başlu zülfün bir dem ayak toladı
- 4 Kûh-ı gamda aña kim urdı peleng-i^c ışk zahm
- 5 Diş bilerken la^c lüne karşında cân virdi rakîb
- 6 Dirilürmiş mürde dil^c âzâhid bize dem-sâz-ı^c ışk
- 7 Sürme kapundan gözi yaşından ayruk sy nigâr

- Ağlamakla dîdeden çıkdık karasın görmedük
Hâk güvâhumdur sevelden bir cefâsın görmedük
Fasl ola yıllar nisâ^c inun arasın görmedük
Hiç eccl dâğından artuk bir devâsın görmedük
Hakka minnet kim yidük balın belâsın görmedük
Neydügin kim bilsün anun âh u vâsın görmedük
Lâmi^c inün kimssyils mâcerâsın görmedük

257

Mef û lû Me fâ i lûn Fe û lûn (- - ./ - - ./ - -)

1	Umdukoa visâlin ol habîbün	Ğamdur senün ey gönül nasîbün
2	Ur boynını vâ ızun mu arrif	Tiğini elinden al hatîbün
3	Girmez kulağına ol gülün âh	İrdi göge âhı andelîbün
4	Komaz ışiginde kim dökem yaş	Yok gökde sitâresi garîbün
5	Derd-i dilümü ne bilsün ey cân	Başına ilâoi yok tabîbün
6	Sükker lebüne ezildüğümce	Kanuma dışın biler rakîbün
7	Ey Lâmi i ağzuma ko sunsun	Şîrin lebi her dem ol habîbün

258

Mef û lû Fâ i lâ tû Me fâ i lû Fâ i lûn (- - ./ - - ./ - - ./ - -)

1	Her lahza eyle âşıkâ cevri ü cefâların	Tâ tâze tâze cân vire mihr ü vefâların
2	Sun tatlu tatlu ağzuma vir acı acı dil	Cânım bulub murâdını sürsün safâların
3	Cevri ile öldürem seni dirdi gözün bâna	Bildüm vefâsı olmaz imiş dil-rubâların
4	Eyler o gamze yaşuma bî-gâne-veş nazar	Gözler nihâni hâtırını âşinâların
5	Ebrû vü çeşm uciyle virürsin selâmını	Âdemler öldürür ebkem merhâbaların
6	Zülfün kemend ü kaşun vü gamzen komân u tîr	Dem var mı çekmsyem gam u dord ü belâların
7	Ah eylesek günâh olur itmezsek ölürüz	Yârab neye varur sonı bu bî-hevâların
8	Sen aña eşk ü ol saña kan töhmetini ider	Eksük degül gözümle gönül mâcerâların
9	Dil gitdi ise çâre ne kan ağla Lâmi i	Eglenoe cânâ göz yaşıdur mübtelâların

259

3 Fe i lâ tûn Fe i lûn (3 . - - ./ - -)

1	Hazzın itse dil ü cân nola o oevri ü sitemün	Âşıkâ şehd ü şekerdür â gülüm derd ü gamur
2	Günde bin öldürür vü dirgürür ol yâr beni	Çam degül râhını öğretti dil ü cân ademün
3	Hele almağışın ey cân dilümüz bir dem ele	Nola bassan keremünden yüzüm üzre kademün
4	Teni seng-i gamun k'itdi serâpâ-yı kebûd	Elün öpsem nola sincâb geyürdi keremün
5	Hüküm yazmış beni öldürmegiğün hatt-ı lebün	Yolına cân vireyim lutfılar itmiş kalemün
6	Dil metâ'ını selîm iletür idüm vasl iline	Hufyeten rûhumı urmasa meyanile femün
7	Lâmi inün dil ü cânın şeb u rûz eglersin	Ğice gündüz demün olsun senün ey eşk demün

3 Fâ i lâ tün Fâ i lün (3 - . - - / . -)

260

- 1 Tavk idelden boynuna zülf-i girih-girün senün
- 2 Şâh-i gül gibi egerdüm serv-i kaddün âhile
- 3 Birbirine girdiler aşık-larun Mecnûn gibi
- 4 Yüz sürüb pâyüne her dem destün öpmek istesem
- 5 Şerha gelse yâreler derd-i derûmundan nola
- 6 Yasdanursın ışigin her gün o mâhun şâma dek
- 7 Nice sûret vire nakş-ı zülfüne nakkâş-ı çîn
- 8 Dilde virdün ol cuvânun kâkili eş âridur

Oldı zincirin sürer divâne nahcîrün senün
Kılmasa ser-keşlik ol zülf-i girih-girün se
Ey saçı Leylî nice eîhr itdi zircîrün senün
Şem -vâr odlar yakar başumda şemsîrün senün
Ağzına dil sokdı geldi nâvek-i tîrün senün
Mesned-i çarh olsa tañ mı ey güneş yerün se
Ey peri gelmez hayâle kılca tasvîrün senün
Böyle mi telkîn idubdur Lâmi^c î pîrün senün

3 Fe i lâ tün Fe i lün (3 . . - - / . -)

261

- 1 La^c lüne nola gelüb yazsa hattun gîrînlik
- 2 Gül gibi yüzi gözi açıla mı âyînenün
- 3 Zülfünü çekse çevürse olur idi dil ü cân
- 4 Sek rakîbi ko kapundan sürelüm h^vâr u zelîl
- 5 Rûz u şeb Lâmi^c î-i yâre geçermiş zâhid

Sana hoş kişi düşem dir idüben miskinlik,
Ögredür dil-bere her vechile yüz hûd-bîzlük
Lik ol gamzeye kimse satamaz keskinlik
Şahn-ı pâkîzede neyler güzelüm çirkinlik
Ehl-i küfr içre olur mı bu asl bî-dînlik

Mef û lü Fâ i lâ tû Me fâ î lü Fâ i lün (- - . / - . - . / . - - . / - . -)

262

- 1 Gül gibi hasta sînemî sad-pâre eyledün
- 2 Mihnet şebinde mihr-i ruhundan kılub cüdâ
- 3 Saldun muhîf-i hayrete gönlüm gemisin âh
- 4 Açdun belâlu sîneme bin yâre hior ile
- 5 Ey peyk-i yâr hâlini yârün diyüb bana
- 6 Bu bahr-ı gam garîkını yudmagiçün bu dem
- 7 Derd ü belâ vü heor ü^c enâ çâr-mıhiyam
- 8 Hoşdur senünle Lâmi^c î her hâlde şehâ

Ben dil-i şikeste bûlbûlün âvâre eyledün
Kaddüm hilâl u eşkümi seyyâre eyledün
Seng-i cefâya urdun u sad-pâre eyledün
Ağyâra ıdecek işi sen yâra eyledün
Bir yâre üzre eîneme bin yara eyledün
Firkat-i nehengin ejder-i hûn-h^vâre eyledün
Girdâb-ı gamda cânımı bî-çâre eyledün
Gerçi cefânı ara dirîğ ara eyledün

Mef û lü Fâ i lâ tû Me fâ î lü Fâ i lün (- - . / - . - . / . - - . / - . -)

263

- 1 Zülfün gibi bu gönlümi âvâre eyledün
- 2 Gam rûzgârımın beni virüb eline âh
- 3 Geşti-i câna takmışıdım sabr yelkenin
- 4 Bir câme biçmiş idi bana derzi-i hîred
- 5 Envâc-ı mihnet ârdum u girdâb-ı gam önüm
- 6 Mîzâb-ı çeşmüm âbını bahr-ı muhîf idüb
- 7 Geñ yirde meh ruhunla berâber geçinmegih
- 8 Tavk olsa tañ mı gerdên-i gerdûnda Lâmi^c î

Gamdan dil-şikesteme yüz yara eyledün
Dil fulkini hubâb-veş âvâre eyledün
Anı urub sîdun buni sad-pâre eyledün
Zülfün oline virmedin âvâre eyledün
Bahr-ı bolâda cânımı bî-çâre eyledün
Üstinde çahr çarhını devvâre eyledün
Zülf-i siyâhtün ile yüzün kara eyledün
Ol nazmı kim bu lûlû-yi şehvâre eyledün

4 Me fâ i lün (4 . - - -)

1 Dilâ c ayn-ı c inâyetdür gözi eovdâsı şehlânun	Kıyâmetden c alâmetdür kadd-i bâlâsı şehlâm
2 Zihî tevki c -i eultâni ki c âlem bende-fermânı	Berât-ı hüeni üstinde kaşı tuğrâeı şehlânı
3 Yanarken âteş-i gamda didüm bî-hat görüb la c lin	Ne hoş bî-dûd helvâdur lebi hurmaeı şehlâm
4 Nola derd-i c izârından olursan bî-karâr ey dil	Döginür taşlar alub su olub şeydâsı şehlâm
5 Anuğun her gice zulmet tolar bu eahn-ı pür-âteş	Dilinden c âlemün gitmez gam u sevdâeı şehlâ
6 Melekler göz açub her şeb feleklerden deger hayrân-Seherden tağa düşmiş gün olub rüsvâeı şel	
7 İder bülbülleri bağrın dikende Lâmi c i pür-hün	Ne dem gülşende c arz olsa ruh-ı c azrâsı şel

Me fâ i lün Me fâ i lün Fâ i lün (. - . - / . - . - / - . -)

1 Boyun çekmiş meger oânım saña çeng	Teni tel tel olinca urdılar çeng
2 Leb ü zülfün gamından gonca vü müşk	Biri dem-beste olmuş biri dil-teng
3 Bulub tenhâ dili deryâ-yı gamda	Nehsng-i zülfün eyler her dem âheng
4 Dehânun râzın açmazam ölüreem	Niçün eyler rakîbün yok yire ceng
5 Helâk itdi beni seng-i oefâdan	Belürsin kabrum ur bir kaç dahi seng
6 Saña meyl eylemez oy Lâmi c i yâr	Gedâdan pâdişâh olan ider neng

3 Fâ i lâ tün Fâ i lün (3 - . - - / - . -)

1 Dil-berâ ol çeşm-i hûni gün mi var kan itmedük	Kimse mi kaldı oihân içinds bî-oân itmedük
2 Ey perî-gân haydi ol zülf-i müşk-efsâne kim	Komadı c âlemde bir hâtır perîşân itmedük
3 Sâkiyâ mey gibi kanum içmek istersin müdâm	Leblerün gördük egildün neyledün kan itmedü
4 Cilve-i tâvûs urub ey şâh-ı gül bîn nâz ile	Serv ü c ar c ar kalmadı bustânda hayrân itmed
5 c İyd-ı ekber olmasun mı sek rakîbün öldügi	Kalmadı imân u küfr ehlinde kurbân itmedük
6 Çarh-veş mihrünle devrân içre döndük rûz u şeb	Hüsünne ey meh eenün bir zerre nokeân itmed
7 Bizden ekeük zâhid içmez bir kadeh mey Lâmi c i	Andan artuk olmamız budur ki pinhân itmedük
8 Ağzun içün nokta-i mevhum didük dil-berâ	Vâkı c ın c arz eyledük zerre bühtân itmedük
9 Gelmedi her giz demek senden bu dervîşi görüb	Sâl u meh bekler kapumuz bir gün ihsân itme

3 Fâ i lâ tün Fâ i lün (3 - . - - / - . -)

1 Gerçi hâk itdi vücûdum hasret-i rûyün senün	Gitmedi dilden hevâ-yı kadd-i dil-cüyün eeni
2 Micmer-i cânın yakaldan c ışk odı ben hastanun	Toydu bû-yı üetühvânımdan eek-i küyün eenün
3 Câna minnetdür ne nâvek kim urur yâ kaşların	Olmuşamdur haşre dek cândan du c â-güyün ssnü
4 Berk-veş bir dem görinüb gizlensürsin ey perî	Âdemiler öldürür va'llahi bu hüyün eenün
5 Dem ururmışeın hevâ-yı turra-i dil-dârdan	Bu sebebdan cân virürmiş ey sabâ büyün senü
6 İşiginde ser komışsın ol mehün subh-ı ezel	Anuñğun çarha dökdi ey güneş küyün senün
7 Hey nice rind-i oihânsın Lâmi c i sâfî-sâfat	Hân-kâh-ı çarhı tutdı hâ-yı pür-hüyün senün

3 Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (3 - . - - / - . -)

1 Ey sabâ zûlfîn egerçi °anber-efsân eyledün	Cân u diller mecmâ °ın yek-ser perîşân eyledün
2 Nice olmasun felek-veş rûz u şeb ser-geşte dil	Gün yüzün gösterdün evvel sonra pînân eyle
3 °Aşıkâ ragmen lebün virdün rakîbün ağzına	Hây zâlim hây kâfir göz göre kan eyledün
4 Şûne urdun zûlfüne hattun kazıdun tîğ ile	Anı şâma şâh u bunı Mısra sultân eyledün
5 Ölçertürken odunı iy çeşm her dem bir hevâ	Ebr gibi ol güli giryenle handân eyledün
6 Nice dirsın baña ey cân gen yüri benden üzil	Çünkü ol zûlf ü zenehdan bend ü zindân eyle
7 Lâmi °î dimiş sentünçün yâre cân virmez rakîb	Terk-i cân idüb bugün ol kelbi yalan eyledün

3 Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (3 - . - - / - . -)

1 Ey dil ü cân derd ü gamdan bir dem ârâm olmadun	Çek belâ-yı °ışkî çün kim söz tutub râm olm
2 Hiç pendile müselmân ola misin ey rakîb	Bunca yıllardur döğüb sögmekle ilzâm olmadun
3 Bilmezem sünbül saçından ne anladun ey murğ-ı dil-Nice bin gül seyrin itdün birine dâm olmadun	
4 Ey felek ser-geşte kılssa tañ mı cânun mihriyâr	Saña bu yetmez mi kim devr içre sersâm olma
5 Nice keşf olsun saña esrâr-ı gerdün zâhidâ	Cem gibi bir lahza çünkim hem-dem-i cân olma
6 Kâm-yâb olmak müyesser mi saña devrândan	Bir dem ey cân derd ü mihnet birlo bî-kâm ol
7 Nâsihâ pendî yeter kıl Lâmi °î âşûfteye	Şûkr kıl amun gibi rûsvây u bed-nâm olmadun

4 Me fâ i lûn (4 . - - -)

1 Güneş ruhsârünü gördi eridi cânı mehtâbun	Gözüm yaşını seyr itdi yüregi geçdi girdâbun
2 Nedür ey murğ-ı dil her şeb idersin tâ şehir feryâd-Meger ol nergis-i şehîâ uçurdu dîdeden h ^v	
3 Ne tañ kaddün hevâsından sirîşküm gibi çağlarsa	Göreliden serv-i dil-cünü karârı kalmadı âbun
4 Rîğânun sıklığın dindürdi ney-veş bûlbûl-i zârün	Akıtdı ağzınun suyun ruhun bustânı dolâbun
5 Felek burcına çıkdun tut tolaşma zûlfine ey âh	Bugün destünde çün yokdur birisi tokuz esbâb
6 Sarardı benzi ayvanun işidüb bûyın ol sîbün	Enârün bağı kan taldı göricek reng-i °innâb
7 Çıkarsa derd-i müjgânı oigerde başlar tañ mı	Hevâsı Lâmi °î aldı beni ol tîr-i pertâbun

Me fâ i lû Me fâ i lû Me fâ i lû Fe ü lûn (- - . / . - - . / . - - . / . - -)

1 Cân gülşenidür âteş-i ruhsârı Halîlün	Açsa gül-i ter nola ruhi nârı Halîlün
2 Turmaz siper-i sînede vü oevşen-i dilde	Her atduğı ok çeşm-i kemândârı Halîlün
3 Eşkiyle harâb itme gönül hânesini iy göz	Çün Ka °be-i dildür ezelf-dârı Halîlün
4 Her târına bin °aşık-ı câbâz asılurdu	Hurşîde kemend atsa saçı dârı Halîlün
5 Ey reşk-i melek olma rakîbile müşâhib	Şeytân ne revâdur ki ola yâri Halîlün
6 Kendümden usandum ekeli tohm-ı mahabbet	Dilde °ades-i hâlîi siyekkârı Halîlün
7 Vaslı etegi çün elüne Lâmi °î girmez	Yüz sür ayağı tozına var bari Halîlün

Mef û lû Me fâ î lû Me fâ î lû Fe û lûn (- - ./. - - ./. - - ./. - -)

- 1 Şekl-i mehi gün yok ki bozub düzmeye eflâk
- 2 Bûlbûl eeher itmiş meger ol pîrehoni vasf
- 3 Dil hâneei envâ^c-ı heves birle pür idi
- 4 Su gibi safâ hâsıl idem dir işen ey dil
- 5 Râz-ı dehenün keşfini dil idebilür mî
- 6 Dil bağladı çün bencileyin rahşuna cânâ
- 7 Mîhrin o mehün Lâmi^c iyâ tañ mı kılâm fâş

- Kaşunla yüzün nakşınadur cânı hevsnâk
Gül dâmene dek şevkile kılmış yakaeın çâk
Hoş sildi süpürdi gam-ı zülfün dökeline pâl
Ol servün ayakında yüzüm dem - be dem it !
Oân eırrını âyine ne yüzden kılur idrâk
Zülfün gibi yanunca ealinea nola fitrâk
Cânında odı hiç nihân ide mi hâşâk

3 Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (3 - . - - / - . -)

- 1 Sînemi gül gibi ead-çâk itdi hârı gurbetün
- 2 Yiter idi bânâ sûz-ı^c ışık u tâb-ı derd-i yâr
- 3 Sîne büryân dide giryân cân za^c if ü hasta dil
- 4 Oda düşdüm göz görürken yiridür kan ağlasam
- 5 Her demi yüz mîhnet ü her sâ^c ati yüz bin belâ
- 6 Ol sebebdan inlerem dün-gün gam u mîhnetle ben
- 7 Râm olurdu cân u dil ümmîz-i vael-ı yâr ile

- Oldı cânım bûlbûl-ı pür-âh u zârı gurbetür
Cânımı neyler yakub her demde nârı gurbotti
Ah kim pür-derd ü kahrımı diyârı gurbetür
Bu hevâdan tañ mı olsam hâkeârı gurbetün
Bî-meh ü bî-mîhr imiş leyl ü nehârı gurbet
Nâle-i şâm u seherdür gam-küsârı gurbetün
Lâmi^c i bir riş-handî olsa bâri gurbetün

Mef û lû Mo fâ î lû Me fâ î lû Fe û lûn (- - ./. - - ./. - - ./. - -)

- 1 Cân saydın ider gözleri âhûei Habîbün
- 2 Hamr ırmağı içinde İrem nahline benzer
- 3 Nergis giceler uyhu yüzün görmee tañ mı
- 4 Mîhrâba eticüd itdüre eylerse işâret
- 5 San gülşen ruheârına gül dirmege girmiş
- 6 Hurşîd u kamer olea nola böyle cihân-tâb
- 7 Salınsa kıyâmet koparur Lâmi^c i ol serv

- San dâm-ı belâdur ham-ı giysûsi Habîbün
Çeşmimde hayâl-i kadd-i dil-cûei Habîbün
Meshûr kılubdur gözi câzûsı Habîbün
Bir kez yanılub küşe-i ebrûsı Habîbün
Dürdâne bugün benleri hindusi Habîbün
Olmasa idi hüsnî terâzûsı Habîbün
Bâlâsı belâdur dile toğrıei Habîbün

Mef û lû Me fâ î lû Me fâ î lû Fe û lûn (- - ./. - - ./. - - ./. - -)

- 1 Sabr eyle gönül cevri ü cefâsına Hüseyinün
- 2 Tîr-i müjesi küştesi her küşede bîn var
- 3 Geçdükoe göz uciyle nişânlar seni ey cân
- 4 Gülşende sebûh iker iken gonca-i handân
- 5^c Uşşâkı muhayyer iderem meclis-i gamda
- 6 Azâde iken eerv gibi bendei oldum
- 7 Bûlbûl gibi dil kaddin öperken gül işitdi
- 8 Bir zerre durur Lâmi^c iyâ mîhr-i cihân-tâb

- Bir gün irosin lutf u vefâsına Hüseyinün
Kurbân olayım kaşları yâsına Hüseyinün
Ya dil eiper it tîrine ya sîne Hüseyinün
Çâk itdi yakaeını safâsına Hüseyinün
Dem-eâz olalı^c ışkı nevâsına Hüseyinün
Meyl eyliyeli kaddi hevâsına Hüseyinün
El açdı çenâr ile du^c âsına Hüseyinün
Ger nisbet idem hüsn ü bahâsına Hüseyinün

276

Mef û lû Fâ i lâ tû Me fâ i lû Fâ i lûn (- - ./- . - ./- . - ./- . -)

- 1 Salmış kolını boynuna ey dil-sitân sağun
- 2 Gşmezdî hükmi hattunûn sy cân gönüllere
- 3 Harc oldı nakd-i ömr bilüb irmedi elüm
- 4 Ahum duhânı gibi ruh-ı mihri kapladı
- 5 Kes başın eylemez saña kimse kıl u kâl
- 6 Rind-i cihân ne hayr ids uğrın nazarla âh
- 7 Hâlini Lâmi^o i nice kılsun tapuna^o arz

Ssrdârdur olursa nola kâmrâr sağun
Üstins urmasaydı şeh-âsâ nişân sağun
Kucar bilünü nitdi ola der-meyân sağun
Ol halka halka sıder-i âteş-fişân sağun
Halk-ı cihâna el uzadur her zamân sağun
Bâzâr-ı hüsn içinde iken pasbân sağun
Tutub sıkır boğazını virmez aman sağun

277

3 Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (3 - - - -./- . -)

- 1 Bir gice^o azm-i tavâf-ı kû-yı yâr itsem gerek
- 2 Nâfe gibi düşüben^o anbsr sağun sevdâsına
- 3 Sek gibi uydurduğum budur rakîbî yanuma
- 4 Rûzgârım saldı hayret bahrına dil fulkini
- 5 Yolına cân virdüğüm dilden kabûl itmezse yâr
- 6° Akıbst leyli sağun derdiyle Mecnûn-vâr
- 7° Âleme fâş eyleyüb bir gün bu^o ışk esrârını
- 8 Âh kim sabr itmeyüb saldum nazar bir nakşa ben
- 9 Leblerinden gün dilersin Lâmi^o i âb-ı hayât

İtlerini subha dsk nâlsimle zâr itsem gerek
Bir deriye sarlanub terk-i diyâr itsem gerek
Sen gözi âhûyı ya^o ni kim şikâr itsem gerek
Ya^o ni bu ortada sen cânı kenâr itsem gerek
Yüz sürüb ayağına çok i^o tizâr itsem gerek
Ben bu^o aklun tâc u tahtın târunâr itsem gerek
Gönlümü Mansûr-veş zülfünde dâr itsem gerek
Kim hayâliyle anûn oânlar nisâr itsem gerek
Zulmet-âbâd-ı fenâyı ihtiyâr itsem gerek

278

Mef û lû Fâ i lâ tû Me fâ i lû Fâ i lûn (- - ./- . - ./- . - ./- . -)

- 1 Oldum hsevâ-yı kaddûn ile sâye gibi hâk
- 2 Tolsa cihân cinân gibi gilmân u hûr ile
- 3 Cismüm kurutdı komadı mihrûn gözümde nem
- 4 Hûn-i dil ile dîde gibi levh-i sînenî
- 5 Tâ eyledükce gün gibi rûşen nazar ana

طوبى لمن يحوت ذنى تدبه طوارق
وانه لست انظر طوعا الى سوان
Dil teşnelikden olsa ne tañ sîne çâk çâk
Ey Lâmi^o i mukûş-ı cihândan yu eyle pâk
Yârûn cemâli gönlün evin ide tâbnâk

279

4 Me fâ i lûn (4 . - - -)

- 1° İzârı bâğ-ı hüsn içre gül-i terdür güzel Bekrûn
- 2 Göricek sâ^o id ü sâkın serâpâ lerzedem sâkın
- 3 Hâcîl eylerse tañ midur meh-âsâ şem^o -i kâfurı
- 4 Nesîm-i subh alur her dem güzler kıldukoa cân bûyan-şeb-i müşkîn gibi saçı mu^o anberdür güzel Bekr
- 5° Aceb mi cânâ cân virse anunla cânâ cân olmak
- 6 Bilür kim mâh-ı tâbânun şeb eyler kadrini efzûn
- 7 Dem-â dsm Lâmi^o i cânun olur gördükce pür-envâr

Güneşden mâh-ı ruhsârı münevverdür güzel Bekr
Lebi helvâ teni pâlüde-i terdür güzsl Bekrûn
Gümüşden gerdemî nûr-ı musavvırdur güzel Bekr
Lebi âb-ı hayâtıyla muhammedür güzsl Bekrûn
Anunçun geydüğü her gün karalardur güzel Bekr
Cebîni meh ruhi hurşîd-i hâverdür güzel Bekrû

280

Mef û lû Me fâ î lû Me fâ î lû Fe û lûn (- - ./ - - ./ - - ./ - -)

- 1 Cullâb-ı lebi çeşme-i cândur Ramazânun
- 2 Her küşeden ebrûsına ^cıyd ayı gibi halk
- 3 Şîrîn lebünle satmağa sülker lebi helvâ
- 4 Gördi yüzi âyine bakan gün gibi hakkı
- 5 Gevher sözi cân ^cukdesin açdukoa bilindi
- 6 Hâk-ı kademi kadrini anlar şu gönül kim
- 7 Ey dil şeb-i mihnetde ne yirsen ne içersen
- 8 Ey Lâmi ^cî demdür k'iresin ^cıyd-i visâle

- Gül-berk-i ruhi bâğ-ı cinândur Ramazânun
- Bîn cân u dil ile nigerândur Ramazânun
- Tatlu dili hoş şehd-beyândur Ramazânun
- Bî-şek eurhi âyine-i cândur Ramazânun
- La ^clin deheni dürc-i nihândur Ramazânun
- Yıllar işi hicrinde figândur Ramazânun
- Derd ü gamun gayri ziyândur Ramazânun
- Dil-hastaeısın bunca zamândur Ramazânun

281

Me fâ i lûn Fe i lâ tûn Me fâ i lûn Fe i lûn (. - - ./ . - - ./ . - - ./ . - -)

- 1 Felckleri oda yaksun k'on ahlı subh-demün
- 2 Hemîşe serv gibi istikâmet ietersen
- 3 Vücûd mülki serâpâ belâ vü gavgâdur
- 4 Dilâ bu ma^crekeden cân halâe ider yokdur
- 5 Midâm gönlümü anlarsın oy sirişk-i safâ
- 6 Yüzü meh meh gibi eksüklüğümü urma şehâ
- 7 Cihândan itse sefer Lâmi ^cî degüldür gam

- Ki cânını boyadı düd-ı zulmeti elemün
- Baş açub eyle niyâzı edeble baş kademün
- Hużûr u emndür ey cân vilâyeti ^cademün
- Ne dir o kanlu kefen gerdende gör ^cale
- Ne diyelüm demün olsun mecâlis içre demün
- Cihânda mihr-sıfat şimdi görmedük keremün
- Hemîşe hem dem ü yoldaşıdur belâ vü gamun

282

3 Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (3 - - - -/ - -)

- 1 Matla^c-ı subh-ı eafâdur çun giribânun senün
- 2 Dağlar güller elifler serv kanlar cüybâr
- 3 Bâğa girsen bûlbûl inler gül yakasın çâk ider
- 4 Bû-yı zülf-i yâr mıdur ya dem-i rûhu'l-kudûs
- 5 Gerçi ey dil dîdedür kanun dökken likin anun
- 6 Nola itsen dem-be dem bağrun kebâb eşkün şarâb
- 7 Âsiyâlar dönderür başunda çarh-ı fitne-bâr

- Tan mı tutsam şâm-ı zülfün gibi dâmânun senün
- Sincem üzre yatuban seyr it gülistânun senün
- Hey kıyâmet fitnedür serv-i hırâmânun senün
- Ey sabâ bi'llah neeîm-i ^canber-efşanun senün
- Ocağına koymadın eu komadı kanun senün
- Derd ü gâmdur rûz u şeb ey dil çü mihmânun senün
- Bilmezem ey Lâmi ^cî taşdan mıdur cânun senün

283

4 Me fâ î lûn (4 . - - -)

- 1 Od eyler lâlenün yirin gül ruhsârı şeyhînün
- 2 Lebine cân virüb benzer harîdâr olduğum bildi
- 3 Urur bâzar-ı hüsn içre cân tâvûeidur cevlan
- 4 Bahariyyât-i hüen okur ruhundan ^candelîb-i dil
- 5 Tağılssa tûr-ves tan mı dil-i sad-pâre-i ^cuşşâk
- 6 Mürîd olur görüb her cân ruhında nûr-ı imânı
- 7 ^cAcab mi zerd ü zâr olub ^caeşaya düşse nergis-vâr-Şu dil kim Lâmi ^cî oldu gözi bîmârı şeyhînün

- Şu ider sülkerün bağrın dem-i guftârı şeyhînün
- Benümle gör ne yüzdendür bugün bâzârı şeyhînün
- İder kebk-i hirâmâni haol-reftârı şeyhînün
- Ne hoş mecmû^cadur rengin ruhi gülzârı şeyhînün
- Tecellî nûridur el-hak bugün didârı şeyhînün
- Ne kâfirdür nihân gözden saçı zünnârı şeyhînün
- Şu dil kim Lâmi ^cî oldu gözi bîmârı şeyhînün

3 Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (- - - - / - -)

1 Bu durur °uşşâka cân-bağ olduğu peymânenün	Sâkiyâ düşmüş durur °aksi leb-i cânânenün
2 İtse hüsnün şem°ine mihr-i cihân-ârâ ne tan	Oda yanmakdur serâpâ san°ati pervânenün
3 Gördi eşküm hirmen olmuş sünbûli uoında yâr	Şâd olub bu yıl didi vâfirlığı var dânenün
4 Yıkısa gam dil ka°besin ey zâyir-i beytû'l-Harâm	Sen getür sa°y it yirine hürmetin meyhânenü
5 Tîr-i bârân-ı gamundan dilde eabr itmez karâr	Yağmura olmaz siper hâli budur virânenün
6 Bânâ teebbîh ü ridâ ol kâkül-i miskîn yiter	Zâhidâ zenoîr olur bil sebhası divânenün
7 Tan mı her şeb halkı bî-hûd kılsa gussam kıssa°ı Lâmi°î uyhu getürmekdür işi efsânenün	

3 Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (3 - - - - / - -)

1 Söz kabûl it âstânünden rakîbi red gerek	Yâd ayakdan her zamân gülşen yolu münsed ge:
2 Zâhidi dirler mey içüb eyler ıslâh-ı mizâc	Zeor ü kahr ol müfeid ü bî-dîne fevka'l-had
3 Ah kim seyr eyleyüb yârûn hattın berber dimiş	Bu belâ vü fitne ye°cüoîne âhen sed gerek
4 Pers olub tersine dönmüş it rakîbün lehcesi	Hûb düşmüş düşmen-i °uşşâka dâhi bed gerek
5 Anma rûz ı hieri cânâ kasr-ı bezm-âbâd iken	Gicosi vaslun siyeh zülfün gibi mümted geral
6 Serv-i dil-öfûy elif kaddüne bir benzetmege	Anda ebrûn ayrı gibi iki dil-keş med gerok
7 Nâzeninler °ışka bulmaz dest-res iy Lâmi°î	Bu belâyı başa iltem diyen ehl-i ked gerek

Fâ i lâ tûn Me fâ i lûn Fe i lûn (- - - - / - - - / - -)

1 Müşk-veş gerçi karadur zülfün	Bir şeb-i pür-sitâredür zülfün
2 Necm-i Kur'ân gibi çü münzeldür	Lâ-cerem pâre pâredür zülfün
3 Boynunu kuoea tan mîdur yârâ	Sâ°id-i hüsnâ yâredür zülfün
4 Olsa eş°ârûmün şî°ârı nola	Lutfdan isti°âredür zülfün
5 Zulmet-i gânda niçe bir ey cân	Gönlümi bana aradur zülfün
6 Kibleden yana el açar her dem	Çün du°âsı nigâradur zülfün
7 Lâmi°î gibi dil-berâ dün-âğün	Meyl-i tab°ı kenâradur zülfün

Me fâ i lûn Me fâ i lûn Fe ü lûn (. - - - / - - - / - -)

1 Tolansam nola devr-i bârgâhün	Penâhumsın Hudâ oleun penâhün
2 Döküldi kaldı eşküm râh-ı gânda	Şehâ rahm it görüb hâlin eipâhün
3 İtün gibi bânâ kapunda yir yok	Göge çıkmadın âhı dâd-h°âhün
4 İşüm âh u figândur dün gün eyvâh	Yanunda kadri yokdur âh u vâhün
5 Güneş bir zerreden kemdür kapunda	Faleklerden yücedür bârgâhün
6 Saçuna müşk ü °anber karmaeun el	Ne haddidür bu iş her rû-siyâhün
7 Umaram dün gün âhüm ide taklîl	Egerçi Lâmi°î çokdur günâhün

3 Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (3 - . - - / - . -)

- 1 Tîğ-i dil-berden şu resme oldu sinem çâk çâk Sanasın seylâbdan yer yer yarıldı sahn-ı hâ
 2 Kaldı gam nâvekleri gönlümde çıkmaz dostlar Işk cerrâhına dîn tîğ-i soelle ide çâk
 3 Bahr-ı gamda zülfün yapışdum ol hod mârımış Ah kim oldum necât ümmîzin eylerken helâk
 4 Ağlaram gam tîği vaslûndan beni dūr ideli Pür-sirişk olur kesilse bâğdan her çeşm-i t
 5 Tîğine kan ağladumdı boynuma sildi didi Kim kamu nesns suyuyla su olur hâkils pâk
 6 Gözyaşından gam mı yir hiç âşinâ-yı bahr-ı ışk Ka r-ı dsryâda nehenge mevc-i tufândan ne t
 7 Sabr u akl u dil gidelden Lâmi cî cândan ider Kârbârdan kalmış it gibi figânlar derd-nâk

4 Me fâ i lûn (4 . - - -)

- Sana ol serv meyl itmez yaşun her dem revân itsen
 Lebinden derde dermân yok dilâ biñ terk-i cân itsen
 Göyündi çünki pervânen ne assı sonradan iy şem
 Kesüb saçun sridüb cân-ı dilûn ser-cümle kan itsen
 Dil ü cân içre od urdı csmâlun perde ardından
 Nolur hâl-ı oihân Yârab oemâlun ger ayân itsen
 Hayâtunçun lebün şerbet buyurmuş öldüm ummakdan
 Efendüm bir gün üğdinden ziyân olmaz revân itsen
 Tutub tutub yenülmez çün çekinür yâre rûz u şeb
 Bugün cân rahşına iy ten nola tarh-ı inân itsen
 Rakîb-i kelbs dünki gün aceb tavşanlar öldürdüm
 İnanzmazsan bânâ cânâ önünde imtihan itsen
 Nedür cân diyü gin yirde urursın Lâmi cî lâfı
 Diridün sana âmennâ olanın dsr-meyân itsen

3 Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (3 - . - - / - . -)

- 1 Demâbs dem cân kısmet eyler halka la lî Kâsımın Ola mı ben bî-dil ü bî-câna meyli Kâsımın
 2 Sidreyi hayrân kılub eyler hacâlet ser-nigûn Bir kadem reftâr idicek kaddi nahli Kâsımın
 3 Nioesi ten cûbbesin gül gibi sad-çâk itmeyem Hâr elinden gitmez oldu zeyl-i vaslı Kâsımın
 4 Eglenür âyine-veş dün-gün misâli birls çarh Neylesün devr içre yok bir dahi misli Kâsımın
 5 Biñ gönül arz eylesen bir kez dönüb bakmaz anâ Alemün cânınadur ser-cümle dahli Kâsımın
 6 Günde biñ kez va de-i vasl syler itmez bir vefâ Ah kim devrâna beñzsr ahd u kavli Kâsımın
 7 Nice tahrîr itsün ol hüsn-âfitâbın Lâmi cî Kim ssrâpâ nûrdur tasvîr ü şekli Kâsımın

3 Fe i lâ tün Fe i lün (3 . . - - / . . -)

- 1 Lebi la^c1 u: dişi lûlu-yı ^cadendür Haeanun
- 2 Zülfi sünbül gözi nergis yanagi gül boyı serv
- 3 Ger kıla cevri ü cefâ eyleye ger mihr ü vefâ
- 4 Gün yüzinde görünür iki cihân nakşı ^cayân
- 5 Lâmi^cî asmağışın bir kıla cânbâz-ı dili

- Şaçları nâfe-i âhû-yı hutendür Hasanun
Deheni gonca haddi tâze-eemendür Haeanun
Zâtı giki sıfatı cümle hasendür Hasanun
Yârab ol âyine-i hüsnî nedendür Haeanun
Zülfi geh çenber olur gâh resendür Hasanun

وله في حرف اللام

3 Pâ i lâ tün Fâ i lün (3 - . . - - / - . . -)

- 1 Yir ü gök kârında iy dil ^cakl u cânun zâr bil
- 2 Urma dem tiryâk u efeûndan penâh-ı hîzra kaç
- 3 Açma cân sırrını bî-mi^c râz kim ol arada
- 4 Gözün aç sözüm işit olmaz vüûdun gibi zenb
- 5 Kurtulam şirk-i hafîden dirsen iy mü'min müdâm
- 6 Mültehem kıl kendüzün ko hüsn-i zannı fi^clüne
- 7 Lâmi^cî aldanma dehrün hây u hüyı çoğ olur

- Dâr-ı fikret içre bin kez kendüzün mi^c mâr b:
Çarhı ejderhâ zemîni dîv merdüm h^vâr bil
Nice yüz bin ^cakl erin Mansûr-veş ber-dâr b:
Gice gündüz çâreein bu cürmün ietigfâr bil
Nefsi ruhân şehveti büt benligün zünnâr bil
Sa^cy kıl hizmetde dün-gün nefsünü bed-kâr bi
Divşür özün tağılur bir demde bu bâzâr bil

Mef ü lü Fâ i lâ tû Me fâ i lü Fâ i lün (- - . / - . . . / . - - . / - . . -)

- 1 Ben derd-mende la^clün egerçi atak degül
- 2 İltem didümdi başa gam-ı ^cışkun âh kim
- 3 İy cân gerekee Kuds gerek Mekke ^cazmin it
- 4 Gitdi girü gelem didi bir gice ol nigâr
- 5 Dârû-yı gam didüm beni bir demde almadı
- 6 Nister kapunda zâhid-i âvâre it gibi
- 7 Uyub rakîbe Lâmi^cî miekîne cevri ko
- 8 Zâhid diler ki kul ola pîr-i mey-fürûş

- Zülfünden aldamak velî bu denlû çok degül
Bir derde uğradım ki olur olacak degül
Yüzüm izünde ^câşika Bağdâd ırak degül
Didüm saçun gibi iken uzun uzak degül
Didi tahammül it iki eâ^cat bıçak degül
Her bir levende menzil-i devlet yatak degül
Bir bâtilun eöziyle helâk anı hak degül
Red itme hizmete yarar iken kazak degül

3 Fâ i lâ tün Fâ i lün (3 - - - / - -)

- 1 Kssmedi her giz sabâ bu zülf-i °anber-sâdan el
- 2 Gördi °anber zülfinün başumda şûrin didi yâr
- 3 Zülf ü hatt u hâl u ağzınla meyânun rsmzidür
- 4 Puşt-ı pây urursa mülk-i dehre tañ mı ser-be ser
- 5 Efserün kim rahne eylser künkür-i °arşun dilin
- 6 Komaz eldsn dâmsn-i zerki ser-i zülfün gibi
- 7 Pay idüb başum varurdum hâme-vsş iy Lâmi °î

Hüsnünün divânesidür çekmez ol sevdâdan e
Pâyuma miskîn düşerdün degse bu sevdâdan
Hâb içinde ana kim gösterdiler deryâdan
Her kim alsa °ışk gibi mürşid-i dânadân e
And için mushaf başuna kondı san havrâdan
Âsيتينin kesdi zâhid kesmsdi dünyâdan el
Olsa salmak remz idüb ol dil-ber-i ra°nâd

3 Fe i lâ tün Fe i lün (3 . . - - / . . -)

- 1 Şunda bir bikr kız oğlan bulunur mı dellâl
- 2 Benî hindu gözi câzû vü kaşı yâ kirpügi ok
- 3 Deheni hokka-ı mrcân lebi la°l u dişî dür
- 4 Sâ°id ü sâki yoğun ince bili kaddi uzun
- 5 Ola burnı gibi her barmagı bir bîm elif
- 6 Yürürse fitne ola tursa kıyâmet kopara
- 7 Gül gibi hâr u has ilmemiş ola dâmenine
- 8 Ruhi bâğını hayâ her dem ide gark-ı °arak
- 9 Çâr-deh sâls ola hüsn ile bedr-ây gibi
- 10 Burka°i ebri gidüb gün yüzi mekşûf olıoak
- 11 Taleb it dehri yürü bul bu sıfatlu güzeli
- 12 Himmet it heb bulunur dims ki destinde anuñ
- 13 Kimiyâdur bilür erbâb-ı sa°âdet nazarı
- 14 Hâsa kim Âsef-i cem menzilet ü sâhib-ı cüd

Dili sükkar sözi şîrîn yanagı gül lebi bal
Zülfî °anber nefesi müşk ü teni penbe misâ
Alnı ay u yüzi gün saçları şsb kaşı hilâl
Harskât u sekenâtı kamu pür-gîve vü âl
Kıla zülfî gibi pür-ham saçını fitneye dâl
Söylese sihr ids baksa komıya tende meoâl
Önce-veş dürcini açmamış ola dest-i hayâl
Gülse yüz şşrmile ya eylese biñ lutfıla kâl
Arta günden güns serv-i kaddi mânend-i nih
Ala halkun gözini şa°şa°a-i hüsn ü cemâl
Lâmi °î'den ne bahâ ister isen gsl berü al
Bir kuru başla cân var dahi yok mâl u menâ
Hâk-i pâyine kimün yüz süre kim virmiye mâ
Her zamân cândan ider tsrbiyet ehl-i kemâl

3 Fe ü lün Fe ul (3 . - - / . -)

- 1 Şifâ-bahş-ı cândur likâ-i Halîl
- 2 Karâr eylssen dilds cânâ nola
- 3 Ne vechile senden firâr ids cân
- 4 Ne tañ nûr-ı Hak dise cân rûyuña
- 5 Dilüm hüsnüni nice ssyr eylssün
- 6 Sağun Cebra°îl ü kadûn Sidsrdür
- 7 Firâkinda sen Yûsufun Lâmi °î

دواء الطيب سعاد العليل

Ki gülşen kılur nârı nûr-ı Halîl
Gözündür çü muhşir dilündür ksfîl
Yiter âyinen elde rûşen delîl
Çeker dide-i oâna ol gamzs mîl
Ruhun bâğ-ı cennet lebün selsebîl
İdüb giryeler dir

غیر پس

297

Me fâ i lû Fâ i lâ tû Me fâ i lû Fâ i lûn (- - ./- . - ./- . - ./- . -)

- 1 Soyındı euya girmeye bir eîm-ten güzel
- 2 Tâc u kabâ güzelleri gerçi güzel olur
- 3 Üryânken o gül dahi hûb olsa tañ mîdur
- 4 Öpssm elini düşsem ayağına yiridür
- 5 Başdan ayağa bir ser-i mû denlû aybı yok
- 6 Dil teşne mâhiyem ki bu dem sevmişem yine
- 7 Tûbî kaddüne öykünemez olea rakş urub
- 8 Tâvûe-ı arş ayağına baş ura ben degül
- 9 Gevher ne hâkdur ki diğün gibi bula kadr
- 10 İkrâr ider cemâl u kemâline yir ü gök
- 11 Didüm ne hatt-ı dil-keş olur arızundağı
- 12 Hil atlama rakîbüni sûret virem diyü

- Kankı yirini medh ideyim cümleten güzel
 Oldur güzel begüm ola üryânken güzel
 Olur şukûfe bâğda bî-pîrehen güzel
 Bir servdür ki sâ id ü sâki iksn güzel
 Talat huceste zülf hümâyûn beden güzel
 Bir eîmîn-ber cuvân ki teni âbdan güzel
 Hay'etde her ne denlû ki serv-i çemen güzel
 Şol gün ki celve ide bu hüsniye sen güzel
 Nazm-ı perenden ola mı dürr-i aden güzel
 Farzâ ki lâmi fî dimedüm yâra güzel
 Didi bahâr günleri olur çemen güzel
 Hülleyile ey perî ola mı ehremen güzel

298

3 Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (3 - - - - ./- . -)

- 1 Bilürem kûyunda ğamdan her gün âh eksük degül
- 2 Yaseminün qûn sabâ tâcını kapdı gül didi
- 3 Geh saçun vîrân ider dil mülkini gâhi gözün
- 4 Ğam degüldür mâha nake u mihre irişsün zevâl
- 5 Mest imişsin leblerün sordum şehâ kan itmedüm
- 6 Müdde iler tapuna her dem beni kec egledür
- 7 Lâmi fî ister kapunda benden olmak rûz u şeb

- Âdemîlûkdür şehâ kuldân günâh eksük degül
 Kelle sağ olsun cihânda bir külâh eksük de
 İşbu kahr-âbâda bir bî-dâd şâh eksük degül
 Ruhların devrinde bize mihr ü mâh eksük de
 Pes neden her dem bânâ egri nigâh eksük de
 Ah kim zülfün gibi bir rû-siyâh ekeük degül
 Yoksa şâhum devletünde mâl u câh eksük degü

299

Me fâ i lûn Fe i lâ tûn Me fâ i lûn Fe i lûn (. - - - ./- . - ./- . - ./- . -)

- 1 Belâlarile ger olmasa hâr-ı zâr gönül
- 2 Cihânı gülşen idüb od ururdu deşt ü dere
- 3 Şu gül bedende ki yok lâle gibi bû-yı vefâ
- 4 Yakana tökme gibi göz diker ki gerdenune
- 5 Okun yeleklerini eyleyüb perî-veş bâl
- 6 Çıkar fitnsligi cerrâh zahm-ı sinemden
- 7 Şehâ hakîkata bak lâmi fî slinde ne var

- Yiterdi gül gibi cân bülbüline bâr gönül
 Bu dağlarla zuhûr itse lâle-vâr gönül
 Mîsâl-i gonca anâ virme zinhâr gönül
 Öğüb bu devr içinde ola kâmkâr gönül
 Uçar hevâ-yı visâlünde bî-karâr gönül
 Ki neft-i mihr ile bir şem dür yanar gönül
 Güzeller içre seni itâ ihtiyâr gönül

300

3 Fe i lâ tün Fe i lün (3 . . - - / . . -)

- 1 Nicesi olmayasın derd ile sad-pâre gönül
- 2 Şâhiken başuma kıldun beni derdiyle esir
- 3 Tut sözüm °aklunı divşür gözün aç hândadur
- 4 Ola kim meyl ide rahm eyleyüb ol serv-i hirâm
- 5 Ne gözüm bakmayı bilür ne gönül sabr kılar
- 6 İtmeyince seni sad-pâre komaz gamze-i yâr
- 7 Lâmi °î mihnet ü endûh ile dünyâda geçin

- Zülfi sevdâsına düşdün behey âvâre gönül
 Sana bir dahi uyanı be yûri vara gönül
 Kû-be kû yârı yabanlarda yiter ara gönül
 Salınub zülfi gibi boynına yalvara gönül
 Cânımı oda yakar ara gözüm ara gönül
 Hels noldun görelüm sabr ide bir pâre gön
 Yâr-ı derd u gam olur her ki vire yâra göi

301

3 Fe i lâ tün Fe i lün (3 . . - - / . . -)

- 1 Nerd-i °ışkında dili kılmağışın zâr şekil
- 2 Gün yüzün dâvirssinds yed-i kudret kalemi
- 3 Kılısam ol gonca dehensüz taraf-ı bâğa güzër
- 4 Çoğ işer °aşkı kanını sözün sağı budur
- 5 Câna hoş sardı metâ °-ı gam zülfünü nigâr
- 6 Ol ki °ışkında °alem kıldı beni âhumla
- 7 Hutbe-i hüsn okudub adına ol şâh-ı oemâl
- 8 Kankı büt kim sebak almasa vefâ bâbindan
- 9 Nakd-i cân u dil alub satdı bize derdini yâr
- 10 Lâmi °î cân-ı lebünden katı lâ-ya °kıldur

- Şaşder-i gamda beni itdi giriftâr şekil
 Çekdi kavs-i hat-ı müşkînünî pergâr şekil
 Her gül anda görünür gözlerüme hâr şekil
 Görürem çeşmünî her lahzada bîmâr şekil
 Va °de-i vaslile çün cyledi bâzâr şekil
 Şimdi gam leşkerine syledi sâlar şekil
 Urdu gam sikkesini alnuma dînâr şekil
 Dâr-ı hüsn içre odur sûrst-i divâr şekil
 Gördi sevdâ-zede dil oldu harîdâr şekil
 Sûrstâ gerçi görünür sana hüşyâr şekil

302

3 Fâ i lâ tün Fâ i lün (3 - . - - / - . -)

- 1 İtme iy dil mihnet-i eyyândan hâtır melûl
- 2 Hior elinden sînemi çâk itdügüm °ayb itme kim
- 3 Gamzene göz dikdügi budur müjem süzenleri
- 5 Egri yüz gösterse düşmen râstdur bil iy gönül
- 6 Kadd-i dil-cûnile servün bir gören endâzesin
- 7 Seyr idübdür kâmtün nahlin meger kim bâğda
- 8 Devr idenler çarh-ı °ışkı Lâmi °î pergâr-vâr

- Bana sabr iden yanar cânıyla ol dün-gün hemî
 Cân-ı miskîn hayretinden açmağ ister vasla
 San °atiyle riğs-i cânı sürem dir harca ol
 Hilkatî sağ olmayan eyler nigâhın halka vus
 Fenn-i hey'etden dem ura neyleyem bilmez us
 Bağlamış destin çenâr u kavşurubdur serv kol
 Didiler yokdur nihâyet birdür anda °arz u tû

303

4 Me fâ i lün (4 . - - -)

- 1 Uraldan halka-i müşkîn ruhun bâğında ol kâkül
- 2 Didüm baş kirpigüm üzre güzër kıl cû-yı çeşmünden-Didi kim bu kara şuya olur mı hâr u hasdan
- 3 Firâk-ı çeşm-i mestünle hevâ-yı müşk-i zülfünden
- 4 Nice Şebdîzdür bu hatt ne gülgündür veya ol ruh
- 5 Çemende mest olub cânâ leb-i meygününü öpsem
- 6 Senün vaslun hevâsından beni iy gülbin-i dil-cû
- 7 Kul itse ol cûler vâhîlî cihân

- Cemâlun bâğını itmiş saçun sünbülleri gül gü
 Ölümlü hastadur nergis kara yaslu durur sünbi
 Alurlar hüsn meydânında mihr ü mâhdan öndül
 Çağırır fâhta kükü surâhiler okur kul kul
 Gam odı °ardelib-âyın serâtapâ idübdür kül

304

Me fâ î lûn Me fâ î lûn Fe û lûn (. - - -/. - - -/. - -)

- 1 Dilâ evvel ğam u derdile yâr ol
- 2 Didüm ben yokluyı ko işigünde
- 3 Ne ğam ğam-ı şeşderinde kalsan iy dil
- 4 Hevâ-yı zülfidür çün dilde sevdân
- 5 Meded sensin gönül derdine iy eşk
- 6 Olur her târî âlem âynına mâr
- 7 Eger ser-rişte-i vaslın dilerseñ

Pes andan tâlib-i vasl-ı nigâr ol
 Efendüm kul olayın didi var ol
 Sâna kim didi kim ol nakşa-zâr ol
 Sabâ gibi bu yolda hâk-sâr ol
 Cihân turdukoa art eksilme var ol
 Saçına dise dil-ber târ-ı mâr ol
 Eridüb Lâmi î cân gem°-vâr ol

305

Me fâ î lûn Me fâ î lûn Fe û lûn (. - - -/. - - -/. - -)

- 1 Niçün la°lûn geçer °uşşâkuna al
- 2 Degülse saçların dâl-ı eiyâdet
- 3 Düşelden ruhların °aksi gözüme
- 4 Susansa tîğ-i hûn-bârun nola dil
- 5 Hayâli Lâmi î kan ağladursa

Murâdun cân ise iy dil-rubâ al
 Ruhun şâhid yiter olduğuna al
 Müze° fer çehrem itdi yaşlarum al
 Çoğ aldur teğne cânı mevc urub al
 Kıрма kim perîler işidür al

وله في حرف الميم

306

Fâ i lâ tûn Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (- . - - / - . - - / - . -)

ایہا الساقی ادرکاس المدام

- 1 Câm-ı hiorâh itdi cânum telh-kâm
- 2 Mezra^c-ı sênem kurutdı tâb-ı ğam
- 3 Sâkiyâ ko puhteyi mey sun bânâ
- 4 Âb u âteşdür mieâl-ı âr u ışk
- 5 Câmsuz dil hânssi bulmaz ziyâ
- 6 Hâl-i uşşâkı ne bilsün içmedin
- 7 Bir kadehden Lâmi^c î olur halâs

Ger meded etmezse bu dem feyz-i câm
Bişür ol âteşle her sevdâ-yı hâm
Nâm u neng ietersen ol bî-neng ü nâm
Tâb-ı hurşîdiyle ref^c olur zulâm
Bir kadeh mey sûfî-yi âli-makâm
Olsa cân u dilde yüz biñ kayd u dâm

307

3 Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (3 - . - - / - . -)

- 1 Ölürem bir sâ^cat ol cân-ı cihânı görmesem
- 2 Bahr olur çevrem sirîşk-i hûn-fişânından müdâm
- 3 Gül gibi gönlüm açılmaz bûlbûl-âsâ inlerem
- 4 Kurulur bâzûlarum zincîr-i ğam boynum burar
- 5 Şubh gibi yakamı dâmâne dek çâk eylerem
- 6 Gonca-veş peykân-ı ğamdan bağrum kan iderem
- 7 Cân virürsem vire idüm mihnetiyle Lâmi^c î

El yuram yaşunla gözden bir dem anı görmes
Bâğa varub dâyim ol serv-i revânı görmesem
Şol ruhi zeyn-i bahârüm büstânı görmesem
Dâyimâ ol zülfi zih kaşı kemânı görmesem
Bir nefes burcında yâr-ı mihribânı görmesem
Zahmı diller merhemi olan sinânı görmesem
Bâri dünyâda rakîb-i bed-gümânı görmesem

308

3 Fe i lâ tûn Fe i lûn (3 . . - - / . . -)

- 1 Şubh-dem yaksa nola gün gibi çarhı âhum
- 2 Nice ebrû nice dâd âteş-i mihnet açuban
- 3 Şeb-i furkatde dilüm gibi güm oldı eyvâh
- 4 İzz u nâzile toğar her gün o meh bir yüzden
- 5 Neylesün dil seçemez oldı düninden günini
- 6 Cürm-i bî-haddile yanunda yüzüm yokdur hiç
- 7 Lâmi^c î söyledüğü eanâ mahabbet yoludur

Ğam dünından karadur her gice menzil-ğâhum
Ejdehâ gibi çekilür göge yirden âhum
Âlem içinde bugün sâyem idi hem-râhum
İnkılâb üzre komış tâli^c umı Allahum
Çekeli ebr-i nikâb içre yüzün ol mâhum
Âfv-i bî-ğâyetün ümmîzine geldüm şâhum
Zâhidâ kimseye yokdur ebedî ikrâhum

309

Me fâ i lûn Fe i lâ tûn Me fâ i lûn Fe i lûn (. . - - / . . - - / . . -)

- 1 Bu gonca-leb gibi bir berke eylemedi gönlüm
- 2 Egerçi her yana dâm itdi zülfi sünbüller
- 3 Hevâ-yı zülfüne yilmekle ömr gitdi yile
- 4 Şu denlû arz-ı cemâl eyledi perî ruhlar
- 5 Çü gördi bâğda een serv-i serkeşün kaddın
- 6 Şu dem kioâm-ı lebünden naefbum almış idi
- 7 Yakub kâğıdın idolden

Yüzünden özge gülile açılmadı gönlüm
Görince açılarını ğayre ilmedi gönlüm
Bahâr gibi gelüb geçdi bilmedi gönlüm
Tapundan ayruga cânâ kapılmadı gönlüm
Şu gibi pâyüne düşdi yinilmedi gönlüm
O dem bu demdür eyâ cân ayrılmadı gönlüm

4 Me fâ î lûn (4 . - - -)

- 1 Urub tâvûe-ı cevânlar benüm serv-i gül-endâmum Alur dün-gün dil ü cândan felekler gibi â
 2 Ölümlü haetayım bî-dil ġarîbem kimeenem yokdur Meger kim ilte cân murġı o şâh-ı hüsne pe
 3 Gözüüm giryân tenüm büryân ciger pür-hûn dilüm hayrân

Dükenmez haşre-dek ey cân disem dün-gün se

- 4 Yaşunla el yudum cândan bugün bir ademem kandan Hemîn sen şâh-ı devrândan cemâlüm eeyridü
 5 Gönül âyînesinden bak Sikender gibi rûşen gör Kî kûyun sekleridür cem eifâli gün gibi c
 6 Ne cân şâd oldu rûyundan ne dil bû aldı müyundan Fu devrân içre âhumdan ne subhum belli ni
 7 Ne ister Lâmi^c î bilsem olub bu ad u san üzre Kefensüz kaldı^c âlemde ciyüb hânengüm ü nân

311

Me fâ î lûn Fe i lâ tûn Me fâ î lûn Fe i lûn (. - - - / . - - - / . - - - / . - -)

- 1 Bu eûz-ı dil baña besdür kebâbı neyleyeyim Me-yi lebünle çü mestem şarâbı neyleyeyim
 2 Dühân-ı âhı nihâyet nihân idem cânâ Dil-i pür-âteş ü çeşm-i pür-âbı neyleyeyim
 3 Dem-i sirîşkümü teskîn idüb yuyam rûyum Damag u sînede key iztîrâbı neyleyeyim
 4 Hayâl-i zülfünü dilden çıkarmağ olurdu Derûn-ı cânda olan pîç ü tâbı neyleyeyim
 5 Belâ-yı dehr ü cefâ-yı sipihri eaymayavuz Nücûm-vâr elem-i bî-hisâbı neyleyeyim
 6 Nigâra söyledüm rû-be rû cefâlarını Arada eaçları gibi hicâbı neyleyeyim
 7 ^cÎmâret ideridüm cân u dil evin ġamla Cihân gibi bu ten-i pür-harâbı neyleyeyim
 8 Günâhum ağlayu bileem nigâra yiter idi Bu tâ^catiyle recâ-yı sevâbı neyleyeyim
 9 Sürûd-ı ^cışkdan olurdu Lâmi^c î geçmek Figân-ı nây u nevâ-yı rebâbı neyleyeyim

312

Mef û lû Fâ i lâ tû Me fâ î lû Fâ i lûn (- - . / - . - . / . - - . / - . -)

- 1 Ey Mîer-ı hüen Yûeufı Ahmed-likâcuğum ^cİeî lebi hayât viren Muetafâcuğum
 2 Ay u güneş cemâluna secde itee tañ mıdur Cân kablesisin ey sanem-i dil-rubâcuğum
 3 Bâğ-ı harîm-i cânda ne zîbâ nihâlsin Ey şâh-ı sidre gibi kadi müntehâcuğum
 4 Ok gibi kaçma yâ gibi egdün çü gönülümü İnletme ^candelîbünü ey gül-budacuğum
 5 Hicründe lâle gibi dilüm dâğ-dâr olub Hûn-i sirîşk-i çeşmle pürdür kabâcuğum
 6 Cevr itme ben ġarîbüne tâ kim dinilmestün ^cÖmrüm zamâne gibi saña bî-verâcuğum
 7 Devlet gibi kemînün iken Lâmi^c î sentün Zûlm eylemek revâmı anâ pâdişâcuğum

313

3 Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (3 - . - - / . -)

1 Kaynadur kanı yürekden sunsa sâki bezme câm	Söyle benzer cân-ı âşıkdur şarâb-ı la'îl-
2 Zâhidâ hizmet tapusın eyle gel yüzler süri	Kimse git dimsiz sanâ meyhânedür dârü's-sei
3 Âşinâsın bezm-i hâs idüb niçün yâd eylemez	Mey-âfurûşun sâkiyâ ihsânı iken halka câm
4 Başurub sâki elinden mâh-rûlar câm içir	Mihr-i meyden her biri eksüklüğün bildi te
5İRme desti gibi başun pâ-yı humdan bir nefes	Âşıka dünyâda isterseñ eger ıyş-ı müdâm
6 Feyz-i meyden vâ izâ mahrûm olursañ tañ mîdur	Gün yüzünü sanâ göstermez hicâb-ı neng ü r
7 Hürmetin pîr-i muğânun anlamaz ey Lâmi cî	Ka be hakkı bilmeyen mayhâneyi dârü'l-Harâ

314

3 Fe i lâ tûn Fe i lûn (3 . . - - / . . -)

1 Seyr idüb ol iki kaşı yins rüsvâ oldum	Bir iki ay görüb mihr ile şeydâ oldum
2 Gamum iy yâr cünün shline sermâye yiter	Fikr-i zülfünle aceb ma dsn-i sevdâ oldum
3 Sek-i küyün gibi kapunda rakîbün uludı	Ben dahi hizmet idüb ehl-i mudârâ oldum
4 Nola kapıssa sözüm kandini helvâ gibi halk	Medh-i şîrînünle tûtfi-i gıyâ oldum
5 Tañ mı Dâvudî-nefes bulsa demünden dil-i nây	Vasf-ı la'lünle bu dsm bends Mesîhâ oldum
6 Haremün içre yüzümü ko ki cârû ideyim	Ben ki bu eşk-i firâvân ıls sakîâ oldum
7 Gam degül hakkuma biñ herze yisün günde rakîb	Lâmi cî ol sek ise ben dahi deryâ oldum

315

3 Fe i lâ tûn Fe i lûn (3 . . - - / . . -)

1 Nergisi kıldı gözün şîvesi dil-hasta begüm	Öncayı la'îl-ı lebün eyledi dem-beste begü
2 Kâmeti mâh-ı nevün çarh-sıfat oldı dûtâ	Gördi çün kaşlarınun yayını peyveste begüm
3 Halka halka sağun endîşe kilididür anı	Ki sabâ bir bir açar el urub âheste begüm
4 Dil-i sevdâ-zede derd ü gamun isterse nola	Tıfl-veş gönline ne galse dilsr hasta begü
5 Gelmedin hattun ider usturaya meyl aceb	Güvleyüb oda atar cânını o nâreste begüm
6 Bağlamış rişte-i cân ile meger güllerini	Bâğbân-ı ezel itdükde sağun deste begüm
7 Demidür hûni gözün Lâmi cî iyi ide helâk	Ne içün fâriğ iksn uydu o bed-meste bsgüm

316

Me fâ i lûn Fe i lâ tûn Me fâ i lûn Fe i lûn (. - - - / . - - / . - - - / . . -)

1 Eger komazsa habîbüm şeker dudagın öpem	Varam ola ki şarâb içdüğü kabağın öpem
2 Devlîst el vire mi ben garîbs yüz süriyü	O serv-i nâza varub su gibi ayagın öpem
3 Aceb mi yarelerüm şâkir olsa tîğinden	Du â dehânı yüz ola sger yarağın öpem
4 O şâh-ı gül ne içün bu belâlu bûlbûline	Komaz kolındağı şol lâle gibi dâğın öpem
5 Görinmez ol meh-i hırgsh-nişîn varub bâri	Güneş gibi yüz urub dâmsn-i otagın öpem
6 Ol ala gözlü nigârüm niçün komaz dün ü gün	Şu zülfünün kara bağrın o göksün ağın öpen
7 Sabâh-ı mahşere dek Lâmi cî yatam ser-mest	Uyurken anun eger bir ksret dudagın öpem

317

3 Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (3 - . - - / - . -)

1 Nola nâz iteen bâna serv-i revânûmsın benüm	Cânûm alsan gam dsgül çûn dil-sitânûmsın
2 Yüzüm üzre eu gibi nola düşüb pâyûn öpem	Ey boyışâh-ı gülüm serv-i revânûmsın benü
3 Vardugumoa küyına tutub çekersin dâmenüm	Ey eek-i cânâne cândan mihribânûmsın benü
4 Sensüz itmez bir nefes iy dard ü gam gönülüm karar-Varsa bu hasta ciemüm içre cânûmsın benü	
5 Dâğ ururein kalb-i çarha benzer iy hurşid ü mâh	Şu le-i âh-ı dil-i âteş-fesânûmeın benüm
6 Ser-be eer iy kıssa-i Meonûn seni gûş eyledüm	Ol saçı leyli gamından dâstânûmeın benüm
7 Cânûmün köynüklerin hâl-i lbânden sor gönül	Lâmi ^o î demek ne hâcet râz-dânûmsın benüm

318

3 Fâ i lâ tûn Fâ ilûn (3 - . - - / - . -)

1 Hür u galmân meoma ^c idur hatt u hâlünden dilüm	Gülşen-i firdsve dönmışdür hayâlünden dil
2 Muşb-ı ^c aynumdur ki her dem cân evin rûşen kılur	Lâ-oerem hâli degüldür fikr-i hâlünden dil
3 Encüm-âyin kur ^c a saldum vasliçün feth anladum	Gün gibi açıldı hoş ferhunde-fâlünden dilt
4 Şâm-ı zulmet içre yıllardur çeker gam zulmetin	Nola nûr itseñ bu dem subh-ı visâlünden di
5 Bilmsdüm incindüğün sen esrvün öpdüm pâyım	Muhtaribdür âb-mânsnd infi ^c âlünden dilüm
6 Ssyridüb ebrûnı ^c ayd-ı vasla yordum gerçi kim	Çok hayâl aldı bugün remz-i hilâlünden dil
7 Lâmi ^o î gibi münevver oleam iy meh tañ midur	Mihr-i ^c âlem-tâbdur şem ^o -i cemâlünden dilü

319

3 Fe i lâ tûn Fe i lûn (3 . . - - / . . -)

1 Vaelûna göz dikeli rişteye döndi bedenüm	Kaldı iler ilişür dünyâda bir kuru tenüm
2 Diken oldum gözine ^c âlemün iy yanacağı gül	Süzen-i gamzsn ile nola çıkarsan dikenüm
3 Yün tenüm eşkile kâfur u gül-âbı giderün	Pür ider kabrum cânân kohusından kefenüm
4 Kimse bakmaz yüzine lâle-i hûnin cigerün	Yakalı dâğ-ı gamun cânımı derdile benüm
5 Vâsf-ı kand-i lebûni şöyle mükerrrer iderem	Tâtı-yi dilliyi lâl itee ^c aceb mi suhanum
6 Felegün cânına odlar basaram sözüm ile	Âteşin-lâle gibi rûz u şeb açsam dehenüm
7 Lâmi ^c î var ider âvâre dili bend-i kabañ	Çâk ider dâmene dek deet-i gamun pîrehenüm

320

3 Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (3 - . - - / - . -)

1 ^c Azm-i meydân eyleyen şeh-süvârumdur benüm	Ayacı tozına cân u dil nisârumdur benüm
2 Sâye sanman ol gütün atı yanınca segirden	Raks urur toz gibi cân-ı hâk-sârumdur bentü
3 Tañ midur dîvâne olsam mâh-ı nev görmış gibi	Gilve-i tâvûs iden ol nev-bahârumdur benüm
4 Ol eaçı çevgânun atı ayakında dem-be dem	Güy-veş ser-geşte eşk-i bî-karârumdur bentü
5 Zülfüne el sunduğum ma ^o zûr tut iy şeh-süvâr	Kim giden elden ^c inân-ı ihtiyârumdur benüm
6 Ben şehid-i tîğ-i ^c ışkam kabrum olmışdur bu ten	Şu le-i âh-ı derûn nûr-ı mezârumdur benüm
7 Şem ^c gibi her gice başına çarhuñ od yakan	Dâd-ı ^c âlem eûz-ı âh-ı pür-şerârumdur bentü
8 Mihr-vâr esrârımı fâş itmegil iy subh-dem	Gör şeb-i târiki nice râz-dârumdur benüm
9 ^c Işk-ı dil-ber cân u diller eayd idüb dir Lâmi ^c î	Şâhtâzem murg-ı kudsiler şikârumdur benüm

321

3 Fe i lâ tün Fe i lün (3 . . - / . . -)

- 1 Nev-bahâr irdi gelün hâns-i zühdi bozalum
- 2 Nice bir oturalum mihnet ü gam küneinde
- 3 Kapalum bâd-ı sabâ gibi külâhın semonün
- 4 Rûzigârınoa safâ zevrakını kullanalum
- 5 Gieeler mest oluban bûlbûl-i şûrîde gibi
- 6 Gelicak orta yirs kırbe-i mey şîr-sıfat
- 7 Leblerün yâdına bir bezm idelüm gülşonde
- 8 Şi^e rüm içre dilerem kendümi pinhân itmek
- 9 Lâmi^o î geşt idelüm yazıları hurrem u şâd

- İğret ü zevkle sahrâda düzenler düzelüm
- Olalum su gibi şûrîde çemenler gezelüm
- Gülelüm açılalum gül gibi bir dem güzelüm
- Niçe bir derd ü inâ bahrına düşüb yüzelüm
- Nergis-âyin seheri^e akl-humârın yazalum
- İçelüm^e ışkla kanını dırsin yüzelüm
- Gayrotinden şekerün su gibi bağrın ezelüm
- Tâ öpem ağzını sırrıyla okusan^e gazelüm
- Mihnet evrâkını yiter karalayub yazalum

322

3 Fâ i lâ tün Fâ i lün (3 - . - - / - . -)

- 1 Oeaguma koymasun su çeşm-i giryânım benüm
- 2 Ayagına yüz sürem diyü o soyvid-zâdsnün
- 3 Baña tîğın gösterüb gamzen ne ister dil-bsrâ
- 4 Şeb külâhın kaldurub dün bir nazar kıldı o mâh
- 5 Hâr-zâr itmişdi sînsm gülşenin gam okları
- 6 Yıkma kiblem gönlümi hak dshre bünyâd uralı
- 7 Çarh-ves pür-nûrdur^e işkiyle cânım Lâmi^o î

- Mihrün odın hıfzıçün hâkister olmışdur tenü
- Merd-i abdâlüm elümde berk-i sebzüm var ben
- İncedür mû-ya meşânun gibi kıldan gerdemün
- Fulk-vâr uçub gidsr cân dik turuda yelkenüm
- Geldi gamzen süzeni bir bir çıkardı dikenüm
- Ka^e be senti üzre açmış çeşm-i oândan revzen
- Tan mı mihr ü mâha bakmazsa bu çeşm-i rûşen

323

3 Fâ i lâ tün Fâ i lün (3 - . . - / - . -)

- 1 Zülfünün küfri olaldan dilde imânım benüm
- 2 Vireli virâneme meh cânâ hayâlün şem^e i zeyn
- 3 Raks urursın çarh-vâr itdükos feryâdım semâ^e
- 4 Mihrümi^e arz idioek çatma hilâl ebrûların
- 5 Çün bahâr-ı hüsnünü medh iderem şimden girü
- 6 Gün gibi serdâr-ı dshrem hâk-i pâ-yı yâr olub
- 7 Lâmi^o î devr-i ruhunda mâhdan yakmaz çerâğ

- Kanda bir muğ-beççe görsem talbınur cânım b
- Mihr ü mehdür rûz u şeb hânemde mihmânım be
- San ne-yi dem-sâzdur gûşunda efgânım benüm
- Çaym-ı gamdan taşra gsl ey mâh-tâbanım benür
- Yilda çaksun gül gibi bir tâze dîvânım benür
- Odlu âhundan müzehheb atlas ayvânım benüm
- Dilde mihrün odıdur şem^e -i şebistânım benüm

324

3 Fâ i lâ tün Fâ i lün (3 - . . - / - . -)

- 1 Oda yakan çarhı dün-gün nâr-ı âhumdur benüm
- 2 Devlet-i^e işkunda cânâ pâdişâhem ben gedâ
- 3 Bîñ karaltı assun ebr-âyin rakîb-i rû-siyâh
- 4 Nsyleyem bsn bî-dil ü sabr ihtiyârım elde yok
- 5 Devlet ol gündür baña zülfün hümâsın sayd idem
- 6 Nice yârün hizmetinden bir nefes olam cüzâ
- 7 Müdde^e î inkâr idsrse gam degüldür Lâmi^o î

- Kaplayan^e âlemiyüzün dîd-ı siyâhumdur benüm
- Sîns tabl âhum^e âlem eşküm sipâhumdur benüm
- Asitânun âsmân gibi penâhumdur benüm
- Bilürem iy cân günâhum her gün âhumdur benüm
- Tâb-ı gamdan dem-be dem zıll-ı ilâhumdur ber
- Dil-bsrüm cânım efendüm pâdişâhumdur benüm
- Mihrüm içün eşk ü âh iki güvâhumdur benüm

325

3 Fâ i lâ tün Fâ i lün (3 - . - - / - . -)

1 Tolaşaldan zülfüne oân-ı hevâ h ^v âhum bentüm	Çarha ağdı ebr-âyin ejder-i âhum bentüm
2 Âhum ilte saña sözünden meger cânâ haber	K'anda artuk bir dahî yokdur hevâ-h ^v âhum be
3 Döne döne ey felek yakdun beni gam nârına	Koya mı bu düd-ı âhı yirde Allahum bentüm
4 ^o Işka uyaldan beni terk itdi ^o akl u sabr u dâl	Bir kuru eâyem kalubdur şimdi hem-râhum ber
5 Zerree fehm itmezem mihründü noksânüm niçün	Baňa bir yüzden toğarsın her gün ey mâhum t
6 Gel me-yi la ^o lün gibi bir şeb yağumla hem-dem ol	Göklere boyanmadın âh-ı seher-gâhum bentüm
7 Lâmi ^o î yokdur vefâ bâbında çün hemtâ anâ	Bendesin bileem niçün yâd eylemez şâhum ben

326

Me fâ i lün Fe i lâ tün Me fâ i lün Fe i lün (. - - - / . - - / . - - - / . - -)

1 Gam-ı diyârı mı ya derd-i yârı mı diyelüm	Cihânda haeret-i rû-yı nâgârı mı diyelüm
2 Dilüm ki şişe-veş aıldı kaşı tâkına	Cefâ taşından iren inkisârı mı diyelüm
3 Edeb degül güle bülbül dikenden itee gîle	Çemende kan yudar ol lâle-zârı mı diyelüm
4 Nisâr için ayagun toprağına eşkümden	Yüzün düşen güher-i âbdârı mı diyelüm
5 Bahâr-ı hüsnün mi yoksa cû-yı çeşmünden	Kenâr-ı gülde biten eebze-zârı mı diyelüm
6 Vefâya ^o ahd ider ol gonca biz anâ inanub	Kelâm-ı tıfla olan i ^o tibârı mı diyelüm
7 Yağumla hâr-ı müjemden gözüm yumadın ol	O gül gibi ayagun reh-güzârı mı diyelüm
8 Cefâ-yı zülf ü ruhından eorarea Lâmi ^o î yâr	Firâk-ı genci mi ya zehr-i mârı mı diyelüm

327

3 Fe i lâ tün Fe i lün (3 . . - - / . . -)

1 Hışm idüb dün didi dil-ber saña bir iş ideyim	Didüm iy cân-ı cihân bir dahî di işideyim
2 Tınmazam günde bin öldüree beni gemzelerün	Pâdişeh hasm olıcak kime şikâyet ideyim
3 Bende-i zülfün iken iki cihân halkı şehâ	Başum alub bu ben âvâre ne yire gideyim
4 Me-yi cân-bahş nenün bî-leb-i cânân emidür	Tutayım andan imiş dirliğüm andan nideyim
5 Lâmi ^o î ol gözi âhü bir işâret itsün	İt rakîbün etin aslân gibi tel tel dideyim

328

3 Fâ i lâ tün Fâ i lün (3 - . - - / - . -)

1 ^o Iş-ı tengümdür dehânün gibi nâ-peydâ bentüm	^o Aklımı sevdâ-yı zülfündür iden şeydâ bentüm
2 Nâfe-veş müşkîn saçundan hâtırum dem-beetedür	Viriser âhir dimâğüm yile bu sevdâ bentüm
3 Geçdi hadden âh kim zülfün gibi zulmun bu gün	Dâdumı Allah ala senden meger ferdâ bentüm
4 Yokdurur bû-yı vefâ ol gül-ruhumda lâle-vâr	Sînemi pür-dâğ iden her dem budur derdâ ben
5 Lâmi ^o î itdi harâmi çeşmine kanın helâl	Girmesün ortama aydun yâr ile a ^o dâ bentüm

329

3 Fâ i lâ tün Fâ i lün (3 - . - - / - . -)

- 1 Dün gice zülfün gamından subha dsk kan ağladım
- 2 Sen gülün yâd sylsyüb hâr-ı cefâ vü mihnetin
- 3 Düşdi sen serv-i gül-endâmün hayâli gönlüme
- 4 Ol miyânun hasretinden gönlümi güm kaldıgım
- 5 Sâhili yok Lâmi^c î gördüm bu derd ü hayretün

- Ssyle virdüm dehri şol denlü firâvân ağlad^c
 Andslîb-âsâ kalub feryâd u sfğân ağladım
 Nsy gibi zârılığ idüb şem^c-veş kan ağladım
 Buluban halvet hayâl-i yâri pinhân ağladım
 Acıyub deryâ-sıfat bî-hadd u pâyan ağladım

330

3 Fâ i lâ tün Fâ i lün (3 - . - - / - . -)

- 1 Vâsıl-ı iksîr-i^c ıskam rû-yı zerdüm var benüm
- 2 Zehr-i rûyından rakîbün gök demürdür yir bakar
- 3 Ağzınun ma^c düm idügi gün gibi ma^c lûmdur
- 4 Tan mîdur gümlstss nağmsm^c âlemi bûlbûl gibi
- 5 Pârolerdüm it rakîbi serverâ bir kez disen

- İşüm altun eyledüm kimden ne derdüm var be
 Zemherir ayın anuñgun âh-ı ssrdüm var benü
 Zerrece mirât-ı cândan sanma gerdüm var be
 Zeyn ider cân bâğını bir tâze verdüm var b
 Lâmi^c î gibi bugün bir şîr-i merdüm var ben

331

Me fâ î lün Fe i lâ tün Me fâ î lün Fe i lün (. - - - / . - - / . - - - / . - -)

- 1 Nazarda nakş-ı bahârı nigâra benzetdüm
- 2 Hâbîbi gördüm idi dün rakîbi ardınca
- 3 Libâs-ı hüsnî yanında kabâsına mihrûn
- 4^c Arûs-ı hüsnüne meh şânedür güneş mirât
- 5 Gönül irüb saçı şâmina oldu kaşına zâr
- 6 Çamunla yârelerüm içre dâğlar koyuban
- 7 Ruhına saçları saçdukca Lâmi^c î derler
- 8 Güneş yüzinde ki şebdîz-i zülfi halkaların

- Safâ-yı subh-demin vasl-ı yâra benzetdüm
 Karañu gice önince nshâra benzetdüm
 Şi^câr-ı mâh gibi müste^câra benzetdüm
 Sipihrî bak nice âyîne-dâra benzetdüm
 Hilâl-i^c ıyda dsgsr rûza-dâra benzetdüm
 Bu sinem ocagını lâle-zâra bsnşetdüm
 Gül üzre ebr-i cevâhir-nisâra benzetdüm
 Rikâb-ı hüsvrev-i gerdün-suvâra bsnzetdüm

332

Me fâ î lün Fe i lâ tün Me fâ î lün Fe ilün (. - - - / . - - / . - - - / . - -)

- 1 Geçüb rakîbden ol gül^c izâra yalvaralum
- 2 Mu^c attar itmegs cân bezmini benefşe saçı
- 3 Nihân idince niyâzı o serv-i nâza gönül
- 4 Yanağı güllerini bûselerle dirmek içün
- 5 Yudinca Lâmi^c î kanlar kadeh gibi gamdan

- Bu derdile nice bir seng ü hâra yalvaralum
 Dem-i sabâ vü nssîm-i bahâra yalvaralum
 Baş açub el götürüb âşîkâre yalvaralum
 Su gibi yüz urub ol gül^c izâra yalvaralum
 O hasta cânlar emi la^c l-i yâra yalvaralum

333

3 Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (3 - . - - / - . -)

- 1 Devlet-i ıskûnda cânâ bî-ğam u pür-şâdiyem
- 2 Kâmetûn lâm eyleyüb düşdüm ʿasâya tâ ki halk
- 3 Yanub âhir olmadın oân-riştesi gel bu gice
- 4 Suya döndi yüregüm şol hadde ümmizünle kim
- 5 Şu gibi servün hevâsına nola olsam esîr
- 6 Hây u hû-ya ışkdan gayri kuru gavgayımış
- 7 Lâmi ʿî ol bî-vefâdan açmazam ağıyâra râz

Nâle vü âhumlar dehrün nağme-ger ʿavvâdiyen
 Diseler zülf ü kaddün gibi güzel var lâ diy
 Sözümi bir bir saña ey şem ʿ-ı cem ʿ-ârâ diye
 Her kaçan cân ister isen hâzıram kim mâ diy
 Bâğ-ı dehrün süsen-âsâ bende bir âzâdiyem
 Hâzır ol ey dil ki ol hû diyicek ben hâ diy
 Fursat el virüb buluream yâri müstevfâ diye

334

Me fâ i lûn Fe i lâ tûn Me fâ i lûn Fe i lûn (. - - - / . - - - / . - - - / . - -)

- 1 Şarâb-ı puhte arar küşe-küşe zâhid-i hâm
- 2 Cihân kararsa regül oism ü cânâ zerrece gam
- 3 Gören bu resme fûrûzende bezm-i mey-gedeyi
- 4 Nağamla sür gamı dilden ko ʿabidâ nengi
- 5 Hilâl kaşun iken kufl-ı ʿıyd-ı miftâh
- 6 Meh-i dü-hefte ki dün sâğariyle bahs itdi
- 7 Safâ-ya eşki demin Lâmi ʿî şu kim bilmez

Surâhi kahkahayile sürer safâyı müdâm
 Bugün ki dilevini rûşen itdi pertev-i cân
 Yiridür itmese dârü's-selâma fikr-i selâm
 Dimâğı meyle ter it çekme zâhidâ kuru nâm
 Lebün şarâbına tañ mı dilerse ehl-i siyâm
 Ruhun görüb bugün eksüklüğünü bildi tamâm
 Şarâb-ı kevsor ana tañ degül olursa harâm

335

3 Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (3 - . - - / - . -)

- 1 Çâre yokdur ki baña tal ʿat-ı dil-dârı görem
- 2 Tîğ-i hicriyle cüzâ kıldı beni yârümden
- 3 Zahm-ı çeşmiyle gönül hasta yatur yâri görün
- 4 Bir dem iy tûtî-yi oân kıl kafes-i tende karar
- 5 Va ʿde-i vasla gel cânımı it mest ü harâb
- 6 Yakdı yandurdu beni mihrünle şâm u seher
- 7 Nâlemi yâr işidüb inle didi Lâmi ʿîyâ

Bari kûyına varub ol der ü divârı görem
 İnlesün ney gibi feryâd idüb ağıyârı görem
 Hiç bir gün dimez ol ʿâşık-ı bîmârı görem
 Ola kim bir dahi ol la ʿl-ı şeker-bârı görem
 Bâri h ʿâbda ol devlet-i bî-dârı görem
 Yana âteşlere bu künbed-i devvârı görem
 Bezm-i gamda neye varur hele bu zârı görem

336

Mef û lû Fâ i lâ tû Mef fâ i lû Fâ i lûn (- - . / - . - . / . - - . / - . -)

- 1 Didüm mekâbir üzre o servi görüb hırâm
- 2 Ey meh kemâl-i hüsnüne mağrûr olma kim
- 3 Olub güneş yüzüne mukâbil meh-i felek
- 4 Pâyine şu gibi yüz urub ağlayu didüm
- 5 Didi hevâyı vaslum idersen ger ârzû
- 6 Görse namâz içinde halâyık bu kâmeti
- 7 İtmezse Lâmi ʿî saña kanın helâl eger

قد قامت القيامة يا ايها السيام
 البدر عين تم قد اغتمت بالظلام
 Devrân içinde anladı eksüklüğünü tamâm
 Ser-keşlik itme bir nefes iy serv-i hoş-hi
 Yaşun gibi bu yolda sürün zâr ü müstehâm
 Ol diye e's-salat bu çağıra e's-selâm
 ʿİşkun meyinden ana dem urmak ola harâm

337

3 Fe i lâ tün Fe i lün (3 . . - - / . . -)

1 Vatan itse nola küyünde bugün cân u tenüm	Bâğ-ı firdeve ola gelmişdür ezelden vatanın
2 Şeb-i mihnetde ölüreem yine pâyün tozına	Subh-veş mihri mi °arż eyleye çâk-ı kefenür
3 Haeret-i zülf ü °ızârûnla virem cânımı çün	Eşk-i hûninle yusun ebr-i belâlar bedenüm
4 Ser-i kabründen o eerv-i kad eger ide güzer	Diye cânım şamını diller uzadub çementün
5 Seni bülbul gibi medh eylerem ey gülşen-i hüsn	Ferah-âbâd olursa nola beytü'l-hazenüm
6 Ne şamun oklarını diye ne dil zahmların	Her kılum tende zebân yâreler olsa dehenüm
7 Lâmi °iden ne revâdur ideein dâmen-i çîn	İy yüzi gül yanığı lâle kadi nâreventüm

338

4 Me fâ î lün (4 . - - -)

1	Şeker olsun gelür cânâ lebünden gayri emsem eem Baña tiryâk-ı ekberdür elünden nûş idereem eem
2	Urubdur yâreler muhkem baña şamzen okı pür-sem Umaram senden iy cânım girü bu zahme merhem hem
3	Hâlâ olmak ne mümkündür gönül bu veod ü hâletdon Ki çün zülf-i mu°anberden irişür cânâ her dom dem
4	Gönül şavvâe olmuşdur bugün bir bahra müetağrak Öninde bu yidi deryâ degül mânend-i şebnem nem
5	Görüreem Lâmi °î tândur ferah bu şâm-ı hicrândan Ki oldu mihnet-i zülfi ucından dilde müdşam şam

339

Me fâ î lün Fe i lâ tün Me fâ î lün Fe i lün (. - - - / . . - - / . - - - / . . -)

1 Yüzüm sürüb der-i dil-dâra hâk-i râh oldum	Rakîb ragmına °âlemde pâdişâh oldum
2 Şam âteşine nice yanmasun vücûdum kim	Dihân-ı âhile yanunda rû-eiyâh oldum
3 Günâh olurea açuk sevdüğüm seni eevmek	Siyâeetün ne ıee kıl ki pür-günâh oldum
4 Gülerese şem ° yiridür derûnum âteşine	Şamunla ney gibi her dem pür-âh u vâh oldum
5 Bir arpa denlü degül baña hirmen-i eflâk	Egerçi kadrile °âlemde berk-gâh oldum
6 Kapun gedâlığını kıldı ihtiyâr gönül	Çü bu sa °âdete irdüm eefr-i cân oldum
7 Vefâ idem didi dün Lâmi °ıye lutfla yâr	Bir olmaz işe kaşâdan °aceb güvâh oldum

340

3 Fâ i lâ tün Fâ i lün (3 - - - / - -)

- 1 Bir siyeh perçemlü meh-peyker habîbüm var benim Ejdehâ-yı qarhdan sanmañ nehibüm var benim
 2 Günde bin kez öldürürdi gamzesi lakin dahî Lebleri âb-ı hayâtından nasîbüm var benim
 3 Ah kim zülfün gibi hâlüm sana geer anladur Bir siyeh-rû tire-dil kâfir rakîbüm var b
 4 Gam degül gam nişi zehrinden baña iy nûş-i leb ^Cİşk-tiryâki gibi şâfi tabîbüm var benim
 5 Didüm iy cân va^C deden zülfün niçün ser pîç ider Didi her müyunda miskîn yüz firîbüm var b
 6 Baña yiterdi şeref bir kez disen iy mâh-ı hüsn Şunda bir bî-tâli^O u müdbir garîbüm var b
 7 Rahm kıl ben zâra didüm didi kim iy Lâmi^C i Bir gülem ben sad-hezârân ^Candelîbüm var

341

4 Me fâ i lün (4 . - - -)

- 1 Belâ-yı râh hicrânı nigârâ ser-be ser çekdüm Çü buldum menzil ü vaslî dil ü cândan haz
 2 Gehî hünâbe-i hasret gehî peymâne-i hayret Sentün ^Cışkunda iy dil-ber neler çekdüm ne
 3 Ayagın toprağın buldum oihân u cândan el yudum Serüm terk eyledüm başdan ki serden derdâ
 4 Ser-â eer nikmeti dehrün gelir şimdi baña ni^O met Habîbüm mihnet ü derdün oihânda ol kadar
 5 Yağundan hün idüb hâeıl kurutdum nâfe-ves cismi Had ü zülfün hevâsından belâ-yı bahr u be
 6 Kitâb-ı hüenün evrâkın geçürdüm gözden iy gül-ruh-Vefâ bâbına geldükde anâ fihi nazar çekd
 7 Nice yanub yakılmasun gamundan Lâmi^C i miskin Halâyık cümle sîd itdi arada ben zarar çe

342

3 Fâ i lâ tün Fâ i lün (3 - - - / - -)

- 1 Subh-ves mihrünle çâk oldu giribânüm benim San şafakdan kan yağundan oiyb ü dâmânüm
 2 Gül gibi tutdı meşâm-ı ^Câlemi büyüñ eenün Gûş-ı qarha irdi bûlbûl gibi efgânüm benim
 3 Ah kim bu rû-yı zerd u eşk-i hünîn dem-be dem Dehre fâş itdi eer-â ser râz-ı pinhânüm b
 4 İy hayâl-i yâr kileun cû-yı çeşmünden güzër Kanlu sudur key sâkın eşk-i firevânüm beni
 5 Çek ^Cinân-ı eebünî bir lahza hâk-i pâyüne Hâlumu ^Carz ideyim devletlü sultânüm benim
 6 Eyledüm peymâneyi terk itmege peymân velf Döndi yârün va^O de-i vaslîna peymânüm benim
 7 Lâmi^O i şol resme yazdum âteş-i hicrânı kim Sûz irişür ^Câleme okunsa divânüm benim

343

3 Fe i lâ tün Fe i lün (3 . - - - / . - -)

- 1 Kış irişdi gelünüz eohbet-i şâm eyleyelüm Ya^C ni kim subha degin ^Oıyş-ı müdâm eyleye
 2 Muhtesib ırte yasağ eyler imiş şûrb-i meye Bu gioe amun için bizde tamâm eyleyelüm
 3 ^CAkl ser-keşlik idüb ^Cışkuna râm olmaz ise Zülfünî bend idüben boynına râm eyleyelüm
 4 Kankı dil-ber ki eurâhi gibi ayaguna baş Sentün indürmez ise kaddini lâm eyleyelüm
 5 ^OArz kıl hüenüñi bin Yûsuf-ı Ken^Oânı bugün Mîra sultân iee kapunda gulâm eyleyelüm
 6 Ola kim pîr-i harâbât bizi ids kabûl Sâkiyâ senden anâ medh ü selâm eyleyelüm
 7 Lâmi^O i ger dimeye bâde-i ^Cışkuna helâl Biz anâ sohbet-i ^Ouşşâkı harâm eyleyelüm

344

3 Fâ i lâ tün Fâ i lün (3 - - - / - - -)

1 Nâme ki ol cândan gelür ta ^o viz-i cânumdur benim	Mihnet-i eyyâmdan hatt-ı emânumdur benim
2 Her elif kim anda düşmiş sidre-âyin müntehâ	Tûbî hevrâ hirâm u hoş-rsvânudur benim
3 Noktası seyri zamîrüm gün gibi eyler ^o ıyân	Dûd-ı âhumdan her i ^o râbı beyânumdur benim
4 Mülkeler kim anda dere itmişdür ol düro-i güher	Lâle gibi dilde key dâg-ı nihânumdur benim
5 Dûde-i şeb rengidür dîdem sevdâından misâl	Pertev-i subh-ı beyâzı nûr-ı cânumdur benim
6 Sebze-zâr-ı nev-bahâr-ı hattı ser-tâ ser anuñ	Gül gibi hâtırlar açar bustânumdur benim
7 Eylemiş ol hâme kim bu nâmeyi şâh-ı nebât	Lâmi ^o î bir tûtî-i şîrîn dehânumdur benim

345

4 Me fâ î lün (4 . - - -)

1 Vefâsuzdur igen dirler oihân gibi seni ^o ömrüm	Yalanlarsan nola halkı döğüb söğüb beni ^o ön
2 İdelden Gökdere seyrin rakîb-i sekle sen âhû	Bınarbaşın unutturdu yaşum Akçağları ^o ömrün
3 Kılaldan hüse-i zülfün hevâsın cân u dil hâsıl	Ser-â ser yile gitdi bil hayâtum hirmsni ^o c
4 Virürsem cân ^o aceb midür o zülf ü hatt-ı müşkîns	Ki besler mâr u mûr içün belâlar bu teni ^o c
5 İçüb peymâne-veş kanuñ dem idem Lâmi ^o î dirdün	O peymânlar yalan madur vefâ ^o ahdi kanı ^o ön

346

Me fâ î lün Fe i lâ tün Me fâ î lün Fe i lün (. - - - / . - - - / . - - - / . - -)

1 Bahâr mevsimi irdi gelün müdâm içelüm	Dem-i safâ vü tarabdur ^o ale'd-devâm içelüm
2 Çemende lâle gibi most ü ser-girân oluban	Humâr zahmetini def ^o içün müdâm içelüm
3 Visâl-i yâr ele girmezse nidelüm sâkî	Hayâl-i zülf ü ruhi birle subh u şâm içeli
4 Gel itme bize müselles nasîhatın zâhid	Ko puhte yiri degüldür şarâb-ı hâim içelüm
5 Neşâta gurra-i şevvâlden idüb bünyâd	Diynce remazândur bugün tamâm içelüm
6 Gam-ı oihânı ko iy dil safâ-yı vakti gözet	Zamâne rağmına gülşende şâd-kâm içelüm
7 Devâ içün çü mübâh oldu Lâmi ^o î me-yi nâb	Humâr hastasıyuz biz niçün harâm içelüm

347

3 Fâ i lâ tün Fâ i lün (3 - - - / - - -)

1 Her ne denlû mâh olursa nûra kâbil dostum	Aftâb-ı hüsnüne olmaz mukâbil dostum
2 Heykeline düşmenün biñ hirz okurdum ben kulun	Boynuma bir kez kolun kılseñ hamâyıl dostum
3 Kaşun içre çeşm-i pür-hışmun görenler didiler	San ki merrih eylemişdür kavsi menzil dostu
4 Eylemsz bülbül bahâr-ı hüsnünün medhin tamâm	Bağlasun evrâk-ı gülden biñ resâyil dostum
5 Kaşların yayın çatarsın gerçi diller kaşına	^o Aşıkun âhı okından olma gâfil dostum
6 Ateşin peykânlarından dil harîmin pür gören	Dir haramdur nûrdan tolmış meşâ ^o il dostum
7 Lâmi ^o inün istems yaş dökdügin kapunda kim	Başdan aşur yüşbulınca işbu sâyil dostum

348

3 Fâ i lâ tün Fâ i lün (3 - . - - / - . -)

- 1 Ey cemâlün bezm-gâhı ravza-i dârü's-selâm
Sel-sebil leblerün سبیل منی یحیی الحظ
- 2 Haymeler çekmiş kaşun etrâf-ı bâğ-ı hüsn
Gözlerün çün قاصرات الطرف فی تحت الخيام
- 3 Gam beyâbânında âhir teşne-diller cân virtür
Ger müdâm irmezse la^clünden بقاس من مدام
- 4 Gülşen-i etrâf-ı kûyün sahn-ı cennâtü'n-na^cim
Bülbül temcid-h^vânün nağmesi فیها سلام
- 5 Sâkiyâ peymâne sun والله ذو الفضل العظيم
Mutribâ çal nağmeni یغفرکم يوم القيام
- 6 قبله اسم دین ارتعشت صراط مستقیم
شیخ ما یوسغان و غاده اش بیت اطرام

349

4 Me fâ i lûn (4 . - - -)

- 1 Dilâ mihr ü vefâ umma bugün ol mâh-ı tâbândan
Ki yakar hûblar dün-gün çerâğı çarh-ı gerdândan
- 2 Aceb ditrer güneş gibi zer üzre h^vâce-i dünyâ
Ağarmış iki göz meh-veş ümiz-i mâl-ı devrândan
- 3 Felek bir âsyâdur kim saçun müşkîn ider kâfur
Sebak al zulmet-i şeb birle nûr-ı subh-ı rahgândan
- 4 Münevver kıl gönül beytin yûri oâm-ı şarâbiyle
Gözün yum mihr-ı rahgândan güzër kıl mâh-ı tâbândan
- 5 Gel ey serv-i hirâlanum vefâ endâzesin gözle
Yaşam gibi revâ mîdur geçürmek nâzı urândan
- 6 Kebâb itdi beni ol çeşm-i mestûn âteş-i ışkî
Ne ietersin aceb bileem var iy gam eende bir yandan
- 7 Nigârâ pîr olub canma tutundı Lâmi^c i gözlük
Bugün ümmiz-i vasluna gözüm dörd oldu hiorândan

350

Mef û lû Fâ i lâ tûn Mef û lû Fâ i lâ tûn (- - ./- . - -/- - ./- . - -)

- 1 Râhat yüzini görmek olur mı bana bir gün
Geh yolum urur âhım gâh eşk ider şebihun
- 2 Olea Safâ-yı cânı iy dil be-hakk-ı Nerve
Koyub diyâr-ı yârî gitmezdi haoca Mecnûn
- 3 Öykünmegi görürdün rûyına yârûn iy mâh-
Bu hâletiyile ol cân görünse sana bir gün
- 4 Vasliyle bir kez öldür tek hicri âdet itme
Sultân-ı cân u dilsin kan eyle itme kânûn
- 5 Bir ay u iki gündür alnuna ruhlarundan
Ben bî-sitâreyi dîr itdi bu devr-i gerdûn
- 6 Sen hüsrev-i zamânsın la^c lûn nazarda şîrîn
Benden gamiyle Ferhâd eşküm ulağı Gülgün
- 7 Dendân u kadd u ebrûn eveâfidur dilümde
Her eözi Lâmi^c inûn anuñqum oldu mevzûn

351

3 Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (3 - - - -/- . -)

- 1 Sûfiyâ ead-pâre kıl gel hırka-i eâluei een
Câm-ı mey tut taşa çalub şîşe-i nâmuei sen
- 2 Bu delüklü sinemün ney gibi gûş it nâlesin
Neydügin bilmek dilereen nağme-i koknusu sei
- 3 Ol Mesihâ-demden öğren var şifâ Kânûnını
Ey tâbîb efsânedür bil tıbb-ı Câlinâsı sen
- 4 Raksını ol gülbn-i hüsnün seher eeyr it gönül
Gün gibi görmek dilersen cilve-i tâvûei een
- 5 Şem^c -i rûyından misâl-i kalb-i âşık yüz hayâl
Göeterürsin bir dem içre iy felek fânusı ee
- 6 Bû-yı nâfen bağlayub dil goncasın bir lu^b ile
Geçdün iy gül cânâ yüz efsûnla efsûei sen
- 7 Hâk-i dergâhına yüz sür ister isen Lâmi^c i
Efser-i keyhüsreviyle taht-ı Keykâvûsı sen

352

Me fâ î lûn Fâ i lâ tûn Me fâ î lûn Fe i lûn (. - - - / . - - - / . - - - / . - - -)

- 1 Yaratdı gün yüzünü Hak çü nûr-ı mutlakdan
- 2 Hilâl kaşunı tañ mı hayâl sansa dilüm
- 3 Hevâ-yı zülfine özenme iy gönül fulki
- 4 Cemâl-i meh-veşünün hışmetinden aslanum
- 5 Çü düşdi sâye-i zülfün gibi ayaguna cân
- 6 Gücenme zülf ü izaarum komaz diyüb dilden
- 7 Çü gördi Lâmi î mihrâb-ı tāk-ı ebrûnı

- Şal imdi ʿâleme revnak tecellî-i Hakdan
- Ki bakdurur felek ol nâ-tüvânı ırakdan
- Hatâlıdur gelioek rûzgâr yaprakdan
- Yayındı eahn-ı sipihrün gazâli otlakdan
- Götürse mihrün miskîni nola toprakdan
- Ne söyledüm sana iy cân karadan u akdan
- Bu çeşm-i hasta gibi çıkmaz oldu bucağdan

353

3 Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (3 - . - - / . -)

- 1 İtse gül yakub beni ol şem ʿ-ı kâfurı beden
- 2 Şöyle dil-tengem eger hâküm bitüree şâh-ı gül
- 3 Kağların yassun kemânın dil-berâ şimden giri
- 4 Sünbül-i zülfi kohusı baña beedür iy eabâ
- 5 Enoüm-âsâ dişleri nazmın görürken ol mehün
- 6 Âb-ı çeşm ü âteş-i âhum eser itmez aña
- 7 Tîr-i yârı vasf iderken Lâmi î gülzârda

- Sûz-ı âhumla kefen pîçide kalkam kabrden
- Hande idüb goncalar ol şâhdan açmaz dehen
- İşledi işin tamâm ol gamze-i nâvek-fiken
- Oda yansun yile gitsün nideyim müşk-i hutun
- Olsa gark-ı bahr-ı hayret tañ mîdur dürr-i ʿa
- Âfet ü bî-rahm u sengîn-dildür ol sîmîn-beden
- Gendüden geçmiş perî görmiş gibi serv-i çemen

354

Me fâ î lûn Fe i lâ tûn Me fâ î lûn Fe i lûn (. - - - / . - - - / . - - - / . - - -)

- 1 Hemîşe zâhir olur mihri çâk-ı sînemden
- 2 Mîdâm cân-ı giriftâr uğrı gibi gelüb
- 3 Teferrüo eyle nigârâ ki dâğ-ı gamlarla
- 4 Güneş gibi dile bir saykal urdı ışkun kim
- 5 Hemândem eyler idi eubh-ı vasla dek pervâz
- 6 Şikâyet anlama cânâ eirişkümün kanın
- 7 Cigerde Lâmi îyâ çok mîdur bir iki zahm

- Figân bu subh-dem tâbnâk-ı eînemden
- Nazar kılub ruh-ı dil-dâra çâk-ı sînemden
- Ne resme bitdi gül ü lâle hâk-ı sînemden
- Silindi jeng-i keder sahn-ı pâk-ı sînemden
- Halâş olaydı dil ü cân şibâk-ı eînemden
- Şıra sıkır saña her demde tāk-ı sînemden
- Bu denlü dâğ nedür iştirâk-ı sînemden

355

3 Fe i lâ tûn Fe i lûn (3 . . - - / . -)

- 1 Kef-i pâyine nigârûn ki odur berk-i semen
- 2 Ayagun tozu dil ü cân gözine eürme iken
- 3 Yüzün ağardımadı rîş-i eefîdiyle rakîb
- 4 Çeşm-i surhumda yaşum jâlêye benzer ki seher
- 5 Sînemün dâğına bir kez nazar itseydi o şâh
- 6 Çarh-veş kaerın o mâhun tolanursın şeb u rûz
- 7 Lâmi î kân-ı melâhatdur egerçi sözde

- Nola sürsem yüzümü lutfle mânend-i çemen
- Hâk-ı rehdür oda ur yile savur müşk-i hutun
- Moger ol rû-siyehün cânına hîzr ire kefen
- Lâlenün kâsesini eyledi pür-dürr-i ʿaden
- Dehre virürdi ziyâ gün gibi bu reem-i hasen
- İy güneş bilse idüm bunca şeref saña neden
- Leblerün vaefına geldükde kılur hatm-ı suhen

356

3 Fe i lâ tün Fe i lün (3 . . - - / . . -)

1 Ah kim olmadum cehd ile dil-dâre yakın	Bileem ağıyar ne efsûnla olur yâra yakın
2 Diledi cân ki lebinden sora ahvâli dili	Ol cefâ-hû nidelüm gelmedi bir pâre yakın
3 Yâd-ı zülfünle uçar fulk-i dil Allah onara	Gerçi ortada yüz amma görünür kara yakın
4 Geh kenâr u gehi girdâba çeker sar sar-ı ışk	Rûzgârınca gönül ara ırak ara yakın
5 Neyki diyince ırakdan şu karaltı saçına	Ejdehâ mı ola dırsin be yüri vara yakın
6 Gönülümü avladı şimdi o degül gibi geçer	Ah kim çokdur işi dil-berün inkâra yakın
7 Râzı ol yarım ağız vasla didüm güldi o cân	Lâmi ^c i ağlama oldu hele ikrâra yakın

357

4 Me fâ i lün (4 . - - -)

1 Nola raks u semâ ^c itsem dem-i ıskun safâsından	Kesilmez serv-i dil-cûnûn çü cân u dil hevâsı
2 Rakîbün gerçi kim hûnı diyetdür cânuma ammâ	Bir avuc hâk-i pâyün yeg anun bin hûn-bahâsır
3 Ger ol serv-i hümâ-sâye gelürse kabrum üstine	Kıyâmet kopsa baş çekmek ne mümkün hâk-i pâyi
4 Meger kim sâye-vâr ardınca dîd-ı âh-ı sînemdür	Görinen perçem-i müşkin o meh-rûnûn kafaesinde
5 Esîr-i zülf-i yâr ancak ne sensin iy dil-i miskin ^c	Aceb bu ^c ukdenün var mı halâs olmuş belâsır
6 Derûnum zahm-dâr idüb beni ney gibi inîletme	Garîbün iy kemân-ebrû sakın tîr-i du ^c âsından
7 Felekden mihr umub cânı düşürme Lâmi ^c i tâba	Niçün keoralığ äylersin cihânun geç vefâsında

358

3 Fâ i lâ tün Fâ i lün (3 - . - - / - . -)

1 Sîneme bir nâvek ur lutf idüb iy kaşı kemân	Tâ kuam serv-i kaddün yâdına anı her zamân
2 Kaşların çatmak ne hâcet tîr-i gamzen cânna bes	Hây nedür bir nâ-tüvân kâsdına bu iki kemân
3 Yirde sen serv-i ser-efrâzun görüb reftârını	Çağırur el kaldurub gökden melekler elâmân
4 Şavurur miñnet yili cev cev vücûdum hirmenin	Tan mîdur âhum yelinden yansa her şeb keh-keş
5 Raht-ı bî-dârum durur kim çeşm-i h ^v âb-âlûd-ı yâr	Bir kıya bakışla katdı nâ-tüvân cismüme cân
6 Pâyı basmış diyü yüz bin bûse urdum râhına	Sikke-i encüm gibi devr içre kodum hoş nişân
7 Lâmi ^c i dil-hastasın neyler sorub ol nûş-ı leb	Kim teninde her kılîdur vâsf-ı hâliçün zebân

359

3 Fâ i lâ tün Fâ i lün (3 - . - - / - . -)

1 La ^c l gibi kan yudar cân-ı leb-i yâr isteyen	Şem ^c -veş cânın od eyler bezm-i dil-dâr isteyen
2 Şubh-ı mahşerde ruhun mihrine imân ^c arz ider	Cân virürken şâm-ı zülfün gibi zünnâr isteyen
3 Lebleri dâru's-şifâsın açmış ol gül yüzlü yâr	Dir şeker dilden ki gelsün derds timâr ieteye
4 Kûh-ı dil nûr-ı tecellîden tağîlea düşme tur	Ey bugün Musî-sıfat cânıyla dîdâr isteyen
5 Gizlemiş müşkin eağın ol la ^c l-i leb sîmîn-beden	Gözleri aydur ki gelsün geno-i bîmâr ieteyen
6 Âşinâ-yı bahr-ı gam olsa ne tan gâvvâs-ı ışk	Şimdi mi girdâba düşdi dürr-i şeh-vâr isteyen
7 Hüblar sevmekde gâyet pür-hünersin Lâmi ^c i	Gözlemez ta ^c yîbin ağıyarun belî yâr isteyen

360

Me fâ î lûn Me fâ î lûn Fa û lûn (. - - - / . - - - / . - - -)

1	Şehâ sen mihr-i dehr-ârâyımıştın	Anunçun ssr-kşş ü hûd-râyımıştın
2	Ne tûbî saña hem-ssrdür ne Sidre	Hey âfst ssrv-i bî-hemtâyımıştın
3	Bu hüsne kimse dimez lâ vü illâ	Bedel yok saña müstesnâyımıştın
4	Lebûn bir çâşını sundı baña dün	Ne şîrîn sükkari helvâyımıştın
5	Rakîbün boynı üzûlsün komadı	Habîbüm dün ^c aceb tenhâyımıştın
6	Nihân işler geçersin gamzelerle	Ne nâzûk dil-ber-i ra ^c nâyımıştın
7	Cihândan Lâmi ^c î hoş ^c uzletün var	Seni biz bilmedük ^c ankâyımıştın

361

Mef û lû Fâ î lâ tû Me fâ î lû Fâ î lûn(- - . / - . - . / . - - . / - . -)

1	Gülzâr seyirin sylese ol ssrv-i dilistân	Gül çâk ider yakasın bûlbûl kılur figân
2	Mevta kefen derîds kıyâm ide kabrden	Bir dem işâret eylese ol zûlf-i cân-fişân
3	Evvel kademde zülfi gibi terk-i ser kılur	Sırrân dshân-ı dil-ber için söyleysn nişân
4	Ardunca sâye gibi sürünsem ^c aceb midür	Zülfün ksmendidür beni iylstsn kşşân keşân
5	Hatt-ı lebün gibi yiridür sürse ^c ömr-i hoş	Her oân ki oldı dsrv-i dehânünde kâmrân
6	Câniyls ol miyânı kenâr syleysn diyüb	İtdüm iki kolum kemer ü cânı dsr-miyân
7	Bir yâr-ı gam-küsâr bulub cânâ Lâmi ^c î	Derdüm diridüm olsa gamum kâbil-i beyân

362

3 Fâ î lâ tûn Fâ î lûn (3 - - - - / - . -)

1	Yarelerden sînemün sahnını kıldum gülsitân	Bir nazar meyl ide şâyed hâtırun iy dilsitân
2	Gül gül olsa tañ mı ^c aksinden yaşum kim dil-berün	Hil ^c at-ı surhiyle olmuş servi şâh-ı ergavân
3	Boynuma takub kefen su gibi düşem pâyüne	Katlum için bir kez el sunsan eyâ serv-i rev
4	Bir nefes gûş itmegiçün nâlesin ben bî-dilün	Yüz çevürme gül gibi bûlbûl-sıfat itsem figî
5	Sâye-veş yiter süründür iy hümâ ben ^c aşığı	Her ne denlî hâkisem ben kadr ile sen âsümâ
6	Vüs ^c at-ı dil hâsıl it incinme âh bûlbûle	^c Iyş-ı dünyâ tengdür iy gonca-leb yokdur gü
7	^c Azm kılmış Lâmi ^c î katline dirler dil-beri	Çok degüldür cânun için iy ecel bir dem amâ

363

Ms fâ î lûn Me fâ î lûn Fâ û lûn (. - - - / . - - - / . - - -)

1	Perî yüzlü nigârum kaçma benden	Revâ olmaya kaçmak oân bsdenden
2	Meleksin vahşet itme âdemiden	Kaçarsan kaç rakîb-i ehremenden
3	Akıma yaşumı îmânun için	Kaçar kâfiroe kâfir dahi kandan
4	Rakîb-i ssk tura benden kaçasın	Revâ midur hay âhû gözlüm andan
5	Ölürsem kesmszem el dâmsnünden	Gersk sen kaç gerskse kaçma benden
6	Seni aslan sanur iy Lâmi ^c î yâr	Kaçar anunçun âhû gibi senden

364

Me fâ i lû Fâ i lâ tû Me fâ i lû Fâ i lûn (- - ./- . - ./- . - ./- . -)

- 1 Ey dil nigâra ^oâşık-ı şeydâ degül miein
- 2 Cânâ saçıñ görüb nice denk olmaeun gönül
- 3 Kaddûn livâsı yanına cem ^oolsa hûblar
- 4 Ben kayd u bend-i ^oışk ile Meonûn degülmiyem
- 5 Ey dil sakın ki dâmen-i dil-dâra toz konar
- 6 Ey ehl-i hırka virme bânâ terk pendini
- 7 İncinme eek-i rakîbe cihân herzeen yisün

- ^oÂlemde pür-melâmet ü rüevâ degül misin
- Nâz u cefâ yüki büt-i ra ^onâ degül misin
- Âlây içinde cümleden a ^olâ degül misin
- Sen tâc u taht-ı hüen ile Leylâ degül miein
- Eşkûnle yolların sula sakka degül misin
- Sûret-perest ^oâşık-ı dünyâ degül miein
- Sen Lâmi ^oi bu tab ^oile deryâ degül misin

365

Me fâ i lûn Fe i lâ tûn Me fâ i lûn Fe i lûn (. - - ./- . - ./- . - ./- . -)

- 1 Demidür iy ne-yi dil âh u vâlar eyleyeein
- 2 Cigerde gamzen okı işledi bu dahi nedür
- 3 Gözüñ oefâyile itmişdi ^oahd-i katlum içün
- 4 Eyâ perî bunâ kim dir ki âdemîlikdür
- 5 Bu devlet el vire mi saña iy dil-i ser-mest
- 6 Revâ mîdur saña ben derdûn ile hasta yatam
- 7 Elini Lâmi ^oi çekmez belâ-yı zülfünden

- Visâl-i demlerin anub nevâlar eyleyesin
- Kurub o yâ kaşunı yaykaralar eyleyesin
- Umarı cân u gönül kim vefâlar eyleyeein
- Rakîbe ^oâşıkı koyub ^oatâlar eyleyesin
- Nigâra tolu içüb merhâbalar eyleyesin
- Temâruzına rakîbûn devâlar eyleyesin
- Kolından aeub eger biñ oefâlar eyleyesin

366

Fe i lâ tûn Me fâ i lûn Fe i lûn (. - - ./- . - ./- . -)

- 1 Dehr-veş yâr-ı pür-oefâein sen
- 2 Nola tartılsa Yûsuf altuna
- 3 Kala mı saña iy güneş yüzlüm
- 4 Çekse a ^olâm-ı eidre kâmetler
- 5 Bânâ gam hoşdur iy fereh senden
- 6 Her dem iy nâ-yı dil figânlar kıl
- 7 Yisün iller o leblertün balın

- Hay ^oömrüm ne bî-vefâein sen
- Hûblar içre bî-bahâsın sen
- ^oÂlemi ser-be ser yakasın sen
- Cümleden hûb u mütehâein sen
- ^oÖmr-mânend-i bî-bekâsın sen
- Başdan ayağa pür-hevâsın sen
- Lâmi ^oi çek kuru belâein een

367

Me fâ i lû Fâ i lâ tû Me fâ i lû Fâ i lûn (- - ./- . - ./- . - ./- . -)

- 1 Sen nev-cuvânun ay yüzini seyr içün ^oayân
- 2 Yaşum ki dirdi her dem anâ dîde قریبی
- 3 Güller gelüb bu bâğda bûlbûller inlesün
- 4 Bir gün libâs-ı surh ile geçdi misâl-i eşk
- 5 Gökde melekler uyumaz iy gayret-i perî
- 6 Çarhun güzer kılub yidi kalkanın itdi bir
- 7 Mey gibi la ^olinün komayam kanın içmedin

- Gözlük idindi mihr ü mehi pîr-i âsûmân
- Gözden gönülden anı eerâpâ çıkardı oân
- Kim devr elinden içdi bu zehr-âb za ^ofirân
- Her dem gözüñ önindedür el şâh-ı ergâvân
- Her gice eubha-dek iderem el kadar figân
- Âhum ekından eyle hazer iy kaşı kemân
- Bir dem ecelden ölüre iee Lâmi ^oi emân

368

3 Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (3 - . - - / - . -)

1 Nâlem için acı diller virme iy şîrîn-dehân	Bir figân kalmış durur ancak hayâtumdan nişâ
2 Bûse ihsân it didüm cânâ çün aldun gönlümü	Didi °âdetdür ezelden âteş olur râyegân
3 Yağdurub neyler melâmet taşların baña rakîb	Tig-i hicründen gelübdür oâna cism-i nâ-tivâ
4 Cân virürdüm lebleründen bir dem alsam kâm-ı dil	Cân libâsın çâk iderdüm yahud olsam cânâ cân
5 İçmek olurdu lebün kanın surâhi-veş müdâm	Lîk kanı hem-dem-i gam-h ^v âr u baht-ı kâmrân
6 İtmez idüm ben dehânun remzini °âlemde fâş	Eşk-i mey-günümde oldu âh rûsvâ-yı cihân
7 °Akl u sabr u gönlünü yağmaya virdi Lâmi °î	Zâr u tenhâ kaldı gam-değtinde gitdi kârvân

369

3 Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (3 - . - - / - . -)

1 Kankı hayvândur ruhun °ıydına kurbân olmayan	Nice bî-cândur firâkundan dili kan olmayan
2 Sînemün köyneklerin hâl-i lebinden sor gönül	Sûz-ı cân derdini bilmez bağı sîzân olmayan
3 Lezzet almaz bâdeden zâhid olubdur telh-kâm	Leblerün zevkân ne bilsün vâkıf-ı cân olmaya
4 Bezm-i gâmda zâri-yi °uşşâkdan râz anlamaz	Ney-sıfat bağı yanub hiorile nâlân olmayan
5 İşigünde har rakîbi bağlama sek yirine	Lâyık olmaz hil°at-ı tekrîme insân olmayan
6 Kankı mü'mindür saçundan şedd-i zünnâr eylemez	Nice kâfirdür yüzün görüb müselmân olmayan
7 Şâd olurmuş müdde °î hatt-ı ruhından Lâmi °î	Din içinde fitneler ister mi şeytân olmayan

370

4 Me fâ i lûn (4 . - - -)

1	Hatt-ı la°lûn görüb cânâ °aceb mi olsa dil mahzûn Ki afyon yinse mey üzre olur keyfiyyeti efzûn
2	Leb ü hat sanmanuz anı bugün meydân-ı hüsn içre Koşulmuş rûz u şeb mânend bu Şebdîz ü o Gülgûn
3	Ya sükker üzre miskiyle tılsım itmiş eaçun tahrîr Ki halk-ı °âlomün gönlü bu efsûniyledür meftûn
4	Bedehşân şâhidur la°lûn idinmiş sâye-bân °anber Ki yanmış oda reşkinden ser-â ser hayme-i gerdûn
5	Ğubâr-ı hatt-ı yakutı bugün nesh itse tañ mîdur Ki her harfine geçmişdür rûsûm-ı şîveler efsûn
6	Dem-i °uşşâk için benzer getürdi hûkm ü hüccetdür Görün bi'llahî tezvîrin ne şer°îdür ne hod kânûn
7	Veya bâzâr-ı cân eyler bu dem iy Lâmi °î la°li Ki sevdâ ehlinün olmuş metâ°-ı dilleri merhûr
8	Ğam alub dil viren cânı sanur zâhid ki aldandı

371

3 Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (3 - . - - / - . -)

- 1 Kaçma âhû gibi iy dil murgı ol sayyâddan   Zülfinün dâmandasın assı nedür feryâddan
 2 Gamzasi kan dökdüğü sultân-ı ışkûn hükmidir   İy esîr-i kayd-ı mihnet ağlama cellâddan
 3 Alma âhum yakuban pervânen gam nârına   Şem^c-i rûşensin sakın her dem muhâlif bâddan
 4 Nâlemün ahengidür iy hüsrev-i şîrîn-dehen   Şol dil-i kuh-sârda kalan sadâ Ferhâddan
 5 San kitâb-ı nâz okurken makteb içre ol sanem   Atlamış bâb-ı vefâyı defter-i üstâddan
 6 Mısr halkından kaçub dil düşdi şâm-ı zülfine   Fitne baş kaldırdı gördi cânib-i Bağdâddan
 7 Almaga râz-ı lebin bî-zûr u zer zâr olma hiç   Ağlamakla neşne kopmaz kal^ca-i pûlâddan
 8 Eyledüm zîr ü zeber urub du^câdan lağmlar   Gerçi cânıdur rakîbün kâfiri bünyâddan
 9 Günde bin kez öldürürsen terkün urmaz Lâmi^c.î   Bin kez ölmek bin cihânda bir yaramaz addan

372

4 Me fâ i lûn

- 1 Güneş gibi ne tañ iy mâh idüb lutf u kerem bir gün
 Bu gönülüm gibi virân hücreme bassan kadem bir gün
 2 Beni çok yakdı yandurdu o zülf ü kâmetün hicri
 Çekem eflâka ejder-veş duhânundan âlem bir gün
 3 İşidüb nâlemi cânâ benimqün itmesün gavğa
 Yakındur seklerinden uş sudağı ref^c idem bir gün
 4 Geçürdün ömrümi hicrân u derd u gamla iy dil-ber
 Dirigâ olmadum vaslun deminden muğtenem bir gün
 5 Rakîbi uydurub sâyeñ gibi her dem kılursın ıyş
 Nola ol sek kadar yanunda olsam muhterem bir gün
 6 Karalar hüsnün evrâkın siyeh bahtum gibi hattun
 Hayâtum defterin yekser düriserdür bu gam bir gün
 7 Dem-â dem Lâmi^c.î vasl olmağ içün ivdügi budur
 Gelüb bulmayasın şâyet kulunı iy sanem bir gün

373

3 Fâ i lâ tün Fâ i lün (3 - . - - / - . -)

- 1 Olalı Mecnûn-sıfat Leylî saçından hasta cân
- 2 Benven ol Ferhâd kim âhum külinginden bu gün
- 3 Hak dehânun zerresin gol rıssme gûyâ eyledi
- 4 Her dem eşküm fâş idüb msrdümler içre râzımı
- 5 Gözlerün cellâdı eyler her nefes sefk-i dimâ
- 6 Gel münevver eyle çeşmüm hücresin merdümlik it
- 7 Gonca-lebler medhetinde Lâmi^c i kılkün dili

Yapdı başum üzre zâg-ı düd-ı âhum âşiyân
Bağrumun dâğından itdüm kanum ırmağın revân
K'oldı hayrânı meh ü mihr ü zsmîn ü âsümân
Ah kim ben küge-giri itdi rüsâ-yı cihân
Leblerün^c isî-sıfat gsrçi bağışlar cânâ câr
Ara yirde olmadın kâfir rakibün birle kan
Bülbül-i gûyâ mıdur ya tûtî-yi sükker-bevân

374

Me fâ i lün Fe i lâ tün Me fâ i lün Fe i lün (. - . - / . - - / . - . - / . -)

- 1 Gözüme tîr durur serv ü goncalar demron
- 2 Ölümlü^c âşıkıdır benzsr ol sipâhinün
- 3 Miyânını kucalı sîm ü zsrle şemşîri
- 4 Dilâ kemânı içün dime yufkadur bağı
- 5 Gıdâsı hün-i oiger olmasaydı tîrinün
- 6 Görince çeş-per-i zerrin ü âhenin cânın
- 7 Şu^o â^c -ı mihr degüldür bu tâb uran her subh
- 8 Ne tañ olursa fslek-rahş ol meh-i tâbân
- 9 Kılâde itdünse boynuna vefâ tavkân

Alalı gönümi ol serv-i kadd ü gonca-dehen
Ki gönderi tolamış gerdenine kanlu ksfon
Yaşımı sîm-i revân çehremi zer itdüm ben
Ki kaşı gibidür ol dil-i siyâh merd-efken
Dehân-ı surhla yanında tutamıydı vatan
Acsb mi ditress hurşîd ü mâh-ı rûyın-ten
Kemişdi bend-i kmendi felekde giro-rosen
Ki mihr gibi tutar elde zer-nişân kalkan
Uy imdi Lâmi^c iyâ iti gibi ardına sen

375

3 Fâ i lâ tün Fâ i lün (3 - . - - / - . -)

- 1 Ey sabâ billahi seyr itdükce cânân illerin
- 2 Vasl-ı bağdâdında kalsam yiridür şimden girü
- 3 Bulmadum bir yirde hem sohbet ruh u zülfün gibi
- 4 Görmedüm bir zerre hâk-i âsitânun gibi kuhl
- 5 Şâm-ı zülfün seyr iden iy tâc-dâr-ı Mısr-ı hüsn
- 6 İrmedi la^c lün gibi bir gevher-i sırâbe hiç
- 7 Gonc-ı la^c l ü ejder-i zülfün gibi müşkil tılısm
- 8 Gel demidür eyle aydın tîre çeşmüm vaslile
- 9 Bulmadı bu sîne vü ol zülf ü çeşmün gibi hûb
- 10 Câmî-yi Rûm u mürîd-i şeyh-i câmem Lâmi^c i
- 11 Rub^c -ı meskûn içre âb-rû-yı heft iklimdür

Yâra yağmalandığın^c arz it dil ü cân illeri
Dil-berâ cevrun yiter gezdürdi hicrân iller
Sâl u meh dsvr eyledüm Rum u Karaman illeri
Ol kadar ben bî-nevâ gszdüm Sıfâhân illerin
Ser-be ser terk eyledi İrân u Turân illerin
Sû-be sū bād-ı sabâ gezdi Bedahşân illerin
Görmedi feth eyleyen hikmetle Yunan illerin
Niçe bir geşt eyleyem hicrânle Sarhan iller
Soyr idenler Berber ü Hind ü Tatar-hân iller
İatsrem şimdi tavâf itmek Horâsan illerin
Şakla bād-ı fitneden yâ Rabbi^c Osmân illerir

376

3 Fâ i lâ tün Fâ i lün (3 - - - / - - -)

1 İy yanağı sahn-ı dilde gülsitânım ergavân	Vey bû-yı cân bâğına serv-i revânım ergavâr
2 Şol kadar salduñ cefâ tîğini dil mülkinde kim	Sînemün meydânı pür-hûn oldu cânım ergavân
3 Gönülümün mülkini ^c aklüm gibi gâret eyledün	Ey gözi ser-fitne-i âhir-zamânım ergavân
4 Mâcerâ-yı ^c ışkunu tahrîr idelden hûn-i eşk	Çehre-i zerdümde oldu za ^c firânım ^r ergavân
5 Olıcak haddün gamından kabrum üzre bitüre	Haşre-dek her dem bu çeşm-i hûn-feşânım erg
6 Leyletü'l-kadre irüşsem Hakdan isterdüm k'ola	Cennet içinde giyâh-ı gülsitânım ergavân
7 Lâmi ^c î her dem yazar kapısına dil-dârinun	Ah şâhum dil-berüm cânım cihânım ergavân

377

4 Me fâ i lün (4 . - - -)

1 Nice yanub yakılmayam bu cân-ı bî-karârımdan	Yirin od itdüm eflâkûñ duhân-ı pür-şerârımd
2 Serâpâ göz kulağ olsun diyüb hâline cânânun	Bitürsem yüz gül ü nergis ne tañ hâk-i mezâ
3 Esîr-i şeş-der-i gâmdur dilüm nakş-ı emel gelmez	Ueandurdi beni nerrâd-ı gerdün cân zârımdan
4 Batub bu sîne-i hûnin ü pür-dâğ üzre iy dil-ber	Gülistân-ı hattını alsan yiridür lâle zârım
5 Ser-i kabrümde güller bite pâyin öpmeye iy oân	Sek-i kûyun güzser kılma bu rû-yı hâk-sârımd
6 Baña tîğ-i cefâ ^c arzın kılur od eyleyüb cânın	Yanub yakılsam ol şem ^c a bu çeşm-i eşk-bârımd
7 Tentüm hâkin ecel bâdı savursun euya gam yokdur	Hemîn iy Lâmi ^c î incinmesün dil-ber gubârımd

378

Me fâ i lün Fe i lâ tün Me fâ i lün Fe i lün (. - - - / . - - - / . - - - / . - - -)

1 Ne devlet idi işigün penâh ideydüm ben	Ya ayagunda başım hâk-i râh ideydüm ben
2 Yüzün çevürdi bir âhumdan ol perî-çehre	Nolurdi hâlüm eger her gün âh ideydüm ben
3 Gözüm ki kible-nümâdur cemâli Ka ^c besine	Olur mı göz göre kim iştibâh ideydüm ben
4 Eger gireydi ele ağlamakla mülk-i visâl	Yaşumla yir yüzini pür-siyâh ideydüm ben
5 Sevâd-ı dîdem ile nâme yazdum ol güneşe	Yüzine uğran ola kim nigâh ideydüm ben
6 Rakîb âhuma inkâr iderse ardumca	Bir âh idüb yüzine rû-eiyâh ideydüm ben
7 Saña kul olmağa kim dir ki Lâmi ^c î dilemez	Cihâna bulsam özüm pâdişâh ideydüm ben

379

4 Me fâ i lün (4 . - - -)

1 Ferâğat mı ider ^c âşık ümîz-i vasl-ı dil-berden	Rakîbi dirise biñ kez vefâ gelmez güzellerde
2 Gamun sevdâsını her kim idinmez hâme-veş san ^c at	Hat-ı hûbân gibi dâyim kazıneun nâmı defterc
3 Bugün câmi ^c de bir vâ ^c iz tolaşmış zülf-i dil-dâra	Bulunmadı mı bir şâdık anı indüre minberden
4 Felek-veş pehlivân-ı ^c akl olursa devre ser-halka	Başar zülf-i girih-girün hemân-dem deet-i çe
5 Ser indürmezse bu ^c âşık ^c aceb mi encüm ü çarha	Bilür pâyun tozu yegdür ol iklîl-i mücevherd
6 Dil-i ^c âşık gibi tañ mı olursa hânesi rûşen	Çerâğın çün yakardün-gün felek sen şem ^c -i en
7 Bu âh u eşk iken her deme saña iy Lâmi ^c î hemdem	Hakikat-bînlik it kılma şikâyet çarh u ahter

3 Fâ i lâ tün Fâ i lün (3 - . - - / - . -)

1 Sana dil bağladuğumçun her dem iy eerv-i revân	Kıldı la ^o lün gonca gibi bağrumı dirdiyle k
2 Ah-ı şeb-girine gülseñ tañ degüldür bülbulün	Ey echer sen dahi gül gibi yimişein za ^o fır
3 Çeşminün sayruluğı hün-h ^v ârelikdendür müdâm	Sanmanuz anı şarâb-ı nâzdandur nâ-tuvân
4 Oklarından âhumun pür-zahmdur dün-gün felek	Gerçi pülâd içre itmışdür tenin yekeer nihi
5 Tañ mıdur ^o âşiklarun mahşerde mümtâz olsalar	Her birinün eînesidür dâğ-ı gamdan pür-nişî
6 Çekmesün encüm sipâh u meh ^o alem kaldurmaeun	Kim bugün ol âfitâb-ı hüsnür eahib-kırân
7 Lâmi ^o î katline dirler dil-beri ^o azm eyledi	Cânun içün iy ecel lutf eyle vir bir dem al

3 Fâ i lâ tün Fâ i lün (3 - . - - / - . -)

1 Mihr ü mâhı cân u dil neyler cemâlün var iken	Ğurra-i ^o ıydı nider ^o âşık hilâlün var iken
2 Mâh-rûlardan ne hâcet dem-be dem ^o arz-ı misâl	İstemez ^o ışk ehli eglence hayâlün var iken
3 Mişk ü ^o anberden sabâ bin kez dütüzeün bû-yı hoş	Almaz andan cân meşâmı hatt ^o u hâlün var ike
4 Hızra nûş-ı cân ola neyler kişi hayvân suyn	Çeşme-i la ^o lünde kevser-veş zülâlün var ike
5 Kanda ^o azm itmek dilersin bilmezem iy cân u dil	Saçlarından dest ü pâyünde ^o ikâlün var iken
6 Dûzah-ı hicrân gülistân gelse tañ mı ^o âşıka	Her nefee ümmiz-i firdeve-i vieâlün var ike
7 Lâmi ^o î dünyâ evin sanma ikâmet menzili	^o Azm-i kû-yı yâr kıl şimdi mecâlün var iken
8 Dest-i sultândur nişîmin sana iy şeh-bâz-ı kuds	Lâ-mekân pervâzını kıl perr ü bâlün var ike

3 Fâ i lâ tün Fâ i lün (3 - . - - / - . -)

1 Lutf idüb iy cân sabâ zülfünle el bir eylesün	Bir bölük divâne yüz tedbir-i zincir eylesi
2 Öykünürmiş gün yüzün âyine sabr it bir nazar	Nûr-ı hüsnün rû-be rû âyine tasvîr eylesün
3 Nice hâlm ağlayam zülfüne kâşırdur zebân	Vir icâzet bir bir hâme takrîr eylesün
4 Subha dek dün gice seyrümde karîn-i mâh idüm	Aydın ol rûşen nazar gün gibi ta ^o bîr eylesi
5 Çamzesi öldürmek ietermiş bu dem ben hastayı	Mevte bi'llah söylenüz bir lahza te'hîr ey
6 Sâye-i zülfine öykünmez şeb-i kadr ol mehün	Her nefes bâd-ı seher yüz âh-ı şeb-gîr eyle
7 Çamzesi tîri gelürmiş kاندadur cân Lâmi ^o î	Karşu çıkeun sadrde alub gelüb yir eylesün

3 Fâ i lâ tün Fâ i lün (3 - . - - / - . -)

1 Ey şeker-leb gamzen öldürdi beni perhîzden	Gül oemidür içür ol kand-i gülâb-âmîzden
2 Hayretümden gördüğümce gamzeni kan ağlaram	Ah kim rahm umaram ol zâlim-i hün-rîzden
3 Ser ü kaddün fitnedür turdukoa sertâpâ bugün	Yine sâyeñdür penâhum ol belâ-engîzden
4 Bâğ-ı cennet egerçi hüenün efzündür senün	Kem degül âhum ear-ear-ı gül-bîzden
5 ^o Işk-ı şîrîni dil-i Ferhâddan eor ^o âşıka	Anlanan sûret esîri olmadur pervîzden
6 ^o Işkun adın kimyâ diyen ^o aceb cevher dimiş	Hâlis eyler her siyeh hâki zer-i ibrîzden
7 Lâmi ^o î bezm-i safâ-yı gül dilersen her seher	Ğâfil olma bülbul-âyin nâle-i şeb-hîzden

384

3 Fâ i lâ tün Fâ i lün (3 - . - - / - . -)

1 Gön̄lüm açıl̄sa ne tañ ol tiğ̄-i âteş-tâbdan	Çâk olur her dem zemîn-i teğ̄ne-dil seylâbdan
2 Bu t̄uran tağ̄lar degüldür belki nâlem̄den zemîn	Oluban bîdâr yir yir ser götürmiş h̄âbdan
3 Ağlayu zülfüne vardı rûzgârından gönül	Ejdehâ kâmina düşdi kaçuban girdâbdan
4 Bulmadum her giz-sarâ-yı sırr-ı vasl-ı yâra yol	Söze girdüm gerçi ol dil-dâr ile her bâbdan
5 Nâzûk ü lerzende vü terdür şu resme ol beden	San ki bir gül-pirehendür içi pür-sîmâbdan
6 Hüsni levhinde çü zülfi °ankebutî perdedür	Tâli°um gün gibi rûşendur bu usturlâbdan
7 Lâmi°î şâdi dilerseñ sekleriyle her-dem ol	Açılır gam-gîn gönüller sohbet-i ahhâbdan

385

Fe i lâ tün Me fâ i lün Fe i lün (. . - - / . - . - / . . -)

1 Ah kim çıkdı intizâr ile cân	Rûz-ı hicrâna yogımiş pâyân
2 Ola kim bir nefes görem yâri	Ey gönül ivme sabr kıl iy oân
3 Hasretinden o serv-i lâle ruhun	Gonca-veş teldi gamla bağrum kan
4 Nergis-i zâr gibi ol gül için	Kaldı yollarda çeşm-i cân-nigerân
5 Umaram °ıyd u vasla irüb idem	Kaşî yâsına cânımı kurbân
6 Buldı °ömr-i ebed kim itdiyise	Zülfi ser-riştesine cân-efşân
7 Şem°-veş nola Lâmi°î yansam	°Aşık-ı rû-yı yârem ü hayrân

386

Me ü lü Fâ i lâ tü Me fâ ilü Fâ i lün (- - . / - . - . / . - - . / - . -)

1 Sundum çü yayum ol gözi âhû cuvâne ben	Atılsam ok gibi nola dün-gün yabâna ben
2 Dil bağladum çü kaşları yâyına ol gehün	Olsam °aceb mi tîr-i belâyâ nişâne ben
3 Gördüm ki vaela çâre yok oldum firâka yâr	Uymaz zamâne çün bâna uydum zamâna ben
4 Kan oluban gözüm̄den akar rûz u şeb müdâm	İçdüm şu denlû °ışk meyın kana kana ben
5 Terk-i seriyle hâsıl olursa visâl-i dost	Cânân yolında hiç kalam mı bu cânâ ben
6 Cânım ezelde °ışkunla itmişidi üns	Zâhirde şimdi geldüm egerçi cihâna ben
7 Eflâke ağsa gün gibi topum °aceb midür	Hâk itmişem çü çehremi bu âsitâne ben
8 Gül gibi düşdi elden ele Lâmi°î yine	Bir tâze şî°r söyledüm ol nev-cuvâna ben

387

3 Fe i lâ tün Fe i lün (3 . . - - / . . -)

1 Bağrı hündur kadehün la°l-i dür efşânun için	Müşk-i mâtem-zededür sünbül ü reyhanun için
2 Delmedün dilümi kodı tîr-i gam-ı yâr didim	İşidüb gamzesi didi beni ko cânun için
3 Bâna zünnâr saçı küfri yiter mezheb ü dîn	Zâhidâ bize ayak tolama imânun için
4 Çok durur kâmet ü ebrûeî güzel lîk senün	Hâletün bir dahidür dehri yakar anun için
5 °Andelîb ağlarnasun mı giceler jâli-sıfat	Haddi yok dış bilerün gonca-i handânun için
6 Anber ü müşk gibi sünbül ü reyhanâ sabâ	Tolaşur ikide bir zülf-i perîşânun için
Lâmi°î tîrüne yir göstereli sadrında	Cân u dil düşdi biri birine peykânun için

388

Fe i lâ tün Ms fâ i lün Fe i lün (. . - - / . - - / . . -)

1	Sakın eşkümden iy nigâr sakın	Kanlu sudur bu eûybâr sakın
2	Nola hâk oldum ise râhünde	Dilüm âteşdür iy nigâr eakın
3	Beni öldürme kim akan kanum	Haşre-dek eylemez karar sakın
4	Ejder-i pür-şerâr olur âhum	Ağsa eflâke ebr-vâr sakın
5	Lebi tiryâkin içmsdin iy dil	Sunmaeun zülfi zehr-i mâr sakın
6	Lâmi ^c î çün hevâya koşdun baş	Âfiyet fikrin itme var sakın
7	Bir dem içinde gark ider dehri	Kılsa tuğyân bu rûzgâr eakın

389

Mef û lü Fâ i lâ tû Me fâ î lü Fâ i lün (- - . / - . - . / - - . / - . -)

1	Turdukea ^c izz u nâzla ol serv-i bâğ-ı cân	Başdan ayağa hüsn ü letâfet durur revân
2	Tamga-yı surhı gül gibi başında ol mehûn	Dülbendi şemsi olduğına gün gibi nişân
3	Nâzûk tenûn hevâsın idüb oldu pirenen	Bağrı delûk delûk yakası çâk ü ağzı kan
4	İnce bilini kucmağa kasd eylemiş kemer	Bileem anı ki bâri ne terk-ıtdi der-meyân
5	Dışsem ^c aceb mi pâyüne ser müze-ves şehâ	Bu yolda pâydâr olana el virür zamân
6	Yüz buldı câme hoş geçer arkanda her zamân	Derdiyle Lâmi ^c î yürür âvâre-i cihân

390

Mef û lü Fâ i lâ tû Me fâ î lü Fâ i lün (- - . / - . - . / - - . / - . -)

1	Ol rûydur sipihre gül efsânlig eyleyen	Bu müydur zemînde perîşânlig eyleyen
2	Reyhân-ı zülfüne kim ider el uzunluğın	Çamzen ^c olıcak anda nighbânlig eyleyen
3	Cânlar mu ^c attar olsa ^c aceb mi sabâyiken	Nâfenle dehre miemere-gerdânlig eyleyen
4	Her subh u şâm bu dil-i nâlân degül midür	Gülşende ^c andelîble hoş-h ^v ânlig eyleyen
5	Hayvân yirine bağlamazam ben rakîbûni	Sekden beterdür âdeme şeytânlig eyleyen
6	Cân u diliyle nice mürîd olsun âdemi	Şeyh-i zamân geçinse her oğlanlig eyleyen
7	Fikr-i lebûnle ^c âleme şâh oldu Lâmi ^c î	Hâtemledür eihânda Süleymânlig eyleyen

391

3 Fâ i lâ tün Fâ i lün (3 - . - - / - . -)

1	Rûşen iken gün gibi cânâ sanâ hâl-i derûn	Çarh-ves niçün bânâ cevri idesin hadden birûn
2	Âşık-a ^c gam-h ^v âreler mey-h ^v âre olsa tañ degül	Kim lebûn fikriyle olmuş her birinün bağı hî
3	Hak anuñçun kadd u ebrûna eyledi فوز والنعيم	Yaza levh-i hüsn zülfün tâ hatt-ı ما يظن
4	Yıkılurdu dökülüb eneüm-eifat tâk-ı felek	Urmaeydum ana yir yir mâhum âhumdan sûtûn
5	İy beni bend eyleyen zülfino baş koşdun diyü	Bânâ eevdâsı o zıncırûn yiter kayd-i olûn
6	Almaz ol gün yüzlü meh bir dem hicâba zerreee	Gerçi seyyârât-ı gerdûndan durur eşküm füzûn
7	Lâmi ^c î ol yirde kim yârûn lebinden ura dem	Bur kuru efeânedür kılsun dü-âlem bin füsûn

1 Dest-mâla çünki ol dem yâr iline varasın	Şalınub boynına benden yâre çok yalvarasın
2 El-emânet her kaçan hem-râz olasın la ^c line	Cân otıdur sakla ağzı yârınun bir pâresin
3 Meh gibi her günde bir yüzden geçer ^c uşşâka nakş	Zülfi gibi seyr kıl ol dest-mâlun pâresin
4 Miyve toldurdukca saña ol nihâl-i bâğ-ı hüsn	Nola bir şeftaluyile ansa ben bî-çâresin
5 Her kaçan ak boynına olsun ridâ lutf eyleyüb	Hırka-pûş-ı zülfine ^c arz eyle bu yüz karası
6 Dest-mâlı köhnesinün pâresin virse nola	Şarmağa merhem yirine sîne vü dil yâresin
7 Lâmi ^c î görsem elinde dest-mâlin reşk idüb	İsterom hakdan ki geh geh yavu kılsun arasır

1 Serv-kaddün olduğu bustânda ra ^c nâlanmasun	Çonca la ^c lûn var iken gülşende zîbâlanmasun
2 Demlenüb bâdile bârândan dem-â dem seyl-bâr	Seyr iderken cû-yı eşküm mest ü şeydâlanmasu
3 Kurdi dîvân-ı süleymânı bugün ol zülf ü hâl	Murg-ı dil sakınsun ol meclisde ^c ankâlanmasu
4 Var iken ebrûların idüb hayâl-i bî-hude	Çurra-i ^c ıyd-ı şerîf igende garrâlahmasun
5 Tutuşub yatarmış âhumdan serâ tâ-pâ rakîb	Haşre-dek yansun yakılsun konuz aralanmasun
6 La ^c lini ümmîz idüb cân hem-dem oldu zülfino	Gözlenüz ol bî-dili yok yirde yağmalanmasun
7 Dâğ-ı gam neyler rakîbün sînesinde Lâmi ^c î	Bir müzahref kâledür ^c âlemde tangalanmasun

دله فی حرف الوار

394

3 Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (3 . . . - / - . .)

- 1 Zâhidâ gel câm-ı mey tut perde-i nâmusı ko
- 2 Nûr-ı mihrenden o meh-rûnuñ uyar dil şem ini
- 3 Şîşe gibi irmedin seng-i hevâdieden şikest
- 4 Mâl-ı Kârun genc-i kavî cümle efsûndur saña
- 5 Zer-nişân dibâ vü zerrin câmelerle çarh-vâr
- 6 Ney gibi çûn kim tehî dilsin nedür bu iztîrâb
- 7 Lâmi^o î yâr-i sebûk rûhiyle çek rıtl-girân

- Câme-i rindâneñi bu hırka-i eâlusı ko
Geç hayâl-i çarhdan nâr igrâ ol fânusı ko
Kâee-i ser-fikrin eyle efeer-i kâvusı ko
H^vâce-i dîn bâzârın it efeâne vü efsûei ko
İy nihâl-i gül çemende cılve-i tâvuei ko
Deyr-i çarhı pür-figân itdün dem-i nâkûsı
Sek rakîbi bezme iltem dime ol kâbüei ko

395

3 Fe i lâ tûn Fe i lûn (3 . . . - / . .)

- 1 Nice^o Ârız nice âteş gül-i hod-rûdur bu
- 2 Zülfi müşkino nice karmasun el bâd-ı eheer
- 3 Cânı yok zülfüne söz söyliye bir kimee bugün
- 4 Çeşm-i ser-mestini her dem beni gördükce süzer
- 5 İy felek âhumı alma lebi tiryâkin umub
- 6 Gün gibi^o arz-ı cemâl eyleyecek cennetde
- 7 Lâmi^o î gördi rakîbiyle habîbün seyrin

- Gün gibi çeşme-i gerdündan akan sudur bu
Dem-be dem yağmalayan gönlin anuñ budur bu
Dilini bağladı halkuñ nice câzûdur bu
Fitneler uyarur âfâka bir uyhudur bu
Yidi kat taeda тұrmaz^o aceb ağudur bu
Hûr u rızvân diyeler birbirine odur bu
Didi seklerle mueâhib^o aceb âhûdur bu

396

4 Me fâ i lûn (4 . . . -)

- 1 Gören dir çeşm-i pür-hûnum ne hurrem gülistândur bu-Akar hamr ırmağı andan meger bâğ-ı cinând
- 2 Felek tahtın gehi mâh u gehi hurşîd ider mesned Olur bir devri her şâhuñ benüm^o ömrüm oih
- 3 Çam-ı zülfünle her sâ^cat anuñgun dil diler dirlik Bilür kim bu fenâ dârında^o ömr-i câvidând
- 4 Eger zâhid saña diree alurlar bu yolu bî-ışk İnarma iy dil-i sâlik Hudâ hakkı yalandur
- 5° İbâdetden murâd iy dil fenâ taheîlidür her dem Bekâ mülkine va'llahi^o acâyib armağandur
- 6 Yüri bû-yı mahabbetden meşâm-ı cânunı pür kıl Nesîm-i subh-dem gibi hevâ-yı dilsitândur
- 7 Ruhi mihridür ol yârün bugün iy Lâmi^o î kârün Nihân itmek müyeseer mi güneş gibi^o ıyâñd

397

3 Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (3 - . - - / - . -)

1 Dil lebünden gayri kılmaz la ^c l-i eîrâb ârzu	Cân ruhundan özge itmez seyr-i mehtâb ârzu
2 Merd-i külhân kim fenâ dîdından eyler kara şâl	Gülle toldur gözlerin eylerse eincâb ârzu
3 Toymaz ieem seyrine tañ mı o dil-cû ^c ârızun	Eyler iy cân dem-be dem bîmâr olan âb ârzu
4 Zülfine kan ağladum hûni gözinden ya ^c ni kim	Eyledüm yaşumla derdüm yâra işrâb ârzu
5 İçe mi kevser şarâbın yârin iy sâki ^c aceb	İtmeyen bugün elünden bâde-i nâb ârzu
6 Görüben şîrîn lebün kef geçdügüm budur müdâm	Cân ider vaslun sarâyında şeker-h ^v âb ârzu
7 Dün-gün eger Lâmi ^c î cânile kûyun itlerin	Ah kim bir lahza kılmaz anı âehâb ârzu

398

Me fâ i lûn Me fâ i lûn Fe û lûn (. - . - / . - . - / . - -)

1 Nola gönderse dil-ber nâme karşı	Keremden itse lutf ol hâme karşı
2 Lebün h ^v ânın diler hicrânda gönüm	Uruclu cân gibi ahşâma karşı
3 Sevinse dil yüzün gördükde tañ mı	Çog olur şâdilak bayrâma karşı
4 Yazub altunla dil sağun berâtın	Okursan serv-i eîm-endâma karşı
5 Mu ^c allaklar dönüb zülfün ipinde	Kılur cânile dil hengâme karşı
6 Baña ^c işkun biçer bin câme her gün	Salineam nola hâs u ^c âma karşı
7 Ruhundan Lâmi ^c î tâbende dildir	Ki tâli ^c dür güneş ol cama karşı

399

3 Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (3 - . - - / - . -)

1 Kû-yı dil-berden yaña ^c azm iderem şimden girü	Cümleden geçdüm aña ^c azm iderem şimden girü
2 Hâsulum şehr-i vücûd âbâddan gamdur benüm	İy ^c adem mülki saña ^c azm iderem şimden girü
3 Pâ-yı kudret el virürken senden ötrü şehr şehr	Başum alub dil-berâ ^c azm iderem şimden girü
4 Kanda gitsen ayagun toprağına yüzler sürüb	Sâye-veş bî-dest ü pâ ^c azm iderem şimden gir
5 Çün gubârından nişân virdün senünle yâre dek	Hem-dem olub iy sabâ ^c azm iderem şimden girü
6 Elvedâ ^c iy zühd ü takvâ ben belâ iklimine	Şöyle zâr u bî-nevâ ^c azm iderem şimden girü
7 Bilmezcm âbum mı ya hâkum mı çekdi Lâmi ^c î	Âstânından yaña ^c azm iderem şimden girü

400

4 Me fâ i lûn (4 . - - -)

1 Sağundan geh rakîbünden gamun virür baña ^c korhu	Bu ben miskîne hiç ekeük degüldür bir kara ka
2 Zebân-ı hâldur eöyler derûnum yandüğün gamdan	Dütün gibi çıkan yir yir ten-i hâkide ki her
3 Düşübdür zülf-i miskîni hevâsına Süleymânun	Ki gönüm hüd hüdî her dem çağırur derdile bu
4 Kapunda çeşmeler itse ^c aceb mi çeşm-i pür-eşküm	Felekler burcına çıkea terâzüyle olur eu
5 Güzer-gâh-ı hayâlündür diyüb bu çeşm-i hûn-efşân	Sirişküm su scper her dem olur kirpiklerüm cân
6 Kılureın bir hadengile cihân rüstemlerin bî-cân	Bugün yayun çeker yokdur cihânda iy kemân ebrî
7 Hayâl-i zülfi çeşmümde yaşumdan eylemez pervâ	Bilür kim Lâmi ^c î batmaz mukarrerdür suya câzû

401

3 Fâ i lâ tün Fâ i lün (3 - - - / - - -)

- 1 Hâk-i pâyinden çü yârûn hâsıl itdüm âb-rû Ey gözüm şimden girü rûyum ciger kanıyla yı
 2 Açma dürcin nâfenûn^c attâr ururken zülfi dem Her nefes insâf hoşdur kanda var bu reng ü
 3 Bir tabîb-i dehre eordum^c ışk-ı yârûn çâresin İşidüb ol nûş-ı leb hışmıyla didi derd ağu
 4 Başa varam dirdüm bu derd-i bî-pâyân ile Ah kim zülfün gibi kat^c oldu dest-i ârzû
 5 Düzd-i^c itr itdi eacından dil-berûn dün gıoe bâd Vareun öğüneün cihân içre kalursa anâ bu
 6 Nice rind-i pür-füsündur Lâmi^c f dil-ber gibi Kanda direen^c bulunur meyhanê vü mescidde o

402

3 Fe i lâ tün Fe i lün (3 . . - - / . . -)

- 1 Evde esbâb-ı tarab var iken iy cân nedür av Sohbet-i hâs idelüm bu gıoe engelleri sav
 2 Ah kim^c ışkumı fâş eyleme dir halka o cân Ne kadar dilde nihân idebilür âtegi kav
 3 Şâh-ı gül gibi kolum yakdumidi incinmiş Sıneme dâğ urayım kim yirine düşmedi tav
 4 Nerd-i^c ışkında ütüzdüm dilümi ol kamerûn Germ olub gün yüzi dir şimdi gülüb cânuma tâ
 5 Lâmi^c f hieee umar didüm o sükker-lebden Didi bundan görinen âfet-i cânur saña çav

403

4 Me fâ i lün (4 . - - -)

- 1 Gözüm yaşın görüb dil-ber didi miskîn ne demdür bu
 Didim cânâ firâkundan revân-ı hûn ne demdür bu
 2 Kurutdı gözlerüm yaşı vücûdum şâhını gerçi
 Varub ol cânâ^c arz itmek mukarrer dir ki nemdür bu
 3 Melekler gökde vehm alur hücum-ı düd-ı âhumdan
 Deminden od saçar bir ejdehâ-peyker^c alemdür bu
 4 Kenâr-ı bâğ-ı hüsninde görinen sebzedür sanman
 Benüm tesvîd-i hâlünden serâtâpâ rakamdur bu
 5 Didüm cânâ dilüm kan itme havf it âh u eşkümden
 Didi bir lahza eabr eyle geçer^c âlemde demdür bu
 6 Şafak virsün ad iy meh seher-geh gördüğün tâbe
 Dil-i çarhı yakar bir odlu âh-ı subh-dimdür bu
 7 Şarâb-ı^c ışkdan tañ mı kaçarsa Lâmi^c f zâhid
 Gedâ-yı kûr-dildür o ne anlar cân-ı Cemdür bu

وله في حرف الهاء

404

Me fâ i lûn Fe i lâ tûn Me fâ i lûn Fe i lûn (. - . - / . - - / . - . - / . - . -)

1 Rumûz-ı ı̇şka olam dirsen iy gönül âgâh	Hemîşe zikrünü kıl لا اله الا الله
2 Vücûd-ı kâfını geç gör cemâl-i ankâyı	Cenâb-ı Hakka hemîn terk-i mâsivâdur râh
3 Keseree ejder-i nefsiyle dîv-i şeytân yol	Kayıрма üetine söz eyle avn-i Hakkı penâh
4 Hebâ durur ne sayarsın kamu ibâdâtun	Sicill-i dildeki gel eeyyiâta eyle nigâh
5 Cihânda fakr u fenâyile olmayan yektâ	Yog assı cehd ile biñ yıl iderse kaddi dût
6 Vücûdun ebri serâpâ hicâb u zulmetdür	Açardı bir nefes olsaydı berk-i gu'le-i âh
7 Hemîşe yokluğa kaç Lâmi'î kemâl oldur	Vücûd sâlik-i ebter durur cihânda günâh

405

3 Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (3 - . - - / . - . -)

1 Dil evin zulmet alurdu pertev-i câm olmasa	Gelmez idi câna ârâm ol dil-ârâm olmasa
2 Bana râm olurdu dil-ber zülfi ibrâm itmese	Kıymaz idi gamzesi çeşminden ikdâm olmasa
3 Vâ'ızun pendini dilden gûş iderdüm cân ile	Dâyima ı̇şk ehlini zemmâm u nemmâm olmasa
4 Men ider meyden bizi zâhid güler yüz gösterüb	Geçmez idi puhte ol bî-akl eger hâm olmasa
5 Hâl u zülfünle çıkışmak mümkün idi başa baş	Sahn-ı hüsnün eer-be ser pür-dâne vü dâm ol
6 Bende yüz ol hüsne niçün bûse itmezsin atâ	Şâhlik resmi tamâm olur mı in'âm olmasa
7 Lâmi'î bî-terk-i cân olmaz müyesser vael-ı yâr	Tavr-ı ı̇şk âsân idi miñnet ser-encâm olmasa

406

Fe i lâ tûn Me fâ i lûn Fe i lûn (. . - - / . - . - / . . - -)

1 Ey gözüm hasretiyle kan ağla	Şem'-veş nâr-ı gamla yan ağla
2 Dün gün ağzıyla rûyı derdinden	Gâh pinhân gehi iyân ağla
3 Ma' siyyet kaldı mı ki eylemedün	Cümlesin anda her zamân ağla
4 Ölü isem bir ağlarım yokdur	Benüm için gel iy cihân ağla
5 Yir ü gök tıldı eşk ü âhundan	İy zemîn inle âsmân ağla
6 Ebedî Hakka tâ'at eylemedüm	Ağla iy nefis-i câvizân ağla
7 Her adû şimdi Lâmi'îye güler	Rahm idüb âna dûtân ağla

407

3 Fâ i lâ tün Fâ i lün (3 - . - - / . . -)

1 Dil-berâ basdum kadem çün ı̇şkunūn meydânına	El urub top eyledüm başum belâ çevgânına
2 Dâğ-ı ğamla bite kabrum üzre hūnīn lâleler	Cân virüream ğark olub gül gibi bağrum kanına
3 Baña ı̇ıyd u kadrür cānān öninde terk-i cān	Bir nazar eylerse ol şāh-ı cihān kurbānına
4 Zūr-ı Sām u pence-i Rüstem senündür şöyle tut	Şīr-i nerler aldanur bu rûbehun deetânına
5 İdeyim bülbül gibi dil ğoncesin hūnile pür	İlmesün tek dest-i hār ol gülbtün dāmânına
6 Ol kemān ebrūlarun kurbānıyam dil-dāre dīn	Kan bulaşdurmak ne hācet ğamzei peykânına
7 Lāmi ı̇î nūş eylemekdür zehr-i devrūn çāresi	Çarh-ı dūn bed-mihrdür āhir kıyar mihmânına

408

3 Fe i lâ tün Fe i lün (3 . . - - / . . -)

1 Ah kim yâr getürmez dūr-i eşküm nazara	Hāk-veş kaldı ayaklarda dirîğ ol gühere
2 Dil-berūn eyler imiş la ı̇li hayālını rakīb	Yuvayım kanlara yaşum gibi gelsün nazara
3 Çarha çıkdı koyuban kapunııy meh çü güneş	Sāye-veş düğdi yüzün devletini depdi yire
4 Dāğlar sanma rakībūn bedeninde görinen	Urdılar dūn gice ı̇âşıklar üğüb kara bere
5 Geh virür çeşmine hanoer geh ider zūlfini mār	Seyr idūn çarh-ı siyeh dil beni saklar nelere
6 Çarh-ı bed-mihr ise iy dil saña cān viren eger	Zerrece minmete yir yok be ne aldūnsa vire
7 Lāmi ı̇î gezdügi ol çehre vü eşkiyle budur	Dil-beri tıfl gibi meyl ide dir sīm ü zere

409

Me fâ i lün Fe i lâ tün Me fâ i lün Fe i lün (. . . - / . . - - / . . . - / . . -)

1 Dilüm ki hem-dem-i neydür enīn ü efgānda	İder hevānile dirlik diyâr-ı hiorānda
2 Degülse ğamzeni covr ü oefāyı anmağışūn	Nedür bu ı̇ukdeler ol kākül-i perîşānda
3 Ne kāmētūn gibi gülbtūn ne ı̇ârizūn gibi gül	Kılur hezār fiğān bulmayub gülietānda
4 Cihānda hātır-ı cānāne olmasun diyü ter	Soğuldu kalmadı nem çeşm-i gevher-efgānda
5 Ne elde habbe ne reftāre pā-yl kudret var	Ne yire gitsün alub başını bu dermānda
6 Tarīk-ı ı̇ışk-ı hātar-nākdur egerçi dilâ	Tarīk odur ki hātar havfi olmaya cānda
7 Dir idi kaddūne fi'l-cümle Lāmi ı̇î benzer	Olaydı şīve-i reftār serv-i bustānda

410

Me fâ i lü Me fâ i lü Me fâ i lü Fa ü lün (- . . / . - - . / . - - . / . - -)

1 Ah almadılar tâcūmı bir our ı̇a şarāba	ı̇Akıl değışür mi ā begüm bahrı hubāba
2 Fikr-i leb-i yakutunla zāhidi gör kim	Lezzāt-ı cihān koyuban düğdi şarāba
3 Su sepdügi budur cigerüm odına eşküm	Meetāne gözün meyl ide dir tuzlu kebāba
4 Hūbān-ı dü-ālem idimez haşre-dek ābād	Gönlüm evini virdi ğamun şöyle harāba
5 Dönse ne ı̇aceb māhi bir yana elifler	Sīnem olalı sūz-ı ciger nārına tāba
6 La ı̇lün sorar ikide bir halkı diliyle	Ben teşneyi hasret geçürür bir içim āba
7 Tatlu sözüne aldanuban Lāmi ı̇î kaldı	Cân virdi meğes gibi düğüb şerbet-i nāba

411

Me fâ i lûn Fe i lâ tûn Me fâ i lûn (. - - - / . - - - / . - - - / . - -)

1 Rakîbine nice mihr eyler ol nigârı göre	Ya ona yârı kılan çarh-ı fitne-kârı göre
2 Su gibi pâyine düşmüş o serv-i gül-bedenün	Hezâr benoileyin zâr u hâk-sârı göre
3 Ko ol gül içün intizârı eyleme yâd	Yolun kesen saña her dem hezâr-hârı göre
4 Kenâr-i vâela çeker kanda hâr u hâs bulsa	Salar dil ehlini girdâba rûzgârı göre
5 Yumub göz ol ruh u mûdan tut içmeyem bâde	Gıoeyi gündüze katub gelen bahârı göre
6 Hisâba alma unut itdüğini ağıârın	Mahabbet ehliyisen her nazarda yârı göre
7 Bu yolda Lâmi ^o i çün yoğa vara kalmazlar	Müdâm yok dime pîr-i muğâna varı göre

412

3 Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (3 - . - - / - . -)

1 Yel tokunmasun diyü boynına ol ter makrama	Suya düşmüş gün şu ^o â ^o i gibi ditrer makrama
2 Âftâb obr-i sepîd içinde rûşen seyr olur	Çam degül ger sînesin örterse ol ter makrama
3 Cennet-i hüsnin o hûrinün serâpâ seyr içün	Şeh-per açub uçmağa turur mukarrer makrama
4 Geh binâ gûşına söyler gâh öper şîrîn lebin	Gâh olur ol gâbgabun tavkına çenber makrama
5 Zahma doymaz terkemişsün sûzen-i zer-dûze dîn	Rişte-i cândan tokınmışdur o cevher makrama
6 Gerden-i sîminini yârün kucarsın her nefes	İşün altundur cihânda iy mücevher makrama
7 Sünbül-i ter üzre düşmüş Lâmi ^o i meh-tâbdur	Turra-i müşkin üzre ol semen-ber makrama

413

3 Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (3 - . - - / - . -)

1 Nâmeyiyle müdde ^o i yârün kapusın bekler âh	Gör ne şeytândur bulam mâriyle dir firdevse râi
2 Kullaruz feryâda geldük baş açuk yalun ayak	Lutf idüb divâne çaksun bir nazar gün gibi şâh
3 Sağlu sollu âteşin hancer takınmış ol güneş	Sâye-ves devr iderem kûyin baña itmez nigâh
4 Gönülmi dîrdâne ağzun aldığı iy meh-likâ	Gün gibi rûşen durur bir zerre yokdur iştibâh
5 Lâmi ^o i yâsdansa tañ mîdur işigün taşını	Mihr ü meh gerdün gibi kapun idinmişdür penâh

414

3 Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (3 - . - - / - . -)

1 Tolaşanlar nola inkâr itse yârün biline	Kıl u kâlum yokdurur hak neyse yarın biline
2 Leblerün dişlendügin remz itdüğün incinme kim	Cân acısından kişi söyler ne gelse diline
3 Her birinün koltuğında bir harâmi var iken	Ol iki kaşun kaçan hâcib olur hüsn iline
4 Tozıdur buldukca miskîn nâfeyi bâd-ı seher	Zülfüne yaramsıyub bilmez ne yüzden kılına
5 Yazdı yüz bin kez zer-âbiyle hilâli dest-i mihr	Kaşunun iy sun ^o -ı hak benzetmedi bir kılına
6 Günde bir yüzden urursın ruhları mihriyle lâf	Bu keder iy meh nice mirât-ı cândan siline
7 Lâmi ^o i câm lebine ol gül efsûn mî okur	Hüküm ider her bir demi tiryâk gibi yiline

415

Me fâ î lûn Fe i lâ tûn Me fâ î lûn Fe i lûn (. - - - / . - - - / . - - - / . - -)

- 1 Meh-i nev ide mi bahsi kaşun hilâliyle
- 2 Ala gözünle çıkışmaz şecâ^c at ashâbı
- 3 Düzüb koşar ruh-ı mâhı egerçi her gün çarh
- 4 Ruhun görüb güneş itmezse hüsn lâfın terk
- 5 Çenâr u^c ar^c arı anmak o eerv yanında
- 6 Egerçi beete-i hicrânıdi bi-hamdillâh
- 7 Lebi ümmîziyle yandı Lâmi^c î dil ü cân

Ölümlü oldu sararub geçüb hayâliyle
Ki itdi halk-ı cihânı musahhar âliyle
Bu hüene benzedemez zerrece kemâliyle
Ne yire giderise biledür zevâliyle
Yaban ağacı bir olur mı gül nihâliyle
Açıldı gül gibi gönüm dem-i visâliyle
Suvarsa teşneleri çağıdur zülâliyle

416

3 Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (3 - . - - / - . -)

- 1 Ya^c ni bahs eyler rakîb-i sek bugün sen ayile
- 2 Ayaguna düşdüğü yaşum budur zülfün gibi
- 3 Yir ü gök ehli berâber turıçak rûz-ı cezâ
- 4 Aftâb-ı hüsn sin olmaz mukâbil tapuna
- 5 Kanda mümkündür nigârâ tütîyân-ı herze-gûy
- 6 Nazm idelden Lâmi^c î evsâfın ol dîr dişlerün
- 7 Göze göetermezse tañ mı şî^c rini her kör dil

Dehr için toldurdu şeb tâ-subh-dem gavgayile
Başa varmaz gördi ışk işi kuru eevdâyile
Söyleşem Allah öninde ol kad-i bâlâyile
Leşker-i encüm çeküb meh gelse yüz alayile
Ura dem güftârdan bu la^c l-i şekker-hâyile
Kimee sohbet itmez oldu lûlû-yı lâlâyile
Böyledür haffâşun işi mihr-i dehr-ârâyile

417

3 Fe i lâ tûn Fe i lûn (3 . . - - / . . -)

- 1 Kan degüldür görinen yârelerüm ağzında
- 2 Her fetili ki gamun sîne-i mecrûhuma kor
- 3 Söyledüm râz-ı lebinden didi dil-ber bu kadar
- 4 Saçların dehri yakarsa nola ejder gibi çün
- 5 Lâmi^c î-veş lebümü ger öğeler didi nigâr

Çıkaban kaldı iğîr-pârelerüm ağzında
Hayret engüştü durur yarelerüm ağzında
Nesne gizlenmedi gam-h^v ârelerüm ağzında
Od tutar cümle sahhârelerüm ağzında
Bûse ursam nola bî-çârelerüm ağzında

418

Mef ü lû Fâ i lâ tû Me fâ î lû Fâ i lûn (- - . / - . - . / . - - . / - . -)

- Ol şâh-ı hüsn konmağışın eîne bâğına
- Peykânını dilümde emânet diyüb kodı
- Her od gibi ızâra bakub yanmaeun diyü
- Ortada nesne yok görünür bî-sebeb neden
- Varmışdı dîde ayagı tozını cer içün
- Urdı dilün yolın saçı ümmîz-i vaslile
- Bîñ kez yemîn ider yine bezmi rakîb ile

Yaşum nihâliler döşedi çeşm otağına
Bilsem ne didi nâveki yârün kulâğına
Yaşum su koydı geldi dil ü çeşm ocağına
Her dem tolaşa zülfi meyân bendi bâğına
Dinâr dikdi gün yüzi gönüm çerâğına
Ahşâma kaldı irmedi miekîn konağına
Düzdi bu devr Lâmi^c î ışın eolağına

419

3 Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (3 . . . - / . . -)

- 1 Gül gibi ol gönce tañ mı olsa handân her gice
- 2 Gün yüzi âfâka şem^o -i cem^o -i bezm-efrûziken
- 3 Baht-ı bî-dârum mı bu ya tâli^c -i ea^c dum benüm
- 4 Gitmez oldu derd ü gam dilden düşelden zülfüne
- 5 Künc-i gamda günde biñ kez ölürem bu derdile
- 6 Sekleri vehminden ol dil-duzd u âh u çeşmün âh
- 7 Lâmi^c î köynüklerin mum ola taş bağrın diyü

- Şem^c -i bezm-ârâ olur gün gibi rahşân her gice
 Bâna bir yüzden toğar ol mâh-ı tâbân her gice
 Kim girür seyrüme ol gün yüzlü cânân her gice
 Eksük olmaz hâne-i dervîşe mihmân her gice
 Kim saña hâlin yanar şem^o -i şebistân her gice
 Subha-dek küyün tolanur meh gibi cân her gice
 Şem^c -veş söyler tapuña ağlayub kan her gice

420

3 Fe i lâ tûn Fe i lûn (3 . . . - / . . -)

- 1 Deheni yok didüm oldu katı dil-teng o şâh
- 2 Kılca incitmege yogıdi dil yârı rızâm
- 3 Müdde^c îler nicesi^c ışkuma inkâr eyler
- 4 Göricek bâr-ı gamun çekdüğümü nuh-gerdûn
- 5 Kimseden derd yimez hûni gözün iy şeh-i hüsn
- 6 Budurur perde-nişin olduğu hûnbâr gözüm
- 7 Lâmi^o î mesned-i devlet dilemez gerdûndan

- Ah kim tağca imiş bir ser-i mû denlü günâh
 Yine bilmezlikle biline tolaşmışam âh
 Yir ü gök eşkem ile âhumadur cümle güvâh
 Didi لا يزل ولا ترم الا بالدم
 Eylemiş her biri bir hâcibünü puşt u penâh
 Takatı yok yüzüne göz göre kılmaga nigâh
 İşigün taşı yiter aña bugün taht u külâh

421

Me fâ i lûn Fe i lâ tûn Me fâ i lûn Fe i lûn (. . . - / . . - / . . - / . . -)

- 1 Çenârı bir gören el-hak o eerv taliyile
- 2 Kadûn hevâeı hayâlinde eafha-i hâtır
- 3 Safâ-yı la^c lûne öykündi idi âb-ı zülâl
- 4 Yüzine benzedesin tutam iy felek mâhı
- 5 Gözümi garka-i hûn itdi gönlümi garkâb
- 6 Sarardı mum gibi bâlin içmedin o lebün
- 7 Güneş yüzini görüb mâh-ı çarh Lâmi^c iyâ

- Sözi hevâsını kullanamaz i^c tidâliyile
 Şu bâğa döndi ki zeyn oldu gül nihâliyile
 Görüb mükedder itdi dilin infi^c âliyile
 Son uı neyleyesin zülf ü hatt u hâliyile
 Ne hâlise geçinürdüm gam u hayâliyile
 Karardı zâhid-i miskîn kalub vebâliyile
 Özünün anladı eksükligin kemâliyile

422

3 Fe i lâ tûn Fe i lûn (3 . . . - / . . -)

- 1 Tatalum mey gönül açar leb-i dil-ber yirine
- 2 Haberüm yâre iletmezse eger murg-ı sabâ
- 3 Elüm irmezee eger kucmağa ol tâze gülü
- 4 Bülbülün bağı nice gonca-sıfat tolmaya kan
- 5 Ruhn-ı gamzen siper-i sineye itmezee güzër
- 5 Kadd-i mevzûnuña ben servi nice benzedeyim
- 7 Sek makâmında rakîbi koma kim ulumasun
- 3 Lâmi^c î gibi eger bâdiye-i gamda kalam
- 1 Aetânın o mehün carha viter kıl teshîh

- Bize cân vire mi ol bûse-i sükker yirine
 Burc-ı tenden uçaram oânı kebuter yirine
 Cânımı bağruma basam ten-i dil-ber yirine
 Kucduğı kuru diken olsa gül-i ter yirine
 İy kaşı yâ müjeñ oklarını gönder yirine
 Ki anuñ bād-ı sabâ dahl kalur her yirine
 Bir toñuzdur ben anı bağlamazam her yirine
 Döşenem hâr-ı muğeylânı pieter yirine
 İy gönül dize miñe dade dil ber yirine

423

Me f u l u F a i l a t u Me f a i l u F a i l u n (- - . / - . - . / - . -)

- 1 Dil düşdi yâri öpmeg için dest ü pâyine
- 2 Yok olur bu zülf ü çeşm ü ruh u kad gibi güzel
- 3 Cân aldı menzilini hevân ile ok gibi
- 4 Ahû gözün hücumu eger düşee gönline
- 5 Bakub yüzüne dide vü dil kendüzün görür
- 6 Hier-i ruhun şebine gönül yılcadır dimiş
- 7 Cân müşkilini hallidemez kimee Lâmi^o f

Devletlü başımış ne güzel düşdi payına
Yâhû didün güzellerün iy cân âlâyına
Kuvvet şu resme virdi Hudâ^o ışk yayına
Bu sebze-zârdan felegün şîri yanına
Rûşen budur ki âyinedür hüsnün ayına
Ol kara günlünün nâ hisâb ola ayına
Söyler hemîşe zâhid-i nâdân kolayına

424

3 Fe i l a t u n Fe i l u n (3 . . - - / . . -)

- 1 Nâfeler bahs idemez eünbül ü reyhanun ile
- 2 Şâh-ı gül bîd ü çenâr özin uzak itdi cidâl
- 3 Mâh u hurşîd sürer^o area-i meydânuna rûy
- 4 Mihnet ü derd ü belâlarla beni eyledi terk
- 5 Nola öldüree beni mihnetle gamzelerün
- 6 Sırçadan gevher sırâbı şehâ itmedi fark
- 7 Bûlbûlün Lâmi^o iyâ sıklığını dindürdün

Çoncalar söyleşemezler leb-i handâmun ile
Başa çıkmadı biri eerv-i hirâmanun ile
Hien topını kapaldan ham-ı çevgâmun ile
Cem^o olaldan dil ü cân zülf-i perîşâmun ile
Her zamân muğtenemüz hürmet ü ihsânun ile
Bir gören cân-ı Cemi la^o l-i dür-efşânun ile
Ney gibi oda yakub gülşeni efgânun ile

425

3 F a i l a t u n F a i l u n (3 - - - - / - . -)

- 1 Sâye kim salmış saçun şol kadd-i bâlâ üstine
- 2 Şâne-i renginini zülfinde gördi dil didi
- 3 Çeşm ü ebrûn üzre neyler hâl-i müşkîn iy sanem
- 4 Göz diker^o âşıklarun her dem leb-i şîrîntüne
- 5 Serv-i reftârün sentün bu sünbül-i pür-tâb ile
- 6 Tan mîdur âyîne-i mâh-ı cebînün pertevi
- 7 Lâmi^o f kef geçse nola yâd-ı la^o lünden müdâm

Sanki tâvûe-ı cinândur kondı tûbâ üstine
Bir suvar olmuş humâdur perr-i^o ankâ üstine
Nokta konmaz eüre-i Yâsîn ü Tâ Hâ üstine
Yaraşur bâdâm-ı rengin konea helvâ üstine
San^o at asdı gül gibi her şâh-ı ra^o nâ üstine
Olsa gâlib âftâb-ı^o âlem-ârâ üstine
Cân virür rind-i cihândur cân-ı eahbâ üstine

426

Me f u l u Me f a i l u Me f a i l u Fe u l u n (- - . / . - - . / . - - . / . - -)

- 1 Ter müşk ile zeyn itdi ruh-ı yâri benefşe
- 2 Aşifte-ı elifat elden ele varduğı budur
- 3 Gülşende mezâd ideli zülfün kohusını bâd
- 4 Kim gördi ruhun bâğı gibi ravza-i zîbâ
- 5 Sevdâ-yı gam-ı zülfünle dîd-ı eiyâhum
- 6 Çün irdi eaçun büyü dimağına sabâdan
- 7 Şahn-ı ruhun iy cân nice gülzâr-ı îremdür
- 8 Gûş urea idi Lâmi^o iyâ nâlenebir dem
- 9 Dil gonca-ı elifat hâr-ı cefâdan tolu kardur

Tutsa yaraşur dâmen-i gülzârı benefşe
Reyhân saçunun oldu hevâ-dârı benefşe
Sevdâ idinür k'ola harîdârı benefşe
Kim eihhatı gül ü lâle vü dîvârı benefşe
Her gioe boyar bu tokuz astârı benefşe
Bu derd ile reh-i kuh-eârı benefşe
Suyı şeker ü hâki eemen-hârı benefşe
Toprağa düşüb ide idi zârı benefşe
Gel lâle gibi nûş idelüm bari benefşe

427

3 Fe i lâ tûn Fe i lûn (3 . . - - / . . -)

- 1 Tîgler çekse ^oadûlar dil hûnin oigere
- 2 Şebnem olmasa gülüm biñ kez ararea dehenin
- 3 ^oArz ider ^oârızunı eu gibi âyine şehâ
- 4 Keş geçüb eimaya dönerse nola bağrın zâhid
- 5 Hatt-ı la ^olûn görüben dahi beter yandı dilüm
- 6 Fâşidüb eirrumı her dem beni rûsvâ kılur
- 7 Bâd-ı subhiyle kılur ^oıyş u tarab nergie ü gül

Çâre yokdur lebi sırrında o yârûn habere
 Gonca saydurmazdı dişini bâd-ı eehere
 Korkaram leşker-i hattun gele bir toz koparı
 Şeker-âsâ ezilüreın şu lebi goncalara
 Benzer efeunlar okur müşk ile hattun şekere
 Neyledüm âhla bu eşk-i dem-i perde dere
 Sende bir dem gözün aç Lâmi ^oî cânun uyara

428

3 Fe i lâ tûn Fe i lûn (3 . . - - / . . -)

- 1 Gam degül şimdi saçun hüenüne sultânlig ide
- 2 Nice kan yudmayayım muğbece-i bâde-furûş
- 3 Kimsenün cânıma vardur ala bir şeftalunı
- 4 Fikr-i ruhsârula her dem umardum ki yaşum
- 5 Beni lâyıık mı sirışküm kıla rûsvâ-yı cihân
- 6 Şol gülistânda ki sen sidre kıyâm ide hırâm
- 7 Leb-i cân perverünün zevkını ^oıyş ehli bilür
- 8 Lâmi ^oî kalmış idi cennet küyünde senün
- 9 Şeyh olur mı şu ki halvetde ilün ^oavratına

Gelê bir devr ki karınca Süleymânlig ide
 Bana diller vire her kâfire mihmânlig ide
 Bâğ-ı hüsnünde çün ol gamze nighbânlig ide
 Çehremi şahn-ı dilüm gibi gülistânlig ide
 Gözlerüm her birine bu kadar insânlig ide
 El açub hür-i cinân cümle gül efşânlig ide
 Nola zâhid ana inkâr ile hayvânlig ide
 Kim dir idi rakibün gele şeytânlig ide
 El virüb topuğunu ohşaya oğlanlig ide

429

3 Fe i lâ tûn Fe i lûn (3 . . - - / . . -)

- 1 Dil dilerdi ki gamun bahrini şevkiyle geçe
- 2 Bahr akıteam yiridür cân boğazın aldı ecel
- 3 Fulk-i dil bula bu dem âb-ı hayât illerini
- 4 Vasla yir yok nice bir bağlıya cân zulfine dil
- 5 Me'men-i verta-i gam sandı neheng oynagını
- 6 Çarka vardum yiridür bana du ^oâ itmegiçün
- 7 Rûzgâr-ı gama doymaz çü bu ortada gönül

Kim diridi görüb emvâcını havf ide kaçā
 İşigün iskelesinden dili komaz ki geçe
 Düşüb ol zülf-i hevâsına eger yelken açā
 Bu hevâdan üzül iy ^oâşk-ı bî-çâre geçe
 Düşdi dil fulki saçun merreenine kaçā kaçā
 Her kürek el götüre cümle sütun başın açā
 Lâmi ^oî özle kenârı kaçub esbâbı saçā

430

3 Fe i lâ tûn Fe i lûn (3 . . - - / . . -)

- 1 Yâr içün ölmek bana minnet gelür cân üetine
- 2 Didi hâzır baş irişür tîr-i dil-duzum eana
- 3 Sen perî-rûyı görüb ben nice hayrân olmayam
- 4 Dil eokareın ağzuma la ^olum umur mısın diyü
- 5 Dil-berâ vaz ^oçylemişsin yine ebrün üzre hâl
- 5 Hattı gelse dirimiş yârûn rakib-i tire dil
- 7 Âyet-i Hakdur ruhun şerh eyler anı Lâmi ^oî
- 3 Didi hattum fikrini müşk dilünden çün

Cânı kim takdîm ider ^oâlemde cânân üstine
 Didüm iy mecrûh sînem merhemi cân üstine
 Şeyh-i devrân dirler cân virür oğlan üstine
 Bî-dili salmak dilenein tîg-i bürrân üstine
 Resm-i şâhidür havâle kondı mîzân üstine
 Ol münâfık küfre rûchân virür imân üstine
 Kim durur kim dahl idüb harf ata Kur'ân üstine

431

3 Fâ i lâ tün Fâ i lün (3 - . - - / - . -)

- 1 Didüm iki ebr-i müşkîn indi dün Rûm üetine
- 2 Nola pâyuñ öpdüğüm başuma kakea kekbün
- 3 Bu riyâdur pister-i hücrem çü hâlüm anladuñ
- 4 Tâbnâk itse o mâhuñ tañ mı haddin ustura
- 5 Leblerün kandini sun toydum rakîbün yüzine
- 6 Fehm içün mîm-i dehânun râ kaşun merkûmını
- 7 Komış ol cân halka lutfın sana kahrın Lâmi^oî

Didi zülfüm sâyei düşmişdür ebrûm üstine
 Mühr ururlar reemdür iy şem^o-i cân mum üst
 Lutf idüb bir lahza yat iy yâr pehlüm üsti
 Mihr-i devlet toğdı şeh devrânıdur Rûm üet
 Âb-ı hayvân içelüm ol zehr-i zakkum üetine
 Noktalar dökdüm yaşımdan bir avuç kum üsti
 Râziyuz çün yok meziyyet rızk-ı maksûm üst

432

4 Me fâ i lün (4 . - - -)

- 1 Kırılmış gibi^o uşşâkı uşerler bâb-ı cânâna
- 2 Duhuller eîneler döndi^o alemler kana boyandı
- 3 Ruhi şem^o ini dil-dârün iderdüm dün gioe tefsîr
- 4° Urûo eyleser tañ mîdur felek burcına bir demde
- 5 Ölürsem içmezem bir dem tabîbün şerbetin cânâ
- 6 Lebün devrinde iy sâki bugün peymâneyi anma
- 7 Gam-ı zülf-i nigârundan ne mümkün dest idem kütûh-Uzatma eüzünü vâ^oız ki efsûnundur efsâne
- 8 Nola bağrun kebâb eşkûn şarâb itsek bu bezm içre

Yatacak yir komadılar cihânda ölecek cânâ
 Gamundan tuğlar cânâ baş açdı girdi meydân
 Anı gördüm ki mîr oldu felek şahı gibi hân
 Tolaşub sinemün odı kemend-i âh u efgâna
 Vefâ^o add eyleyen oevrün değışmez derdi der
 Vefâ iteen bâna besdür şu ki dünki^o ahd u r
 Dilün çün Lâmi^oî virdün ol iki çeşm-i fettâ

433

3 Fâ i lâ tün Fâ i lün (3 - . - - / - . -)

- 1 Yire düşmez atduğı ok ol kemân ebrûnun âh
- 2 Hâl-i bed-ter vâkıf-ı hâl olmamakdur zâhidâ
- 3 Cân dilermiş yâr didi çeşmüm amma bilmezem
- 4 Çeşm-i bed-dür ola çeşminden görek merdûmligin
- 5 Cân u dilden eşk-i hûnînimle çokdan el yudum
- 6 Bu^o acebdür görmeyelden hâl-i müşkînün eenün
- 7 Günde biñ kez sür kapundan Lâmi^oî bî-çâreñi

Niçün itmez bilmezem benden yanâ bir dem nig
 Yokea hâl ehli bilür her zerreden var Hakka
^oAkl u dil yağmaya gitmişdür nem alur müjde-
 Hasta yaturken kılur merdûmleri gönlin nigâh
 Bu kadar var bû-yı zülfün cân bağışlar gâh g
 Kurretu'l-^oaynum gibi çeşmümde^o âlemdür eiyâ
^oArş hakkı işigünden gayri idinmez penâh

434

3 Fâ i lâ tün Fâ i lün (3 - . - - / - . -)

- 1 Ah kim derd-i derûn u süz-ı cân gelmez dile
- 2 Sîne pür-gam dîde pür-dem gitdi dil-i cân bî-karâr-Kimden idem bilmezem ben bî-ser ü sâmân g
- 3 Virmez ol cân cihânun kimee hüsninden nişân
- 4 Rûz u şeb eer-geşteyem bir mâh-ı nâ-peydâyıçün
- 5 Ah eger ol gonca-lebden bulmaz isem bir nişân
- 6 Dem urub zülfî hevâeından kadûm çeng eyledüm
- 7 Ölmedin kesme ta^oalluk deetin andan Lâmi^oî

Ugradum fâriğ yürürken bir devâsuz müşkile
 Bu talebden eöylentüz hâeîl nedür ben bî-dile
 Ne günüçün cânımı eaklar bu devrân kim bile
 Vâh eger irmezse dest-i cân u dil ol kâküle
 Bilini yâd eylemekden döndi cânım bir kıla
 Dâmen-i zülfine şâyed kılca dırnağım ile

435

Mef û lû Me fâ î lû Me fâ î lû Fe ûlûn (- - ./. - - ./. - - ./. - -)

1 Dem-beste yaturken gam-ı zûlfünle seher-gâh	Dil-hastama cân virdi sabâ
2 Yazmak diledüm nâme saña derd-i dilümden	Kan ağladı hâmem olıcağ hâlûme âgâh
3 Gül gark-ı arak olsa anub haddüni tañ mı	Gün yüzünü gördi eridi geçdi dil-i mâh
4 Od itdi yirtüm hasret-i gülzâr-ı ızârûn	Kıldı işüm eyva gam sîb-i zekamun âh
5 Kadd ü lebün endâzesine eervile gonca	Biçindi kabâ oldu buna teng ana kütâh
6 Sükker deheni fikri saña reh-zen-i dîndür	Atılma sakın pâreye iy zâhid-i gümrah
7 Hattun yazamaz Lâmi iye nâme-i ışk	Dîvâneye âlemde kalem olmaz eyâ şâh

436

Me fâ î lûn Fe i lâ tûn Me fâ î lûn Fe i lûn (. - - -/. . - -/. - - -/. . -)

1 Gönül didi nazar itdükde tal at-ı tâca	Kitâb-ı hüsne bugün alını mâhı dîbâce
2 Ruhında beydak-ı hâli o şâh-ı meh-rûnûn	Oyunlar oynasa tañ mı hezâr lec-lâca
3 Bu rûşen oldu ki subhile şâmı fark itmez	Beyâz-ı gerdanini nisbet eyleyen âca
4 Didüm elünde nedür işbu gül gibi defter	Hezâr ıgveyle didi şerh-i dîbâce
5 Didim bu sîm-i sirîşkümle var mı bâzârûn	Didi muâmelemiz cân u dildür iy hâce
6 Nisâb-ı hüsni zekâtından ol sanem yâRab	Nâeîb vire mi ben müstemend ü muhtâca
7 Görüb oemâlinı hak didi Lâmi i bir kez	Benümle söyleş â zâhid ko ta nı Hallâca

437

Me fâ î lûn Fe i lâ tûn Me fâ î lûn Fe i lûn (. - - -/. . - -/. - - -/. . -)

1 Ne bend ider dile ol zûlf-i bî-karârı göre	Neler geçer bize şol çeşm-i gamze-kârı göre
2 Bölük bölük agar âhum düünleri çarha	Dizin dizin anuñ ucındağı şerârı göre
3 Tutub tutub ne acebdür yinilmeee eşküm	Tozub tozub gelen ol hatt-ı müşk-bârı göre
4 Hevâ-yı zûlfiyile saldı cânı girdâba	Burub earub neler eyler bu rüzgârı göre
5 Şarâba sabr mı olur zûlf ü haddi devrinde	Giceyi gündüze katub gelen bahârı göre
6 Bayır bayır yanar âhumla kûh u sahrâlar	Çayır çayır kaçar ol âhû-yı şikârı göre
7 Tolu tolu içelüm eâkiyâ şarâbı ki gam	Çanak çanak içürür bize zehr-i mârı göre
8 Kulac kulac gelür ol saçları kemend-âsâ	Düşe tura bir ayak sen ilerü varı göre
9 Aceb mi olsa bu büthâne Ka be-i uşşâk	Hezâr renkle nakş oynayan nigârı göre
10 Rakîbe âşık-ı zârûn dili tokunmaz hiç	Tutar mı ağzını bir dem o nâ-bekârı göre
11 Alem alem yiridür çıkısa düdün eflâke	Havâledür saña bu âteşin hisârı göre
12 Ümiz-i vaslile cânâne cân virür oâna	O cânlar su iden nâr-ı intizârı göre
13 Eeîr-i şeş-der-i gam kıldı nâle Lâmi i	Ne hoşoa hoşca gelür yâre nakş-ı zârı göre

3 Fâ i lâ tün Fâ i lün (3 - . - - / - . -)

- 1 Tâcir-i ^cukbâ geçer dünyâda söylen zâhide
- 2 Sâyil-i çeşmüm ne ieter hâk-i pâyünden şehâ
- 3 Nâli için her eher bûlbüllerile hem-demem
- 4 Dil-berâ hoş hâeiyyet var leblerün câmında kim
- 5 Şâh-ı gül pür-dâğ iderse tañ mîdur bâzuların
- 6 Günde alsan zülf ü hattından nigârün yüz misâl
- 7 Sûs-ı âhundan eerâpâ dehri yakdun Lâmi^cî

Eyledi sermâye-i ^cömri telef bî-fâyide
Yüz euyın dökmekden artuk hod anâ yok ^câyid
Sanma iy eerv-i revân gülzâra cânım meyl id
^cAşıkâ zevk u safâsı hây u hûyî ^cabide
Hasretinden iyi nihâl-i bâğ-ı ^cömr ol sâ^cid
İy musavver yazamazeln bir ser-i müyün gide
Olmadı bir zerre te'sîri rakîb-i bâride

3 Fâ i lâ tün Fâ i lün (3 - . - - / - . -)

- 1 Mihr ü meh kul olsa tañ mî hay efendüm sen bege
- 2 Kâmetün şâhın egüb vaelün yimişin dirmege
- 3 Boynına salınmağa ol servün irmez âh elüm
- 4 Gökde gördükce hilâli yârüm için sanuram
- 5 Olmadı bir zerre ol pulâd-ı dilden nesne cer
- 6 Gün temâşâ-yı şikâr ieter dilün iy şâh-ı hüen
- 7 Meh-likâlar hücrelerinden çıkmaz oldu it gibi
- 8 Şöyle pür-tâb-ı tebem derdün gamiyle iy tabîb
- 9 Lâmi^cî niçün seni hûni gözi itmez kabûl

Çarh tokuz tolanur kûyün eeni bir görmege
Râğbân-ı gam nihâl-i kaddümi itdi gege
^cAvn-i Hak irüb meger âhum yili bir dem ege
Sırma işlenmiş yakadur âemâni gönlege
İşiginde çehremi geh küsre idem gâh ege
Küsteri vir bir nazar tonuz rakîbi ben eege
Âh kim kâfir rakîbün oldu gün günden yeke
Oda yanar el uciyle nabzuma her kim dege
Her ne denlû h^vârisen degmez mi bir öldürme

3 Fe i lâ tün Fe i lün (3 . . - - / . . -)

- 1 Gül eger da^ovi-yi renk eyliye ruhsârün ile
- 2 Nice hâmem gibi kan ağlamıyam devrândan
- 3 İy güneş ^câşık-ı ^curyânı yiter yak yandur
- 4 Fitne-i hattunla cân çıkışardı amma
- 5 Revnak-ı subhla kuhlın gicenün uğurlar
- 6 Gün gibi kûyanı yiter tolan iy ehl-i ^casâ
- 7 Lâmi^cî ^caynına ealmaz zer otağın güneşün

Ağzı tadın vir ana la^cl-i şeker-bârün ile
Kadr-i yakutı eaduk bu hatt-ı jengârün ile
Bulub ol kapuda yüz oâme-i zer-kârün ile
Başa varmaz işi ol turra-i tarrârün ile
Neylesün şeme ü kamer bu iki ^cayyârün ile
Çarh-veş dâyireler giz yûri pergârün ile
Devletünde geçinür sâye-i dîvârün ile

3 Fe i lâ tün Fe i lün (3 . . - - / . . -)

- 1 Çarh kim gönümi mihrünle yıkar döne döne
- 2 Oldı dil murgı hevâyı eaçalı dâne benün
- 3 Dil-i miskîn kara kanlar akıdub hâme-sıfat
- 4 Seni iy mâh görüb her gice koynında felek
- 5 Murg-veş dūd-ı dilüm her dem ider çarha su^oūd
- 6 Kılœa yol bulmadılar biline sîm ü zer ile
- 7 Kanda bulsa çevürür şiglere ol gamze dili
- 8 Gird-bâd-ı gamı girdâb-ı belâyı mî diyem

Bir fenerdür ki hayâlünde yanar döne döne
Göz karardub saçun ağına iner döne döne
İndürür hattuna zülfün gibi eer döne döne
Tañ mî tâvûe gibi raks ide ger döne döne
Ya^cni een mâha diler ilete haber döne döne
Bileevüz neyle kucar anı kemer döne döne
Yandı mihnetle gam odında ciger döne döne
Baña bu ahter u çarh itdi neler döne döne

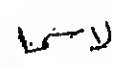
3 Fe i lâ tün Fe i lün (3 . . - - / . . -)

1 Bee durur mihri-i ruhun sinede imân yirine	Leblerün zevki yiter tende baña cân yirine
2 Ağlaram sebze hatun neşv ü nemâ bula diyüb	Şükr kim geçdi bu gam yaşları bârân yirine
3 Nola bundan beter iş cânuma ol hâl-i eiyâh	Saçdı âşub u belâ tohumı bustân yirine
4 İt rakîbi nice şî rümde tezekkür ideyim	İy perî bağlamazam ben anı hayvân yirine
5 Niderem sohbet-i bâğ u çemeni çün görürem	Yüzünü gül eçaunu sünbül ü reyhan yirine
6 Hafz için dîv ü periden çekerüm dâğı yiter	Hırzıdur cân u dilün mühr-i Süleymân yirine
7 Benzedürdüm mehi alınına vü mihri yüzine	Korkaram Lâmi ^c iyâ işde cânân yirine

3 Fâ i lâ tün Fâ i lün (3 - . - - / - . -)

1 Gönder okan gamzenün iy kaşı yâ cân üstine	Cân virür ^c âşıklarun her dem o peykân üstine
2 Lebleründen em buyur çün bağrumı itdün kebâb	Hübdur şâfî şarâb içilse büryân üstine
3 Hatt-ı dil-berden budur ^c âşıklarun ^c râz itdügi	İstemez toz konduğun mü'minler imân üstine
4 Bezme gelse dem?be dem ol la ^c li meygün çeşmi mest-Dîde vü dil gayret idüb kan olur kan üstine	Kurdu anı ebr-veş sahn-ı gülîstân üstine
5 Zülfün ol müşkîn tınab çetr-i hümâyundur ki hak	Gerçi kuşlar kondurur serv-i hırâman üstine
6 Kaddün üzre zülfünü resm idemez nakkâş-ı dehr	Hây ne kâfirdür gözün dönmez müselmân üstine
7 Kıldı meyl ağıyâre çeşmün bakmada ben bî-dile	Gün gibi yazılса tañ mı çarh-ı gerdân üstine
8 Tâb-dâr-ı eş ^c ârun ol meh dergehinde Lâmi ^c î	

4 Me fâ î lün (4 . - - -)

1 Ruhun âyine-i cándur cihân nakşı ^c ayân anda	Ne yüzdür bu ta ^c âlâ'llah ki hayrân ine ü cân
2 Dehânun noktası cânâ ^c aceb müşkil mu ^c ammâdur	Rumûz-ı tamâm olmuş nihân anda
3 Sözüñ ^c İsî gibi kılса ^c aceb mi mürdeler ihyâ	Lebün cân çeşmesidür kim hayât-ı cavizân anda
4 Gören çâ'h-ı zenehdânun dir iy serv-ı hırâmanum	Hümâ-yı zülfün itmişdür mu ^c allak ^c âşiyân anda
5 Kaşun tâk-ı mu ^c allâdur saçun zencir-i ^c adl iy şâh-Yüzün dîvân-ı a ^c lâdur lebün Nuşî'r-Revân anı	
6 Görüb zülfî siyeh-kârun idenler rûm-ı hüenün seyr-Neden düşmüş ^c aceb dirler şeh-i Hindustân ar	
7 Sebük-dil ehl-i ^c işretdür gözün merdümleeri cânâ	Girüb gülzâr-ı hüsn içre çeker ritl-ı girân
8 Kapunda Lâmi ^c î miskîni yiter eşke gark itdün	Harîm-i Ka ^c bedür küvün yaraşmaz k'ola kan ar

3 Fâ i lâ tün Fâ i lün (3 - . - - / - . -)

1 Sünbülün kim sâye salmış ^c ârîz-ı nâb üstine	Bağlamış kıldan kalemler nakş ider âb üstine
2 Leblerün devrinde hatt-ı hurde-kârun dir gören	Nakş-ı mînâdur geçilmiş la ^c l-ı sırâb üstine
3 Her yaña döndükce gamdan gözlerüm kim yaş döker	Küzelerdür vaz ^c olınmış eanki dulâb üstine
4 Kaşun üetinde saçunun haluna iden nazar	Benzer ol kandile dir k'asıldı mihrâb üstine
5 Sanki bir miekin-megeedür virdi heylvâ üzre cân	Nokta-ı hâfün ki düşmüş la ^c l-ı hünâb üstine
6 Zîr-i tâb olur gülîstânlar velf ol pîrehan	Bir semenden haymedür kim düşdi mehtâb üstine
7 Lâmi ^c î hüsnün kitâbınun bevânın ideli	Sözlerin altun ile vazalar ehvâb üstine

446

3 Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (3 - . - - / - . -)

- 1 Zülf-i dil-ber bağlayaldan müşk-i terden mirveha Kaldı ayaklarda yekeer sîm ü zerden mirveha
 2 Leblerün bâlından ayrı gördi şem^c un eûziğin Bağladı pervâneler hoş bâl u perden mirveha
 3 Kâmrân gördi megee-veş nûş-ı la^c lûn hâlini Tûtî-yi oân düzmek ieter ney şekerden mirve
 4 Hoş terâvet virür ol dür gibi derler zülfüne Zîynet olsa yaraşur^c ık^c d-ı güherden mirveha
 5 Lâmi^o î zülfi hevâeından durur ol gül ruhun Ebr-i nisân kim düzer evrak-ı terden mirveh

447

3 Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (3 - . - - / - . -)

- 1 Vireli destine yârûn ihtiyârı mirveha Düşdügince kullanur her rûzgârı mirveha
 2 Zülfine hem-dem olub ser-geşte gönlüm gibi âh Yile virdi tağidub sabr u karârı mirveha
 3 Çün hevâ-dâr-ı neeîm zülf-i müşkînündür ol Bulsa devrân içre tañ mı iştihârı mirveha
 4 Kaçan olurdu bu reeme gün gibi şûret-pezfır Olmasaydı hüsnünün âyine-dârı mirveha
 5 Parmâğınun^c ukdesi mühr-i Süleymândur meger Bende fermân itdi bād-ı müşk-bârı mirveha
 6 Dil-berâ serv-i ser-efrâzun hevâeından senün Deet-i devrân eyledi berk-i çenârı mirveha
 7 Sünbülünden bezm-i gülzârı mu^o attar kılmaga Eyledi bād-ı sabâ ebr-i bahârı mirveha
 8 Kand-i la^c li üzre müşkîn hâlini sandı meges Kıldı devrân Lâmi^o î zülf-i nigârı mirveha

448

Me fâ î lûn Me fâ î lûn Fe ü lûn (. - - - / . - - - / . - -)

- 1 Olaldan dil leb-i oânâne teşne Bedenden el çekübdür oâna teşne
 2 Kalub gam sâhilinde bî-ser ü pâ Benem ahmerleyin^c ummâna teşne
 3 Zülâl-ı vaeluna sırâb iken halk Niçün hasret odına yana teşne
 4 Denizler nûş iderken hûn-i dilden Girü cânım leb-i cânâna teşne
 5 Gözüñ her dem çeker katluma hancer Şu hûnîdür ki olmuş kana teşne
 6 Semender gibi cânım mihrün ile Olubdur âteş-i süzâna teşne
 7 Hayâli Lâmi^o î virmez teselli Serâbiyle alur mı kana teşne

449

Me fâ î lûn Fe i lâ tûn Mâ fâ î lûn Fe i lûn (. - - - / . - - - / . - - - / . - -)

- 1 Egerçi sâye-veşem hâk u zâr u üftâde Segirdüb arduna düşdükde hem-rehem bâde
 2^c Aceb mi kalsa dil ü cân gamunla dem-boste Ki zülfün eyledi zincir esîri üftâde
 3 Turub felekde kılur eidre müntehâ da^c vî Berâber olamaz amma bu serv-i âzâde
 4 Ne tañ yüzine gözüñ hasret olea her yâduñ Hemîn cihânda yaşum kaldı âşinâ-zâde
 5 Tabîb ider bâna tedbîr-i şerbet ü zencir Bu cân u dil leb ü zülfünle özge sevdâde
 6 Ne yüzden olsa zuhûrun kabûl ider cânım Misâl-i âyine olur hemîn dil-i eâde
 7 Çü virdün ol gözi âhûya Lâmi^o î gönlün Gez imdi vâlih ü ser-geşte kûh u sahrâda

450

Me fâ î lün Me fâ î lün Fe û lün / . - - - / . - - - / . - - -)

1 Benem ol çeşm-i hayvâna teşne	Ruhun şem ^o ine bir pervâne teşne
2 Yaşum gibi beni gözden kurutdun	Tarahhum kıl ki geldi cânâna teşne
3 Düşüb tîğuna cân virsem ^o aceb mi	Suya irse kaçan katlana teşne
4 Ciger pür-âteş oldu ^o ârızundan	Sudan kim gördi oda yana teşne
5 Rakîbün hatt olur ağladuğundan	Zemîn-i huşkdur bârâna teşne
6 Kulagumdur diğün vâsfında gûyâ	Sadefdür katre-i nîsâna teşne
7 Dem-â dem Lâmi ^o î kan yaş içinde	Şu mâhi gibidür ^o ummâna teşne

451

3 Fe i lâ tün Fe i lün (3 . . - - / . . -)

1 Gale iy serv-i revân karşuma reftâr eyle	Eşk-i hûnînüm ile pâyünî gülzâr eyle
2 Ney gibi bir nefeee kaldı hayât-ı dil ü cân	Bir dem iy ^o îsî-nefes hastâna tîmâr eyle
3 Dâr-ı Mansûra ne sîrdur eebab olan açayım	Zâhidâ içerü gir kapuyı dîvâr eyle
4 İtlerün tozda gördükce rakîbi dirisen	Ben ayak tozun ol aelanlara serdâr eyle
5 Lâmi ^o î çün ki emel nakşî sanâ virmedi el	Şoş-der-i gamda yiter cân u dilün sâr eyle

452

Mef û lü Fâ i lâ tû Me fâ î lü Fâ i lün (- - . / - . - . / . - - . / - . -)

1 ^o Ahd itmiş idi gelmedi cânân geçen gice	Pür-mâtem idi külbe-i ahzân geçen gice
2 Yılduz gibi şabâha degin yummadum gözüm	Varam dimiş idi ol meh-i tâbân geçen gice
3 Kan ağlamakda bu dil-i sîzâna subha-dek	Hoş hem-dem oldu şem ^o -i şebistân geçen gice
4 Katl-i rakîbe ola mu ^o in dirdüm itlerün	Hayfâ ki bize uymadı yârân geçen gice
5 Yâd-ı lebün ne şûr virürkim saçun gibi	Girişdi biri birine mestân geçen gice
6 Derd ü firâk u hasretle cân virür diyü	Gem ^o olmuş idi hücreme ihvân geçen gice
7 Nâlem bu halkı şöyle uyutmadı Lâmi ^o î	Herkes didi ney idi şu efgân geçen gice

453

3 Fe i lâ tün Fe i lün (3 . . - - / . . -)

1 Bir dem uymaz nideyim yâr gibi dil sözüne	Güneş olsam degmez bir nazar ol meh yüzüne
2 Heb ben itdüm baña bir zerrece yârün suçu yok	Kara bahtum bilürem karanuram kendüzüme
3 Yüri iy sâye elünden ko bugün dâmonümi	Ben ^o adem iline gitdüm iremezsin tozuma
4 Bakmazam hûr u perî meh gibi ^o arz itse oemâl	Yârdan gayri bugün kimsene girmez gözüme
5 Bülbülün sıklığını nâlam ile dindürdüm	Gül kulağ olsa ne tañ iy dil-i nâlân sözüne
6 Baña bakmaz saçına müşteri olduğum için	Ne kara günlere kaldum dege naht ılduzuma
7 Lâmi ^o î kapladı dil çehresini zulmet-i gam	Tâli ^o u baht değişmez gicesin gündüzüme

Me fâ i lün Me fâ i lün Fe ü lün (. - - - / . - - - / . - -)

1	Olalı menzil ol gün yüzlü aya	Salıncagun topı irdi eemâya
2	Hümâ gibi idüb pervâz-ı Âli	Salarlar âftâb üstine eâye
3	Şikâr itmek dilerler nesr-i çarha	Ki şâhin gibi kalkarlar havâya
4	Salınmak öğrenür Sidre bulardan	Eli irmez bu kadr-i müntehâya
5	Olubdur ıyd-gâh-i Bursa şimdi	Salıncaklar ile uçmağa pâyê
6	Urub dulâblar bî-âb-ı çarha	Kebuter gibi iterler eerâya
7	Burucına ider dün-gün felek reşk	Ki menzil her biri bir meh-likâya
8	Kıran itmiş kiminde iki kevkeb	Kiminde gün mukâbil olmuş aya
9	Safâdan yire basmaz her biri pâ	Sımâ idüb götürmüş el hevâya
10	Tolanub devrini pergâr-veş halk	Gelürler nokta gibi bir araya
11	Bulardur varsa uşşâka mi râc	İrerler bunda dîdâr u safâya
12	Tecellî ister isen Lâmi i var	Nazar kal gel bu devr-i âeiyâya
13	Cemâl u tal at u hüsn ü bahâdur	Süreyyâdan irince tâ sorâya

3 Fâ i lâ tün Fâ i lün (3 - . - - / . - -)

1	İy sabâ müşkîn saçından anber-feşân eyleme	Cân u diller mecmâ in lutf it perîşân eylem
2	Leblerün yâdına ben hüd eylerem teslîm-i oân	İy kaşı yâ yok yire peykânunı kan eyleme
3	Ahd-i vasluñla gerek öldür gerek dirgür beni	Dil-berâ neylersen eyle kasd-i hicrân eylem
4	Hâb-ı nâz eyler didiler ol güli nergis gibi	Bir nefes iy bülbül-i dil âh u efgân eyleme
5	Açma iy dil derd-i cândan çeşm ü zülf-i yâre râz	Genc-i pinhân üzre her düzdi nâgehban eylem
6	Dime mihr-i meh-likâlardan ferâgat it bana	Zâhidâ şeytân degüleñ kasd-i imân eyleme
7	İki âlemde murâd Lâmi i sensin gehâ	Tek dilüm vasluñla şâd it gayri ihsân eylem

Mef ü lü Fâ i lâ tû Me fâ i lü Fâ i lün (- - . / - . - . / . - - . / - . -)

1	Yirden irişdi çarha gamum âh u vâyle	Ok gibi menzil aldı muvâfık hevâyile
2	Dikdi asâyırı katluma kaddi einânun âh	Kaldı kayâmete işüm ol pür-cefâyile
3	Çam kulzuminde nicesi eer-geşte olmayam	Pürdür hûbâb gibi dimâğum hevâyile
4	Dün leşker-i rakîbini arz eyledi o mâh	Bir kez göründi ol dahi yüz bin belâyile
5	Kuhl-i cilâyiğün bir avuç hâk-i pâyunı	Göndersen armağan nola dest-i sabâyile
6	Çâm-ı meyile halkı suvardukca eâkiyâ	Ben teşne câna bir nazar itgil safâyile
7	Küyün felek gibi nice tokuz tolanmayam	Pergâra döndi Lâmi i kaddüm asâyile

457

Me fâ î lün Me fâ î lün Fe û lün (. - - - / . - - - / . - -)

1 Ne hoş hurrem makâm olur bu hâne
2 Cihân mülkine Hak bünyâd uraldan
3 Derûnı kalb-i ârif gibi rûşen
4 Birûnı rû-yı dil-ber gibi zîbâ
5 Göreydi hûr u riâvân bu makâmı
6 Cihân dârında bu hurrem bihiştün
7 Cihân çün Lâmi^oî bâkî degüldür
8 Gönül beytini ma^omûr it idersen

Ferah virür der ü dîvârı câna
Yapılmadı bu resme tâb-hâna
Atar her câmı pertev âsümâna
Ki hayrândur âna çeşm-i zamâne
Bulurdu uçmağa yüz biñ bahâne
İlâhî kıl esâsın câvizâne
Gönül virme igen mülk-i cihâna
Harâb olursa ger^o âlem saña ne

458

3 Fâ i lâ tün Fâ i lün (3 - . - - / - . -)

1 Diş biler dil dembe dem yârûn leb-i handânına
2 Fursat el virdi turub koltukdan işler^o âşıkın
3 Nola oânım^o arz-ı sadr eyleser tîr-i gamzene
4 Acdun ağzum sırrını diyüb helâk itdün beni
5 Olsa biñ oânım kılam kurbân visâluñ^o aydına
6 Târ-mâr olmuş ser-â ser sünbül ü reyhanların
7 Ağzın açub kalsa tañ mı gonceler bengi gibi
8 Müşk ü^o anberden budur sakındığı dil zülfünü
9 Dest ü pâyın Lâmi^oî tîğ-i kaâ kat^o eylesün

Yaramaz sanmaz kişi^o âlemde kendü cânına
Tîgi gibi dil-berüm almış rakıbi yanına
Kâfir-i bî-kiş ise hürmet gerek mihmânına
Âh kim ben bî-dilün yok yire girdün kanına
Kan bulaşdırmak ne hâcet gamzenün peykânına
Üğrı girmiş gibi cânâ hüsnünün bustânına
Şehd teldurdukoa la^o lün pişte-i handânına
İstemez toz kondugın reyhan saşun dâmânına
Kim ki indürmezse ser ol gamzenün fermânına

459

3 Fe i lâ tün Fe i lün (3 . . - - / . . -)

1 Gözgünün hayret eli kaldı zenahdanında
2 Nice öninde yüzüm sürmeyeyim toprağa ben
3 Ne Züleyhâdur o mû kim dil ü cân Xûsufını
4 Münkerimiş didiler nûr-ı tecellâyâ ebed
5 Çün yüzün mihrine kapıldı meger mâh-ı felek
6 Müşkile hatt-ı lebün mühr-i Süleymân yazmış
7 Lâmi^oî düşdi dil ü cânile bir deryâya

Görelî hattına mihr ruhu devrânında
Zülf-i bî-dîni gibi rû-siyehem yanında
Bend idüb habse salar çâh-ı zenahdanında
Zâhidün oldu yakîn şübhe var imânında
Lâle-veş dâğ-ı gamun kaldı dil ü cânında
Dehenün hâteminün la^o l-i bedehşânında
Katredür yidi deniz dîde-i giryânında

460

3 Fe i lâ tün Fe i lün (3 . . - - / . . -)

- 1 Sâkiyâ câm-ı meyi itme nihân cân degüle
- 2 Zülf ü hattun var iken anber ü müşki nidelüm
- 3 Lebünî sunma rakîb-i hara iy cân-ı cihân
- 4 İki âlem degicek derd ü gamı cânânun
- 5 Jâleler diğ bilemek gonca-ı la lüne neden
- 6 Dil-berâ dide-i uşşâka rehün gerdinden
- 7 Boz rakîbün yüzini zorba çeküb Lâmi iyâ

- Tutalum cân imiş anı leb-i cânân degüle
- Oda ur yile savur dirliğüm andan degüle
- Çeşme-i cân didiler çeşme-i hayvân degüle
- Ser ü cân terki dilâ yolına çendân degüle
- Hün-ı âşık gibi dürc-i güher-erzân degüle
- Bir avuç hâk nedür virmeyesin cân degüle
- Sikke sûretee nola mühr-i Süleymân degüle

461

3 Fe i lâ tün Fe i lün (3 . . - - / . . -)

- 1 Sâkiyâ câm-ı meyi sun leb-i cânân degüle
- 2 Sürelüm câm-ı eafâyı bu demi hoş görelüm
- 3 Leb-i la lün var iken yâd-ı Mesîhâ ne gerek
- 4 Günde bin cürm ü hatâsın kulnün afv eyler
- 5 Kana girem diyü dil-ber kıya bakmaz yüzüme
- 6 Harc idersin bu oiger kanını iy dîdelerüm
- 7 Ne içün Lâmi iden hancerüni sakınasın

- Çâyeti tuta bizi vir içelüm kan degüle
- Baş u cân oynayalum yoluna leyân degüle
- Banâ efsün okuma dirliğüm andan degüle
- Ol melek ruh-ı musavver durur insân degüle
- Hüblar âşıkın öldürmemek ihsân degüle
- Gide dükenmeye mi kulzum u ummân degüle
- Biriğim eu ne durur virmeyesin cân degüle

462

Mef ü lü Me fâ î lü Me fâ î lü Fe ü lün (- - . / . - - . / . - - . / . - -)

- 1 Akdı yine dil göz göre bir serv-i revâna
- 2 Bir hür-ı perfî-rû ki yüzün görse melâyik
- 3 Geh meyve düzer nâreve ne tâze rutabdan
- 4 Döndürdi yaşum lâleleri sahn-ı cihânı
- 5 Bir zülf-i hüma-sâye hevâsında uçarken
- 6 Şâhâne bahâ ister isen bu sükke algıl
- 7 Sordum lebi sırrını didi kim Lâmi î öpeem

- Yaşum gibi cânumdar bile oldı revâne
- Uçmağa bula her biri bin dürlü bahâne
- Geh nâz u cefâ berkin asar serv-i revâna
- Ol gül yanagun derdiyle bağ cinâna
- Sayd oldı gönül bir kara gözlü balabâna
- Devletlü güzel başun içün itme bahâne
- Hem-dem olamaz meet kişi rızâ nihâna

ولو في حرف الباء

463

Me fâ î lûn Fe î lâ tûn Me fâ î lûn Fe î lûn (. - - - / . . - - / . - - - / . . -)

1 Ne ferr ü kevkebedür kim bu hüsn-i cilve-nümây	Kemâl-i lutf ile her yüzden oldı dehr-ârâş
2 Zehî cemâl u oslâli ki eyledi sun ^o un	^o Izâr-ı rûza şebün turrasını gâliye-sây
3 Safâ-yı tal ^o atun eyler sipihri âyine-dâr	Hevâ-yı sünbülün ider nesîmi nâfe-küşây
4 Nola dil ehli ssmâ ^o undan itse hâyle hûy	Dem-i gamundur iden nâyün işin âh ile vây
5 Hemîşe fikr-i ruhun kavm-i ^o ıyşa hayret-bahş	Müdâm zıkr-i lebün ehl-i şevks zevk-efzây
6 Çü bezm-i vuslatunun şem ^o gibi ^o âşıkıdur	Erise âteş mihrünle tañ degüldür ay
7 Bu gülşen içre nola Lâmi ^o î gibi bülbül	Nevâ-yı hamd ü ssnânile olsa nağme-serây

464

3 Fâ î lâ tûn Fâ î lûn (3 - - - - / - - -)

1 ^o Arz-ı hüsn idüb çü gönülüm kaldı yağma ol perî	Zâhidâ olsam ^o aceb mi yimek içmekden beri
2 Nice tasvîr syileyem mirât-ı dilds hüsnünü	Mâh gibi günde bir yüzden toğarsın iy perî
3 Zerre-veş saña hevâdâr olmağa imkân mı var	Sen mehün vaslına mihr ü snûm iken müşter
4 Gül yüzün evsâfı gördüm haşre-dek olmaz beyân	Bülbül-âsâ idüb efgân oda urdum dâfteri
5 Nice bir olan tehî destem diyü sâkı melûl	İçelüm dil-berün ^o ışkına toldur sâğarı
6 Âsitânun yâşdanur her gün seherden şâma dek	Âritâbun çarha dökse tañ mı iy mâh sfseri
7 Sâl u mehdür çarh-veş kapun tolanur Lâmi ^o î	Vah ki bir gün olmadı tâli ^o sa ^o âdet ahteri

465

Me fâ î lûn Fe î lâ tûn Ms fâ î lûn Fe î lûn (. - - - / . . - - / . - - - / . . -)

1 Esirge şol dili kim zâr u mübtelân oldı	Esîr-i silsile-i zülf-i dil-rubân oldı
2 Meh ü sipihre ne tañ egmezise zerrece baş	Hevâ-yı mihrünle ol ki hâk-i pân oldı
3 Nider o ^o âşık-ı ser-geşte saltanat tâcın	Kapunda terk-i cihân eylsyüb gedân oldı
4 Çü gayre dîdeni açdun yiridür inle gönül	Senün bu âh u figân nsy gibi cezân oldı
5 Dök imdi Lâmi ^o iyâ eşk-i çeşmünü her dem	Çü yâr çün dil ü cânıls mâcerân oldı

466

3 Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (3 - . - - / - . -)

- 1 Bâğbân-ı dil cihânı geşt kıldı su gibi
- 2 Bitdi çok sümbül açıldı çok karanful bâğda
- 3 Yağum idi ben kuru başum cihânda hem-demi
- 4 Dâğ-ı gâmdan lâlentün bağrını pür-hûn eyleyen
- 5 Bir dil-i bülbül durur her gonca cânâ bâğda
- 6 Olmaeun mı kâkülün devr-i zenahdânunda kerem
- 7 Sen güneşden çeşmine bir zerre rîk idüb ümiz

Bulmadı gülşende bir serv ol kad-i dil-cû gil
 Biri cân-bahş olmadı bu cânberin giyeû gibi
 Şimdi ol dâhi baña eyler nazar kanlu gibi
 Seyr idenler gülşen-i rüyûn didiler .bû gibi
 Hâr elinden kana yanmışdur gül-i hod-rû gibi
 Biledür her dem büğiei çölmegi câzû gibi
 Lâmi^c i yolunda hâk itdi yüzün yazı gibi

467

3 Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (3 - . - - / - . -)

- 1 Kıldı nergis gibi âhû gözlerün sayru beni
- 2 Tîrini bulub oigerde dil mi istersin didüm
- 3 Zülfine el kardüğün müşkûn görüb didi sabâ
- 4 Başdan aşdı yaşıma yüz virdüğümce âh kim
- 5 Nâle kileam def gibi hışm eyleyüb gökeın kakar
- 6 Sen sehî servi kenâr içün kodum ortaya baş
- 7 Hâr-ı gâmdan Lâmi^c i zâr olsa bülbül-veş ne gam

Öldürür âhir^c aeâya düşürüb âh o beni
 Didi çokdan geçdüm andan cânun içün ko beni
 Ben bu sevdâdan geçerdüm koea idi bu beni
 Âleme rüsvây idieer bu delûkanlu beni
 Penbeyiyle boğmağ ister ol gözi câzû beni
 Su gibi yiter süründür iy kadi dil-cû beni
 Kana gark itdün yağumdan iy gül-i hod-rû beni

468

3 Fe i lâ tûn Fe i lûn (3 . . - - / . . -)

- 1 Terk idüb bezmümüz ol oân didi eohbet bâkî
- 2 Yârdan gayriyi sür kapuyı dîvâr eyle
- 3 Gördi derd-i dilümi yâr baña oldu^c adû
- 4 Dergehünden gice it gibi rakîbi sürdün
- 5 Ger kadem rence kıla katlum içün gamzelerün
- 6 Râh-ı vaslunda baña ölmek igen âsândur
- 7 Bezm-i meyde lebünün bûsesin aldum bir kez
- 3^c Arızun revnakına gerçi hattun virdi fenâ
- 9 Lâmi^c i sâye-i servünde olub âsûde
- 10 Gerçi kim katl-i rakîbiyle burûdet gitdi

Âh kim olmaz imiş dünyâda devlet bâkî
 Hâne-i dilde dilereen^c ola vuelat bâkî
 Nice^c özr ideyim ol dil-bere^c illet bâkî
 Terk ideree eeni hoş itmez ise let bâkî
 Mâ-hâzer dil vireyim cânla hizmet bâkî
 Müşkil oldur ki virem cân kala haeret bâkî
 Cân dimağında ebed kaldı o lezzet bâkî
 Yine dil ehline hüenünde ki hâlet bâkî
 Didi yüzler sürüyüb zıll-ı ea^c âdet bâkî
 Yâd-ı yâr olmayacak yine harâret bâkî

469

Mef û lû Me fâ î lû Me fâ î lû Fa û lûn (- - ./ - - ./ - - ./ - -)

1	°Iyd itmege ol mâhile bir lahza nihâni	Halvetde tutub gizlüce boğduk ramazânı
2	Ol la ^o l-i lebûn şevkine dün-gün içerem mey	Hoşlukla geçürsem nola devr-i güzêrânı
3	Yok yire helâk itdi beni haşrde cânâ	Ortaya çekem ol kemer-i mü-ya meyânı
4	Gel la ^o l-i revâniyle ter it huşk-ı dimâğun	Zâhid diler isen gide benzün yarakanı
5	Kılman ne sebük ser ne girân cân ile sohbet	Yârân-ı sebük rûh çekün rıtl-ı girânı
6	Nergis degül uğrar diyü sen serv-i hırâmı	Kalmış çemenün râhda çeşm-i nigerânı
7	İy Lâmi ^o î düşdün çü hevâsına o zülfün	Deryâ gibi gitmez dil ü cânun hafakânı

470

3 Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (3 - - - / - - -)

1	°Işk sevdâsın idelden hak benüm âyinümi	Zülfünün zünnârı küfrine degışdüm dînümi
2	Zulmet-âbâd olmuş iken cân u dil mülki gelüb	Rûşen itdün gün yüzünden çeşm-i âlem-bînür
3	Sâye-i servünde iy gül-ruh açılısun lâleler	Ayağuna süreyim ko dide-i hûnînümi
4	Bağrını pür-yâre kıldı gerçi âhum okları	Almadum bu çarh-ı zâlimden dirîgâ kinümi
5	İy rakîb-i turş-rû ko aol diller virüben	Ağzuma sunsun çü soram ol leb-i girînümi
6	Üstüme rahmet yaga hâk-i kudûm-i yârden	Dil-berün küyü güzer-gâhında kazun sinümi
7	Ölmege bin cânla cânlar virürdüm Lâmi ^o î	Hâfız Ahmed okusa lutf eyleyüb Yâsinümi

471

Me fâ î lûn Me fâ î lûn Fe û lûn (. - - - / . - - - / . - -)

1	Ölümlü hastayuz sun sâkı râhı	Bu gice diri çıkarduk sabâhı
2	Lebünle bir nefes hem-dem olinca	Ne kanlar yutdı la ^o lünden surâhı
3	Çıkar bir gün bunun sonı fesâda	Yiter satdun bize sâfî salâhı
4	İçersin su yirine kamun iy cân	Lebün hûni siyeh çeşmün mübâhı
5	Çamünden sinem oldı şerha şerha	Bulınca hâtırundan inşirâhı
6	Gözün ^o uşşâkı kırdı bir nazarda	°Aceb bilsen nider gamzen silâhı
7	O zülf ü rûya kul ol gıoe gündüz	Dilersen Lâmi ^o î gamdan felâhı

472

3 Fe i lâ tûn Fe i lûn (3 . . - - / . . -)

1	Dide dilden sakınur gamzen okın cânı gibi	Dil düşüb üstüne cânlar virür imânı gibi
2	Gitmez ağzından o gencine-i hüsmün zülfi	Bu tıllısmun meger ol mâr-ı nighbânı gibi
3	İyjkaşı yâ gözün okına gönül karşı çıkub	Geçürür sadre anı ^o izzile mihmânı gibi
4	Eli bağılu bir ayağ üzre turur bencileyin	Kâmet-i ser-keşünün servde hayrânı gibi
5	Bûse virdüğüne iy mülket-i Osmân güzeli	İncinürsen girü al şâh-ı Karamanı gibi
6	Bir dem iy gül kulağ ol nâleme kim çeng ü rebâb	Virmez ol hâleti bu bülbulün efgânı gibi
7	Devletinde gamunün âhumun ebri her-dem	Başum üzre kurulur hayme-i sultânı gibi
8	Dâyım iy hûr-i perî-çehre gamun dâğını dil	Nakş ider sînesine mühr-i Süleymânı gibi
9	Lâmi ^o î senden eger yüz çevürüb kaçâ nigâr	Yalvarub pâvine düğ çile i nâfâsı gibi

3 Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (3 - . - - / - . -) 473

- 1 Ah kim rûyın o mâhûn çarh-ı dîn göstermedi
- 2 Gerçi kim cıvanı ölümlü hasta itmişdi gözün
- 3 Cânı gibi sînesinde sakladı peykânunu
- 4 Ah kim cânundagı bu işti câl-i nâr-ı şam
- 5 Şivesini ol elif kaddûn nigârâ râsti
- 6 Kodum elden dâmen-i dünyâyı urdum ışkâ baş
- 7 Ol zenahdân var iken düşmezdi çâh-i Bâbile

Mer-i zülfi hâyil oldu bânâ gün göstermedi
Güvledi şamzen görüb kındın zebun göstermedi
Neylediyse eyledi hûn-i derûn göstermedi
Gerçi yağum sepdi su bir dem sükûn göstermed
Safha-i câlemede resm-i kâf o nûn göstermedi
Akla ol devlet yüzün hükm-i oûnün göstermed:
Lâmi f Hâruta baht-ı ser-nigûn göstermedi

3 Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (3 - . - - / - . -) 474

- 1 Niçe merdûmden taleb idem devâ-yı çeşmümi
- 2 Gözlerûn hancer çeküb kanına girdi bari gel
- 3 Hâne-i dil gibi hicrûn zulmet-âbâd eyledi
- 4 Hem-dem-i bahr-ı sirîşk idi hayâlûn dil-berâ
- 5 Çohre-i maksûde komaz bakmağa bir dem beni
- 6 Ateş-i pür dîd-ı cânım görmek istersen o iyan
- 7 Dike tutub niçün eylerdi nazar ruhsârına

Gerd-i râhûndan umarken tûtiyâ-yı çeşmümi
Hâk-i pâyûnden atâ kıl hûn-bahâ-yı çeşmümi
Rûşen it merdûmlık eyle gel serâ-yı çeşmümi
Görmsz oldum kandadur ol âşinâ-yı çeşmümi
Ah kim cânım çeker dîn-gün belâ-yı çeşmümi
Seyr kıl âyine-i câlem-nümâ-yı çeşmümi
Bağlasunlar Lâmi f bildüm belâ-yı çeşmümi

3 Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (3 - . - - / - . -) 475

- 1 Sâkiyâ sanma şarâb-ı hoş-güvâr egler beni
- 2 Gül yüzünden ayru düşmüş hâr-ı şamdan bağı hûn
- 3 Eşkûmi ol serv-i kad gördi geçerken didi kim
- 4 Halka-i zikri sanâ iy zâhid-i peşmine-püş
- 5 Bağlayub bir sâde rû nakkâşa dil kaldum esîr
- 6 Fulk-i dil çokdan çıkardı sâhil-i bahr-ı şama
- 7 Lâmi f ser-menzil-i râh-ı fenâdur maksûdum

Bezm-i ışk içre hayâl-i la l-i yâr egler ber
Bir nevâ-keş bülbülem kim âh u zâr egler beni
Dem-be dem yolum alub bu cûy-bâr egler beni
Künc-i şamda sebha-i zülf-i nigâr egler beni
Sanma bu büt-hânede nakş u nigâr egler beni
Lîk bu baht-ı perîşân-rûzigâr egler beni
Vah ki pâ-bend oldu kayd-ı kârbâr egler beni

3 Fe i lâ tûn Fe i lûn (3 - . - - / - . -) 476

- 1 Gerçi dünyâda kefensüz kodı ol yâr beni
- 2 Sarunuz gül gibi kat kat kefen-i sîmînleri
- 3 Nola kan ağlamadan gözlerûm ağarsa bugün
- 4 Kefenüm âkoasını cümle sayar yâre gözüm
- 5 Kefenüm boynuma takub düşeyim ayağına
- 6 İy gözüm sâyil olub iste bahâ-yı kefenüm
- 7 Kan bahâ yiter idi bânâ kefen itmek için

Tutam ölü dirilü haşr olıcak dâmenini
Kucmadın ölür isem ol gül-i sîmîn bedeni
Çün şehîdûn konulur keffe kanlu kefeni
Bu dem eşkûmle benem devlet-i ışkında şani
Ola kim şamzesi tîgiyle katl ide beni
Ya ni bu yolla cerr eyle var ol sîm-teni
Girse bir vasla ele Lâmi f yâ pireheni

477

3 Fe i lâ tün Fe i lün (3 . . - - / . . -)

1 Ol tarâvet ki Hudâ bu ruh-ı enverde kodı	Ne semen berkine virdi ne gül-i terde kodı
2 Gördi serv-i kad-i dil-cûnı çü bustânda çenâr	Ayağ üstine gelüb ellerini serde kodı
3 Yakmasun halk-ı cihânı diyü hurşîd-i ruhun	Ebr-veş sâye-i zülfünî Hudâ perde kodı
4 Âh kim yâr rakîbîn geçürüb eadre midâm	Bu ben üftâdeyi yüz mihnetle derde kodı
5 Başa varmadı işüm câm-ı lebün fikriyle	Elümi zülfün alub âhir ayaklarda kodı
6 Nâ-tüvân oldu gamun bârını dil çekmegile	Cânı ser-bârını virüb saña yüz yirde kodı
7 Ol sanem lutfını aşıklara taksâm idicek	Lâmi ^c î cevri ü gamın sen dil-i pür-dende kodı

478

Me fâ î lün Fe i lâ tün Me fâ î lün Fe i lün (. . - - / . . - - / . . - - / . . -)

1 Gülün ki zîynetle bustânın arturdu	Gamiyle bülbül-i dil dâstânın arturdu
2 Dehânün ile meyânun hayâlî iy dil-ber	Cihânda ehl-i yakînün gümânın arturdu
3 Ağurdu tîrini burc-ı felekden ol kaşı yâ	Meh-i ruhı gibi her gün nişânın arturdu
4 On itdi ebr-i gamun gökleri o miskînün	Düşben üstine bir bir dükkânın arturdu
5 Rakîbi Hak yaka kim her nefes dem-i serdi	Bahâr-ı gülşen ^c ömrüm hazânın arturdu
6 Kimesne neydüğünü bilmedi dil-zârün	Yanub derûn-ı cigerden figânın arturdu
7 Ne hasiyyet komış iksîr-i aşka Lâmi ^c î Allah	Ki zer gibi tenümün za ^c firânın arturdu

479

Me fâ î lün Fe i lâ tün Me fâ î lün Fe i lün (. . - - / . . - - / . . - - / . . -)

1 Hevâ-yı servün o cânı ki behre-mend itdi	Cihânda kadr ile mümtâz u eer-bülend itdi
2 Revâniken gözümün yaşı deşt-i furkatde	Gelüb hayâl-i visâluñ ne tarafa bend itdi
3 Cihânda ben miyem âvâren iy perî tenhâ	Gamun sipihri yakasuz mehi levend itdi
4 Benefşe zülfüne öykünse tañ degül sünbül	İrüb sabâ yili miskîne riş-hand itdi
5 Visâli burcına sen mâhun irmedi her kez	Ne denlü âhını dil dūd-veş kemend itdi
6 Hevâ-yı kâmet ü âb-ı ızâr-ı dil-cûyun	Çemende serv-i ser-efrâzı end ü bend itdi
7 Kararsa sîne-i pür-mihri tañ madur mâhun	Ki cismini şeb-i turrañ gama kişend itdi
8 Gözümde peyk-i hayâlun uçub yürür her dem	Meger ki eşküm ulağın tutub semend itdi
9 Sakındığı tapunı Lâmi ^c î yavuz gözden	Budur ki hâl-i ruhun cânına sipend itdi

480

3 Fe i lâ tün Fe i lün (3 . . - - / . . -)

1 Niçe bir gamzelerün sanca şehâ şîşe beni	Benzer ister gamun odında bugün bişe beni
2 Sâkî şîşeyle perî-h ^v ânlig ider dehre meger	K'etdi hayrân dem-i efsûnla ol şîşe beni
3 Giceler mey içerem subh humârın yazaram	Zâhidâ sanma cenâbun gibi bî-pîşe beni
4 Cân virürsem dahi iy dil saña yok râh-ı halâs	Zülfi sevdâsı tolaşdurdı ^c aceb işe beni
5 Gördi fakr içre gınâyile huzûr-ı dilümi	Gösterür şimdi o cân ha ^v âce vü dervîşe beni
6 Sâkiyâ def ^c -i gam itmezsen eger bâdeyile	Hüremez ahşâma bugün öldürür endîşe beni
7 Lâmi ^c î zülfi dili bek yapışub tutmaz idi	Çeşmi gam itmese ol gamze-i bed-kîşe beni

481

Mef û lû Fâ i lâ tû Me fâ i lû Fâ i lûn (- - ./- . - ./- . - ./- . -)

- 1 Dêrdâ gözüm yaşın o semenber götürmedi
- 2 Çekdüm rakîbi dil-bere sine süzumdan âh
- 3 Ursun ışığı taşlarını câna gam degül
- 4 Âh itdügümoe kapladı gam ebri gün yüzün
- 5 Cân u dil ile tañ mı kabûl itse °âşıkun
- 6 İtdüm bu rû-yı zerdile °azm-i tavaf-ı yâr
- 7 Hicriyle Lâmi °î seni yâr eyledi helâk

- Bârân-ı bî-hisâbı gül-i ter götürmedi
- Neylersin öldürür misin ol har götürmedi
- Gökden ne yağdı °âleme kim yer götürmedi
- Zannum budur ki nâlemi dil-ber götürmedi
- Şol miñneti ki yirlerü gökler götürmedi
- Miskîn demek ki hacca gidüb zer götürmedi
- Benzer ki kana girmegi hancer götürmedi

482

3 Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (3 - . - - /- . -)

- 1 İy ecel ol gamze gibi bî-emânsın sen dahi
- 2 Diller için zülfünü zincîr-i °adl itseñ nola
- 3 Kanda bulub ağlasun derdin eanâ bî-çâre dil
- 4 Dêrd-i °ışıkun nev-cuvân iken beni pîr eyledi
- 5 Âfet-i cân ise nola zocr ü kahr u miñnetün
- 6 İsterem yolında yârün dil gibi idem fidâ
- 7 Yâr yanında bugün yok hürmetün bir sek kadar

- Vey gam-ı dil bir yaneden cân-sitânsın sen
- İy lebi şehd ü şeker Nuşî'r-revâneın sen dah
- İy perî cânım gibi her dem nihânsın een dah
- Pîrlik hâlini fikr it nev-cuvânsın sen dahi
- Hây °ömrüm hâsılı cân-ı oihânsın sen dahi
- Tende iy ser-geşte cân bâr-ı girânsın sen dah
- Lâmi °î kûyında her şeb pâebânsın sen dahi

483

4 Me fâ i lûn (4 . - - -)

- 1 Sunaldan sâki-yi °ışıkun bâna cân-ı gam-efzâyı
- 2 Dem-â dem seyl-i eşkımden meded-cûy olmasaydı dehr-Felek gibi kül eylerdi bu odum heft-deryây
- 3 Karîb oldukça mahv olur vücûdî °âşıkun meh-ves
- 4 Kaçarken derd-i ser diyüb gönül tâc-ı murassadan
- 5 Ne meyl itdi görüb âb-ı eirişküm ol nihâl-i gül
- 6 Cihânda sûret u ma°nâ gû yokdur gayr hüsn-i dost
- 7 Hayâl-i vaslden gerçi cenâb-ı yâr-ı °âlîdür

- Bugün bezm-i cihân içre benem şeydâ vü rüevâ
- İy lebi şehd ü şeker Nuşî'r-revâneın sen dah
- İy perî cânım gibi her dem nihânsın een dah
- Pîrlik hâlini fikr it nev-cuvânsın sen dahi
- Hây °ömrüm hâsılı cân-ı oihânsın sen dahi
- Tende iy ser-geşte cân bâr-ı girânsın sen dah
- Lâmi °î kûyında her şeb pâebânsın sen dahi

484

3 Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (3 - . - - /- . -)

- 1 Halvet içre erba°in degül ilâhiler gibi
- 2 Sebzelsrde kanı ol demler ki la°lin tâo ile
- 3 Çark olub pûlâda şimdi geydi °âlem ser-be ser
- 4 Ah kim ol zülf ü ebrûlar hayâli kaynaşur
- 5 Gerçi kim Ferhâd akıtdı hûn-i dilden cû-yı şîr
- 6 Ka°be yüzün görse zâhidler namâzın dönderüb
- 7 Çeşmine öykündüğüçün nergisi gör Lâmi °î

- Raks urur serv-i hevâyı yine lâhiler gibi
- Lâleler yir yir hurûc itmişdi şâhiler gibi
- Berfden ak câmeler sünni sipâhiler gibi
- Bahr-ı dilde eubha dek her gice mâhiler gibi
- Emdi şîrîn leblerin pervîz-gâhiler gibi
- Seode eylerdi ham-ı ebrûna sâhiler gibi
- Kâeeyile tolanur bâzârı râhiler gibi

485

4 Me fâ î lün (4 . - - -)

- 1 Urinur ol güneş çünküm külâhın gâh gâh egri
Her ay başında reşkinden geyer tâcını mâh egri
- 2 Beni asmağ içün zülfün getürmiş meclis-i hüsne
Hatun tezvîr ile hüccet kaşun iki güvâh egri
- 3 Gören bu kadd ü had üzre o tâc-ı gec-nihâdun dir
Geltüb serv üstine hurşîd urınmışdur külâh egri
- 4 Hirâmân kâmetün meyden ki her bir yana mâyildür
Sanaeın servdür yelden olur geh toğrı gâh egri
- 5 Aceb mi Lâmi^o î kaddün bükülse her gün âhile
K'olur ol serv-i dil-cûnun yanında bî-günâh egri

486

3 Fâ i lâ tün Fâ i lün (3 - . - - / - . -)

- 1 Sidreden çok müntehadur kaddünün endâzei Saldı bâğ-ı adna gul-gul hüsnünün âvâzesi
2 Çehre-i renginine germ olmaeun aydun güle Bülbülün hün-ı dilidür ruhlarının gâzesi
3 Budur reşâd olduğum ol gül-ruhu nev-hat görüb Sebzenün mergûb olur hor fael içinde tâzesi
4 Gamz idüb agyâre evvel pee dönüb eyler helâk Dem-be dem nâzûk geçer ol gamze-i gammâzesi
5 Ko kıyâs-ı akli elden çâre cân atmak durur Işk deryâsının olamaz Lâmi^o î endâzesi

487

3 Fâ i lâ tün Fâ i lün (3 - . - - / - . -)

- 1 Arzû bir merhâba idi dirîğ el virmedi Yüz sürem pâyine dirdüm âh kim cân irmedi
2 Neyleyem çıkmaz rakîbün odasından ol sanem Hâne-i uşşâka bin kez da^cvet itdüm girmedi
3 İt rakîbi gülşen küyün komaz tolanmağa Devr eli ol hârı derdâ kim yolumdan irmedi
4 Gördi leylînün saçın Mecnûn tağıtdı kendüzün Nioe ser-bâz olmasun bî-çâre pâyı dirmedi
5 Şöyle isyândan mülevvesdür serâpâ Lâmi^o î Şeyh-i devrân gördi ietikrâh idüb el virmedi

488

Me fâ î lün Me fâ î lün Fa î lün (. - - - / . - - - / . - -)

- 1 Virürdüm cân gam-ı yârı olmayaydı Ne işlerdüm dilüm zâr olmayaydı
2 Legerler gelmek olurdu rakîbe Elüm degmegle murdâr olmayaydı
3 Tef-i gamdan dlurdum eâye-veş hâk O serv-i kad havâdâr olmayaydı
4 Başuma târ olurdu dâr-ı dünyâ Fezâ-yı kû-yı dil-dâr olmayaydı
5 Cehîm okurdu bâğ-ı adna uşşâk Umîz-i arz-ı dîdâr olmayaydı
6 Kim ezberlerdi gül medhin su gibi Çemende bülbül zâr olmayaydı
7 Bulunmaz Lâmi^o î yârüm gibi yâr Nolaydı cefâ-kâr olmayaydı

489

3 Fâ i lâ tün Fâ i lün (3 - . - - / - . -)

1 Demidür eylese ben bî-dile cânân yârı	Ki tamâm oldu gönül kaldı ten ü cân yarı
2 Göz karasını kılub hâl dilerem nâme yazub	Tâ nihân seyr ide bu dîde-i giryân yârı
3 Hâtem-i la ^c line yâr itdi dil ü cânı mutî ^c	^c Âlemi tutdı niginiyle Süleymân-vâri
4 Dehre bu çehre vü eşkiyle olursam nola şâh	Halk olur sîm ü zerûn bend-i fermân-dârı
5 Vasla dermân yogise Lâmi ^c îyâ yiter idi	Beni gördükce firâr itmese cânân bari

490

3 Fâ i lâ tün Fâ i lün (3 - . - - / - . -)

1 Sa ^c y it iy cân küşte-i cânân olaydun ola mı	Ol kemân-ebrûlara kurbân olaydun ola mı
2 Meyl idüb her meh-likânun âteş-i ruheârına	İy gönül günden güne oğlan olaydun ola mı
3 Çark iken dil zevrak-ı gam bahrına iy hatt-ı yâr-Hâzır irişdün cânuma dermân olaydun ola mı	
4 İrmedin seyl-i fenâ bir göz yaşından dem-be dem İy gönül ma ^c mûresi virân olaydun ola mı	
5 Lâmi ^c îden yârin ayırmak dilersin iy rakîb	Kasd-ı îmân eyleyüb şeytân olaydun ola mı

491

3 Fâ i lâ tün Fâ i lün (3 - . - - / - . -)

1 Surh tâo urundugiçün lâle şâhiler gibi	Kaldı yollarda einuk keşkülleri râhiler gibi
2 Yalûn ü gül öksüzidür göp urur her külhanı	Surh-puş olduğı içün nâr şâhiler gibi
3 Baş egüb miskîn benefşe câmi ^c -i gülzârda	Halvet eyler encümen içre ilâhiler gibi
4 Kapuna tîğ ü eiperle geldügi mihrün budur	Hoş geçem sâyenden dir şâhum sipâhiler gibi
5 ^c İşk bahri pür-neheng derd ü gamdur Lâmi ^c î	Her taraf diller atılsa tañ mı mâhiler gibi

492

3 Fe i lâ tün Fe i lün (3 . . - - / . . -)

1 Nola bu bî-ser ü pâ öpse habîbün elini	Elini Hak tuta kim tutsa garîbün elini
2 Ko öpüb itün ayağını lebüm pâk ideyim	K'öpmüşem sehv ile murdâr rakîbün elini
3 Ne bilür derdünü başına ^c ilâo eyleyemez	^c Aşikâ nabzuna degdürme tabîbün elini
4 Ser-firâz olmağıçün pîr-i muğân himmetin al	Düşme şeyh ayağına öpme hatîbün elini
5 Lâmi ^c î terk-i ser eyle kadem-i evvelde	Diler isen öpesin tâ ki habîbün elini

493

3 Fâ i lâ tün Fâ i lün (3 - . - - / - . -)

- 1 İy eabâ bi'llâhî depret zülfinün reyhânını
- 2 Kaldı dil çâhında sultân-ı hayâl zülf-i dost
- 3 Ma^c den-i âhen rubâdur san ki bu sad-pâre dil
- 4 Pehlûvânrum dostum^c işkunla tutuşmakda kim
- 5 Tîrüne cân karşı çıkub eîne de yir göeterür
- 6 Göklere zincîr-i müşkiyle çekerler her eher
- 7 Alduğün bî-tekellûf bûse la^c l-i yârdan

Tâze kıl^c İsî-nefessin cân u dil buetânını
 Basmasaydı leşker-i gam bir gioe zindânını
 Sîneden alur çeker yâr okları peykânını
 Baş açuk yalun ayak tutdum belâ meydanını
^c İzzet-i sadriyle hurrem dil kılur mihmânını
 Hasret-i zülfünçün olan âhumun^c eu^c bânını
 Lâmi^c i su gibi ister içe sâgar kanını

494

3 Fâ i lâ tün Fâ i lün (3 - . - - / - . -)

- 1 Oynayaldan zülf-i cânân gâh çevgân gâh gûy
- 2 Çarh pür-encüm degüldür âteşin âhum durur
- 3 Gün yüzinde ol mehün âhum yelinden saçları
- 4 Kûy u çevgân yogiken oynardı sahn-ı dilde cân
- 5 Her dem olur ol mutavvak gâbgabun derdiyle
- 6 Rûz u şeb mihrünle ser-gerdân olub gerdün-misâl
- 7 Lâmi^c i tûfân-ı gamdan sahn-ı çeşmüm dem-be dem

Kaddüm eyler dest-i devrân gâh çevgân gâh gûy
 Başumun^c üetinde gerdân gâh çevgân gâh gûy
 Ebr-i müşkindür olur san gâh çevgân gâh gûy
 Mihrün ile meh-veş iy cân gâh çevgân gâh gûy
 Dil-berâ bu eşk-i gâltân gâh çevgân gâh gûy
 Olse tân mı mâh-ı tâbân gâh çevgân gâh gûy
 Pür olur mânend-i^c ummân gâh çevgân gâh gûy

495

3 Fe i lâ tün Fe i lün (3 . . - - / . . -)

- 1 Cevri çoğ eyleme cânuma Rahmi çelebi
- 2 Leb-i oân-perverün ısıрма rakîbün göricek
- 3 Neydügin hâlini ben bûlbûlünün şerh ideyim
- 4 Fehm iderdün ne içün oldu tenüm hâkister
- 5 Gele bir yamuma lutf it ola kim mest gözün
- 6 Oldı efbâke güneş gibi eözüm ser-nâme

Girmesün gamzelerün kanuma Rahmi çelebi
 Kıyma bir kâfir içün cânuma Rahmi çelebi
 Kulâğ ol gül gibi efgânuma Rahmi çelebi
 Nazar itsen dil-i sîzânuma Rahmi çelebi
 Meyl ide sîne-i büryânuma Rahmi çelebi
 Yazalı nâmunı dîvânuma Rahmi çelebi

496

3 Fâ i lâ tün Fâ i lün (3 - . - - / - . -)

- 1 Dîro-i la^c lün fikridür her lahza cân eglencesi
- 2 Dem-be dem zülfün ucından hâme-veş kan ağılaram
- 3 Mey gibi kaşım içer hûni gözün didüm didi
- 4 Nâle kılsam gül ruhun yâdına tân mı ney gibi
- 5 Miderem tîr ü kemânın olmaeydı gönülümün
- 6 Ne dilüm murgına meyl eyler ne eşküm kûyına
- 7 Dışeli müşkîn eçaun eevdâsına iy sîm-ten
- 8 Lâmi^c intün bu belâ-dârında çoklar eevdügüm

Dür dışündür dîde-i gevher-fişân eglencesi
 Ehl-i sevdânun^c olur âb-ı revân eglencesi
 Bezm ü rezm olur selâtin-i cihân eglenceei
 Bûlbûlün her dem olur âh u fişân eglenceei
 Ol hayâl ebrû vî müjgân her an eglenceei
 Yârâb ol tıflun^c ne iki her zamân eglencesi
 Ben garîbün oldı eş^c âr u terân eglenceei
 Hak bîlür vaslun^c hayâlidür hemân eglencesi

497

3 Fe i lâ tün Fe i lün (3 . . - - / . . -)

- 1 Şâh-ı gül midür o sünbül saçun̄ mirvehası
- 2 Dem-i tâvus-ı hurremdür disem ol zülfe nola
- 3 Ter-benefşeyle saçun̄ mirvehasın nisbet iden
- 4 Hasta cânım demidür mirveha-vâr olea sabâ
- 5 Bir ayak üzre kılur cilve ser-i kuyunda
- 6 Ditrese mirvaha-vâr üstüne tañ mı meh ü mihr
- 7 Mirvahan̄ gibi esüb savurur agyâr-ı dürrây
- 8 Bir nefes mirveha-vâr al ele gönlin iy cân

Salsa müşkîn-dem olur bād-ı eabânun̄ nefesi
 Cennetün̄ rûh-ı kude-i şeh-peridür mirvehası
 Bir sanur şeh-per-i Cibrille perr-i megesi
 Ki yakub bağrını od eyledi lâ lün̄ heveei
 Mirvahan̄ olmağa eervün̄ ola mı deet-resi
 Ola muğber diyü korkar ruhunun̄ âyinesi
 Hem-dem idinme sakın gül gibi her hâr u haer
 Lâmi^c inün̄ dü-cihân içre budur mültemesi

498

3 Fâ i lâ tün Fâ i lün (3 - . - - / - . -)

- 1 İy sabâ depretme bi'llah zülfinün̄ zincirini
- 2 Başuma mihr ü sa^câdet sanuram eyler tulû^o
- 3 Fâl u perdür her biri cân murgına pervâz içün
- 4 Ol lebi Nuşî'r-Revân^o adl itmegiçün̄ âleme
- 5 Muehaf-ı hüsnün̄ kenârına gubâr-ı müşk ile
- 6 Seyr iderdüm gülşen-i cennetde gördüm dün gioe
- 7 Her hadengi cân-sitân ki gamzesi urur dile

Rahm kıl itme perişân cân u dil tedbîrini
 Her kaçan göreem elinde ol mehün̄ şemşirini
 Çekme iy cerrâh eînemden eakingıl tîrini
 Kaşları tākına aşmış zülfinün̄ zincirini
 Yazdı hattun̄ sûre-i ^{والسنى} inün̄ tefsîni
 Kû-yı cânân ile kıl iy ehl-i dil ta^o birini
 Lâmi^c f zevk ile dir kim oh ne bulmuş yirini

499

Mef ü lü Fâ i lâ tû Me fâ i lü Fâ i lün (- - . / - . - . / . - - . / - . -)

- 1 Nergis pür itdi yaşla çeşmi kabağını
- 2 Meclisde düşmez idi eürâhi yüzi üstine
- 3 Ebrûları hayâlini gördi gözümde yâr
- 4 Gelmiş benefşe zülfüne ister ki kara el
- 5 Kan yaş midur gözümde akan belki şem^c-vâr
- 6 İy mâhum aldı zulmet-i gam Lâmi^c f dilin

Gördi dilümde lâle gibi hicr dâğını
 Nâzüklügile almasa sâkî ayacağını
 Mâhileriyle didi tonatmış kabağını
 Miskîn bu derdile yile virmiş dimâğını
 Gamdan eritdi âteş-i dil dîde yığını
 Arz it cihâna gün gibi hüsnün̄ çerâğını

500

Mef ü lü Fâ i lâ tû Me fâ i lü Fâ i lün (- - . / - . - . / . - - . / - . -)

- 1 Tîr-i gamiyle eyledi devrân düttâ beni
- 2 Bir kılloa meyli yok baña ebrû-yı dil-berün̄
- 3 Dil bağladum çü kâmeti şâhına ol gülün̄
- 4 Çeçmümle başdan aşdı nizâ^c ı sirişkümün̄
- 5 Meonün̄ gibi uyarsa baña nola vahş u tayr
- 6 Yârân o mâh tal^c at u bî-mihre söylenüz
- 7 Ol şeh-suvâra Lâmi^c iyâ bağladun̄ çü dil

Çakee çevürse tañ midur ol kaşı yâ beni
 Dönderdi mûya gerçi ki derd ü^c anâ beni
 Ney gibi inledüree ne gam bu hevâ beni
 Başdan çıkarsa tañlama bu mâoerâ beni
 İdindi şimdi ehl-i belâ pişuvâ beni
 Ser-geşte yiter eyledi subh u mesâ beni
 Yâ tîr-i gamzesini kabûl eyle yâ beni

501

Me f ü lü Fâ i lâ tün Me f ü lü Fâ i lâ tün (- - . / - . - - / - - . / - . - -)

- 1 Meyhânenün lula çün her hümmi Hürevânı
- 2 Tabl u livâ-yı şâhi derd-i ser ü belâdur
- 3 Çalındı tabl-ı Mecnûn nevbet benümdür iy cân
- 4 Bî-hûş u bî-dil ü cân düşdüm râh-ı fenâya
- 5 Vâ^o ız riyâset için dünyâda bir iki gün
- 6 Yıllarla disem olmaz derd-i derûnı cânâ
- 7 Başın Lâmi^o inün dikün rehine yârün

- Nola şarâba dirsem genoine-i nihâni
 Dehrün fâkir-i bî-dildür şâh-ı kâmrânı
 Her şehr-i yârün olur ^c âlemde bir zamânı
 Neyler cihânda müflie hem-râh u kervânı
 Başına satun almış hen-gâme-i cihânı
 Zülfün gibi uzundur bu gussa-i destânı
 Şâyed ki ol hadengün bir gün ola nişânı

502

3 Fe i lâ tün Fe i lün (3 . . - - / . . -)

- 1 Benüzüm iy cân ruhuñ aliyle didüm alındı
- 2 Dün gice yanar iken mihr-i felekden şem^o a
- 3 Yazar iken gül-i ruhsârını ol lâle ruhuñ
- 4 ^o Aşık öldürme diyü kılloa eser itmedi âh
- 5 Hâsıl it cân güherini sıyuban dil eadefin
- 6 Tiginün itee katîli ne ^o aceb raks-ı safâ
- 7 Ka^o be-i vaslun için Lâmi^o f çok sa^c y itdi

- Didi yüz buldı idi işbu gedâ al indi
 Ol kamer ruh işidüb kendüzine alındı
 Varak üzre kalemüm katreleri al indi
 Zülfi boynına nigârün şu kadar salındı
 Gussa bahrine şehâ amunçun talındı
 Ki semâ^c ina hayât-ı ebedî çalındı
^o Akibet gam ^c akâbâtında düşüb kalındı

503

Fe i lâ tün Me fâ i lün Fe i lün (. . - - / . . - / . . -)

- 1 Çeşm dil-dâr h^v âba meyl itdi
- 2 Zâhid işitdi leblerün vasfın
- 3 Demidür eylesem ciger büryân
- 4 ^o Arızun âteşin su sandı dilüm
- 5 Gördi ham kametümle sinemi yâr
- 6 Eşkümü gördi yâr egildi biraz
- 7 Leblerin sordı Lâmi^o f yârün

- Hâne-i dil harâba meyl itdi
 Kodı zühdi şarâba meyl itdi
 Çeşm-i meetün kebâba meyl itdi
 Teşne cândur serâba meyl itdi
 Vardı çeng ü rebâba meyl itdi
 Tâze servidi âba meyl itdi
 Kand işitdi cevâba meyl itdi

504

3 Fe i lâ tün Fe i lün (3 . . - - / . . -)

- 1 Gördi müşkin hatını derdile dil âh didi
- 2 Câm-ı cân-bahş idügin gördi surâhi lebünün
- 3 Gün yüzi yâdına âh itdügüm ol mâh işidüb
- 4 Ferz-bend eyleyüben hâl-i ruhın zülfiyile
- 5 Lâmi^o f gördi gözüm yaşına ol serv-i revân

- Ne kara yazuymış bu baña eyvâh didi
 Baş urub ayaguna yarlıoun Allah didi
 Yakıear ^c âlemi bu âh-ı echer-gâh didi
 Mâhi mât itmege bir beydak ile şâh didi
 Seyl-i hûndan deniz olmuş bu güzzer-gâh didi

505

3 Fe i lâ tün Fe i lün (3 . . - - / . . -)

- 1 Cāna tîr-i müjeshinden yine ihsân geldi
- 2 Tîr-i bârânuna gerçi ki döğüş virmedi dil
- 3 Dün görüb deyrde hınzır rakîbünâ didüm
- 4 Şeyh-i şshri gice meyhâneye iletüm idi
- 5 Şükr kim berk-i hazân-ves sararub geçmiş iken
- 6 Dirdi divşürdi bisâtın göricek eşkümi dil
- 7 Mâ-hažer derd ü ğam-ı yâre kebâb it cigerün

- Kandesin iy dil iriş hâneye mihmân geldi
 Bir gönül gitdi velî yirine bîn cân geldi
 Gelün iy muğ-beğeler tekyeye kurbân geldi
 Gördi hammâr didi yine ol oğlan geldi
 Gül gibi benzümüze bâdeyle kan geldi
 Didim iy yâr nedür didi ki bârân geldi
 Demidür Lâmi^o iyâ hücreye yârân geldi

506

3 Fe i lâ tün Fe i lün (3 . . - - / . . -)

- 1 Yüz çevürme göricek eşkümi iy verd-i tîrî
- 2 Yâre eşk ü ruhumı^o arz idicek güldi didi
- 3 İy felek yakma igen^o aşıkı her gün diridüm
- 4 Dil kebâb olmadadur iy ğam cân şimdi hele
- 5 Sünbülün gibi kime biğdi kabâ derzi-yi hüsn
- 6 Niçe kez bakma didüm dil-bere tutmadı sözüm
- 7 Gün gibi görmeğiğün Lâmi^o i rûyin o mehün

- Kim gül-i ter eli üstinde tutar jâleleri
 Bize oân nakdı gerek toprağa sal sîm ü zeri
 Yiridür derd ü ğamun yirini od itse yiri
 Eşkümün hûnını ma^o zûr buyurma hažeri
 Ki gül ü yâsemân ü lâle ola astarı
 Dîdemün şimdi dem-i eşkile çaksun cigersi
 Var ümîzüm ki eser ide du^o â-yı seheri

507

3 Fe i lâ tün Fe i lün (3 . . - - / . . -)

- 1 Goncaya gerçi kılur bâd-ı seher yarlığı
- 2 İrmez iy bî-ser ü pâ burc-ı visâline elün
- 3 Yumış oğlanı gibi her dili bir yâna salar
- 4 Kimini dâr ider oldu kiminün bağrını hûn
- 5 Hûn-ı^o uşşâkdan itmez ebedî perhîzi
- 6 Zülf-ı çînins sabâ ideli yârün seferi
- 7 Kalmadı şehrde dil-ber ki şikâr eylemedün

- Ağzın açdurmaz ana lîk gönül tarlığı
 Bîn kez it zerre-ves ol mihre hevâdârlığı
 Sanma iy cân sağınuñ dükene bâzârlığı
 Zülf ü ğamzen^o aoeb öğrendi dil âzârlığı
 Çeşmünün def^o ola mı degmede bî-mârlığı
 Gül ü reyhânda tamâm eyledi^o attârlığı
 Lâmi^o i sana kim öğretti bu^o ayyârlığı

508

3 Fe i lâ tün Fe i lün (3 . . - - / . . -)

- 1 Ah kim cân-ı harâbum bir dem âbâd olmadı
- 2 Süsen-i zülfine sen servün hevâ-dâr olalı
- 3 Bir sadâdur^o ışk-ı şîrinden hemîn fehm itdüğü
- 4 Dâr-ı dünyâ içre bî-seng-i ğam u derd iy dirîğ
- 5 Rûz u şeb pîr-i muğânun hizmetin kıl iy gönül
- 6 Kaçdı benden yâr cânlar virdüğümce gerçi kim
- 7 Bî-vefâlık resmidür i^o râzı yârün Lâmi^o i

- Bir nefes^o âlemde bu ğam-ğîn dilüm şâd olmadı
 Dil-berâ cåndur eger dil ğamdan âzâd olmadı
 Hüsrevâ kûh-ı belâda şol ki Ferhâd olmadı
 İşretiğün bir mahabbet hâne bünyâd olmadı
 Kimse şâkird olmadın^o âlsimde üstâd olmadı
 Aşınâlar didiler varın viren yâd olmadı
 Sanma kim yanında derd ü mihnetün yâd olmadı

509

Me f â l ü Me f â î l ü Me f â î l ü Fa ü l ün (- - ./. - - ./. - - ./. - -)

1 Dil teşne-ne sun şol leb-i cânân gibi râhı	Sâkî boğazın saña yiter çekdi eürâhı
2 Sen gem ^o -i dil-firûzı gelür bezme diyüb âh	Cân diri çıkardı yine bu gice sabâhı
3 Su yirine her dem gözünün içdüğü kandur	Olamaz bu harâmi gibi devr içre mübâhı
4 Hübâna nazar itmece zâhid ^e aceb olmaz	Bu şart iledür kahbe-i dünyâya nikâhı
5 Te'sîr ide mi sözleri çün kendüsi tutmaz	Şol vâ ^o iz-i müfeid ki satar halka salâhı
6 Cân murgı nola geçee melek gibi felekden	Çün himmet ü ^o ışk oldı cihân içre cenâhı
7 Ko meslek-i ^o akl u dili uy rehber-i ^o ışka	İstersen eger Lâmi ^o î dünyâda felâhı

510

3 Fâ i lâ tün Fâ i lün (3 - . - - / - . -)

1 Câme-i gül renk ile dün zâhir oldı ol perî	San tulû ^o itdi şafakdan âftâb-ı hâveri
2 Bâde urmuş gibi yekeer düşdi bezm ehli yüzün	Bir bölük dîvâneler kanına girdün iy perî
3 Bu libâs-ı surh ile olean revân dir cân u dil	Lâle-zâr içinde gül-geşt eyler ol kebk-i de
4 Hey ne âteşdür ki eeyrinden o la ^o lin câmenün	Lâlenün bağı gibi yakdı harâret gülleri
5 Kırmaz idi böyle gül gibi görüb bülbüllerin	Varsa ^o âşıkların kanı tutubdur dil-beri
6 Eşkümün itmek ta ^o accüb böyle hûnin olduğın	^o Aks ururken gün gibi yârün libâs-ı ahmeri
7 Lâmi ^o î kan ağlasun dil-ber salınsun dem-be dem	Şâh-ı gül gibi olub rengin kabâlar ziveri

511

4 Me f â î lün (4 . - - -)

1 Şarâbı sâkiyâ terk it ko muṭṭab seyr-i gülzârı	Baṇa besdür iki ^o âlemde yârün la ^o l ü ruhsâr
2 Diridüm kâmetin eerv ü lebini goncadur yârün	Olaydı gonca vü servün dilâ güftâr u refâr
3 Şeb u rûz âşiyân-ı zâg-ı bum-ı âh u mihnetdür	Bu virân cismümün cânâ cihân-dârında dîvârı
4 Dirîgâ ol gülün girmez ebed gûşına bir zerre	İder bülbülleri dün-gün ^o ceres-veş nâle vü z
5 Görecek gözi yok her giz gemende nergiei lâle	^o Adem h ^v âbında seyr itmiş meger ol çeşm-i b
6 Kıyı çizee ^o aceb midür felek-vâr âftâb u mîh	Görüb gülzâr-ı hüentünde hezârân eun ^o -ı perg
7 Dî- ^o âlem zevkanı alur dil ü cân Lâmi ^o î her dem	Ko sunsun ağzıma yârün leb-i la ^o l-ı şaker-bi

512

Me f â l ü Fâ i lâ tû Me f â î l ü Fâ i lün (- - ./. - - ./. - - ./. - -)

1 Rû-yı nigâr lâle gibi yakdı cânımı	La ^o l i ümîzi bâde-eîfat dökdi kanımı
2 Her demde hûn-ı eşk ile dūd-ı dilümdür âh	İzhâr iden deründâğı râz-ı nihânımı
3 Pergâr-vâr noktaeı fikri dehânımın	Ser-geşte eyledi hired-i hurde-dânımı
4 Dâyim hilâl gibi o kaşun hayâlidür	Zâr eyleyen gamiyle dil-i nâ-tüvânımı
5 İy Lâmi ^o î ^o aoebdür eger bu hayâl u fikr	Yakmazsa oda defter-i nâm u nişânımı

513

Fâ i lâ tûn Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (- . - - / - . - - / - . -)

1	Düşmen itmez anı kim yâr eyledi	Baḡa derd ü mihneti yâr eyledi
2	Bilmezem hüsnün ne efsûn okudu	Câna °ışkun od gibi kâr eyledi
3	Rûz u şeb °âlemde istignâ-yı gül	Bûlbûl-i bî-çâreyi zâr eyledi
4	Baḡa ağzun var iken yok gösterür	Ol ki yogiken beni var eyledi
5	Hûn-ı eşkün dîd-ı âhun Lâmi °î	Sûretünden halkı bî-zâr eyledi

514

3 Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (3 - . - - / - . -)

1	Kuhken görseydi kabrum üzre mihnet taşını	Pâyuna Mecnûn gibi yıllar uraydı başını
2	Bezm-i ğamda baḡa iren hûn-i dildür câm-i derd	Dem-be dem ben hastanun devrân ider zehr aş
3	Kûh-ı ğamda fikr ider cânum dil-i senginûni	°Arşa-i mihnetde anar her kişi yoldaşını
4	Âhumı ok kâmetüm yay eyledüm eşküm kirış	Seyr idelden ol nigârün kadd ü zûlf ü kaşını
5	Günde bir yüzden yazar meh gibi bütler sûretin	Hüsnünün tahrîri hayrân itdi çîn nakkaşını
6	Lâmi °î oldu hayâl-i zûlfün ile hırka-pûş	Halka sûfîlik satar gör bu cihân kallâşını

515

4 Me fâ î lûn (4 . - - -)

1	Ölürsem ğam degüldür çün hayâl-i la°l-i cân-bahşı
	Yiter ben hasta vü bîçâreye °âlemde cân-bahşı
2	Olub hammâmı ol cân soyar °âşıkların bir bir
	Olursa cümlesi dehrün Ferîdun-ı cihân-bahşı
3	Akar her yâna şadırvân gibi ağzı suyu halkun
	Cihândan cümle el yurlar görüb ol la°l-i cân-bahşı
4	Yunanlar bunda iy hûri olurlar derd ü ğamdan dîr
	Meger kim nehr-i cennetdür bunun âb-ı revân-bahşı
5	Yazukdur Lâmi °î her dem yana külhân gibi ğamdan
	Aça ağıyâre halvetde cemâlün gülsitân-bahşı

4 Me fâ i lûn (4 . - - -)

- 1 Nola hûbân içinde olsa bugün şâh-ı cihân-bahşı
Ki hâtemdür Süleymâni leb-i yakut-ı cân-bahşı
- 2 ° Aceb mi süst olup düşse girenler işbu hammâma
Görürler sen melek-sûret periyi nâ-gehân-bahşı
- 3 Soyunub karşuna şehler tıraş olur kalender-vâr
Ki bu dergehde kul olmak değer mülk-i oihân-bahşı
- 4 Yüz urub bunda su gibi irer dîdâre her ° âşık
Ebed ma°mûr kıl Yârab bu hammâm-ı cinân-bahşı
- 5 Kafesdür sînesi san Lâmi° inûn kim döğünmekden
İçi pür-âteş ü taşı göğermiş çün duhân-bahşı

3 Fe i lâ tûn Fe i lûn (3 . . - - / . . -)

1 Za° firâni tenûm eşkümle idûb gülgûni	Başdan ayağa yuduñ kana beni iy hûni
2 Göricek sinedeki şûrumı adın kazıdı	Gerçi ser-defter idinmişdi felek Mecnûnı
3 Kesb idelden o mehtûn mihriyle tâb u tûvân	Gözine yegdürür oldu dil ü oân gerdûni
4 Lâle haddûnle benefşe saçun anmasağ olur	Neyleyem sine-i pür-dâğ u dil-i mahzûnı
5 Gerçi sögmekle rakîbûne şovur yüregümüz	Hayr u şer anmasavuz hûbidi ol mel°ûni
6 Lâmi° i fakr u kanâ° atle geçin ° âlemde	Gözün aç olma sakın sîm ü zerûn meftûnı
7 Göge çıkardı Mesîhâyı güneş gibi ferâğ	Yere geçürdi tama° mâlı gibi Kârûnı

3 Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (3 - . - - / - . -)

1 Zâhir oldu Bursada iki melek-sîmâ perî	Hâfız Ahmeddür birisi hal-şâr Ahmed biri
2 Birisinûn hüsnî ser-gerdûnıdur dulâb-ı çarh	Birinûn mushaf ruhına mihr ü mehdür müşteri
3 Nağme-i Dâvûdına bunun melâyik raks urur	Hükmine anûn Süleymân-ves mutî° ins ü perî
4 Şâh-sâr-ı mahfile ol bûlbûl-i tûtî-beyân	Bu açılmış serv tâlî üzre gülberk-i tarî
5 Gerdini anûn alurlar Rûm şâm u Fârise	Hâline bunun virürler Hind ü Sind ü Berberi
6 Çarh hüsninden bunun cân riştesidür tâbdâr	Mihr rûyından anûn tâbendedür hüsn ahteri
7 İy Muhammed ümmeti yazun bugünden her yire	Pâdişâh-ı hüsn Ahmed Lâmi° idür çâkeri

3 Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (3 - . - - / - . -)

1 İy boyı cân bâğına serv-i hırâmânun perî	Vey lebi dil-hastalar derdine dermânun per
2 Ruhların eeyrinde kalmış bir evvâ-ı dîdedür	Hâl-i müşkinün senün iy çeşmi fettânun per
3 Olmuşam ben sînemi tabl eyleyüb âhum ^o alem	Leşker-i ^o uşşâkuna eerdâr-ı sultânun perî
4 Surh ile her dem yazar yaşum ruhum levhinde kim	Âh şâhum pâdişâhum dînüm imânun perî
5 Bî-karâr olub yanarsa çarh gibi tañ degül	Mihretün ile dem uran iy mâh-ı devrânun perî
6 Hâlumı zülfün gibi ^o ömrüm perîşân eyleme	Gözlerün merdümlik itsün iy perî-şânun per
7 Lâmi ^o inün subh-veş sîdkına mihründe nişân	Rû-yı zerdümle yiter çâk-i giribânun perî

520
3 Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (3 - . - - / - . -)

1 Sensin iy mâh bugün hüsn ilinün pâdişehi	Göz uciyle nola ben hâke idersen nigeşi
2 Yâ kaşun gamzelerün tîrine sunmadın elin	Tafl-ı dil dikdi nişân içün önünde külehi
3 İledüb euya sebûsını eıya Hârutun	Zekanun sihr ile Bâbil gibi ^o arz itee çehi
4 Râstî kâmetün ^o hotinde gören gün yüzünü	Serv üetine sanur indi meh-i çâr-dehi
5 Ger alam la ^o l u ruhum hicriyle iy lâle ^o ızâr	Çoncalar bitüre güller açâ kabrum giyeşi
6 Kıldı dil bülbülünî dâma giriftâr saçı	Yakdı cân hürmenini dâne-i hâl-i siyeşi
7 Lâmi ^o i sen ne günâh itdün ola k'ol dil-ber	Seni öldürmeyüb en öldüre her bî-güneşi

521
Me fâ i lûn Me fâ i lûn Fâ i lûn (. - - - / . - - - / - . -)

1 Saçundan cân dimâğı almadın bûy	Dilüm divâne kaldun iy perî-rûy
2 Hayâlınden degül hâli dil ü çeşm	Bu kâmet gibi olmaz serv-i dil-cûy
3 Tolamışsın saçun nâzûk miyâne	Beni ser-geşte kıldı bu iki mûy
4 Bugün meydân senündür eyle cevân	Saçun çevgânına kaldum dilüm gûy
5 Didi katl eylerem ^o uşşâkı dil-ber	Didüm hoş müredür evvel beni suy
6 Gehi cevr ü ^o itâb eyler gehi nâz	Kişinün olmaeun dil-dârı bed-hûy
7 Ko elden Lâmi ^o i dâmân-ı şeyhi	Düş ayağına eâkinün baña uy

522
Me fâ i lûn Me fâ i lûn Fâ i lûn (. - - - / . - - - / - . -)

1 Beni hâk eyledi kaddün nihâli	Tarahhum zilleti yâ ذالمعالي
2 Perîşân zülfüne oldum giriftâr	خوافقني اذا شئت طالي
3 Gözüme dişleri ^o akei düşelden	جوري في البصر اصناف الدالي
4 Saçun fikri beni eevdâyî kıldı	فبالي السوم في طول الليالي
5 Kemâl-i hüsn mağrûr olma iy mâh	فصحب البدر في حد السماي
6 Dem-i zülfün meger rûhu'l-kudüsdür	فاحبيني به ربح السماي
7 Görelden Lâmi ^o i rûyunla ebrûn	يقول الشئ في تحت السلاي

523

4 Me fâ i lün (4 . - - -)

- 1 Nigârûn gör ne sihr eyler leb-i lâ l-i dūr-efşânı
Ruhı devrinde kim olea virür °İsî gibi cânı
- 2 Gamından dil yükin tutdı o teng-i sükketün çokdan
Rakîbâ cânım acıtma bu zehrûn yok mı urânı
- 3 Varub dil kaldı kûyında anuñun talbınur cânım
Nişân-ı hayrdur gerçi gıcikmek yumış oğlanı
- 4 Felekler tîğ-i gamzenden alur sehm iy kemân-ebri
Bugün yâyun çeker yokdur senündür hüsn meydânı
- 5 Rakîbûn ben eiyeh rûze şeb-i zülfün gibi bî-mihr
°Aceb şol kâfirün yok mı dilinde zerreo îmânı
- 6 Sevâd-ı dîdemi cânıdan mükörrem tutduğum budur
Ki hâl-i °anberînüden numûne virdi Hak anı
- 7 Virüb dâmân-ı vaslun el öperse Lâma°î pâytün
Ura tâvûs-ı kudsi-veş ser-i °arş üzre cev lâna

524

Nef ü lü Fâ i lâ tû Me fâ i lü Fâ i lün (- - . / - . - . / . - - . / - . -)

- 1 Kurduñ qû kasd-ı oân u dil idüb kemânunı Dikdüm külâh yirine dilden nişânunı
- 2 İy dil ne cân virürsin okı üzre her nefes Ol cân atub gelür ki döke yire kanunı
- 3 Peykân-ı dil bu reşkilê kan oldu ser-be sor Gördi öper okun atılurken benânunı
- 4 Öldüm bu derdile hele kurbânlar olduğum Terkeş niçün kucar diyü nâzûk meyânunı
- 5 Dil düşdi tîrûn üstine cân eyledi nisâr Gördi elünde şeqper ü tîğ ü sinânunı
- 6 Ter güller açdı sînede bârânı tîrûnün Seyr eylemez misin gelüben bûstânunı
- 7 Ol türk-i nâvek-efgene çün bağladun gönül İy Lâmi°î °aceb degül almazsa cânunı

525

3 Fâ i lâ tün Fâ i lün (3 - . - - / - . -)

- 1 °İyd-gâh-ı Bursanun bir dem iden seyrânını Harcanur sen sîm-ten yolına nakd-i cânını
- 2 Tanı mı topı çarha dökse her ealinoağun bugün Sen melek-pervâzle eyler oihân seyrânını
- 3 Bir boğazi iplü asmalu levnd-i şehrdür Dil-berün yilter hevâya zülf-i müşk-efşânın
- 4 Yire basmaz çarh-veş dulâb-ı °ıyduñ ayagı Gül gibi el üzre tutub ol mehûn dâmânını
- 5 Yiridür her dem safâdan itse dest-efşân-semâ° Kim sürerse böyle hurrem dil kamer devrânın
- 6 İnlesün gerdün gibi Kâv-ı zemîn kim goncalar Esb-i çupîn birle seyr eyler safâ meydânını
- 7 Yok Bınarbaşı gibi şimdi porîker meoma°ı Gel berü seyrân dilerseñ Bursanun hûbânını

- 8 Hür u gâlmâr u melâyik seyr için benzer bugün
9 Sek gibi ardınca girmekden nolur kim avlamış
10 Olur idüm ben dahi çeşmün gibi mest ü harâb
11 Dil-berâ ko Lâmi^o i öpsün elün bayrâmlık

4 Me fâ i lün (4 . - - -)

- 1 Mukâbil korea zülfinün nola iki ealınçağı
2 Melek-pervâz dil berler calındukoa güneş gibi
3 Urub dulâblar çarhı Bınarbaşında ol meh-rû
4 Salınub boynına zülfün öper-la^c l-i güher-bârın
5 Ruhun^c ıydında zülfünle ealınmakdan iden i^c rââ
6 Elünden bir tolu içsem bugün bu^c ıyd-gâh içre
7 Lebünden Lâmi^o i alsa nola bir büee bayrâmlık

Yire inüb hâli komışlar sipihr eyvânını
Sağlu sollu Hâremiler her tarafın parıncı
La^c l-i meygûnün gibi içsem rakibün kanını
Ala gelmişdün gedâlar beglerün ihsânını

526

Elüni ipe çek zâhid degül oğlan oyuncacı
Salınub^c folekler^c bucına dikildi^c zamece
Folekler gûşına irdi kemâl-i hüeninün çağı
Meger^c ıyd ehline tenbih ider öpmegi kuomağ
Ookonmem adına başı kabûl itmez çün uomağ
Güreydün sende^c ıyd^c ıyd-gâh içre
Zekât-ı fıtra vaktidür bozuldu rûze yasagı

527

Me fâ i lü Me fâ i lü Me fâ i lü Me fâ i lü (- - ./. - - ./. - - ./. - -)

- 1 Hür u gâlmâr u melâyik seyr için benzer bugün
2 Sâfiydi bize çeşm ü dili zâhidün evvel
3 Uşşâka vefâ maylin idelden berü iy oâr
4 Hâlinle sağun şâhi midür Mısr ile Rûmun
5 Zâhid niçe bir girye kılursın me-yi eâf iç
6 Virmedi saña Merve-Safâ sözüne geldün
7 Kolun kemer it biline dâmânına deet ur
8 Yan başı gelüb dik depei üzre rakibi
9 Derdini budur Lâmi^o i^c arz itdüğü yâre

Her demde moy içsün ki basar^c tualıncı^c her
Mey içmeyeli bozdu harâb itdi mizâcı
Bir ben degülem eylecün^c ârâca^c du^c âcı
Kesdi birisi Hinde biri çine harâcı
Bu^c azb-ı furâte degiş ol milh-i uoâcı
Yok yire gidersin dimedüm mi saña hâcı
Yolun kolayın ieter isen tut tolamacı
Kim yârdan uçurduğunun geldi yamacı
Her kişi diler kesb ü metâ^c ına revâcı

528

3 Fe i lâ tün Fe i lün (3 . . - -/. . -)

- 1 Ne işüm başa çıkar turra-i dil-dâr gibi
2 Şimdiden mâtemümi eyleyeyim kim öliceek
3 Baht-ı ser-geştesi üstine döner bir dahi yok
4 Puş pul it çarb-ı^c anâlarla rakibün yüzini
5 Baña dün hâlini yârin göresin dimişdün
6 Çarh-ı bed-mihri temâşâ idün ol mâh ruhun
7 Lâmi^o i eâ^o id-i pür-zahmını kat kat earuban

Ne yüzüm ağarur ol zülf-i eiyeh-kâr gibi
Beni kim ağlaya bu dide-i hün-bâr gibi
Ehl-i mihrün ne diyem çarh-ı eitem-kâr gibi
Sikke eûretee nigârâ nola dinâr gibi
Hay kıyâmet didigün va^c de-i dîzâr gibi
Günde tokuz tolanur küyını pergâr gibi
Harz için boynuna ealsa nola tomar gibi

دفتر رابع في المقررات

بسم الله الرحمن الرحيم رشتہ تبیع قلام قدیم

I
KIT^o A

Fâ i lâ tûn Fâ i lâ tûn Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (- . - - / - . - - / - . - - / - . - -)

1. Âlem-i itlâka uçmağ isteriseñ ey gönül	Kahbe-i dünyâya vir merdâne her dem üç talâk
2. Bâl-ı himmet birle pervâz eylegil şimden girü	Düldül-i akı yiter idindi cân u dil Burâk
3. Ribka-i dünyâyı boynundan çıkar şeytân gibi	Âdemâ ger istemezsen tavk-ı la ^c netden hunâk
4. Bir gerekdür zâhir ü bâtın müdâm iy ehl-i bir	Meslek-i birdür vifâk u râh-ı fâcirdür nifâk
5. Lâf urursın dem-be dom da ^c vâ-yı îslâm eyleyüb	Lik cânun rûz u şeb şeytâna tâbi ^c Hakka ^c âk
6. Nioe zevk itsün beyânım sükkerinden müdde ^c i	Yokdurur cânında her giz şirb-i imândan mezâk
7. Ayb-ı âlemden gözün yum isteriseñ feth-i gayb	Lâmi ^c i sen sanâ bossın ^c ayn-ı ^c ibret birle bak

وله در محمد ع فخر و رجوع الى الاستغفار الابد

II

Fâ i lâ tûn Me fâ i lûn Fâ' lûn (- . - - / . - . - / - -)

1. Lâmi ^c i sen kemâle irgürdün	Fenn-i nazm-ı kasâyid ü gazeli
2. Mesneviyyât içinde mislün yok	Bağladun bir misâle yüz meseli
3. Az vardur siyâk-ı inşâde	Hired-i hurde-bînuvun bedeli
4. Hadsuz itdün ulûm-ı reemide	Nazar erbâbiyle hoş cedeli
5. Anladun her ne var usûl u furû ^c	Sarf-ı ömr eyledün bu yolda belî
6. Çok çalışdun hadfe ü tefeire	Anladun heb meâ'hiz-i mileli
7. Mezhebün i ^c tikâd-ı ehl-i sünnetdür	K'ana bir kimse idemez haleli
8. Şöyle yazdun şifâda kânûnı	Bû- ^c Alînün açıldı heb hiyeli
9. Dehre tedbir-i sihat eylesen bir dem	Zâhir olur ^c anâsırun ^c ileli
0. Gün gibi rûgen eyledün cânın	Çeşm-i huffâşdan alub sebeli
1. Necmi bir bir hisâba kâdirein	Rakamundur feleklerin otmeli
2. Ad erisin bugün mu ^c ammâda	Câme-h ^v âbundurur şeref küleli
3. Fenn-i mizânda oldu gevher-eenc	Meyl idüb tab ^c unun kemâle dili
4. Bir hüner var mı cüz'i vü küllî	Urmadun ola dâmenine eli

- 17 Kible kaldun cemâlini mîrûn Râh-ı gayretde itmedün keseli
 18 Ah kim bunca fa'z u himmetle Hakka lâ'îk ne eyledün °ameli
 19 Ne kılursın bu cümleden üzülüb °Amelün birle kalıcak süveli
 20 اعتقادی عليك يا املی ثبت عماران قاطبة
 21 Bana iy Hak şu °ilme vir yol kim Muetafâ şehri ola bâbı °Alî

III

KIT°A

Fâ i lâ tûn Me fâ i lûn Fe i lûn (- . - - / . - . - / . - -)

- 1 °Ârif ol kimeedür ki her hâle Şûkr idüb Hakka ittikâ eyler
 2 Câhil oldur ki gark-ı ni°met iken Yine Rabbinden ıstikâ eyler

IV

KIT°A

Fâ i lâ tûn Me fâ i lûn Fe i lûn (- . - - / . - . - / . - -)

- 1 Hüner ehli hemîşe h°âr u zelîl Bî-hünerler °azîz ü devlet-mend
 2 Bahr-veşdür cihânun ahvâli °Akıl üftâde nâ-temyîz-bülend

KIT°A

Fâ i lâ tûn Me fâ i lûn Fe i lûn (- . - - / . - . - / . - -)

- 1 Ger münecoim bileydi her râzı Yirde genc-i nihâni kalmazidi
 2 İrse yolu yakına remmâlun Hiç işinde gümânı kalmazidi

VI

KIT°A

Fâ i lâ tûn Me fâ i lûn Fe i lûn (- . - - / . - . - / . - -)

- 1 Bilmişem ben bu hâli kendümden Aca nân-ı cevân gelür helvâ
 2 Gül şekerdür fakîre her ne yise Menn-i gamdur ganî içün selvâ
 3 Acı ot köklerin yise dervîş Tatlu cânından eylemez pervâ
 4 İçse elma şarâbın ehl-i gınâ Cânınun hâsılı olur eyvâ

VII

KIT°A

Mef ü lû Me fâ i lûn Fe ü lûn (- - . / . - . - / . - -)

- 1 Endîşe durur suhande bünyâd Güftâra dem urma bî-te'emmül
 2 Bî-hûde kelâm olur fe'zâhat Vaktinde sükûtdur tefe'zzul
 3 Nâdâna hacâlet eksük olmaz Mâdâm ki işinde yok tahammül

VIII

KIT°A

شیدستی که بادستان چه کرده است
 که دوران باز بر دستان چه کرده است

بر درستی بیستد کین زان
 بزی یا نظر کن تابه بینی

IX

KİT^CA

- 1 به فونی گفت این سخن را مرد فرستاد ز جهان و دل بپایه کردنش کوش
2 ز تر یاق اعادی پر هند باستی X ز دست یار جانان زهر کنی دوستی

KİT^OA

Me fâ î lün Me fâ î lün Fe û lün (. -- -- / . -- -- / . -- --)

- 1 İşitdüm halka bir köyneklü cânı Okurdu bunu dilden yana yana
2 Sovutmaz sine-i mazlûmı berf-âb Adû kanın ko içsün kana kana

XI

DER-ŞİKAYET-İ HAL

3 Fâ i lâ tün Fâ i lün (3 - . -- / - . --)

- 1 Bilmezem çarhuñ nedendür baña dün-gün kînesi Yoksa kanım içmeyince sovumaz mı sînesi
2 Görmedüm Âlemd e bir gün çehre-i maksûdî ben Dûd-ı âhundan meger tutıldı çarh âyînesi

XII

BERÂ-YI MAHBÛB-İ NÂVÎ

Fe i lâ tün Me fâ ilün Fe i lün (. . -- / . . -- / . . --)

- 1 Ne-yi dem-sâzı nâgeh ehl-i negem Leb-i yârile gördiler hem-dem
2 İşini âh u nâle eylediler Tatlı mı bûselûk begüm didiler
3 Ney dahi didi gam degül zârî Öpeyim tek leb-i şeker-bârı
4 Lâmi^C î eyleyüb bu nûkteyi gûş İnleyüb dilden itdi ney gibi cûş
5 Bu cevâbı mükerrer eyle didi Baña dahi müyesser eyle didi

XIII
KİT^CA

Fe i lâ tün Me fâ i lün Fe û lün (. . -- / . . -- / . . --)

- 1 Kişi kadrin bilüb vaz^C ın gözetmek Ne zîbâdur cihân içinde bârî
2 Kemâl-i naksdur tınmazsa dâñâ Bulur hâmuş olub nâdân vekârı
3 Mukarrerdür ki artar Âlem içre Kişinün dânişiyle i^C tibârı

XIV

KİT^CA

Me fâ î lün Me fâ î lün Fâ i lün (. -- -- / . -- -- / . . --)

- 1 Didüm öldüm şu taş bağruñ hakkıçün İnanzam didi and içme kâtı
2 Lebün derdiyle akan kan yaşundan Yirün la^O l oldu ser-tâ ser nebâtı
3 Ögerken la^C lüñi gülşende bülbül İşidüb goncanuñ gitdi hayâtı

XV

DER ÖZİR-İ TAKSİR-İ HİZMET

3 Fâ i lâ tün Fâ i lün (3 - . -- / - . --)

- 1 Hizmet-i sûride taksirâtımı^C afv eyle kim Dâ^C i-i halvet-nişînem bende-i^C uzlet-güzâr
2 Nâr-ı fakr u fâkayile yanuban kül olmuşam Âsitânundan yeg ol kim ruft e ola bu gubâr
3 Bende-i devlet degüldür Lâmi^C î iller gibi Gam degül kapunda olsun hâk-veş bî-i^C tibâr

XVI

قريب الحين معنى

3 Fâ i lâ tün Fâ i lün (3 - . - - / - . -)

1	Lutfunâ mebnî durur tapunâ sözler yazduğum	Bâb-ı lutfundâ bugün şâhâ kimün vardır söz
2	Hâk-i çehremden revân olub gider yağum sanâ	Men ^c olunmaz degme bir derdile sâyil yüzü
3	Tig-i hayret-hâmemün yanunda kat ^o itdi dilin	Yüzüne bakmağa her giz nâmemün yokdur yüzi
4	Fursat el virmez ki bir dem pâyüne yüzler sürüb	Kona ^o izzet tâcı gibi bağuma devlet tozu
5	Mihrsüzlük sanma igmâzın senünçün ol mehün	Lâmi ^c i tâli ^c gerek kim berk ura baht ılduz:

XVII

CEVAB-NÂME DER-^cUNVÂN-I MUKATEBAT

3 Fâ i lâ tün Fâ i lün (3 - . - - / - . -)

1	Nâme k'ol cândan gelür menşür-ı ikbâlumdur ol	Mühr-i mihri levh-i dilde nakş-ı âmâlumdur
2	Kur ^o a-i devlet gibi tumarı üzre yazılan	Âkibet Mahmûddur niyyet diyü fâlumdur ol
3	Ben kara yazuluya gönderdügin hatt sanmanuz	Yâre ma ^c lûm oldu yüzler sûret-i hâlumdur

XVIII

DER-TA^cZİM NÂME-I YÂR

Me fâ i lü Me fâ i lü Fe ü lün (. - - . / . - - . / . - -)

1	Ayağı tozını efser idindüm	Öpüb devlet gibi ber-ser idindüm
2	Basub bağruma cânım gibi anı	Cemâlin gül gibi defter idindüm
3	Nazar şem ^c ine idüb dūrretü't-tâc	Ziyâ-yı oân-ı pür-âzer idindüm

XIX

BERÂ-YI SER-NÂME

Me fâ i lü Fâ i lâ tü Fe ü lün (. - - . / . - - . / . - -)

1	Senâ kim muzâf-ı dil ü cân degül	Karîn dem-i küfr ü imân degül
2	Çü sâni senâsında fâni ola	O yirde ne evvel ne sâni ola

XX

DİĞER

Me fâ i lün Me fâ i lün Fe ü lün (. - - - / . - - - / . - -)

1	Senâlar kim bulunmaz anâ sâni	Dilinde munderic seb ^c a'l-mesâni
2	Senâ iden çü fâni ola mutlak	Ana ^c âlemde sâni olmaz el-hak
3	Hezâr ihlâsla olduğa câri	XXI Budur ^c arz-ı hakîr-i hâk-sârı

DİĞER

1	Du ^c âlar kim kamu ihlâsa makrûn	Safâ vü sıdk u eşvâk ile meşhûn
2	idüb şâm u seher cânile irsâl	Budur ^c arz-ı dil-i âşûfte ahvâl

XXII

DER-TAHSİN-İ NÂME-İ DOSTÂN

1	Meger bu nâmedür ser-beste nâfe	Ki pür-ıtr oldu bûyından dimâğum
2	Nesîm-i dil-küşâ-mânend irişdi	Açub güller müzeyyen kaldı bağum
3	Ne nâfe matla ^c -ı subh-ı safâdur	Minevver itdi gün gibi çerâğum

XXIII

DİĞER

Fâ i lâ tûn Fâ i lâ tûn Fâ i lâ tûn Fâ lûn (- . - - / - . - - / - . - - / - -)

- 1 Nâme-i yârdur el-kıeaa nesîm-i seheri İrdi dil goncaasını gül gibi handân itdi
2 Âh kim nûkteleri hancer-i ser-tiz gibi Bağrumı lâle-sıfat pârslâyüb kan itdi

XXIV

DİĞER

Me fâ i lûn Me fâ i lûn Fe ü lûn (. - - - / . - - - / . - - -)

- 1 Bu inşâ kim kılur ^ouşşâkı ihyâ Meger rûhu'l-kudûs itmişdür imlâ
2 Sutûrı kim sezâ-yı âferindür XXV Hemân hatt-ı Kirâmen Kâtibindür

DER-HEMİN MA^o Nİ

خاندان کست حیرت در دهانم
بدست جان و دل خط اما نم

مقال خامه اندر دواتی
رازادی غم آن نامه می داد

XXVI

DER-ÖZÜ-I AŞ-I HAL

- 1 Nola hâlini bir mûr-ı suhandân Kılursa ^oarza-i pâ-yı Süleymân
2 Güneşdür ol cenâb u bende zerre Hevâeı birle olsa tañ mı tâbân

XXVII

DER-İRSÂL-I FERZEND-I DİL-BEND BE-HİZMET-I BA^oŞ ERKAN-I SA^oÂDET-MEND

Mef ü lû Fe i lâ tû Me fâ i lû Fâ i lûn (- - : / . - - / . - - . / - - -)

- 1 Ferzendi kişinûn çün olur nûr-ı dîdeei Gönderdüm anı tâ göre rûşen cemâlünü
2 Kuhlu'l-cevâhir kademünden bulub ziyâ Mîhrüm gibi yenileye her dem hayâlünü

XXVIII

DER-HEMİN MA^o Nİ

- 1 Hall-i sevâd-ı çeşm ile yazdum bu rik^o ayı Virdüm eline hizmetigün nûr-ı dîdemün
2 Tâ kim cemâlünü iki çeşmümle eeyr idüb XXIX Virem teselliein dil-i furkat-keşîdemün

DİĞER

Fâ i lâ tûn Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (- . - - / - . - - / - . - -)

- 1 Mukle-i çeşmümle yazdum nâmemi Nûr-ı dîdem birle irsâl eyledüm
2 Gün yüzüne tâ idem uğrın nazar Mîdde^o iden eetr-i ahvâl eyledüm
3 Çün yazılmaz mâcerâ-yı hûn-ı dil Çehrsîmi yaşum gibi al eyledüm
4 Kurretü'l-^oaynum kıla tafeîlini Derd-i mâ-fi'l-bâlı icmâl eyledüm

XXX

DER-ARŞ-I İŞTİYAK

3 Fe i lâ tûn Fe i lûn (3 . . - - / . : -)

- 1 Kalemüm bilee idi mihnet ü derd ü elemüm Elemümden kara kanlar döke idi kalemüm
2 Ne kılam kıloca dilüm mihneti gelmez kaleme Ne diyem nâmeye eîgmaz nideyim derd ü gamum

XXXI

DER-İSÂL-I BA^oŞ-I RESÂYİL

3 Fe i lâ tûn Fe i lûn (3 . . - - / . : -)

- 1 İâmî ^oi karaladı defterini hâli gibi Yazdı yüz karasını nâme-i a^o mâli gibi
2 Var ümîzüm ki kabûlünle ola hâtırı cem^o Sözlere gerçi perîşân durur ef^o âli gibi

XXXII

DER-^oÖZR-İ İRSÂL-İ BA^oÂ-İ MÜELLEFAT

Fâ i lâ tûn Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (- . - - / - . - - / - . -)

- 1 Ben ne toprağam ki gendüm gösterem Satdugum kâh ola kendüm gösterem
2 H^vâcentündür cikle çün mâl u menâl Kise-i dellâl olur ber-geşte hâl

XXXIII

DER-HEMİN ^oÖZR Ü İLTİMAS

فوقین را عرصه کتب یا بنغم بر داری
هر دم از پای تو دارد سرین انرا زاری

ما کیا بنغم که در بز مکه سیر غنی
چون سر تنک از نظر افتاده شدیم دستم

XXXIV

DER-İLTİMAS-İ TERBİYET

Fâ i lâ tûn Fâ i lâ tûn Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (- . - - / - . - - / - . - - / - . -)

- 1 Terbiyetler ide ger ben hâke mihrûn pertevi Devr içinde sikke-dâr olam zer-i hâli
2 Tañ midur gün günden efzûn itee kadrum ol nazar-Kâbil-i envâr-ı enzârem meh-i nâkıs

XXXV

DER-TEHNIYE-İ FERZEND-İ BA^oÂ-İ EFÂZİL

Mef ü lû Me fâ i lû Ms fâ i lû Fe i lûn (- . - . / . - . - . / . - . - . / . - . -)

- 1 ^oÂlemdə nücum itdi kırânât ^oadedsüz Bu tâtî ^ou ikbâle ebed olmadı vâsıl
2 Çalışdı nuh-abâ vü çehâr-ümm firâvân Bir kânda bunun gibi gühsr itmedi hâsıl
3 Bu lutf-ı Hudâ-dâda kemâl ehli ^oaosb mi Virürse bugün nâm u lakab fahr-ı efâzıl
4 Eslâfına hayrû'l-halef idüb anı yârab Devr içre kemâlât ile kıl mürşid-i kâmil

XXXVI

DER-TA^oZİYE-İ FERZEND-İ BA^oÂ-İ EKABİR

3 Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (3 - . - - / - . -)

- 1 Mâtem-i ferzende benzer mâtem olmaz Hak bilür Âsümân-ı mekremet içre husûsâ mâh ola
2 Seyl-i gamdan yiridür çark itse dehri ol peder Bâğ-ı ümmîzi çü kahr oduyla hâk-i râh ola
3 Çâreesi tsslîmdür el-hükmü'l-lahi'l-kebir Dâyimâ bâkîlerinin hâfızı Allah ola

XXXVII

DER-HÂTIME-İ MEKTUB

- 1 Bendeden gerdûna uçmaz bir ^oibâdet bülbüli Almaya suhf-ı du^oânı gül gibi minikârına
2 Bu durur şâm u seher vird ü du^oâ-yı cân u dil İrmesün bād-ı hazân ol mekremet gülzârına

XXXVIII

DER-^oARZ-İ MAHABBET

4 Me fâ i lûn (4 . - - -)

- 1 Gönül setr eylemek ister hücum itdükçe ^oışk-ı yâr Velî setr olduğınca artar vücudunda benü
2 Gözüm yaşı dilüm odı tenüm za^ofı sözüm süzi Her emre iki şâhid bes benüm hüd şâhidüm

XXXIX

Fİ-^oARZİ'L-ŞİKÂYE

Fâ i lâ tûn Me fâ i lûn Fe i lûn (- . - - / . - . - / . - . -)

- 1 Sîm ü zerdür kemâl u fażl degül Mekremet bâbının kilidi dili
2 Hüner ehli ki mansıb ıesı degül Yok gibidür dehânı içre dili
3 Meolis olsa götin döner ana halk Kîr-i hardur sanurlar ehl-i dili

XL

HECV-İ MELİH

3 Fâ i lâ tün Fâ i lün (3 - . - - / . -)

- 1 Göt gibi olmuş tağagum ser-girân u kuh dimâğ Depredür her giz götin itmez ^Cizâmiçün kıyâm
2 Râeti-girüm gibi olmaz ^Cazîmü's-sân bugün ^{XLII} Görse bir oğlancığı kalkar ayak üzre tamâm

DER-MEZEMMET-İ BA^CZ-İ H^VÂCE-GÂN

Mef ü lü Fâ i lâ tû Me fâ i lü Fâ i lün (- - . / - . - . / . - - . / - . -)

- 1 Mâl-ı yitim için eanâ iy h^Vâce niçe kez Yazdum du^Câ varaklarına lutf ile rakam
2 Üç nesnedür cihânda hemîn reem-i şâ^Cirân Evvel eenâ ikinci takâzâ üçüncü dem
3 Oldı ikiei tapuâ ma^Crûz bi't-tamâm Hizmet nedür daîhi bize iy h^Vâce-i kerem

XLII

DİĞER

Fâ i lâ tün Me fâ i lün Fe i lün (- . - - / . - . - / . - . -)

- 1 Dinlemez h^Vâce kimeenün sözünü Garra olub zer ü kumaşına
2 Düşdi bir niçe akcamuz eline Döndi Muten Kurun eavaşına
3 Gicirice yanına varmaz eli Bir iki karvana vü kaşına
4 Kâzı-yı şehr elinde ^Câcizdür Tayanur neyletün Subaşına
5 Nökerüm vardı gördi hâtunun Ceymiş allar içine taşına
6 Virmedi akca lîk hizmetkâr Vardı geldi her akca başına

XLIII

ŞİKAYET

- 1 Ger elinden bu devr-i pür-kahrün Tan ma ehl-i dil içse hün-ı ciger
2 Şöyle idi ezelde kadr-i kemâl Bî-zer açmazdı ağzın ehl-i hüner
3 Şimdi kaht-ı hüner şu mertebedür Gûşa girmez dürr-i eehun bî-zer

XLIV

DER-İHSÂN-İ HÜBÂN

Me fâ i lün Fe i lâ tün Me fâ i lün Fe i lün (. - . - / . - . - / . - . - / . - . -)

- 1 Su'âl olundu ki iy Lâmi^Cî nedür ihsân Belâğat ehli kağan kim güzelleri ögeler
2 Didüm ki ağzına bülbüllerinin ol güller Okunsa sözleri her dem varak varak eöğeler

XLV

DER-MEZEMMET-İ HİSSET

Fâ i lâ tün Fe i lâ tün Fe i lün (- . - - / . - . - / . - . -)

- 1 Rûz u şeb isterem ki tapuâuza Fakrden ^Carz idem bir iki kelâm
2 Nice kez âeitâne sürdüm yüz Kileyüb ea^Cyi fureat-ı hengâm
3 Halvet olmak müyeseer olmadı hiç ^CArz-ı ahvâliçün ne eubh u ne şâm
4 Kassa-i guseamı bulub şîr Söyledüm bir gulâma oümle tamâm
5 Didi tenhâ buluşmağ isterieen Hâzır ol tur kapuda vakt-i ta^Câm
6 Uş meges-vâr hâzıru'l-vaktem Emr olurea diyem bir iki peyâm

XLVI

DER-TA^CARRUZ-İ HÂSİD

Me fâ i lûn Me fâ i lûn Fe i lûn (. . . -/. . . -/. . . -)

- 1 Beni zemm eylesün hâsîd kayurmaz Kâ subh-ı kâzîbün olmaz zîyâsı
2 Ben anı gîoe gündüz ideyim medh XLVII Yalanun yine yalandur cezâsı

DİĞER

- 1 Hasûdî medh iderken didi bir cân Sen anı medh idersin ol seni zem
2 Didim kizbine kizbümdür mukâbil Sok-i nâ-pâkdan deryâ yimez gam

XLVIII

LATİFE

Fâ i lâ tûn Fâ i lâ tûn Fe i lûn (- . . - -/. . . -/. . . -)

- 1 Yolca gördüm kaçar bir oğlancık Halka didüm şunu tutun göreyim
2 Dönüb iflagını sıyardı bana Didüm imdi ura götün göreyim

XLIX

DER-TA^CRİZ-İ BİNİ BÜZÜRG

Fe i lâ tûn Me fâ i lûn Fe û lûn (. . . -/. . . -/. . . -)

- 1 Semerci oğluna seyyid hayâti Didi bir gözlük alsun kem-bahâya
2 Urunsun burnuna vakt-i nazarda Didi kim yok urulmaz zurnapâya
3 Didi kartala yük olmaz kanadı Didi kanat gerekmez ejdehâya
4 Didi ol rûşen eyler çeşm evini Didi cân olmasa yegdür halâya
5 Çü ben burnuma gözlük urunam bil Döner bir öni başlu karnapâya
6 Halâyak şimdi burnumdan girürler Dahi artuk sataguram belâya
7 Görenler adını gözlük dimezler Belâ mir'âtidür tîğ-i kazâya
8 Didi ben urunuram nesne yokdur Ayıtdı peşge öykünmez hümâyâ
9 Senün kadrün felekdür ben zemînem Süreyyâdan degersin sen serâyâ
10 Senün görz-i girânun var elünde Ne derdün var depersin bin âlâyâ
11 Bana ortaya girsem ta^Cn iderler Ki dirler buzdagan atma hevâyâ
12 Burun yüzden götürülmez meseldür Nola rahm itsenüz ben mübtelâyâ

L

DER-MEZEMMET-İ HOY U HÂ-YI EHL-İ YÂR

Me fâ i lûn Me fâ i lûn Fe û lûn (. . . -/. . . -/. . . -)

- 1 Riyâ ehli diyüb cehrile zikri Okurlar sözler eylerler ^Calâlâ
2 Kamu tasnîf u nakş u pişrevdür Hemân içinde yok dir nâ-tâlâlâ

LI

DER-ZU^CM-İ VÂİZÂN-İ ZAMÂNE

Mef û lû Fâ i lâ tû Me fâ i lû Fâ i lûn (- . . -/. . . -/. . . -)

- 1 Vâ^oız sanur ki va^Czı içün oümle hâs u ^Câm Bir biri üzre oturub eylerler izdihâm
2 Her biri bir hevâ vü riyâyile cem^o olur Kimün murâdî zen kiminün matlahı gulâm
3 Ruhsat sözine cân ile iderler ittibâ^o Takvâ deminde h^vâba varur oümle ve's-selâm

LII

DİĞER

- Me fâ i lûn Me fâ i lûn Fe ü lûn (. - - -/. - - -/. - - -)
1	Nasîhat iderüz dir halka li'llah	Girüb şevkile vâ izler beyâna
2	Hemîn dâm eyleyüb dünyâya va ^c zı	Şaçarlar mekr ü efsûniyle dâne
3	Çü kavli bunların fi ^c line uymaz	Nice itsün eser halk-ı cihâne
4	Nasîhat sen sanâ vir Lâmi ^c î var	Nedür bu kıl u kâl u vâ izâne
5	Dem-â dem kendü nakd-i hâlünü gör	İlün mâlını saymakdan sanâ ne

LIII

DER-MEZEMMET-İ CEHL Ü TAKLİD

- Fâ i lûn Me fâ i lûn Fe i lûn (- . - -/. - . -/. - . -)
1	Cehl ü takliddür ^c aceb âfet	Ma ^c siyyet işlerin samur tâ ^c at
2	İtmedin hayri şerden temyîz	Ma ^c siyyetden nice kılur perhîz
3	Dânişile olur cihânda ^c amel	Kâr-ı bî- ^c ilmdür hatâ vü halel
4	Şanma her hâcıyı ki hacc itdi	Çoğı pekdi belâyı lecc itdi
5	Ne harem hürmetini bildi tamâm	Ne harâm anladı geyûb ihrâm
6	Ne şafâ buldı ea ^c y-i Merveyle	Sa ^c yini yile viridi yile yile
7	Virmedi zerre denlü Vakfe vukûf	Didi "Lebbeyk" işitdi savt u hurûf
8	İtdi kurbânı kurba bulmadı yol	Cemresin atdı düşdi cemreye ol
9	Hâcıyam diyü hâsıl itdi güveno	LIV Mâlı oldu vebâl u künci renc

DER-MEZEMMET-İ DÜNÂN

- Mef ü lû Fâ i lâ tû Me fâ i lû Fâ i lûn (- . - ./- . - ./- . - - ./- . -)
1	Tasvîr olunsa ekser-i nâşun kabâyihî	Bî-şekk ü şübhe sûret-i şoytân olur hemân
2	Şeytân cihânı sûret-i insânda kapladı	Dise göğün melekleri yiridür el-âmân

LV

DER-KADH-İ HİRS-İ PİRÂN

1	Bî-hûde heves eyleme iy pîr-i ^c aşâ-gir	Etfâle dutar gerçi ki oldukça kişi pîr
2	Çün vakt-i hasâd irdi hırâmân olamaz zer ^c	Kuvvet mi kalur berk-i kiyâde tönicek yir

LVI

DER-MEZEMMET-İ ZENÂN

- Fâ i lâ tûn Fâ i lâ tûn Fe i lûn (- . - -/. - . -/. - . -)
1	Zenlerün tağlarına aldanma	İçleri toptolu habâsetdür
2	Mekr ü tezvîr ü fitne vü telbîs	Bunlara san ^c at u virâsetdür

LVII

DER-MEZEMMET-İ KAHBE-GÂN

1	Merdisen evde kahbeyi tutma	Ger boyınca batarsa altuna
2	La ^c net olsun ana vü mâlına da	Mâlı mel ^c ün ü kendü mel ^c üne

LVIII

DER-MEZEMMET-İ SELİTA-GÂN

Fe i lâ tün Fe i lâ tün Fe i lün (. . - - / . . - - / . . - -)

1	Fikri ^c âlemde zenlerün ikidür	Biri gezmek biri eşşek eikidür
2	Bunlarun gözi görmesün yiri	Begenürler mi degme bir kîri
3	Bir karış iki tutam olmasa kîr	Yirinüb bir birine ağlayu dir
4	Benüm erim hemân eşek başıdur	Ya tevâşi vü yâ deve-kuşıdur

LIX

DER-HÂLET-İ ZENÂN

1	Küsegen olur erlerine bular	Hoşdur amma şu nesnesi bularun
2	Ne kadar küseeler girü ol dem	LX Kîrile yazılur küsi bularun

DER-ŞİVE-İ DUHTERÂN

1	^c Aceb-âyin durur düşîze kızlar	Dem-i sūr olsa mâtem göeterürler
2	Açub vuslat deminden gonca-veş dil	Hayâdan gülde şebnem gösterürler
3	Surûrından sığışmazlar içine	Dururlar yüzlerin gam gösterürler
4	Cihân Rüstemlerini zâl iderler	LXI Kaçan destân ile dem gösterürler

LXI

DER-MEZEMMET-İ MUĞELMÂN

1	Geniz oğlana kim ki bağlar dil	Câhil ü bî-temyiz ü Mecnûndur
2	Sek gibi poh yimek durur kârı	Jâj-hây u habîs u mel ^c ündur
3	Ne mahabbet bilür ne dîn yolın	LXII İki ^c âlemde h ^v âr u mağbândur

LXII

DER-MEZEMMET-İ HİZÂN

Mef û lü Fâ i lâ tün Mef û lü Fâ i lâ tün (- - . / - . - - / - - . / - . - -)

1	Hîziyle itme sohbet merdisen iy hîrd-mend	Zenden kötîdür el-hak olmaz vefâeî hîzûn
2	Bî-zâr olur yüzünden her dem ki bî-zer olsa	Kîriyle sîm ü zerden dün-gün hevâsı hîzûn
3	Ehl-i hamîyyet isen buranma yöreeine	^c âlemde kahbe gibi yokdur hayâsı hîzûn

LXIII

DER-MEZEMMET-İ HERZE-GÜYÂN

Fâ i lâ tün Me fâ i lün Fe i lün (- . - - / . . - - / . . - -)

1	Şâ ^c ir-i sek halâde hocv dimiş	Eyü varmış pohı yirinde yimış
2	Nola heccâva sek dieem çün anun	Rûz u şeb meyli poh yemege imiş

LXIV

DER-MEZEMMET-İ BENG

Fe i lâ tün Fe i lâ tün Fe i lün (. . - - / . . - - / . . -)

1	Eya bengi nedür şol poh ki yirein	Budur ol dâfi ^c -endüh dirsın
2	Üşürüb başuna ^c âlem gamını	Tolu evhâm ider ^c isret demini
3	Müzahref eyleyüb yüz bin ^c hayâlât	Olursın gâh şâh u gâh şehemât

LXV

DER-MEZEMMET-İ BOZA

1	Eşek bevine benzer adı boza	Alursan ^c ağıza cümle tadı boza
2	Köpüklü boza dirsın keş geçersin	Ezilmiş poha benzer ha içirein
3	Şişirdüb ehl-i istiskâ gibi ten	Çekersin deeti şirin lokmalardan

LXVI

DER-MEZEMMET-İ SER-HUŞAN

1	Çekmegil söze osrük ü şühi	Katı kohar debredicek pohı
2	Yâ teoâhül gerek görüb meeti	Yâ tabancalar ur açub desti

LXVII

DER-MEZEMMET-İ DERZİYAN

1	Dest-i derzi ditrese şındı tutıcak tañ mıdur	Pâreyi fikr eyleriken gitdi elden ihtiyâr
2	Turmaz arşunlar bezi ya ^c ni bin ölçer bir kesor	İdüben ter-destlikler pârenün yirin arar

LXVIII

DİĞER

1	Bu pîşidür diyüb ol dahi işi	Urub götürmedür derzinün işi
2	Gerek dir hişteng ü dihrîze yâre	Bu yüzden çoğ olur bunlarda pâre

در تواریخ حوادث سن و رکاب

تاریخ همی منلا لطفی دیوانه

شاه ملک عدل سلطان با یزید
 لطفی دیوانه را محبوس کرد
 که ز قهرش کشته طغیان کشته گیر
 زانکه از الحاد شد ترحمت پذیر
 لطفی ملحد بوندان شد اسیر (۱۹۹)

sene: 899

تاریخ وفات سلطان هم
 بهار دولت هم چو غزائی یافت پستی ارسیف
 رسید از غیب تاریخش ز دنیا رفت هم و اسیف

sene: 900

تاریخ فتح قلاع مشون و قرون وادارین

Fâ i lâ tûn Fâ i lâ tûn Fâ i lâ tûn Fe i lûn (- . - - / - . - - / - . - - / . . -)
 Çûn şeh-i Âli-âlem hüsrev gerdûn haşom Azm idüben Moraya itdi Firengile ceng
 Aldı Moson kalâsın rezm idüben kahrile İtdi zemîn safhasın hün-ı adî lâle-renk
 Virdi Evârin boyun bildi bu ahvâli gün Kaldı itâat Kurûn işidicek bî-dironk
 Mülhem olub lâmi î hak kibelinden hemân Dil didi târîhini "feth-i bilâdu'l-firenk"
 sene: 906

تاریخ وفات علمشاه بن سلطان با یزید با شارب سقوط الف بنابر جواز قصر لفظ شاه

Mûf te i lûn Fâ i lûn Mûf te i lûn Fâ i lûn (- . . - / - . - / - . . - / - . -)
 Şîr-i cihân hayf kim düşe ecel çengine Zinde olub şâd ola mesned-i izzotde seg
 Çeşm-i cihân dökse kan yağ yirine tañ mîdur Kesdi bu derdün gamı cân u oigerlerde reg
 Çünki elif kâmeti düşdi o şâhuñ yire Dil didi târîhini "mâte Âlem-şâh Beg"
 sene: 908

تاریخ وفات همی عیبی الیکانی

Fâ i lâ tûn Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (- . - - / - . - - / - . . -)
 Ol kerîm bin el-kerîm bin el-kerîm Çünki kıldı menzilin dârü'n-na'im
 Ya ni Defter-dâr-ı sultân-ı oihân Ol Hüsâm bin Sinân bin Yegân
 Buldı rahmet hâne-i hakda hulûd Cân didi târîhini "zayf-ı vedûd"
 sene: 910

۹۱۰ ضیف و دود

DER-HEMİN TÂRİH

Fâ i lâ tûn Fâ i lâ tûn Fe i lûn (VI - - / - . - - / . . -)

Ol kerem içre Hasan ya'ni Hüseyin bin Yegân Geldi dünyâyâ yegâne yine °azm itdi vah:
Yazmaga eeng-i mezârına o cânun °unvân Didi târîhini dil "mâte sa °idun şehîd"
sene: 910

۹ مات سعید شهید

VII

تاریخ برای مسند و اجزای سلطان

3 Fâ i lâ tûn Fe i lûn (3- . - - / . . -)

Hâmi-yi şer °-i resûl u hâfız-ı mülk-i ilâh Âftâb-ı saltanat-gerdûn haşem encüm-sipâh
Ya °ni Sultân Bâyezid bin Muhammed Hân k'anun Sâye-i °adlin idinmişdür cihân halkı penâh
Hatmına Sanduk-ı eczâ-i kelâmu'llahinûn Didi dil târîhi için "mahzen-i suhf-ı ilâh"
sene: 911

۹ محسن ضحیف آله

VIII

تاریخ وفات سلطان محمد بن سلطان بایزید

Me fâ i lû Fâ i lâ tû Me fâ i lûn Fâ i lûn (- - . / - . - . / . - - - / - . -)

Kan ağlasun sitâre felek rikkat eylesün Şems ü kamer bu âteş ile hurkat eylesün
Dâr-ı fenâdan itdi çü Mahmûd hân sefer Târih didi Lâmi °i "Hak rahmet eylesün"
sene: 913

۹۱۳ شهر رحمت ایستون

IX

تاریخ بنای جامع کان قاپیو

Fâ i lâ tûn Fâ i lâ tûn Fâ i lûn (- . - - / - . - - / - . -)

Himmet-i şâhile ma °mûr oldu çün Kalb-i °aşık gibi virân kapluca
Kubbeler zam eluban gerdûn misâl Reşk-i devrân oldu yekeân kapluca
Âdeme cennet gibi virür safâ Mecma °-ı hûr u melek cân kapluca
Pes safâ ehli didi târîhini "Oldı cennât-ı adn san kapluca"
sene: 916

۹۱۶ اولدی بنات عدن صان قاپیو

تاریخ جامع کان کورکورتیو

Me fâ i lûn Me fâ i lûn Fe ü lûn (. - - - / - . - - - / - . -)

Bu °âli sahne Sultân Bâyezîdün Çü oldu himmeti mi °mârı bâni
Cemâli benzedi huld-i berîne Felekden oldu merfû ul-mebâni
Görenler el şeh-i gerdûn-penâhı Dil ü cânile oldu cümle sâni
Budur çün meoma °-ı hûr u melâyik Didüm târîhini "Firdevse eâni"
sene: 916

۹۱۶ خردوسه تانی

XI

تاریخ درسی ساهی که در سنه یار ساهی سلطان سلیم واقع شده

Me fâ i lû Me fâ i lûn Fe ü lûn (- - . / - . - - / - . -)

Gün gibi şehinşeh-i hümâ zall Çün virdi şeref bu âeitâne
Ya °ni ki Selîm Hân-ı safder Hak devletin ide câvizâne
Feth oldu bu resme kalbe târîh "İy bâb-ı sa °âdet âşiyâne"
sene: 918

۹۱۸ ای باد سعادت آستانه

XII

تاریخ فرزندان ولد خدیجه

3 Fâ i lâ tûn Fe i lûn (3 - - - / . . -)

Dil ışıdub fahr itdügin oğlıyla Mevlâna Veled Didü tavakkuffsuz hemîn târîhini "fahra v
sene: 920

XIII

۹۲۰ خروالد

تاریخ بدیهه کشفه در ضیافت قاضی بروسا که اندر صحرای باراد عظیم آمد

Mef û lû Fâ i lâ tûn Mor û lû Fâ i lâ tûn (- - - / . . - / - - - / . . -)

Bârân-ı rahmet oldı çünküm nisârı bezmün Didüm bedîhe târîh "iy hûb bezm-i bârân"
sene: 922

XIV

۹۲۰ ای غروب بزم باران

تاریخ وفات سید احمد البخاری علیه رحمة الساری

3 Fe i lâ tûn Fe i lûn (3 . . - - / . . -)

Kanı ol şems-i hakikat sāye-i lutf-ı İlâh Kutb-ı irşâd-ı tarikat mürşid-i gerdûn-penâ
Şu le salmışdı Buhârâdan toğub Rûm üstine Marhar-ı âl-i abâyidi vü mülk-i dîne şâh
Kodı encüm gibi ashâbın tolundı meh-sıfat Gaym-ı gamdan oldı lâbud çehre-i âlem-sipâ
Cân dimâğın çünki bu sevdâ buhârı kapladı Didiler târîh "iy Seyyid Buhârî âh u vâh"
sene: 922

XV

۹۲۰ ای سید بخاری آه و دوا

تاریخ تزیین جامع کبیر بروسا

در نظر طلعتی که مطرف شد
زیور خوبیش مضاعف شد
روی هر صفیاش چو معصوم شد
قد سیان بر او که صف صفت شد
عسلی تاریخ روی "عشرف شد"

۹۲۲

قرة العین جامع بروسا
صبح آیین پرگشت روشن تر
با فط و فمال و فقتی رنگارنگ
از دل صافی کرد انصاف
لا معنی از صفای فطاطر گفت

XVI

sene: 924

تاریخ همیمن خصوصی

Mef û lû Fe i lâ tû Me fâ i lû Fe û lûn (- - - / . . - / . . - / . . -)

Zer tîgle gün şâh-ı Selîm feleku'l-kadr Gün gibi yidi kişvere şâh oldı mu'ayyen
Hurrem dil olub şâdi ile câmi-i Bursa Devrinde felek sahnı gibi oldı müzeyyen
Bu zîynet-i zîbâyı görüb Lâmi f didi "Târîh zihi câmi pür-ziynet-i ahsen"
sene:

XVII

تاریخ زلفی جامع بوزینت احسن

تاریخ مسجد مورخ که بعد اطری مجد دکت

Fâ i lâ tûn Me fâ i lûn Fâ' lûn (- - - / . . - / - -)

Çarha hem-ser binâ-i âlidür Görmedi mihr ü mâh idelden seyr
Yandugınca bu rûşinâ kandîl Bulduğınca safâ bu minâ deyr
İtmesün bu makâm-ı adna güzêr Hür u vildân u ehl-i dilden gayr
Hayr niyyetiledür çü mebnâsı Oldı târîh "El-benâu'l-hayr"

sene: 925

۹۲۵ البنا الطیر

XVIII

تاریخ جلوس سلطنت سلطان سلیمان بن سلیم خان

3 Fâ i lâ tün Fâ i lün (3 - - - / - - -)

Oldı çün sultân Süleymân bin Selîm bahtiyâr
Eyledi ^cunvân-ı ^cadli kıssa-ı kistrâyı kesr
Görmedi zâtı gibi her giz medâr-ı ^cadl u dâd
Gün gibi devrinde buldı ma^cdilet bedri kemâl
sene: 926

Devletile taht-ı ^cOsmânîde şâh-ı nâm-dâr
Kıldı Tay Hâtemlerün nâmını cûdı nâme-vâr
Sâl u meh çok devr kıldı gerçi çarh-ı bî-ke
Pes kemâl ehli didi târîh "devr-i şehriyâr"

۹ دور شهریار

XIX

تاریخ برای قاضی کنتی نجیب الدین اخندی الفنداری
تولی الشرع فی الفطنیة
کریم فاضل بن الموالی
نجیر المرسلین الموالی
فصیح غنیب بلا فکر علی الفنون
شریف الاصل ذو القدر المعالی
و بالتقدیم وقت المدح اولى
ونجی الدین بالشرع المعالی
انی تاریخه غیر الموالی ۹۲۹

sene: 929

XX

تاریخ فتح بغراط و بکودلن و سایر قلاع

4 Müstef i lün (4 - - - -)

Çün kıldı sultân-ı zamân leşkerle ^cazm-i Engurus
Sayt u sadâ-yı hüsrevi düşdi derûn-ı ^câleme
Bögrin tutub böğürdelen feryâd u zârı eyledi
İrüb hemîn şâh-ı cihân düşdi Belğirat üstine
Girdi zemînün altına nakkâblar mânend-i dîv
Nâçar o serkeşler kılub heb kar^c-ı bâb-ı istimân
Çün şâh-ı devrân yüzine kufl-ı Belğirat oldı feth Hâtif didi târîhini "miftâh-ı mâl-ı Engürüs
sene: 927

Afâkı tutdı na^cralar gûmbürdiler kopardı ku
Ser-geşte oldı bîmden gûş itdi çün Buğdân u
Oldı Belğirat ehli heb yekser hayâtından ye
Kopdı kıyâmet günleri hayrân u zâr oldı nüf
Baş baş atıldı toplar ol kal^ca tîzre ke'r-ru
Çıkub SSR-â ser kıldılar yüzler sürüyüb hâk

۹ مفتاح مال انگورس

تاریخ عربی حرکات یاسا

Mef û lü Me fâ i lü Fâ' lün (- - . / . - - . / - -)

^cUrsina vezîr şehriyârûn
sene: 928

XXII "Zî-şeref-i ^curs" dindi târîh
۹۲۸ زاشرف عرس

تاریخ لھین قصص

3 Müstef i lün Fâ i lün (3 - - - - / - - -)

^cUrs-ı şerîf-i âsefî teşrîf idicek ^câlemi
sene: 928

Bordum dil ehlinden didi târîh "bu ^curs-ı ş
عربی شریف: ۹۲۱

XXIII تاریخ سوتیم

Mef û lü Me fâ i lün Fâ (- - . / . - - . / - -)

Ol ^cUrsa dinildi târîh

sene: 928

İy ^cayn-ı sürûr u şâdi

ای عین سرور و شادی ۹۲۱

XXIV

تاریخ فتح رودوسی

شاه هم منزلت سلیمان شاه
کرد وزیر و وزیر بجون اله
مؤنذ آنکه آمدند در راه
بفرح الحو مسون بنصر الله

sene: 929

۹۲۹

حضرت دین بیاه ظل الله
معین رودوسی را که بود عیین
فتح مانند جبهه گشت عیین
کشاف الغیب قال فی التاریخ

تاریخ فانه منقش بعض یاران

XXV در نظرش مورد و ملک صفت شده
غیرت خویان مؤلف شده
باقد صد برون جو طرف شده
اشرف تاریخ مشرف شده

sene: 929

۹۲۹

باغ جهانست سکرایه مقام
نفسی و نکار خط بر جان او
هر نفس قامت طوبی منال
گفت ز بهر شرفی لامعی

تاریخ عیشمه فخر لوسلطان

XXVI

Fâ i lâ tûn Fâ i lâ tûn Fâ' lûn (- . - - / - . - - / - . - -)

Hażret-i şâh-zâds çeşmesinûn

Oldı târîhi "kevserun cârin"

Sene: 930

تاریخ ولادت خرمزده مصطفی پاک

۹۳۰ کوش چار

Me fâ i lûn Me fâ i lûn Fe û lûn (XXVII . - - - / - . - - / - . - -)

Karan idûb çihâr umm u nuh-âbâ

Şersf burcında toğdı necm-i garrâ

Ki ya ni Mustafâ Beg hażretine

Atâ itdi bir oğul Hak Ta'âlâ

Mübârek sâ'at u ferhunde demde

Tulû itdi şeref birle meh-âsâ

Virildi âsümândan adra Ahmed

Çün oldı tâli' i şems-i mu'allâ

Tulû' i mâh-ı âşûrâdodûr çûn

Ola Nûh ile sâl-i 'ömri hemtâ

Vücûdın eyleyüb hayrû'l-halef Hak

Didüm târîhin amun "fahır-ı ebnâ"

sene: 934

تاریخ قرون نان که رای وقف بنام شده

۹۳۴ خضر انبیا

Me fâ i lûn Me fâ i lûn Fe û lûn (XXVIII . - - - / - . - - / - . - -)

Sana yâri kılub bâri ta'âlâ

Dirigüb Lâmi' i yapdun furunı

Tamâm idûb felek-sân kubbesini

Sıdun şevketde kûh-ı Bîsütûnı

Acab mi assa çarh üstine san'at

Ki bu sun'un Hudâdur reh-nümûnı

Boyadun süen-âyin göge dîdın

Nücûmun sürme-dâr oldı uyûnı

Tenur-ı çarhun itdün cânını od

Okuyub odına âteş füsûnı

Meh ü mihr olsa tañ mı kurs-ı nânı

Münevverdür sipihr-âyin derûnı

Melskler bû-yı nânı birle toydı

Nola olsa gıdâ-yı cân somunı

Öğitdi âsiyâb-ı çarh cânın

Hamiri olmagıçun subhun unı

Ne zibâ geldi hâtigden bu târîh

"Güzel yapıldı Etmekci furunı"

ssne: 934

۹۳۴ کوزل یا پدی انجمنی خردی

XXIX.

تاریخ خوت یار جهانی

Pâ i lâ tün Pâ i lâ tün Pâ i lün (- . - - / - . - - / - . - -)

Fevt-i dil-dârûn didüm târîhini

"Hasretünden yandı cânım âh u vâh"

sene: 935

XXX.

۹۳. حسرتیمن یاندی جاغم آه و واه

تاریخ جامع واعظ اعزب

فی فناء البریه بیت الطبیعة

قد بنی شخص لاجل الجمعية

لا یری فی حق وجهه و وجهه

sene: 934

XXXI

تاریخ فوت خرمه بعضی دوستان (- . - - / - . - - / - . - -)

Nice lutf umsun bu devrândan kişi

Çarhdur bed-mihr ü dünyâdur °anîf

Bâğ-ı °omrüm meyvesin vâ-haeretâ

Hâke saldı nâgehân bâd-ı harîf

Pes du °â idüb didüm târîhini

"Ol cuvâne oyle rahmet yâ Latîf"

sene: 936

۹۲. اول جوانه ایند رحمت یا نصیف - تاریخ عرس کریمه امیر هلبی

°Ursina kerîme-i Enîrûn

XXXII

"Zî-eşref-i °Urs" geldi târîh

sene: 937

XXXIII

تاریخ کرای تزویج مدبری عبد الرحیم ویرا

به دی سعادت بردا قهرمان

چون نجم با شرف به آسمان

دلم راهما طاعتی گفت طمان

sene: 937

۹۳۷ تاریخ منسوب بعضی دوستان

XXXIV

Ol meh-i burc-ı kerem oldu gü mesned-nîşîn

Dil didi târîhini "ola ea °âdet karîn"

sene: 937

XXXV

تاریخ وفات بی بی ازیاران صفا

۹۳. اوله سعادت قریبه

چون آن ماه بهمان آرا بمهر بکست نایب دلم تاریخ وی کفتا بعقبی رخت اندر سیا

۹۳۷

sene: 937

کلمات چند از قبیل تعریف دلیند
برای سه نشین بیلاوه

هلوالرقيع

Me fâ i lün Me fâ i lün Fe ü lün (. - - - / . - - - / . - - -)

Teferrücgâh-ı âlemdür bu manzar
Yapılmış kal a-i çarha havâle
Düşüb pâyine sahrâ deng ü medhûş
Meger cennet durur bu tâk-ı âli

Serîri arş u kürsi birle hem-ser
Nişîmen kılşa tañ mîdur melekler
Geçüb karşusına deryâlar ağlar
Ki tûbâ başı tizre sâye göster

هلوالعالی

دیگر برای وی

نظرگاه جمیع اهل دل باد

مصورن از حادثات آب و گل باد

3. رودای لامعی نورد و نشن از یاد

هلوالرقيع

برای منظره حجره بیلاوه

Bu manzaradan âlemi kim kılşa temâşa 4. Gönli gözi iy Lâmi f açılmaya hâşâ

هلوالفتاح

ای دیده صفت ناظرشش کوشه ایسه دیو

5. نه پیچره هرغ از یسه منظره کنی سیر

الله مفتوح الابواب

Konanlar bunda günkim kıldı rihlet
İşik hayretden urdı toprağa rû
Degülmiş seydi bendi âhenin ger

Olub pes hüore dil-tenk itdi uzlet
Açub ardınca ağzın kaldı kapu
Uçardı Lâmi f kapu açub per.

اللهم افتح لنا ابواب الطیرات

6. دیگر برای آنادر

Fâ i lâ tün Fâ i lâ tün Fe i lün (- . - - / . - - - / . - - -)

Gennet-i adne bedeldür bu makâm
Yelleridür nefsi-rahmâni
İy der-i Hakdan uman câna fütûh
Tekye-gâhun çü felek oldu bugün
Lâmi f-veş yûri dem-sâz-ı dil ol

Suyı kevser ağacı sidre kıyâm
Ki virür tenlore cân câna kıvâm
اذهبوا بسلام
Eyle meh-rûlar ile ış müdâm

7. Ki budur zümre-i uşşâka makâm

هلوالرزاق

برای مطبخ وی

3 Fâ i lâ tün Fâ i lün (3 - . - - / . - - -)

Matbah-ı dünyâyı terk it iy esîr-i lût u put
Cân evin pür-dûd u ış çehresin eyler siyâh
Kurs-ı nânun mîhr ü mâh olsun dirisen Lâmi f

Ni met-i ukbâyiçün yiter saña bir lokma kût
Kim ki heyzüm gibi hırs odında bağrın yaka â
Kıl gîdâsın cânunun isî-sıfat nûr-ı ilâh

8.

هلوا الحنم

دایر برای دی

Me fâ î lûn Me fâ î lûn Fe û lûn (. - - - / . - - - / . - -)

Şu kim ı̇ ışk âtesine yana geldi

Ocak taşı gibi sâbit kademdür

Kazan gibi dehânı bağlu olsun

Derûnından girdi pür-oûş u demdür

Ne tañ kan ağlayub gözden çıkarsan

Bu âteş-hâne pür-dûd-ı elsmdür

Ğidâ-yı cân yirisen Lâmi ı̇ var

9. Hemîşe matbahun dâri'n-ni ı̇ amdur

در صفت مناری با قنادیل جامع

10. مناری با قنادیل منور

برای کریبان پیر همه و جامه

Cihânı nûra gark eyler o dil-ber

Çü gün gibi yakasından ura ser

Diküb zerdûz sırmayile yakasın

11. Dimiş ı̇ uşşâkını oda yakasın

برای ردا

3 Fâ î lâ tûn Fâ î lûn (3 - . - - / . . -)

İy ridâ boynına salındukoa ol yârûn müdâm

Lutf idüb söyle dilümden gûşına bir kaç kelâ

Dî ki ol bîçârenün kasdı hamâyıl hakkıçun

12. Boynuna bir kez kolın salmakdur ancak ve's-s

برای خانه بعدی که زنان بر فیصل بنشین

Başı üzre itse ol sîmîn-berk her kim nigâh

Feykel-i zerrini ile câna basdı sîne âh

Hüsn meydânında bir bendiyle aydur kim bugün

13. Pehlûvân-ı çarhı basmış dest-i çenberden o m

دایر در تهیه مخصوص

Me fâ î lûn Ms fâ î lûn Fe û lûn (. - - - / . - - - / . - -)

Felek ser-halka-i dsvrâniken yâr

Başı üstins dikdi nâzûkâne

Açub devlet perin ol câna basdı

14. Humâdur kondı. serv üzr'âşiyâne

در تهیه معنی

Felek ser-halkası üstine ol yâr

Bugün devrân içinds san ı̇ at asdı

Başunda şem ı̇-vâr od yansa tañ mı

15. Ki ol meh mühr-i mihrin câna baedı

برای نیکین جامع سلطان با یزید بالاس زرگرش

16. سلاک را مهران با عدل و داد

برای نیکین سلطان سلیم

17. محمد الله که در شاه علی خرید

برای نیکین سلطان سلیمان

Me fâ î lûn Ms fâ î lûn Fe û lûn

Bî-hamdillah ki hâkân-ı ı̇ azîmem

Süleymân Hân bin Sultân Selîmem

Nigîn-i hâtemüm çarh u zemîndür

Elümde mihr ü mâh engüşterindür

Baña tañ mı musahhar olsa ı̇ âlem

Ki nakş-ı hâtemümdür ism-i a ı̇ zam

İdündüm ins ü cinni bende-fermân

Nigînüm hattıdur mühr-i Süleymân

18.

دیگر برای وی

Me fâ î lûn Me fâ î lûn Fâ i lûn (. - - - / . - - - / . - -)

Ne lâıykdur sanâ şâhâ gam-ı mülk
Yemin-i bi'l-lahdur kim bu yesâri

Süleymânsın senündür hâtem-i mülk

19. Nigîntünden bulur her mahrem-i mülk

دیگر در همین خصوص

Basub bağrına şâh adın bu hâtem

Nuh-eflâk üstine bir sikke urdı

20.

دیگر

Olub devr-i şeref engüşterinün

21. Cihân mülki ola zîr-nigînün

برای خاتم آصفی

Nazar iden bu yakut-ı nigîne

22. Güneşdür geçdi dir çarh-ı berîne

برای خاتم شهرزاده

Şeref mihri olub mühr-i nigînün

23. Tokuz eflâk ola engüşterinün

برای خاتم خوبان

Mef û lû Fâ i lâ tû Me fâ î lû Fâ i lûn (- - - / . - - - / . - - - / . - -)

Dil sokmışıdı barmağın ağzına hâtemün

Mühr urdı nâm-ı la^c l-ı lebün geldi üstine

Kaddümi çenber eyledi bir seng-i dil didüm

24. Bu remzi hâtemün işıdub aldı üstine

برای کدوی آب

Fâ i lâ tûn Me fâ i lûn Fâ lûn (- - - / . - - - / . - -)

Hüsrevâ bezm-gâh-ı ıışretde

İçdüğün cümle nûş-ı cân olsun

Düşmenünün kabak gibi her dem

25. Urulub boynı bağı kan tolsun

دیگر

Me fâ î lûn Me fâ î lûn Fe û lûn (. - - - / . - - - / . - -)

Su içmek isteyen işbu kabakdan

Şarâb-ı kevser içsün dest-i Hakdan

Safâdan pür-şeker olsun mezâkı

26. Hızr-mânend bulsun ömr-i bâki

برای کوزه یونین یادشاهی بالتماس کوزه کرکه برداره اش خوست

Gören bu kûze-i şîrini dest-i hüsrevde

27. Samur ki kevkob-i dürri durur meh-i nevde

دیگر

بر لبست بوسه زند کوزه و سا محروم

28.

دیگر

بیون ساغرمی دیده لبالب خوست

کی شوم با کرمیت راضی این مقوم

از غیرت ان کوزه که لعلت بوسد

29.

دیگر

سحر رسد که بما احمدی کند کوزه

به عید یوسه لعل تو جهان بار و زهره

30.

دیگر

یسی بیجا ایا بمشی بوسه زغم بربستی

31.

دیگر

کوزه نشانی می دهد زان لبه شیرین ما

32. بر دآب خلک بدین کوزه

کوزه کمر را به بین بتر دستی

برای ترکیبی که بر حقه اش بسته است

Fâ i lâ tûn Me fâ i lûn Fe i lûn (- . - - / . - - - / . - - -)

1 Hem mukavvi vü hem müferrihdür

Şehd ü sükkerle oldu ta^o bîyesiMüşkdendür sirîşt ma^o cûnı

Gevher-i dürc-i şâyegânidür

5 Sadre nâfi^o dimağı pâk idiciBedenün cânı ma^o denün yârı

Hazma yoldaş ü hazme kuvvet-i dil

Cismi saklar dem-i^o ufûnetdenİtme medhinde Lâmi^o î bâkî

Dil ü cân u teni musahhihdür

Cevher ü^o anberîyle ta^o bîyesi

Yokdur içinde beng ü afyonı

Fi^o l ü kuvvetde rûh-ı sânidür

Dide sahnını tâbnâk idici

Cigârün maslıhı vü hem kârı

Dof^o -i emrâza kâfi vü kâfil

Nûş idüb geo tabîbe minnetden

Ki ne bengisin ü ne tiryâki

33.

برای تا بخانه با نقاش نقاش

Mef ü lû Fâ i lâ tûn Me fâ î lû Fâ i lûn (- - . / - . - - / - . - - . / - . - -)

Yârab bu tâbhâne ne^o âli-makâmdur

Evc-i semâda turrası perr-i melek-misâl

Şahn-ı küşâde cennet-i huld-ı berîn gibi

İy mâh dergehi kemerine ko nisbeti

Turdukca âsümân kıl esâsını üstüvâr

Revzenlorinde mihr ile meh iki câmdur

Ehl-i safâya suffası dârü's-selâmdur

Servi libâs-ı Hzr ile havrâ-hırâmdur

Kavs-i felek bu tâka göre nâ-tamâmdur

Çün her sütünü Sidreye kâyim-makâmdur

34.

2 Me fâ î lûn Fe ü lûn (

İlâhî bu makâmı üstüvâr it

Cihân içinde çün dârü'l-ferahdur

Görüb hayrân ola rıâvân u hûri

Olub ikbâl-i yâri sâhibinün

DİĞER

Esâsın tâ-kıyâmet pâydar it

Sürûriyle cihân turdukca var it

Cinân gûlmânını nakşına zâr it

Bu dârü'l-ışret içre kâmkâr it

في الشعر والمحا بطريق الرمز والايما

I

LÜĞAZ-I KAŞIK

Fâ i lâ tün Fâ i lâ tün Fâ i lün (- . - - / - . - - / - . -)

1	Ol ne murg' gâh-sârıdur k'aña	Sîmden her dem kılurlar perr ü bâl
	Ol kanat birle kaçan perdâz ider	Seyr-i bahr eyler inüb zevrak-misâl
	Pee çıkub deryâdan eyler yine tayr	Oluban minkârı pür-berk ü nevâl
	°Azm ider bir âşiyân-ı la°le kim	Anda var bir tûti-yi eükker makâl
5	Ol nevâli pes virüb âna döner	Budur içi gıce gündüz mâh u eâl
	Çün dil-i yârâna rûşendür bu râz	Pee covâbın Lâmi°f eyler su'âl

II

LÜĞAZ-I ATEŞ

1	Ne güldür ol ki bakmaz kış u yaza	Açılur her nefeede tâze tâze
	Ayağına ağaçlar zer fişândur	Otağına benefşe sâye-bândur
	Çıkar taşdan ider hâk içre mesken	Kararur eudan u semrir hevâdan
	Diridüm la°l-la°l oleaydı pür-sûz	Okurdum mihr-mihr olea siyeh-rûz
5	Hele bir hûbdur tâ-bende manzar	Siyeh perçemlü yalın yüzlü dil-ber
	Yanar par-par cemâli âfitâbi	Cihânı rûşen eyler ferr ü tâbi
	Kızarmış lâle gibi ya°ni pür-şerm	Yüzi ıssı gözi odlü özi germ
	Fürûğ-ı mâhden vardur ferâğı	Ki nûrından yakar °âlem çerâğı
	İrişse âheni mum idc şevki	Eridüb su kıla hârâyı zevki
10	Bu hüsnile gör ol gül yüzlü dil-dâr	Yatur gül öksüzidür yalun u zâr
	Elinden çöp yir her külhânınun	Dem-â dem hem-demidür her denîntün

III

LÜĞAZ-I SİMAB

1	Ol nedür kim biri bîndür bîni bir	Cânı yokdun zindedür bu turfa sır
	Bahr olur çün katre katre ola cem°	Târmâr olıcak encümdür gü şem°
	Sen anı katl itsen ol kattâl olur	Nutkı bağlandukça ehl-i kâl olur
	Gerçi bî-pordür velî tayyârdur	Bendedür lîkin katı ferrârdur
5	Bî-eer ü pâdur fe-ammâ key zağel	Degme bir sâhib-kemâle virmez el

IV
LÜĞAZ-I GEŞTİ

1	Ne ejderdür o kim sad-pâya benzer Kanad açsa seri çarh-ı berinde Ne denlû kûh-vâr olsa girân-bâr Sürinür karnı üzre yürürse ol	Dilinde tiri kâym yâya benzer Karâr itee eli ka ^o r-ı zeminde Sobûk reftârdur yel gibi her bâr Dumından yidmeyince tutamaz yol
5	Serinde gerçi kim tâc-ı kalender Nigûn ser-haymedür kâym sûtûnı Hemâna sûret-i Nûn ve'l-Kalemdür Taşından tundur u sevdâyı msğreb Sürür zincirini dîvâns dildür	Vslîkin saçları câmiye benzer Folek-veş hânedür hâli dsrûni Ki andan levh-i âlem pür-rakamdur İçi safrâyile tolmış lebâ-leb Makâmı gâh âb u gâh kildür
10	Diridüm kal ^o a kal ^o a kılssa seyrân Acab evrendür ol her giz demi yok Sûlsymân gibi tahtın hurrem ü şâd Salar âb üzrs Hızr-âyin musallâ Lebi huşk-âb içinds bahr-ı girdâr	Okurdum kûh kûh ursaydı cevân Yudar bir demde ammâ âdemi çok Cihâm cümle seyrân itdürür bâd Bugün ser-geştesidür çarh-ı a ^o lâ Yogikon perr ü bâlı yine tayyâr
15	Ser-â esr geşt ider âfâkı bî-pâ	Kemer-gâhına gelmez yidi doryâ

V
LÜĞAZ-I HÂME

1	Ol ne murg-ı mâr-tendür sîm-per Ağzı kâfur ü dili katran u kır Gâh gavvâs-ı ysm zehr ü zakum Âb-ı hayvândur zübânından yağan	Kuyruğı la ^o l âşiyânı müşk-i ter Bî-dil ü zâr u nizâr u hıyre ser Gâh rakkâe-ı bisât qûn şeker Her kaçan kim bahr-ı zulmstden çıkar
5	Şâh-ı tubâdur moger kim ser-nigûn İki dillidür egsrçi mâz-veş Âb u zâdı ol kara yazulunun Lâmi ^o i bu remzi bilse serverün	Yâ nihâl-i Sidredür anber semer Lîk virmez kosmedin başın haber Aşık-ı bî-dil gibi hûn-i ciger Hâk-i pâyin kıl kalâm-veş pür-güher

VI
LÜĞAZ-I NÂME

1	Nsdür ol murg-ı bî-per çarh pervâz Tolanur ser-be ser dehri perî-vâr Cemâlından gelür gsh rûha râhat Taşı kâfur içi pür-müşk ü anber	Tehî-dil sâde rû oânı tolu râz Gohi baş üzrs geh dilds yiri var Makâlından bulur geh dil oirâhat Sabâ-reftâr bir peyk-i habser-bar
5	Yumulsa tâze zanbak goncasıdur Harîf-i dehr ü yâr-ı nükte-dândur Bu sirri açanun iy Lâmi ^o i var	Açılssa verd u reyhân bağçeedür Zarîf ü nâzûk ü dil-keş beyândur Sürüb yüzler elin öp nâme-girdâr

VII

LÜGAZ-I RÂZ

- 1 Nedür ol gevher-i girân-mâye İki hâzin âna revâ olmaz
 Halka^c arz eylesen o gevheri sen H^vâr olur zerrece bahâ bulmaz
 Hokkada tursa merhem-i dildür Çıkloak rîş-i cândur onulmaz
 Varıcak ol dikehdür elden ele Tursa yirinde goncadur solmaz
 5 Bir nefesden harâb olur hâli Âb u âteşle lîk yuyulmaz
 Lâmi^c î canda sakla bu güheri Mu^c teberdür şu sır ki tuyulmaz

VIII

لغز جاد و اسم در اهرام شاید

- 1 Ol nedür kim isminün^c unsur gibi Çârdur harfî kaçan itsen şumâr
 Ol çihârûn ger gidersen birini Yine yirinde kalur anun çihâr
 Eylesen ol çârun^c iskât ikisin Hem-günân çâr üzre olur ber-karâr
 Bu kez ol çârun^c için tarh eylesen Çârdur yirinde girtü pâydar
 5 Bu^c acebdür kim gidersen dördini Dört olur bâkî hemân iy bahtiyâr

IX

LÜGAZ-I MİKRAZ

- 1 Nedür ol kim dırâz u lâğerdür Bedeni cümle pâyile serdür
 Ağzı başında avagında gözi Dilsüz ü kör ü zâr u muztardur
 Sokloak gözlerine barmagunı Ağzın açar sanasın ejderdür
 Dirsen âna nola Zü'l-karneyn Şekli cevzâ gibi dü-peykerdür
 5 Tursa birdür yürise iki olur Vaz^c u endâm u ten berâberdür
 Bir nefes birbirinden ayrılmaz Sanki hasret iki burâzerdür
 Öpüşür bir birin kucub ammâ Pür-husûmet iki dilâverdür
 Râh-ı hizmetdedür meyân beste Kalem ü tîğ-veş zubân-verdür
 Devr elinden dilinde^c ukdesi var Gerçi hall-i umûra mazhardur
 10 Kim ki feth eylerise bu lûgazı Lâmi^c î gibi key hüner-verdür

X

LÜGAZ-I FUKKÂ^c

- 1 Nedür ol murg-ı sîm-ten ki anun İçmege kanın aş yirer her cân
 Otuzu kırkı bir yuvada döner Necm-i rahgân gibi felekde hemân
 Deheni dübri kuyruğu ayağı Karnı arkası oümleten yeksân
 Gerçi ser tâ kadem şikemdür ol Kay ider içdüğini yine revân
 5 Deheni kellesindedür gerçi Bûse-gâh itmiş anı halk-ı cihân
 Lâmi^c î kim bilürse bu lûgazı Nûş-ı cân olsun içdüğü her an

XI

LUGAZ-I BEYZA

- 1 Ne durur ol sipihr-i pür-simâb K'âftâbı içinde pinhândur
Gerçi dürr-i yetîmdür ammâ Nazar itseñ derûnı ^oummândur
Hokkadur sîm ü zerle tolmış ol Lâk har mühre gibi erzândur
Âteş-i gânda dem-be dem bağı Dil-i ^ouşşâk gibi büryândur
5 Pee bu taklîbile o ser-gerdân Gâh dil-i zinde gâh bî-cândur
Kal ^oadur çarh gibi kapısı yok Hüsn burcında neom-i tâbândur
Devr elinden dönüb nihâdı suya Bağı mihnetle toptolu kandur
Bî-tavakkuf bilen bunun nâmin Lâmi ^of mükte-dân-ı devrândur

XII

LUGAZ-I ŞEM^o

- 1 Nedür ol mâh-rû serv-i semenber Serinde lâle gibi la^ol-efser
Yanar pâr pâr cemâli âftâbı Kılur şermende bedri ferr ü tâbı
Serîri hüsv-âyin taht-ı zerrin Şekerden handesi mahbûb u şîrîn
Serâpâ nûrdan cismi sirîşte Utanur gün yüzün görse firîşte
5 Sağınun bende-i miskini ^oanber Ezilür lebleri şehdine sükker
Yaraşur silk-i gevher olsa müya Ki dürr-i şeb çerâğ olmışdı rûyi
Yüzini kible kılmış ehl-i ikbâl O tâl^oat içre kâyim fârîgu'l-bâl
Kıyâmet kaddi dehrün nahl-bendi Hacil eyler ne-yi serv-i bülendi
İdenler seyr sîmîn gâbgabını Sayarlar hâke çarhun kevkebini
10 Görenler şu le-i hüsnini rûşen Kılurlar ışığ olub ^oazm-i külhân
^oAceb mi olsa dem-dem gözi yaşlu Olubdur ^oışk odından bağı başlu
Nihâdinün anuñun bendi vardur Gam-ı cânân ile peyvendi vardur
Üzülmüşdür cihândan bu sebeble Geçer dün-gün demi şûr u şağable
Hemîn hüsnidür ol mâhun güvâhi Boyar her gice çarhı dîd-ı âhı
15 Cihân vâkıf olub ser-keşliğine Çeker pâyini bend-i âhenine
İdenler Lâmi ^of bu râzı rûşen Derûni şem^o-mânend ola gülşen

XIII

LUGAZ-I BADE

- 1 Nedür ol duhter-i tâbende ahter Ki nûrından ruh-ı oândur münevver
Züoşcı perde içre dîde-mânend ^oArûs-ı lâle-had meh-rû-yı dil-bend
Ruhın şîşeyle ^oarz eyler perî-vâr Sadefdür dürci-^oâli gevheri var
Dem-i cân-bahşı güyâ nefh-i ^oİsâ Fûrûzân tal^oatı san dest-i Mûsâ
5 Sürûrî kalbun ü reyhanı rûhun Sarâ-yı dilde miftâhı fûtûhun
Bihişt şevk u zevkun selsebili Yanar âteş velî bâğ-ı Halîli
Nazarda lâle gün boyı benefşe Çerâğ-ı âsmân la^ol-i Bedahşî

- Tenün rūhı durur rūhū safâeı
 Diridüm la^o l la^o l olsaydı eeyyâl
 10 Behayli hâtem eyler pîri burnâ
 Ğam-ı dil-ber gibi telh u şeker-rîz
 Dem-â dem^o asr elinden bağı pür-hûn
 Çeker mahbesler içre erba^o ini
 Güneşdür lîk mağribden toğar ol
 15 Kumeyt-i çarhdan tîr ü revân-ter
 Gönül kandilinün tâbende zeyti
 Bunun iy Lâmi^o i iden beyânın

Kılur rûşen gönül beytin ziyâsı
 Okurdum necm necm olsaydı cevval
 Hayâli gülşen eyler^o aklı şeydâ
 Hadd-i cânân-ves şâb-ı âteş-engiz
 Ki olmuş çehresi pâmâl-ı her dūn
 Dem-i eşkinden ayruk yok mu^o ini
 Solakdur sağı kor her dem tutar sol
 Nihâdî âba benzer tab^o ı âzer
 Safâ meydânının ser-keş kumeyti
 Şarâb-ı^o ışk-ı şâd itsün revânın

XIV

LÜĞAZ-I ÇENG-İ TARAB-SÂZ

- 1 Nedür burnâ-elfat ol şeyh-i fânî
 Murâkıblar gibi dün-gün eger ser
 Riyâzetden kadîd itmiş tenini
^oUrûkî içre yokdur gerçi kanı
 5 El uoıyla anuñ nabzın tutanlar
 Seri gül saçları pâyine ırmış
 Muhaddeb arkası eadrı muka^{oo} ar
 Za^o if olub tamarlar şöyle zâhir
 Behişt-âsâ teni eer-sebz dâyim
 10 Kazarken ğam kaddi lâminesini
 Katı pîr olmağın ol şeyh-i kâmil
 Şi^o âre tûti vü eş^o âra bûlbûl
 Mürîd-i şeyh-i câmi olmağın ol
 Egerçi lâylık-ı tâo u kabâdur
 15 İdüb bî-had rukû^o ol merd-i sūfî
 Bunun keşfine kim eylerse âheng

Zübânı yok kılur dil-keş beyânı
 Kalur seyrinde hayrân çarh u ahter
 Dil ü cânlar yakar sūz-ı enîni
 Sūzı eyler hacl-i âb-ı revânı
 Bulur şiryânlara zarbın kavî-ter
 Kaddi okı belâ yayına girmiş
 Girüb ardına zahrından tutarlar
 Sayılur postı üetinde bir bir
 Bir ayag üzre tubâ gibi kâyim
 Burub çekmekde her dem kendüsini
 Dili etfâl gibi lu^o be mâyil
 Tutar âvâz idicek dehri ğulğul
 Ridâ vü taylasânî mû-yı mergûl
 Cihândan ihtiyârı bir^o abâdur
 Bükülmişdür misâl-i kâf-ı kûfi
 Hilâl-âyin kadûn kıl Lâmi^o i çeng

XV

LÜĞAZ-I DEF-İ ĞAM-PERDÂZ

- 1 Nedür ol sâde-rû tıfl-ı tarab-sâz Olur her sözü sâz ehline hem-bâz
 Ruhi şâm eylemiş subhını mâhun Kara kılmış günini eubh-gâhun
 Kalender şekl ammâ haydâri-vâr Serâtâ-pâ teninde halkalar var
 Meh-âsâ devr-i hüsninün zemânı Cemâli nakşının hayrânı Mâni
- 5 Hezârân nükteyle cânı hem puşt Olur gûyâ lebine konea engüşt
 Kadini çenber itmiş kahr-i devrân Aceb mi çarh elindenitse efgân
 Dilidür âşinâ-yı bahr-i kulzüm Öter gökei felek-mânend güm güm
 Bu böyleyken girü ol mâh-ı devrân Kılur geh rakş u gâh emrinde hayrân
 Derûnı çarh-voş pür-ahteriken Terâzu gibi keffi pür-zeriken
- 10 Gedâyiler gibi gönli gözi ao Bir iki mankıra âlemde muhtâc
 Gehî uryân olur gâhi nemed-puş Derûndan gâh zâr u gâh medhûş
 El üzre tutar iken anı âlem Urur su gibi rû ol hâke her dem
 Cihândan gerçi çekmiş çok şikence Elinden yimış üstâduñ tabanca
 Velî hûbân-ı devrân-veş hayâeuz Zer ü sîm üzre cân virtür vefâsuz
- 15 Eger hüsnine bin olsun öğüoi Yüz artukdur yanında bir döküci
 Çü bu devr içre oldur sikke-peyker Aceb mi virse zarb-ı ğam safâlar
 Görüb her bezm-i germi yüz kızardur Bir iki akçe çeşmini bozardur
 Bu remzi kim ki fâş eyleser dehre Def-âsâ Lâmi î sür hâke çehre

XVI

LÜĞAZ-I NAY-I BÜLBÜL-AVÂZ

- 1 Nedür ol âşık-ı pür-derd ü hayret Dilin yakub kül itmiş nâr-ı gayret
 Cuvân-ı bî-dil ü hayrân-ı bî-dem Ne kim dirsen tutar çeşm üzre ol dem
 Taşı gibi derûnı eâf u sâde Sîpihr-âyin gözi gönli küşâde
 Nazarda bî-zebân u eer-burîde Tehî dil sîne çâk u kôr dîde
- 5 Dehân açdukda ammâ ışkî şerha Deminden diller olur şerha şerha
 Serâpâ olsa tañ mı derd-i çün dil Ki ıška nice yirden bağlamış bil
 Dehân-ı yârile hem-dem dehânı Beyân eyler zübân-ı bî-zübânı
 Nevâde bülbül-i şîrîn-zebân ol Suhende tûti-yi sükker beyân ol
 Hevâyı tab gûyâ serv-i ser-keş Demi bâd-ı eemum-âeâ pür-âteş
- 10 Tenidür eanaeın mâr-ı fusrude Hevâ germiyyetinden cânı zinde
 Yılan gibi çü kavından çıkar ol Dem-i pür-semmile cânlar yakar ol
 Dem-â dem ışkdur cânında yâdı Cihândan bir nefes dirlik murâdı
 Derûnından kopardukca ğam-âvâz Ana âheng ider gerdûn-ı dem-sâz
 Çü bağı tîğ-i ışkayle delinmiş Dili pür-derd olub benzi alınmış

15 Kesilmiş ^oışk-ı yârile her işden
İder her demdo şerh-i iştiyâki
Ne denlû itse yâr ogri nigâhi
Özin gerçi güm itmişdür gam içre
Açanlar Lâmi ^oî bu beste râzı

Yimek içmekden ü yâd u bilişden
Nefes oldukça oânı içre bâkî
Girü dil-dâredür anuñ penâhı
Müşârü'n-bi'l-benândur ^oâlom içre
Bilürler neydüğün ben pür-niyâzi

XVII

LÜĞAZ-I MAR-I MAHİ

1 Ol ne lu ^obet durur ki tîr-sıfat
Mum-veş gerçi nermdür bedeni
Dışdügi yirde halka halka olar
Hayyedür gerçi lîk hayye degül
5 Gül gibi ol hevâya doymaz hiç
Kim ki virürse Lâmi ^oîyo cevâb

Delüben gökleri zomîne geçer
Lîk pulâd sahnın iki biçer
Zülf-i hûbân gibi gözümde uçar
Cin gibi âdemi görince kaçar
Ab u gül içre ^oişretile geçer
Baş urub ^oışkına tolular içer

XVIII

LÜĞAZ-I GÜLÂC

1 Nedür ol dil-ber perî-peykor
Haoil oyler cemâli bedr-âyı
Varaku't-tayrdur misâli anuñ
Bedenidür çü şem ^o-i kâfuri
5 Tâb-ı şevkiyle kızdurub özini
Nâr-ı süzâne san semenderdür
Berk-i güller dem-i zarâfetde
Kand u şehdile hoş durur başı
Göz idüb anâ her lebi bādâm
10 Tutar iken bu denlû kadr u bahâ
Ser-firâziken ol gül-i hurrem
Lâmi ^oî itdi gün bu râzı nihân
Sevgülü tutub anı cânından

Açsa hûr u molek gibi şeh-per
Kubbe-i nîme-i felek câyi
Gözde uçsa ne tañ hayâli anuñ
Mât ider gökde zühreyi nûrı
Surh-ı âteşde dağ ider yüzini
Ne semender meh-i semen-berdür
Leb-i cânânedür letâfetde
Hasretindon gül akıdur yaşı
Lebleri sükkerinden ister kâm
Her zamân yufkadur eli ammâ
Yiri saffu'n-ni ^oâldur her dem
Bir yana olsa oümle halk-ı cihân
Çıkarur sanmaruz dehânından

فی المصیبات

1.

در اسم محمد شاه

دیده چندان ریخت آب رویش از درد سران
ایه زبانی در گریه شد محتاج خون دل بجان
جهان اگر چه کرد این تیر او الا رسید
از سرشک آفرایه دولت مجسم ناکبران
درین بیت بی حد اسم قصد شده است
سوی ایستان پیش آن طلعت نظر ناکرانی

3.

DER-ISM-i ^c ALİ

Evrâk-ı gülî çünki sabâ dökdi seher-gâh

Bülbül ten-i âğuftesini yakdı idüb âh

4.

DER-ISM-i KEMÂL

Hayâlünden olan hâli kem olsun

Âna hayvân dinüz ne âdem olsun

5.

DER-ISM-i TAHİR Kİ TAMAM ZÂHİREST

Yârûn adı gider mi hâtırdan

Çünki bir noktayile zâhir olur

6.

در همین اسم کفن فنی ترست

Yârûn adı gider mi hâtırdan

Çün iki noktayile zâhir olur

7.

باز در همین اسم باستارت هر دو طریق

Nâm-ı yârûm ki nakş-ı hâtırdur

Bir iki noktayile zâhirdür

8.

در اسم خابل

چشم بر آیم جو نرکس در بهار

از فیال عارضت ای کلعدار

در اسم صرصار

Feryâd u âh dilden kûyunda kimse yatmaz

Zulm itdügine zülfün âhir degül mi bu dâl

10.

از هر مصرعتی نام می برد آید

Didüm ben bende sîdkından şarâb üstinde söz olmaş Didi mestün dehânından çıkan sözler perîş

11.

DER-ISM-i NOH

Çün ol leyli gamı kıldı oiger-hûn

Dil-i mecrûh yanub öldi Mecnûn

12.

DER-ISM-i HÜD

Vücûdum derdile pâmâl olubdur

Hevân altında kaddüm dâl olubdur

13.

DER-ISM-i NECM

Ferahdan câmesin çâk itdi gonca

Çü kıldum nisbetini ol dehâna

14.

DER-ISM-i NECMİ

Ferahdan câmesin çâk itdi gonca

Çü kıldum ağzına fi'l-cümle nisbet

15.

DER-ISM-i FAHRİ

Çarha atdı mihr ü meh^o aks-i ruhından efseri 16. Yüz sürüb pâyine buldı kadr u^o izzet müst

DER-ISM-i MA'YUD

17. هست محروم بر آستین ز در آرزوی کرم محرمی را که بنامند سوکوی حق محرم

DER-ISM-i AHMED

18. کمر یکی را در پایی بینی تمام از دو بینی و اره ای نیل نام

DER-ISM-i MEYLİ

بمن ده هر عیبی که هست باقی مراد در شراب افتاده ساقی

ربا عیادت

1

ایام دراز هر کسی با بهائی
محرورم صغیر بدایع حرمانی
آراسته با صفای دل دکائی
محرم ز کسی بخانه جز افغانی

2

براله پیوه رباب من رهمت کنی
بر جهان پر اضطراب من رهمت کنی
بر سوز دل کباب من رهمت کنی
بر طاعت نا صواب من رهمت کنی

3

بر غم ستمکاری من رهمت کنی
بر غفلت بیماری من رهمت کنی
بر دوری دلی یاری من رهمت کنی
بر آه طبکاری من رهمت کنی

DER-MISAL-İ TEVHİD

4

Pîr-i kühen ü şeyh-i nscîb ü kâmil
Didi ki misâl ister isen tevhide
Bir tâze beyânile idûb hall-i mesâ'il
Bir siyb u iki âyînsyi eyle mukâbil

DER-HALET-İ FENÂ VÜ BEKÂ

5

Senden dsgülem hemîşe iy meh dūr
Envâr-ı zuhûrū ile mevcûdem hōş
Lâbud şeb u rûz tâli^o umdur pür-nûr
Esrar-ı butûnū ile ma^o dūnem^o ūr

DER-HIMMET-İ AŞIKI

6

Sensüz ne bihişt isterem ni rızvân
Kahrūnla cehennemdür diyâr-ı cennet
Ni kevser ü selsebil ü âb-ı hayvân
Lutfunla cehîm cümle rûh u reyhân

DER-ÜMİZ-VARİ

7

Beni rûz-ı ezelds şâhâ sen
Yine^o ilmūn odur^o uyûbum ol
Satuñ aldun^o uyûbumı görüben
Ne içün redd olan kapundan ben

DER-HALET-İ CÂN

8

İy cân sensüz karâr tenden gelmez
Şükürün içün olursa bir zübân her müyum
İhsânlarunı şumâr bendsn gelmez
Binde birini güzâr andan gelmez

DER-HALET-İ MUHİBBİ

9

Bîn cân ile hen gönül giriftârındur Hem bîn gönüliyle cân harîdârındur
Bir lahza ne cevâb ider ne bir dem ârâm Şol dîde de kim hayâl-i dîzârındur

DER-HAKİKAT-BİNİ

10

Bâtıl dahi hem zuhûr-ı Hakdandır bil İnkâr anâ cehl olur begâyet müşkil
Bînâ-yı hakikatü'l-hakâyık oldur Hakka göre cümle şeyde hâzır iy dil

DER-NASİHAT

11

Geçmek diler isen öne sen piş olma Gel merhem ü mum ol yûri var nîş olma
Ger ister isen ırmeye bed kimesneden hiç Bed-gûy u bed-âmûz u bed-endîş olma

DER-LÜZUM-İ GAM

12

İy mihr ki sensin bu oihân tavnâfi Virgil dil-i mecrûha cevâb-ı şâfi
Gördün mi idûb berrile bahri seyrân Bir çehre-i bî-gerd ü yâ bir dil-i sâfi

DER-ÖZR-İ BEYÂN-İ HAKİKAT

13

İy şol ki eenûn hüende timsâlün yok Hâlün gibi pür-hâletem ikbâlün yok
Vasfeyledüğüm hâl-i ruhundur dün ü gün Bu turfa ki rûyunda senün hâlün yok

DER-ÖZR-İ KÜSTAHİ

14

İy cân saña yârile cüdâlık neçe bir Mülk anuñ iken hâne-hudâlık neçe bir
Dil âyineeinde görinen çün oldur Sen ben diyüben gayr-nümâlık neçe bir

DER-ASL-İ MA'RİFET

15

Dil didi bugün ilm-i ledünni hevesi var Öğrot bana ger hizmetünün deet-reei var
Didüm ki elif didi var mı dahi didüm hiç Bir harf yiter evde eger eöz eyesi var

DER-TAKSİR-İ TA'BİR

16

Özrüm günehumden oldu ber-ter oyvâh Ki özrüme buldı bunca da viler râh
Da vâ-yı vücûd u da vi-yi kudret ü fi'l لا حول ولا قوة الا بالله

DER-TEVHİD

17

Hudâdan gayri görmezeem revâdur Ki her yüzden zuhûr iden Hudâdur
Ne ol âlem ne âlem oldur Hülûl u ittihâd emri hatâdur

دو محمد علی شاعری

شکر خدا که غار غم از عزل و نصب دهر 18 در کوچه سداستم از غیب و شر شهر
نه بنده و نه فواجه و آزادم از دو کون کین خوش شهید دور نیس ز دیر نیستی زهر

در مدح مکتوبی

عن کل معنی فيه لفظ عشق 19 فی کل حرف منه رمز طاهر
روض و ککن التزو الهر کوکب عصی و ککن التمار جواهر

DER-HALET-I ŞEVK-I BÂRİ

20

Senünle olan gönül Yârab ne için inkılâb eyler Meger kim nâr-ı şevkünden dönüb bağrın kel
Visâluñ idioek yâri bulur dil mürdeler cânı Ve illâ nâr-ı hicrâna cihânda kim cevâb ej

DİĞER

21

Kâmetün yanında ^car^c ar sâye-i pestî durur Leblerün öninde sāğır mâye-i mostî durur
Ser-firâz olmak dilerseñ iy gönül hiç ol yûri ^cAşık-ı miskîne yokluk pây-e-i hostî durur

DİĞER

22

Câm-ı la^c lünden cihân sermest ü ben mahmûrem âh Devlet-i kurbetle iller şâdümân ben dûrem
Görmedüm dünyâ earâyından ebed râhat yüzün Kâr seng ü kilde sındı dest ü pâmuz dûrem

DER-TAKSİR-I A^c MÂL

23

سر بسر پیوند نامه اعمال آه
هنر در فضیلت من مجرم پناه

دعوت دیوان را کردم سیاه
می نیابم پیوند کنم هر دم ز قاه

فی المفردات

نظیره لهما بوده

از جاده بریده گشتم و لیست کی همین است II یکستم از دو عالم پیوسته کی همین است

نظیره لهما بوده

پیرسان منزل لیلی هو خنوده درید گشتم III نشان هر چند داردم بهراهی بجز گشتم

نظیره دیگر

نشان لعل میگوشت پیرسانه درید گشتم IV چه جایست لیه که از بویش هوستان بخبر گشتم

نظیره دیگری

درد یار یار اگر بخنوده صفایی داستی V کوی لیلی را بجای کعبه کی بنداشتی

نظیره دیگر

اگر فرهاد را کوه غم شیویه زبوده گودی VI ز جوی دیده ها چوده من بجای شیر خوده گودی

نظیره دیگر

بخشون در آینه رفخ خور دیده و حال کرد VII سکن سواد طره لیلی فیال کرد

نظیره دیگر

ای فرمانده سروناز من VIII از قد تست سرفرازی من

نظیره کمال جندی

رفت سری سیم روی یا فقم IX درد سری رفت سری یا فقم

نظیره طاهری

مرا مکتوب آن ماهی که تعویذ دل و جان است X سواکن حمرة العین و بیاضش خور ایمانست

نظیره دیگر

خط غیبت بر آن عارضی که حال من کند تسرید XI سواد او شب قدر و بیاض او صباغ عید

نظیره حافظ

کل ز نرس در همه صد چشم روشن و ام کرد نا هوای سیرانی شمساد سیم اندام کرد

XII

نظیره خسرو

زان سبب زیادت چاهلی سرخراز شکرست

XIII

دیگر

سرور از آماج یو کو هر که زیب و زیورست

XIV

نظیره امام رازی

بال مذهلب کسود مرغ شمع بدن

XV

مطلع

بای لعلی مراستی خوش است

XVI

دیگر

من ز نادانی زیابوست جدا افتاده ام

XVII

دیگر

هر مای را بدست خماری هست

XVIII

DİĞER

Nice âdemdür bunâ Yârab tahammül eyleyen Her melek-sîmâ perînün hem-demi bir ehre

XIX

DİĞER

Katı gönlinde nigârün iy rakîb it sengile Şimdi mi olmuş durur ceng eylemek it ser

XX

DİĞER

Bütün arkadaş gam yok eskise kürk Ki kelle sağ olıcak tiz bulur bürk

XXI

MÜFRED

3 Fe i lâ tün Fe i lün (3. . - / . . -)

Bende yok yâre karîb olmağa gün kudret eli Yâr eger iki kadem lutf ide olmaya ba'îd

XXII

MÜFRED

Bendeden âfâka uçmaz bir °ibâdet bülbülü K'almaya virdün kitâbın gül gibi minkârın

XXIII

مجرد

لا معی بی خبر و در بدر و سرگردان ز در خانه هم آغوش دل و جهان نیست

XXIV

MÜFRED

Dişde gördüm ki der-âğuş iderem yâri didüm İşidüb lutf ile dil-ber didi kim cânun id

XXV

مجرد

لا معی آنه رطلب همچون کویان در بدر شهر دل را تحت کرده آن سه خوبان یو جهان

XXVI

MÜFRED

Būse ter itmedi hāl-i lebūnī silme didüm

XXVII Didi ağzunda senün mercimek ıslanmazımış

MÜFRED

Sevād-ı çehresinden her rakībün

Karanlıkdur cihân göz gözi görmez

XXVIII

MÜFRED

ای لعل لعل صبا غیری از سیاه بیار

در راه انتظار تو چشمم میرا گشت

XXIX

LATİFE

Anda °işret içinde zevkile siz

Bunda mihnet içinde sikiñe biz

XXX

MÜFRED

İtmedin ceyb-i ecel dirliğümün ceybini çâk

Var ümizüm ki düşüb pâyuna tutam etegün

XXXI

MÜFRED

راه خفایت اسیر دام کرد

XXXII

مرغ دل در عالم اطلال بود

MÜFRED

Lâmi °î pâyüne düşdüğine incinme begüm

Bir düşüştür buda heyhât ki bir dahi düşe

XXXIII

MÜFRED

بر تو کل تنیه کردن هم طریقت کافریت

XXXIV

در ارسال بر ای چند

لهر دم این وجه محقر حال یابست

XXXV

MÜFRED

Ol bahr-ı hüsn öninde bârân-ı eşküm el-hak

Bağdâda desti ile gurâb iletmek ancak

XXXVI

DER-İLTİMÂS-I TERBİYET

Terbiyetler itse ger ben hâke lutfun pertevi

Devr içinde sikke-dâr olan zer-i hâliş gibi

XXXVII

MÜFRED

Hâr-ı gâmda pârelendi pâ-yı °akl u cân u dil

Lâmi °î yolunda imiş bu dahi nitmek gerek

XXXVIII

MÜFRED

Didüm ağzundan dün aldum ben vefâ ikrârını

Didi kim ol didiğün olurdu bühtân olmasa

XXXIX

در تعرض ساعران زمانه

Hayâlin illerün tohâ ururdu

Necâti öldi şâd olsun revânı

XL

DİĞER

İy Lâmi^oî oihânı yakdı sözüñ velîkin

Seng-i siyâha benzer bî-derd sûzi bilme

XLI

DİĞER

Aldı Hayâlî fikri cân-u gönül diyârın

Çıkdı rakîb aradan Zâtî anılmaz oldu

XLII

DİĞER

Sözine kimse Sun^oînün bugün hiç eylemez ikbâlNe tedbîr itsün ol miskîn sehunde Tâli^oî

XLIII

DİĞER

Çün Ahmedden urursın Lâmi^oî dem

Mesîhî kimse anmazsa degül gam

XLIV

در قدح نبی کذاب و اعرج

Baş korhusı Ağsak Nebîyi hayreto saldı

El-hak ayağı gibi dili dahi kısaldı

Lâmi^oî vasf eyleyüb miskîn saçın her dil-berünÇok perîşân söyledün estagfiru'l-lahu'l-^oazîm

N O I L A R

DİBACE

Yalnız (AE) ve (B)'de var

1,2 yalnız AE'de var, / 3 Fātiha-i ~~gane~~-i ~~hutba~~-i manzum (B) / 39.yâre:Hakka (B)

54.suhandur:sehundur (B) / 60.nazm yalnız (B)'de var / 79.nazm-ı pervîn:pervîn gibi (B)

80.ğarrâdur:ğarrâ (B) / 81,82,83,84 yalnız (AE)'de var. / 98. yalnız (AE)'de var.

101.beyt:nazm (B) / 106.fazlu'l- : faslu'l- (B) / 113.z:Hâfız (B) / 117.z: Hâfız (B)

123.memleket-i : mülket-i (B) / 124.~~şâh~~ yalnız (AE)'de var.139.Şeyh Nizâmî:Nizâmî (B) / 143. şî^crûn .....gokdur,yalnız (AE)'de var143.^caleyhi's-selâm: şala'llahu ^caleyhi's-selâm (B) / 149.ba^czı: yalnız (AE)'de var

150.151.152.153.154.155.156.157.158.159.160-181 yalnız (AE)'de var.

195.ebrâr:.....dur (B) / 197.eyleye:fidno (B) / 198.eyleye:ida (B) /

200.ki: (B)'de yok, hevâ:bâd (B) / 209. nesr: (B)'de yok, ~~esrâr:esrâr~~ (B) / 209. ~~esrâr:esrâr~~ (B)

222.enâret-i mihr:enâret-i envâr-ı (B) / 225. idûb:eyleyüb(B)

229. nesr: (B)'de yok,sâlik:mesâlik.(B), z: Hâfız (B)

234. nesr: (B)'de yok,bu yüzden tâtî-vâr sekerin terennüm iderler ki: böyle ~~diğer~~ terennüm iderler ki (B) / 236. nesr: (B)'de yok, mestânî-sıfat böyle terennüm kılurlar:bu ma^ckûle tekellüm iderler (B) / 238.nesr: (B)'de yok, ve el-hâsıl: ve'l-hâsıl (B),

her: ne (B), ki: kim (B) / 240.kılurlar: iderler (B) / 262.güzînûn:kibârûn (B)

263. tevâtür haddini bulmuşdur:tevâtüre imişdür (B)

265.kuddiset esrâruhum ve ussiset etvâruhum: (B)'de yok,kimsenûn: kimesne (B)

266. inkârı yokdur: inkâr idemez (B) / 266.ve anlardan.....nesr: yalnız (AE)'de var

270.tâyife-i : tâyife ki (B) / 272.rediyyü'L : reviiyyü'l (B) / 274.hâsîsler:kimseler (B)

274. medh ü ta^cn : ta^cn u kadh (B) / 275.zarar virmez: zarar u keder (B)280. ^cayîd: (B)'de yok / 284. olmaz: gelmez(B) / 290. dellâlları: dellâllarıdur (B)

292. güftârumuz:sözümüz (B) / 294.lokma: loğma (B),rûz u şeb: (B)'de yok

297. fuşâr:fişâr (B), dem-i: dem ü (B)

298. Dizerler dürleri har-mühreyile

Ururlar lâfı mühr ü zühreyile yalnız (B)'de var.

303.tâyifenûn:bunlarûn (B) / 305. rûsvâyilerinûn: sevdâyilerinûn (B)

307.z: Hâfız (B) / 309. nesr: (B)'de yok / 310. terzikatdan:terzikat-ı ^cacibden (B)318.esîr-i ^cikâl-i fikr ü hayâl: mağlûb-ı fikr ü hayâl (B)321.âdemi ma^crifet-i intisâbda: ^cidaâd-ı âdemi ma^crifet-i intisâbdadur (B)

322. nesr: (B)'de yok / 323. dem-be dem: leyl ü nehâr (B)

326. dimişdür: söylemişdür (B) / 328. ^carî-ı merâm: söz (B) / 329. sârlarûn:sârûn (B)

337. mühmel: (B)'de yok

338. takdîm ve: (B)'de yok, ğarîb ü ^cacîb: ^cacîb ü ğarîb (B)
349. mekânda: yirde (B)/ 364.pür-hikmetdür:hikmetden hâli degüldür (B)
- 369,370 (B)'de yok / 376.(B)'de yok / 385'den 405'e kadar (B)'de yok/ 418,(B)'de yok.
425. z: Hâfız (B)/ 434.eyleyeler: eyler (B)/ 441,442 (B)'de yok/ 453-465'e kadar (B)'de yok
471. taẓarru^cıyile: birle (B)/ 474. Şeyh: (B)'de yok/ 480,481,483,484 : (B)'de yok
489. neşr: (B)'de yok/ 492. anuñ her giz: (B)'de yok /496. ma^caşeretde: muşahabetde(B)
545. idüb:iderler(B)/ 554. z: Hâfız (B)/ 558. tefsîr:tağyîr (B)
563. tarîk-i ahsen birle: tarîkle (B)/ 573.dil-ârâ:dil-ârâdur (B), ve bu..... dinil-mişdür: (B)'de yok/ 577.nesr: yok (B)/ 581. halk:mahlûk (B)/ 589.meşâribi:meşrebi (B)
- 605.vücûdda: sülûkda (B)/ 606.z:Hâfız (B)/ 629.maḥsur: ḥaşr (B)/630.bu:bunlardan (B)
- 639.söylödi: i^clâm eyledi (B), ^carż eyledi: söyledi (B)/ 640.okıdılar:okutdı (B), vaktâ ki mahlas-ı ğazele geldiler: çünkim bu beyte gelindi (B)/644.urdı: urub(B)
- 645.kendü eliyle hırkasın:mübârek eliyle kendü hırkasın (B)/659.nesr:yok(B), yîne:daḥi (B)/662,(B)'de yok/ 679.ḥoş zülâli:nûş-ı zülâli (B)/685.eyledi: kıldı (B)
- 689.Müşerrefü'D-Dîn:Muslıhu'd-Dîn (B)/ 693.ekâlim-i ^câfemde geşt:seyr-i kûh u deşt eylemişdür (B)/ 694.(B)'de yok/ 698.istifsar:şorar (B)/699.hân:sultân (B)
- 705.ġûş-ı ḥûş:kulağ (B)/ 706.nağmeler:demdeler (B)/714.okumış ki: okudı (B)
- 715,716 (B)'de yok/ 722.Bekr-i müeddeb:Bekr'e (B)/ 728.(B)'de yok/ 734.yazmışdur: yazmışlardır (B)/ 738.^cıyâdete:ziyârete (B)/ 739.mü'minüñ: mü'minlerüñ (B)
- 740.evkatde:vaktde (B)/ 742.urduğı:urduğundan murâd (B)/744. bünyân-ı beden sultân-ı rûha ulû meşhed: beden rûha ulû meşhed ü ma^cbed (B)/ 746.teessüf ü telehhüf:peşiman (B)
- 748.zâhir ü lâyah olur: görünür (B)/ 752.murâd:maksûd (B)/755,756.(B)'de yok
- 772.ayıtmaşlar:buyunmaşlar (B)/ 779.beyt-i ^cArabî:beyt budur (B)/801.Hâfız: z (B)
- 807.zamânüñ:devrânüñ (B)/ 812. mekremetüñ sebep-i mevhîbetinden:mevhîbetüñ sebebinden (B), Firdevsî:(B)'de yok/ 813.virür ki:virmiş ki (B)/ 819.Farsça beyt (B)'de yok
- 820.haviyye-i:âteş-i (B)/ 827.şeyh-i mezkûr:ḥazret-i şeyh-i meşfûr (B)
- 832.Senâyi:li-ğayrihi (B)/ 838.vakt ki:vaktdeki (B)/ 843.serfizâlarında:şeriflerinde (B)
- 844.sa^câdet-likâlarında:münîflerinde (B)/ 853. eyler:ider (B)/ 854.iksâr-ı kelâm:iksâr u itnâb (B)/ 856.delâyl-i : berâhin-i (B)/ 859. z: Hâfız (B)/ 868.Farsça beyt (B)'de yok
- 881.Sa^cdî: Şeyh Sa^cdî (B)/ 888.tarîk-i : sebîl-i (B)/ 893.mezîdâtur:zâ'idâtur (B)
894. z: Hâfız (B)/ 906.kadar vardır: kadar daḥi vardır (B)/ 907.külliyyâ:bi'l-külliye (B/ 908. haml gerekmez: haml itmek gerekmez (B)/ 909. z: Hâfız (B)/ 912.ğâyeti:nihâyâtı (B)
- 913.nihâyâtı:ğâyeti (B)/ 918. beyt:nazm (B)/ 920.cevv-i furuş:hûy-nümây (B)
- 929.külüng-i girdâr:fikret-i külüng-girdâr (B)/957. kırk:otuz (B)959. -- mısra^c (B)
- 962.ve bir: belki (B),eyyâm-ı: ekseri (B)/ 965.zuhûra gelmişdür:zâhir olmuşdur (B), z: Hâfız (B)/ 968.düşüb:düşdükce (B)/ 970.olınmışdur:olınmışdı (B)/ 981-988 (B)'de yok
- 989-994 (B)'de yok

1003.evzâr-ı bî-fâyidem ile:evzârumla (B)/1004.akzâr-ı mâlâ-nihâyem ile:akzârumla (B)
 1009.nisârum:disârum (B),eger:ger (B)/1014.tıynet-i : tabi^cat-ı (B)
 1016.z: Hâfız (B)/1021.âşüfte hâl:bir geşte hâl (B)/1036.muktezâsınca:hükmince (B)
 1039.ki ismi kahrâmanı ^câlemün Süleymânı ve tokuz ataya dek şâh-ı felek burhânıdur
 (AE)'de yok/1060.hâtem-i cem:hâtemdür (B)/1081.^cacibe:ğaribe (B)/1082.ğaribe:^cacibe (B)
 1092.każiyye zuhûra gelmişdür.Nazm:

Bi-hamdi'llah dökülen hezl-pîşe

Füsûn-ı ^cışkdur rûhum hemîşe

Harâb-ı ^cışkum ü mest-i müdâmun

Dil ü cândan mürîd-i şeyh-i câmun

Çıkarsam n'ola nazm içinde nâmı

Benem çün bende-i hâş Nizâmî

(AE)'de yok/ 1154.zamânun:cihânun (B)/1155.

Sıddık-ı cihân olsa lakab anâ ^caceb mi Nâmı gibidür Yûsuf-ı şânisi zamânun

(AE)'de yok/ 1185. (B)'de yok/ 1188.

Şu denlû halka virdi hûr u dil-rubâ Bende der-bân ola rızvân (AE)'de yok

1237.ider:kılur (B)/ 1238.kılur:ider (B),ider:kılur(B)/1283.pâdişâhâ:ilâhî (B)

1286.bî-mikdâra:bî-ķarâra (B)/ 1290.minnet ihsân kıl:minnet eyle (B)

1307.işigünde:dergehünde (B)/1322.böyle dinildi:bu yüzdön dinildi (B)

أحمد الله الذي حماد الخلاصة فكلها تسوق إلى عباد الله لا تقربها رافعة سرفعة صانعة خيوار محمهم
 أو طائفة والصلوة على سيدنا محمد الذي هو الخليفة على الطائفة طراً

(AE)'de yok

K A S İ D E L E R

- 1.başlık: L'de yok,Divân-ı Lâmi^cf Çelebi rahmetu'llahi ^caleyhi rahmetihi der-tevhîd-i bâri-Ta^câlâ (Ü),Divânçe-i bende-i fukâra Lami^cf-kemter ki munkasım-est ber-penc-defter(B)
- 3.L,Ü,B'de yok/4.L ve Ü'de yok/ 9.Hakkdur: olur kim (Ü)/12.dûnında: güninde (Ü)
- 27.Başlık: (L)'de yok,Tevhîd-i bâri-Ta^câlâ (Ü)/ 38.bahr eyler: kulzüm ider B,L,Ü'de yok
- 39.Ü'de yok,zer-i hâlis:zer-i hâş B,L/ 45.haçer-i : gerden-i Ü/ 46.leşker-i : ^casker-i L,Ü
- 60.kemâl:cemâl Ü,L/ 65.yekser:ancak L,Ü,B/67.meh:dil Ü/70.şehâ:senün L,B
- 71.ser-be:ser-te L,Ü/72.-ı rahmetünden:ni^cmetünden L,Ü,B/74.bunca:nice Ü,B
76. Dest ü pâsında çü var bunca ^calâyıkdan ^cıkâî L,Ü,B
- 77.berk uran:görinen L,Ü,B/84.kaldı:oldı L,Ü,B/85.âb-ı hayât:mâ'ül-hayât L,âbu'l-hayât Ü
- 91.zamân:seher L,Ü dem-be dem virdi budur B/ 96.ger irişmezse:eger îrmezse B
- 101.hüsnünden:hüsninden L,Ü,B/103.enbiyâ vü:enbiyâdur L,B/ 106.kalmaya:olmaya L,B
- 107.Başlık L'de yok/ 117.-ı kevn:-ı cân Ü na^cimi birle:na^cimiyile L,Ü,B
- 125.-ı dînedür: rûhadur L,Ü/ 126 L ve Ü'de yok/ 129.tîr-sıfat:tîr gibi Ü
- 135/b. Envâr-ı şemsi görmezse tañ mıdur ^camâ L,Ü/138.rûşenâyıçün:tutişâyıçün Ü
- 140.cevher-i : gevher-i Ü/ 144/b.kaldı: kıldı Ü/149/a.eyledün: eyledi Ü

- 152/a.necmdür: mihrdür Ü/ 155.mahrem nic' olmasun:nice mahrem L
kenarda: *في موضع الاضحية المبرام والاولاد العظام* *ويعنون الله عليهم اليوم القيام* Ü,B
157.ol mehtün:ol şehün L,Ü/ 161.cilm: fażl L,Ü,B/ 163.-i asfiyâ:enbiyâ L,Ü,B
166/b. Bu cengile oldu şâh-ı şehidân-ı Kerbelâ L,Ceng içre oldu şâh-ı şehidân-ı Kerbelâ Ü
167/a-b. L ve Ü'de yok/ 168.anlar:şunlar L,Ü,B/ bu resme nâ-revâ:bu vechle cezâ L, bu
resme nâ-sezâ Ü/ 169.diler:umar Ü/ 175,176,177 L'de yok/ 177.tañ:ğam Ü
180.casilerünse: cürm ehlinünse L,Ü/ 184. Red itme ağılayı kapuñâ geldi Lâmi^c L,Ü
sehâ: ^catâ L,Ü/ 185. şâh: h^vâce L/ 187.ğaribem:fakîrem L,Ü,B/189.Başlık Ü'de yok
308.zeyn:germ L,Ü/ 311,312. Düşmiş idüm derdile nergis gibi zâr u sakîm
Hem tağılmışdı hayâl u fikr ü hûşum gün sezâb L,Ü
314.içüm:bağrum Ü cânım B/ 322.Âsiyâ-yı çarha kalmışdum ^caceb kim bî-sütün L
urur: ider L/ 325.ögidür: un ider L/ 327. ^cazm: seyr L,Ü/ 337.ki dem-â dem: kim hemfîşe L-Ü
338.üzre:içreL,Ü/ 339.içre:üzre L,Ü/ 341. mülk-i : taraf-ı L,Ü
345. Hûn-ı ^câşıkdan elin hınnayle kılmış hizâb Ü,L,B/356.divân-ı : meydân-ı L,Ü
362,363 Ü'de yok/ 364.hâne-i : kûşe-i L,Ü,B/ 370.te'siridür:emrindedür Ü/373.emreyleye:
emreylese L,Ü,B/ 378.câne hâl: keşf ü hâl L,Ü/ 392 Başlık L'de yok,Kaşide-i nişâbu'l-
^cirfân Ü/ 397.sultânımız: Yezdânımız L,Ü/ 399.yaraşur: tañ mıdur Ü/403.yimişlerin:
^cıyşların L/ 414.^cişret: mihnet L,Ü,B/ 437.cânımız: sînemüz L,Ü/ 443.melâmet hırkasın:
fenâ tonın bugün L / 443,444 Ü'de yok/ 457. kal^ca: hısn L / 465.heft:yidi L,Ü,B
474. zerrece:şemmece L/ 475. Bağrın anuñşun yakubdur lâle-i nu^cmânımız L,Ü
477.şifşe-i : dîde-i L/ 479.sekr:mekr L,B/ 496.Ömrünün nakdın çürütme nîsye nârına
yanub L,Ü/ 520.şanur: şanub L,Ü,B/ 523. -likdür etvâr-ı : durur tavr-ı L,Ü,B
532. bütün yudar: yudar tamam L,Ü,B/ 533. Hırş ağzın şöyle açmışdur bugün a^cyânımız L,Ü
537. varmaz açmasun: çıkmaz görmesün L,Ü,B/ 548.ol demde: ol yirde Ü
552. -ı ^câşık: ^carife L,Ü,B/ 562. Ü'de yok/ 579. şefi^c ol ire tâ: meded senden olur L,Ü
595.dilâ:şehâ L,Ü; gönül B/ 598.ol nağme: bu nağme Ü,B/ 602.devrân: gerdün Ü
610.bâd-ı hazân: bâd-ı ecel L/ 613.gel: var L,Ü/ 617. gel anı: var anı L,Ü/ 622,623,
624 Ü ve L'de yok/ 627 L'de yok/ 633. u sükûn: vekâr L,Ü/ 638,639,640 L'de yok/ 641
L,Ü ve B'de yok/ 644,645,646,647. L va Ü'de yok/ 650. âhir: ön son Ü,B
654. ne durur: ne gerek L,Ü/ 682. özüñ: önün L,Ü,B/ 684.ey dil: ey gül L,Ü,B
686,687, L ve Ü'de yok/ 690.nideyim: nideliüm L,ser-be: ser-te L,Ü gerçi: tut ki L
691. L'de yok/ 693.endişe:fikr L,Ü/ 695.kavlüne fi^clün: fi^clüne kavluñ L,B
697.L ve Ü'de yok/698. B'de yok

Ü, *در مدح سلطان جهان بنده میر الله مايبست مايتناه*

- 727,727. L'de yok/ 727. şan: yâ Ü/728, yâ: kim L,Ü; şan B
732. Gûyiyâ cânbâzdur encüm melek mülkinde kim L,şanasın:gûyiyâ Ü,B
germiş: çekmiş L,Ü,B/ 734.sîmden: nûrdan L/ 736.direr:virür Ü/738.kıldı:itdi L,Ü

- 740.dehr:çarh L/744.Hüsrev-i eflâkdur yâ elde câm-ı Cem tutar L,Ü,B
 749.Çekdi levh-i zer-nigâre nûrdan mıstar güneş L/750,751 L'de yok
 756.çıkub: turub Ü,B ; dem:gün Ü,B/ 759. Kim hazân yaprağı gibi tırmadan ditrer güneş L
 760.nuh-felek bir sâye-bân:sâye-bândur şan felek L,Ü,B/762.câmi^cde:mescidde L
 769.kurmuş:tutmuş L,Ü/773.Tutiyâ-veş rûşenâ-yı çeşm-i cân eyler güneş L,Ü
 774.bugün: cîyân L,Ü/ 779.Zer-külâh üzre takınmış nûrdan yükler güneş L
 782.urub: idüb L,Ü,B/ 785.cebhe:cebhesin Ü; yüzin:yüz Ü/ 788.tartar:iletür L,Ü,B
 789.Her seher düşman hısârı üstine atar güneş L,Ü,B/
 792.Her gice odlar şaçar düşman hısârına şihâb L/ od atub: od urub Ü
 796. râh:yol L,Ü,B/ 802,803 L'de yok/ 802.Her dem ejder-veş şaçar ağızından a^cdañ üzre od Ü,
 808.bir cenîbet: bir yedekdür L/ 810. burc-ı : bâm-ı L,Ü,B/ 814. meclisünde: bezm-i şehde
 L/ 825.ola:K'ola L,Ü/ 832.zeyn: ^cakd L,Ü,B/ 836.eş^cârını evsâfını:evsâfını eş^cârını L,Ü
 839.Terbiyetle seng-i hârâyı çü la^cı eyler güneş L/ 841.hâkine:topragına L
 ma^cdilet: zîyâ L/842.derdümle:derdiyle L/ 846.giceler:her giceL,Ü/ 849.dem-be dem: dâym
 L,Ü/ XI. kaside Ü ve L'de yok / 852.B'de yok/ 899.añâ rûh-ı revân: durur rûhı anuñ L
 921.gibi: dahi L/ 923.çarh:şems L/927.eylemez:düşmezdi L,nâlişler:ben nâlân L
 928.çeksen:salsan L/933.mîzmar: 1zmâr L/935.mufaẓẓal:tefeẓẓul L/938.ilticâ:ittikâ L
 940.sîm:beytüm L,B Neşr-i eltâfuñ kılur bûstân-ı dehri pür-nevâ L/ 942.-ı berîn: -ı fe-
 lek L,B/ 946. dergehünde:hizmetünde L; gülşenünde B/956.Dehri idelden pür-zîyâ: dehre vâ-
 den rûşenâ L/ 968.ervâhın itdûn:rûhını kılduñ L/972.rûşenâ:pür-zîyâ L
 975.başlık L'de yok,kasîde Ü, VELEHU KAŞİDE-İ DİĞER DER-MİDHAT-İ KAHRAMÂN-İ ZAMÂN SULTÂN
 SELİM HÂN BİN RÂYEZİD HÂN B/ 981. tîğün: tîrûn L,Ü/991.fikr-i : rûşen L,Ü
 993.sâye-bândan ahkâr:sâye-bâna beñzer L,Ü/995. fikretünde:fikrûn içre L,B,melâyik:
 halâyik L beyit Ü'de yok/ 997.a^cdâna: a^cdâya L,Ü/999.müşkil:münker L
 1005.raşş-ı : ceng-i L;hung-i Ü/1007.rûyûn zükkâsı dün-gün:hüsnûn zükkâsı dâym L,Ü
 1009.nâsır:vâsıl L,Ü/1013.nâmen:hükümün L,hâmen:kilkün L/1015.tîrûn:tîğûn L,rumhûn:
 tîrûn L,Ü/1020.ey cân:ol dem L,Ü/1021.sükker olsa tañ midur: olsa sükker ^caceb midür L,Ü
 1026.kapusında dün-gün:kapusına dâym L/1029.enverinden:nûrından L,kıldı: itdi Ü
 1031.Gelmez beyâna vasfı sığmaz gümâna lutfı L,gümâna:lisâna Ü/
 1037.-yı zâtun: ^cömrün L,Ü/1040 başlık

L,Ü در مدح یار استاد اسلام مد الدم ظمور و عینا مراده هر و الا عرام

B در مدح حضرت ظم الدم عالم نیاه سلطان سلیمان بن سلطان سلیمان

1044.gûyâ:şan kim Ü/1047.Serv egilüb ayağına düşmek ister su glbi L,Ü

1051/b.Hüsnüne revnak viren çün eşkimûn bârânıdur L,Ü

1052.açmışdurur:çekmişdür Ü/ 1054/b.Cânuma bezm-i ezelden bir kadeh şunmuş lebûn L-Ü,B

1058. Zâhîde di töhmet-i dîn itmesün ^Cuşşâka kim L,Ü,B/1059.çarh-vâr:çarh-veş L,Ü
 1061.bir resme:bir veche Ü/ 1062.içre ser-tâ ser bu dem:ortasında ser-te ser L,Ü
 1063.sabâ:şimâl L,Ü/Nağme-i bûlbûl semâ^C için safâ devrânıdır L,Ü,B
 1064.güyâ:ya^Cni L,Ü,B/1066.aydûn:diyûn L,Ü,B,zâhir:çünkü L,Ü,B/1070.gülşenün güyâ:
 guyiâ bâğun L,Ü,B/1071.çemen mülkinde ebr:çemende yasemin L,Ü/1074.şifrîn:bir hoş L,Ü,B
 1079.Bu yakîn oldı ki haşruñ şübhesüz burhânıdır L,Ü/1081.sanasın:güyiâ L,Ü; diyesin B
 1082.Lâmi^Cf : iy gönül L,Ü,B/1089.bu nâm: bu ad L,Ü/1093 L,Ü ve B'de yok
 1095.Tutiyâ-yı ^Cayn-ı ^Câlem olsa pes erzânıdır L,Ü/1097.erbâb-ı dil:her ehl-i dill
 ehl-i cihân:Ü; halk-ı cihân B/1098.Keffûn keffl-i ins ü cân:hoş ^Câleme keffûn keffl L,Ü,B
 1100.dü-^Câlem mülk-i kemter:cihân mülki kimine L,Ü,B/1103.yiter:dürer L,Ü;^Cazm-i bezm
 olsa:vakt-i cûd olsa L,Ü;^Cummânıdır:burhânıdır L/1106.a^Cdâ:düşmen L,Ü,B;-i gerdûn:
 -ı ^Câlem L,Ü/1110.çarh-ı : sipihr-i L,Ü/Kim dahl-i Hindû ^Canâsır-ı pâyê derbânıdır L,Ü
 1114.Pâyüne yüz urmuşumdur:düşmüşemdür ayağuna L,Ü,B/1118.dün-gün:dâyim L,Ü
 1123.başlık HAZANİYE L, KAŞİDE-İ HAZANİYE Ü,KAŞİDE-İ HAZANİYE DER-MİDHAT-I HÜSREV-SİFAT
 iklâm SULTAN SÜLEYMAN BİN SULTAN SELİM B
 1127.dil-keş:nâzûk L,Ü,B/ 1131.cûylar:dûdlar L,Ü;olmuş:olur L,Ü/1137.za^Cfirân ile:
 erguvân ile L/1143.şecere:âğaç L,Ü/1144.yalnız AE'de var/1146.yolunub:yolınur L,Ü,B
 1147.ğalat itdüm: hatâ itdüm L,Ü/1153.kilki:gönlü Ü/1161.ider:eyler L,Ü;mârından:
 şeklinden L,Ü,B/1163.Yetmiş iki millet ursa saña yüz olmaz ^Caceb L,Ü
 1172.mu^Callâdur bugün: bugün a^Clâ durur L,Ü/1182.ceres-vâr:ceres-âyin L,Ü;ceres-mânend B
 1185. ma^Cden-i :menba^C-ı L,Ü/1187.ümmiz-vâr:seyyid-vâr Ü/B'de kenarda: Zikr-i seyyârât-ı
 seb^Ca/1191. ^Cışkına:yâdına L/1198.mâhi gibi: mâhi-sıfat L,Ü,B/1199.Ka^Cbe gibi: Ka^Cbe-âyin L,Ü
 1211.-ı cûd: -ı ^Cıyş L,Ü,B/1212. ü devletile: ü sıhhatile L,Ü,B/1213.ni^Cmet-i firdevs:
 devlet ü ikbâl Ü/1214. devr içre zâr: ^Câlemde var L;^Câlemde dâr Ü;devr içre dâr B
 1215. Hak mu^Cfn u Mustafâ hâdi vü Cebrâil yâr L,Ü
 1216. başlık L'de yok KAŞİDE DER-MEDH-İ SULTÂN SÜLEYMÂN BE-REDİF-İ GÜL Ü,
 KAŞİDE-İ GÜL REDİF DER-TÂ^CHİF-İ ŞEHİRİYÂR-İ ZARİF HAZRET-İ SULTÂN SÜLEYMÂN BİN SELİM HÂN B
 1226. -ı şevketin: ^Cizzetin L,Ü/ 1230.şem^C-mânend: şem^C gibi L,Ü,B/1232.eylemiş: eyle-
 di Ü/1235.bir kez:bir dem L,Ü/1237.itdürdi şabâya: itdi bâd-ı şubha L,Ü,B
 1238.-i çarh: bâğ L,Ü,B/1245.^Caceb: gör ol L,Ü/1246.L ve Ü'de yok/1252.Ölçertür bûlbûl
 kanat saldukca beñzer âteşin L,Ü/1264.seyre:sayda L,Ü/1268.bûl bülleyin: bûlbûl gibi L,Ü
 1286.-i ra^Cnâ: -i câdû Ü/1287.-i ezhâr:-i gülzâr L,Ü/1297.her dem: her nefes L;dil-dâr:
 yâr L/1298. L'de yok/ 1299.Ü'de yok/1300.nâgehân:beñzer L,Ü,B; yâr: dil-dâr L,Ü,B
 1301.pür-tâbuñun:müşkiñünün L,Ü/1304.ğam-h^Vâr: hum-h^Vâr L/1311.şubh-ı : şem^C-i L
 1315.^Carż-ı hâl:^Carż idüb Ü/1318.^Caks idüb: ^Caksine L,Ü/1320.kankı:nice L,Ü
 1322.kelâmun:kelâmı L,Ü/1324.-ı bustân:-ı gülzâr Ü,B
 1327.başlık Ü ve L'de yok VELEHU DER-MİDHAT-I ŞEHİRİYÂR-İ ^CÂLEM-PENÂH SULTÂN SÜLEYMÂN
 BİN SULTÂN SELİM ŞÂH B

- 1330.erbâbınadur:erbâbına L,Ü,B ,bugün: gibi L,Ü/1346, tozına: toprağına Ü
 1351.devründe: ^Cahdünde L,Ü,B/1359.-ı hikmet:-ı fikret L,Ü, itdüm:kıldum L,Ü,B
 1363.u devlet: u tâli^C L,Ü/1364.baht:^Cızz L,Ü,B/XIX. kaside L ve B'de yok
 1443.başlık KASİDE-İ TİĞ DER-MEDH-İ SULTÂN SÜLEYMÂN Ü
 1465. ^CArz itse dem-be dem yaraşur ins ü câna tîğ Ü/1475.Ü'de yok/1477.halkı ser-be ser:
 mülk-i ser-te sér Ü/1480 Ü'de yok/1481.kef-i gevher: bed-güher Ü/1483. Destündeki budem
 ne kalemdür şâhâ ne tîğ Ü/1484.devletedür tâziyâne:devlete durur zübâne Ü
 1492.Bâğ-ı cihânda beñzemese mihr-i câna tîğ Ü/1496.kapuñda:devründe Ü
 1501.belini:mevânın Ü/1508.Ü'de yok/1516.şol resme Lâmi^Ci ğam u miñnetde hastadur Ü
 1517.Kaşd itse katl için âna cândan utana tîğ Ü/
 1520. Başumda şem^C gibi zebânundan od yanar-Tañ mı boyansa âh-ı dilünden duhâna tîğ Ü
 1529.kılmağıçün:kılmağa her Ü/1531. ü zalâl: ü ^Cinâd Ü/XX. kaside L ve Ü'de yok
 1534.başlık DER MEDH-İ ŞEHİİYÂR-I CİHÂN SULTÂN SÜLEYMÂN-I CEM-NİŞÂN ^{عزمت سلطان} B
 XXI. kaside DER-MEDH-İ İBRÂHİM PÂŞÂ BİN HALİL PÂŞÂ BİN İBRÂHİM PÂŞÂ BE-İŞÂRET-İ TA^CRİF-İ
 CÂMI^C-İ VEY Kİ DER-HAREM-İ HÂNE-İ HÖD-EST L,Ü/1591. ki gel:ki bu Ü;ki var B,
 bir dem: iy dil L/1592.tozına:yolına L,Ü/1593.câcibü't-ta^Czîm:vâcibü't-tekrîm L,Ü
 1594.ayağun:ışığun L,Ü,B ,çarh-ı: ^Carş-ı L,Ü/1595.hullet:rif^Cat L,Ü/1597.L'de yok
 1601. u fażl: u ^Cilm L,Ü/1602.-ı pâyile: râhile L,Ü/1605.tab^C-ı: zihn-i L,Ü,B
 1606.hisbet:nisbet L,Ü,B/1607.Fusurde dillere nutkuñ olur du^Câ-yı Mesîh L,Ü
 lutfun:nutkuñ L,Ü,B,Hasûd çeşmine hâmen gelür ^Casâ-yı Kelîm L,Ü
 1608.-ı sitem: -ı cihân L,Ü,B/1609.mişlün:milletün Ü/1611/b.Ki kıldı Hak anı aḥkâm-ı
 dehr içün takvîm L/1613.kala:ola L,Ü,B/1616,1617 L ve Ü'de yok/1619.zeminde: ayakda L,Ü
 1621.kılma:kılmağa L/1622.Ki hâl-i ^Câleme oldur bugün habîr ü ^Calîm L
 1625.başlık DER MEDH-İ BA^CZ-I VÜZERÂ L,KASİDE DER-MİDHAT-İ BA^CZ-I VÜZERÂ Ü
 1629.harîminde: harîminden Ü,B/1638.rûz u şeb:dün-gün L,Ü,B/1640.Bulmıya işbu intizâmı
 zamân L,ide:eyleye L/1641/b.boynına mihrden:mihrden boynına L,Ü/1642.kahrunun nazrı:
 gözünün zarbı L,Ü,B/1648.hak-mânend:hak gibi L,Ü,B/1652.tende:cânda L,Ü,B
 1659.beyit L,Ü ve B'de yok/
 1660.başlık DER-MEDH-İ ^CALİ PÂŞÂ YESERA'LLAHU MÂ-YEŞÂ L
 DİĞER KASİDE DER-MEDH-İ ^CALİ PÂŞÂ YESERA'LLAHU MÂ-YEŞÂ Ü
 DER-MEDH-İ ^CALİ PÂŞÂ Kİ VEZİR-İ SÂLİS SULTÂN BÂYEZİD BİN MUHAMMED HÂN-EST B
 1666.ursa:sürse L,Ü/1667,1668 L'de yok/1669-1674 beyitler L ve Ü'de yok
 1673.bi'llah:va'llah B/1676-1681 beyitler L'de yok/1678 Ü'de yok
 1679.sadefde:^Cadende B/1683.müzenî: na^Clûnî L,Ü/1684.hisbet:nisbet L,Ü,B
 1686.L'de yok/ 1688.Şuğal gibi elin kıldı fitneden kütâh L,B/1689.yidi:heft L,Ü
 1690,1691.L'de yok/1692.lutf-ı : mülk-i Ü/1696.kılur:ider L/1697.L'de yok
 Didi bu perde degülmüşse dehr olurdu tebâh Ü/1698.şebinde:dûnında L,Ü,B

- 1916.envâr:ezhâr L,Kim ziyâretine reşk iledür gülşen-i hażrâ L
 1919.bâd-ı : ebr-i L,Ü,B/1950.makâm:harîm L,Ü,B/1953.ü şerefdür: olubdur L,Ü
 1963.n'ola: ne tañ L,Ü/1964. bu dilüm:bu gönüm L,Ü;gönül B
 1977.Başlık MEDH-İ KAPLUCA (L),KASİDE-İ DİĞER DER-MEDH-İ KAPLUCA (Ü)
 1986.Her taraftan ağızı suları akar arslanların L/2003.L ve Ü'de yok

TERKİB-İ BENDLER ve TERCİ-İ BENDLER

Başlık L ve Ü'de yok/

- I. TERCİ-İ DİĞER DER-ZİKR-İ HUDÂ-YI EKBER (Ü),DER-ZİKR-İ HUDÂ-YI EKBER (L)
 I.Bend: 5a.dilüm:gönüm L;gönül Ü,B/ 5b.her:bir L,Ü,B
- II.Bend 5a.ki:bu Ü,B,Kim geydiyse bu palâs-ı cışk L/6a.şâh:şâha L,Ü,B
 6b.cıfıvun:lutfun L,Ü,B/ 9b.ki: kim Ü,B
- III.Bend 2b. sıfat:gibi L,Ü,B/4b.Dil fikrile imez ol meyâne Ü/6b.kılur:ider L,Ü
 8a.oldı takatun:takatun oldu Ü/
- IV.Bend 1a.eyleme nevha: nevha eyleme L
- V. Bend 2b.Bir katresine virürdi biñ cân Ü/ 3a. Ü'de yok/5b.şevk:cışk L,Ü,B
 7a.çokdan:gamdan L,Ü,B
- VI.Bend 1b.seyr idenün: kim gördiyse L,Ü/ 7b.sunsa:virse L,Ü,B
- VII.Bend 2b.kıldı:itdi L;itse Ü/ 3b.olmışdı:k'olmuşdı.L,Ü,B/4a.bu cân:cânıma L,Ü
 7b.şad: biñ L,Ü
- VIII.Bend 1a.alnün : yüzün L,Ü;hüsnün B/2a.zât-ı: lutf-ı L,Ü,B /5a.tokunurdu:tokundu L;
 tokunaydı Ü,B/5b.meh-i: şeh-i L,Ü/8b.Zî-şûret-i dil-keş-i muşanna^c L,Ü;
 Zî hüsn-i bedi^c vü cışk-ı erfâ^c B/9b. kıldı keşf-i:keşf itdi L,Ü;keşf kıldı B
- IX.Bend 1b. Gün gibi yüzünde uş cıyandır Ü/3a.degül:mi dür L,Ü,B/3b.tab^c-ı: fi^cl-i L,Ü,B
 7b.firaka:furata Ü,B/ 8a-b L'de yok

2 Terkîb-i Bend

Başlık TERCİ-İ DİLEBEND DER-MEDH-İ AN KI لا بی من بعد L,Ü

- I.Bend 2a.burâkuña:berâtuña Ü
- II.Bend 1b.İsrâfil:Mikâ'fil L,B/4b.kebş-i : zebh-i L,Ü/5b.İsrâ'fil:İsmâ'fil Ü,B
- IV.Bend 1ab.Ü'de mükerrer/ 6b.toprağıle:toprağına L,Ü,B
- 3.Başlık L'de yok VELEHU Fİ'T-TERCİ-AT (Ü)
- I.Bend 4b.hüb: hoş L,Ü /6b.meâl-i: misâl-i L/9b.kâmkâr: nâm-dâr L,Ü
- II.Bend 1a.meydân-ı: devrân-ı L/ 2a.çenâr: nihâl L,Ü/3a.bağda bir: mülk-i bağda bir L,Ü
 6a.kılur:ider L,Ü,B/8b.sipeh-dâr-ı:cihân-dâr-ı L,Ü,B
 Gül başdan ayağa kulağ olub semâ^c ider

Bülbül okur safâyile destân-ı nev-bahâr yalnız L'de var

- III.Bend 1a.girü:yine L,Ü,B 1b.lâle-zâr: murğ-zâr L,Ü; murğ-ı B

9b.cihân-bahş-ı rûzgâr: cihân-dâr-ı nâm-dâr L,Ü,B

IV. Bend 1a. yine eyledi rûşen:rûşen eyledi yine L,Ü,B/1b.Efsâne oldu ^Câleme hüsn-i

bahâ-yı gül L/6a.Eyyâmı bil ganîmet ü fevt itme fursatı L,Ü,B

Hâr-ı cefâdan inleme iy ^Candelib-i dil

Çeşm-i safâyile nazar it gör likâ-yı gül yalnız L'de var

7a.Var bezmine begûn iç elinden şarâb-ı nâb L

Var baş urub elini öpüb iç şarâb-ı nâb Ü

7b.Yüz ur ayağı tozına vü sürgil safâ-yı gül L

8b.cihân-bahş-ı bahtiyâr: cihân-dâr-ı nâm-dâr L,Ü,B

V. Bend 3a. Burc-i şerefde gün gibi berç ura tâli ^CÜ/4a.gönûlden:gününden Ü,B

5a.sovuk:soğuk B/8b.nitekim bu söz ola: işbu söz ola L,Ü,B

9b.ferîdûn-ı girü-dâr: cihân-dâr-ı nâm-dâr L,Ü,B

4.Tercî-i Bend

Başlık Ü'de yok

ترجیع فلک جیان در مدح آصف دوران حضرت ابراهیم یاس B

I. Bend 2b.koffine:evcine Ü,B/ 4a.sipihri:felek Ü/

II. Bend 3ab. Ü'de yok 4a.n'ola: ne tañ Ü/ 4b. ola: olur Ü/8a.sensin ol:hażret-i Ü

Gün gibi sikke-i mührini kazub pulâd

Dâğ-ı şam urdı ^Cadû bağına ol zer-hatem yalnız Ü'de var

III. Bend 3b.Mihrden gerçi kılur çarh ana munzam hatem Ü,B

4a.zehr ağızında: ağızında zehr Ü,B/6b. -ı ihsânuna:-ı sîmînüñe Ü

7a.Bende ^Cazmi nazar-ı mihr umuban tapuñdan Ü/7b.sıfat:gibi Ü,B

8a.sensin ol: hażret-i Ü

IV. Bend 1a. ta^Cyîn: tezyîn Ü/ 2a. devr-i yemîñünde: dest-i yemîñünde Ü

4a.Sensin ol Âsef-i Cem-kadr u felek-rütbet kim Ü/8a.sensin ol:hażret-i Ü

V. Bend 5b.ceybûñi: kîseñi Ü,B

VI. Bend 1b. manzûr-ı cihân: manzûr saña Ü,B/2b.felek-vâr:felek gibi B

3a.düşer:düşüb Ü 4a. geçer: çeker Ü

VII. Bend Ü'de yok 8a. oldı:k'oldı B

VIII. Bend Ü'de yok/ 2b. ^Cızz-ı hużûruñda: hizmetüñe ya^Cni B

IX. Bend 1a.mihr ü meh gibi bula:mihrden meh-ves ala Ü,B/3a.ebed:müdâm Ü

8a.sensin ol: hażret-i Ü

5.Terkîb-i Bend (Mersiye) Başlık

ترجیع در مرسیه سلطان علمه بن سلطان با برید بن محمد قاف
ترجیع در مرسیه سلطان علمه بن سلطان با برید

I. Bend 2a.bugün:senün L,Ü/6a. içdüğün: içdüğün Ü/7a.kine-dâr:kine-vâr L,Ü,B

7b.mihnet:mahabbet L,B

II. Bend 3a. bu belâ nari: bu ğam odları L; bu belâ od Ü, B

4b. Elden fiğânı ki gitdi ^Cinânı tahammülün L/ 8a. -ı dehr: -ı devr L

IV. Bend 2b. ki: kim Ü/ 3a. sükker: şekker Ü, kamu: kamuda Ü/ 6ab. Ü ve L' de yok

7b. hâl: âl L/ 8a. -ı ^Cazm: -ı rezm L, Ü/ 8b. zâr-ı felek: gâh-ı felek Ü

V. Bend 1b. felek-i kîne-dâr: fülk-i bî-karâr L, Ü, B/ 2b. Gül gibi göpden öte oldı süvâr âh L

3ab. Ü' de yok 5a. şeh-i âfâkiçün: şâh-ı Karamançün L; şeh-i iklim için Ü

VI. Bend 1a. Bahr acısın o bahr-ı kerem çün ber ağlasın L, Ü/ 2a. bu dem: biraz L, Ü, B

3a. abânun: atanun L/ 6a. dehre saçların: saçlarını ah Ü/ 8a. -ı tâze: -ı ^Cıyş Ü

VII. Bend 6a. bulub: tutub L, Ü, B/ 7a. yaşıyile: yaş birle B

6. Tercî-i bend (Mersiye)

Başlık MERSİYE-İ SULTÂN MAHMÜD BİN SULTÂN BÂYEZİD (L), (Ü)

TERCİ^C DER-MERSİYE-İ SULTÂN MAHMÜD BİN SULTÂN BÂYEZİD (B)

I. Bend 3a. mâliçün: mülk için Ü/ 5a. Bu müste^Câr hil^Cat ile fahr-i ^Câr ola L, Ü

9b. ne: nice Ü

II. Bend 4b. dehân bahr u kân dahi: ağız gerçi âna dahi L; ağız gerçi kân dahi Ü, B

5a. şararsa mihr: güneş şararsa L, Ü, B/ 6a. ser-be: ser-te L, Ü

8a. acıyub ditreyüb: ditreyüb acıyub L, Ü, B/ 8b. urub yüzün yire: düşüb yüz üstine L, Ü, B

9a. -ı zemînle: cihânla Ü, B/ 9b. mihr ü mâh: mâh u mihr L, Ü, B/ 11a. itmez: kılmaz B

12b. sengîn: miskîn L

III. Bend 4a. Hüsrev-i: Rüstem-i L, B/ 8a. güneş gibi ^Câlemi: cihânı güneş gibi L, Ü

IV. Bend 5a. ser-be: ser-te L, Ü/ 5b. sâye-sâfat: sâye gibi L, Ü, B/ 6a. girdi: gir B

V. Bend 1b. тұrur: durur L/ 6a. kaddi nihâlin: âh ile kaddin L, Ü/ 9a. egerçi: gerçi L, Ü, B

11b. amnâ: illâ L, Ü, B

VI. Bend 1b. meh-i: şeh-i L, Ü, B/ 3a. feh ü zükâda berk: cûd u şehâda bâd L, Ü

4b. kapısı: ışığı L, Ü/ 6a. soldı mı: solmadı Ü/ 11b. çünki: çünkim B

VII. Bend 2b. cânân: cinân B/ 4b. Cibrîl: Cebrâ'îl L

7. Tercî-i bend (teselli) Başlık DER-TESELLİ ŞAHZÂDE-GÂN-İ SULTÂN MAHMÜD (L), (Ü)

I. Bend 8a. Hudânundur ne kim var: Hudâ-vendün durur ger L, Ü

10a. dâmenün çek gül gibi: gül gibi çek dâmenün Ü/ 11a. himmet: himmetün Ü

11b. dâyim: her dem/ 12b. dâyim : her dem Ü

8. Tercî-i bend (teselli)

Başlık DİĞER (L), TESELLİ-İ DİĞER (Ü), DER-TESELLİ-Yİ DİĞER BE-ŞEHZÂDE-İ ÂHER (B)

I. Bend 1b. bûlbûl-veş efgân: zâri vü nâlân Ü/ 2b. ser-be: ser-te L, Ü

4a. boynuña kumrı gibi: kumrı gibi boynuña Ü/ 5a. mülk ü: mülke L, Ü

7b. Subh-dem gül gibi çâk itse giribân yaraşur L, Ü, B

8ab. Yüzi üzre taşlar ile döğünüb kan ağlayu

Karalar geyse ser-â ser âb-ı hayvân yaraşur L/ 11b. medhünde: bezmünde L, Ü, B

9. Tercî-i bend (teselli) Başlık KİT^CA (L), (Ü), DER-TESELLİ-İ VÂLİDE-İ SULTÂN MAHMÜD (B)

I.Bend 2a.her:bu L/ 3a.gerçi kim:şam degül L,Ü/duşdı: düşse L,Ü/3b.çün:hoş L,Ü

10.Tercî-i bend Başlık MERSİYE-İ SULTÂN ŞEHİNŞÂH (L),(Ü) B'de yok

I.Bend 1b.alldı: itdi Ü/ 3a. Ardunca olub eyledün ol güheri helâk L

II.Bend 2b. Carza: Carz L,Ü,B/ 4b.pâyı:ayağı L,Ü

III.Bend 4b. mihr-i direhşân: mihr-i zer-efşân L,Ü,B/ 5a. la^cl : dürr L,Ü,B

IV.Bend 5b. o: bu L,Ü,B V.Bend 1a. rûhına: ravzına L

11. Tercî-i bend (teselli)

Başlık TESELLİ-Yİ VÂLİDE-İ SULTÂN ŞEHİNŞÂH (L),(Ü).

I.Bend 3b.cibâh:câh L/ 4b. taht-gâh: cây-gâh B/ 6a. *الحکم المکبر: انا العبد المذنب* L,Ü,B
9a.çâfe:cân L/ 9b. fażlı: fażlı L

1.MURABBA^c

Başlık L'de yok MURABBA^c ENDER-VASF-I HAZÂN (Ü),MURABBA^c DER-VASF-I HAZÂN (B)

1ab.L'de yok/4a. tal^catına:hil^catına Ü,B/7b.itmiş:itdi L,Ü/8a. olmuş:oldı L,Ü,B

9b.mülkine:şahnına L,Ü/11a.girü:yine L,Ü,B/12a.zer:zerrin L;rengîn Ü

13a.Şimdi kim esmâr-ı güher şâhdur kân-misâl L, haliyâ:şimdi kim Ü

14a.dilinde şimdi:dil-bar dilinde L,Ü,B/16a.ser-â ser:ser-â pâ B

17a.yine:girü L,Ü,B/ 17b.geydi:geydiler L,B;geymişler Ü

22a.olub her kişi:her âşık olub L,Ü,B/25a.şems u kamer göklerde:göklerde

mihr Ü mân Ü/25b.dil-keş:düzmiş L,Ü,B/ 26a.eyler:ider L,Ü/29a.körpedür:körpe Ü

2. MURABBA^c

Başlık MURABBA^c (Ü),bu murabba L'de yok

1b.şâdıkı:âşıkı Ü/4b.şâh-ı hûbân:âh şâh-ı cem AE/6a. ser-be:ser-te Ü

6b.şâh-ı hûbân:şâh-ı devrân AE/8b.şâh-ı hûbân:cân-ı âlem AE/

10b.şâh-ı hûbân:mân-ı tâbân AE/12b.şâh-ı hûbân: âfet-i cân AE

13a.mestân:fettân Ü/13b.nây u çeng ü cûd u defde:nây u def u cûd u çengün Ü

14b.şâh-ı hûbân:nûr-ı Yezdân AE/16b.şâh-ı hûbân: serv-i gül-ruh AE

18b.şâh-ı hûbân:kân-ı ihsân AE/19b.bir nefes salınmasam:salınmazsam eger Ü

20b.şâh-ı hûbân:şuh u fettân AE/ 22b. şâh-ı hûbân: serv-i ser-keş AE

24b.şâh-ı hûbân:vird-i nâzûk AE/ 26b.şâh-ı hûbân: gülşen-i cân AE

27a.-i nâlânunı: şûrideñi Ü,B/28b. şâh-ı hûbân:nâr-ı sûzân AE

30a.urub:sürüb Ü/ 30b. şâh-ı hûbân:hüsn şâhı server AE

3.ve 4. Murabba'lar yalnız Ü'de var

MUHAMMES

Başlık MUHAMMES (L),(Ü),MUHAMMES BE-TARİKİ'T-TAZMİN (B)

MÜSEBBA

Başlık MÜSEBBA^c ENDER-SIFAT-I HAZÂN (Ü),MÜSEBBA^c DER-SIFAT-I HAZÂN (B)

Bu müsebbba L'de yok

I.Bend 1b. -i bostân: -i cevân Ü

II.Bend 1b.sahrâdur:vâdidür Ü/ 2b.-i pây:-ı pâ Ü/3a. yoksa:yohsa Ü

III.Bend 2b. devr içün:dünyâyıçün Ü/3a. idelüm:ide gör Ü

IV.Bend 1b.Rüstemleri:Rüstemlerin Ü/3a. efgânile:destânile Ü/3b.kumrılar:bülbüller Ü

3b.hoş:hûb Ü/V.Bend 3b.hülle-i :hil^cat-i Ü/

ONBİRLİ Başlık

B. Ü. 1. اصدی عشره در وصف قزاق

- I. Bend 1b. -i zer-beftile: -i renginiyle L, Ü, B/2b. sahn-ı bağ u râğdur: bağ u râğun sahnıdır L, Ü, B/3a. dizmiş: dizdi L, B; asdı Ü
- II. Bend 2a. sîm-berle: sîmlerle L/3a. yaka çâk ü sîne: sîneler mecrûh u L, Ü, B
- IV. Bend 1b. -i mihi bâlâyile: -i sehî ra^cnâyile L, Ü, B/5b. koma: ko L
- VI. Bend 4ab., 5ab. 6a. L'de yok

1. KIT^CABaşlık KIT^CA-İ DER-MEDH-İ KÂZİ-^CASKER MUHAMMED BİN HÂCİ HASAN (L)KIT^CA-İ DİĞER DER-TEMEDDÜH-İ KÂZİ-^CASKER MUHAMMED BİN HÂCİ HASAN (Ü)

(B) قطعه در مدح قاضی عسکر سلطان بایزید اعظمی به سماعی الخودایی الموائی الایمانی محمد بن حاجی حسینی

Bu kit'a B'de kasidelerin son kısmına alınmış

- 1a. -i hâcât-i: ^culyâ-yı L/ 2b. olursa: olsa L, B, tañ: ^caceb L, Ü, B
- 3b. bulur: bulub L, Ü, B/ 5a. kit^ca: katre L/ 6b. felek-âsâ: felek-ârâ Ü
- 13a. tıfl-şifat: tıfl gibi L, Ü, B/ 21b. birisi: uş biri L, Ü
- 22a. Pes müntic-i şam düşdi baña evvel ü âhir L
- 28ab. L ve Ü'de yok/ 31a. demidür: n'ola ol L, Ü/ 31b. ^cisâ nefesiyle demidür eyle- se ihyâ L, Ü/ 32a. n'ola: ne tañ L, Ü

2. KIT^CA Başlık L'de yok MEDH-İ KÂZİ EFENDİ (Ü),KIT^CA-1 DİĞER DER-^CARZ-İ HÂL DE-HİZMET-İ ŞÂH EFENDİ BİN KÂZİ-^CASKER ALİ

ÇELEBİ EL-FENÂRİ (B) 2a. şerofdür: bahâdur L, Ü/ 3b. tāk-ı : kâh-ı L, Ü, B

4ab. Tab^c-ı zehhâr u nihâd-ı pâk zâti vü şâfidürBahr-ı fażl u ma^cden halk-ı sîm kân-ı kerem (L), (Ü)5b. Sabt oluban evvel kademde oldı ^cunvân-ı kerem (L)7a. Habbece meyl eylemezsin bâtıla hakdur; işün L, Ü; Hakdur işün zerrece meyl eylemezsin bâtıla B/ 7b. -ı ^cavn: -ı lutf L, Ü, B/ 9, 10, 11, 12. beyitler L'de yok

12a. hakdur: tañ mı Ü/ 13b. resme: denlü Ü/ 14b. olaldan: olalı L bu beyit Ü'de yok

15a. kadr u fażl: fażl u kadr L, Ü/ 16a. hâl-i gerdün: gayriler halin L

19b. Kesme feyzün ebr-i nisânsın budur şân-ı kerem L

20b. Baña niçün pertev itmez şems-i tâbân-ı kerem (L), 21b. haqd u resm ü L, Ü

21a. ^cizzetile: haşmet içre L, Ü/ 22a. rıf^catile: ^cizzotile L, Ü, -ı kadr: -ı mülk L, Ü3. KIT^CA Başlık

B. Ü. 1. کثیر در مستعار و تحایث از پیدارهای زبان آفری

2b. -ı nazma: -ı ^cışka Ü/ 5a. Yüz suyunı sîm ü zer gün dökmezem ^câlemde ben L, Ü6a. Zülî-i denâ'et çekmezem: ben çekmezem zülî-i tama^c L

7, 8, 9, 10, 11, 12. beyitler L'de yok/ 9a. Şeb-şifat cân-ı cihândan sürmege şam

tākını Ü/ 10b. dil-teng olam: cânım degüldür Ü/ 13b. -ı hükümet kılmağa: husûmet

itmege Ü, B/ 21a. Bu ^cacebdür kim ihâneñ vechile devr-i zamân

Baña bir yüzden ider her günde biñ biñ nâ-sezâ (L)

22,23. beyitler L'de yok 24b.efser-i eflâk iken:efser iken ^câlemde L,Ü

26,27,28,29,30,31,32.beyitler L ve Ü'de yok 35,36,37,38.beyitler L ve Ü'de yok

GAZELLER Başlık (B)'de yok

1.Gazel başlık

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ عَبْدُهُ وَآلِهِ
وَالْحَمْدُ لِلَّهِ الْمَلِكِ الْحَمِيدِ

2a.icrâda:ihyâda Ü/ihyâda:icrâda Ü4a.-1 Subhândan:-1 cânândan L,Ü

5a.aña:şuña L,Ü/9b.ki olmiskîn: o sergerdân L

2.Gazel başlık

درد در دلم امیر احمد بنجاره علیه و آله
و آله ارضیاً و بعد است امیر احمد بنجاره علیه و آله

4b. u bâbı:u bâbına L/ 5a.pervâzına:^cankâsına Ü

3.Gazel 2.ve 3. beyitlerin sırası L ve Ü'de değişmiş/4a.mîhr-veş:zer gibi L,Ü;gül gibi B

4b.nefsile dün-gün:dâhî murâdum var benüm B/5a.^cayn-ı ^caklı yumub:râh-ı ^caklı

koyub L,Ü,B

4.Gazel başlık

درد در دلم امیر احمد بنجاره علیه و آله

gazel B'de yok/3b.gözüm:gözin L,Ü/5b.-i diledür:-i dildür L,Ü/6b.bi'z-zât:

heyhât L,Ü/8ab.Ey murçe bu kuş dilin öğrenmege ne hâcet

Çün mülk-ı Süleyânî vü dârât gerekmez (Ü)

5.Gazel başlık

درد در دلم در دستان از او لا محلی علیه و آله

gazel L'de yok 7.beyit B'de yok

6.Gazel B ve L'de yok

7.Gazel B ve L'de yok 3a.çeşmüne:gözüne Ü 7a.kıl: it Ü

8.Gazel B ve L'de yok 7a.urur:alır Ü/ 10.beyit yalnız AE'de var

9.Gazel B v. L'de yok 1a.ben:men Ü/1b.ğavğaya:sevdâya L,Ü/Bu gazelin redifleri Ü'de hep

men olarak yazılı/3a.cânımı:gönlüme L,Ü/6a.cânuma:gönlüme L,gönlüme Ü

6b.sâye-mânend:sâye gibi L,Ü,bî-mâye:bî-pâye L,Ü/8a.kamer:ridâ L,Ü

10.Gazel B'de yok 3b.rehn olmuş imiş:konmuş tutuber L,Ü/7,8.beyitler L'de yok

11.Gazel B'de yok 3b.-i a^cmâdan:-i bînâdan Ü/4a.aldunsa ma^cnâdan:kıldunsa ma^cnâya L

4a.-1 dünyâdan: u sûretten L/4b.buldı:irdi L,Ü/7a.ve ger:eger L,Ü

12.Gazel B'de yok 3a.Çâk idlûb varlık libâsın ^cışk eliyle ser-te ser Ü

4a.dil-dâre:yârile L,Ü/6b.hande:gülü L/7a.le'im:müdde^cf L,Ü/9a.deryâleyin:

bir lahzada L,Ü

13.Gazel B'de yok 2a.olan:olur L,Ü/4a. u zâr: kişi L,Ü/5a.^cışk hâli bir karâra yanmadur I

5b.istirahat:dürlü halet L,Ü/6b.Merd olan kârında haclet istemez L,Ü

8a. nigâr: o yâr Ü

14.Gazel B'de yok 2a.Çıkub benlik hicâbından cemâl-i yâri seyr itdüm L,Ü

15.Gazel B'de yok 2a. ^cışkiledür kârumuz:^cışkdurur yârumuz L;^cışkla güftârur

4a.^caklden:havfden L,Ü/ 5b.birdür:bir durur L,Ü/8b.toldi:tutdı L,

16.Gazel B'de yok 5b.bir kân:yâkân L,Ü/6a.ey cân:ey dil L,Ü/9a.kavme:anl

17. Gazel B'de yok 3b. cān u dil ki: tüccārūn ki L, Ü/ 4b. berkūn: cānuñ L, Ü/ 6a. Kilsun: itsün L-Ü
8a. geç özüñden: benliği ko L, Ü
18. Gazel B ve Ü'de yok 1a. Evvel ü āhir bizüm sensin şehā maksūdumuz
Yokdurur tapuñdan özge bir dahi ma^cbūdumuz (L)
2a. cihānuñ yüzine: yüzine Cālemūn L/ 3a. mülkine: şehrine L 3b. odumuz: dūdumuz L
4a. tār-ı : nār-ı L/ 5a. zerre nūr: feyz-i nūr L/ 6. beyit L'de yok
19. Gazel B'de yok 3a. şem^c-i ruhi nārına: şem^c-i ruhına karşı Ü/ 6a. söyleñ: söyle L, Ü
7a. Sen bilişi gör cehd it iy Lāmi^cf ma^cniye L, Ü
20. Gazel B'de yok 3b. Ol cihetden bu kafesde bî-karār olduñ yine Ü; kafes kaydından:
cihetden bu kafesde L
21. Gazel B'de yok Başlık CEVĀB-I SULTĀN KORKUD (Tabe serāhu) L, VELEHU Ü
22. Gazel B'de yok 1a. Cācāyib: velî hoş L, Ü/ 5b. aldı: alub L, Ü/ dil pür-hicāb: gönle hicāb L, Ü
6, 7. beyitler L'de yok
23. Gazel B ve L'de yok 1b. Caklunı: gönülünü Ü/ 4a. u lūk: u deng Ü
24. Gazel yalnız AE'de var
25. Gazel B ve L'de yok 4b. ser-be: ser-te Ü/ 5b. Gam budur kim aradan ol cān turağın yak-
mışam Ü/ 7b. Gerçi kim o demle çarhuñ heft-oğağın yakmışam Ü
- 26, 27, 28. Gazeller yalnız AE'de var
- MURABBA B'de yok 7b. mest: deng Ü/ 11a. dilin: için L, Ü/ 18a. ıssı itmez sonra saña: sonra
itmez ıssı L, Ü/ 19b. ten: gam Ü, kâl: fâl Ü/ 20a. şî^crile: şöyle L/ 21a. yüz: bir L, Ü
- MURABBA B'de yok 1b. lutf u keremsin: fażl u şehāsın L, Ü/ 2b. Rahîm: Kerîm Ü
Kerîm: Rahîm Ü/ 4b. Rahîm: Kerîm Ü, Kerîm: Rahîm Ü 5b. odile yakduñ: odla suvarduñ L, Ü
6a. Fażluñuñ: lutfuñuñ Ü/ 6b. Rahîm: Kerîm Ü, Kerîm: Rahîm Ü/ 8b. Rahîm: Kerîm Ü
Kerîm: Rahîm Ü/ 9b. nâyler senden: nâ-yı derdünle L, Ü/ 10a. rāhında: yolında L, Ü
10b. Rahîm: Kerîm Ü, Kerîm: Rahîm Ü/ 11a. biri olub Cışkile: biri Cışkile olub Ü
- DER-MİDHAT-I ŞEMSÜ'D-DİN-İ KALENDER Kİ EHL-İ MA^cRİFET-EST AE'de yok karşılaştırmada
L nüshası esas alınmıştır.
- 2a. koyub: koyan Ü/ 5a. eyleyen: eyleyüb Ü, B/ 7a. kaplan: arslan Ü
9b. ü ma^cnide: ü sıretde Ü/ 12a. viren: virüb Ü/ 12b. -ı devrāndan elini: -ı dün-
yādan alan Ü/ 16b. miskin: sengin Ü/
17. Mülk ü mālîne cihānuñ her nefes yāhû diyüb
Şeyh-i devrāndan hemîn bir hû alan telkîn Dede Ü, B
19. Her izāfetden berî olub hamûl iden kabûl
Gendüye ma^cdûm-âyin virmeyen ta^cbîn Dede Ü, B
20. Lāmi^cfnūn çün du^cādan gayri yok şey li'llahı
Görüben dizāruñı tañ mı dise āmîn Dede (B)

G A Z E L L E R

- Başlık L'de yok lab. yalnız AE'de var
- 1.Gazel 6a.Başdan ayağa sehv durur kâr dil ü cân Ü,B
6b.Yoluñda ne kim düşse tura işlese ^Camdâ L,Ü,B
9ab.Yârile geçen sırrı ^Cıyân eylemek olmaz
Kim hak söze bâtılda cedel eyleye a^Cdâ L,Ü,B
- 2.Gazel L ve Ü'de yok 3a.cân:ten B,5a.çoydurur: duydurur E
- 3.Gazel L ve Ü'de yok 4.Gazel 1a.Ol konuşmış beñlere dil nazar kıl dâyima L,Ü,B
2b.bî-dillerün: ^Câşıklarun L,Ü,B 9a. okın: tîrin L,Ü,B
- 5.Gazel 2a.ger helâk u ger necât:ger necât u ger helâk L,Ü,B 4a.orta yırde:ortalıkda Ü
5b.nigârâ:habîbüm Ü,B/ 6.Gazel 3b.cismüm oldı: oldı cismüm L,Ü,B
- 7.Gazel 4a.yanaram:göynürem Ü/ 6a.-i servünde: -i kaddünde Ü/8.Gazel L ve Ü'de yok
- 9.Gazel L ve Ü'de yok/ 10.Gazel 1b. vah:veh L,Ü,B/ 2b. seng-i şam bakun: veh ki
seng-i şam L,Ü/3a. encüm:yılduz Ü/ 4a.nâlemden:zârından Ü/5a.nâşihâ terk eyle:
nâşihâ ko nushı Ü,B/ 7a. uram:urub Ü
Nice bir yutsun şafak gibi ciger derdile kan
Mihriyle mâhum demîdür gösterürsen yüz baña(yalnız Ü'de var)
- 11.Gazel 2b. biñ tapuñdan:yeg tapuñdan Ü,B/6b.Hânunân n'olur lebünden eyleyen cânlar
fedâ L,Ü/ 7b. aña: baña L
- 13.Gazel 1b. su gibi bu çağlar geçer: çağlar geçer su gibidür L,Ü,B
- 14.Gazel L ve Ü'de yok/ 15.Gazel 3a.dudağından:tudağından Ü,B/3b.hûni:kana Ü
5a.gül:göñül L,Ü/7b.itmeyeler tâ igvâ: itmeye tâ bir kimse igvâ L,Ü,B
- 16.Gazel 1b.deryâleyin:deryâ gibi L,Ü,B/halk-ı cihân: çeşm-i cihân L,Ü,B
3b.bağrı:içi L,Ü,B/
- 17.Gazel 2b.sanasın:güyyiâ L,Ü,B/ 3a.^CIşkunun meydânına her kim girer merdâne-vâr Ü
6b.Kim Süleymânlar gibi ^Câlem bende-i fermân aña Ü/7b.kim görüb:Hak bilür gördükce
- 18.Gazel L ve Ü'de yok/ 19.Gazel 3b.çarha:göge Ü/5a.saña:aña L,Ü/ 5b.deng ider:şaşıur Ü
6a.vahdetün:vahdeti L,Ü,B/6b. katre: nokta L,Ü,B
- 20.Gazel 2ab.L'de yok 2b.dâm-ı şama: bend-i şama Ü,B/3a.bugün:bu yıl L,Ü,B
4a.-ı hattun: zülfün L,Ü/ 6a.firkatünden: firkatünde Ü,B
- 21.Gazel L ve Ü'de yok/ 22.Gazel 1b.Kim bahâr eyyâmı gelse nâle eyler ^Candelîb L,Ü,B
3b.hûbdur:hûb olur L,Ü,B/ 5b.Mütehemmindür kanda ararsa ser-â tâ.pâ şarîb Ü
7b.ey habîb:yâ habîb Ü/
- 23.Gazel 2b.hâlin:nâzın Ü/ 3b.ya^Cni delvile:delvile ya^Cni L,Ü,B,hüsn-i:hüsni L,Ü,B
5a.budur:bu kim Ü/ 6a.biñ:ben L,Ü,B 6b.Birisi ^Cayn-ı humâr u birisi mest ü
hazân L,Ü,B/ 7b.câm-ı şarâb: elde şarâb Ü

- 24.Gazel 1b.odiyle:çü ü/ 5b.itdi:oldı L,Ü,B/ 6a.işigünde:bu işigde L,Ü,B
6b.kaşların tākın: ebrū-yı yāri L,Ü,B/ 7ab. L ve Ü'de yok
- 25.Gazel 3a.pādişāh-ı hūsn ü kerem:şehriyār-ı mülk-i kerem ü/4a.cān:dil L,Ü,B
4b.Ġilācı vaşl şarābı durur yā hūn-i rakīb L,Ü,B
5b.Fesāneyile ne hācet hattūn ki ide karīb L,Ü,B
6ab.Diler ki dilleri reyhāncı-vār cerre çeke
Saçl ki bāğ-ı ruhından ider tekellūf-i sīb AE'de yok
7a.sekleri: itleri L,B
- 26.Gazel L ve Ü'de yok 27.Gazel L ve Ü'de yok 1a.çeşmūn:ğamzeñ B/6a.toğardı:toğradı B
- 28.Gazel L ve Ü'de yok 7a.tuymaz: duymaz B
- 29.Gazel L ve Ü'de yok 6a.bulur safā: safā bulur B/30.Gazel L ve Ü'de yok
- 31.Gazel 2a.zīver:ziynet ü/ 4b.yüzde bir: bінде bir ü
- 32.Gazel 2ab. L ve Ü'de yok 3b.yanuñca:pāyuñca L,Ü,B/ 7ab.L ve Ü'de yok
- 33.Gazel 3a.taṭuñca:kapuñca U,itmeye ger şem^C:itmez ise şem^C U
- 34.Gazel 1a.-i miskīn: müşkīn L,B/ 2b.miskīn:müşkīn L,B/ 3a.sanasın: gūyiyā L,Ü;diyesin B
4a.hūsninūn: hattınūn ü/ 4b.Sa^Cy idüb tezvīrin örter kākül-i müşkīn dost ü
5ab.Ü'de yok/ 7a.-ı rūyın: hūsnin ü/ 8b.beñzer: hem-ser ü
- 35.Gazel 4a.-ı haddūn:-ı la^Clūñ B/ 7a. hūb: hoş L,Ü,B
- 36.Gazel 1b.ey:şūn L/ 4a.Murğ-ı cān her yaña ġam okların dilde görüb ü
5b.kūh-veş aña ki: aña ki tağ gibi L,Ü,B/6a.çeşme-i nūş: çeşme-i cūd ü
6b. kim olur: kim āb olur ü
- 37.Gazel L ve Ü'de yok 3b. bugün: bu dem B
- 38.Gazel 1b.ğam-hāne:hūm-hāne L,Ü/ 2a.cān:dil ü/4a.yanında hālūm: hālūm yanında L,Ü,B
7b.Bilmezem bī-cāna her giz saña cānā ne oldı ^Cakībet ü
9.beyit Düşdi zūlfūnle dil ü cān ol zenehdān cāhına
Ejdēhāyile varub hem-hāne oldı ^Cakībet AE'de yok
- 39.Gazel Ü'de yok 1a.yise:yiye L/ 3a. sınısun: yansun L
- 40.Gazel L ve Ü'de yok 41.Gazel 1a.Cevrūn dile hoş-safādur ey dost L,Ü,B
3a.bakmañuz:bakmağıl ü/4a.Zūlfūn ^Caşa sanur görenler L,Ü
7.beyit İnletme ki Lāmi^Cf bu bāğa -Bir bülbul-i hoş-sıradur ey dost AE'de yok
- 42.Gazel 3b.n'oldı ^Cacabā: n'oldun ki yine ü;n'oldı ki yine B/5ab. B'de yok,beñzer
saçunūn:beñzer ki saçun L,Ü
- 43.Gazel 1b.bī-haddise eksūkligūmūz: eksūkligūmūz bī-haddise ü/4b.söküb:delüb ü;gelüb B
- 44.Gazel L ve Ü'de yok 6b.^CAkıl isen Lāmi^Cf evrād u ezkāruñ gözet B
7ab.Vasf idersin dīl-berūn müşkīn saçını dem-be dem
Bu sebebden nice rengin olmış eş^Cāruñ gözet (B)
- 46.Gazel yalnız AE'de var /47.Gazel Ü'de yok/
- 48.Gazel 2b.gūş idüb: gūş idūñ ü,B/ 5a.hūsnūn:^Cişkuñ ü/49.Gazel L ve Ü'de yok

- 50.Gazel 1b.nigârâ:nigâr L/3b.subh olinca her gice feryâd u efğân ile bahs L,Ü,B
5a.kıldum: itdüm L,Ü,B /5b. ider: urur L,Ü,B
- 51.Gazel 6a.kâfirde: mü'minde L,Ü,B/ 52.Gazel L ve Ü'de yok 4a.râh-ı Cışk: râh-ı Hak B
- 53.Gazel Ü'de yok 5a.ne gerek: ne durur L,B
- 54.Gazel 3ab.L ve Ü'de yok 3a.gözinde:yanında B/ 6ab.L ve Ü'de yok 7a.eşkümlün:çeşmülün Ü
- 55.Gazel yalnız AE'de var 56.Gazel L ve Ü'de yok
- 57.Gazel 5a.Yâ beşâret vasla eyler yâ işâret katledür L,Ü,B 6a.pâyına:ayağına Ü
- 58.Gazel Ü'de yok 59.Gazel Ü'de yok 4a.ziyâd:riyâ L,B 5a.Cabide:zâhide L;sûffîye B
6b.dilünde Cukde mi: dilüm melâlini L,B
- 60.Gazel L ve Ü'de yok 61.Gazel 3b.-i hayvân:-i cuvân Ü 7b.Kim gerekmez gayr elinden
olsa pür-kevser kadeh L,Ü,B
- 62.Gazel 4a.yoksa:yahud Ü/ 6ab.Ü'de yok
- 63.Gazel Ü'de yok 7a.-yı râcile sor: râhile sür L,B
- 64.Gazel Ü'de yok 1a.her dem:tañ mı B,dem-bedem:her nefes L,B/1b.her'nefes:dem-be dem L,B
4a.ğamından:sağından L,B/7b.ser-be: ser-te L,B
- 65.Gazel 4a.hûnünümle:renginümle Ü/ 5a.laCılmış: bağlamış L,Ü,B
8.beyit Devr-i güldür koma elden LâmiCî neğis gibi
Câna çünkim cân bağışlar her nefes dil-ber kadeh AE'de yok
- 66.Gazel Ü'de yok 6a.eyler:eyler cânım L,B/ 67.Gazel L ve Ü'de yok
- 68.Gazel Ü'de yok 3.beyit L'de yok 5a.ğamundan:kapuñdan L,B,seng: taş L,B
6.beyit L'de yok/ 69.Gazel 4a.gibi: bigi Ü/ 70.Gazel AE'de yok
- 71.Gazel Ü'de yok 1b.Hey bu nice hüsn-i bî-hemtâdur B
- 72.Gazel L ve Ü'de yok/ 73.Gazel Ü'de yok 1a.senge:bir senge B/1b,Uruldı Cışka bir bünyâd
ki tâ haşre olısar âbâd L/ 2a.bülbül-i: bende-i L,B/2b.cânunçun: lutf eyle L,B
- 74.Gazel Ü'de yok 2b.oldı:olur L,B/ 6b.diyenin: gûyiyâ L
- 75.Gazel 5b.bî-karârımdan: dil-fikârımdan L,Ü,B/ 76.Gazel L ve Ü'de yok
- 77.Gazel Ü'de yok 2a.kılma:itme L,B/ 78.Gazel L ve Ü'de yok 5b.her dem:dün-gün AE,B
6b.kûh u sahrâ vü çemenler gezer AE
- 79.Gazel Ü'de yok 2a.-ı çehreme: -i hücreme L/ 6ab. L'de yok
- 80.Gazel L ve Ü'de yok 3a.dadını: tadını B/ 6a.Âderi: ad eri B
- 81.Gazel L ve Ü'de yok 3b.Çü gördi iğır kanı kana kana lezîz B
- 82.Gazel 3a.ol:k'ol Ü,B 6.beyit Cüşşâka ğam yimek buyırur ol tabîb-i cân
Zehrîse hasta dillere andan gelür lezîz AE'de yok
5a.çemende:cihânda Ü
- 83.Gazel L ve Ü'de yok 4a.hüsn-i:hüsn B
- 84.Gazel L ve Ü'de yok 1a.-i dîdârün:-i dîzârün B/ 4a.beni:dili L/4b.ey cân:cânâ L,B
- 85.Gazel L ve Ü'de yok/ 86.Gazel L ve Ü'de yok
- 87.Gazel 1b.ol:sher Ü/5a.ol cân-ı leb-i laCılün:câm-ı leb-i laCılün L,Ü,B
- 88.Gazel Ü'de yok 89.Gazel 6b.destümden:elden de L,Ü

- 90.Gazel 3a.Ağladuğum görüb ısırdı lehin güldi didi L,Ü,B/3b.sükkeri:şekeri L,Ü,B
4b.o:ol Ü,B/91.Gazel L ve Ü'de yok 3a.tañ mı itse: itse tañ mı B
- 92.Gazel Ü'de yok 2a.yoksa:yahud L,B/ 5b.-i tâbdâr: -i hf-karâr L,B
- 93.Gazel L ve Ü'de yok/ 94. Gazel yalnız AE'de var/95.Gazel yalnız AE'de var
- 96.Gazel 4b.şehler:sultân L,Ü,B/ 97.Gazel Ü'de yok 2a.oldışâh-ı dehr: şâh-ı dehr olur L,B
- 98.Gazel L ve Ü'de yok 2a.-i yâr: -i dost B/ 4a.Har-ı ğamdan itse penâh anâ tañ mı dil B
- 99.Gazel Ü'de yok 3a.halka: ile L,B/100.Gazel Ü'de yok 4b.kılur: ider L,B
- 101.Gazel L ve Ü'de yok/ 102.Gazel Ü'de yok 1b.fulkini:geştini B/103.Gazel L ve Ü'de yok
- 104.Gazel Ü'de yok 3b.Cihânı eylerem ağız misâli başına târ L,B
5b.Didi bu ^câşık-ı zârûn ^caceb hayâli var L,B
- 105.Gazel L ve Ü'de yok 2b.velîk: velîk ki B/ 3b.-i bûyin:-i mûyin B
- 106.Gazel 3b.Âsitândan başuma ursa bir kaç taşlar L,Ü
4b.Toptoludur sînemün meydânı kanlı başlar L,Ü
- 107.Gazel Ü'de yok/ 108.Gazel L ve Ü'de yok/109.Gazel 1a.câmını:câmın Ü,B/ 7a.raks
ursun: devr itsün Ü,B/ 110.Gazel Ü'de yok 111.Gazel L ve Ü'de yok
- 112.Gazel Ü'de yok 4b.hâlüm görüb: yâ hâlûme L,B
- 113.Gazel Ü'de yok 2a.Sûret-i hûr u perî yazdıysa kudsîler hak L
2b.vâcib ol kim seni: seni yüz vechile L
- 114.Gazel L ve Ü'de yok 115.Gazel Ü'de yok 2a.cân ü gönül:cânile,olur: olurum L,B
- 116.Gazel Ü'de yok 6a. baş:ser L,B/ 117.Gazel yalnız AE'de var
- 118.Gazel Hattun ne sihr ider ki iki günde dil-berâ
Âb-ı ^cizârûn üstine reyhân eker biter (Bu beyit AE'de yok)
- 119.Gazel L'de yok 1b.nice:hay ne Ü,B/ 4b.boğaz:boynı Ü,B
7ab.Lâmi^cî kimseye zülfün gibi baş indiremez
Devlet-i fakrile devründe emîrâne geçer Ü,B
- 120.Gazel 1b.dâğ:tâğ Ü/ 2b.şâh-ı gül:reşk-i gül Ü/ 6.beyit Ü ve B'de yok
- 121.Gazel 2b.kamer:kamu L,Ü,B/ 3b.câm-ı şarâb:âb-ı şarâb Ü/5a.sünbûlin:saçını L,Ü,B
6a.dâne-i:jâle-i Ü,B
- 122.Gazel L ve Ü'de yok 2a.bâğında:bâğda B/4a.pür-kılsa:toldursa B/5a.ıdeyin:ideyim B
- 123.Gazel L ve Ü'de yok 1a.dağlar:tağlar B/ 2a.her nefes: de geh her dem B
- 124.Gazel Ü'de yok 1a.karşunda:karşuma L,B/2a.ney-sıfat:ney gibi L
5a.görenler yârî dir: anı kim görse dir L,B
- 125.Gazel Ü'de yok 2a.kıl u kâl: kâl u kıl B/3a.başı çizginür:cânı muhtarib L,B
- 127.Gazel L ve Ü'de yok/ 128.Gazel 2a.bezmünde:meclisde Ü,dökelüm:dökeyin Ü
şem^c-sıfat:şem^c gibi Ü/ 4b.-i sâkı:-i câzû Ü/7a.cânun:cânı Ü,B
- 129.Gazel 2b.onun:bunun L,Ü,B/4b.güneş:günü L,Ü,B/7a.idicek:ıdeli L,Ü,B
- 130.Gazel 10ab Sen ğazâlun firârını göricek-îmeyüb tozına ğazel didiler L,Ü
- 131.Gazel Ü'de yok/ 132.Gazel Ü'de yok/ 133.Gazel Ü'de yok 3a.yapar mıdı:yapa mıdı L,B

- 134.Gazel L ve Ü'de yok 2a.görmemiş:görmedük B/135.Gazel L ve Ü'de yok
 136.Gazel L ve Ü'de yok 5.beyit B'de 6,6.beyit B'de 5/7a.kız: kır B
 137.Gazel la. ^Cışk mısın: ^Cışvesin Ü,B/1b.beyâne:yabâna Ü,B/3a.artuğ eksük:eksük
 artuğ Ü,B/5. beyit Hışm itme yazduğıcün derd ü belânı ^Câşık
 Senden şikâyeti yok hâl-i zamâna söyler AE'de yok
 7a.cân:dost Ü,B/ 7b.İncinme Lâmi^Cîye kim dostâne söyler L,Ü,B
 138.Gazel Ü'de yok 2b.ol kemân ebrû: ol kaşı yâ hey L,B
 7b.Nâzını hadden geçürdi ne dükenmez nâz olur L,B
 139.Gazel 4a.ser-â pâ:ser-â ser L,Ü,B/ 4b.tâbindan:nârından L,Ü,B
 6a.süsteldi:süst oldu Ü,B;mest oldu L/ 7a.sovuk: düşüb Ü
 140.Gazel Ü'de yok/ 141.Gazel Ü'de yok 2a.hurmasını:incirini B/ 2b.kand-i:şehd-i L,B
 6a.olsa:virse L,B/ 142.Gazel Ü'de yok 2a.arasında:ortasında B/4a.sındı:
 toldı B/7b.ğayretünden:ğayretiyle B
 143.Gazel Ü'de yok 1a.Duzâh iy hûri gamunla ^Câşık cennet gelür L,B
 3a.^Cakd-i destüm hallidüb:hallidüb her ^Cakduma L,B/5.ve6.L'de yok
 7a.Zecrile nice kesilsün âsitânünden sentün L,B
 144.Gazel Ü'de yok 2a.ğam:tañ L,B/3a.Gönlüm ki gün yüzünle gözümde bulur ziyâ L
 3b.hânenün:hânedür L,B/4a.Birin binüb yidürse hayâlün birin n'ola L
 4b.Gönlüm gözüm gibi segirdür ulağı var L
 145.Gazel Ü'de yok 2b.Havf eylemez yanında gün iki kabağı var L/6.beyit L'de yok
 7b.derûnında:yüreginde L/146.Gazel Ü'de yok 4a.dil gamın terk eylemez:
 ben gamın terk itmezem B/4b.bizden:bize L,B/ 7b.Ol cihetden sözleri olmuş
 mu^Cciz-nigâr L,B
 147.Gazel L ve Ü'de yok 3a.virürem:virürüz B/ 3.beyit yalnız AE'de var
 148.Gazel Ü'de yok 3b.Bağ içre gülün nakşını düzdükce bozubdur L,B
 6b.k'ol:ol L,B/ 149.Gazel Ü'de yok 6. ve 7. beyitler L'de yok
 150.Gazel Ü'de yok/ 151.Gazel yalnız AE'de var/152.Gazel Ü'de yok 6a.zülf-i:hâl-i L,B
 153.Gazel L ve Ü'de yok/ 154.Gazel yalnız AE'de var/155.Gazel L ve Ü'de yok
 156.Gazel L ve Ü'de yok/ 157.Gazel Ü'de yok 1a.ey mâh-ı: ey şem^C+i B/ 2b.^Cuşşâk-ı:
 her rind-i L,B/ 4a.bişimen:nişimen L,B/ 6b.keymek:kimün L,B
 158.Gazel 1a.zülf-i:zülf ü L,Ü,B/ 2b.hûnâb: bî-h^Vâb Ü,B/3a.ey bî-vefâ: ey seng-i dil L,Ü,B
 6a.nakd kalaydı:nakd-i kalb idi Ü,B
 159.Gazel L ve Ü'de yok 2b.düşüyen:düşüben B/160.Gazel L ve Ü'de yok 4a.ger ne:ger ni B
 161.Gazel L ve Ü'de yok /162.Gazel L ve Ü'de yok 2a.dirîğı:mezâğı B
 163.Gazel 6ab.L'de yok Hâr u keş-i meyhâne ol iy dîde-i saffâ
 Hürmetlü haremelerde ferrâşlaruz biz Ü
 164.Gazel 4b.ateş:od Ü/165.Gazel Ü'de yok 2b.itmez:itmek L,B/5b.sehvidi:sehvdür L,B
 166.Gazel L ve Ü'de yok 2a.Bir ben degülem çarhı tokuz dolanub ay gün B
 5a.meyhâne:de:meyhâne B

- 167.Gazel L ve Ü'de yok 2a. incinür:incinüb B/ 168.Gazel Ü'de yok
 169.Gazel Ü'de yok 2a.nigâr: çü yâr L,B/ 2b.şanasın:güyyâ L,B
 5a.tutuşaldan:tokušaldan L,B/ 6b.seylâb-hîz:seyl-hîz L,B
 170.Gazel Ü'de yok 3a.dâmenin:halkasın L,B/ 4b.feşânumuz: sitânumuz B
 171.Gazel L ve Ü'de yok 6a.erbâb-ı: ašhâb-ı B/ 6b.-i zîbâ: -i dibâ B
 172.Gazel L ve Ü'de yok/ 173.Gazel L ve Ü'de yok 2a.Varuruz uğrı gibi kûyına dil-
 dârûn âh B/2b.çoydurur:duydurur B/ 6a.hattile: hattun ile B
 174.Gazel L ve Ü'de yok 1a.-i dil-cûnûn: -i ra^cnânun B/5b.-i gamze:-i gamzen B
 7a.dil-berûn:ol mehûn B/175.Gazel L ve Ü'de yok 2a.-i şahn-ı: -i burc-ı B
 4a.hâtır:sîneñ B/5a. himmet-ı : şeş-per-ı B
 176.Gazel Ü'de yok 3b.gül gibi:kûlbemî L,B/ 177.Gazel 1a.sürmedin:sürmeyince Ü/
 vaşla olmaz:vaşluña yok Ü/1b.beni zülfün gibi:ki zülfün-veş Ü
 6a.Sa'na ey dil çâre cân virmekdür k'ol dil-berûn B,virmekdür:virmek durur L;
 ölmekdür Ü
 178.Gazel lab Bir hevâ-yı zülf-ı pür-sevdâyadur cânım heves
 Bu sebebdendür sabâ gibi dilüm müşkîn-nefes L,Ü,B
 2a.-ı cân: -ı ^câkl L,Ü,B/ 4a.olsun: olsa L,Ü,B
 179.Gazel L ve Ü'de yok 2a.gel:yürî B/180.Gazel L ve Ü'de yok
 181.Gazel Ü'de yok 1b.Ayru olmak cân revâ mîdur bedenden bir nefes L,B
 182.Gazel L ve Ü'de yok 1a.zülfîn:vaşlın B/ 2a.niyâz-ı : eâz-ı B
 184.Gazel yalnız AE'de var/ 185.Gazel Ü'de yok 5. ve 6. beyitler L'de yok
 5b.itdüklerin:a^cmâlini B/186.Gazel 1b.eyleşem:eyleyem Ü,B,bir kez: bir dem L,Ü,B
 5b.dûdi:dûddan L,Ü,B,perçemdür:perçem L,Ü,B
 188.Gazel 1b.Gerçi anıdur velf üstâd-veş ter bağlamış L,Ü,B
 189.Gazel 2b.dem-â dem: ezelden L,Ü,göñlin:^caklın Ü
 190.Gazel Ü'de yok 2b.zirâ:zîbâ B/ 7a.zülfî: hattı L
 192.Gazel 2b.ulü:^caceb Ü/ 4a.efseri:efserün L,B
 193.Gazel 1a.dehenün:ağzunun Ü/4a.rahm:meyl L,Ü/5. ve 6. beyitler L ve Ü'de yok
 7ab.Lâmi^ci gördi rakîbiyle habîbi salınur
 Didî ^câlemde dikensüz gül-ı handân yoğımış L,Ü
 194.Gazel Ü'de yok 5.ve 6.beyitler L'de yok/195.Gazel 5b.sihriyle:mekriyle Ü,B
 196.Gazel Ü'de yok 4a.şal^catun: gün yüzün L,B/ 4b.Güne bakmak ider çü gözleri yaş L,B
 5. ve 6. beyitler yalnız AE'de var
 197.Gazel 3a.güzer:meger Ü,meger:güzer Ü/ 5.ve 6. beyitler L ve Ü'de yok
 198.Gazel L ve Ü'de yok 5b.Oldı şâhum devletünde cümle sîm ü zer halâs B
 199.Gazel Ü'de yok 2a.ider:ide B/201.Gazel L ve Ü'de yok
 202.Gazel 6b.gül gibi:nâle vü L,Ü/ 203.Gazel L ve Ü'de yok
 204.Gazel Ü'de yok 7b.ayağun:k'ayağun L,B

205. Gazel 4a. cevri: ğam Ü, B, pür-zahm: pür-yara Ü/ 6a. girmez: ırmez Ü
3a. -i mihriñ: -i ^Cışkuñ Ü/ 3b. -ı rahşāndan: -ı tātāndan L, B
206. Gazel Ü' de yok 2a. menzil itmüştür teni: tende tutmuş karar B/ 6. beyit L' de yok
7a. kadd ü rüy: rüy u kadd L, B, baña bes: bes baña L, B/ 7b. Sidreyle ^CAdn:
^CAdn u Sidreyle L, B/ 207. Gazel Ü' de yok
208. Gazel Ü' de yok 2a. Nefs ü şeytāndan saña takvā gibi olmaz hisār B 2b. L' de yok
5. ve 6. beyitler L' de yok / 209. Gazel 4b. misāli: gibi L, Ü
210. Gazel 2a. kār-ı ^Cışk: ^Cışk işi L, B/ 5b. gök kişi çün: gerek çü kişi L; gerek kişi çün Ü, B
6b. dönüb: velî Ü, B/ 7a. bahārın: bahārı L, Ü, B/ 211. Gazel Ü' de yok
212. Gazel 2b. devr-i: devrān-ı L, Ü, B/ 6b. her dem: el-hak L, Ü/ 7a. -ı ğam: -ı leb L
213. Gazel 4a. ğamından her nefes tañ mı: ğamından tañ degül dil kim L, Ü, B
4b. olur cāna semender: semender gibi olmuş L, Ü, B 5., 6. beyitler Ü' de yok
6b. Koyun gibi durur ^Cuşşāk olur kassābdan mahzûz L
214. Gazel L ve Ü' de yok 1b. göreydüm: görürdüm B/ 215. Gazel L ve Ü' de yok 2bbu: birB
216. Gazel Ü' de yok 4a. kos sözün: sözi kos L, B
217. Gazel 1a. mihrine: şem^Cine Ü/ 3b. ser-be: ser-te L, Ü, B/ 5b. ğamuñdan: elünden Ü
7a. Ser-te ser cismimi eylerken fetil-i derd ü ğam Ü
218. Gazel 2b. mānend: gibi L, Ü, B/ 3a. sarılub: sarılınub Ü, B
219. Gazel Ü' de yok 1a. Tañ degül eylese cān ol ruh-ı zibāya tama^C L
1b. itmez olur mı ^Caceb: kim durur eylemeyen L, B
3a. Dilüm ümmiz-i vişālünde yeler şām u seher L, B/ 3b. ıder: kılur L, B
4a. -i dünyāya: -i dil-dāre L, B/ 4b. sohbet-i: vuslat-ı L, B
220. Gazel Ü' de yok 1a. dem-be dem: her nefes L, B/ 3a. zārın: rāzın L, B
5a. bulur: alur L, B/ 7b. her dem: her şeb L, B/ 221. Gazel Ü' de yok
222. Gazel Ü' de yok/ 223. Gazel 2b. bir: zer L, Ü, B/ 3ab. Gözlerün derdiyle nergis düşdi
mu^Ctelül-basar-Bü-yı zülfünde benefşe oldu muhātṭalu'd-dimāğ Ü
5a. meş^Cāl-i: şu^Cle-i Ü/ 6a. Hoş tena^{CC}um eylerüz dün-gün kapuñda h^Vāce-vār Ü
224. Gazel L ve Ü' de yok 4a. gibi dil düşer: dildür cān düşer B
225. Gazel yalnız Ü' de var/ 226. Gazel L ve Ü' de yok
227. Gazel Ü' de yok 2a. çarhı: çarha L, B/ 2b. ser-be: ser-te L, B/ 3. ve 4. beyitler L' de yok
6b. Derd ü ğamuñ durur çü dil ü cāna bal u yağ L, B
228. Gazel L ve Ü' de yok 4a. yüz: yüzüm B/ 229. Gazel Ü' de yok
230. Gazel 1b. idüb siper: karşı tutub L, Ü, B/ 2a. dilden: tırūñ L, Ü, B, tırūñ: dilden L, Ü, B
5a. bir: her Ü, B/ 5b. bend: perde L, Ü, B / 7b. çarhı: māñ Ü
231. Gazel 1b. Ey müdde^Cf serūñ gerekse itmegil benümle hilāf L, Ü, B
3b. muhannes: muhannet L, Ü, B/ 6b. Kanlar akıtuğzıñ ğamdan tutar mu^Cāf L, Ü
232. Gazel L ve Ü' de yok/ 233. Gazel Ü' de yok 4a. ben: çün L, Ü/ 234. Gazel L ve Ü' de yok

- 235.Gazel Ü'de yok 3b.bülbül-âsâ:bülbül-âyin L,B
 236.Gazel L ve Ü'de yok 1a.müzceler:hastalar B/3a.Serv-i dil-cû gibi cânân gelür eşküm
 üzre B/ 10.beyit yalnız AE'de var
 237.Gazel L ve Ü'de yok/4b.mübtelâ:mübtelâ-yı B/238.Gazel yalnız Ü'de var
 239.Gazel 4a.her zamân: her nefes L,Ü,B/240.Gazel Ü'de yok 4b.-i serv:-i ser L,B
 241.Gazel L ve Ü'de yok/242.Gazel Ü'de yok 5b.tabîbem:nigârâ L,B
 243.Gazel Ü'de yok 3a.yekser:baş baş L/244.Gazel 2a. dilüm:gönül Ü/6a.sîm-ber:
 sîm-ten Ü/ 7a.câ-yı emn:emîn cây Ü/
 245.Gazel L ve Ü'de yok 1a.cân:iy cân B/
 246.Gazel 1b.ol kan:ol yoğ L,Ü,B/ 2a.saçun:saçı Ü,B/3b.ğayri:ayruk Ü,B
 5b.Râh-i Cışkuñda budur saña da iy dil kalacak Ü
 247.Gazel L ve Ü'de yok 1b.nâr-ı:âteş-i B/248.Gazel Ü'de yok 1b.-i ihsânun:-i lutfinuñ L,B
 2a.sen:ol L,B/4a.ay:mâh L,B/ 5a.ârâm-ı cân:yâr-ı cân L,B
 249.Gazel Ü'de yok 2a.eyledi:oyledüm L/ 6b.isterdi:k'isterdi L,B
 250.Gazel L ve Ü'de yok 3a.şehden:şehd B/251.Gazel L ve Ü'de yok 7a.Serâpâ:anî dahi B
 7b.cânım ki:bu cân ki B/252.Gazel Ü'de yok 7. ve 8.beyitler L ve B'de yok
 253.Gazel 2a.revzeninden:revzen-i dîden L,Ü,B,bakılır:bakar L,Ü,B/3a.budur:bu kim L,B
 3a.Rüşen ol kim gün yüzün takvîm-i usturlâbına Ü
 254.Gazel L ve Ü'de yok/256.Gazel 7a.ayruk:artuk L,Ü,B
 257.Gazel Ü'de yok 4a.dökem:döke L/258.Gazel L ve Ü'de yok
 259.Gazel L ve Ü'de yok 1b.derd ü:cevr ü B/260.Gazel 2ab.Ü'de yok/3a.gibi:sıfat L,Ü,B
 3a.ol:her L,Ü,B/261.Gazel L ve Ü'de yok 2b.hod-bîzlük:hod-bînlük B
 262.Gazel 1a.sînemi:gönlümi Ü/2a.mihnet:fursat L,Ü,B/3a.muht-i hayrete:belâ denizine L,Ü,B
 3ab. L ve Ü'de yok/263.Gazel Ü'de yok 3a.geşt-i:geştîyi B/ 5b.cânımı:râhımı L
 7.ve 8.beyitler L'de yok/264.Gazel 1a.dilâ Cıayn-ı Cınâyetdür:belâ vü âfetdür L,Ü
 Bu gazeldeki redifler Ü'de İshakuñ şeklindedir,6b.rüsvâsî:şeydâsî L
 265.Gazel Ü'de yok 1b.teni:saçı L,B/266.Gazel Ü'de yok 4b.kalmadı:kaldı mı L,B
 bustânda:gülşende L,B/ 5a.Cıayd-ı ekber: ulû bayrâm L
 267.Gazel 3a.mihnetdür ne nâvek:mihnet her ne nâvek L,Ü/4a.berk:berk L,Ü,B
 5a.-yı turra-i dil-dârdur:-yımüşk-i zülfinden meger L,Ü,B
 268.Gazel L ve Ü'de yok/269.Gazel L ve Ü'de yok/ 270.Gazel Ü'de yok 2a.tâ seher:
 nâle vü L/271.Gazel 4a.bîñ:bir L,B/272.Gazel L ve Ü'de yok
 273.Gazel 3a.Dîde-giryân sîne büryân hasta cân dem-baste dil L,Ü,B
 274.Gazel Habîbün redifleri Ü'de Hüseyñün şeklindedir.
 5b.Dürdâne-sıfat ol beñi hindusi Hüseyñün L,Ü
 275.Gazel Ü'de yok 2a.küsteri:geşteri L/ 276.Gazel Ü'de yok/
 277.Gazel Ü'de yok 4b.sen:ol L/ 9a.çün dilersin:ister isen L/9b.Zulmet-i hecrinde
 cân virüb güzer itsem gerek L/278.Gazel Ü'de yok/279.Gazel L ve Ü'de yok
 280.Gazel 3a.şîrîn lebünle:şîrînlikle L,Ü/4b.bî-şek surhî:şeksüz ruhı L,Ü

- 281.Gazel L ve Ü'de yok/282.Gazel 1b.tañ mi:n'ola L/ 3a.girsen:gelsen L,Ü
 283.Gazel Ü'de yok 6a.cân:dil L/284.Gazel Ü'de yok 2a.itse:yansa L/6b.bil:çün L
 285.Gazel Ü'de yok/ 286.Gazel 4ab.Ü'de yok 5a.bir ey cân:bir cânâ Ü
 287.Gazel Ü'de yok 2b.şehâ:begüm L/ 3a.yok:vir L/ 7a.dün:her L
 288.Gazel Ü'de yok 1b.sanasın:güyyâ L/2a. gön'lümde:gön'ülde L/289.Gazel L ve Ü'de yok
 290.Gazel Ü'de yok 5a.bakmaz aña:kılmaz nazar L/291.Gazel Ü'de yok 2a.boyu serv:
 lebi mül L/2b.deheni gonca:kameti serv L/3ab.Ger kıla ^Cişve vü nâz ger ide
 cevır ü cefâ-Cümle ef^Cali özi gibi hasendür Hasanun L
 292.Gazel Ü'de yok 3a.İrmedin mi^Crâc-ı vaşla açma söz k'ol arada L
 4a.sözüm işit:güş it sözüm L/ 4b.cürmüm:derdüm L/5b.benligün:varlığın L
 293.Gazel Ü'de yok 1a.derd-mende:müst-mende L/ 4b.uzun:özün L
 294.Gazel 2b.sevdâdan:ğavğadan L,Ü/ 3a.hatt u hâl:hâl u hatt Ü/4a.pây:pâ Ü
 mülk-i dehre:cihân mülkine Ü,ser-be:ser-te L,Ü/6b.zâhid:süffî Ü
 7a.Varur idüm başum üzre hâme-veş iy Lâmi^Cf Ü
 295.Gazel Ü'de yok 14ab.L'de yok/296.Gazel L ve Ü'de yok
 297.Gazel Ü'de yok 10a.cemâli u: cemâli vü L/298.Gazel Ü'de yok 5a.Mestiken bir kez
 lehün sordum şehâ kan itmedüm L/6a.kec egledür: kem anladur L
 299.Gazel Ü'de yok 2a.deşt ü dere:lâlelere L/6b.şem^Cdür:çarhdur L/7b.itdi:kıldı L
 300.Gazel L ve Ü'de yok/ 301.Gazel 9a.derdini:^Cışkını L,Ü/9b.sevdâ-zede dil:sevdâ-yı
 gön'ül L;sevdâ-yı dili Ü/ 302.Gazel Ü'de yok
 303.Gazel 2a.cû-yı:âb-ı L,Ü/ 2b.kara:akar L/3b.hastadur nergis:nergis hasta L
 4a.veya ol ruh:yahud ol ruh L;yâ ol ^Cârîz Ü
 304.Gazel Ü'de yok 2b.olayın:olayım L/305.Gazel 5b.perfler:perfnün L
 306.Gazel L ve Ü'de yok/307.Gazel L ve Ü'de yok/308.Gazel Ü'de yok/309.Gazel Ü'de yok
 310.Gazel Ü'de yok 2b.peygâmum:ni^Câmum L/ 5b.küyün: küyü L/311.Gazel L ve Ü'de yok
 312.Gazel 3a.nihâlsin:cemâlsin Ü/ 3b.kadi:boyı L,Ü/5b.pürdür:pür olubdur Ü
 313.Gazel L ve Ü'de yok/314.Gazel L ve Ü'de yok/
 315.Gazel Ü'de yok 5a.meyl:meyle L/7b.uydı:uya L
 316.Gazel Ü'de yok 2a.devlet:bu devlet L/6b.göksün:sînesintün L
 317.Gazel Ü'de yok 2a.boyu:peri L/ 6a.ser-be:ser-te L/318.Gazel Ü'de yok
 4a.-ı zulmet:-ı hicrân L/6b.aldı:almış L/319.Gazel L ve Ü'de yok
 320.Gazel Ü'de yok 6b.-i âh-ı:-ı derd-i L/ 8a.mihir-vâr:şem^C-vâr L
 321.Gazel Ü'de yok/ 322.Gazel Ü'de yok 6a.uralı:urıcak L/323.Gazel Ü'de yok
 324.Gazel L ve Ü'de yok/325.Gazel Ü'de yok 3a.ğam nârına:nâr-ı gama L
 326.Gazel Ü'de yok 1b.cihândaşemîşe L/ 3a.itse:ide L
 327.Gazel 3a.şehâ:sentün L,Ü/ 4a.tutayım:tutalım Ü/328.Gazel Ü'de yok
 329.Gazel Ü'de yok 2b.-âsâ:-âyin L/3b.zarılığ idüb:zârilâz idüm L
 330.Gazel Ü'de yok/331.Gazel Ü'de yok 1a.nazarda nakş-i bahâr:cemâli-nâkş-ı bahâr L
 333.Gazel Ü'de yok/332.Gazel Ü'de yok/334.Gazel Ü'de yok 7a.Lâmi^Cf şu kim:şol ki Lâmi^Cf L

- 335.Gazel Ü'de yok 3a.zahm-ı:hışm-ı L/6ab.L'da yok/337.Gazel L ve Ü'de yok
 338.Gazel la.olsun:olsa Ü/2b.zahma:derde L,Ü/3a.ki çün:çün ol L,Ü
 5a.görürsem:görürsen L,Ü/339.Gazel Ü'de yok 3a.açuk: a çok L
 340.Gazel Ü'de yok/341.Gazel Ü'de yok la. ser-be:ser-te L
 342.Gazel Ü'de yok 3b.dehre:âleme L,ser-â ser:yekser L
 344.Gazel Ü'de yok 2a.sidre-âyin:sidre gibi L/ 5.,6.beyitler L'de yok 7a.eylemiş:eyledi L
 345.Gazel Ü'de yok/346.Gazel Ü'de yok 4b.puhte yiri degüldür:puhteyi berü gel kim L
 347.Gazel la.Her ne olursa nûra kâbil dostum Ülb.hüsnüne olmaz:olmaz hüsnüne L
 4a.medhin:faslın Ü/ 5a.diller kaşına:cânlar şaydına Ü
 348.Gazel la.cemâlün:cemâl-i L/1b.sel-sebil leblerün: şerbet-i şîrîn lebün L,Ü
 5b.nağmeñi:sâzuñ Ü/349.Gazel Ü'de yok la.vefâ umma: umma vefâ L
 350.Gazel L ve Ü'de yok/351.Gazel Ü'de yok la.kıl gel:kılğıl L/4a.gönül:dilâ L
 352.Gazel 1b.revnâk:pertev L,Ü/ 2a.dilüm:gönül L,Ü/3b.yaprakdan:ırakdan Ü
 6b.ne söyledüm saña:kime ne söyledüm L,Ü
 353.Gazel L ve Ü'de yok/354.Gazel L ve Ü'de yok/
 355.Gazel Ü'de yok 3b.ire:ide L/ 6a.şeb u rûz: dün ü gün L
 356.Gazel Ü'de yok 3b.ortada yüz:ortadayüz L/357.Gazel Ü'de yok 2a.cânuma:yaşuma L
 358.Gazel Ü'de yok 2b.hay:hey L/ 4b.yelinden:okından L/6a.urdum:virdüm L
 359.Gazel Ü'de yok 1b.cânın od eyler:âteşle oynar L/ 2a.mahşerde ruhuñ:mahşer ruhların L
 2b.şâm-ı zülfün gibi:şol şeb-i zülfünde L/5b.aydur:ider L/6a.bahr-ı:bahre L
 360.Gazel L ve Ü'de yok/361.Gazel Ü'de yok 6a.diyüb:diyü L/
 362.Gazel Ü'de yok 4a.nâlesin:hâlini L/363.Gazel Ü'de yok/364.Gazel L ve Ü'de yok
 365.Gazel L ve Ü'de yok/366.Gazel L ve Ü'de yok
 367.Gazel Ü'de yok 4a.bir gün:bir dem L/ misâl-i eşk:yaşum gibi L
 368.Gazel Ü'de yok 1b.ancak:âhır L/369.Gazel 7b.Fitneler ister mi dîn içinde şeytân
 olmayan L/370.Gazel Ü'de yok 3a.miskiyle:müşkiyle L/3b.Ki âlem halkınñ
 gönlin bu efsün eylemiş meftûn L/4b.ser-â ser:ser-â pâ L
 371.Gazel Ü'de yok 1b.Zülfî dâmina töldün assı yok feryâddan L
 4b.sadâ:enin-i L/ 6a.Mısr halkından:Mısr-ı hattından L/7a.-ı lebin:-ı dilin L
 7b.ağlamak:ağlamağ L/372.Gazel L ve Ü'de yok/373.Gazel Ü'de yok 5b.câna:
 cisme L/374.Gazel Ü'de yok 6b.hurşid ü mâh:heft-âsümân L
 375.Gazel Ü'de yok/376.Gazel AE'de yok/377.Gazel L ve Ü'de yok/378.Gazel Ü'de yok
 379.Gazel Ü'de yok 1b.rakîbî dir ise:dir ise müdde^cî L/381.Gazel Ü'de yok
 2a.dem-be dem:her nefes L/ 6b.her nefes:dem-be dem L
 382.Gazel Ü'de yok la.iy cân:bâd-ı L/5a.hastay: hastasın L
 383.Gazel L ve Ü'de yok/384.Gazel Ü'de yok la.ol tîğ-i:tîğ ol L/2b.ser götürmiş:
 baş götürdi L/385.Gazel Ü'de yok/386.Gazel L ve Ü'de yok
 387.Gazel 5a.jâle-sıfat:jâle gibi L,Ü

388.Gazel Ü'de yok 5b.şunmasun:şunmadın L/7a.Bir dem içre cihânı şark eyler L

389.Gazel Ü'de yok 6a.her zamân:rûz u şeb L/390.Gazel L ve Ü'de yok

391.Gazel Ü'de yok/392.Gazel Ü'de yok 5b.eyle bu yüz:eyleye yüzler L

393.Gazel L ve Ü'de yok/394.Gazel L ve Ü'de yok/395.Gazel L ve Ü'de yok

396.Gazel Ü'de yok 3ab.Gam-ı zülfiyle bir sa^cât dil-i miskin diler dirlik

Ko fânî ^cişreti iy cân ki ^cömr-i câvidândur bu L

397.Gazel Ü'de yok 2a.eyler:itdi L/398.Gazel L ve Ü'de yok/399.Gazel Ü'de yok

400.Gazel 5a.diyüb:diyü Ü,-ihûn-i:-i pür Ü/5b.seper:sepüb Ü,olur:ururL,Ü

401.Gazel Ü'de yok/402.Gazel Ü'de yok 2a.halka:baña L

403.Gazel 3b.^calemdür:^cilmdür L,Ü/ 6ab.Ü'de yok/7a.tañ mı:zâhid L,Üzâhid:tañ mı L,Ü

404.Gazel Ü'de yok/405.Gazel L ve Ü'de yok/406.Gazel Ü'de yok/

407.Gazel Ü'de yok/408.Gazel L ve Ü'de yok/409.Gazel L ve Ü'de yok/410.Gazel Ü'de yok

411.Gazel Ü'de yok/ 2a.düşmiş:düşen L/412.Gazel Ü'de yok/413.Gazel Ü'de yok

414.Gazel Ü'de yok 3b.hâcib:sâhib L/4a.-ı seher:-ı sabâ L/5a.âb-ı zerle yazdı yüz bîn

ger hilâli dest-i mîhr L/ 6b.mir'ât-ı cândan:cân gözgüsinden L

415.Gazel L ve Ü'de yok/416.Gazel Ü'de yok/417.Gazel L ve Ü'de yok/

418.Gazel 1b.çeşm:serv Ü/ 2b.bilsem:bilmem Ü/3a.Her haddi âteşine bakub yanmasun diyü Ü

5a.içün:ide L,Ü/6a.dilün yolın:reh-i dili L,Ü/ 7b.^cıyşın:kârın Ü

419.Gazel Ü'de yok 6a.sekleri:itleri L/420.Gazel Ü'de yok/ 421.Gazel L ve Ü'de yok

422.Gazel 2a.murğ-ı:peyk-i Ü/4a.gonca-sıfat:gonca gibi L;lâle gibi Ü/9ab.L ve Ü'de yok

423.Gazel L ve Ü'de yok/426.Gazel Ü'de yok 2a.budur:bu kim L/4b.sihhati:sahn-ı L

427.Gazel L ve Ü'de yok/428.Gazel Ü'de yok 7a.^cıyş:^cışk L/429.Gazel L ve Ü'de yok

430.Gazel Ü'de yok/431.Gazel Ü'de yok/432.Gazel Ü'de yok 3a.tefsîr:fikret L

6b.vefâ itseñ baña besdür:baña besdür vefâ itseñ L/8b.fettâna:mestâna L

433.Gazel L ve Ü'de yok/434.Gazel Ü'de yok/435.Gazel L ve Ü'de yok

436.Gazel Ü'de yok 1a.gönül didi:hemîn didüm L/7b.zâhid:münkir L

437.Gazel Ü'de yok/438.Gazel L ve Ü'de yok/439.Gazel 1b.seni:senün Ü

5a.nesne cer:cer idem Ü/ 5b.idem:itdüm Ü/9a.gözi:gözün Ü

440.Gazel L ve Ü'de yok/441.Gazel Ü'de yok 1a.yıkar:yakar L

442.Gazel Ü'de yok/443.Gazel Ü'de yok/444.Gazel Ü'de yok/6b.düşmiş:düşdi L

445.Gazel Ü'de yok/446.Gazel Ü'de yok/447.Gazel Ü'de yok 3b.iştihârı:ihtiyârı L

448.Gazel Ü'de yok 2b.ahmerleyin:ahmer gibi L/449.Gazel L ve Ü'de yok

450.Gazel Ü'de yok/451.Gazel Ü'de yok/452.Gazel Ü'de yok 6b.hücreme:külbeme L

453.Gazel L ve Ü'de yok/454.Gazel Ü'de yok 4ab.L'de yok/6b.iterler:inerler L

9b.hevâya:du^câya L/10a.tolanub:tolaşub L/12a.var:sen L

455.Gazel Ü'de yok 4b.-i dil:-i cân L/ 7b.Bîn tazarru^c eylesem bir dahi ihsân eyleme L

456.Gazel Ü'de yok/457.Gazel Ü'de yok 2a.uraldan:eyledin L

5a.göreydi hûr u rızvân:eger hevra göreydi L,9a.idersen:dilersen L

- 458.Gazel Ü' de yok 2a. ^Câşıkın: ^Câşıkını L/ 5a.cânım:cânânım L/459.Gazel 1.beyit Ü' de
takdim tehir/460.Gazel Ü' de yok 2a.nidelüm:nideyim L
- 461.Gazel Ü' de yok 3a.-ı Mesfâ: -ı meyhâne L/462.Gazel 7b.hem-dem:mahrem L,Ü
- 463.Gazel Ü' de yok 5a. ^Cıyşa: ^Cışka L/5b.şevke zevk-efzây: zevke şevk-ârfây L
- 464.Gazel L ve Ü' de yok/465.Gazel Ü' de yok 5b.çün: içün L/
- 466.Gazel 2a.karanful:benefşe Ü 3b.eyler nazar kanlu gibi:her dem değer kanlar gibi L,Ü
- 467.Gazel 7a.ne ğam:ne tañ L,Ü 7b.Kanlara yuduñ yaşumla iy gül-i hod-rû beni Ü
- 468.Gazel L ve Ü' de yok/469.Gazel L ve Ü' de yok/470.Gazel Ü' de yok 5a.virüben:
vireyim L 5b.çü soram:soruncak L/471.Gazel Ü' de yok/
- 472.Gazel Ü' de yok 3a.çıkub:varub L/7a.âhumun ebri her dem:her nefes âhum buludı L
8a.dâyım:her dem L 9a.kaç:kaçsa L
- 473.Gazel Ü' de yok 4b.yaşum sepdı şuşu sepdı yaşum L/474.Gazel L ve Ü' de yok
- 475.Gazel Ü' de yok 5a.kaldım:oldım L/7a.râh-ı fenâdur:fakr u fenâdur L
- 476.Gazel L ve Ü' de yok/477.Gazel 1a.ruḥ-ı:gül-ruḥ-ı Ü 2b.gelüb:turub L,Ü
6b.Ser bu cânı virüb tapuḥa yüz yirde kodı L,Ü
- 478.Gazel Ü' de yok 7b.tenümün:ruhumun L/479.Gazel 1b.cihânda:şerefde L,Ü
2a.-ı furkatde:-ı mihnetde Ü/4a.zülfüne:hattuna Ü,sünbül:reyhân Ü
4b.irüb:k'irüb Ü/9a.tapuḥı:kapuḥı Ü/480.Gazel L ve Ü' de yok
- 481.Gazel Ü' de yok/482.Gazel L ve Ü' de yok/483.Gazel Ü' de yok
- 484.Gazel Ü' de yok 3a.ser-be:ser-te L/485.Gazel Ü' de yok/486.Gazel Ü' de yok
- 487.Gazel Ü' de yok 1b.dirdüm:virdüm L/488.Gazel Ü' de yok/489.Gazel L ve Ü' de yok
- 490.Gazel Ü' de yok 4a.bir:bu L/491.Gazel Ü' de yok/492.Gazel Ü' de yok 1a.bu:ben L
2a.ideyim:ideyin L/4a.himmetin:destin L/493.Gazel Ü' de yok 5b.Kişi ger sadre
geçürse tañ mıdur miḥmânını L/6a.seher:gice L
- 494,495,496,497.Gazeller Ü' de yok/502.Gazel 3a.ruḥun:haddün Ü/4b.zülfi boynına:
boynına zülfi L,Ü/503.Gazel Ü' de yok 4a.dilüm: o gül L
- 504.Gazel 2a.gördi:bildi Ü/ 5b.-ı hûndan:-ı ğamdan L,Ü/505.Gazel L ve Ü' de yok
- 506.Gazel L ve Ü' de yok/507,508,509,510,511,512,513.Gazeller L ve Ü' de yok
- 514.Gazel 1b.gibi:diyü L,başını:taşını L/4b.aña her:gerçi anmazL;ger anmaz Ü
5a.eşkül:yaşum Ü/6a.bir:biñ Ü/6b.tahrîfi:tasvîri L,Ü
- 515.Gazel 1a.çün:kim L,Ü/516.3a.ki:çü Ü/517.L ve Ü' de yok/518.4b.taḥı:dalı Ü
- 519.Gazel Ü' de yok 4a.her dem yazar yaşum:yaşum yazar her dem L
- 520.Gazel 1b.idersen:kılursan Ü/4a.gören:görüb Ü/7a.dil-ber:şeh-i hüsn L
- 521.Gazel L ve Ü' de yok/522.Gazel 3a.dişleri:dişlerin Ü/523.Gazel Ü' de yok 7b.ura:urur L
- 524.Gazel Ü' de yok/525.Gazel 5b.hurrem dil:hoşlukla L,Ü/526.Gazel 1a.zülfün:zülfini L,Ü
1b.zâhid:süff Ü/5b.itmez:itmezse Ü/527.Gazel 3a.iy cân:ol cân Ü/3b.eyledün:eyledi Ü
4a.Misrile:mülket-i L,Ü/4b.Bî-çin ü Hıta kesdi ^CIrak ile harâcı Ü
- 528.Gazel L ve Ü' de yok

DEFTER-İ RÂBİ^c Fİ'L-MÜTEPERRİKÂT

Başlık

ل و تتر مہارم مرا دیوان فی المتفرقات فی المقطعات والبرجائیات والمفردات
ل و تتر فی المقطعات

1.Kıt'a Ü'de yok

2.Kıt'a başlık

ل قطعہ در تہجد ساعہ در مجموع الخ الا استخراج

2ab.L ve Ü'de yok/ 3a.siyâk-ı: beyân u L,Ü/ 9ab. Ü'de yok

13b.Lutf-ı tab^cun hezâr kerre velî Ü/15b. mansibun: mansibundur Ü

16,17.beyitler L ve Ü'de yok/ 18a.himmetle:dânişle L,Ü/19ab.L ve Ü'de yok

21b.Mustafâ şehri: şehri Ahmed L,Ü

3.Kıt'a Ü'de yok/4.Kıt'a Ü'de yok/ 5.Kıt'a Ü'de yok

6.Kıt'a 3a.yise: yisün L/4b. Hâsılı cânınun olur ayva 7,8,9,10,11.kıt'alar Ü'de yok

12.Kıt'a başlık MESNEVÎ BERÂ-Yİ MAHBÛB-İ NÂVÎ L,Ü/ 5b.baña:bize Ü

XIV. 2b.ser-tâ:ser:ser-tâ pâ L/ XV.başlık BERÂ-Yİ ^cÖZİR-İ TAKSİR-İ HİZMET (L) Ü'de yok1b.güzâr:şî^câr L/ 3a. Lâmi^cî iller gibi: il gibi çün Lâmi^cî LXVI. başlık DİĞER DER-KARİB HEMÂN (L),KİT^cA (Ü)1a.tapuñ:kapuñ L,Ü/ 3ab.Ü'de yok/5a. ıgmañın: ı^crâñın L

XVII. başlık DİĞER L,Ü'de yok

XIX,XX.Ü'de yok/ XXI. Ü ve L'de yok XXIII Ü ve L'de yok

XXIV. Ü'de yok başlık DER TAHSİN-NÂME-İ DÖSTÂN (L) 2b. hemân:meger L

XXV.Ü'de yok/ XXVI. Ü ve L'de yok XXVII. Ü'de yok 2b.her dem:yine L

XXVIII.Ü'de yok/ XXIX. Ü ve L'de yok/ XXX. Ü'de yok/ XXXI. Ü'de yok/XXXII.Ü'de yok

XXXIII. Ü'de yok başlık DER-HEMÂN ^cÖZİR Ü İLTİMÂS-İ İLTİFÂT (L)

XXXIV. Ü'de yok XXXV.Ü'de yok XXXVI. Ü'de yok XXXVII.Ü'de yok

1b.K'almiya medhûn kitâbın gül gibi minkâdına L

XXXVIII. Ü'de yok XXXIX. başlık DİĞER (L),KİT^cA (Ü) 1b.mekremet:ma^crifet Ü

XLI.Ü'de yok başlık DİĞER (L), XLII.Ü'de yok XLIII. Ü'de yok XLIV.Ü ve L'de yok

XLV. Ü'de yok başlık DER-HÂL-İ HİSSET (L)1b.fakrden:^caczen L/2a. sürdüm:sürüb LXLVI,XLVII. L ve Ü'de yok/ XLVIII Ü'de yok/ XLIX. başlık KİT^cA (Ü) 3b.gerekmek:ne hâcet Ü

4a.eyler:ider L,Ü/L. Ü'de yok/ LI.Ü'de yok/LII,LIII,LIV,LV. Ü ve L'de yok

LVI.Ü'de yok/ LVII.LVIII.Ü ve L'de yok/LIX.Ü'de yok LX.Ü'de yok başlık DER NÂZÛK-İ

DUHTERÂN (L)/ LXI,LXII,LXIII,LXIV,LXV,LXVI,LXVII,LXVIII. Ü ve L'de yok

T Â R İ H L E R başlık VELEHU Fİ'T-TEVÂRİH (Ü)

I. monla:mevlânâ Ü/ III. 1b.itdi:kıldı L 4a. hemân:hemîn L 4b.dil:cân L

V.L'de yok/ X.1b. çü:çün Ü 3b.Dil Ü cândandurlar cümle şâni Ü

XIII. başlık DER-BÂRÂN-İ ^cAZİM Kİ HAYME DER-SAHRÂ VÂKİ^c-ŞODE (L),(Ü)

1b. didüm bedîne: dil didi aña L,Ü

XIV. başlık L'de yok 4a.buhârî:dimâğî Ü 4b.didiler: dil didi L,Ü

DEFTER-İ RÂBİ^c Fİ'L-MÜTEFERRİKÂT

Başlık

دفتر مبراهم مراد دیوان فی المستقرات من المقطعات
والمفردات والمقطعات

1.Kit'a Ü'de yok

2.Kit'a başlık

قطع در تجمیع شعر و در مجموع الی الاستغفار

2ab.L ve Ü'de yok/ 3a.siyâk-1: beyân u L,Ü/ 9ab. Ü'de yok

13b.Luṭf-1 tab^cun hezâr kerre velî Ü/15b. mansibuñ: mansibuñdur Ü

16,17.beyitler L ve Ü'de yok/ 18a.himmetle:dânişle L,Ü/19ab.L ve Ü'de yok

21b.Mustafâ şehri: şehri Ahmed L,Ü

3.Kit'a Ü'de yok/4.Kit'a Ü'de yok/5.Kit'a Ü'de yok

6.Kit'a 3a.yise:yisün L/4b. Hâsılı cânınun olur ayva 7,8,9,10,11.kit'alar Ü'de yok

12.Kit'a başlık MESNEVÎ DERÂ-Yİ MAHBÛB-İ NÂYÎ L,Ü/ 5b.baña:bize Ü

XIV. 2b.ser-tâ ser:ser-tâ pâ L/ XV.başlık BERÂ-Yİ ÖZ^cR-İ TAKSİR-İ HİZMET (L) Ü'de yok1b.güzâr:şi^câr L/ 3a. Lâmi^cf iller gibi: il gibi çün Lâmi^cf L

XVI. başlık DİĞER DER-KARİB HEMÂN (L),KIT'A (Ü)

1a.tapuñ:kapuñ L,Ü/ 3ab.Ü'de yok/5a. ıgmañın: ı^crañın L

XVII. başlık DİĞER L,Ü'de yok

XIX,XX.Ü'de yok/ XXI. Ü ve L'de yok XXIII Ü ve L'de yok

XXIV. Ü'de yok başlık DER TAHSİN-NÂME-İ DÖSTÂN (L) 2b. hemân:meger L

XXV.Ü'de yok/ XXVI. Ü ve L'de yok XXVII. Ü'de yok 2b.her dem:yine L

XXVIII.Ü'de yok/ XXIX. Ü ve L'de yok/ XXX. Ü'de yok/ XXXI. Ü'de yok/XXXII.Ü'de yok

XXXIII. Ü'de yok başlık DER-HEMÂN ÖZ^cR Ü İLTİMÂS-İ İLTİFÂT (L)

XXXIV. Ü'de yok XXXV.Ü'de yok XXXVI. Ü'de yok XXXVII.Ü'de yok

1b.K'almiya medhûn kitâbın gül gibi minkâdına L

XXXVIII. Ü'de yok XXXIX. başlık DİĞER (L),KIT'A (Ü) 1b.mekremet:ma^crifet Ü

XLI.Ü'de yok başlık DİĞER (L), XLII.Ü'de yok XLIII. Ü'de yok XLIV.Ü ve L'de yok

XLV. Ü'de yok başlık DER-HÂL-İ HİSSET (L)1b.fakrden: ^caczen L/2a. sürdür:sürüb L

XLVI,XLVII. L ve Ü'de yok/ XLVIII Ü'de yok/ XLIX. başlık KIT'A (Ü) 3b.gerekmek:ne hâcet Ü

4a.eyler:ider L,Ü/L. Ü'de yok/ LI.Ü'de yok/LII,LIII,LIV,LV. Ü ve L'de yok

LVI.Ü'de yok/ LVII.LVIII.Ü ve L'de yok/LIX.Ü'de yok LX.Ü'de yok başlık DER NÂZUK-İ

DUHTERÂN (L)/ LXI,LXII,LXIII,LXIV,LXV,LXVI,LXVII,LXVIII. Ü ve L'de yok

T Â R İ H L E R başlık VELEHU Fİ'T-TEVÂRİH (Ü)

I. monla:mevlânâ Ü/ III. 1b.itdi:kıldı L 4a. hemân:hemîn L 4b.dil:cân L

V.L'de yok/ X.1b. çü:çün Ü 3b.Dil ü cándandurlar cümle sâni Ü

XIII. başlık DER-BÂRÂN-İ AZİM Kİ HAYME DER-SAHRA VAKİ^c-ŞODE (L),(Ü)

1b. didüm bedîhe: dil didi aña L,Ü

XIV. başlık L'de yok 4a.buhârı:dimâğı Ü 4b.didiler: dil didi L,Ü